

02.11.2016

Kokousaika 02.11.2016 18:00 - 21:29

Kokouspaikka Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Abdulla, Zahra

Andersson, Hennariikka

Anttila, Maija

Arajärvi, Pentti

Arhinmäki, Paavo

Asko-Seljavaara, Sirpa

Brettschneider, Gunvor

Ebeling, Mika

Enroth, Matti

Finne-Elonen, Laura

Hakanen, Yrjö

Hakola, Juha

Hetemaj, Fatbardhe

Holopainen, Mari

Honkasalo, Veronika

Hursti, Rene

Huru, Nina

Ingervo, Sirkku

Jalovaara, Ville

Järvinen, Jukka

Kantola, Helena

Karhuvaara, Arja

Kari, Emma

Kivekäs, Otso

Koivulaakso, Dan

Kolbe, Laura

Koskinen, Kauko

Koulumies, Terhi

Kousa, Tuuli

Krohn, Minerva

Laaninen, Timo

Lindell, Harri

Lovén, Jape

Majuri, Pekka

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Modig, Silvia	
Muttillainen, Sami	
Månsson, Björn	
Mäki, Terhi	
Mäkimattila, Sari	
Männistö, Lasse	poistui 18:25, poissa: 186, 287§
Nieminen, Jarmo	
Niiranen, Matti	
Oker-Blom, Jan D	
Oskala, Hannu	
Pajamäki, Osku	poistui 18:27, poissa: 286, 287§
Pakarinen, Pia	
Pelkonen, Jaana	saapui 19:03, poissa: 277§-285§
Perälä, Erkki	
Puhakka, Sirpa	
Raatikainen, Mika	
Raittinen, Timo	
Rantala, Marcus	
Rantanen, Tuomas	
Rauhämäki, Tatu	
Rautava, Risto	
Razmyar, Nasima	
Sevander, Tomi	
Soininvaara, Osmo	
Stranius, Leo	
Sydänmaa, Johanna	
Taipale, Ilkka	
Torsti, Pilvi	
Urho, Ulla-Marja	
Valokainen, Tuomo	
Vesikansa, Sanna	saapui 18:05, poissa: 277§
Vuorjoki, Anna	saapui 19:58, poissa: 277§-285§
Abib, Mukhtar	varajäsen
Hyttinen, Nuutti	varajäsen
Kantola, Tarja	varajäsen
	saapui 19:26, poissa: 277§-285§
Karhu, Jessica	varajäsen
Laaksonen, Heimo	varajäsen
Landén, Maria	varajäsen
Lehtinen, Pauliina	varajäsen
Lehtipuu, Otto	varajäsen
Luukkainen, Hannele	varajäsen
Malin, Petra	varajäsen
Mithiku, Hanna	varajäsen
	poistui 19:58, poissa: 287§

02.11.2016

Nyholm, Henrik	varajäsen
Ohisalo, Maria	varajäsen
Pasterstein, Dennis	varajäsen
	saapui 18:05, poissa: 277§
Rantanen, Mari	varajäsen
Taipale, Kaarin	varajäsen
Villo, Pertti	varajäsen
Vuorinen, Markku	varajäsen
Ylikahri, Ville	varajäsen

Muut

Sauri, Pekka	vs. kaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Sinnemäki, Anni	apulaiskaupunginjohtaja
Panhelainen, Pia	va. apulaiskaupunginjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
Ählgren, Harry	vs. kaupunginlakimies
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Andersson, Victor	kaupunginsihteeri
Hyttinen, Hannu	kaupunginsihteeri
Härmälä, Timo	kaupunginsihteeri
Matikainen, Kristiina	kaupunginsihteeri
Rautanen, Marja-Liisa	kaupunginsihteeri
Tapiolinna, Hilikka	vs. kaupunginsihteeri
Thoden, Annikki	vs. kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Linden, Timo	vs. apulaiskaupunginsihteeri
Villeneuve, Anna	hallintoasiantuntija
Katajamäki, Paula	tiedottaja
Snellman, Johanna	tiedottaja
Djupsjö, Stefan	ylikielenkääntäjä
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Teppo, Tiina	johtava asiantuntija

Asiantuntijat

Karvinen, Marko	strategiapäällikkö
Rimpilä, Katja	erityissuunnittelija
Rönkkö, Mauno	erityissuunnittelija

Puheenjohtaja

Harry Bogomoloff	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
------------------	--

02.11.2016

Pöytäkirjanpitäjä

Tiina Teppo

Anna Villeneuve

Antti Peltonen

johtava asiantuntija
277-285, osa 286, 287§
hallintoasiantuntija
osa 286 §
hallintopäällikkö
osa 286 §

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Tid 02.11.2016 18:00 - 21:29

Plats Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Bogomoloff, Harry stadsfullmäktiges I vice ordförande
Abdulla, Zahra
Andersson, Hennariikka
Anttila, Maija
Arajärvi, Pentti
Arhinmäki, Paavo
Asko-Seljavaara, Sirpa
Brettschneider, Gunvor
Ebeling, Mika
Enroth, Matti
Finne-Elonen, Laura
Hakanen, Yrjö
Hakola, Juha
Hetemaj, Fatbardhe
Holopainen, Mari
Honkasalo, Veronika
Hursti, Rene
Huru, Nina
Ingervo, Sirkku
Jalovaara, Ville
Järvinen, Jukka
Kantola, Helena
Karhuvaara, Arja
Kari, Emma
Kivekäs, Otso
Koivulaakso, Dan
Kolbe, Laura
Koskinen, Kauko
Koulumies, Terhi
Kousa, Tuuli
Krohn, Minerva
Laaninen, Timo
Lindell, Harri
Lovén, Jape
Majuri, Pekka
Modig, Silvia

02.11.2016

Muttilainen, Sami Månsson, Björn Mäki, Terhi Mäkimattila, Sari Männistö, Lasse	avlägsnade sig 18:25, frånvarande: 286§, 287§
Nieminen, Jarmo Niiranen, Matti Oker-Blom, Jan D Oskala, Hannu Pajamäki, Osku	avlägsnade sig 18:27, frånvarande: 286§, 287§
Pakarinen, Pia Pelkonen, Jaana	anlände 19:03, frånvarande: 277§- 285§
Perälä, Erkki Puhakka, Sirpa Raatikainen, Mika Raittinen, Timo Rantala, Marcus Rantanen, Tuomas Rauhamäki, Tatu Rautava, Risto Razmyar, Nasima Sevander, Tomi Soininvaara, Osmo Stranius, Leo Sydänmaa, Johanna Taipale, Ilkka Torsti, Pilvi Urho, Ulla-Marja Valokainen, Tuomo Vesikansa, Sanna Vuorjoki, Anna Abib, Mukhtar Hyttinen, Nuutti Kantola, Tarja	anlände 18:05, frånvarande: 277§ anlände 19:58, poissa: 277§-285§ ersättare ersättare ersättare anlände 19:26, frånvarande: 277§- 285§
Karhu, Jessica Laaksonen, Heimo Landén, Maria Lehtinen, Pauliina Lehtipuu, Otto Luukkainen, Hannele	ersättare ersättare ersättare ersättare ersättare

02.11.2016

Malin, Petra	ersättare
Mithiku, Hanna	ersättare
	avlägsnade sig 19:58, frånvarande: 287§
Nyholm, Henrik	ersättare
Ohisalo, Maria	ersättare
Pasterstein, Dennis	ersättare
	anlände 18:05, frånvarande: 277§
Rantanen, Mari	ersättare
Taipale, Kaarin	ersättare
Villo, Pertti	ersättare
Vuorinen, Markku	ersättare
Ylikahri, Ville	ersättare

Övriga

Sauri, Pekka	stf. stadsdirektör
Viljanen, Ritva	biträdande stadsdirektör
Sinnemäki, Anni	biträdande stadsdirektör
Panhelainen, Pia	temp. biträdande stadsdirektör
Sarvilinna, Sami	kanslichef
Saxholm, Tuula	finansdirektör
Åhlgren, Harry	stf. stadsjurist
Summanen, Juha	förvaltningsdirektör
Andersson, Victor	stadssekreterare
Hyttinen, Hannu	stadssekreterare
Härmälä, Timo	stadssekreterare
Matikainen, Kristiina	stadssekreterare
Rautanen, Marja-Liisa	stadssekreterare
Tapiolinna, Hilikka	stf. stadssekreterare
Thoden, Annikki	stf. stadssekreterare
Vallittu, Anja	stadssekreterare
Mickwitz, Leena	stadssekreterare
Linden, Timo	stf. biträdande stadssekreterare
Villeneuve, Anna	förvaltningsexpert
Katajamäki, Paula	informatör
Snellman, Johanna	informatör
Djupsjö, Stefan	övertranslator
Peltonen, Antti	förvaltningschef
Teppo, Tiina	ledande sakkunnig

Sakkunniga

Karvinen, Marko	strategichef
Rimpilä, Katja	specialplanerare
Rönkkö, Mauno	specialplanerare

02.11.2016

Ordförande

Harry Bogomoloff

stadsfullmäktiges I vice ordförande

Protokollförare

Tiina Teppo

ledande sakkunnig
277-285, delvis 286, 287 §

Anna Villeneuve

förvaltningsexpert

Antti Peltonen

delvis 286 §

förvaltningschef

delvis 286 §

02.11.2016

§	Asia	
277	Pj/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
278	Pj/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
279	Kaj/3	Kivikon ja Jakomäen urheilualueen asemakaavan muuttaminen (nro 12369, Kivikon sisäämpumaurheilukeskus ja agilityhalli) Detaljplaneändring för idrottsområde i Stensböle och Jakobacka (nr 12369, inomhuscentrum för skyttesport och agilityhall i Stensböle)
280	Stj/4	Sosiaali- ja terveysviraston lasten foniatrian työryhmän siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle Överföring av social- och hälsovårdsverkets team för foniatry för barn till samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som överlåtelse av rörelse
281	Kj/5	Asuntolautakunnan jäsenen valinta Val av ledamot i bostadsnämnden
282	Kj/6	Kaupunginvaltuuston kokoontuminen vuonna 2017 Stadsfullmäktiges sammanträden år 2017
283	Sj/8	Jätkäsaaren alueen peruskoulun perustaminen Inrättande av en finsk grundskola på Busholmen
284	Kaj/9	Vuokrauserusteet yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen tontille (Laajasalo, tontti 49320/5) Arrendegrunder för en tomt för en byggnad för samhällsteknisk försörjning (Degerö, tomten 49320/5)
285	Kaj/10	Katajanokan Satamakatu 7 - 11 asemakaavan muuttaminen (nro 12341, tontit 147/7, 9 ja 11) Detaljplaneändring för Hamngatan 7–11 på Skatudden (nr 12341, tomterna 147/7, 9 och 11)
286	Kj/7	Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntaudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi Principbeslut om ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet om utkastet till regeringsproposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem

02.11.2016

287 -/11 Kokouksessa jätetyt aloitteet
Motioner inlämnade vid sammanträdet

02.11.2016

Pj/1

§ 277

Nimenuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuuto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen tämän kokouksen osalta ovat jättäneet läsnäololistassa mainitut valtuutetut ja heidän tilalleen on kutsuttu listasta ilmenevät varavaltuutetut.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalain ja kaupunginvaltuuston työjärjestyksen edellyttämässä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Liitteet

1 Läsnäololista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää todeta esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenuudon sekä todeta kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.11.2016

Pj/2

§ 278

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta valittiin pöytäkirjantarkastajiksi valtuutetut Sari Mäkimattila ja Harri Lindell sekä varalle valtuutetut Pekka Majuri ja Emma Kari.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 279

Kivikon ja Jakomäen urheilualan asemakaavan muuttaminen (nro 12369, Kivikon sisäampumaurheilukeskus ja agilityhalli)

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutoksen 17.11.2015 päivätyn ja 13.9.2016 muutetun piirustuksen numero 12369 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 47084.

Käsittely

Kirjoitusvirheeseen rinnastuvan virheen korjaus (hallintolaki 51 §, 30.3.2020)

Kaavakartassa havaittiin virhe. Kaavakartan eteläisellä osa-alueella on käyttötarkoitusmerkintä VU. Kartan Asemakaavamerkinnot ja -määräykset -osasta merkintä määräyksineen "VU Urheilu- ja virkistyspalvelualue" puuttui.

Puuttuva merkintä korjattiin kaavakarttaan ja kaavaselistuksen Asemakaavan muutos -liitteeseen. Korjaus ei vaikuta kaavan sisältöön.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016, (korjattu 30.3.2020, HL 51 §)
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016, (korjattu 30.3.2020, HL 51 §)
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hy-

väksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne-
-kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Kivikossa Lahdenväylän itäpuolella noin 11 km etäisyydellä Helsingin keskustasta.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kivikon ulkoilupuiston ja liikuntapuiston toimintojen monipuolistumisen ampumaurheilulle ja agilityharrastukselle tarkoitettujen sisähallien muodossa. Sisäampumaurheilukeskukselle on osoitettu 30 000 k-m² ja agilityhallille 2 050 k-m². Nykyiselle pyöräilyradalle voidaan rakentaa pysyvä huoltorakennus 150 k-m². Pilaantumattomien maa-ainesten kierrätysalueelle osoitetaan alue Lahdenväylän varteen.

Kaavamuutoksessa varaudutaan pyöräilyn laatukäytävän sijoittumiseen Lahdenväylän varteen ja Lahdenväylän ylittävän, Malmin lentokenttäalueen ja Kivikon ulkoilupuiston yhdistävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen sillan sijoittumiseen Kivikossa.

Kaavaratkaisun toteuttamisen myötä Kivikon alueen harrastustarjonta monipuolistuu, pyöräilyn olosuhteet paranevat ja maa-ainesten kierrä-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tystoiminnalle voidaan toteuttaa pysyvä alue. Kivikon teollisuusalueen julkisivu Lahdenväylälle täydentyy ja ensimmäisen maailmansodan linnoitealueen arvot säilyvät.

Esittelijän perustelut

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajama-alue, virkistysaluetta ja pohjoisosassa myös pohjavesialuetta. Lahdenväylä ja Porvoonväylä ovat moottoriväyliä.

Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on lentomelualuetta ja pohjoisosassa on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä valtakunnallisesti merkittävää aluetta (RKY 2009).

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on virkistysaluetta. Nyt laadittu asemakaavan muutos poikkeaa yleiskaavasta siten, että maa-ainesten kierrätysalue sijoittuu virkistysalueelle. Lahdenväylän liikenteen aiheuttamasta melusta johtuen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa ulkoliikuntatoimintoja. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa (kaupunkisuunnittelulautakunta 14.6.2016) keskeinen Kivikon ulkoilupuiston alue on säilytetty virkistysalueena. Suunnittelualan pohjoinen osa on merkitty osittain virkistys- ja viheralueeksi ja osittain toimitilalueeksi. Malmin ja Kivikon välille on osoitettu pyöräilyn laatukäytävä, viheryhteys ja pikaraitiotie. Yleiskaavaehdotuksessa on myös Lahdenväylän suuntainen pyöräilyn laatukäytävä. Nyt laadittu kaavaratkaisu on uuden yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 11830 mukaan pohjoinen alue on osittain maanalaisten tilojen rakentamiseen soveltuvaa kallioresursialuetta ja pieneltä osin alue kuuluu maanalaisille tiloille suunniteltuun alueeseen. Nyt laadittu asemakaavan muutos on maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Alueella on voimassa asemakaavat numero 9885 ja 11670 vuosilta 1993 ja 2007.

Kivikon liikuntapuiston yleissuunnitelma on vuodelta 2012 ja liikuntavirasto on tarkistanut sitä tämän kaavamutoshankkeen yhteydessä vuonna 2015.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja kevyen liikenteen reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroä noin 100 000 euroa. Kustannuksissa ei ole huomioitu pyöräilyn laatukäytävän rakentamista.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty liikuntaviraston aloitteesta. Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on jätetty 11 kaavamuutokselle myönteistä mielipidettä.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 11.12.2015 - 18.1.2016. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia. Ehdotuksesta saatiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, Helsingin poliisilaitoksen, Finavia Oyj:n, Puolustusvoimien 1. logistiikkarykmentin, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, kaupunginmuuseon, kiinteistöviraston, liikuntalautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristölautakunnan lausunnot.

Lausunnot

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa esitettiin, että

- Lahdenväylän liikennealueen (LT-alue) laajuus tulee tarkistaa kaavakartalle tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi.
- Kaavakartan lähivirkistysalue tulee muuttaa kaavassa suojaviheralueeksi siltä osin kuin melun ohjearvot täyttyvät alueella.
- Tattarisuon pohjavesialue tulee merkitä kaavakartalle korttelikohtaisena merkintänä ja antaa sille oma kaavamääräys.
- E-1-korttelialueen sijoittamisen osalta kaava-aineistoa tulee täydentää selvityksellä maa-ainesten kierrätystoiminnan sijoittamisesta, laadusta, vaikutuksista ja ympäristöriskien torjunnasta ja kaavamääräyksiä tulee täydentää selvityksen johtopäätösten pohjalta.

Muissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita mm. pohjaveden suojeluun (HSY), lentoaseman korkeusrajoitusten huomioimiseen (Finavia), maa-kaapeleihin ja tuulivoimaloiden rakentamiseen (puolustusvoimat), harjoitustilarpeeseen ja liikenteeseen (Helsingin Poliisilaitos), joukkoliikenteen palveluihin sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin (HSL). Lisäksi esitettiin YU-kaavamerkinnän muuttamista muotoon KTY/YU (kiinteistövirasto). VU-alueen ajoyhteys esitettiin järjestettäväksi Kivikonkujalta ja pysäköintipaikat VU-alueella sekä ajoyhteys hiihtohalliton kautta esitettiin poistettavaksi (liikuntalautakunta).

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaavakartan maantien alue (LT) on muutettu tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi. Tiesuunnitelmaluonnoksen meluselvityksen perusteella kaavaehdotuksen lähivirkistysalue on muutettu suojaviheralueeksi (EV). Kaavaselostukseen on lisätty rakennusviraston teettämä selvitys maa-ainesten kierrätystoiminnasta ja sen perusteella E-1-merkintä on täydennetty muotoon "Eriyisalue pilaantumattomien maa-ainesten kierrätystoimintaa varten." Tartarisuon pohjavesialuetta ei ole osoitettu korttelikohtaisena merkintänä, sillä kaava on sanallisine määräyksineen ohjausvaikutukseltaan riittävä pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi kaavan jälkeisessä jatko-suunnittelussa. YU-tontin pohjavedensuojelu tullaan toteuttamaan rakennusvalvontaviraston ohjeen mukaisesti. Rakennusvirasto laatii E-1-tontille toteutussuunnitelmat, jotka käsittävät tontilla tehtävän toiminnan edellyttämät pohjaveden suojelutoimenpiteet. Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa.

Lisäksi kaavaselostusta on täydennetty ja kaavakarttaan on tehty teknislouhteisia korjauksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnitteluviraston tarkistetun ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F10680001200062637
Alvno
F102012566

02.11.2016

Kaj/3

- 1 Sijaintikartta
2 Ilmakuva

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne-
kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Liikuntalautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 26.10.2016 § 274

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 10.10.2016 § 868

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 17.11.2015 päivätyn ja 13.9.2016 muutetun piirustuksen numero 12369 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 47084.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 13.9.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, karttaruutu 667788-99

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 17.11.2015 päivättyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistys-

palvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan (muodostuu uusi kortteli 47084) muutosehdotusta nro 12369. Kaavaehdotukseen 13.9.2016 tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselistuksesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä kaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kivikon ulkoilupuiston ja liikuntapuiston toimintojen monipuolistumisen ampumaurheilulle ja agilityharrastukselle tarkoitettujen sisähallien muodossa. Sisäampumaurheilukeskukselle on osoitettu 30 000 k-m² ja agilityhallille 2 050 k-m². Nykyiselle pyöräilyradalle voidaan rakentaa pysyvä huoltorakennus 150 k-m². Pilaantumattomien maa-ainesten kierrätysalueelle osoitetaan alue Lahdenväylän varteen.

Kaavamuutoksessa varaudutaan pyöräilyn laatukäytävän sijoittumiseen Lahdenväylän varteen ja Lahdenväylän ylittävän, Malmin lentokenttäalueen ja Kivikon ulkoilupuiston yhdistävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen sillan sijoittumiseen Kivikossa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Kivikon alueen harrastustarjonta monipuolistuu, pyöräilyn olosuhteet paranevat ja maa-ainesten kierrätystoiminnalle voidaan toteuttaa pysyvä alue. Kivikon teollisuusalueen julkisivu Lahdenväylälle täydentyy ja ensimmäisen maailmansodan linnoitealueen arvot säilyvät.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty liikuntaviraston aloitteesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. kaavaehdotuksen tealuevaraukseen, virkistysalueen ja ampumaurheilukeskuksen kaavamerkintöihin, pohjaveden suojeluun, maa-ainesten kierrätysalueeseen, lentoaseman korkeusrajoituksiin, sekä eteläisen kaava-alueen osan ajoyhteys- ja pysäköintijärjestelyihin. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselistuksen viimeisessä luvussa.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Se poikkeaa oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta siten, että maainesten kierrätysalue sijoittuu virkistysalueelle. Lahdenväylän liikenteen aiheuttamasta melusta johtuen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa ulkoliikuntatoimintoja.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on uuden yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueen pohjoinen osa on Lahdenväylään rajoittuvaa metsäistä aluetta, jota ulkoilutiet rajaavat idässä ja pohjoisessa sekä esiraennetut teollisuustontit etelässä. Alue on Tattarisuon pohjavesialuetta.

Suunnittelualueen eteläisessä osassa on pyöräilyn BMX-rata ja agilitykenttä sekä kallioaluetta ja täyttömaata. Suunnittelualueen pohjoisessa osassa sekä molempien osien lähiympäristössä on ensimmäisen maailmansodan linnoitekaivantoja ja tykkitietä.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 2007-1993.

Pohjoinen alue on asemakaavoissa urheilu- ja virkistyspalvelualueutta, jonka rakennusoikeus 4500 k-m², katu- ja lähivirkistysaluetta sekä erityisaluetta multasekoittamoa varten. Eteläinen alue on urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, jolla on ohjeellinen pallokenttä ja 100 k-m² rakennusoikeutta huoltorakennusta varten. Huoltoajoyhteys alueelle on osoitettu Savikiekontieltä kaava-alueen eteläpuolisen tontin (Kivikon hiihtohalli) kautta.

Ensimmäisen maailmansodan linnoitteita on asemakaavoissa osoitettu suojelumerkinnöillä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 17.11.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.12.2015–18.1.2016.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Helsingin poliisilaitos
- Finavia Oyj
- Puolustusvoimat 1. Logistiikkarykmentti
- Uudenmaan ELY-keskus
- kaupunginmuseo
- kiinteistövirasto
- liikuntalautakunta
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta

ELY- keskuksen lausunnossa esitettiin, että

- Lahdenväylän liikennealueen (LT-alue) laajuus tulee tarkistaa kaavakartalle tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi.
- kaavakartan lähivirkistysalue tulee muuttaa kaavassa suojaviheralueeksi siltä osin kuin melun ohjeavot täyttyvät alueella.
- Tattarisuon pohjavesialue tulee merkitä kaavakartalle korttelikohtaisena merkintänä ja antaa sille oma kaavamääräys.
- E-1-korttelialueen sijoittamisen osalta kaava-aineistoa tulee täydentää selvityksellä maa-ainesten kierrätystoiminnan sijoittamisesta, laadusta, vaikutuksista ja ympäristöriskien torjunnasta ja kaavamääräyksiä tulee täydentää selvityksen johtopäätösten pohjalta.

Kaavakartan maantien alue (LT) on muutettu tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi. Tiesuunnitelmaluonnoksen meluselvityksen perusteella kaavaehdotuksen lähivirkistysalue on muutettu suojaviheralueeksi (EV). Kaavaselostukseen on lisätty rakennusviraston teettämä selvitys maa-ainesten kierrätystoiminnasta ja sen perusteella E-1-merkintä on täydennetty muotoon "Eriyisalue pilaantumattomien maa-ainesten kierrätystoimintaa varten."

Tattarisuon pohjavesialuetta ei ole osoitettu korttelikohtaisena merkintänä, sillä kaava on sanallisine määräyksineen ohjausvaikutukseltaan riittävä pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi kaavan jälkeisessä jatkosuunnittelussa. YU-tontin pohjavedensuojelu tullaan toteuttamaan rakennusvalvontaviraston ohjeen mukaisesti. Rakennusvirasto laatii E-1-tontille toteutussuunnitelmat, jotka käsittävät tontilla tehtävän toiminnan edellyttämät pohjaveden suojelutoimenpiteet.

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Muissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita mm. pohjaveden suojeluun (HSY), lentoaseman korkeusrajoitusten huomioimiseen (Finavia), maa-kaapeleihin ja tuulivoimaloiden rakentamiseen (puolustusvoimat), harjoitustilatarpeeseen ja liikenteeseen (Helsingin Poliisilaitos) joukkoliikenteen palveluihin sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin (HSL) sekä esitettiin YU-kaavamerkinnän muuttamista muotoon KTY/YU (kiinteistövirasto). VU-alueen ajoyhteys esitettiin järjestettäväksi Kivikonkujalta ja pysäköintipaikat VU-alueella sekä ajoyhteys hiihtohallitontin kautta esitettiin poistettavaksi (liikuntalautakunta).

Muissa lausunnoissa joko puollettiin kaavaehdotusta tai siitä ei ollut huomautettavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä muutosten ja liitteiden osalta. Kaavakarttaan on tehty teknisluonteisia korjauksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Vuorovaikutusraportti on liitteenä.

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja kevyen liikenteen reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroa noin 100 000 euroa, kustannuksissa ei ole huomioitu baanaverkon rakentamista.

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315

kaisa.karilas(a)hel.fi

Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129

jussi.jaaska(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 04.02.2016 § 30

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäampumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Käsittely

04.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Kirsti Laine: Esittelijä muutti esitystään kolmanteen kappaleeseen seuraavasti: liikenteelle tulee rakentaa uusi ajoväylä lännen puolelta. Liikuntalautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Kiinteistövirasto 3.2.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Pyydettyinä lausuntona kiinteistövirasto toteaa, että kaava-alueen omistaa Helsingin kaupunki.

Asemakaavan muutos mahdollistaa uuden enintään kolmekerroksisen ja 30 000 k-m²:n suuruisen rakennuksen.

Muutoksen kohteena olevalla alueella ei tällä hetkellä ole osoitettu rakennusoikeutta.

Kaavamuutos on tullut vireille liikuntaviraston aloitteesta. Muodostettavalle tontille on suunniteltu sisäampumaurheilukeskusta.

Kiinteistövirasto esittää, että asemakaavan muutosehdotuksessa esitetylle urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle (YU) sallittaisiin myös liike- ja tuotantotilan toteuttaminen ja tontin kaavamerkinäksi tulisi KTY/YU.

Kiinteistövirastolla ei ole muutoin huomauttamista itse kaavamuutosehdotukseen.

Lisätiedot

Henna Vennonen, tonttiasiamies, puhelin: 310 36464
henna.vennonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 42

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotukseen.

12.01.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 19.01.2016 § 21

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Teollisuusalueen katua, jonka nimi on Kivikonlaita, jatketaan. Kadun päähän rakennetaan kääntöpaikka. Pyöräliikenteen laatukäytävälle (baanalle) on varattu tila Lahdenväylän varteen. Näin nopea alueen läpi kulkeva pyöräily voidaan erottaa nykyistä paremmin muusta ulkoilusta. Malmin lentokenttäalueen Kivikkoon yhdistävälle jalankulun ja pyöräilyn sillalle on varaus. Lahdenväylän parannustoimenpiteiden tilavaatimuk-

set on otettu kaavaehdotuksessa huomioon, samoin linnoitealueen suojelukohteet.

Lähivirkistysalueelle (VL) on merkitty nykyiset ja niitä täydentävät uudet yhteydet. Maa-ainesten kierrätysalueen ympärille on myös virkistysalueen puolelle osoitettu puin ja pensain istutettava suojavyöhyke.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia rakennusvirastolle Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja jalankulun ja pyöräilyn reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroa noin 100 000 euroa. Kustannuksissa ei ole huomioitu pyöräliikenteen laatu-käytävää, maa-ainesten kierrätysaluetta eikä mahdollista siltaa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12369.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 7.1.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 27.11.2015

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Kivikon (47.KO) asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12369, Kivikon sisäämpumaratakeskus ja agilityhalli.

Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Kaupunginmuseo on lausunut 15.6.2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaavan muutoksesta, sisäämpumarata- ja agilityhallit, jossa oli jo tehty tarvittavat muutokset alueen 1. maailmansodan aikaisten linnoitteiden sm-rajoihin.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 15.6.2015

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 15.12.2015 § 141

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäämpumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta. Asemakaavan muutoksella ei ole vaikutusta pelastuslaitoksen toimintaan.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015 § 345

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, Kivikko, Jakomäki, karttaruutu 682502-03

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

- 17.11.2015 päivätyn 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen (muodostuu uusi kortteli 47084) nro 12369 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimi 22.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Sosiaali- ja terveystoimilta on pyydetty lausuntoa Kivikko ja Suurmettä, sisäämpumarata- ja agilityhallit asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Suunnittelualue muodostuu kahdesta osasta, joista pohjoiseen osaan, Kivikon teollisuusalueen pohjoispuolelle, on suunnitteilla ampumaratahalli ja eteläiseen osaan sisähallit koiraurheilua varten.

Sosiaali- ja terveystoimilla ei ole lausuttavaa hankkeista.

Lisätiedot

Juha Lempinen, arkkitehti, puhelin: 310 24504
juha.lempinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1214-00/15, Kivikon (47.ko) asema-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

kaavan muutoksesta (sisäämpumarata- ja agilityhallit) 3.7.2015 mennessä.

Alueelle on suunnitteilla sisähallit koiraurheilua ja ampumaratatoimintaa varten. Agilityhallia suunnitellaan Kivikon liikuntapuistoon nykyisen koiraharjoittelukentän viereen. Sisäämpumaratahallia suunnitellaan Kivikon teollisuusalueen pohjoispuolelle.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaavassa jo olevan multasekoittamoalueen tarpeet sekä Malmin ja Kivikon välinen pyöräilyn ja jalankulun yhteystarve.

Rakennusviraston yhteyshenkilöt kaavayhteistyössä ovat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

§ 280

Sosiaali- ja terveystieteiden lasten foniatrian työryhmän siirtäminen liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen lasten foniatrian työryhmän siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.1.2017 lukien sosiaali- ja terveystieteiden virastosta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutussopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluettelo_Lasten foniatrian tiimi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymä

Siirtyvä henkilöstö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää (13.9.2016) lasten foniatrian työryhmän siirtämistä liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle 1.1.2017 lukien. Esitys sisältyy päätöshistoriaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen vuoden 2015 käyttösuunnitelman mukaisesti perhe- ja sosiaalipalvelut -osasto laati selvityksen lasten foniatrian työryhmän toiminnasta osana Helsingin kaupungin ja toisaalta HUSin tuottaman erikoissairaanhoidon päällekkäisyyksien tarkastelua. Osana tätä selvitystyötä ja siitä saatuihin tuloksiin perustuen Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä tulisi integroida HUSin foniatrian yksikköön 1.1.2017 liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Selvitystyön toteutus ja tulokset

Selvitystä valmistelleeseen työryhmään kuuluivat sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta perhepalvelujen johtaja, perheiden erityispalveluiden päällikkö, lasten foniatrian apulaisylilääkäri sekä johtava puheterapeutti. HUSin foniatrian yksikköä työryhmässä edusti yksikön ylilääkäri sekä foniatrian erikoislääkäri. Työryhmä tuotti selvitykset sekä Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukseen kuuluvan lasten foniatrian työryhmän että HUSin foniatrian yksikön toiminnasta tarkastellen selvityksissä yksiköiden nykyisiä tehtäväjakoja ja toimintamalleja.

Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä on osa lasten foniatrian ja puheterapian poliklinikkaa, joka toimii sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta perhe- ja sosiaalipalvelut -osaston lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys -toimiston perheiden erityispalvelut -jaoksessa. Toiminnallisesti lasten foniatrian ja puheterapian poliklinikka muodostuu perusterveydenhuoltoon kuuluvista puheterapian palveluista sekä erikoissairaanhoidon kuuluvista lasten foniatrian työryhmän tuottamista palveluista. Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmä on ainoa kunnallinen lasten foniatrian poliklinikka Suomessa. Poliklinikka palvelee 0–16 -vuotiaita helsinkiläisiä lapsia ja nuoria, joilla on todettu tai epäillään puheen tuottamiseen ja/tai ymmärtämiseen painottuvaa kielellistä erityisvaikeutta tai puheen ja kielellisen kehityksen viivästymistä, äänihäiriöitä, kielellisen vuorovaikutuksen ongelmia, vaikea-asteista lukihäiriötä tai kielellisesti painottuvia oppimisvaikeuksia. Palveluja tarjotaan suomen ja ruotsin kielellä. Lisäksi yksikössä palvellaan puheen ja kielen kehityksen häiriöissä myös suomea tai ruotsia vieraana kielenä oppivia kaksikielisiä asiakkaita.

Lasten foniatrian työryhmään kuuluu kaksi foniatria, joista toinen on poliklinikan apulaisylilääkäri sekä lisäksi neuropsykologi, kaksi psykologia ja yksi terveydenhoitaja. Lasten foniatrian työryhmän tulosbudjetti vuodelle 2016 on 744 872 euroa sisältäen lääkinnällisen kuntoutuksen maksusitoumusostot 215 000 euroa. Laskennallinen käyntihinta foniatrian työryhmässä vuonna 2016 on 312 euroa sisältäen konsultoinnit. HUSin foniatrian yksikössä ensikäynnin hinta on 240 euroa ja uusintakäyntien hinta 210 euroa, minkä lisäksi konsultoinnista laskutetaan 235 euroa / kerta. Siirron on katsottu olevan kustannusneutraali.

Vuonna 2015 foniatrian poliklinikalla oli 924 potilasta. Vastaanottokäyntejä toteutui yhteensä 1 633, joista 673 oli foniatriin vastaanottokäyntejä ja 960 muun henkilökunnan vastaanottokäyntejä. Lisäksi toteutui 1 059 käyntiä korvaavaa hoitopuhelua. Ensimmäinen tutkimuskäynti on pääsääntöisesti toteutunut hoitotakuun edellyttämänä aikana.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin foniatrian yksikkö tuottaa lasten ja aikuisten foniatrian palveluja alueen kunnille. Poikkeuksena tästä on Helsinki, jossa lasten läheteet ohjataan kunnan omalle lasten foniatrian työryhmälle.

HUSin foniatrian yksikössä työskentelee moniammatillinen työryhmä, johon kuuluu neljä foniatria sekä yksi erikoistuva lääkäri, johtava puheterapeutti ja neljä puheterapeuttia, toimintaterapeutti, kolme neuropsykologia, sosiaalityöntekijä, erityislastentarhanopettaja sekä kommunikatioapuvälineistä vastaava AAC-ohjaaja. Lisäksi yksikössä työskentelee toimisto- ja hoitohenkilökuntaa (sairaanhoitajia ja perushoitajia). Yksikkö vastaa sekä aikuisten että lasten foniatriasta tutkimuksista ja kuntoutuksesta. Suurin osa yksikön foniatreista työskentelee lasten kehityksellisten puheen ja kielen häiriöiden parissa.

HUSin foniatrian työryhmä tekee läheteiden pohjalta diagnostiset tutkimukset ja laatii niiden perusteella kuntoutussuunnitelman. Puheterapeuttiset kuntoutuspalvelut toteutuvat pääsääntöisesti julkisessa terveydenhuollossa kuntien toimesta. Näitä palveluita täydentävät erikoissairaanhoidon kautta HUSin ostopalvelusopimuksin toteutuvat tai Kelan kustantamat yksityissektorin tuottamat kuntoutuspalvelut.

Toimintojen integroituminen

Helsingin kaupungin lasten foniatrian työryhmän integroiminen HUSin foniatrian yksikköön yhdenmukaistaa palvelujärjestelmän lasten foniatrian osalta koko HUS-alueella, edistää helsinkiläisten lasten joustavampaa hoitoon pääsyä sekä vahvistaa foniatrian alan toimintaedellytyksiä ja palvelee myös valmistautumista sote-muutokseen.

Tavoitteena on vahvempi ja toimintakykyisempi yksikkö, joka parantaa palvelujen saatavuutta ja foniatrian erikoisalalan houkuttelevuutta erikoislääkärien rekrytoinnissa.

Siirron yhteydessä kiinnitetään huomioita läheteohjauksen kehittämiseen ja turvataan Helsingin puheterapiapalvelujen ja lasten foniatrian tiiviiden ja toimivien yhteistyösuhteiden sekä konsultaatiomahdollisuuden jatkuvuus.

Lasten foniatrian työryhmän integrointia HUSin foniatrian yksikköön on käsitelty henkilöstön kanssa yhteistoimintakokouksissa, perhe- ja sosiaalipalvelujen henkilöstötoimikunnassa ja sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstötoimikunnassa. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsittelee asiaa kokouksessaan 10.10.2016 ja päätti merkitä sen tiedoksi.

Liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti henkilöstö siirtyy vanhoina työntekijöinä entisiin palvelussuhteiden ehdoin (siirtyvä henkilöstö liitteessä 2). Henkilöstön siirtymisestä HUS-kuntayhtymän työntekijöiksi on laadittu liikkeenluovutussopimuksen mukainen henkilöstön asemaa koskeva liite (liite 3) yhteistyössä pääsopijajärjestöjen edustajien kanssa.

HUSin foniatrian yksikössä ei ole tarvetta vahvistaa hoitohenkilöstön määrää, mistä syystä työryhmään kuuluva terveydenhoitaja sijoitetaan uudelleen sijoituksen periaatteiden mukaisesti uuteen tehtävään Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden osastossa.

Liikkeenluovutuksessa on kyse siirtyvästä henkilöstöstä sekä foniatrian työryhmän käyttämien välineiden, mm. Kay Pentax Digital Strobe -äänentuottoelinten, kurkunpään ja äänihuulten tutkimuksissa käytettyjen laitteiston, psykologien ja neuropsykologien testien sekä henkilöstön käytössä olevien toimistokalusteiden ja työvälineiden siirrosta (liite 4). Em. laitteiden arvo on noin 5 000 euroa. Muu irtain luovutetaan vastikkeetta. Muuta taseeseen kuuluvaa, esim. tiloja ei liikkeenluovutuksessa siirry. Toiminnan siirron arvo on 692 567 euroa, josta henkilöstön siirron osuus on 368 567 euroa. Lasten foniatrian työryhmän välittömistä toimintakuluista on vähennetty terveydenhoitajan palkkakustannukset, koska kyseinen vakanssi on rajattu siirron ulkopuolelle.

Toiminnallista muutosta vastaavat määrärahamuutokset tuodaan valtuuston päätettäväksi myöhemmin tilikauden aikana.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston, henkilöstöosaston ja oikeuspalvelujen kanssa.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 7 §:n 14 kohdan mukaan kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää perusterveydenhuollon jonkin osa-

alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisalun sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestönosan joidenkin terveystalujen tuottamisen aloittamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa sosiaali- ja terveystoimintaa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa allekirjoittamaan liikkeenluovutussopimuksen ja oikeuttaa kaupunginkanslian oikeuspalvelut tekemään sopimukseen tarvittavat tekniset ja vähäiset muutokset.

Helsingin kaupungin ja HUS-kuntayhtymän foniatrian yksikön välinen liikkeenluovutus on hyväksyttävä HUS-kuntayhtymän hallintoelimissä. Tiedossa oleva käsittelyaikataulu on seuraava:

- HYKS-sairaanhoidon alueen yhteistyötoimikunnan kokous 31.10.2016
- HYKS-sairaanhoidon alueen lautakunnan kokous 8.11.2016
- HUSin hallituksen kokous 28.11.2016.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten foniatrian työryhmän siirto HUSin foniatrian yksiköön vahvistaa lasten ja nuorten tasavertaista palvelua ja palvelujen laatua sekä saatavuutta ja siten edistää helsinkiläisten lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia. Integrointi turvaa nykyistä paremmin siirtävän henkilöstön osaamisen kehittämisen, vahvistaa foniatrian erikoisalun houkuttelevuutta sekä vähentää palvelun haavoittuvuutta, mikä heijastuu myönteisesti palvelujen laatuun ja jatkuvuuteen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutussopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluettelo_Lasten foniatrian tiimi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

02.11.2016

Stj/4

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Siirtyvä henkilöstö

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveysvirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelut-liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 26.10.2016 § 275

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 10.10.2016 § 869

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen lasten foniatrian työryhmän siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.1.2017

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

lukien sosiaali- ja terveystieteiden osastosta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Käsittely

10.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että toimintojen integroituminen lukuun lisätään seuraava kappale:

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 10.10.2016 ja päätti merkitä sen tiedoksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.09.2016 § 208

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä omalta osaltaan lasten foniatrian työryhmän siirron Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle 1.1.2017 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ja esitti siirron hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

30.08.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Niemelä, vs. perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43420
katja.niemela(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

02.11.2016

Kj/5

§ 281 Asuntolautakunnan jäsenen valinta

HEL 2016-011039 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

1. myöntää Zahra Abdullalle eron asuntolautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
2. valita Saido Mohamedin jäseneksi asuntolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti todeta, että uuden jäsenen henkilökohtaisena varajäsenenä lautakunnassa on Sonja Alanko.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Valtuutettu Otso Kivekäs ehdotti Saido Mohamedia uudeksi jäseneksi asuntolautakuntaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Zahra Abdullan eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää

02.11.2016

Kj/5

1. myöntää Zahra Abdullalle eron asuntolautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
2. valita _____ jäseneksi asuntolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää todeta, että uuden jäsenen henkilökohtaisena varajäsenenä lautakunnassa on Sonja Alanko.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Zahra Abdullan (Vihr.) 16.1.2013 (§ 5) asuntolautakunnan jäseneksi vuoden 2016 lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Zahra Abdulla (Vas.) pyytää 10.10.2016 eroa asuntolautakunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (365/1995) 38 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää se toimielin, jonka valittavana luottamushenkilö on.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 33 ja 36 §:n (365/1995) mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Zahra Abdullan eronpyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Asuntolautakunta

02.11.2016

Kj/5

Taloushallintopalvelut -liikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 912

HEL 2016-011039 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Zahra Abdullalle eron asuntolautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
2. valita _____ jäseneksi asuntolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää todeta, että uuden jäsenen henkilökohtaisena varajäsenenä lautakunnassa on Sonja Alanko.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

§ 282

Kaupunginvaltuuston kokoontuminen vuonna 2017

HEL 2016-010846 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti pitää kokouksensa vuonna 2017 seuraavasti, ellei puheenjohtaja, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia päättä peruuttaa kokousta:

nro	viikko	päivä	klo	
1	3	18.1.2017	18	
2	5	1.2.2017	18	kyselytunti
3	7	15.2.2017	18	
4	9	1.3.2017	18	aloitekäsittely
5	11	15.3.2017	18	kyselytunti
6	13	29.3.2017	18	
7	16	19.4.2017	18	kyselytunti
8	18	3.5.2017	18	aloitekäsittely
9	20	17.5.2017	18	
10	23	7.6.2017	18	
11	25	21.6.2017	16	tilinpäätös
12	26	28.6.2017	16	
13	35	30.8.2017	18	
14	37	13.9.2017	18	kyselytunti
15	39	27.9.2017	18	aloitekäsittely
16	41	11.10.2017	18	kyselytunti
17	43	25.10.2017	18	
18	45	8.11.2017	18	kyselytunti
19	46	15.11.2017	16	talousarvio
20	48	29.11.2017	18	talousarvio, aloitekäsittely
21	50	13.12.2017	16	

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että puheenjohtaja voi samassa järjestyksessä muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päätti, että

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- pöytäkirja kaupunginvaltuuston kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavan viikon perjantaina tai mikäli kirjaamo on kiinni sitä seuraavana aukiolopäivänä ja
- kaupunginvaltuuston kokousajoista ja pöytäkirjan pitämisestä yleisesti nähtävänä kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämässä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (365/1995) 54 §:n 1 momentin mukaan valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljäosan valtuutetuista sitä pyytäessä ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 9 §:n mukaan pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa siten, kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on kaupunginhallituksen määrämällä tavalla ilmoitettu.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

02.11.2016

Kj/6

Virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 911

HEL 2016-010846 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pitää kokouksensa vuonna 2017 seuraavasti, ellei puheenjohtaja, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia päätä peruuttaa kokousta:

nro	viikko	päivä	klo	
1	3	18.1.2017	18	
2	5	1.2.2017	18	kyselytunti
3	7	15.2.2017	18	
4	9	1.3.2017	18	aloitekäsitteily
5	11	15.3.2017	18	kyselytunti
6	13	29.3.2017	18	
7	16	19.4.2017	18	kyselytunti
8	18	3.5.2017	18	aloitekäsitteily
9	20	17.5.2017	18	
10	23	7.6.2017	18	
11	25	21.6.2017	16	tilinpäätös
12	26	28.6.2017	16	
13	35	30.8.2017	18	
14	37	13.9.2017	18	kyselytunti
15	39	27.9.2017	18	aloitekäsitteily
16	41	11.10.2017	18	kyselytunti
17	43	25.10.2017	18	
18	45	8.11.2017	18	kyselytunti
19	46	15.11.2017	16	talousarvio
20	48	29.11.2017	18	talousarvio, aloitekäsitteily
21	50	13.12.2017	16	

02.11.2016

Kj/6

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että puheenjohtaja voi samassa järjestyksessä muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että

- pöytäkirja kaupunginvaltuuston kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavan viikon perjantaina tai mikäli kirjaamo on kiinni sitä seuraavana aukiolopäivänä ja
- kaupunginvaltuuston kokousajoista ja pöytäkirjan pitämisestä yleisesti nähtävänä kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämissä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

02.11.2016

Sj/8

§ 283

Jätkäsaaren alueen peruskoulun perustaminen

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti perustaa Jätkäsaaren alueelle peruskoulun 1.8.2017 alkaen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallituksen johtosäännön 7 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää opetustoimeen kuuluvan oppilaitoksen perustamisesta ja lakauttamisesta opetuslautakunnan annettua asiasta lausuntonsa.

Helsingin kaupungin koulujen palveluverkon tarkastelu pohjautuu kaupunginhallituksen 30.3.2015, § 339, päättämiin koulutuspoliittisiin linjauksiin sekä kaupungin strategiaan tavoitteisiin, taloussuunnitteluohjeistukseen ja muutoksiin toimintaympäristössä.

Talouden tasapainottamiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi kaikki hallintokunnat laativat tilankäyttöohjelmat ja tehostamissuunnitelmat, joissa huomioidaan teknologian muutokset sekä palvelujen ja työn uudet muodot. Koulutuspalveluja ja -tiloja kehitetään alueellisen tasapuolisuuden periaatteella. Uusille alueille rakennetaan väestömäärän edellyttämiä kouluja, ja ylimääräisistä koulutiloista luovutaan niillä alueilla, joilla oppilasmäärä laskee muutoin kuin tilapäisesti. Tavoitteena on, että kaupungin omassa käytössä olevien toimitilojen kokonaispinta-ala ei kasva strategiakaudella.

Jätkäsaaren alueelle rakennetaan vuosina 2008 – 2025 uusi asuinalue, jossa tulee asumaan noin 17 000 henkilöä. Tällä hetkellä alueella asu-

ville peruskouluikäisille oppilaille lähikoulu on 1 - 6 luokkalaisille Ruoholahden ala-asteen koulu ja 7 - 9 luokkalaisille Taivallahden peruskoulu.

Tarveselvitysvaiheessa 13.1.2015 oli ajatuksena, että Jätkäsaareen perustettavassa koulussa toimii hallinnollisesti kaksi erillistä yksikköä: suomenkielinen Jätkäsaaren peruskoulu ja ruotsinkielinen Busholmens grundskola. Ruotsinkielisen perusopetuksen käyttöön on varattu noin 20 % oppilaspaikoista (noin 165 oppilaspaikkaa). Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto on hyväksynyt 27.1.2015, § 5, Jätkäsaaren peruskoulu ja Busholmens grundskola-rakennuksen tarveselvityksen. Hanke toteutetaan suomenkielisenä Jätkäsaaren peruskouluna. Nykyisen väestöennusteen mukaan alueella ei ole tarvetta uudelle ruotsinkieliselle peruskoululle.

Talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2016 - 2025 on varauduttu uusien koulurakennusten rakentamiseen Jätkäsaaren siten, että 1.6.2017 valmistuvassa ensimmäisessä rakennuksessa on tilaa 220 oppilaalle ja 2019 valmistuvassa toisessa rakennuksessa on tilaa 814 oppilaalle. Koulupalvelut voidaan tarjota uuden koulun tiloissa aluksi peruskoulun alemmille luokille ja toisen rakennuksen valmistumisen jälkeen 1 - 9 luokkalaisille. Vuonna 2019 valmistuvan toisen vaiheen rakennuksen koulutilat ovat väestöennusteiden mukaan riittävät alueella asuville suomen- ja vieraskielisille 6 – 14 -vuotiaille lapsille. Toisen vaiheen rakennuksen valmistuttua suomenkielinen perusopetus luopuu vuonna 2017 valmistuvasta ensimmäisen vaiheen rakennuksesta. Jätkäsaareen vuonna 2017 valmistuvan ensimmäisen vaiheen rakennukseen on suunniteltu myös päiväkotit. Opetusviraston ja varhaiskasvatusviraston keskusteluissa on ilmennyt, että varhaiskasvatus tarvitsee Jätkäsaaren alueelta lisää tilaa ja voisi ottaa tarvittaessa ensimmäisen vaiheen rakennuksen kokonaan käyttöönsä.

Kun ensimmäinen rakennus valmistuu vuonna 2017, Jätkäsaaren alueella väestöennusteen mukaan asuu 6 – 11 -vuotiaita suomen- ja vieraskielisiä lapsia noin 365, joista noin 58 % asuu nykyisen Ruoholahden ala-asteen oppilaaksiottoalueella. Toisen vaiheen valmistuessa vuonna 2019 väestöennusteen mukaan Jätkäsaaren alueella asuu noin 710 suomen- ja vieraskielistä 6 – 14 -vuotiasta lasta. Hieman alle puolet näistä oppilaista asuu nykyisen Ruoholahden ala-asteen ja Taivallahden peruskoulun oppilaaksiottoalueella. Vuoteen 2050 ulottuvan väestöennusteen mukaan suomen- ja vieraskielisten 6 – 14 -vuotiaiden lasten määrä kasvaa alueella vuoteen 2032 saakka, jonka jälkeen määrä kääntyy laskuun. Vuonna 2032 väestöennusteen mukaan alueella asuu noin 1830 suomen- ja vieraskielistä 6 – 14 -vuotiasta lasta. Opetusvirasto seuraa suomen- ja vieraskielisten peruskouluikäisten lasten määrän kehitystä Jätkäsaaren asuinalueen rakentamisen ajan.

Arvioidut rakentamiskustannukset ovat ensimmäisen vaiheen rakennuksessa sisältäen päiväkodin rakentamiskustannukset 10,5 miljoonaa euroa. Opetusviraston käytössä on noin 61 % tilasta. Vuokratustannuksiksi opetusvirastolle on arvioitu alle 439 000 euroa vuodessa. Arvioidut rakentamiskustannukset vuonna 2019 valmistuvan rakennuksen osalta ovat 28,4 miljoonaa euroa ja arvioidut vuokratustannukset ovat 1,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.9.2016, 231 §, hyväksyä Jätkäsaaren peruskoulun 30.5.2016 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 8 159 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta arvonlisäverottomana 28 430 000 euroa maaliskuun 2016 kustannustasossa.

Opetustoimen johtosäännön mukaan opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää kaupunginvaltuuston myönteisen päätöksen jälkeen uuden koulun nimestä ja oppilaaksiottoalueesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Opetusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.10.2016 § 888

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää perustaa Jätkäsaaren alueelle peruskoulun 1.8.2017 alkaen.

Käsittely

17.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Esittelijä muutti esitystään siten, että valtuuston käsittelypäiväksi esitetään 2.11.2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 13.09.2016 § 294

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Esitys

Opetuslautakunta esitti kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle, että Jätkäsaaren alueelle perustetaan peruskoulu 1.8.2017 alkaen.

Esittelijä

linjanjohtajan sijainen
Taina Tervonen

Lisätiedot

Mia Honkanen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86227
mia.j.honkanen(a)hel.fi
Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi
Hanna Välihalo, aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.leena.valitalo(a)hel.fi

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 23.08.2016 § 79

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Esitys

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto esitti opetuslautakunnalle ja edelleen kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle, että Jätkäsaaren alueelle perustetaan peruskoulu 1.8.2017 alkaen.

Esittelijä

vs. linjanjohtaja
Marjo Kyllönen

Lisätiedot

Mia Honkanen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86227
mia.j.honkanen(a)hel.fi
Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Sj/8

mauno.kemppi(a)hel.fi
Hanna Välitalo, aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.leena.valitalo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 284

Vuokrauserusteet yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen tontille (Laajasalo, tontti 49320/5)

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan liitteestä 1 ilmenevän Helsingin kaupungin 49. kaupunginosan (Laajasalo, Kruunuvuori) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12330 mukaisen suunnitellun korttelin nro 49320 suunniteltua tonttia nro 5 (os. Hopeakaivoksentie 45) vastaavan noin 2 254 m²:n suuruisen määräalan Helsingin kaupungin Laajasalon kylän (412) tilasta Stansvik RN:o 1:253 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen suunnitellun tontin (ET) 49320/5 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavana tonttineliohinnana 1 euroa.

2

Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan 28.1.2016 (22 §) päättämiä vuokrausehtoja.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitun päätöksen perusteella on 17.2.2016 allekirjoitettu tonttia 49320/5 koskeva maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöhemmän vuokrauserusteita koskevan päätöksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunta on mainitussa tontin vuokrausta koskevassa päätöksessä oikeuttanut kiinteistöviraston hallinto-osaston tekemään kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset muutokset maanvuokrasopimukseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

1 Sijaintikartta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kiinteistölautakunta päätti 28.1.2016 (22 §) vuokrata toimivaltansa puitteissa 30 vuodeksi Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:lle suunnitellun yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen tontin (ET) 49320/5 jätteen koontiasemaa varten.

Tontti on kuitenkin sen asuinaluetta palveleva tarkoitus huomioon tarkoituksenmukaista vuokrata pidemmäksi ajaksi, noin 60 vuodeksi, joten valtuuston päätös vuokrausperusteista on tarpeen. Vuokrausperusteeksi esitetään lautakunnankin vuokrauspäätöksessä sovellettua nimellistä vuokraa, kun kysymys on omakustanteisesta kunnallisteknisestä palvelusta.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Kruunuvuoren alueella, jolla nyt kyseessä oleva tontti 49320/5 sijaitsee, on vireillä asemakaava ja asemakaavan muutos nro 12330, joka on tarkoitus saattaa lähiaikoina kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätöksentekoon.

Asemakaavaehdotuksessa suunniteltu tontti on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (ET). Tontin pinta-ala on noin 2 254 m² ja sen asemakaavaehdotuksessa osoitettu rakennusoikeus 700 k-m².

Tontin rakentaminen ja vuokraaminen.

Keskeneräisestä kaavatilanteesta johtuen tontti 49320/5 on rakennettu kaupunkisuunnittelulautakunnan 9.6.2015 tekemän poikkeamis päätöksen (193 §) ja suunnittelutarveratkaisun perusteella.

Tontti 49320/5 on vuokrattu kiinteistölautakunnan 28.1.2016 tekemän päätöksen (22 §) perusteella Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:lle 30 vuodeksi, koska lautakunnalla ei ollut oikeutta vuokrata tonttia 30 vuotta pidemmäksi ajaksi.

Lautakunta määritteli päätöksessään tontin maanvuokran pitäen perusteena nimellistä virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa 1 euron tonttineliohmetrihintaa.

Samaa valtuuston vuonna 2013 vahvistamaa vuokrauserustetta käytettiin myös vuokrattaessa Länsisatamassa sijaitseva maanalainen määräala Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy:lle jäteaseman toimintaa varten.

Nyt esitetään vastaavan nimellisen vuokrauserusteen vahvistamista myös vuokrattaessa tontti pitkäaikaisesti Kruunuvuoren jätteen koonniasemaa varten. Ehdotuksen mukaan tontin vuokra-aika päättyisi 31.12.2075.

Nimellisen vuokran periminen on perusteltua, koska kysymys on omakustanteisesta kunnallisteknisestä palvelusta.

Lopuksi

Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Liitteet

1 Sijaintikartta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 916

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan liitteestä 1 ilmenevän Helsingin kaupungin 49. kaupunginosan (Laajasalo, Kruunuvuori) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12330 mukaisen suunnitellun korttelin nro 49320 suunniteltua tonttia nro 5 (os. Hopeakaivoksentie 45) vastaavan noin 2 254 m²:n suuruisen määräalan Helsingin kaupungin Laajasalon kylän (412) tilasta Stansvik RN:o 1:253 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen suunnitellun tontin (ET) 49320/5 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavana tonttinelämetrihintana 1 euroa.

2

Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan 28.1.2016 (22 §) päättämiä vuokrausehtoja.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitun päätöksen perusteella on 17.2.2016 allekirjoitettu tonttia 49320/5 koskeva maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöhemmän vuokrausperusteita koskevan päätöksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunta on mainitussa tontin vuokrausta koskevassa päätöksessä oikeuttanut kiinteistöviraston hallinto-osaston tekemään kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset muutokset maanvuokrasopimukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 06.10.2016 § 397

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Kiinteistökartta 65/673 501, Hopeakaivoksentie 45

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan liitteestä nro 1 ilmenevän Helsingin kaupungin 49.

kaupunginosan (Laajasalo, Kruunuvuori) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12330 mukaisen suunnitellun korttelin 49320 suunniteltua tonttia 5 (os. Hopeakaivoksentie 45) vastaavan noin 2 254 m²:n suuruisen määräalan Helsingin kaupungin Laajasalon kylän (412) tilasta Stansvik RN:o 1:253 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen suunnitellun tontin (ET) 49320/5 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavana tonttinelämetrihintana 1 euroa.

2

Muutoin tontin 49320/5 osalta noudatetaan kiinteistölautakunnan 28.1.2016 (22 §) päättämiä vuokrausehtoja.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitun päätöksen perusteella on 17.2.2016 allekirjoitettu tonttia 49320/5 koskeva maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöhemmän vuokrausperusteita koskevan päätöksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunta on mainitussa tontin vuokrausta koskevassa päätöksessä oikeuttanut kiinteistöviraston hallinto-osaston tekemään kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset muutokset maanvuokrasopimukseen.

Käsittely

06.10.2016 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Sami Haapanen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Teuvo Sarin

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

§ 285

Katajanokan Satamakatu 7 - 11 asemakaavan muuttaminen (nro 12341, tontit 147/7, 9 ja 11)

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7, 9 ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutoksen 25.8.2015 päivätyn ja 28.6.2016 muutetun piirustuksen numero 12341 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 kartta, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 selostus, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.8.2016, täydennetty 28.6.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Helen Oy

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Kaj/10

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympä-
ristöpalvelut -
kuntayhtymä
Museovirasto, kulttuu-
riympäristön suojelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Katajanokan vanhassa osassa, Tove Janssonin puiston laidalla, osoitteissa Satamakatu 9 ja 11 sekä Luotsikatu 1 ja 1a. Asemakaavan muutos koskee kirkollisten hallintorakennusten aluetta sekä asuinkerrostalotonttia, jotka sijaitsevat Katajanokalla kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla. Kaavaratkaisu mahdollistaa asuntojen ja lähetystön tilojen rakentamisen kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin. Tavoitteena on rakennusten käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistaminen sekä suojelumääräysten tarkistaminen.

Asemakaavan muutos on laadittu hakijan teettämän viitesuunnitelman pohjalta. Lähetystön alue erotetaan omaksi tontikseen, jolloin muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13. Kaavamuutoksella suojellaan kaikki suunnittelualueen rakennukset. Suojelumääräykset tarkistetaan vastaamaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan kokonaisuuden arvoa.

Muutosalueen pinta-ala on 5 940 m². Kaavassa osoitetaan rakennusoikeutta 14 340 k-m², josta kokonaan uutta kerrosalaa on 6 946 k-m². Uutta asuinkerrosalaa osoitetaan 11 229 k-m² ja lähetystökäyttöön tarkoitettua kerrosalaa 1 630 k-m². Rakentamattomat ullakot otetaan pääosin käyttöön. Tonttitehokkuus asuinkerrostalojen korttelialueella on e = 4 ja lähetystön tontilla e = 3,2. Kadun varteen tulee rakentaa kivijalkoihin liike-, myymälä- tai toimistotilaa yhteensä 485 k-m². Uudet autopaikat sijoitetaan Satamakadun alle pysäköintilaitokseen tai muuhun ulkopuoliseen pysäköintilaitokseen. Sisäpihoilla ei saa olla autopaikkoja.

Esittelijän perustelut

Asemakaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden, maakuntakaavojen ja yleiskaava 2002:n sekä uuden yleiskaavaehdotuksen 2016 kanssa.

Alueella on voimassa asemakaava numero 8340 vuodelta 1984, jonka mukaan tontit 9 ja 11 ovat kirkollisten hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta, jolle saadaan myös sijoittaa asuntoja. Rakennukset on tontin 9 Luotsikadun puoleista rakennusta lukuun ottamatta suojeltu sr2-merkinnällä.

Kaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille merkittäviä kustannuksia. Hankkeeseen ryhtyvä vastaa toteuttamisen aiheuttamista kustannuksista täysimääräisesti.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille tonttien omistajan aloitteesta. Tontit ovat yksityisomistuksessa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnoksesta on saatu yksi mielipide, joka koski asukaspysäköinnin riittävyttä. Mielipide on otettu kaavatyössä huomioon.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.9. - 12.10.2015 ja siitä saatiin lausunnot. Muistutuksia ei esitetty.

Lausunnot

Asemakaavan muutosehdotuksesta pyydettiin Helen Sähköverkko Oy:n, Helen Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, Museoviraston, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), kaupunginmuseon johtokunnan, kiinteistölautakunnan, pelastuslautakunnan, yleisten töiden lautakunnan ja ympäristökeskuksen lausunnot.

ELY-keskus toteaa, että hyvin laadittu asemakaava perustuu laadukaisesti selvityksiin, eikä siinä ollut huomautettavaa.

Kiinteistölautakunta huomautti, että kaavamuutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten maankäytösopimus tulisi tehdä ennen kaavamuutoksesta päättämistä.

Muissa lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lähetystörakennuksen porrastajärjestelyihin, pelastusturvallisuuteen, sähköverkko-liittymän muutoksiin sekä maanpäällisten tilavarausten esittämiseen.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Kaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia, jotka eivät vaikuta kaavaehdotuksen sisältöön.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaavamutoksen yhteydessä on tehty maankäyttösopimus.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnitteluviraston tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 kartta, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 selostus, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.8.2016, täydennetty 28.6.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Sopimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3

02.11.2016

Kaj/10

Liite 4

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympä-
ristöpalvelut -
kuntayhtymä
Museovirasto, kulttuu-
riympäristön suojelu

Tiedoksi

Kaupunkisunnitteluvirasto
Kaupunginmuseon johtokunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Kiinteistövirasto
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.10.2016 § 889

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7, 9 ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutos-ehdotuksen 25.8.2015 päivätyn ja 28.6.2016 muutetun piirustuksen numero 12341 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13.

Käsittely

17.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että valtuuston käsittelypäiväksi esitetään 2.11.2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683

hannu.hyttinen(a)hel.fi

Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045

anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 28.6.2016

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Ksv 2481_2, karttaruutu 672497-98

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 25.8.2015 päivätyn 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7,9, ja 11 sekä katua-alueen asemakaavan muutosehdotusta. Kaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei kaavaehdotuksen sisältöä ole muutettu, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee kirkollisten hallintorakennusten aluetta sekä asuinkerrostalotonttia, jotka sijaitsevat Katajanokalla Tove Janssonin puiston laidalla kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla. Kaavaratkaisu mahdollistaa asuntojen ja lähetystön tilojen rakentamisen kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin.

Tavoitteena on rakennusten käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistaminen sekä suojelumääräysten tarkistaminen.

Asemakaavan muutos on laadittu hakijan teettämän viitesuunnitelman pohjalta. Lähetystön alue erotetaan omaksi tontikseen, jolloin muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13. Kaavamuutoksella suojellaan kaikki suunnittelualueen rakennukset. Suojelumääräykset tarkistetaan vastaamaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan kokonaisuuden arvoa.

Muutosalueen pinta-ala on 5 940 m². Kaavassa osoitetaan rakennusoi-keutta 14 340 k-m², josta kokonaan uutta kerrosalaa on 6 946 k-m². Uutta asuinkerrosalaa osoitetaan 11 229 k-m² ja lähetystökäyttöön tarkoitettua kerrosalaa 1 630 k-m². Rakentamattomat ullakot otetaan pääosin käyttöön. Tonttitehokkuus asuinkerrostalojen korttelialueella on e = 4 ja lähetystön tontilla e = 3,2. Kadun varteen tulee rakentaa kivijalkoihin liike-, myymälä- tai toimistotilaa yhteensä 485 k-m². Uudet auto-paikat sijoitetaan Satamakadun alle pysäköintilaitokseen tai muuhun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

ulkopuoliseen pysäköintilaitokseen. Sisäpihoilla ei saa olla autopaikkoja.

Kaavoitustyö on aloitettu tontin omistajan aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty selostuksen liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Asemakaavan muutosluonnos on pidetty nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa, kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla sekä kaupungin ilmoitustaululla kaupungintalolla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat lähetystörakennuksen porraskäytävään, tontin arvon muutokseen, pelastusturvallisuuteen, sähköverkkoliittymän muutokseen sekä maanpäällisten tilavarausten esittämiseen. Asemakaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia, jotka eivät vaikuta kaavaehdotuksen sisältöön.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Asemakaavan muutosalue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä Katajanokan vanhassa osassa (RKY 2009) Lehtikuusen korttelissa. Rakennukset muodostavat Tove Janssonin puiston äärellä merkittävän kulttuurihistoriallisen ja kaupunkikuvallisen kokonaisuuden, joka kertoo 1800-luvun loppupuolen ja 1900-luvun alun rakentamistavasta ja arkkitehtuurista sekä helsinkiläisestä teollisuushistoriasta. Erityisesti Tallbergin talo (os. Luotsikatu 1) on rakennusteollisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokas rakennus ja sen ominaispiirteet ovat hyvin säilyneet. Myös muilla alueen rakennuksilla on merkittäviä suojeluarvoja. Vuosina 1937–38 kaikki kaava-alueen rakennukset omisti Gustav Paulig Oy ja vuosina 2000–2013 ne ovat olleet Kirkkohallituksen omistuksessa ja toimistokäytössä. Nyt rakennukset ovat tyhjillään.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1984) tontit 9 ja 11 ovat kirkollisten hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta. Tontti 7 on osoitettu asuinkeuhkojen korttelialueeksi. Rakennukset on yhtä lukuun ottamatta suojeltu sr-2-merkinnällä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaihana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 25.8.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.9.–12.10.2015.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

Helen Sähköverkko Oy

Helen Oy

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Museovirasto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

kaupunginmuseon johtokunta

kiinteistölautakunta

pelastuslautakunta

yleisten töiden lautakunta

ympäristökeskus

Yhteenveto lausunnoista

ELY-keskuksen lausunnossa ei ollut huomautettavaa. ELY-keskus toteaa, että hyvin laadittu asemakaava perustuu laadukkaisiin selvityksiin. Rakennussuojelun osalta siitä ei ole huomautettavaa. ELY-keskus on aikaisemmin ottanut kantaa Satamakatu 9 poikkeamishakemukseen ja todennut pohjakerroksen oviaukkojen avaamisen yhteydessä toteutettavissa porrasjärjestelyissä olevan kulttuuriympäristön arvojen kannalta toivomisen varaa.

Kiinteistölautakunnan lausunnossa todetaan, että kaavamuutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin maankäyttösopimus on tehty. Pelastuslautakunnan lausunnossa esitettiin jatkosuunnittelussa huomioitavia seikkoja ja edellytettiin neuvottelua parviratkaisuihin liittyen. Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kohdistui jatkossa selvitettäviin sähköverkko-liittymän muutoksiin. Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että rakennusten arvot ja kokonaisuuteen liittyvät vaalimistavoitteet on hyvin otettu huomioon asemakaavaehdotuksessa. Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa todetaan, että asemakaavassa tulee esittää maanpäällisten teknisten rakenteiden tilavaraus ja sijoittaminen katualueella. Museovirasto ilmoitti, että lausunnon antaa Helsingin kaupunginmuseo.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: kiinteistöviraston tilakeskus, kiinteistöviraston geotekninen osasto, liikuntavirasto ja rakennusvalvontavirasto.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Lausunnot eivät anna aiheutta muuttoa asemakaavan muutosehdotuksen sisältöä. Kaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä tarkistuksia, jotka koskevat eräiden rajaviivojen tarkkaa sijaintia. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta ja muutettu uuden yleiskaavan käsittelyvaiheen osalta sekä tonttia 147/9 koskevan poikkeamislupahakemuksen käsittelyvaiheiden osalta.

Vuorovaikutusraportti ovat liitteenä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisen edellyttämät teknisen huollon verkoston johtosiirrot, olemassa olevien kiinteistöliittymien muutokset sekä katujen muutos- ja rakennustöiden kustannusarvio ilman arvonnalisävero on noin 600 000 euroa. Hankkeeseen ryhtyvä vastaa toteuttamisen aiheuttamista kustannuksista täysimääräisesti

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäyttösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 12.11.2015 § 510

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Kiinteistökartta 63/672 497, Satamakatu 7-11

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tontteja 7, 9 ja 11 sekä katualuetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12341 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen asemakaavan muuttamisesta on tehnyt tonttien omistaja Suomen Evankelisluterilainen kirkko. Kaupunki omistaa muutosalueella sijaitsevan katualueen.

Muutoksen tavoitteena on mahdollistaa kirkkohallituksen toimistokäytössä olleiden tilojen muuttaminen asuinnoiksi ja lähetystön käyttöön.

Muutoksessa on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 14 340 k-m², josta uutta kerrosalaa on 6 946 k-m². Uutta asuinkerrosalaa on 11 229 k-m² ja lähetystökäyttöön tarkoitettua kerrosalaa 1 630 k-m². Satamakadun alle mahdollistetaan uuden maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentaminen.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 22.9.2014 (967 §) varannut Suomen Evankelisluterilaiselle kirkolle noin 2 000 m²:n suuruisen Satamakadun alueen kaavamuutoksen mukaista maanalaisen pysäköintilaitoksen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 30.6.2016 saakka.

Asemakaavan muutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut on käynnistetty maanomistajan kanssa. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin sopimus on tehty.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotuksen johdosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 03.11.2015 § 121

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Satamakatu 9 ja 11 sekä Luotsikatu 1 ja 1a asemakaavan muutosehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Korttelin ajojärjestelyissä tulee huomioida, että pelastustoiminta onnettomuuden sattuessa on mahdollista. Palo- ja pelastuskaluston tulee päästä riittävän lähelle rakennusta, jotta palon sammuttaminen ja henkilöiden pelastaminen rakennuksesta on mahdollista. Mikäli tämä ei toteudu, on järjestelyissä mahdollistettava turvallinen omatoiminen pelastautuminen tulipalotilanteessa.

Tontille 11 sallittavien kuudennen kerroksen parvien poistumis- ja paloturvallisuusratkaisut on neuvoteltava pelastusviranomaisen kanssa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.11.2015 § 459

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Satamakadun alapuolinen pysäköintilaitos vaatii mittavia kunnallisteknisten putkien ja kaapeleiden siirtoja. Asemakaavaselostuksessa on esitetty alustava ratkaisu putkisiirroille. Siirrosta aiheutuvat kustannukset ja vastuu sovitaan kiinteistön ja kaupungin kesken.

Asemakaavassa on osoitettu ajoyhteys pysäköintilaitoksen kiinteistön kautta, mikä on hyvä. Näin vältetään ajoramppien sijoittamiselta katualueelle. Asemakaavassa tulee myös esittää mahdollisten muiden tarvittavien maanpäällisten teknisten rakenteiden, kuten ilmastointihormien, tilavaraus ja sijoittaminen katualueelle.

Pysäköintilaitoksen rakentamisen aikaiset järjestelyt vaikuttavat todennäköisesti myös Tove Janssonin puistoon reunaan, josta jouduttanee poistamaan kasvillisuutta muun muassa puita, mikä vaikuttaa kaupunkikuvaan väliaikaisesti.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutoksen nro 12341 hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 27.10.2015 § 78

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Katajanokan korttelin 147 tontteja 7,9 ja 11 sekä katualuetta koskevasta asemakaavan Satamakatu 7-11 muutosehdotuksesta:

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Kirkkohallituksen toimistokäytössä olleiden Katajanokan Lehtikuusen korttelissa sijaitsevien rakennusten muuttaminen asunnoiksi ja lähetystön käyttöön. Tavoitteena on samalla turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävän kokonaisuuden kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot tarkistamalla alueen rakennusten suojelumerkinnät. Rakentamattomat ullakot otetaan pääosin käyttöön. Kadun varteen tulee rakentaa kivijalkoihin liike-, myymälä- tai toimistotilaa. Maan alle saa tontilla rakentaa auto-paikkoja, asumista palvelevia aputiloja sekä varasto-, huolto- ja teknisiä tiloja asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi. Satamakadun alle mahdollistetaan uuden maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentaminen noin 60 autolle.

Asemakaavan muutosehdotuksen suunnittelualue on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä kokonaisuus. Lehtikuusen kortteli on kaavahistoriallisesti merkittävää aluetta, johon kuuluu niin Katajanokan länsiosan vuonna 1861 vahvistetun asemakaavan kuin vuoden 1895 asemakaavan mukaisesti toteutettuja rakennuksia. Korttelissa pitkään toimineen Paulig-yhtiön sijoittumiseen alueelle vaikutti Katajanokan sataman läheisyys, mikä on muutoinkin ollut merkittävä tekijä alueen teollisen toiminnan kehittymiselle ja laajentumiselle. Kaava-alueeseen kuuluvat eri-ikäiset ja alun perin eri käyttöön suunnitellut rakennukset edustavat kaikki oman aikansa korkealuokkaista arkkitehtuuria. Rakennuksia yhdistää pitkä yhteinen toiminnallinen historia ensin Paulig-yhtiön ja sittemmin Kirkkohallituksen käytössä. Ominaispiirteensä hyvin säilyttäneinä ne luovat kerroksisen kokonaisuuden, jossa rakennusten alkuvaiheet ja menneisyys näkyvät edelleen kaupunkitilassa antaen hahmon korttelin rakentumisen monivaiheiselle tarinalle.

Suunnittelualue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvoitettuun kokonaisuuteen Katajanokan vanha osa. Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa ja ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde. Lisäksi alue on Helsingin voimassa olevassa yleiskaavassa määritelty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Luotsikatu 1a:ta lukuun ottamatta suunnittelualueen rakennukset on suojeltu merkinnällä sr-2 jo voimassa olevassa, vuonna 1984 vahvistetussa asemakaavassa. Suunnittelualueen kulttuurihistorialliset arvot on siten tunnustettu kaikilla kaavatasoilla. Kokonaisuudella on myös kansainvälistä merkitystä osana Katajanokan art nouveau -aluetta, joka on arvoitettu kyseisen aikakauden ja ilmiön edustavana ja erittäin hyvin säilyneenä asuinalueena ja rakennettuna ympäristönä.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että asemakaavamuutoksen lähtökohtana tulee olla kokonaisuuden kulttuurihistoriallisten arvojen ja rakennusten ominaispiirteiden säilymisen turvaaminen ja reunaehtojen asettaminen tuleville muutoksille ja korjauksille. Kaavaehdotuksessa suunnittelualue on jaettu kolmeksi asuinkerrostalojen korttelialueen tontiksi, jotka on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi AK/s ja yhdeksi lähetystörakennuksen korttelialueeksi, joka on kulttuurihistoriallisesti arvokas YK/s. Kokonaisuuden kaikki rakennukset on suojeltu myös kohdekohtaisilla suojelumerkinnöillä sr-1 ja sr-2. Korttelin vanhimmat rakennukset Wavulinin talo Satamakatu 9:ssä ja Tallbergin talo

Luotsikatu 1:ssä ovat saaneet merkinnän sr-1 ja Pauligin rakennuttamat kohteet Satamakatu 11 ja Luotsikatu 1a merkinnän sr-2. Ulkoasun lisäksi suojelu ulottuu myös sisäänkäyntitiloihin tai porrashuoneisiin yksityiskohtineen ja sr-1-kohteissa myös rakenteellisesti arvokkaisiin osiin. Sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan poikkeuksellisen hyvin säilyneen, Suomen rakennustaiteen ensimmäisenä art nouveau -kohteena pidettävän Luotsikatu 1:n osalla tavoitteena on myös huoneistojen puolella alkuperäisen tilajaon ja yksityiskohtien säilyttäminen. Kaikissa rakennuksissa on sallittu ullakon tilojen muuttamista pääkäyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön. Erityisen tärkeänä johtokunta pitää sitä, että rakennusten ullakoiden rakennettavaksi sallittu kerrosala on rajattu ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmille ullakoille eli sr-1-merkinnällä suojeltavien rakennusten vesikatoille tehtäville muutoksille on asetettu tiukat reunaehdot myös pihan puoleisen vesikaton osalle. Luotsikatu 1:n eli Tallbergin talon tilallisesti ja rakenteiltaan poikkeuksellisen näyttävän ja säilyneen ullakon vaalimiseksi määrätään, että ullakolle rakennettava asuinhuoneisto tulee toteuttaa alkuperäisistä rakenteista irrallisena tilana, jonka ulkopuolella alkuperäiset ullakon rakenteet tulee pääosin säilyttää ja jättää näkyville.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että näin mittavan rakennuskokonaisuuden käyttötarkoituksen muutos asuinkäyttöön ja osin lähetystötoimintaan tulee olemaan merkittävä vaihe korttelin ja rakennusten historiassa. Uudet asumisen mukanaan tuomat toiminnalliset uudistukset johtavat väistämättä muutoksiin rakennuksissa, niiden tiloissa ja rakenteissa. Alun perin teollisuuskäyttöön suunnitellut rakennukset on kuitenkin jo aiemmin muutettu palvelemaan toimistokäyttöä, mikä on vähentänyt niiden sisätilojen alkuperäisyyttä. Rakennuskokonaisuuden merkitys ja asema näkyvällä paikalla Katajanokan art nouveau -alueelle saavuttaessa on kuitenkin säilynyt. Asemakaavaehdotuksen uusien ja tarkennettujen suojelumääräysten avulla tämä korttelin merkitys ja asema kaupunkitilassa on mahdollista säilyttää jatkossakin käyttötarkoituksen muutoksesta huolimatta, sillä rakennuksiin tehtävät muutokset eivät saa heikentää kohteen rakennustaiteellisia, historiallisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttaa arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaimpien kohteiden eli Wavulinin talon ja Tallbergin talon osalta suojelu on ulotettu katu- ja pihajulkisivun lisäksi myös laajemmin sisätiloihin. Myös alkuperäisyyden vaaliminen on nostettu keskeiseksi lähtökohdaksi korjauksissa ja muutoksissa.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että huolimatta rakennusten käyttötarkoituksen muuttumisesta, Satamakatu 7-11:n arvot ja kokonaisuuteen liittyvät vaalimistavoitteet on hyvin otettu huomioon esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa. Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Satamakatu 7-11:n asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 20.10.2015 § 338

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.08.2015 § 229

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Ksv 2481_2, Satamakatu 7-11, karttaruutu 672497-98

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.8.2015 päivätyn 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7, 9 ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 9.9.2014

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Katajanokalle Satamakatu 7-11:een laadittavan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnossuunnitelma-aineistosta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa. Kaupunginmuseo on neuvotellut esillä olevasta kaavahankkeesta Museoviraston kanssa ja tämä lausunto vastaa molempien museoviranomaisten kantaa.

Nyt esillä oleva asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Katajanokan Lehtikuusen korttelin länsipään tontteja 7, 9 ja 11 sekä korttelin edustalla olevaa aluetta Satamakadusta, sen maanalaista osaa. Satamakadun lisäksi kaava-alue rajautuu lännessä Tove Janssonin puistoon ja kortteliin 139, pohjoisessa Laivastokatuun, idässä Lehtikuusen korttelin naapuritontteihin ja etelässä Luotsikatuun. Kaava-alue on merkittävä siirtymävyöhyke, jonka kautta saavutaan Katajanokan art nouveau –alueelle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Suunnittelualueella asemakaavaa on tarkoitus muuttaa siten, että rakennukset voidaan muuttaa pääasiassa asuinkäyttöön. Satamakatu 9:n osalla tutkitaan myös mahdollisuutta muuttaa rakennus suurlähetystön käyttöön. Kaikki rakennukset tullaan säilyttämään ja suojelemaan uudessa asemakaavassa merkinnällä sr-1 tai sr-2. Uusien asuntojen autopaikat on tarkoitus sijoittaa uuteen pysäköintilaitokseen, joka asemakaavamuutoksessa on osoitettu Satamakadun alle ja laitoksen ajoyhteys puolestaan tontille 9.

Suunnittelualue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvoitettuun kokonaisuuteen. Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. Lisäksi alue on voimassa olevassa yleiskaavassa määriteltä kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Lukuun ottamatta Luotsikatu 1a:ssa sijaitsevaa rakennusta, kaikki kokonaisuuden rakennukset on suojeltu merkinnällä sr-2. Asemakaavan laadinnan tueksi kaava-alueen neljästä rakennuksesta on teetetty rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Marjut Kauppinen 12.6.2014), joka antaa tärkeitä pohjatietoja kaavoitukselle ja siihen liittyvien suojelutavoitteiden asettelulle.

Asemakaavan muutos ja rakennussuojelu

Kaupunginmuseo pitää Satamakatu 7-11:n viimeksi toimistokäytössä olleiden rakennusten muuttamista asuinkäyttöön mahdollisena, mikäli rakennusten ominaispiirteet ja kokonaisuuden ominaisluonne otetaan riittävästi huomioon. Myös pysäköintilaitoksen sijoittaminen Satamakadun alle on mahdollista, mutta sen rakentamisella ei saa vaarantaa ympäröivien rakennusten säilymistä. Pysäköintilaitoksen ajoluiska tulee myös vetää mahdollisimman etäälle ja pois katulinjasta, jottei siitä tule häiritsevää aihetta katu- tai pihanäkymään.

Suunnittelualue on kaavahistoriallisesti merkittävää aluetta, johon kuuluu niin Katajanokan länsiosan vuonna 1861 vahvistetun asemakaavan kuin vuoden 1895 asemakaavan mukaisesti toteutettuja rakennuksia. Korttelissa pitkään toimineen Paulig-yhtiön sijoittuminen alueelle ei ole ollut sattumanvaraista, vaan Katajanokan sataman läheisyys on ollut merkittävä tekijä alueen teollisen toiminnan kehittymiselle ja laajentumiselle. Kaava-alueeseen kuuluvat eri-ikäiset ja alun perin eri käyttöön suunnitellut rakennukset edustavat kaikki oman aikansa korkealuokkaista arkkitehtuuria. Rakennuksia yhdistää pitkä yhteinen toiminnallinen historia. Ominaispiirteensä hyvin säilyttäneinä ne luovat kerroksisen kokonaisuuden, jossa rakennusten alkuvaiheet ja menneisyys näkyvät edelleen kaupunkitilassa antaen hahmon korttelin rakentumisen

monivaiheiselle tarinalle. Tämän moni-ilmeisen ja monivaiheisen menneisyyden pohjalle tulee rakentua myös Lehtikuusen korttelin tulevaisuus.

Kaupunginmuseo haluaa olla asemakaavamuutoksen jatkotyössä mukana laatimassa tämän kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokkaan kokonaisuuden suojelutavoitteita ja niihin vastaavia kaavamääräyksiä. Asianmukaisilla määräyksillä tuetaan rakennuskannan säilymistä ja mahdollistetaan tiettyjä reunaehtoja määrittelemällä myös alueen kehittäminen sen moni-ilmeisen arkkitehtuurin ominaispiirteitä ja historiaa kunnioittaen. Lisäksi kaavamääräyksiin tulee laittaa määräys, että rakennuslupavaiheessa kohteista pyydetään museoviranomaisen lausunto.

Seuraavassa käydään läpi kaavamuutosalueen rakennukset ja esitetään kullekin rakennukselle alustavat suojelutavoitteet.

Satamakatu 9

Lehtikuusen korttelin vanhinta rakennusperintöä edustaa Satamakatu 9:ssä sijaitseva kauppias Nikolai Wavulinin rakennuttama ja arkkitehti August Bomanin suunnittelema asuinrakennus, joka valmistui vuonna 1869. Jo vuonna 1875 everstinna Aurora Karamzin osti Satamakatu 9:n rakennuksen vuonna 1867 perustamansa Diakonissalaitoksen käyttöön. Diakonissalaitoksen uusien tilojen valmistuttua ja toiminnan siirryttyä Kallioon alkoi Satamakatu 9:ssä teollisuuden aikakausi, omistajana ja käyttäjänä ensin AB Home vuosina 1899-1918. Tämän jälkeen vuosina 1918-1937 rakennuksessa ja tontin piharakennuksissa sijaitsi tehtailija V. W. Holmbergin pelti- kupari- ja levyteostehdas sekä metallivalimo ja varasto. Naapuritonteille asettunut Pauligin paahtimo osti Satamakatu 9:n kiinteistön ja laajensi toimintaansa myös siihen. Pauligin toiminnan siirryttyä Vuosaareen Kirkkohallitus osti vuonna 1978 Satamakatu 9:n ja muutti tilat toimistokäyttöön, jossa ne ovat olleet aivan viime aikoihin asti.

Satamakatu 9:n on vuosikymmenten kuluessa ja käyttötarkoitusten vaihtuessa käynyt läpi huomattavia muutoksia. Rakennuksen ulkoasu on kuitenkin säilynyt pitkälti alkuperäissuunnitelman mukaisena. Kolmi-kerroksisen kivitalon symmetrisesti jäsenneltyjä julkisivuja rytmittävät tasaisin välein sommitellut ikkunat, vaakalistat ja harkotukset. Julkisivujen päätteenä toimii saumattu peltikatto, jonka umpinaista pintaa rikkovat ainoastaan piiput ja katujulkisivun tympanon. Alun perin asuinkäyttöön rakennetun talon sisätilat ovat muuttuneet käytön myötä. Alkuperäisestä tilarakenteesta on säilynyt lähinnä pääporrashuone ja osa kantavista sydänmuureista sekä kellarissa olevat holvatut tilat.

Satamakatu 9 on Katajanokan ensimmäinen yksityisen henkilön rakennuttama kivitalo. Sen rakentaminen liittyy Katajanokan länsiosan vuonna 1861 vahvistettuun asemakaavaan, jonka mukaan rakennettiin kuitenkin vain Rahapaja, Uspenskin katedraali ja Wavulinin talo. Tämän aikaisia kivirakenteisia asuintaloja on Helsingissä säilynyt vain muutama. Wavulinin talo edustaa siten erittäin harvinaista rakennustyyppiä. Sisätiloissa tehdyistä muutoksista huolimatta rakennus on ulkoisilta ominaispiirteiltään säilynyt tunnistettavana oman tyyppinsä edustajana. Rakennuksen pitkään historiaan liittyy myös Helsingin ja Suomen kannalta merkittävää henkilö-, sosiaali- ja teollisuushistoriaa.

Suojelutavoitteet:

Satamakatu 9 on kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia etenkin ulkoasultaan. Rakennuksen ominaispiirteiden ja yksityiskohtien tulee säilyä niin kadun kuin pihan puoleisissa julkisivuissa. Vesikattoa ei saa korottaa, eikä siihen saa avata uusia ikkuna- tai muita aukkoja. Myöskään katu- tai pihajulkisivuun ei tule tehdä aukkomuutoksia eikä parvekkeita, ei myöskään ranskalaisia parvekkeita, joskin pohjakerroksessa uusien oviakkojen avaaminen alkuperäistä periaatetta noudattaen on mahdollista. Tämä koskee niin kadun kuin pihan puoleista julkisivua. Sisätiloissa pääporrashuone alkuperäisine kaiteineen on säilytettävä tila, jossa tehtävien muutosten tulee olla ennen kaikkea ennallistavia.

Luotsikatu 1

Helsingin kaupungin museo on 3.9.2014 antanut lausuntonsa kaupunkisuunnitteluvirastolle Luotsikatu 1:n korjausta koskevasta poikkeamis- päätöshakemuksesta. Asemakaavan muutoksen tulee turvata poikkeamis- päätöksen mukaiset suojelutavoitteet.

Luotsikadun ja Satamakadun kulmassa sijaitseva rakennus tunnetaan Tallbergin talona rakennuttajansa liikemies Julius Tallbergin (1857-1921) mukaan. Vuonna 1896 Tallberg osti Katajanokalta Diakonissalaitoksen puutarhana palvelleen tontin ja järjesti yhdessä Arkkitehtiklubin kanssa arkkitehtuurikilpailun tontille sijoitettavan uudisrakennuksen suunnittelusta. Kilpailun perusteella suunnittelijaksi valittiin nuori arkkitehtikolmikko Herman Gesellius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen ja rakennus valmistui syksyllä 1898.

Valmistuessaan Wavulinin talon viereen Tallbergin talo oli edelleen Katajanokan ensimmäisiä kivirakennuksia. Arkkitehtuuriltaan rakennus poikkesi Helsingissä siihen asti toteutetuista asuinkerrostaloista etenkin ulkoarkkitehtuuriltaan mutta myös asuinhuoneistojensa osalta. Rakennuksen linnamaisesta ulkoasusta puuttuivat siihen asti vallalla ollut klassistinen jäsentely ja koristeaiheet, joiden sijaan julkisivuille ilmettä

antoivat moni-ilmeiset ikkunat ja erilaiset torniaiheet ja pienet parvekkeet. Julkisivumateriaaleina rapattujen pintojen rinnalla käytettiin pohjakerroksessa luonnonkiviharkotusta ja vesikatossa norjalaista liuskekiiveä. Huoneistoissa tavoiteltiin kodikkuutta, valoisuutta ja terveellisyttä unohtamatta myöskään arvokkuutta. Tallbergin talon kerroksen kokoisten huoneistojen monimuotoisilla ja valoisilla huoneilla sekä vaihtelevilla näkymillä saavutettiin asuntosuunnittelulle asetetut uudet tavoitteet.

Julius Tallberg myi Katajanokan talonsa jo vuonna 1907 ruukinpatruuna August Keirknerille, jonka perheen omistuksessa rakennus säilyi vuoteen 1918 asti. Tämän jälkeen omistajat vaihtuivat useaan otteeseen, kunnes vuonna 1938 naapuritonteilla toiminut Paulig-yhtiö hankki talon omistukseensa ja otti käyttöönsä toimisto- ja markkinointitiloiksi. Pohjakerroksessa toimi myös pankki lähes 80 vuotta. Paulig-yhtiön aika rakennuksessa jatkui myös vuosikymmeniä aina vuoteen 2000 asti. Tuolloin koko rakennuksen omistus siirtyi naapuritonteille jo 1970-luvun lopulla asettuneelle Kirkkohallitukselle, jonka toimistotiloina Tallbergin talokin on palvellut näihin päiviin asti.

Pitkästä historiastaan huolimatta Tallbergin talo on säilyttänyt alkuperäisyytensä erittäin hyvin. Rakennuksen julkisivuissa suurimmat muutokset ovat kohdistuneet pohjakerroksen liiketilojen ikkunoihin ja sisäänkäynteihin, jotka nyt ovat vuonna 1974 tehdyn muutoksen mukaisessa asussa. Sisätiloissa yhtenä merkittävimmistä muutoksista voidaan pitää hissien rakentamista pääportaan keskelle vuonna 1939. Myös pohjakerroksessa toimineen pankin tilojen laajentaminen ja yhdistäminen toiseen kerrokseen sisäportaalla ja tähän vaiheeseen liittyvät toisen kerroksen koneelliseen ilmanvaihtoon liittyvät ratkaisut ovat muuttaneet alkuperäistä tilarakennetta ja tilojen sisustuksia. Ylemmissä kerroksissa 2000-luvun puolivälissä rakennetun koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän myötä huoneiden seiniin on asennettu venttiileitä ja sivuportaaseen ja ullakolle ilmanvaihtokanavia. Tilaratkaisuiltaan ja kiinteältä sisustukseltaan kolmas ja neljäs kerros ovat kuitenkin säilyneet pitkälti alkuperäisen mukaisina. Säilyneestä sisustuksesta erityisesti mainittakoon stanssattua peltiä olevat kattopinnat ja ruokasalien palkkiakatot Satamakadun puoleisen siiven tiloissa. Koko rakennuksessa ikkunat ja pääosin ovet ja listoitukset sekä jonkin verran uuneja ja kiinteitä kaapistoja on säilynyt, joskin kaikissa kerroksissa seinien ja lattioiden pintakäsittelyjä ja -materiaaleja on muutettu vuosikymmenten kuluessa. Rakennuksen ulkoasusta alkava ja porrashuoneessa voimistuva alkuperäinen, omaleimainen tunnelma on siten erittäin hyvin vielä aistittavissa myös asuinkerroksissa.

Tallbergin talon rakentaminen liittyy kauppamerenkulun ja Helsingin kasvun turvanneen Katajanokan sataman ja siihen liittyvän uuden asuinalueen kaavoittamiseen. Arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntynyt

kauppaneuvos Tallbergin talo olikin Katajanokan ensimmäisiä tämän uuden, vuonna 1895 vahvistetun Norrménin asemakaavan mukaisia asuinrakennuksia. Katajanokan asuinkerrostaloalue rakennettiin lähes kokonaan vuoteen 1913 mennessä ja siitä muodostui uuden arkkitehtuurisuuntauksen merkittävin kokonaisuus Suomessa. Alusta lähtien Tallbergin rakennuttamassa talossa asui Helsingin ja Suomen historian merkkihenkilöitä. Toisaalta sijainti Katajanokan sataman läheisyydessä vaikutti 1910-luvulla Pauligin kahvikaupan ja paahtimotoinnin sijoittumiseen kyseiseen Lehtikuusen kortteliin ja myöhemmin siis myös Tallbergin talon siirtymiseen Pauligin yrityksen omistukseen ja käyttöön. Tallbergin talo on siten osa Helsingin suurkaupungiksi rakentumisen historiaa ja liittyy myös erittäin merkittävän suomalaisen liikeyrityksen historiaan.

Tallbergin talo on kiistatta yksi Helsingin ja koko Suomen asuntoarkkitehtuurin merkkikohta, jolla on myös kansainvälistä merkitystä. Arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntynyt, maineikkaan arkkitehtikolmikön Gesellius – Lindgren – Saarinen suunnittelema uutta arkkitehtuurisuuntausta, art nouveauta, edustanut rakennus viitoitti tietä tulevalle asuinkerrostalojen suunnittelulle huonejärjestelyltään, valoisuudeltaan, arkkitehtuuriltaan ja hygieniatiloiltaan. Ulkoarkkitehtuuriltaan rakennusta voidaan pitää maamme ainoana mannermaista art nouveauta edustavana asuinkerrostalona. Rakennuttajansa moninaisten ulkomaan kontaktien ansiosta Tallbergin talossa on käytetty myös poikkeuksellisia materiaaleja, kuten huoneiden kattopintojen metallilevyverhous, porashuoneen marmori ja vesikaton liuskekivi. Kaikki nämä ovat myös säilyneet. Tallbergin talo on ainutlaatuinen ulkoarkkitehtuurinsa ja sisätilojensa muodostama kokonaistaideteos.

Suojelutavoitteet:

Luotsikatu 1 Tallbergin talo on kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia ulko- ja sisätilojensa muodostamana kokonaisuutena. Rakennuksen julkisivut tulee säilyttää mukaan lukien yksityiskohdat, koristeaiheet, ikkunat ja ovet, samoin kuin vesikatto materiaaleineen. Sisätiloissa pääporrashuone koristeornamenteineen, lattiamateriaaleineen, huoneisto-ovineen ja hisseineen on säilytettävä ja ennallistaen / konservoiden korjattava kokonaisuus. Myös sivuporras alkuperäisine kiinteine sisustuksineen on säilytettävä sisätila. Maantasokerroksessa Luotsikadun puoleisessa siivessä olevat kappaholvit tulee säilyttää. Huoneistoissa alkuperäinen tilajako pääosin ja ainutlaatuinen kiinteä sisustus kuten stanssattua peltiä olevat kattopinnot ja palkkikatot konsoleineen sekä alkuperäiset välitiet ja listoitukset sekä uunit ja kiinteitä kaapistoja tulee säilyttää. Alkuperäiset välipohjat samoin kuin ullakon alkuperäiset rakenteet ja palloperanto tulee pääosin säilyttää. Ullakkoa ei saa kokonaan muuttaa

lämpimäksi tilaksi, vaan ainakin osa siitä tulee säilyttää alkuperäisassaan kylmänä ullakkona. Vesikaton pihan puoleisten lappeiden tai tekohtaan saa avata yhden, kooltaan rajoitetun terassin.

Luotsikadun puoleinen halkovarasto liittyy olennaisena osana rakennuskokonaisuuteen. Rakennuksessa tehtävien muutosten tulee olla alkuperäisiä rakenteita säilyttäviä tai mahdollisesti palauttavia.

Satamakatu 11

Gustaf Pauligin (1850-1907) vuonna 1876 perustama siirtomaatavaraa maahantuonut yritys erikoistui 1900-luvun alussa kahvin tuontiin ja paahtamiseen. Ensimmäisen oman kiinteistönsä yhtiö rakennutti Katajanokan sataman läheisyyteen Lehtikuusen kortteliin Bertha Pauligin johdolla vuonna 1911. Pääkonttorin ja paahtimatoimintaan liittyviä tiloja käsittäneen rakennuksen suunnitteli arkkitehti Waldemar Aspelin. Yritystoiminnassaan edistyksellisiä menetelmiä ja viimeisintä teknologiaa käyttäneen Paulig-yhtiön toimitilat toteutettiin erittäin laadukkaasti, mutta sopeutettiin arkkitehtuuriltaan osaksi merkittävää rakennettua kokonaisuutta ja kaupunkinäköymää. Paulig-yhtiön käytössä rakennus säilyi aina Kirkkohallituksen vuonna 1978 alkaneeseen ja viime aikoihin jatkuneeseen vaiheeseen asti.

Arkkitehtuuriltaan Paulig-yhtiön paahtimo- ja konttorirakennus sopeutettiin Katajanokan art nouveau –asuinalueen rakennuksiin, jolloin Laitavastokadun merelle avautuvasta katunäkymästä muodostui yhtenäinen kokonaisuus. Yrityksen toiminnan tarpeiden muuttuessa rakennusta kuitenkin muokattiin 1920- ja 1930-luvulla niin sisätiloiltaan kuin ulkoasultaan lähinnä ylimmän kerroksen ja vesikaton osalta. Voimakas luonnonkivisokkeli, rapatut julkisivut ja pystysuuntaiset ikkunanauhat niihin liittyvine koristekenttineen sekä erkkerit viestivät kuitenkin edelleen aidosti talon rakentamisaikakaudesta huolimatta vesikatossa tapahtuneista muutoksista. Sisäpihan ympärille kiertyneet julkisivut toteutettiin alun perinkin pelkistetysti ja rakennuksen tuotantokäyttö onkin sisäpihan puolella aistittavissa. Alun perin pääosin suuria halleja käsittäneet sisätilat muutettiin omistajan vaihtumisen myötä toimistotiloiksi. Paulig-yhtiön pääkonttoritiloihin liittyneet Satamakadun puolelta nouseva sisäänkäynti ja porras sekä toisen kerroksen aula ovat kuitenkin tilallisesti säilyneet, mutta alkuperäinen kiinteä sisustus aulan pylväitä ja seinien yläosassa kiertävää kapeaa listaa lukuun ottamatta on modernisoitu.

Vain kahden omistajan käytössä ollut yli satavuotias Satamakatu 11 on ulkoasultaan pitkälti säilyttänyt alkuperäisen korkealuokkaisen arkkitehtuurinsa ominaispiirteet. Rakennus liittyy keskeisesti suomalaiseen teollisuushistoriaan Paulig-yhtiön ensimmäisenä omana toimitilana.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kohde on myös Kirkkohallituksen toiminnassa keskeinen rakennus, sillä siellä sijaitsivat mm. kirkkoneuvoston tilat.

Suojelutavoitteet:

Satamakatu 11 on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia ennen kaikkea ulkoasultaan. Katujulkisivuihin eikä kadunpuoleiseen vesikattoon saa tehdä uusia aukkoja. Lounaan puoleiseen palomuriin saa avata uusia ikkunoita harkitusti. Jo uusitut ikkunat ja ovet on mahdollista uusia puurakenteisina. Sisäpihan puolelle saa rakentaa asuntoparvekkeita ja avata niille johtavia oviaukkoja sekä tehdä maltillisia ikkunamuutoksia. Sisäpihan puoleisille katonlappeille saa sijoittaa maltilliset kattoterassit. Pääsisäänkäynti ja siihen liittyvä alkuperäinen toisen kerroksen aulatala ovat säilytettäviä ja mahdollisuuksien mukaan ennallistaen korjattavia sisätiloja.

Luotsikatu 1a

Yritystoiminnan laajetessa Paulig-yhtiö rakennutti Lehtikuusen kortteliin Luotsikadun puolelle uudisrakennuksen. Arkkitehti David Frölander-Ulf suunnitteli tuotanto-, varasto- ja sosiaalituloja käsittäneen rakennuksen, joka valmistui vuonna 1938. Pihakannen alle rakennettu kellaritila ulotettiin Satamakatu 9:n ja 11:n kellarimuureihin, joten näin kaikki yhtiön tuotantotilat saatiin yhdistettyä toisiinsa. Paulig-yhtiön aika jatkui myös tässä Luotsikatu 1a:n rakennuksessa vuoteen 1978, jolloin se siirtyi Kirkkohallituksen omistukseen. Tässä toimistokäytössä rakennus on palvellut näihin päiviin asti.

Tallbergin talon halkovaraston ja Luotsikatu 3:n väliin sijoitetun syvärunkoisen rakennuksen ulkoasu ja ominaisluonne poikkesivat valmistumisaikanaan ympäristön asuinkerrostaloista. Luonnonkivisokkeleinen, rapattuine, pystysuuntaisten ikkunakenttien tiukasti rytmittämine katujulkisivuineen ja melko umpinaisine päätyine ja selkeine kattopinnoineen rakennus on säilyttänyt ominaispiirteensä. Levollisesti se edustaa katujulkisivun nuorinta rakennettua kerrostumaa. Aiheiltaan ja jäsentelyltään rakennuksen katujulkisivu on myös samanhenkinen pihan vastakkaisessa kulmassa sijaitsevan Pauligin pääkonttorirakennuksen kanssa. Teollisuusrakennukselle ominaisesti sisäpihan puoleiset julkisivut ovat katujulkisivua huomattavasti pelkistetyimmät ja syvärunkoiseen rakennukseen valoa antaneiden, lukuisien ikkunoiden tiukasti rytmittämät. Käyttötarkoituksen muutos ei näkynyt rakennuksen ulkoasussa, mutta suuret salitilat muutettiin toimistotiloiksi ja myymälä- sekä arkistokäyttöön.

Myös Luotsikatu 1a liittyy olennaisella tavalla Paulig-yhtiön historiaan samoin kuin Kirkkohallituksen toiminnan muotoutumiseen. Se edustaa

harvinaista 1930-luvun rakennuskantaa Katajanokalla ja on ulkoasultaan hyvin säilynyt, kokonaisuuden nuorin kerrostuma.

Suojelutavoitteet:

Luotsikatu 1a on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Erityisesti vaalittava on rakennuksen ulkoasu, etenkin katujulkisivu ja lounaan puoleinen pääty. Katujulkisivuun ei saa avata uusia aukkoja, lukuun ottamatta ensimmäisen kerroksen liiketilaan johtavaa oviaukkoa. Vesikattoa ei saa korottaa ja kadun puoleiseen katonlappeseen saa avata uusia aukkoja vain harkitusti ja katunäkymään sovitteen. Lounaan puoleiseen päätyyn saa avata yhden harkitun ikkunaaiheen. Pihan puolelle saa sijoittaa uusia huoneistoparvekkeita. Sisäpihan puolella katon lappeiden nosto ja terassien rakentaminen hissikuilujen välisillä vyöhykkeillä on mahdollista. Jo uusitut ikkunat ja ovet on mahdollista uusia puurakenteisina. Rakennuksen koillissiivessä sijaitseva porrashuone hisseineen on säilytettävä ja mahdollisuuksien mukaan ennallistaen korjattava sisätila.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.9.2014

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1170-00/14 sekä luonnossuunnitelmasta 9.9.2014 mennessä.

Asemakaavamuutoksen luonnoksessa esitetään asuinkiinteistön pysäköintiluolan rakentamista Satamakadun alle.

Ajo tunneliin on luonnoksessa esitetty tapahtuvan tontin kautta, mikä on hyvä ratkaisu. Kaavamuutoksen suunnittelun aikana tulee varmistaa, että ajoyhteys rakennushistoriallisesti arvokkaan suojellun kiinteistön kautta on rakenneteknisesti mahdollista järjestää. Ympäristön kaupunkikuvan kannalta ei ole suotavaa, että tunnelin sisäänkäyntejä sijoitetaan katu- tai puistoalueille.

Pysäköintiluolan suunnittelussa tulee huomioida kunnallistekniikan mahtuminen ja toimivuus katupinnan ja pysäköintiluolan katon välissä. Alueen tarvitseman kunnallistekniikan tulee mahtua katualueelle. Lisäksi suunnittelun yhteydessä tulee määrittellä rakenteiden vastuurajat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

sekä pysty- että vaakasuunnassa, jotta rakenteen omistajat ovat eri hankkeiden osapuolille selkeitä. Kadun päälle tulevien rakenteiden (esimerkiksi pysäköintihallin ilmastointikanavien) suunnitelmat tulee hyväksyttää rakennusvirastossa.

Hankkeeseen ryhtyvä vastaa rakentamisesta aiheutuvien muutostöiden ja ympäristön ennallistamisen kustannuksista.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

02.11.2016

Kj/7

§ 286

Periaatepäätös lausunnoksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto teki seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveyspalveluissa siirrytään kohti suurempia keskitetyksi ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohdaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa.

Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveydenhuoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä suunnattava koko väestöön.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää nykyistä paremmin. Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palvelutuotantoon.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Terveys ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnanvapauden piiriin, on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautejärjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveyshyöty ja edellyttää palveluntuottajilta vaikuttavaa palvelua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa on huomioitu myös työterveyshuolto. Aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa.

Ehdotettu malli, mm. alueellisen jaon sekä palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteen osalta, vaarantaa monen nykyisen kuntien keskinäisen yhteistyön pohjalta toimivan yhteistyömallin toimintaedellytykset jatkossa. Ehdotettu alueellinen jako ei kaikilla alueilla perustu nykyisiin toimiviin ja kustannusten kasvua hillitseviin yhteistyöratkaisuihin ja siten mm. Uudenmaan laajuinen alue rikkoo monta pääkaupunkiseudulla nykyisin toimivaa yhteistyöratkaisua. Näiden yhteistyöratkaisujen myötä jo saavutettu tehokkuus ja kustannusten hidastaminen saatetaan menettää, jos uudistus toteutetaan tiukasti esitetyn mukaisena mm. valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoitteineen. Nykyiset toimivat palveluiden tuotantoratkaisut saattavat rikkoontua.

Valtakunnallista kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saattaisi edistää esityksessä ehdotettua väljempi valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja siten nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien jatkamisen mahdollistaminen. Ns. väljemmän käyttövelvoitteen tilanteessa maakunnalle, maakuntakonsernin tytäryhteisölle tai maakunnan palvelulaitokselle jäisi mahdollisuus valita palveluntuottajakseen kustannustehokkain ja laadultaan paras palvelunostoratkaisu eikä tuottajaksi olisi sidottu yhtä ainoaa julkisomisteista tuottajayhtiötä. Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon.

Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä ja vaikutukset heijastuvat koko maahan.

Pääkaupunkiseutu on asukasluvultaan, yritysten määrältään ja talouden kooltaan yksin suurempi kuin mikään maakunta Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kasvuennusteiden mukaan ero muuhun maahan tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Vertailua tehdessä on myös huomioitava, että pääkaupunkiseutua ei tule verrata kooltaan ja palveluiltaan vain muihin maakuntiin vaan myös sen kansainvälisiin kilpailijoihin.

Suomen kasvusta merkittävä osuus tapahtuu pääkaupunkiseudulla. Sen osuus koko maan BKT:sta on 36 % ja osuus koko maan yritysten liikevaihdosta 44 %. Pääkaupunkiseudun tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat noin 44 % koko maan t&k-menoista (2013). Pääkaupunkiseudulla on poikkeava väestörakenne muuttovoiton vuoksi. Suomen vieraskielisistä lähes puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Vieraskielisiä on noin 149 000 henkilöä. Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun näkökulmasta on huomioitava, että vieraskielisten työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten. Pääkaupunkiseudun väestönkehitys korostaa maahanmuuttajien työllistymisen merkitystä. Vuoden 2016 alussa julkaistun väestöennusteen mukaan seudun työkäisestä (16-64 -vuotiaat) väestöstä on vuonna 2030 vieraskielisiä 28 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti avoimia työpaikkoja, mutta myös paljon työttömiä. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve on vuoteen 2030 mennessä 340 000 henkilöä (PKS ennakointi). Alueen osuus kaikista Suomen työpaikoista on 32 % ja yksityisen sektorin työpaikoista 35 % (2013). Työttömiä on 66 500 eli 19 % kaikista Suomen työttömistä. Kohtaanto-ongelma on pääkaupunkiseudulla merkittävä.

Kaikkien kasvuennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun osuus Suomen bruttokansantuotteesta, työvoimasta ja maahanmuuttajista tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Pääkaupunkiseudun toimivien kasvu- ja työvoimapalveluiden toiminnassa on kyse kansallisesta kasvusta. Kun samaan aikaan mm. automatisaation ja tekoälyn aiheuttama työnmurros muuttaa työelämää ja yritysten vaatimuksia osaavalle työvoimalle yhä kiihtyvään tahtiin, on osaavan työvoiman tarjonnasta pidettävä huoli.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Maakunnista on tarkoitus tehdä toimialaltaan rajattuja, mutta kuitenkin itsehallinnollisia yhteisöjä. Maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta. Lakiluonnoksen perusteella sääntely ja valtion ohjaus ja rahoitus ovat niin pitkälle yksityiskohtiin menevää, että itsehallinnolliset elementit tosiasiansa puuttuvat. Tämä on ristiriidassa luotavan vaaleihin perustuvan hallintoalueen kanssa.

Kansanvaltaisuus ja maakunnan asukkaiden osallisuusmahdollisuudet eivät toteudu samalla tavalla kuin itsehallinnollisessa kuntahallinnossa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia ovat mm. erityisesti järjestämislä-

kiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa sekä investointien ohjaus. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategiaan kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimijoille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailuneutraalisuus.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

c. ei pääosin

Maakuntalakiluonnos perustuu kuntalain sääntelylle. Se on siksi perusrakenteeltaan tuttu. Sääntelyn noudattaminen tulisi olemaan teknisesti erityisen ongelmallista. Valmistelun aikataulun kannalta valmiin mallin käyttäminen on ollut perusteltua.

Maakunnalle kaavailtu itsehallinnon malli tulee kuitenkin poikkeamaan merkittävästi kunnallisesta itsehallinnosta sellaisena kuin se on vuosikymmenten aikana kehittynyt. Maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi ottaen huomioon, ettei maakunnalla ole yleistä toimialaa ja että valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa. Itsehallinnollisen yhteisön toimintaa sääntelevän lainsäädännön omaksuminen myös sellaisessa yhteisössä, jonka itsehallinto vaikuttaa jäävän näennäiseksi, saattaa jopa johtaa väärinkäsityksiin. Maakunnan valtuustoon ja muihin toimielimiin valittavat henkilöt eivät käytännössä tule olemaan samantyyppisessä valta- ja vastuuasemassa kuin kunnalliset luottamushenkilöt. Siksi maakuntalain ja kuntalain soveltamisympäristöt tulevat olemaan erilaisia, vaikka säännökset ovat likimain identtisiä.

Valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus, myös maakuntien talouden ja investointien järjestämisen kysymyksissä, tulisi olemaan erittäin tiukkaa esityksen mukaisesti toteutettuna.

Yleisesti on arvioitavissa maakuntien talouden ohjauksen osalta, että koska:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa

niin maakuntalain sekä maakuntien rahoituslain antamat mahdollisuudet maakunnan talouden ohjaukselle ja lähes minkäänlaiselle omalle merkittävälle taloudelliselle päätöksenteolle ovat käytännössä olemattomat.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Maakuntaratkaisu vaikeuttaa tätä tehtävää, kun pääkaupunkiseudun haasteita on käsiteltävä osana maakuntaa pääkaupunkiseudun sijaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitettyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämisvastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoittei-

den kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.

Maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannattavia. Helsinki kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreita.

Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomioitava metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen sekä lentoasema- ja satamatoiminnan vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja – instituutioihin ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyttävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Kaupungilla on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen.

Maakuntiin siirrettäviin tehtäviin kuuluvat löytöeläintoiminta ja nikotiini- korvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttävä osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse.

Lakiluonnoksen mukaan valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö eri tehtävien hoi-

dossa Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituksen ja maankäytön osalta maakunnalle osoitettu tehtäväkonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjako ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämisessä tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu mainitaan perusteluissa, mutta ei lakiuonnoksessa. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee edelleen toteuttaa Helsingin seudun toimesta nykyisen alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain mukaisesti. Nykyisiä rajoituksia maakuntaliittojen tehtäviin ei tule muuttaa siirryttäessä itsehallintoalueelle. Kunnille ja niiden yhteistyöelimille kuuluvia joukkoliikennetehtäviä ei tule tässä yhteydessä muuttaa. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi. Sen sijaan ELY-keskuksilta siirtyvät joukkoliikennetehtävät tulee kuvata lakiin selkeämmin.

Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara on Helsinki tai pääkaupunkiseutu, joten maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin.

Lakiesityksessä maakunnan tehtävät ja toimiala on yksityiskohtaisesti kirjattu 6 §:n yli 20-kohtaiseen luetteloon monessa kohdassa tulkinnanvaraiseen ja epämääräiseen muotoon. Erityisesti selvyttä tarvitaan niin kohtiin, jotka liittyvät läheisesti kunnan tehtäviin ja toimivaltaan muun lainsäädännön nojalla. (esim. ”kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen” tai ”alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja kulttuurin ja osaamisen kehittäminen...”)

Kunnilla on elinvoima- ja kilpailukyky politiikkaan liittyviin tehtäviin yleinen toimivalta eikä kuntien oikeutta kaavoitukseen tule heikentää. Maakunnat eivät voi tehdä kaavoitusta tai muita sitovia suunnitelmia siten, että kunnat kantavat niiden taloudelliset seuraamukset. Maakuntien kulttuuri- ja liikuntatoimialoihin liittyviä tehtäviä tai toimivaltaa ei tule laajentaa uudistuksessa, koska ne ovat merkittävässä osassa kuntien laajaa elinvoimapolitiikkaa sekä hyvinvoinnin laajaa ennaltaehkäisevää palvelukokonaisuutta.

Lakiluonnoksen 6 §:n maakunnan hoidettavaksi ottamat tai sopimukseenvaraiset tehtävät kunnilta tulisivat olla kokonaan erillisessä pykälässä ja luettelon viimeinen kohta siirtää edellisen momentin viimeiseksi tehtäväksi muodossa ”hoitaa muita sille erikseen laissa säädettyjä tehtäviä”. Tämä ei ole maakunnan omassa harkinnassa (ei voi olla siis 2 momentissa, kohdassa jossa ”maakunta voi hoitaa..”)

Kohdat 24 (romaniasiat) ja 25 (yhteispalvelujen järjestäminen):

Näiden tehtävien osalta hoitamista koskevien säännösten tarpeellisuus tulee uudelleen arvioida.

Viranomaiselle on hiljattain säädetty velvoite yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnitelmallisesti ja kaikkien vähemmistöjen osalta tulisi olla vastaavan tasoiset velvoitteet. Alueelliset romaniasioden neuvottelut ovat käsitelleet kotimaan romaniväestön asioita ja toimineet keskeisten tahojen keskustelu- ja tiedonvaihtoforumina.

Maakunta ja sen alueen kunnat voivat keskenään sopia tarvittaessa yhteispalvelujen järjestämisestä ilman maakunnalle erikseen osoitettua tehtävää laissa. Jos säännös jää lakiin niin sitä tulee täydentää seuraavasti: ”... maakunnan järjestämisvastuulla olevien tehtävien osalta”.

Alkoholihallinnon tehtävät liittyvät elinkeinonäkökulmasta etenkin lupa- ja valvontatehtäviin. Yrittäjien, asukkaiden ja asiakkaiden kannalta keskeistä on yhdenmukainen linja soveltamisohjeiden käyttämisessä koko maassa. Alkoholihallintoa on hyvä hoitaa maakunnallisessa kokonaisuudessa. Alkoholihallintoa tulee kuitenkin rajata nykyisestä siten, että paikallinen viranomaispäättää yhteistyössä maakunnan kanssa esimerkiksi terassilupien mukaisista aukioalojoista. Tällä hetkellä Helsingissä terassien aukioalojoista päättää yhdessä poliisi ja AVI.

Tulevaisuudessa maakunnan ja poliisin tehtävä tulee rajata vain alkoholin anniskelun lainmukaisuuteen liittyviin lupa- ja valvontatehtäviin. Esimerkiksi terasseista aiheutuva melu on paikallinen ilmiö, joten meluun liittyvistä rajoitteista on päätettävä paikallisen viranomaisen. Työnjaon tulee noudattaa samaa työnjakoa kuin esimerkiksi tapahtumien osalta, joissa meluilmoitus tehdään paikalliselle viranomaiselle.

Esitetty malli ei luo selkeää työnjakoa eikä järjestelmää, joka pystyy nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yritysten palvelutarpeisiin kohdan 9 tehtävien osalta, joten tavoite ei täyty ja maakuntien tehtäväkokonaisuus ei siten ole esityksen eli ”alueen ja elinkeinon kehittäminen” mukaisena tarkoituksenmukainen.

Käytännössä pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat jo tällä hetkellä valtaosasta kilpailukykyyn ja elinkeinopolitiikkaan liittyvistä kehittämis-

tehtävistä omilla vaikutusalueillaan. Ne kykenevät toteuttamaan merkittäviä kehittämistoimistoja, vahvaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä omia investointien houkuttelun (invest-in) ja viennin edistämisen (export-out) toimintoja.

Kansainvälinen kilpailukyky perustuu yhä enemmän toimiala- ja klusterirajat ylittävään kehittämiseen, käytäntölähtöiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, vahvaan, paikkaan sitoutuneeseen innovaatio- ja yritysekosysteemiin sekä laajaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan. Laajassa elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa hyödynnetään laajasti kaupungin voimavaroja, kuten kaupunkien yhtiöiden konserniohjausta, julkisia hankintoja ja syntyviä edelläkävijämarkkinoita, vetovoimaa ja kilpailukykyä tukevia investointeja, maapolitiikkaa, kaavoitusta sekä tiivistä, kaupunkien välisiä kansainvälisiä suhteita.

Maakuntalaissa esitetty tehtävän jako on, varsinkin elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvien tehtävien osalta epäselvä ja kilpailukyvyyn kehittämisen kannalta epätarkoituksenmukainen. Maakunta- tai aluetasoinen elinkeino- ja innovaatiopolitiikka tarkoittaa käytännössä a) politiikan laatimista tasolla joka ei ole toiminnan kannalta relevantti ja jossa strategisen tahdon löytäminen on mahdotonta, b) luopumista laajasta elinkeinopolitiikasta sekä c) kilpailukyvyyn kehittämiseen käytettävien resurssien ohentamista.

Tehtäväkohdan 9 tarkoittama kulttuurin edistäminen liittyy tiiviisti toteutettavaan yritys- ja elinkeinopolitiikkaan. Aineettoman tuotannon syntyminen, kasvu ja luovan työn tekemisen edellytysten ja kulttuurimatkailemisen edistäminen kuuluvat samoin kuin muutkin yritys- ja elinkeinopalvelut tällä hetkellä useammalle toimijalle ja esitetty malli vastaa käytännössä nykytilaa, jossa pääkaupunkiseudun kaupungit käytännössä toteuttaa ja rahoittaa näitä tehtäviä alueellaan.

Maakunnan tehtäväkokonaisuus ja työnjako kunnan kanssa yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisessä sekä kotoutumisen edistämises- sä sisältää asiakkaiden ja palvelujärjestelmän kannalta samat ongelmat kuin nykyinen malli, jossa toimijoina työllisyys-, yritys- ja kotoutumis- palveluissa ovat kaupungit, TE-toimisto ja ELY-keskus. Nykymalliin parannuksena tulee maakuntaliittojen tehtävien yhdistäminen TE-toimiston ja ELY:n tehtävien kanssa. Esitettyssä mallissa kuntien tehtävät säilyvät yritys-, työllisyys- ja kotoutumistehtävissä samanlaisena kuin nykyisin. Nykyiset ELY-keskusten ja TE-toimistojen tehtävät siirtyvät mallissa maakunnille, joten toimijoita on esitettyssä mallissa edelleen useampi kuin yksi. Malli vastaa hyvin pitkälle nykytilaa.

Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalveluiden tulee muodostaa tiivis kokonaisuus elinvoimaisuuden ja taloudellisen kasvun lisäämiseksi.

Yhden toimijan mallissa saavutetaan joustavuutta, nopeaa reagointikykyä ja palveluiden yhteensovittamista kasvupalveluiksi. Yhden toimijan mallissa byrokratian ja tiedonvaihdon määrä on nykyistä huomattavasti vähäisempi ja palveluiden yhteenlaskettu kokonaisbudjetti saadaan kohdennettua työmarkkinoiden ja yrittäjyyden tukemiseen tehokkaasti. Palveluiden kehittämisen ja suuntaamisen tulee lähteä läheltä asiakastarpeita ja niihin liittyvät viranomastehtävät tulee pystyä hoitamaan tehokkaasti asiakkaan lähellä.

Vaihtoehtona on, että sektorikohtaisessa erillislainsäädännössä säädetään järjestämisvastuu pääkaupunkiseudun kaupungeille yhdessä tai erikseen, kuten maakuntalakiesityksen yleisperustelujen (s. 183) mukaan olisi mahdollista: ”Lisäksi joissakin tehtävissä kuten työ- ja elinkeinopalveluissa ja ympäristöterveydenhuollossa mahdollistettaisiin maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen laissa edellytykset täyttävälle kunnalle.”. Yleisperustelujen kirjauksen työ- ja elinkeinopalveluihin on sisällytettävä myös muut tehtäväkohdan 9 tehtävät, koska ne muodostavat selkeän kokonaisuuden yhdelle toimijalle.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen näkemyksen mukaan Uudenmaan maakunta on liian suuri ja hajanainen varmistamaan kohdan 9 tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla, joten maakunta yhtenä toimijana on pääkaupunkiseudun kaupunkien esityksen mukaan poissuljettu vaihtoehto.

Hallituksen esitys ei sisällä arvioita julkisten kasvupalveluiden osalta erilaisista alueellisista vaihtoehdoista. Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista ja siinä ei ole huomioitu pääkaupunkiseudun erityispiirteitä palvelutarpeissa, kasvupotentiaalia, merkitystä koko maan taloudelliselle kasvulle ja ennusteita, joiden mukaan pääkaupunkiseudun kasvu ja siten kokoero verrattuna muihin maakuntiin tulee kasvamaan tulevina vuosikymmeninä.

Maakuntalakiesityksen mukaan kuntien työllisyysneuvon tehtävät säilyvät nykyisten periaatteiden mukaisena (s. 135 yleisperustelut). Kuntien rooli työllisyyspalveluiden palveluiden tuotannossa rinnastetaan maakuntalakiesityksessä kuitenkin yrityksiin ja järjestöihin. Kuntien roolia työmarkkinatuen kuntaosuudessa on perusteltu myös kuntien järjestämisvastuulla sosiaali- ja terveyspalveluista. Nyt maakuntalaissa esitetynlaisena toteutuessaan kuntien rooli tulee rajoittumaan nykyisestä ja työmarkkinatuen kuntaosuus tulee siirtää palveluista järjestämisvastuulliselle maakunnalle tai kokonaan valtion maksettavaksi.

Jos maakuntalakiesityksessä mainittu tuleva julkisia kasvupalveluita (nykyiset ELY-keskuksen ja TE-toimiston tehtävät julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain, kotoutumislain ja valtionavustuksesta yritystoiminnan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

kehittämiseksi annetun lain mukaan) koskeva erillislaki mahdollistaa Helsingin kaupungin laajan järjestämismääräyksen roolin julkisissa kasvupalveluissa, on samalla arvioitava koko julkisten kasvupalveluiden kokonaisuus mukaan lukien työmarkkinatuen kuntaosuus.

Helsingin lähtökohta erillislain valmistelulle on, että palveluiden järjestämismääräyksen ja palveluiden toimintamenojen ja palveluostojen resurssit siirretään Helsingin kaupungille tai pääkaupunkiseudun alueen kaupungeille yhteisesti.

Nykyisin Helsingin kaupunki käyttää pelkästään työllisyyspalveluihin 45 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan roolin kaventaminen järjestöjen ja yritysten kaltaiseksi maakuntalakesityksen mukaisena leikkaa myös kunnan nykyisen osuuden käytettävissä olevista resursseista pois. Valtion resurssit julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin ja yritysten kehittämispalveluihin (TE-toimiston ja ELY:n toimintameno, palveluostot ja tuet) arvioidaan koko pääkaupunkiseudulla olevan noin 130 miljoonaa euroa.

Maakuntalain ja siihen liittyvien erillislakien esityksestä on vaikeaa lausua kohdan 9 tehtävien osalta, koska aineisto on kokonaisuudessaan puutteellista ja valmistelu on ollut epätasaista ja vaikeasti ennakoitavissa.

Lakiluonnoksen tausta-aineistosta ei selviä, mihin analyysiin valittu 18 alueen malli perustuu. Tausta-aineistossa on vain arvio sote-alueiden määrästä, jossa päädytään 5-12 alueeseen. Tämän aluejakoselvityksen jälkeen uudistukseen on lisätty uusia tehtäviä, kuten julkiset kasvupalvelut, jotka muodostuvat TE-toimistoista ja ELY-keskuksista ja siihen on liitetty maakuntaliittojen nykyiset tehtävät. Valmistelu tulisi olla johdonmukaista ja tehdyt ratkaisut perustuvat avoimesti arvioituun tietoon ja argumentteihin koko uudistuksen osalta.

Maakuntalain valmistelun epäjohtamismääräisyys ja valmistelun kiire ja siitä johtuvat puutteet näkyvät myös siinä, että hallituksen esityksen yleisperusteluissa sivulla 8 kohdassa Johdanto kerrotaan muiden maakuntien tehtävien tarkentuvan keväällä 2016. Kohdan Nykytila alakohdassa 2.6.2 Muut tehtävät on muiden tehtävien nykytilaa arvioitu lauseella "(Tähän lisätään myöhemmin lyhyt kuvaus niistä niistä muista tehtävistä, jotka tulevat mukaan uudistukseen!)".

Myös maakuntauudistuksen tavoitteet jäävät ylätasolle, mikä näkyy lain yleisluontoisuudessa julkisten kasvupalveluiden tehtävien osalta. Tämä vaikeuttaa laista lausumista, koska mitään tarkkaa suunnitelmaa saati erillislakesitystä ei toistaiseksi ole olemassa, mutta erillislain mahdollisuuksiin viitataan tehtävien järjestämismääräyksen siirtämiseksi kaupungeille.

Tehtävä 10 alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutus- tarpeiden ennakointia ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelua koskeva tavoite toteutuu osin. Tehtävä sopii laajalle alueelliselle toimijalle paremmin kuin kohdan 9 tehtävät. Tehtävä on luonteeltaan täysin erilainen, koska kyseessä on puhtaasti suunnittelu- ja ennakointitehtävä ja se ei sisällä asiakastyötä ja konkreettista palveluiden järjestämistä ja tarjoamista ja siten sen yhteys paikalliseen elinvoimaisuuteen ei ole yhtä suora kuin kohdan 9 tehtävissä.

Kohdan 10 tehtävät liittyvät oleellisesti kohdan 9 tehtäviin ja se on toteutettavaa yhteistyössä eri toimijoiden (maakunta, kunnat, yritykset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset, tutkimuslaitokset, etujärjestöt jne.) kesken, jotta koulutusjärjestelmä on tiiviissä vuorovaikutuksessa työvoiman kysyntään ja tarjontaan etenkin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän kautta vaikutetaan etenkin pidemmän aikavälin työvoimatarjonnan laatuun ja hyvin toteutettuna sillä pystytään lisäämään myös työvoiman kysyntää.

Tehtävä 22 alueellinen varautuminen on käsitteenä huono. Maakunnan tehtäviin kuuluu varautumista, mikäli näin laissa säädetään. Tämä varautuminen ei kuitenkaan liity maakunnan maantieteelliseen alueeseen, vaan nimenomaan maakunnan tehtäviin. Kirjaus viittaa, että maakuntien muodostamisen yhteydessä syntyisi joku "alue", jonka varautumisesta maakunta vastaa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Maakunta ei vastaa maantieteellisen toiminta-alueensa varautumisesta, vaan tästä vastaavat kulloinkin kyseessä olevat viranomaiset ja muut organisaatiot niitä koskevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Kohtaa tulisi muuttaa seuraavaan muotoon: "maakunnan tehtäviin liittyvä varautuminen".

Vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavat kunnat myös maakuntauudistuksen jälkeen. Vesihuoltolain mukaan varautumisesta huolehtii vesihuoltolaitos. Lisäksi vesihuoltolain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön- suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Perustelujen mukaan kyseessä oleva tehtävä olisi Ely-keskukselta siirtyvä tehtävä. Nykyisellä Ely-keskuksella ei ole sellaista tehtävää, että se huolehtisi "vesihuollon turvaamisesta".

Perusteluissa mainittu tulvariskien hallinta ei kuulu kokonaisuudessaan maakunnan tehtäviin siirrettävän Ely-keskuksen vastuulle. Ely-

keskuksessa on tulvariskeihin liittyviä tehtäviä, mutta tosiasiallinen hallinta ja vastuu ovat kunnilla.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

e. ei kantaa

Kysymys on muotoiltu siten, ettei mikään vastausvaihtoehtoista ole mahdollinen.

Ks. vastaukset kysymyksiin 3 ja 4.

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumissäännökset ovat yksityiskohtaisia. Erityisesti sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta ne ovat tarpeellisia. Lakisääteiset vammais- ja vanhusneuvostot tulee säilyttää kuntakohtaisina, vaikka maakuntiinkin suunnitellaan näitä neuvostoja.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolin välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Järjestämisen ja palvelutuotannon eriyttämistä perustellaan johtamisen paranemisella, kustannusten hallinnalla ja laadun kehittämisellä (järjestämislain 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Perusteluja sille, miten palvelulaitoksen perustaminen toteuttaa näitä tavoitteita, ei ole esitetty. Johtaminen ja laadun parantaminen ei varsinaisesti ole organisaatiokyky- ja kaksipuolisen ja varsin raskaasti säännellyn maakunta/palvelulaitos -hallintokokonaisuuden riskinä on pikemminkin kustannusten kasvaminen kuin niiden hallinnassa pysyminen.

Palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, jotka ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.

Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulmasta puolestaan on hyvä, ettei palvelulaitoksen hallituksen jäsen tai johtaja voi olla laitoksen tytäryh-

teisön hallituksessa. Kielto voitaisiin perustellusti ulottaa myös tytäryhteisön palveluksessa oleviin henkilöihin. Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulman kannalta on samaten hyvä, ettei maakunnan luottamushenkilö voi olla palvelulaitoksen hallituksen jäsen.

Maakuntalakiesityksen muutoksenhakua koskevassa luvussa palvelulaitoksessa tehtyihin päätöksiin kohdistuva muutoksenhaku on otettu huomioon vain joissakin säännöksissä, muttei kaikissa tarpeellisissa.

Palvelulaitosten tulisi voida käyttää jatkossakin hyväkseen olemassa olevia rakenteita kuten pääkaupunkiseudulla kaupunkien omistamaa henkilöstöpalveluyritys Seurea.

Mikäli jokaisessa maakunnassa tulee olemaan lakiesityksen mukaan vain yksi palvelulaitos, tulee palvelulaitoksessa varmistaa, etteivät muut asiat jää sosiaali- ja terveystaloukselle alisteisiksi ja päinvastoin.

On ongelmallista, että järjestäjälle maakuntavaltuusto) muodostunee melko pieni organisaatio, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ainoastaan virkamiesjohto.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

c. ei pääosin

Maakuntien taloudenohjausmekanismin ja maakunnan oman talouden päätäntävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Maakunnan/palvelulaitoksen/maakuntakonsernin tytäryhteisön/yksityisen tuottajan -sopimus- ja hallintokokonaisuudesta seuraa tilanne, jossa sote-palveluntuotantoa tuotetaan kohtuullisen pitkiin sopimuksiin perustuen ja siten maakunnan vuosittaisia kustannuksia ei voida ohjata vuosittaisen määrärahaohjauksen pohjalta. Pitkät sopimukset

palveluntuottajien kanssa, mutta samanaikainen maakunnan oman talouden joustomahdollisuuksien lähes täydellinen puuttuminen tuottaa vaikeuksia talouden suunnittelulle.

Ehdotetussa mallissa investoinneista seuraavat vaikutukset käyttömenoihin pitäisi olla poikkeuksellisen hyvin arvioitu yksittäisistä investoinneista valtioneuvostossa päätettäessä, jotta maakunnilla on mahdollisuudet rahoittaa käyttömenot ajallisesti joustamattomista valtionosuusmäärärahoistaan. Kysymykseksi nousee, miten maakunta voi katata menonsa, jos valtionosuusindeksin mukaan määräytyvä rahoitus pysyy ennallaan tai jopa pienenee (vrt. indeksien kehitys mm. vuosina 2015-2017), mutta samaan aikaan aikaisemmin valtioneuvostossa päätettyjen investointien käyttökustannukset realisoituvat maakuntien maksettaviksi.

Kysymys ehdotetussa investointisuunnittelussa on myös päättääkö ministeriöt ja valtioneuvosto myös peruskuntien omistamien mutta maakunnille vuokraamien sote-kiinteistöjen korjaushankkeista. Vai katso taanko peruskuntien omistuksessa, mutta sote-toimijoiden käytössä olevien kiinteistöjen korjaamisen harkintavallan jäävän peruskuntiin.

Oma kysymyksensä on myös millaiset edellytykset ministeriöillä on tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Tämä vaatisi ministeriöihin mittavaa ja hyvän paikallistuntemuksen omaavaa resursseja. Nykyisin mm. suurissa kaupungeissa investointien ohjelmoinnissa nimenomaan yksittäisten hankkeiden tunteminen ja paikallistuntemus koetaan erittäin tärkeäksi.

Valtionosuusindeksiin perustuvaa maakuntien valtionosuusrahoitusta sovellettaessa (... rahoitusta tarkistetaan ottamalla huomioon toteutuneet nettokustannukset ...) tulisi varmistaa, että nettokustannuksiin sisällytetään kaikki maakuntien menoerät ja toteutuneen nettokustannus-tarkastelun ulkopuolelle ei saa jättää mitään maakunnan menoeriä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Lakiluonnos on syytä vielä käydä läpi sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta. Se sisältää melko paljon viittaussäännöksiä, joiden kohde puuttuu tai vaikuttaa olevan virheellinen. Esimerkiksi lakiluonnoksen 56 §:ssä viitataan 84 §:n 1 momentin 2 kohdan p alakohtaan. Kyseisen lainkohdan viimeinen alakohta on kuitenkin o. Vastaavasti lakiluonnoksen 118 §:ssä olevan viittauksen 119 §:ään ilmeisesti tulisi kohdistua 6 §:ään.

Lakiluonnos ei ole johdonmukainen myöskään maakuntakonsernia koskevien säännösten osalta. Palvelulaitosta, tytäryhtiötä, tytäryhteisö-

jä ja määräysvallassa olevia säätiöitä koskevat maininnat tulisi tarkistaa ja yhdenmukaistaa.

Lakiluonnoksen mukaan perustetaan maakunnille ja sote-alueille valtakunnalliset palvelukeskukset mm. ICT-palveluihin. 125 §:ssä säädetään palvelukeskuksen käyttövelvollisuudesta ja poikkeuksista, jolloin sitä ei tarvitse käyttää. Apotti Oy:llä on pykälän mukaiset perusteet, sille että Apotti Oy jatkaa itsenäisenä organisaationa. Näin voidaan riskittömimmin varmistaa sote-uudistuksen aikataulua vaarantamatta jo tehdyt investoinnit, potilasturvallisuus ja tavoitteen mukaisten vuotuisten 123 miljoonan euron hyötyjen saavuttaminen. Sekä sosiaali- että terveydenhuollon käyttäjät että kuntalaiset tarvitsevat parempia ja käytettävimpiä palveluja myös sote-uudistuksen aikana ja Apotti pystyy tuottamaan palvelut kattavasti koko Uudenmaan alueella - tarvittaessa laajemminkin.

Lakiehdotuksessa palvelujen tuottaminen jakaantuu maakunnan julkiiseen, ei kilpailtuun palvelutuotantoon ja kilpailun alaiseen palvelutuotantoon. Jälkimmäisten tulee järjestää ICT-palvelunsa markkinaehtoisesti. Tämä saa aikaan sen, että tuottajilla on ja tulee olemaan eri järjestelmiä käytössään aiheuttaen ICT- palvelujen yhteensovittamiselle merkittäviä haasteita. Tieto ei ole eri järjestelmissä yhteismitallista eikä järjestelmien välillä ole tiedonsiirtoa. Tietoa voidaan välittää Kanta-palvelun kautta, mutta se ei sisällä kaikkea tarvittavaa tietoa eikä lähteaineistonsa takia ole myöskään kattavasti rakenteisessa muodossa. On olemassa riski, että tietointegraatio yhtenä Sote ICT-integraation lähtökohtana ei toteudu kaavaillussa tuote- ja kokonaisarkkitehtuuriympäristössä.

Maakunta on asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan on järjestämislain mukaisessa palveluiden tuottamisessa tallennettava asiakas- ja potilastiedot maakunnan asiakas- ja potilasrekisteriin.

Monituottajamalliin liittyviä ICT integraation haasteita voitaisiin lieventää maakuntatason yhtenäisillä ratkaisuilla. Yksi yhtenäinen kehittyneen toiminnanohjauksen sekä raportoinnin ja analytiikan omaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä ratkaisisi suuren osan haasteista. Sen lisäksi joillekin alueellisille tai paikallisille järjestelmille voitaisiin antaa vastuu hoitaa valtakunnallisesti esim. raportointia tai analytiikkaa. Kantapalvelua tulisi kehittää siten, että tieto on rakenteista ja yhteensopivaa ja että se kokonaisuus mahdollistaa toiminnanohjauksen

Esimerkiksi Apotin kyseinen järjestelmätoiminnallisuus voisi tällaisena toimia keräten avointen rajapintojen kautta tiedon muista järjestelmistä. Kyseinen toiminnallisuus on merkittävän kehittämisen kohteena Apotin

tiekartalla. Muiden järjestelmätoimittajien työpanokset voitaisiin näin suunnata sellaisiin toiminnallisuuksiin, joita ei vielä ole lainkaan tarjolla. Apotti-järjestelmä tukee valmiiksi kaikkia kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon välitysstandardeja, laatumittausta ja vertaisarviointeja ja kykenee siten toteuttamaan tavoitteen mukaisen täydellisen SOTE-tietointegraation.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus voidaan nähdä palvelujen lähellä tuottamista keskeisempänä kysymyksenä. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut ovat tehokkaimpia keinoja edistää palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

a. kyllä

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueelliseen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

d. ei

Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatiotavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntyminen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajatuissa palveluissa.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

c. ei pääosin

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa nykyistä vahvempi valtionohjaus on perusteltua tilanteissa, joissa maakunnat eivät pääse yhteiseen ratkaisuun tehtäviinsä liittyvissä yhteistyökysymyksissä.

Valtion vahvempi talousohjaus asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tuki-

palvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kuntaliiton esityksen mukaisesti esitykset valtakunnallisista tukipalvelukeskuksista ja maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa laista. Yhden valtakunnallisen toimitilayhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia aidosti maakuntien ohjauksessa olevia alueellisia toimitilayhtiöitä. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategisiin linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

a. kyllä

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen mahdollistaa kustannusten läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymisen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen on perusteltua. Erityisen tärkeää on täsmentää maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut, ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulupaukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän palvelulupauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee palvelussa toteutua.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöttämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

b. kyllä pääosin

Ratkaisu on pääosin tarkoituksenmukainen. Pääkaupunkiseudulla on parhaat edellytykset uudistuksen toteutumiseen tältä osin. Tuotanto on tällä hetkellä monipuolista ja monitoimijaista, markkinat ovat toimivat, ja palvelusetelikäytännöt ja ulkoistettujen palvelujen ohjausmallit ovat jo vakiintuneita.

Markkinatilanteessa voi kuitenkin olla alueellisia eroja, mikä saattaa vaikuttaa paitsi palvelujen saatavuuteen ja valinnanvapauden käyttömahdollisuuksien laajuuteen, myös yhtiötetyn toiminnan edellytyksiin toimia markkinaehtoisesti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys.

Kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisen osalta tilanne on selvä ja vastaa kunnissa jo tällä hetkellä sovellettavaa kilpailuneutraaliteettisääntelyä. Valinnanvapautta koskevat säädösesitykset eivät vielä ole käytävissä, joten tarkoituksenmukaisuusarviointi ei ole mahdollista. Sikäli kuin lähtöoletus on, että laajan valinnanvapauden piirissä olevat palvelut avataan vapaasti kilpailulle, ehdotetussa säännöksessä olevat ehdot ovat päällekkäisiä.

Samaan tapaan kuin maakuntalakiluonnoksessa, myös tässä lakiluonnoksessa maakuntakonsernia koskeva sääntely on epäjohdonmukaista. Esimerkiksi 22 §:ssä viitataan yhtiöihin ja yhteisöihin, mutta ei säätiöihin. Maakuntalakiluonnoksessa todetaan, että tytäryhteisöjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös määräysvallassa oleviin säätiöihin. Järjestämislaisissa ei vastaavaa kirjausta ole. 22 §:n perusteluissa todetaan, että sovelletaan maakuntalain 15 luvun säännöksiä, mutta samaan aikaan todetaan, että yhtiöittäminen tehdään tytäryhtiöön tai tytäryhteisöön. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa pykälissä puolestaan lähdetään siitä, että myös säätiömuoto täyttää velvollisuuden (myös maakuntalain 52 §:n pykälän perusteluissa viitataan 15 luvun yhtiöittämisvelvollisuuteen). Joissakin muissakin järjestämislakiluonnoksen pykälissä näyttää olevan sama tilanne, viitataan vain osakeyhtiöihin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin.

Sama ongelma liittyy myös voimaanpanolakiluonnoksen 34 §:n vapautukseen varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuudesta, joka on kytketty vain omaisuuden luovuttamiseen 22 §:ssä tarkoitettulle osakeyhtiölle. Ottaen huomioon, että yhtiöittämisvelvoite voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin perustamalla osakeyhtiö, sääntelyä on pidettävä tältäkin osin puutteellisenä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaisista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudentalaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi.

On kannatettavaa, että maakunta voi sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhteiseen kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden koulutus- ja harjoittelumahdollisuuksien edistämiseen. Valtio ottaa täyden vastuun terveydenhoidon ja sosiaalialan opetuksen ja tutkimuksen rahoituksesta niin, että yksityisen-, kolmannen ja julkisen sektorin tuottajilla on yhtäläiset kilpailuedellytykset, kun he vastaavat opetus- ja tutkimustoiminnasta.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

Helsingin kaupunki kuuluu Uudenmaan maakuntaan.

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätössiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

c. ei pääosin

Väliaikaista valmistelutoimielintä koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen tarpeen. Sääntely vaikuttaa kuitenkin monin osin puutteelliselta.

6 §. Valmistelutoimielimen kokoonpanoon kuuluvien jäsenten odotetaan ilmeisesti olevan tässä tehtävässä koko sen ajan, jonka toimielin on toiminnassa. Kyseessä on suhteellisen lyhyt ajanjakso, jonka kuluessa on paljon tehtävää. Tätä ei kuitenkaan varsinaisesti mainita esitysluonnoksessa. Vai onko sittenkin tarkoitus, että toimielin pitää vain kokouskalenterin mukaisia kokouksia ja että asioiden valmistelu ja käytännön toimenpiteet hoidetaan muualla? Tältä osin on katsottava, ettei maakunnan liitto vetovastuullisena toimijana välttämättä ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Useimmilla maakunnan liitoilla tuskin on riittäviä resursseja tai alakohtaista osaamista väliaikaisen valmistelutoimielimen päätösten valmisteluun.

On varsin epätodennäköistä, että toimielimen kokoonpanosta saadaan aikaan sopimus, ellei siitä sitten tule niin iso, että kaikilla osapuolilla on edustus.

7 §. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäväluetteloa voidaan pitää perusteltuna.

Toimielimen toimivallan merkittävä ajallinen rajoittaminen eli se, että toimielin voi tehdä vain vuoden mittaisia määräaikaista sopimuksia, on perusteltu toimielimen väliaikaisuuden puolesta, mutta tulee johtamaan mittaviin jatkuvuusongelmiin. Maakunnan palvelukseen ei ole helppoa saada työntekijöitä, jos ainoa mitä voidaan tarjota, on lyhyt määräaikainen työsopimus.

Menettelyn osalta viitataan maakuntalain sääntelyyn. Maakuntalaissa ei kuitenkaan ole läheskään riittäviä menettelysäännöksiä siitä, miten toimielin käytännössä toimisi. Tämä tulee johtamaan siihen, että suuri osa toimielimen muutenkin varsin lyhyestä toimikaudesta menee menettelytavoista keskustelemiseen, varsinkin kun jäsenten taustat ovat niin erilaiset. Esimerkiksi säännös väliaikaisen toimielimen esittelijästä puuttuu kokonaan.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötöyvuosi- eikä henkilöperusteisesti.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

c. ei pääosin

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Sote-uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen tulee perustua ns. laajaan jakautumismalliin.

Kunnan sote-palvelutuotannossa olevan omaisuuden (toimitilat/rakennukset, irtain omaisuus) tulee lähtökohtaisesti seurata palvelujen tuotantotehtävää. Jos sote-palvelujen sekä järjestämisvastuu että tuotantotehtävä siirtyy maakunnalle, omaisuuden tulee siirtyä mukana. Toisin sanoen kunnan ei tule jäädä sote-toimitilojen vuokranantajaksi. Kunnalle ei tule jäädä vastuuta palvelutuotannossa käytettävien toimitilojen korjausvelasta. Jos rakennukset jäävät kunnan omistukseen, vieläpä hyvin lyhyellä vuokrasopimuksella, kunnille jää merkittävä kiinteistöriski. Samoin investointikiinnostus voi olla hyvin vähäinen. Kunnan toimiminen vuokranantajana ilman omaa tuotantotehtävää ei olisi myöskään kilpailuneutraliteettiperiaatteen mukaista.

Poikkeuksena edellä mainitusta on että, sellaisia toimitiloja, joiden käyttö sote-palvelutuotannossa on suunnitelman mukaisesti päätymässä, ei ole tarkoituksenmukaista siirtää lyhytaikaisesti maakunnalle. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus sinä aikana, kun sitä vielä käytetään sote-palvelutuotannossa, on järjestettävä vuokrasuhteeseen perustuen.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöjen maapohjan tulee jäädä kunnan omistukseen riippumatta vastuiden ja tehtävien siirtymisestä. Näin varmistetaan sotekäytöstä mahdollisesti myöhemmin poistuvien kiinteistöjen kehittämishyödyn jääminen kunnalle. Sikäli kuin rakennukset siirtyvät maakunnan omistukseen, maapohjan hallintaoikeus on järjestettävä kunnan ja maakunnan väliseen maanvuokrasuhteeseen perustuen. Maanvuokran on oltava markkinaehtoinen, tontin käyttötarkoitus huomioiden.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee kohdentaa pääosin sille osapuolelle, joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Tarpeettomaksi jäävien kiinteistöjen aiheuttamat taloudelliset riskit tulee jakaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken.

Omaisuuksien siirtojen kirjanpidollisen käsittelyn tulee perustua omaisuuden käypään arvoon (tekniseen nykyarvoon). Tasearvot eivät vastaa todellisuutta eikä niitä voida käyttää markkinaehtoisten rahoitusjärjestelyjen tai vuokratuottojen perustana.

Ottaen huomioon, että sekä maakunta että kunta ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisessa asemassa olevia itsehallinnollisia julkisyhteisöjä, mahdollinen kunnan ja maakunnan välinen erimielisyys omaisuuden siirrostä olisi perusteltua käsitellä tuomioistuimessa hallintoriitamenettelyssä pikemminkin kuin menettelyssä, jossa maakunta ensin tekee yksipuolisen päätöksen ja kunta sitten valittaa päätöksestä. Hallintoriitamenettely vastaisi myös sitä, miten kuntajakolaissa tarkoitettua taloudellista selvitystä koskevat erimielisyydet ratkaistaan.

Maakunnalle siirtyneen toimitilaomaisuuden (sairaanhoitopiiriltä siirtyneet maapohja ja rakennukset, kunnalta siirtyneet rakennukset) lakiin perustuvan veloitteen mukainen edelleen siirtäminen valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei ole perusteltua. Tällainen palvelukeskus, samoin kuin muutkin pakolliset valtakunnalliset palvelukeskukset, rajoittaisivat maakunnan itsehallintoa. Jos palvelukeskusmalli kuitenkin katsotaan välttämättömäksi välineeksi, kunkin maakunnan toimitilaomaisuus tulisi siirtää kyseisen maakunnan omistamaan maakunnalliseen palvelukeskukseen.

Valtakunnallinen toimitilapalvelukeskus olisi suuri resurssien siirto Etelä-Suomesta muualle Suomeen, koska valtaosa sen omaisuudesta tulisi täältä. Sille, että toimitilahallinnon valtakunnallisella keskittämisellä saavutettaisiin tehokkuutta tai taloudellisia ja toiminnallisia etuja, ei ole esitetty mitään reaali-perusteluita. Aivan yhtä mahdollista on, että keskittäminen johtaa jäykkyyteen ja moninkertaiseen hallintoon.

Mikäli kuitenkin laajaan jakautumismallia ei käytetä, tulisi jatkossa huolehtia, että kuntien omistama tilakanta säilyy tehokkaassa käytössä. Rakennukset tulee vuokrata aina kokonaisuuksina, ellei kaupungin kanssa yhteistyössä toisin sovita. Tavoitteena tulee olla, että maakunta ensisijaisesti hyödyntää kuntien omistamaa tilakantaa ja tilatarpeen muutosten yhteydessä etsii yhdessä kuntien kanssa kokonaistaloudellisen ratkaisun muuttuneen tilatarpeen tyydyttämiseksi.

Voimaanpanolain lyhyt vuokrasopimuskausi nähdään osin ongelmallisena. Ilmeisesti tarkoituksena kuitenkin on, että voimaanpanolain jälkeisenä aikana maakunta halutessaan vuokraa tarvitsemansa tilat kaupungilta pitkällä vuokrasopimuksilla. Tämä mahdollistaa myös kaupungin ottamaan tilat omaan käyttöönsä tai kiinteistöjen kehittämisen näin halutessaan siirtymäkauden jälkeen. Lyhyet vuokrasopimukset eivät vält-

tämättä mahdollista kiinteistöjen tarkoituksen mukaista korjaustoimintaa voimaanpanolain määrittelemällä ajanjaksolla.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sote-palveluiden tilakantaa myös tytäryhtiöiden kautta. Tiloista tehdyissä vuokrasopimuksissa ei ole ollut tarpeen solmia pitkiä vuokrasopimuksia, koska määräysvalta tilojen ja palveluiden järjestämisessä on ollut kaupungilla. Näiden sopimuksien osalta olisi tarkoituksenmukaista solmia uudet pitkäaikaiset vuokrasopimukset maakunnan tai valtakunnallisen palvelukeskuksen kanssa.

Irtaimen omaisuuden vastikkeeton siirtäminen voi olla kunnan kannalta epäoikeudenmukaista.

Helsingin pelastuslaitos on Uudellamaalla ainut yhden kunnan alueella toimiva pelastuslaitos. Pelastuslaitos on hoitanut Helsingissä yleisiä väestönsuojia, mutta muissa kunnissa ei pääsääntöisesti vastaavia yleisiä kallioväestönsuojia ole, eikä näin ollen kyse ole lakisääteisestä pelastustoimen vastuulle kuuluvasta palvelusta. Näin ollen on epäselvää vuokraako maakunta väestönsuojat kaupungilta jatkossa. Kuitenkin aina tulee huolehtia, että pelastustoimi maksaa pelastustoimeen liittyvien väestönsuojissa sijaitsevien johtokeskusten kustannukset. Väestönsuojelua johtaa pelastusviranomaisena. Mikäli pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle yleisiin väestönsuojoihin liittyvä toiminta olisi tarkoituksen mukaista siirtää maakuntien tehtäväksi, jotta väestönsuojelun johtamisjärjestelmä toimii yhtenäisenä kokonaisuutena. Yleisten väestönsuojelutilojen toiminnan tilatarpeet ja ominaisuudet määrittelee pelastustoimi. Tällöin myös taloudellinen ja riskiperusteinen suunnittelu on perusteltua siirtää vastuulliselle viranomaiselle. Kun väestönsuojelun järjestäminen liitetään pelastustoimeen, tulisi maakunnan olla velvollinen vuokraamaan yleiset väestönsuojatilat kaupungilta samoilla periaatteilla kuin muutkin maakunnalle vuokrattavat kiinteistöt.

Pelastustoimella on käytössään öljyntorjuntakalustoa mm. veneitä, jotka ovat kriisien ulkopuolella yhteiskäytössä liikuntaviraston ja Staran kanssa. Yhteiskäytössä olevaa omaisuutta ei voida siirtää maakunnalle tai kaluston korvauksettomasta yhteiskäytöstä olisi sovittava maakunnan pelastustoimen ja Helsingin kaupungin välillä.

Kuntayhtymien omistaman maaomaisuuden siirtymistä valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei voida pitää perusteltuna. Mahdollisissa toimintojen uudelleen järjestelyissä sote-kiinteistöiltä vapautuva maaomaisuus tulisi palautua sijaintikunnalle vastikkeetta.

Mikäli laajaan jakautumismalliin päädytään, tulee rakennusten luovuttamisessa luovutuksesta suorittaa korvauksena käypään arvoon perustuva hinta.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

d. ei

Verotusoikeus on merkittävä periaatteellinen tekijä kuntien luottokelpoisuutta arvioitaessa. Kansainvälisten ja kotimaisten rahoittajien näkökulmasta suomalaiset kunnat ovat Suomen valtion ohella ns. 0-riskiluokkaa, joka mahdollistaa laajapohjaisen rahoituksen saatavuuden ja edulliset lainamarginaalit. Kuntien rahoituksen säännöksiä määrittäessä tulisi siten varmistaa kuntien 0-riskiaseman säilyttäminen.

Esityksessä kuntien tulorahoitus pienenee olennaisesti, mutta kunnan velan/vieraan pääoman määrä ei muutu. Nykyisten kuntalainojen ehtoissa rahoittajilla saattaa olla oikeus eräännyttää koko laina ennenaikaisesti velallisen olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Esityksen mukaisen uudistuksen yhteydessä kuntien taseasema muuttuu olennaisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin konsernin suhteellinen velkaantuneisuus (yksi ns. kriisikuntakriteereistä) nousee jopa yli 160 %:in tasoon tulorahoituksen pienentyessä, mutta vieraan pääoman säilyessä ennallaan.

Tällä hetkellä kunnilla on ainakin seuraavia ja uudistuksen myötä mahdollisesti hankalia velan ehtoja voimassaolevissa lainasopimuksissaan:

- Velkojia on kohdeltava samalla tavalla, eli kunta ei voi vaadittaessa maksaa ennenaikaisesti velkaa pois vain yhdelle velkojalle, vaan siitä on vähintäänkin neuvoteltava muiden velkojien kanssa (lain määräämät velvoitteet pois lukien)
- Kunnan olemassa olevaa omaisuutta ei voida merkittävässä määrin luovuttaa pois ulkopuoliselle taholle edes vuokraamalla
- Eräillä rahoittajilla on erityisehtoja mm. suhteelliselle velkaantuneisuudelle (esim. ei saa ylittää 100 %:n tasoa) ja lisäksi eräät rahoittajat myös rajoittavat vuotuisia velanmaksuja suhteessa kokonaistuloihin.

Esityksen mukainen verotusoikeuden rajoittaminen todennäköisesti nostaisi sekä Kuntarahoituksen että yksittäisten kuntien uusien lainojen korkomarginaaleja ja vaikuttaisi mahdollisesti myös lainojen saatavuuteen. Mahdollinen 0-riskiaseman menetys nostaisi voimakkaasti lainojen korkomarginaaleja ja kaventaisi huomattavasti potentiaalisten lainaajien määrää.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt,

jonka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Kahden vuoden siirtymäaika lainsäädännön voimaantulosta yhtiöittämisvelvoitteen toteuttamiseen on päätösteknisesti ja yhtiöoikeudellisesti aivan riittävä, kunhan väliaikaishallinnossa ja maakunnassa ryhdytään toimenpiteisiin ajoissa. On kuitenkin huomattava, että henkilöstön asemaa koskeva valmistelu on todennäköisesti teknistä valmistelua vaativampi kokonaisuus, koska pohjalla on massiivinen organisaatiomuutos ja henkilöstön siirrot maakuntiin ja palvelulaitoksiin.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaannpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimien ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi vaikeuttaa merkittävästi yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Pääosin itsenäinen rahoitus ja talouden ohjaus (ml. investointien ohjaus) on keskeinen osa itsehallinnollisen julkisen toimijan itsehallintoa. Jos maakunnilla ei ole juuri ollenkaan vapautta rahoituksessa ja talouden ohjauksessa, ei itsehallinnosta voida puhua. Tältä osin uudistuksen tavoitteet eivät esityksessä toteudu.

Esityksessä ei pelkästään anneta vastuuta sosiaali- ja terveystalouden rahoituksesta valtiolle, vaan myös merkittävä osa sosiaali- ja terveystalouden ohjauksen keinoista (tulojen lisääminen, velkarahoitus, investointien suunnittelu) siirretään valtiolle. Tähtäkään osin uudistus ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisena.

Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suorittaa lakisääteisistä tehtävistä?

d. ei

Lausunnon edellisten kysymysten yhteydessä on käsitelty tähän kysymykseen liittyvää problematiikkaa. Maakuntien taloudenohjausmekanismien ja maakunnan oman talouden päätäntävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Esityksessä jää epäselväksi, miten maakunnan on mahdollista vastata lakisääteisiin palveluntuotantovelvoitteisiinsa, kun sillä ei ole resursseja investoida, se ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttajakin on maakunnasta irrallinen taho. Jää myös epäselväksi, miten käy, kun investoinnin tarve, sen rahoitusmahdollisuudesta päättäminen sekä varsinainen toteuttajataho eriytyvät eri oikeushenkilöiksi.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveystaloudellisia ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

b. kyllä pääosin

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määritellyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primäärästi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävä kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllis-

syyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Esitetyn suuruiset painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uudenmaan maakunnalla olisi käytettävissään noin 150 milj. euroa vähemmän rahoitusta kuin Uudenmaan alueen kunnat tällä hetkellä käyttävät kyseisiin palveluihin. Asukaskohtaisesti laskettuna Uudenmaan maakunnalle kohdentuvan rahoituksen heikennys on yksi suurimmista.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

e. ei kantaa (avotila)

Siirtymäaikaa olennaisempi asia on tarveperusteiseen mittaristoon liittyvät tarvetekijät. Tarvetekijät eivät ole yksiselitteisiä ja niitä tulee tarkastella kriittisesti olosuhteiden muuttuessa.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Maakuntien rahoituslaista voi sanoa, ettei se huomioi julkisten kasvu- ja palveluiden rahoitusta erikseen. Rahoitusmekanismi sivuuttaa kokonaan alueen yritysten ja kasvupotentiaalin määrän. Rahoituslakiluonnoksen mukaan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus määräytyy ”kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä” (maakuntien rahoituslain luonnos § 14). Pääkaupunkiseudun suuri maahanmuuttajien määrä aiheuttaa myös työllisyys- ja kotoutumispalveluilla muuta maata suuremman resurssitarpeen, joka on huomioitava rahoituksessa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

b. kyllä pääosin

Esitys vastaa kuntajakolain sääntelyä eikä parempaakaan mallia ole esitetty. Huolellisempi valmistelu olisi mahdollistanut muunlaisen ratkaisun.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

?

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

c. ei pääosin

Esitettyihin tasausjärjestelyihin liittyy tilinpäätösten poistotasoista seuraavia laskelmatuloksia. Näissä laskelmissa tulee käyttää vain suunnitelman mukaisten poistojen lukuja eikä poistojen yhteydessä esitettyjä muita lukuja kuten arvonalentumisia.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä uudistuksen jälkeen puuttuvat uudistuksesta. Kuntaliitto arvioi, että yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen vuoksi ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen - kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

c. ei pääosin

Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään. Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita. Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristökäyttöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia.

0-15 -vuotiaiden määrä kriteereiden päätekijöinä ei myöskään ota huomioon riittävästi peruskuntien keskeistä tehtävää peruskoulun jälkeisen jatkokoulutuksen/polun mahdollistajana. Myöskään kuntien nuorisotoimeen tehtäviä panostuksia ei tueta ehdotetuissa kunnan valtionosuuskriteereissä.

Uuden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kriteerissä toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin kuuluva kuntalaisten osallisuuden edistäminen on Helsingin näkökulmasta rajattu turhan kapea-alaisesti ja normatiivisesti. Helsingin kaupunki on toteuttamassa huomattavasti kattavampaa ja monipuolisempaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toi-

mintamalla suuren kaupungin lähtökohdista, ja tätä on kyettävä huomioimaan indikaattoreissa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

e. ei kantaa

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Yhteisöveron kuntaryhmän osuuden 40 % leikkaus kohtelee eri kuntia hyvin eri tavoilla. Mm. jo pelkästään pääkaupunkiseudun neljän kaupungin välillä vaikutusten erot ovat suuria. Helsingin osalta leikkaus tarkoittaa noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa vähenemää kunnan tuloissa, kun mm. Espoon ja Vantaan osalta vastaa tulojen vähenemä on noin 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaava summa. Mm. Kauniaisten osalta tähän liittyvä tulojen vähenemä on tätäkin olennaisesti pienempi (joskin muut tulojen vähenemät ovat suuria Kauniaisten osalta).

Yhteisöverotulot kohdentuvat pääosin niille kunnille, joilla on mittavia kaupunkiympäristöön, liikennejärjestelmään sekä asuntorakentamiseen liittyviä investointitarpeita. Näin ollen kuntien saaman yhteisöverokeräytymän osuuden pienentäminen heikentää kuntien edellytyksiä rakentaa liikennejärjestelmiä ja saavuttaa asuntotuotantotavoitteita. Näin ollen tämä muutos hidastaa koko maan talouden kasvuedellytyksiä.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Maakuntien työnantajaedunvalvonnan hoitaminen KT:ssä on hyvä ratkaisu. Pääosa maakuntien tehtävistä ovat niitä, joista nykyisin sovitaan kunta-alan sopimuksissa.

Markkinoilla toimivien yhtiöiden asema eroaa kuntien toiminnasta ja niiden työnantajatoiminta on erilaista. Yhteisöjä ei voida velvoittaa järjestäytymään KT:iin, vaan työehtosopimukset ja sen mukana edunval-

vonta valitaan sopimusten kilpailukyvyyn ja työnantajajärjestön vetovoiman perusteella. Yritysjaoston toiminnan itsenäisyys tulee turvata.

Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Kuntien eläkevakuutusmaksut eivät saa kasvaa muutoksessa. Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseen sisältyvä eläkemenoperusteinen maksu ehdotetaan lakiesityksessä korvattavaksi ns. tasausmaksulla, jota maksaisivat maakunnat ja kunnat. Kuntien maksettava osuus esitetään jaettavaksi kuntien kesken verorahoituksen mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuuden tulisi määräytyä nykyisen eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita.

Kuntien rahoitusuudistuksessa kunnilta lähtee pois noin 2/3 kunnallisverotuloista ja noin 40 % yhteisöverotuloista. Kuitenkin investointitarpeet liikennejärjestelmiin sekä asuntorakentamiseen säilyvät ennallaan ja niiden rahoitusvastuu on edelleen kunnilla. Kysymykseksi jää, millaiset ovat näiden koko yhteiskuntaa hyödyttävien hankkeiden rahoittamisen mahdollisuudet uudessa tilanteessa, kun kunnan rahoituspohja ja

tulorahoitus on olennaisesti nykytasoa pienempi (mm. suhteessa kunnan taseeseen).

Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia. Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi Helsingin kaupungin toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Helsinki ja pääkaupunkiseutu eroaa väestöpohjaltaan ja toimintaympäristöltään kaikilla mittareilla muusta Uudenmaasta.

Se vaikeuttaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä asukkaiden palveluja ja saumattomien palveluketjujen rakentamista.

Kuntien ja maakunnan tehtäväjaot ja vastuut tulee olla selkeät. Tulee välttää päällekkäistä toimivaltaa kuten esimerkiksi maakuntalain 35 §:ssä maakuntastrategian osalta kohdassa 1 asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tai kohdassa 4 elinympäristön laadun ja elinkeinojen kehittäminen.

Maakuntien suhteesta ja toimivallan jaosta kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa puuttuu kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä ja tämä tulee sisällyttää lakiin.

Kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä puuttuu ja tulee sisällyttää lakiin.

Maakunnan ja kuntien suhde on muutenkin vähäisellä huomiolla. On ainoastaan 15 § maakunnan ja kuntien neuvottelu valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Pääkaupunkiseudun sekä suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa. PKS-kaupunkien erillislainsäädäntöön perustuvat tehtävät ja mahdollisesti muut kaupunkiseutuihin liittyvät poikkeamismahdollisuudet tulee huomioida.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Osa maakunnista on tavoiteltuihin hyötyihin nähden liian pieniä ja voivat joutua ennen pitkää poikkeusmenettelyyn.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- talous
- hallinto ja johtaminen
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus
- henkilöstösiirrot
- palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti käsitellä tämän asian esityslistan viimeisenä asiana.

Valtuutettu Lasse Männistö ei esteellisenä osallistunut asian käsitte-lyyn.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi 13 vastaehdotusta.

1. vastaehdotus

Valtuutettu Mari Holopainen ehdotti valtuutettu Maria Ohisalon kannat-
tamana seuraavaa:

Kysymys 7:

Poistetaan teksti: "Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palve-
lulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaami-
seen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytän-
nössä hyvin tulkinnanvaraiset."

Lisätään teksti:

Palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaami-
seen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, jotka ovat käytännössä
hyvin tulkinnanvaraiset.

2. vastaehdotus

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Henrik Nyholmin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 7:

Poistetaan teksti: "Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamisen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset."

Lisätään teksti: "Demokratian ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta palvelulaitoksen hallituksen osaamiselle asetetut kriteerit eivät ole tarkoituksenmukaisia. Palvelulaitoksen hallituksessa tulee olla poliittinen edustus."

3. vastaehdotus

Valtuutettu Maija Anttila ehdotti valtuutettu Petra Malinin kannattamana seuraavaa:

Muutetaan kysymys 12: Ensimmäinen kpl vaihtoehto c. ei pääosin

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite. Valinnan vapauslainsäädäntö ja palvelujen avaaminen kilpailulle estäisivät integraatio-tavoitteiden toteuttamista, koska palvelujen tuotanto hajautuisi useille eri tahoille.

Maakunnan palveluliikelaitoksen ja kymmenien, mahdollisesti satojen muiden palveluntarjoajien välinen. sopimukseen perustuva verkosto ei takaa katkottomia ja joustavia palveluketjuja. Ongelma syntyy toisaalta moniongelmaisten palvelun käyttäjien kohdalla ja toisaalta siitä, että varsinkin laitoshoidossa ja palveluasumisessa yksityisen toimijan taloudellinen intressi on pitää laitos täytenä eikä suinkaan luoda edellytyksiä hoidon ja huollon välittömälle jatkumiselle. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä työskentelevät eri organisaatioissa.

Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tuleekin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.

4. vastaehdotus

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu Henrik Nyholmin kannattamana seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kysymys 1

Lisäys vastauksen viidennen kappaleen jälkeen: "Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkai-
siin julkisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tämä on keskeistä veron-
maksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta."

5. vastaehdotus

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu René Hurstin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 2

Lisäys vastauksen toisen kappaleen jälkeen: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

6. vastaehdotus

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu Henrik Nyholmin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 10

Muutetaan vastauksen ensimmäinen kappale muotoon: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita."

7. vastaehdotus

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu René Hurstin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 14

Muutetaan vastaus muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei. Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämartyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

8. vastaehdotus

Valtuutettu Petra Malin ehdotti valtuutettu René Hurstin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 15:

Vastausvaihtoehto muutetaan muotoon: "D Ei".

Perustelun neljä ensimmäistä kappaletta poistetaan ja korvataan seuraavalla tekstillä: "Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen voi vähentää demokratiaa ja maakunta-valtuustojen valtaa.

Jos uudistus toteutetaan ehdotetussa muodossa, on ehdottomasti toteutettava myös edellä esitetty julkisuuden laajentaminen. Tässä yhteydessä on myös huomattava se haitta, joka aiheutuu liike- ja ammatillisaisuudesta. Suomen ja EU:n toiminnassa on pyritty niin sanottujen parhaiden käytäntöjen levittämiseen kustannustehokkaan toiminnan aikaansaamiseksi ja palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi. Hajautettu yksityinen toiminta ei tue tätä tavoitettava, vaan vie sen itse asiassa kauemmas. Edelleen on välttämätöntä erottaa julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttava toiminta saman palveluntuottajan mahdollisesta muusta, täysin markkinapohjaisesta toiminnasta. Kilpailuneutraliteetti ja valtionavusta yksityisen yritystoiminnan tukemiseksi annetun lain periaatteet edellyttävät jo tätä, jottei jokin yhteisö tai säätiö saa perusteetonta etua toiminnassaan.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys. Huomattava on myös, että on ryhmiä, kuten muistisairaat, mielenterveysongelmista kärsivät ja kehitysvammaiset, joille neuvonta ja ohjaus eivät ole riittävä keino oikeuksiinsa pääsyn varmistamiseksi."

9. vastaehdotus

Valtuutettu Yrjö Hakanen ehdotti René Hurstin kannattamana seuraavaa:

Sipilän hallituksen esitys sote- ja maakuntauudistukseksi ei tuo ratkaisuja palvelujen tärkeimpiin ongelmiin, kuten perustason resurssien puute, eriarvoisuus palvelujen saatavuudessa, ennaltaehkäisevän toiminnan vähyys ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien puute. Esitys ei johda terveys- ja hyvinvointierojen kaventumiseen. Se ei turvaa lähipalveluja eikä luo sujuvia palvelukokonaisuuksia, vaan edellyttää kolmen miljardien menovähennystä, palvelujen yhtiöittämistä ja yksityisten markkinoiden laajentamista.

Maakuntavaltuusto esitetään valittavaksi vaaleilla, mutta sille ei anneta todellista valtaa. Maakuntahallinto tarkoittaa enemmänkin kuntien itsehallinnon piiriin nyt kuuluvien asioiden siirtämistä suurelta osin valtion ja yhtiöiden valtaan, mikä kaventaa demokratiaa.

Tällainen uudistus on syytä hylätä. Esitämme uutta valmistelua uudelta perustalta, jossa perustason palvelujen järjestämisvastuu säilyy kunnissa ja perustason palveluja parannetaan, erikoistason palvelut ja valtion aluehallinnon tehtävät kootaan maakuntavaltuuston alaisuuteen, maksujen korotuksilla ei vaikeuteta pienituloisten palvelujen saantia, julkisten palvelujen rahoitusta vahvistetaan progressiivisen verotuksen pohjalla ja kehitetään osallistuvaa lähidemokratiaa.

Esimerkiksi Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginjohtajien ehdotus pääkaupunkiseutua koskevaksi erillisratkaisuksi tarjoaa pohjaa, jolta voidaan valmistella laajemminkin kuntia ja maakuntia koskeva vaihtoehto.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

- Kokonaisuutena arvioiden esitys lisää eriarvoisuutta palvelujen saatavuudessa eikä kavenna terveys- ja hyvinvointieroja. Uudistuksessa perustason palvelut ovat jääneet toissijaiseksi erikoistason palveluihin nähden ja sosiaalipalvelut ovat jääneet liian vähälle huomiolle. Samalla palvelujen järjestäminen ja tuottaminen irtoaa niistä ihmisistä ja yhteisöistä, joiden tarpeista sen pitäisi lähteä. Esitetys pirstoo palveluketjuja, mikä vaikeuttaa terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Tästä joutuvat kärsimään etenkin pienituloiset ja ne, jotka tarvitsevat monia sosiaali- ja terveyspalveluja. Ns. valinnanvapauden korostaminen ei ota huomioon sitä, että ihmisillä ei ole yhdenvertaisia mahdollisuuksia tehdä valintoja. Uudistukseen liittyvät säästötavoitteet ja kilpailuttaminen ovat lisäksi omiaan keskittämään palveluja isoihin keskuksiin ja heikentämään lähipalveluja.

- Ehdotus pitää muuttaa perusteitaan myöten. Järjestämisvastuu erityistason palveluista (erikoissairaanhoido ja erityistason sosi-

aalipalvelut) on perusteltua keskittää maakuntatasolle. Sen sijaan perustason palveluissa järjestämisvastuu tulee säilyttää kunnilla. Näin voidaan turvata myös terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kannalta keskeinen sote-palvelujen yhteys kunnan muihin toimintoihin, kuten päiväkoteihin, kouluihin, nuorisotyöhön ja asuntotoimeen. Kunnilla ja maakunnilla tulee olla oikeus myös tuottaa itse palveluja. Yhtiöittämispakosta tulee luopua. Perustason palvelujen resursseja tulee vahvistaa mm. kuntien valtionosuuksia korottamalla ja saattamalla pääomatulot kunnallisverotuksen piiriin.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

- Tavoite on virheellinen. Sosiaali- ja terveyspalveluihin käytetään Suomessa asukasta kohti vähemmän rahaa kuin useimmissa muissa OECD-maissa. Etenkin perustason palvelujen parantaminen ja muun muassa väestörakenteen muutokseen liittyvä palvelutarpeiden kasvu edellyttävät resurssien lisäämistä.

- Tilaaja-tuottajamalli, yhtiöittämispakko, perustason palvelujen irrottaminen kunnista ja valtavat palvelukeskukset johtavat todennäköisesti siihen, että kustannusten hallinta ja hillintä on vaikeaa. Vaikutusten arviointia vaikeuttaa ns. valinnanvapautta ja rahoitusta koskevien konkreettisten esitysten puuttuminen.

- Esitys pitäisi valmistella uudelleen niin, että vahvistetaan ennaltaehkäisevää ja perustason työtä, huomioidaan myös työterveydenhuolto ja puretaan rahoitusmallit, jotka siirtävät verovaroja yksityiseen hoito- ja hoivabisnekseen. Terveyskeskusten ja muiden palvelujen maksujen korottamisen sijasta on alennettava maksuja ja laajennettava maksuttomia palveluja.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

- Demokratian kannalta on hyvä ja tärkeää, että maakuntatason hallintoon tulee kansalaisten vaaleilla valitsema valtuusto. Demokratiaa edistää, että tämän valtuuston alaisuuteen kootaan nykyistä hajanaista valtion aluehallintoa ja kuntayhtymiä.

- Esitys ei kuitenkaan turvaa demokratian toteutumista alkuunkaan riittävällä tavalla. Demokratian sijasta korostuu yhtäältä yhtiövalta palvelujen tuottamisessa ja toisaalta valtion tiukka ohjaus (bud-

jettiraamit, menokatot). Palvelujen yhtiöittäminen ja yksityistäminen rajoittaa päätöksenteon julkisuutta ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia. Itsehallintoa rajoittaa myös se, että maakunnalla ei ole verotusoikeutta. Suhteessa valtioon korostuu itsehallinnon sijasta valtion harjoittama kontrolli ja ministeriön laajat valtuudet ohjata tiukasti maakuntien toimintaa. Maakuntavaltuustolla ei ole valtaa päättää palvelujen kehittämisestä asukkaiden tarpeita vastaavasti. Palvelujen tuottamista koskevat päätökset tehdään yhtiöissä, joiden toimintaa ohjaa yhtiön etu ja voittojen tavoittelu omistajille.

- Kansanvaltaisuuden vahvistamiseksi pitää luopua yhtiöittämisvelvoitteesta ja mallista, jossa tilaaja ja tuottaja pitää irrottaa toisistaan. Päätöksenteon tulee olla avointa ja julkista. Perustason palveluissa järjestämisvastuu ja päätösvalta pitää säilyttää kunnissa. Kunnissa tulee kehittää osallistuvaan budjetointiin ja lähidemokratiaa. Maakuntavaltuustoa valittaessa tulee turvata suhteellisuuden toteutuminen, mikä edellyttää mm. riittävän suuria valtuustoja. Lisäksi maakuntavaltuustoilla tulee olla oikeus asettaa alueellisia jaostoja/lautakuntia. Maakunnalla tulee olla myös verotusoikeus niin, että verotus on progressiivista ja koskee myös pääomatuloja. Osa maakunnan rahoituksesta tulee olla valtionosuuksia, jotta voidaan tasoittaa alueellisia eroja. Samalla on turvattava kuntien riittävä rahoitus ja ulotettava kuntaverot koskemaan myös pääomatuloja.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- c. ei pääosin.

Maakuntalaki pohjaa kuntalakiin ja varmaan toimii monelta osin tarkoituksenmukaisesti. Esitykseen sisältyy kuitenkin ongelmia: Maakunnilla ei ole mahdollisuuksia kehittää omaa tuloa tuovaa liiketoimintaa. Maakunnat eivät voi ratkaista itsenäisesti investointeja eivätkä kehittää talouttaan useamman vuoden aikajänteellä tehtävillä ratkaisuilla.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- d. ei.

Maakunnan tehtävät sosiaali- ja terveydenhuollossa on määritelty liian laajoiksi. Ne pitäisi rajata pääsääntöisesti vain erikoistason palveluihin. Perustason sote-palvelujen järjestäminen kuntien toimesta turvaa paremmin myös kuntien edellytykset huolehtia terveyden ja hyvinvoinnin

edistämisestä. Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelujen siirtäminen maakuntien vastuulle ei ole perusteltua, ne pitää säilyttää kuntien vastuulla.

- Ehdotettu malli, jossa 18 maakunnasta vain 12 on laajojen päivystyspalvelujen maakuntia, on alueellisen tasa-arvon kannalta kyseenalainen. Esimerkiksi Helsingin sosiaali- ja kriisipäivitys on syytä säilyttää kaupungin toimintana. Sama koskee pelastustoimea. Ympäristöterveydenhuollon vastuu on syytä säilyttää kunnissa tai ainakin antaa mahdollisuus sopia sen järjestämisestä kunnan toimesta. Kulttuuritoimi tulee jatkossakin kuulua kunnalle ja se on syytä siirtää maakunnan vapaaehtoiseen tehtäviin ja poistaa maakunnan tasolta kulttuuristrategian määrittely.

- Alueellisten työ- ja elinkeinopalvelujen osalta maakuntatason ohella pitää olla mahdollisuus huolehtia näiden palvelujen järjestämisestä kuntatasolla. Kuntien ohella maakunnilla tulee olla myös mahdollisuus kehittää julkisia liikelaitoksia.

- Kaavoitusta koskevat esitykset maakuntakaavasta ovat tarkoituksenmukaisia. Nykyinen maakuntakaavan ohjaava vaikutus kuntiin säilyy ja se on syytä ottaa huomioon yleiskaavoja tehtäessä. Kuntien oikeutta kaavoitukseen ei pidä kaventaa.

- Joukkoliikenteen osalta tarvitaan maakuntatasolla tapahtuvaa suunnitelmien yhteensovittamista, mutta kunnilla ja kuntayhtymillä tulee säilyä joukkoliikenteen järjestämisessä päätösvalta.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista.

Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- d. ei.

Esitys siirtää päätöksentekoa perustason palveluista etäälle asukkaista ja yhtiöittää palvelut. Tämä heikentää asukkaiden osallistumisoikeuksia. Maakuntalaissa esitettyjen osallistumista ja vaikuttamista koskevien kohtien lisäksi maakunnan tehtäväksi pitäisi määritellä kuntien itsehallinnon ja lähidemokratian edistäminen, mahdollisuus muodostaa alueellisia lautakuntia ja delegoida niille päätösvaltaa sekä kehittää osallistuvaa budjetointia. Kansanäänestyksiä pitäisi voida järjestää myös sitovina ja vaalien yhteydessä. Asukkaiden aloitteet tulee käsitellä maakuntavaltuustossa, ei vain saattaa sille tiedoksi.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty

säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- d. ei.

Palvelulaitoksen rooli esityksessä on määritelty varsin yleisesti ja tavalla, jolla se voi käytännössä sivuuttaa maakunnan aseman palvelujen järjestämisessä. Kun palvelulaitos on itsenäinen oikeushenkilöksi, heikentyy maakuntavaltuuston rooli palveluja koskevassa päätöksenteossa. Kaksi erillistä organisaatiotasoa – maakunta ja palvelulaitos – joista jälkimmäisellä voi lisäksi olla yhtiöitä, ja joiden lisäksi on muita yhtiöitä ja yhteisöjä tuottamassa palveluja, vaikeuttaa toiminnan demokraattista ohjausta ja talouden hallintaa. Maakunnan roolin kaventumista kuvaa, että palvelulaitokselle tulee selvästi maakuntaa suurempi organisaatio. Näin päätösvaltaa palveluissa siirtyy poliittisesti valituilta elimiltä palvelulaitosta johtaville virkamiehille ja palveluja tuottaville yhtiöille ja yhteisöille.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- c. ei pääosin.

Maakuntien rahoitus perustuu valtion antamaan rahoitukseen, jonka keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu kustannusten hillintä ja ”säästöt”. Maakunnilla ei ole esityksen mukaan mahdollisuutta kehittää omaa verotusta tai liiketoimintaa. Ne eivät voi suunnitella ja päättää itsenäisesti investoinneista tai velanotosta. Kun palvelujen tuottamisesta tehdään useamman vuoden sopimuksia, pitäisi myös maakunnalla olla mahdollisuus suunnitella talouttaan pidemmällä aikavälillä kuin vuotuisen budjettiohjauksen pohjalla. Ongelmana on myös se, että valtiovalta voi päättää valtionosuuksista eri perustein kuin investoinneista, jolloin maakunta sidotaan menoihin, joista vain osa on otettu huomioon valtionosuuksissa. Epäselvää on, miten turvataan kuntien omistukseen jäävien tilojen kunnossapidon ja peruskorjauksen rahoitus. Esitys ei turvaa ICT-järjestelmien yhteensopivuutta, jotka tulee esityksen mukaan järjestää markkinaehtoisesti kilpailuttaen. Tästä seurannee, että tuottajilla on käytössään osittain erilaisia ICT-palveluja.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava

väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- c. ei pääosin.

Säädös ei turvaa peruspalvelujen järjestämistä lähellä eikä palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta. Palvelujen keskittäminen suurempiin yksiköihin yhdessä menojen säästötavoitteiden kanssa johtaa lähipalvelujen heikentymiseen. Tämä lisää eriarvoisuutta palvelujen saatavuudessa ja saavutettavuudessa.

- Sosiaalisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi palvelut pitäisi järjestää esitetystä poiketen pääsääntöisesti lähipalveluina kunnissa, jolloin myös päätöksenteko on lähellä ihmisiä. Maakunnan palvelulupaus ei saa lieventää perusoikeuksien tulkintaa. Sosiaaliset perusoikeudet pitää taata sitovalla lainsäädännöllä (esimerkiksi parantamalla hoito- ja hoivatakuuta koskevia konkreettisia velvoitteita). Yhdenvertaisuuden parantamiseksi tulee samalla vahvistaa kuntien rahoitusta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

- b. kyllä pääosin.

Sopimuksessa tulee ottaa huomioon myös alueiden erityistarpeita, joita on eri tavoin niin kasvukeskuksissa kuin haja-asutusalueilla.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa

yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation

varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa

palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä

yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä

asiakaslähtöisen
integraation toteutumiseksi?

- d. ei.

Sosiaali- ja terveystalvvelujen integraatiossa pääkysymys ei ole hallinto vaan moniammatillisten tiimien työn organisoiminen ja kehittäminen. Tilaaja-tuottajamalli, yhtiöittäminen, kilpailuttaminen ja ns. valinnanvapautteen liittyvä yksityisten yhtiöiden osuuden lisääntyminen pirstovat palvelukokonaisuuksia ja estävät yhtenäisten palveluketjujen kehittämistä. Maakunnan palvelaitoksen ja monien erilaisten yhtiöiden, järjestöjen ja säätiöiden sopimuksiin nojaava verkosto ei tuota yhtenäisiä ja sujuvia palveluketjuja.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- c. ei pääosin.

Valtion ohjausta tarvitaan perusoikeuksien toteutumista turvaavien lainsäädännön normien vahvistamisessa ja riittävän rahoituksen turvaamisessa. Sen sijaan esitetty valtioneuvoston ja ministeriön tiukka ohjaus maakuntien suunnitelmien hyväksymisessä, kiristävänä talousohjauksena ja tukipalvelujen tiukkana valtionohjauksena on ristiriidassa itsehallinnon kanssa. Esitykset valtakunnallisesta tukipalvelukeskuksessa ja toimitilayhtiöstä sekä maakunnallisista palvelulaitoksista tulee poistaa laista.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottamisen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

- c. ei.

Kokemukset tilaajan ja tuottajan erottamisesta, joita on saatu eräissä kaupungeissa, ovat kielteisiä. Esimerkiksi Oulussa ja Tampereella ollaankin luopumassa tilaaja-tuottajamallista. Tilaajan ja tuottajan erottaminen lisää byrokratiaa, heikentää järjestämisvastuussa olevan mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen sisältöön, pirstoo palvelukokonaisuuksia ja on omiaan lisäämään kustannuksia.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on

yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

- d. ei.

Yhtiöiden etu eroaa julkisen palvelun lähtökohdista ja tavoitteista. Yhtiöiden ensisijainen intressi on pääoman arvonlisäys. Sote-yhtiöiden etu ei ole pyrkiä ehkäisemään ennalta sairastamista ja sosiaalisia ongelmia vaan saada mahdollisimman paljon ja hyvin maksavia asiakkaita.

- Lakisääteiset sote-palvelut on syytä järjestää pääsääntöisesti kuntien ja maakuntien omana toimintana. Näin voidaan parhaiten turvata palvelujen yhdenvertainen saatavuus ja ehkäistä eriarvoisuutta, esimerkiksi palvelujen keskittymistä alueille joilla on eniten maksukykyisiä asiakkaita. Yhtiöittäminen heikentää päätöksenteon avoimuutta ja demokraattisuutta. Lisäksi se heikentää sote-palvelujen yhteyttä muihin terveyttä ja hyvinvointia edistäviin palveluihin, kuten päiväkodit, koulut, nuorisotoimi, asuntotoimi jne.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi?

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

- c. ei pääosin.

Väliaikainen valmistelutoimielin joutunee tekemään monia tärkeitä ratkaisuja. On tarpeen säätää selvästi, että valmistelutoimielin on niin laaja, että siitä tulee edustava.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- b. kyllä pääosin.

Emme kannata tehtävien ja vastaavasti henkilöstön laajaa siirtämistä. Siltä osin kuin siirtoja tapahtuu, tulee noudattaa liikkeenluovutusperiaatteita ja estää työehtojen heikentäminen. Tähän tarkoitukseen on syytä varata muutosrahasto. Henkilöstön tulee olla mukana muutosten valmistelussa.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- c. ei pääosin.

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

- Tätä asiaa pitäisi selvittää vielä perusteellisemmin. Lähtökohdaksi on syytä ottaa se, että kun on kyse julkisista palveluista ja kun luovutaan niiden yhtiöittämis- ja kilpailuttamispakosta, tulee omaisuuden olla siellä, missä on myös järjestämis- ja tuottamisvastuu. Kuntien tonttimaata ei pidä siirtää maakuntaan. Esitämme peruspalvelujen järjestämisvastuun säilyttämistä kunnissa, joten kuntien laitteiden, irtaimiston ja kuntayhtymien omaisuuden siirto ei koske tältä osin kuntien omaisuutta. Kuntayhtymien omaisuuden siirto tulee korvata kunnille

niiden kuntayhtymän omaisuuden kartuttamiseen antamien panosten mukaan.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

- d. ei

Kunnan itsehallinnon tärkeä edellytys on verotusoikeus. Sitä ei pidä rajoittaa. Sen sijaan valtiovallan tulee turvata kunnille riittävä rahoitus. Jos kuntien tehtäviä siirtyy maakuntaan ja samalla rajoitetaan kuntien tulorahoitusta, on kuntien talous vaarassa heikentyä, koska velkapääoman määrä ei muutu. Lisäksi kunnat saattavat menettää lainamarkkinoilla 0-riskiaseman. Kuntien välisiä eroja on tasoitettava valtionosuuksilla.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

c. ei kantaa

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- c. ei pääosin.

Kuntien ja maakuntien itsehallinnon tärkeä perusta on riittävä itsenäinen rahoitus. Jos maakunnalla ei ole itsenäisyyttä rahoituksessa, talouden ohjauksessa ja investoinneissa, itsehallinto ei toteudu. Maakun-

nille tulee säätää oikeus progressiiviseen verotukseen ja julkiseen tuloa tuovaan liiketoimintaan. Valtionosuuksilla tulee tasata alueellisia eroja.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §).

Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua

rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6

ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä

tehtävistä?

- d) ei.

Edellä riittävien resurssien turvaamisesta esitetyn lisäksi korostamme, että palveluja ei pidä alibudjetoida, ei maakunnassa eikä kunnassa.

Valtion ei pidä talousohjauksella, esimerkiksi budjettiraameilla ja menokatoilla, pakottaa kuntia ja maakuntia karsimaan palveluja. Peruspalvelujen maksullisuutta ei pidä lisätä. Päinvastoin on laajennettava maksuttomia palveluja muun muassa terveydenhuollossa.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen

käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- e. ei kantaa.

Koska ehdotamme perusteiltaan toisenlaista jakoa perustason (kunnat) ja erikoistason palvelujen (maakunnat) järjestämisessä, pitää valtion rahoituksen määräytyminen tarkastella erikseen, toisenlaiselta pohjalta.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta

rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille

2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

- e. ei kantaa

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituk-
senmukaisena?

(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

- b. kyllä pääosin.

Asukkaiden kuuleminen ja osallistuminen olisi asian valmistelussa pitä-
nyt toteuttaa laajemmin.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta ai-
heutuvien

merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt ta-
sausjärjestelyt ja

muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen
valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

- c. ei pääosin.

Esityksestä puuttuvat kunnolliset laskelmat kuntien nykyisistä taloudel-
lisista ongelmista ja uudistuksen vaikutuksista muun muassa kuntien
talouden kestävyYTEEN.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden
edistämisen -kriteeri)

sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen val-
tionosuudesta,

luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelu-
jen

valtionosuudesta 3 §)?

- d. ei.

Esityksessä ei ole arvioitu valtionosuuksien leikkaamisen seurauksena
tähän mennessä tapahtunutta kuntien talouden kiristymistä suhteessa
palvelutarpeisiin. Esitetyt kriteerit ovat yksipuoliset suhteessa kunnan
tehtäviin esityksessä. Koska ehdotamme sote-peruspalvelujen säilyt-
tämistä pääsääntöisesti kuntien vastuulla, eivät esitetyt uudet kriteerit
sovellu ehdottamaamme malliin.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskoko-
naisuudesta.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion
verojärjestelmän

muutoksia hyväksyttävinä?

- d. ei.

Vrt. edellä esittämämme toisenlainen uudistusmalli, joka edellyttää myös toisenlaisia veroratkaisuja. Emme kannata yhteisöveron kuntaosuuden leikkaamista.

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- b. kyllä pääosin.

Kunta- ja maakuntatyönantajat on luonteva ratkaisu. Lisäksi tulee henkilöstöä edustavien järjestöjen kanssa sopia henkilöstön mahdollisesta edustuksesta ja oikeudesta seurata maakunnan, palvelukeskuksen ja julkisia palveluja tuottavien yhtiöiden hallinnossa.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- d. ei.

Kuntien ja yksityisen sektorin eläkevastuut ovat erilaiset. Tämä asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan. Kuntien eläkerahoitus pitää turvata.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

- Uudistuksia ei pidä tehdä henkilöstön kustannuksella. Jos henkilöstön siirtyessä organisaatiosta toiseen on eroja työehdoissa, tulee olla tasausrahoja ja –järjestelyjä, joilla varmistetaan, etteivät kenenkään työntekijän työehdot heikkene ja että tarjolla on tukea mahdollisesti tarvittavaan kouluttautumiseen.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaatione asemaan?

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset

10. vastaehdotus

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ehdotti valtuutettu Arja Karhuvaaran kannattamana seuraavaa:

Ehdotan lisäystä kohtaan 83, joka koskee kuntalaisten demokratiaa: Lakisääteiset vammais- ja vanhusneuvostot tulee säilyttää kuntakohtaisina, vaikka maakuntiinkin suunnitellaan näitä neuvostoja.

11. vastaehdotus

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ehdotti valtuutettu Arja Karhuvaaran kannattamana seuraavaa:

Ehdotan lisäyksen kohtaan 133: Valtio ottaa täyden vastuun terveydenhoidon ja sosiaalialan opetuksen ja tutkimuksen rahoituksesta niin, että yksityisen-, kolmannen ja julkisen sektorin tuottajilla on yhtäläiset kilpailuedellytykset, kun he vastaavat opetus- ja tutkimustoiminnasta.

12. vastaehdotus

Valtuutettu Arja Karhuvaara ehdotti valtuutettu Pia Pakarisen kannattamana seuraavaa:

10 A 1.kappaleen jälkeen lisätään teksti:

Yksityisten ja 3. sektorin tuottajien integroiminen palveluketjuun voi helpottaa joustavien lähipalvelujen syntymistä.

13. vastaehdotus

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Henrik Nyholmin kannattamana seuraavaa:

Kysymys 26:

Poistetaan perustelutekstin viimeinen kappale. ("Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.")

Äänestysjärjestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ensin asetetaan vastakkain valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotus valtuutettu Anna Vuorjoen ensimmäistä vastaehdotusta vastaan, minkä jälkeen tässä äänestyksessä voittanut ehdotus asetetaan kaupunginhallituksen ehdotusta vastaan. Muista ehdotuksista äänestetään kustakin erikseen.

1 äänestys

Valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotus JAA, valtuutettu Anna Vuorjoen vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotus

EI-ehdotus: valtuutettu Anna Vuorjoen ensimmäinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 49

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otsso Kivekäs, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 26

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakkanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 7

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Maria Landén, Pekka Majuri, Matti Niiranen, Mika Raatikainen

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tässä äänestyksessä valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotuksen.

2 äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotus

Jaa-äännet: 29

Hennariikka Andersson, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 53

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torshti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mari Holopaisen vastaehdotuksen.

3 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Maija Anttilan vastaehdotus

Jaa-äännet: 50

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhu-

vaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 30

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Mari Rantanen

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Maija Anttilan vastaehdotusta.

4 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: Petra Malinin ensimmäinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 52

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari

Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 29

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Mari Holopainen

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malisen vastaehdotusta.

5 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Petra Malinen toinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 46

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 35

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvi-

nen, Tarja Kantola, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Poissa: 4

Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malisen vastaehdotusta.

6 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Petra Malinen kolmas vastaehdotus

Jaa-äännet: 50

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 31

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Yrjö Hakanen

02.11.2016

Kj/7

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malisen vastaehdotusta.

7 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Petra Malinen neljäs vastaehdotus

Jaa-äännet: 52

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 30

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakkanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malisen vastaehdotusta.

8 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: valtuutettu Petra Malinen viides vastaehdotus

Jaa-äännet: 47

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 32

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakonen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Nina Huru, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petra Malisen vastaehdotusta.

9 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: valtuutettu Yrjö Hakasen vastaehdotus

Jaa-äännet: 64

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe

Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Koussa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raitinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 10

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Mari Rantanen, Tuomo Valokainen, Pertti Villo

Tyhjä: 8

Pentti Arajärvi, Tarja Kantola, Jape Lovén, Petra Malin, Terhi Mäki, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen vastaehdotusta.

10 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ensimmäinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 19

Mari Holopainen, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tuuli Koussa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 47

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling,

Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Dan Koivulaakso, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 16

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Jape Lovén, Terhi Mäki, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Markku Vuorinen

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen.

11 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 16

Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 57

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein,

Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen

Tyhjä: 8

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Petra Malin, Sirpa Puhakka, Anna Vuorjoki

Poissa: 4

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Tuomo Valokainen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen.

12 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Arja Karhuvaaran vastaehdotus

Jaa-äännet: 43

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jaloaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Oso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohsalo, Hannu Oskala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soiniavaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 36

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen

Tyhjä: 3

Rene Hursti, Terhi Mäki, Kaarin Taipale

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Arja Karhuvaaran vastaehdotusta.

13 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: valtuutettu Anna Vuorjoen toinen vastaehdotus

Jaa-äännet: 54

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljjavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 28

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Anna Vuorjoen vastaehdotusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen muutetun ehdotuksen.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kaksi toivomuspontta.

Valtuutettu Yrjö Hakanen ehdotti valtuutettu René Hurstin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että päättäessään lausunnosta sote- ja maakuntauudistukseen kaupunginhallitus selvittää miten uudistukseen voidaan liittää kattava muutosturva, jolla pidetään huoli uudistuksen piirissä olevan henkilöstön työehdoista, osaamisesta ja työllisyydestä sekä turvataan samapalkkaisuuden toteutuminen.

Valtuutettu René Hursti ehdotti valtuutettu Harri Lindellin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään periaatepäätöksen hallituksen esitysluonnokseen maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus kiinnittää erityistä huomiota, köyhien, ylivelkaantuneiden, luottotietonsa menettäneiden, sote-palveluja tarvitsevien tarpeista huolehtimiseen kuten sote-lain 19§ 28 § edellyttää.

Toivomusponnien hyväksymisestä äänestetään erikseen.

14 äänestys

Valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 21

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 26

Mukhtar Abib, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Pekka Majuri,

Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen

Tyhjä: 35

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomuspontta.

15 äänestys

Valtuutettu René Hurstin ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: valtuutettu René Hurstin ehdottama toivomusponssi

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 25

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 3

Laura Finne-Elonen, Minerva Krohn, Jan D Oker-Blom

Tyhjä: 54

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulu-mies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Hannele Luukkainen,

Pekka Majuri, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Poissa: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu René Hurstin ehdottamaa toivomuspontta.

Valtuutettu René Hursti ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 31.8.2016
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.8.2016
- 3 HE Lakiehdotukset 31.8.2016
- 4 HE lakiluonnokset korjattu 1.9.2016
- 5 HE Yleisperustelut 31.8.2016
- 6 HE Yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
- 7 Tiivistelmä_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 8 Diat_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta-uudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 9 Begäran om utlåtande 31.8.2016
- 10 Remissenkät 31.8.2016
- 11 RP Lagförslag 31.8.2016
- 12 RP Allmän motivering 31.8.2016
- 13 RP Detaljmotivering 31.8.2016
- 14 FINAL Sammandrag_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016
- 15 Diapresentation_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016

02.11.2016

Kj/7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministe-
riö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto tekee seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveyspalveluissa siirrytään kohti suu-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

rempia keskitetysti ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekoh-
taiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys-
ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa.

Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveyden-
huoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä
suunnattava koko väestöön.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista
tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin
näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla
on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta
edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on
mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä
palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistut-
tava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitout-
tamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä
uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää ny-
kyistä paremmin. Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kun-
tien omaan palvelutuotantoon.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yh-
denvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa
olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti.
Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää
on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostami-
nen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäi-
sesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki
ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden,
eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä
lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Terveys ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason
palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti.
Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnanvapauden piiriin,
on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautte-
järjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveyshyöty ja edellyt-
tää palveluntuottajilta vaikuttavaa palvelua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten
kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitai-
siin parantaa?

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa on huomioitu myös työterveyshuolto. Aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta. Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa.

Ehdotettu malli, mm. alueellisen jaon sekä palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteen osalta, vaarantaa monen nykyisen kuntien keskinäisen yhteistyön pohjalta toimivan yhteistyömallin toimintaedellytykset jatkossa. Ehdotettu alueellinen jako ei kaikilla alueilla perustu nykyisiin toimiviin ja kustannusten kasvua hillitseviin yhteistyöratkaisuihin ja siten mm. Uudenmaan laajuinen alue rikkoo monta pääkaupunkiseudulla nykyisin toimivaa yhteistyöratkaisua. Näiden yhteistyöratkaisujen myötä jo saavutettu tehokkuus ja kustannusten hidastaminen saatetaan menettää, jos uudistus toteutetaan tiukasti esitetyn mukaisena mm. valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoitteineen. Nykyiset toimivat palveluiden tuotantoratkaisut saattavat rikkoontua.

Valtakunnallista kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saattaisi edistää esityksessä ehdotettua väljempi valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja siten nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien jatkamisen mahdollistaminen. Ns. väljemmän käyttövelvoitteen tilanteessa maakunnalle, maakuntakonsernin tytäryhteisölle tai maakunnan palvelulaitokselle jäisi mahdollisuus valita palveluntuottajakseen kustannustehokkain ja laadultaan paras palvelunostoratkaisu eikä tuottajaksi olisi sidottu yhtä ainoaa julkisomisteista tuottajayhtiötä. Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon.

Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä ja vaikutukset heijastuvat koko maahan.

Pääkaupunkiseutu on asukasluvultaan, yritysten määrältään ja talouden kooltaan yksin suurempi kuin mikään maakunta Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kasvuennusteiden mukaan ero muuhun maahan tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Vertai-

lua tehdessä on myös huomioitava, että pääkaupunkiseutua ei tule verrata kooltaan ja palveluiltaan vain muihin maakuntiin vaan myös sen kansainvälisiin kilpailijoihin.

Suomen kasvusta merkittävä osuus tapahtuu pääkaupunkiseudulla. Sen osuus koko maan BKT:sta on 36 % ja osuus koko maan yritysten liikevaihdosta 44 %. Pääkaupunkiseudun tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat noin 44 % koko maan t&k-menoista (2013). Pääkaupunkiseudulla on poikkeava väestörakenne muuttovoiton vuoksi. Suomen vieraskielisistä lähes puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Vieraskielisiä on noin 149 000 henkilöä. Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun näkökulmasta on huomioitava, että vieraskielisten työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten. Pääkaupunkiseudun väestönkehitys korostaa maahanmuuttajien työllistymisen merkitystä. Vuoden 2016 alussa julkaistun väestöennusteen mukaan seudun työikäisestä (16-64 -vuotiaat) väestöstä on vuonna 2030 vieraskielisiä 28 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti avoimia työpaikkoja, mutta myös paljon työttömiä. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve on vuoteen 2030 mennessä 340 000 henkilöä (PKS ennakointi). Alueen osuus kaikista Suomen työpaikoista on 32 % ja yksityisen sektorin työpaikoista 35 % (2013). Työttömiä on 66 500 eli 19 % kaikista Suomen työttömistä. Kohtaanto-ongelma on pääkaupunkiseudulla merkittävä.

Kaikkien kasvuennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun osuus Suomen bruttokansantuotteesta, työvoimasta ja maahanmuuttajista tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Pääkaupunkiseudun toimivien kasvu- ja työvoimapalveluiden toiminnassa on kyse kansallisesta kasvusta. Kun samaan aikaan mm. automatisaation ja tekoälyn aiheuttama työnmurros muuttaa työelämää ja yritysten vaatimuksia osaavalle työvoimalle yhä kiihtyvään tahtiin, on osaavan työvoiman tarjonnasta pidettävä huoli.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Maakunnista on tarkoitus tehdä toimialaltaan rajattuja, mutta kuitenkin itsehallinnollisia yhteisöjä. Maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta. Lakiluonnoksen perusteella sääntely ja valtion ohjaus ja rahoitus ovat niin pitkälle yksityiskohtiin menevää, että itsehallinnolliset elementit tosiasiasa puuttuvat. Tämä on ristiriidassa luotavan vaaleihin perustuvan hallintoalueen kanssa.

Kansanvaltaisuus ja maakunnan asukkaiden osallisuusmahdollisuudet eivät toteudu samalla tavalla kuin itsehallinnollisessa kuntahallinnossa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia ovat mm. erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa sekä investointien ohjaus. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategiaan kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimijoille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailuneutraalisuus.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

c. ei pääosin

Maakuntalakiluonnos perustuu kuntalain sääntelylle. Se on siksi perusrakenteeltaan tuttu. Sääntelyn noudattaminen tulisi olemaan teknisesti erityisen ongelmallista. Valmistelun aikataulun kannalta valmiin mallin käyttäminen on ollut perusteltua.

Maakunnalle kaavailtu itsehallinnon malli tulee kuitenkin poikkeamaan merkittävästi kunnallisesta itsehallinnosta sellaisena kuin se on vuosikymmenten aikana kehittynyt. Maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi ottaen huomioon, ettei maakunnalla ole yleistä toimialaa ja että valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa. Itsehallinnollisen yhteisön toimintaa sääntelevän lainsäädännön omaksuminen myös sellaisessa yhteisössä, jonka itsehallinto vaikuttaa jäävän näennäiseksi, saattaa jopa johtaa väärinkäsityksiin. Maakunnan valtuustoon ja muihin toimielimiin valittavat henkilöt eivät käytännössä tule olemaan samantyyppisessä valta- ja vastuuasemassa kuin kunnalliset luottamushenkilöt. Siksi maakuntalain ja kuntalain soveltamisympäristöt tulevat olemaan erilaisia, vaikka säännökset ovat likimain identtisiä.

Valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus, myös maakuntien talouden ja investointien järjestämisen kysymyksissä, tulisi olemaan erittäin tiukkaa esityksen mukaisesti toteutettuna.

Yleisesti on arvioitavissa maakuntien talouden ohjauksen osalta, että koska:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa

niin maakuntalain sekä maakuntien rahoituslain antamat mahdollisuudet maakunnan talouden ohjaukselle ja lähes minkäänlaiselle omalle merkittävälle taloudelliselle päätöksenteolle ovat käytännössä olemattomat.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Maakuntaratkaisu vaikeuttaa tätä tehtävää, kun pääkaupunkiseudun haasteita on käsiteltävä osana maakuntaa pääkaupunkiseudun sijaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetystä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämisvastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.

Maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannattavia. Helsinki kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreita.

Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomioitava metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen sekä lentoasema- ja satamatoiminnan vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja – instituutioihin ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyttävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Kaupungilla on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen.

Maakuntiin siirrettäviin tehtäviin kuuluvat löytöeläintoiminta ja nikotiini-korvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttävä osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse.

Lakiluonnoksen mukaan valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläin-

toimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytö-eläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö eri tehtävien hoidossa Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituksen ja maankäytön osalta maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjako ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämisessä tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu mainitaan perusteluissa, mutta ei lakiluonnoksessa. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee edelleen toteuttaa Helsingin seudun toimesta nykyisen alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain mukaisesti. Nykyisiä rajauksia maakuntaliittojen tehtäviin ei tule muuttaa siirryttäessä itsehallintoalueelle. Kunnille ja niiden yhteistyöelimille kuuluvia joukkoliikennetehtäviä ei tule tässä yhteydessä muuttaa. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi. Sen sijaan ELY-keskuksilta siirtyvät joukkoliikennetehtävät tulee kuvata lakiin selkeämmin.

Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara on Helsinki tai pääkaupunkiseutu, joten maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin.

Lakiesityksessä maakunnan tehtävät ja toimiala on yksityiskohtaisesti kirjattu 6 §:n yli 20-kohtaiseen luetteloon monessa kohdassa tulkinnanvaraiseen ja epämääräiseen muotoon. Erityisesti selvyyttä tarvitaan niin kohtiin, jotka liittyvät läheisesti kunnan tehtäviin ja toimivaltaan muun lainsäädännön nojalla. (esim. ”kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen” tai ”alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja kulttuurin ja osaamisen kehittäminen...”)

Kunnilla on elinvoima- ja kilpailukyky politiikkaan liittyviin tehtäviin yleinen toimivalta eikä kuntien oikeutta kaavoitukseen tule heikentää. Maakunnat eivät voi tehdä kaavoitusta tai muita sitovia suunnitelmia siten, että kunnat kantavat niiden taloudelliset seuraamukset. Maakun-

tien kulttuuri- ja liikuntatoimialoihin liittyviä tehtäviä tai toimivaltaa ei tule laajentaa uudistuksessa, koska ne ovat merkittävässä osassa kuntien laajaa elinvoimapolitiikkaa sekä hyvinvoinnin laajaa ennaltaehkäisevää palvelukokonaisuutta.

Lakiluonnoksen 6 §:n maakunnan hoidettavaksi ottamat tai sopimuk-
senvaraiset tehtävät kunnilta tulisivat olla kokonaan erillisessä pykäläs-
sä ja luettelon viimeinen kohta siirtää edellisen momentin viimeiseksi
tehtäväksi muodossa ”hoitaa muita sille erikseen laissa säädettyjä teh-
täviä”. Tämä ei ole maakunnan omassa harkinnassa (ei voi olla siis 2
momentissa, kohdassa jossa ”maakunta voi hoitaa..”)

Kohdat 24 (romaniasiat) ja 25 (yhteispalvelujen järjestäminen):

Näiden tehtävien osalta hoitamista koskevien säännösten tarpeellisuus
tulee uudelleen arvioida.

Viranomaiselle on hiljattain säädetty velvoite yhdenvertaisuuden edis-
tämiseen suunnitelmallisesti ja kaikkien vähemmistöjen osalta tulisi olla
vastaavan tasoiset velvoitteet. Alueelliset romaniasioden neuvottelut
ovat käsitelleet kotimaan romaniväestön asioita ja toimineet keskeisten
tahojen keskustelu- ja tiedonvaihtoforumina.

Maakunta ja sen alueen kunnat voivat keskenään sopia tarvittaessa yh-
teispalvelujen järjestämisestä ilman maakunnalle erikseen osoitettua
tehtävää laissa. Jos säännös jää lakiin niin sitä tulee täydentää seuraavasti:
”... maakunnan järjestämisvastuulla olevien tehtävien osalta”.

Alkoholihallinnon tehtävät liittyvät elinkeinonäkökuilmasta etenkin lupa-
ja valvontatehtäviin. Yrittäjien, asukkaiden ja asiakkaiden kannalta kes-
keistä on yhdenmukainen linja soveltamisohjeiden käyttämisessä koko
maassa. Alkoholihallintoa on hyvä hoitaa maakunnallisessa kokonai-
suudessa. Alkoholihallintoa tulee kuitenkin rajata nykyisestä siten, että
paikallinen viranomainen päättää yhteistyössä maakunnan kanssa
esimerkiksi terassilupien mukaisista aukioalojoista. Tällä hetkellä Hel-
singissä terassien aukioalojoista päättää yhdessä poliisi ja AVI.

Tulevaisuudessa maakunnan ja poliisin tehtävä tulee rajata vain alko-
holin anniskelun lainmukaisuuteen liittyviin lupa- ja valvontatehtäviin.
Esimerkiksi terasseista aiheutuva melu on paikallinen ilmiö, joten me-
luun liittyvistä rajoitteista on päätettävä paikallisen viranomaisen. Työn-
jaon tulee noudattaa samaa työnjakoa kuin esimerkiksi tapahtumien
osalta, joissa meluilmoitus tehdään paikalliselle viranomaiselle.

Esitetty malli ei luo selkeää työnjakoa eikä järjestelmää, joka pystyy
nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yri-
tysten palvelutarpeisiin kohdan 9 tehtävien osalta, joten tavoite ei täyty

ja maakuntien tehtäväkokonaisuus ei siten ole esityksen eli ”alueen ja elinkeinojen kehittäminen” mukaisena tarkoituksenmukainen.

Käytännössä pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat jo tällä hetkellä valtaosasta kilpailukykyyn ja elinkeinopolitiikkaan liittyvistä kehittämis-tehtävistä omilla vaikutusalueillaan. Ne kykenevät toteuttamaan merkit-täviä kehittämistoimistoja, vahvaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa se-kä omia investointien houkuttelun (invest-in) ja viennin edistämisen (export-out) toimintoja.

Kansainvälinen kilpailukyky perustuu yhä enemmän toimiala- ja kluste-rirajat ylittävään kehittämiseen, käytäntölähtöiseen tutkimus- ja kehit-tämistoimintaan, vahvaan, paikkaan sitoutuneeseen innovaatio- ja yri-tysekosysteemiin sekä laajaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan. Laa-jassa elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa hyödynnetään laajasti kau-pungin voimavaroja, kuten kaupunkien yhtiöiden konserniohjausta, jul-kisia hankintoja ja syntyviä edelläkävijämarkkinoita, vetovoimaa ja kil-pailukykyä tukevia investointeja, maapolitiikkaa, kaavoitusta sekä tiivii-tä, kaupunkien välisiä kansainvälisiä suhteita.

Maakuntalaissa esitetty tehtävän jako on, varsinkin elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvien tehtä-vien osalta epäselvä ja kilpailukykyyn kehittämisen kannalta epätarkoi-tuksenmukainen. Maakunta- tai aluetasoinen elinkeino- ja innovaatio-politiikka tarkoittaa käytännössä a) politiikan laatimista tasolla joka ei ole toiminnan kannalta relevantti ja jossa strategisen tahdon löytäminen on mahdotonta, b) luopumista laajasta elinkeinopolitiikasta sekä c) kil-pailukykyyn kehittämiseen käytettävien resurssien ohentamista.

Tehtäväkohdan 9 tarkoittama kulttuurin edistäminen liittyy tiiviisti toteu-tettavaan yritys- ja elinkeinopolitiikkaan. Aineettoman tuotannon synty-minen, kasvu ja luovan työn tekemisen edellytysten ja kulttuurimatkai-lun edistäminen kuuluvat samoin kuin muutkin yritys- ja elinkeinopalve-lut tällä hetkellä useammalle toimijalle ja esitetty malli vastaa käytän-nössä nykytilaa, jossa pääkaupunkiseudun kaupungit käytännössä to-teuttaa ja rahoittaa näitä tehtäviä alueellaan.

Maakunnan tehtäväkokonaisuus ja työnjako kunnan kanssa yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisessä sekä kotoutumisen edistämises-sä sisältää asiakkaiden ja palvelujärjestelmän kannalta samat ongelmat kuin nykyinen malli, jossa toimijoina työllisyys-, yritys- ja kotoutumispal-veluissa ovat kaupungit, TE-toimisto ja ELY-keskus. Nykymalliin pa-rannuksena tulee maakuntaliittojen tehtävien yhdistäminen TE-toimiston ja ELY:n tehtävien kanssa. Esitetystä mallissa kuntien tehtä-vät säilyvät yritys-, työllisyys- ja kotoutumistehtävissä samanlaisena kuin nykyisin. Nykyiset ELY-keskusten ja TE-toimistojen tehtävät siirty-

vät mallissa maakunnille, joten toimijoita on esitettyssä mallissa edelleen useampi kuin yksi. Malli vastaa hyvin pitkälle nykytilaa.

Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalveluiden tulee muodostaa tiivis kokonaisuus elinvoimaisuuden ja taloudellisen kasvun lisäämiseksi. Yhden toimijan mallissa saavutetaan joustavuutta, nopeaa reagointikykyä ja palveluiden yhteensovittamista kasvupalveluiksi. Yhden toimijan mallissa byrokratian ja tiedonvaihdon määrä on nykyistä huomattavasti vähäisempi ja palveluiden yhteenlaskettu kokonaisbudjetti saadaan kohdennettua työmarkkinoiden ja yrittäjyyden tukemiseen tehokkaasti. Palveluiden kehittämisen ja suuntaamisen tulee lähteä läheltä asiakas-tarpeita ja niihin liittyvät viranomaistehtävät tulee pystyä hoitamaan tehokkaasti asiakkaan lähellä.

Vaihtoehtona on, että sektorikohtaisessa erillislainsäädännössä säädetään järjestämisvastuu pääkaupunkiseudun kaupungeille yhdessä tai erikseen, kuten maakuntalakiesityksen yleisperustelujen (s. 183) mukaan olisi mahdollista: ”Lisäksi joissakin tehtävissä kuten työ- ja elinkeinopalveluissa ja ympäristöterveydenhuollossa mahdollistettaisiin maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen laissa edellytykset täyttävälle kunnalle.”. Yleisperustelujen kirjauksen työ- ja elinkeinopalveluihin on sisällytettävä myös muut tehtäväkohdan 9 tehtävät, koska ne muodostavat selkeän kokonaisuuden yhdelle toimijalle.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen näkemyksen mukaan Uudenmaan maakunta on liian suuri ja hajanainen varmistamaan kohdan 9 tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla, joten maakunta yhtenä toimijana on pääkaupunkiseudun kaupunkien esityksen mukaan poissuljettu vaihtoehto.

Hallituksen esitys ei sisällä arvioita julkisten kasvupalveluiden osalta erilaisista alueellisista vaihtoehdoista. Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista ja siinä ei ole huomioitu pääkaupunkiseudun erityispiirteitä palvelutarpeissa, kasvupotentiaalia, merkitystä koko maan taloudelliselle kasville ja ennusteita, joiden mukaan pääkaupunkiseudun kasvu ja siten kokoero verrattuna muihin maakuntiin tulee kasvamaan tulevina vuosikymmeninä.

Maakuntalakiesityksen mukaan kuntien työllisyysenhoidon tehtävät säilyvät nykyisten periaatteiden mukaisena (s. 135 yleisperustelut). Kuntien rooli työllisyyspalveluiden palveluiden tuotannossa rinnastetaan maakuntalakiesityksessä kuitenkin yrityksiin ja järjestöihin. Kuntien roolia työmarkkinatuen kuntaosuudessa on perusteltu myös kuntien järjestämisvastuulla sosiaali- ja terveyspalveluista. Nyt maakuntalaisessa esitetynlaisena toteutuessaan kuntien rooli tulee rajoittumaan nykyisestä ja

työmarkkinatuen kuntaosuus tulee siirtää palveluista järjestämisvastuulliselle maakunnalle tai kokonaan valtion maksettavaksi.

Jos maakuntalakiesityksessä mainittu tuleva julkisia kasvupalveluita (nykyiset ELY-keskuksen ja TE-toimiston tehtävät julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain, kotoutumislain ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaan) koskeva erillislaki mahdollistaa Helsingin kaupungin laajan järjestämisvastuullisen roolin julkisissa kasvupalveluissa, on samalla arvioitava koko julkisten kasvupalveluiden kokonaisuus mukaan lukien työmarkkinatuen kuntaosuus.

Helsingin lähtökohta erillislain valmistelulle on, että palveluiden järjestämisvastuu ja palveluiden toimintamenojen ja palveluostojen resurssit siirretään Helsingin kaupungille tai pääkaupunkiseudun alueen kaupungeille yhteisesti.

Nykyisin Helsingin kaupunki käyttää pelkästään työllisyyspalveluihin 45 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan roolin kaventaminen järjestöjen ja yritysten kaltaiseksi maakuntalakiesityksen mukaisena leikkaa myös kunnan nykyisen osuuden käytettävissä olevista resursseista pois. Valtion resurssit julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin ja yritysten kehittämispalveluihin (TE-toimiston ja ELY:n toimintamenot, palveluostot ja tuet) arvioidaan koko pääkaupunkiseudulla olevan noin 130 miljoonaa euroa.

Maakuntalain ja siihen liittyvien erillislakien esityksestä on vaikeaa lausua kohdan 9 tehtävien osalta, koska aineisto on kokonaisuudessaan puutteellista ja valmistelu on ollut epätasaista ja vaikeasti ennakoitavissa.

Lakiluonnoksen tausta-aineistosta ei selviä, mihin analyysiin valittu 18 alueen malli perustuu. Tausta-aineistossa on vain arvio sote-alueiden määrästä, jossa päädytään 5-12 alueeseen. Tämän aluejakoselvityksen jälkeen uudistukseen on lisätty uusia tehtäviä, kuten julkiset kasvupalvelut, jotka muodostuvat TE-toimistoista ja ELY-keskuksista ja siihen on liitetty maakuntaliittojen nykyiset tehtävät. Valmistelu tulisi olla johdonmukaista ja tehdyt ratkaisut perustuvat avoimesti arvioituun tietoon ja argumentteihin koko uudistuksen osalta.

Maakuntalain valmistelun epäjohtonmukaisuus ja valmistelun kiire ja siitä johtuvat puutteet näkyvät myös siinä, että hallituksen esityksen yleisperusteluissa sivulla 8 kohdassa Johdanto kerrotaan muiden maakuntien tehtävien tarkentuvan keväällä 2016. Kohdan Nykytila alakohdassa 2.6.2 Muut tehtävät on muiden tehtävien nykytilaa arvioitu lauseella "(Tähän lisätään myöhemmin lyhyt kuvaus niistä niistä muista tehtävistä, jotka tulevat mukaan uudistukseen!)".

Myös maakuntauudistuksen tavoitteet jäävät ylätasolle, mikä näkyy lain yleisluontoisuudessa julkisten kasvupalveluiden tehtävien osalta. Tämä vaikeuttaa laista lausumista, koska mitään tarkkaa suunnitelmaa saati erillislakiesitystä ei toistaiseksi ole olemassa, mutta erillislain mahdollisuuksiin viitataan tehtävien järjestämistä vastuun siirtämiseksi kaupungeille.

Tehtävä 10 alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointia ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelua koskeva tavoite toteutuu osin. Tehtävä sopii laajalle alueelliselle toimijalle paremmin kuin kohdan 9 tehtävät. Tehtävä on luonteeltaan täysin erilainen, koska kyseessä on puhtaasti suunnittelu- ja ennakointitehtävä ja se ei sisällä asiakastyötä ja konkreettista palveluiden järjestämistä ja tarjoamista ja siten sen yhteys paikalliseen elinvoimaisuuteen ei ole yhtä suora kuin kohdan 9 tehtävissä.

Kohdan 10 tehtävät liittyvät oleellisesti kohdan 9 tehtäviin ja se on toteutettavaa yhteistyössä eri toimijoiden (maakunta, kunnat, yritykset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset, tutkimuslaitokset, etujärjestöt jne.) kesken, jotta koulutusjärjestelmä on tiiviissä vuorovaikutuksessa työvoiman kysyntään ja tarjontaan etenkin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän kautta vaikutetaan etenkin pidemmän aikavälin työvoimatarjonnan laatuun ja hyvin toteutettuna sillä pystytään lisäämään myös työvoiman kysyntää.

Tehtävä 22 alueellinen varautuminen on käsitteenä huono. Maakunnan tehtäviin kuuluu varautumista, mikäli näin laissa säädetään. Tämä varautuminen ei kuitenkaan liity maakunnan maantieteelliseen alueeseen, vaan nimenomaan maakunnan tehtäviin. Kirjaus viittaa, että maakuntien muodostamisen yhteydessä syntyisi joku ”alue”, jonka varautumisesta maakunta vastaa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Maakunta ei vastaa maantieteellisen toiminta-alueensa varautumisesta, vaan tästä vastaavat kulloinkin kyseessä olevat viranomaiset ja muut organisaatiot niitä koskevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Kohtaa tulisi muuttaa seuraavaan muotoon: ”maakunnan tehtäviin liittyvä varautuminen”.

Vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavat kunnat myös maakuntauudistuksen jälkeen. Vesihuoltolain mukaan varautumisesta huolehtii vesihuoltolaitos. Lisäksi vesihuoltolain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustami-

seksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Perustelujen mukaan kyseessä oleva tehtävä olisi Ely-keskukselta siirtyvä tehtävä. Nykyisellä Ely-keskuksella ei ole sellaista tehtävää, että se huolehtisi "vesihuollon turvaamisesta".

Perusteluissa mainittu tulvariskien hallinta ei kuulu kokonaisuudessaan maakunnan tehtäviin siirrettävän Ely-keskuksen vastuulle. Ely-keskuksessa on tulvariskeihin liittyviä tehtäviä, mutta tosiasiallinen hallinta ja vastuu ovat kunnilla.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

e. ei kantaa

Kysymys on muotoiltu siten, ettei mikään vastausvaihtoehtoista ole mahdollinen.

Ks. vastaukset kysymyksiin 3 ja 4.

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumissäännökset ovat yksityiskohtaisia. Erityisesti sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta ne ovat tarpeellisia.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Järjestämisen ja palvelutuotannon eriyttämistä perustellaan johtamisen paranemisella, kustannusten hallinnalla ja laadun kehittämisellä (järjestämislain 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Perusteluja sille, miten palvelulaitoksen perustaminen toteuttaa näitä tavoitteita, ei ole esitetty. Johtaminen ja laadun parantaminen ei varsinaisesti ole organisaatiokysymys ja kaksipuolaisen ja varsin raskaasti säännellyn maakunta/palvelulaitos -hallintokokonaisuuden riskinä on pikemminkin kustannusten kasvaminen kuin niiden hallinnassa pysyminen.

Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.

Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulmasta puolestaan on hyvä, ettei palvelulaitoksen hallituksen jäsen tai johtaja voi olla laitoksen tytäryhteisön hallituksessa. Kielto voitaisiin perustellusti ulottaa myös tytäryhteisön palveluksessa oleviin henkilöihin. Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulman kannalta on samaten hyvä, ettei maakunnan luottamushenkilö voi olla palvelulaitoksen hallituksen jäsen.

Maakuntalakiesityksen muutoksenhakua koskevassa luvussa palvelulaitoksessa tehtyihin päätöksiin kohdistuva muutoksenhaku on otettu huomioon vain joissakin säännöksissä, muttei kaikissa tarpeellisissa.

Palvelulaitosten tulisi voida käyttää jatkossakin hyväkseen olemassa olevia rakenteita kuten pääkaupunkiseudulla kaupunkien omistamaa henkilöstöpalveluyritys Seurea.

Mikäli jokaisessa maakunnassa tulee olemaan lakiesityksen mukaan vain yksi palvelulaitos, tulee palvelulaitoksessa varmistaa, etteivät muut asiat jää sosiaali- ja terveystaloukselle alisteisiksi ja päinvastoin.

On ongelmallista, että järjestäjälle maakuntavaltuusto) muodostuneen melko pienen organisaation, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ainoastaan virkamiesjohto.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

c. ei pääosin

Maakuntien taloudenohjausmekanismin ja maakunnan oman talouden päätävävallan suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Maakunnan/palvelulaitoksen/maakuntakonsernin tytäryhtiön/yksityisen tuottajan -sopimus- ja hallintokokonaisuudesta seuraa tilanne, jossa sote-palveluntuotantoa tuotetaan kohtuullisen pitkiin sopimuksiin perustuen ja siten maakunnan vuosittaisia kustannuksia ei voida ohjata vuosittaisen määrärahaohjauksen pohjalta. Pitkät sopimukset palveluntuottajien kanssa, mutta samanaikainen maakunnan oman talouden joustomahdollisuuksien lähes täydellinen puuttuminen tuottaa vaikeuksia talouden suunnittelulle.

Ehdotetussa mallissa investoinneista seuraavat vaikutukset käyttämöihin pitäisi olla poikkeuksellisen hyvin arvioitu yksittäisistä investoinneista valtioneuvostossa päätettäessä, jotta maakunnilla on mahdollisuudet rahoittaa käyttämöt ajallisesti joustamattomista valtionosuusmäärärahoistaan. Kysymykseksi nousee, miten maakunta voi katkaa menonsa, jos valtionosuusindeksin mukaan määräytyvä rahoitus pysyy ennallaan tai jopa pienenee (vrt. indeksien kehitys mm. vuosina 2015-2017), mutta samaan aikaan aikaisemmin valtioneuvostossa päätettyjen investointien käyttökustannukset realisoituvat maakuntien maksettaviksi.

Kysymys ehdotetussa investointisuunnittelussa on myös päättääkö ministeriöt ja valtioneuvosto myös peruskuntien omistamien mutta maakunnille vuokraamien sote-kiinteistöjen korjaushankkeista. Vai katso taanko peruskuntien omistuksessa, mutta sote-toimijoiden käytössä olevien kiinteistöjen korjaamisen harkintavallan jäävän peruskuntiin.

Oma kysymyksensä on myös millaiset edellytykset ministeriöillä on tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Tämä vaatisi ministeriöihin mittavaa ja hyvän paikallistuntemuksen omaavaa resursseja. Nykyisin mm. suurissa kaupungeissa investointien ohjelmoinnissa nimenomaan yksittäisten hankkeiden tunteminen ja paikallistuntemus koetaan erittäin tärkeäksi.

Valtionosuusindeksiin perustuvaa maakuntien valtionosuusrahoitusta sovellettaessa (... rahoitusta tarkistetaan ottamalla huomioon toteutuneet nettokustannukset ...) tulisi varmistaa, että nettokustannuksiin sisällytetään kaikki maakuntien menoerät ja toteutuneen nettokustannustarkastelun ulkopuolelle ei saa jättää mitään maakunnan menoeriä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Lakiluonnos on syytä vielä käydä läpi sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta. Se sisältää melko paljon viittaussäännöksiä, joiden kohde puuttuu tai vaikuttaa olevan virheellinen. Esimerkiksi lakiluonnoksen 56 §:ssä viitataan 84 §:n 1 momentin 2 kohdan p alakohtaan. Kyseisen lainkohdan viimeinen alakohta on kuitenkin o. Vastaavasti lakiluonnok-

sen 118 §:ssä olevan viittauksen 119 §:ään ilmeisesti tulisi kohdistua 6 §:ään.

Lakiluonnos ei ole johdonmukainen myöskään maakuntakonsernia koskevien säännösten osalta. Palvelulaitosta, tytäryhtiöitä, tytäryhteisöjä ja määräysvallassa olevia säätiöitä koskevat maininnat tulisi tarkistaa ja yhdenmukaistaa.

Lakiluonnoksen mukaan perustetaan maakunnille ja sote-alueille valtakunnalliset palvelukeskukset mm. ICT-palveluihin. 125 §:ssä säädetään palvelukeskuksen käyttövelvollisuudesta ja poikkeuksista, jolloin sitä ei tarvitse käyttää. Apotti Oy:llä on pykälän mukaiset perusteet, sille että Apotti Oy jatkaa itsenäisenä organisaationa. Näin voidaan riskittömmin varmistaa sote-uudistuksen aikataulua vaarantamatta jo tehdyt investoinnit, potilasturvallisuus ja tavoitteen mukaisten vuotuisten 123 miljoonan euron hyötyjen saavuttaminen. Sekä sosiaali- että terveydenhuollon käyttäjät että kuntalaiset tarvitsevat parempia ja käytettävimpiä palveluja myös sote-uudistuksen aikana ja Apotti pystyy tuottamaan palvelut kattavasti koko Uudenmaan alueella - tarvittaessa laajemminkin.

Lakiehdotuksessa palvelujen tuottaminen jakaantuu maakunnan julkiiseen, ei kilpailtuun palvelutuotantoon ja kilpailun alaiseen palvelutuotantoon. Jälkimmäisten tulee järjestää ICT-palvelunsa markkinaehtoisesti. Tämä saa aikaan sen, että tuottajilla on ja tulee olemaan eri järjestelmiä käytössään aiheuttaen ICT- palvelujen yhteensovittamiselle merkittäviä haasteita. Tieto ei ole eri järjestelmissä yhteismitallista eikä järjestelmien välillä ole tiedonsiirtoa. Tietoa voidaan välittää Kanta-palvelun kautta, mutta se ei sisällä kaikkea tarvittavaa tietoa eikä lähdeaineistonsa takia ole myöskään kattavasti rakenteisessa muodossa. On olemassa riski, että tietointegraatio yhtenä Sote ICT-integraation lähtökohtana ei toteudu kaavaillussa tuote- ja kokonaisarkkitehtuuriympäristössä.

Maakunta on asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan on järjestämislain mukaisessa palveluiden tuottamisessa tallennettava asiakas- ja potilastiedot maakunnan asiakas- ja potilasrekisteriin.

Monituottajamalliin liittyviä ICT integraation haasteita voitaisiin lieventää maakuntatason yhtenäisillä ratkaisulla. Yksi yhtenäinen kehittynyt toiminnanohjauksen sekä raportoinnin ja analytiikan omaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä ratkaisisi suuren osan haasteista. Sen lisäksi joillekin alueellisille tai paikallisille järjestelmille voitaisiin antaa vastuu hoitaa valtakunnallisesti esim. raportointia tai analytiikkaa.

Kantapalvelua tulisi kehittää siten, että tieto on rakenteista ja yhteensopivaa ja että se kokonaisuus mahdollistaa toiminnanohjauksen

Esimerkiksi Apotin kyseinen järjestelmätoiminnallisuus voisi tällaisena toimia keräten avointen rajapintojen kautta tiedon muista järjestelmistä. Kyseinen toiminnallisuus on merkittävän kehittämisen kohteena Apotin tiekartalla. Muiden järjestelmätoimittajien työpanokset voitaisiin näin suunnata sellaisiin toiminnallisuuksiin, joita ei vielä ole lainkaan tarjolla. Apotti-järjestelmä tukee valmiiksi kaikkia kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon välitysstandardeja, laatumittausta ja vertaisarviointeja ja kykenee siten toteuttamaan tavoitteen mukaisen täydellisen SOTE-tietointegraation.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus voidaan nähdä palvelujen lähellä tuottamista keskeisempänä kysymyksenä. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut ovat tehokkaimpia keinoja edistää palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

a. kyllä

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueelliseen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

d. ei

Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatiotavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntyminen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajoituksissa palveluissa.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

c. ei pääosin

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa nykyistä vahvempi valtionohjaus on perusteltua tilanteissa, joissa maakunnat eivät pääse yhteiseen ratkaisuun tehtäviinsä liittyvissä yhteistyökysymyksissä.

Valtion vahvempi talousohjaus asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi

mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kuntaliiton esityksen mukaisesti esitykset valtakunnallisista tukipalvelukeskuksista ja maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa laista. Yhden valtakunnallisen toimitilayhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia aidosti maakuntien ohjauksessa olevia alueellisia toimitilayhtiöitä. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

a. kyllä

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen mahdollistaa kustannusten läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymisen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen on perusteltua. Erityisen tärkeää on täsmentää maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut, ja myös kaikki keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulupaukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän palvelulupauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee palvelussa toteutua.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

b. kyllä pääosin

Ratkaisu on pääosin tarkoituksenmukainen. Pääkaupunkiseudulla on parhaat edellytykset uudistuksen toteutumiseen tältä osin. Tuotanto on

tällä hetkellä monipuolista ja monitoimijaista, markkinat ovat toimivat, ja palvelusetelikäytännöt ja ulkoistettujen palvelujen ohjausmallit ovat jo vakiintuneita.

Markkinatilanteessa voi kuitenkin olla alueellisia eroja, mikä saattaa vaikuttaa paitsi palvelujen saatavuuteen ja valinnanvapauden käyttömahdollisuuksien laajuuteen, myös yhtiötetyn toiminnan edellytyksiin toimia markkinaehtoisesti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys.

Kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisen osalta tilanne on selvä ja vastaa kunnissa jo tällä hetkellä sovellettavaa kilpailuneutraaliteettisääntelyä. Valinnanvapautta koskevat säädösesitykset eivät vielä ole käytävissä, joten tarkoituksenmukaisuusarviointi ei ole mahdollista. Sikäli kuin lähtöoletus on, että laajan valinnanvapauden piirissä olevat palvelut avataan vapaasti kilpailulle, ehdotetussa säännöksessä olevat ehdot ovat päällekkäisiä.

Samaan tapaan kuin maakuntalakiluonnoksessa, myös tässä lakiluonnoksessa maakuntakonsernia koskeva sääntely on epäjohtonmukaisista. Esimerkiksi 22 §:ssä viitataan yhtiöihin ja yhteisöihin, mutta ei säätiöihin. Maakuntalakiluonnoksessa todetaan, että tytäryhteisöjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös määräysvallassa oleviin säätiöihin. Järjestämislaisissa ei vastaavaa kirjausta ole. 22 §:n perusteluissa todetaan, että sovelletaan maakuntalain 15 luvun säännöksiä, mutta samaan aikaan todetaan, että yhtiöittäminen tehdään tytäryhtiöön tai tytäryhteisöön. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa pykälissä puolestaan lähdetään siitä, että myös säätiömuoto täyttää velvollisuuden (myös maakuntalain 52 §:n pykälän perusteluissa viitataan 15 luvun yhtiöittämisvelvollisuuteen). Joissakin muissakin järjestämislakiluonnoksen pykälissä näyttää olevan sama tilanne, viitataan vain osakeyhtiöihin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin.

Sama ongelma liittyy myös voimaannapanolakiluonnoksen 34 §:n vapautukseen varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuudesta, joka on kytketty vain omaisuuden luovuttamiseen 22 §:ssä tarkoitettulle osakeyhtiölle. Ottaen huomioon, että yhtiöittämisvelvoite voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin perustamalla osakeyhtiö, sääntelyä on pidettävä tältäkin osin puutteellisenä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaisista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön

onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudentalaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi.

On kannatettavaa, että maakunta voi sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhteiseen kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden koulutus- ja harjoittelumahdollisuuksien edistämiseen.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

Helsingin kaupunki kuuluu Uudenmaan maakuntaan.

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätössiakirja sosiaali- ja terveystieteelliseen ministeriöön)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittäväällä tavalla?

c. ei pääosin

Väliaikaista valmistelutoimielintä koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen tarpeen. Sääntely vaikuttaa kuitenkin monin osin puutteelliselta.

6 §. Valmistelutoimielimen kokoonpanoon kuuluvien jäsenten odotetaan ilmeisesti olevan tässä tehtävässä koko sen ajan, jonka toimielin on toiminnassa. Kyseessä on suhteellisen lyhyt ajanjakso, jonka kuluessa on paljon tehtävää. Tätä ei kuitenkaan varsinaisesti mainita esitysluonnoksessa. Vai onko sittenkin tarkoitus, että toimielin pitää vain kokouskalenterin mukaisia kokouksia ja että asioiden valmistelu ja käytännön toimenpiteet hoidetaan muualla? Tältä osin on katsottava, ettei maakunnan liitto vetovastuullisena toimijana välttämättä ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Useimmilla maakunnan liitoilla tuskin on riittäviä resursseja tai alakohtaista osaamista väliaikaisen valmistelutoimielimen päätösten valmisteluun.

On varsin epätodennäköistä, että toimielimen kokoonpanosta saadaan aikaan sopimus, ellei siitä sitten tule niin iso, että kaikilla osapuolilla on edustus.

7 §. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävluetteloa voidaan pitää perusteltuna.

Toimielimen toimivallan merkittävä ajallinen rajoittaminen eli se, että toimielin voi tehdä vain vuoden mittaisia määräaikaista sopimuksia, on perusteltu toimielimen väliaikaisuuden puolesta, mutta tulee johtamaan mittaviin jatkuvuusongelmiin. Maakunnan palvelukseen ei ole helppoa saada työntekijöitä, jos ainoa mitä voidaan tarjota, on lyhyt määräaikainen työsopimus.

Menettelyn osalta viitataan maakuntalain sääntelyyn. Maakuntalaissa ei kuitenkaan ole läheskään riittäviä menettelysäännöksiä siitä, miten toimielin käytännössä toimisi. Tämä tulee johtamaan siihen, että suuri osa toimielimen muutenkin varsin lyhyestä toimikaudesta menee menettelytavoista keskustelemiseen, varsinkin kun jäsenten taustat ovat niin erilaiset. Esimerkiksi säännös väliaikaisen toimielimen esittelijästä puuttuu kokonaan.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötöyvuosi- eikä henkilöperusteisesti.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

c. ei pääosin

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Sote-uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen tulee perustua ns. laajaan jakautumismalliin.

Kunnan sote-palvelutuotannossa olevan omaisuuden (toimitilat/rakennukset, irtain omaisuus) tulee lähtökohtaisesti seurata palvelujen tuotantotehtävää. Jos sote-palvelujen sekä järjestämisvastuu että tuotantotehtävä siirtyy maakunnalle, omaisuuden tulee siirtyä mukana. Toisin sanoen kunnan ei tule jäädä sote-toimitilojen vuokranantajaksi. Kunnalle ei tule jäädä vastuuta palvelutuotannossa käytettävien toimitilojen korjausvelasta. Jos rakennukset jäävät kunnan omistukseen, vieläpä hyvin lyhyellä vuokrasopimuksella, kunnille jää merkittävä kiinteistöriski. Samoin investointikiinnostus voi olla hyvin vähäinen. Kunnan toimiminen vuokranantajana ilman omaa tuotantotehtävää ei olisi myöskään kilpailuneutraliteettiperiaatteen mukaista.

Poikkeuksena edellä mainitusta on että, sellaisia toimitiloja, joiden käyttö sote-palvelutuotannossa on suunnitelman mukaisesti päättymässä, ei ole tarkoituksenmukaista siirtää lyhytaikaisesti maakunnalle. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus sinä aikana, kun sitä vielä käytetään sote-palvelutuotannossa, on järjestettävä vuokrasuhteeseen perustuen.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöjen maapohjan tulee jäädä kunnan omistukseen riippumatta vastuiden ja tehtävien siirtymisestä. Näin varmistetaan sotekäytöstä mahdollisesti myöhemmin poistuvien kiinteistöjen kehittämishyödyn jääminen kunnalle. Sikäli kuin rakennukset siirtyvät maakunnan omistukseen, maapohjan hallintaoikeus on järjestettävä kunnan ja maakunnan väliseen maanvuokrasuhteeseen perustuen. Maanvuokran on oltava markkinaehtoinen, tontin käyttötarkoitus huomioiden.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee kohdentaa pääosin sille osapuolelle, joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Tarpeettomaksi jäävien kiinteistöjen aiheuttamat taloudelliset riskit tulee jakaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken.

Omaisuuksien siirtojen kirjanpidollisen käsittelyn tulee perustua omaisuuden käypään arvoon (tekniseen nykyarvoon). Tasearvot eivät vastaa todellisuutta eikä niitä voida käyttää markkinaehtoisten rahoitusjärjestelyjen tai vuokratuottojen perustana.

Ottaen huomioon, että sekä maakunta että kunta ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisessa asemassa olevia itsehallinnollisia julkisyhteisöjä, mahdollinen kunnan ja maakunnan välinen erimielisyys omaisuuden siirrostä olisi perusteltua käsitellä tuomioistuimessa hallintoriitamenettelyssä pikemminkin kuin menettelyssä, jossa maakunta ensin tekee yksipuolisen päätöksen ja kunta sitten valittaa päätöksestä. Hallintoriitamenettely vastaisi myös sitä, miten kuntajakolaissa tarkoitettua taloudellista selvitystä koskevat erimielisyydet ratkaistaan.

Maakunnalle siirtyneen toimitilaomaisuuden (sairaanhoitopiiriltä siirtyneet maapohja ja rakennukset, kunnalta siirtyneet rakennukset) lakiin perustuvan veloitteen mukainen edelleen siirtäminen valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei ole perusteltua. Tällainen palvelukeskus, samoin kuin muutkin pakolliset valtakunnalliset palvelukeskukset, rajoittaisivat maakunnan itsehallintoa. Jos palvelukeskusmalli kuitenkin katsotaan välttämättömäksi välineeksi, kunkin maakunnan toimitilaomaisuus tulisi siirtää kyseisen maakunnan omistamaan maakunnalliseen palvelukeskukseseen.

Valtakunnallinen toimitilapalvelukeskus olisi suuri resurssien siirto Etelä-Suomesta muualle Suomeen, koska valtaosa sen omaisuudesta tulisi täältä. Sille, että toimitilahallinnon valtakunnallisella keskittämisellä saavutettaisiin tehokkuutta tai taloudellisia ja toiminnallisia etuja, ei ole esitetty mitään reaali-perusteluita. Aivan yhtä mahdollista on, että keskittäminen johtaa jäykkyyteen ja moninkertaiseen hallintoon.

Mikäli kuitenkin laajaan jakautumismallia ei käytetä, tulisi jatkossa huolehtia, että kuntien omistama tilakanta säilyy tehokkaassa käytössä. Rakennukset tulee vuokrata aina kokonaisuuksina, ellei kaupungin kanssa yhteistyössä toisin sovita. Tavoitteena tulee olla, että maakunta ensisijaisesti hyödyntää kuntien omistamaa tilakantaa ja tilatarpeen muutosten yhteydessä etsii yhdessä kuntien kanssa kokonaistaloudellisen ratkaisun muuttuneen tilatarpeen tyydyttämiseksi.

Voimaanpanolain lyhyt vuokrasopimuskausi nähdään osin ongelmallisena. Ilmeisesti tarkoituksena kuitenkin on, että voimaanpanolain jälkeisenä aikana maakunta halutessaan vuokraa tarvitsemansa tilat kaupungilta pitkällä vuokrasopimuksilla. Tämä mahdollistaa myös kaupungin ottamaan tilat omaan käyttöönsä tai kiinteistöjen kehittämisen näin halutessaan siirtymäkauden jälkeen. Lyhyet vuokrasopimukset eivät vält-

tämättä mahdollista kiinteistöjen tarkoituksen mukaista korjaustoimintaa voimaanpanolain määrittelemällä ajanjaksolla.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sote-palveluiden tilakantaa myös tytäryhtiöiden kautta. Tiloista tehdyissä vuokrasopimuksissa ei ole ollut tarpeen solmia pitkiä vuokrasopimuksia, koska määräysvalta tilojen ja palveluiden järjestämisessä on ollut kaupungilla. Näiden sopimuksien osalta olisi tarkoituksenmukaista solmia uudet pitkäaikaiset vuokrasopimukset maakunnan tai valtakunnallisen palvelukeskuksen kanssa.

Irtaimen omaisuuden vastikkeeton siirtäminen voi olla kunnan kannalta epäoikeudenmukaista.

Helsingin pelastuslaitos on Uudellamaalla ainut yhden kunnan alueella toimiva pelastuslaitos. Pelastuslaitos on hoitanut Helsingissä yleisiä väestönsuojia, mutta muissa kunnissa ei pääsääntöisesti vastaavia yleisiä kallioväestönsuojia ole, eikä näin ollen kyse ole lakisääteisestä pelastustoimen vastuulle kuuluvasta palvelusta. Näin ollen on epäselvää vuokraako maakunta väestönsuojat kaupungilta jatkossa. Kuitenkin aina tulee huolehtia, että pelastustoimi maksaa pelastustoimeen liittyvien väestönsuojissa sijaitsevien johtokeskusten kustannukset. Väestönsuojelua johtaa pelastusviranomaisena. Mikäli pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle yleisiin väestönsuojoihin liittyvä toiminta olisi tarkoituksen mukaista siirtää maakuntien tehtäväksi, jotta väestönsuojelun johtamisjärjestelmä toimii yhtenäisenä kokonaisuutena. Yleisten väestönsuojelutilojen toiminnan tilatarpeet ja ominaisuudet määrittelee pelastustoimi. Tällöin myös taloudellinen ja riskiperusteinen suunnittelu on perusteltua siirtää vastuulliselle viranomaiselle. Kun väestönsuojelun järjestäminen liitetään pelastustoimeen, tulisi maakunnan olla velvollinen vuokraamaan yleiset väestönsuojatilat kaupungilta samoilla periaatteilla kuin muutkin maakunnalle vuokrattavat kiinteistöt.

Pelastustoimella on käytössään öljyntorjuntakalustoa mm. veneitä, jotka ovat kriisien ulkopuolella yhteiskäytössä liikuntaviraston ja Staran kanssa. Yhteiskäytössä olevaa omaisuutta ei voida siirtää maakunnalle tai kaluston korvauksettomasta yhteiskäytöstä olisi sovittava maakunnan pelastustoimen ja Helsingin kaupungin välillä.

Kuntayhtymien omistaman maaomaisuuden siirtymistä valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei voida pitää perusteltuna. Mahdollisissa toimintojen uudelleen järjestelyissä sote-kiinteistöiltä vapautuva maaomaisuus tulisi palautua sijaintikunnalle vastikkeetta.

Mikäli laajaan jakautumismalliin päädytään, tulee rakennusten luovuttamisessa luovutuksesta suorittaa korvauksena käypään arvoon perustuva hinta.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

d. ei

Verotusoikeus on merkittävä periaatteellinen tekijä kuntien luottokelpoisuutta arvioitaessa. Kansainvälisten ja kotimaisten rahoittajien näkökulmasta suomalaiset kunnat ovat Suomen valtion ohella ns. 0-riskiluokkaa, joka mahdollistaa laajapohjaisen rahoituksen saatavuuden ja edulliset lainamarginaalit. Kuntien rahoituksen säännöksiä määrittäessä tulisi siten varmistaa kuntien 0-riskiaseman säilyttäminen.

Esityksessä kuntien tulorahoitus pienenee olennaisesti, mutta kunnan velan/vieraan pääoman määrä ei muutu. Nykyisten kuntalainojen ehtoissa rahoittajilla saattaa olla oikeus eräännyttää koko laina ennenaikaisesti velallisen olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Esityksen mukaisen uudistuksen yhteydessä kuntien taseasema muuttuu olennaisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin konsernin suhteellinen velkaantuneisuus (yksi ns. kriisikuntakriteereistä) nousee jopa yli 160 %:in tasoon tulorahoituksen pienentyessä, mutta vieraan pääoman säilyessä ennallaan.

Tällä hetkellä kunnilla on ainakin seuraavia ja uudistuksen myötä mahdollisesti hankalia velan ehtoja voimassaolevissa lainasopimuksissaan:

- Velkojia on kohdeltava samalla tavalla, eli kunta ei voi vaadittaessa maksaa ennenaikaisesti velkaa pois vain yhdelle velkojalle, vaan siitä on vähintäänkin neuvoteltava muiden velkojien kanssa (lain määräämät velvoitteet pois lukien)
- Kunnan olemassa olevaa omaisuutta ei voida merkittävässä määrin luovuttaa pois ulkopuoliselle taholle edes vuokraamalla
- Eräillä rahoittajilla on erityisehtoja mm. suhteelliselle velkaantuneisuudelle (esim. ei saa ylittää 100 %:n tasoa) ja lisäksi eräät rahoittajat myös rajoittavat vuotuisia velanmaksuja suhteessa kokonaistuloihin.

Esityksen mukainen verotusoikeuden rajoittaminen todennäköisesti nostaisi sekä Kuntarahoituksen että yksittäisten kuntien uusien lainojen korkomarginaaleja ja vaikuttaisi mahdollisesti myös lainojen saatavuuteen. Mahdollinen 0-riskiaseman menetys nostaisi voimakkaasti lainojen korkomarginaaleja ja kaventaisi huomattavasti potentiaalisten lainaajien määrää.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt,

jotka tuottavat lailla erikseen säädetyin laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Kahden vuoden siirtymäaika lainsäädännön voimaantulosta yhtiöittämisvelvoitteen toteuttamiseen on päätösteknisesti ja yhtiöoikeudellisesti aivan riittävä, kunhan väliaikaishallinnossa ja maakunnassa ryhdytään toimenpiteisiin ajoissa. On kuitenkin huomattava, että henkilöstön asemaa koskeva valmistelu on todennäköisesti teknistä valmistelua vaativampi kokonaisuus, koska pohjalla on massiivinen organisaatiomuutos ja henkilöstön siirrot maakuntiin ja palvelulaitoksiin.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaantuloista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden keskus ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystieteiden ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi vaikeuttaa merkittävästi yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Pääosin itsenäinen rahoitus ja talouden ohjaus (ml. investointien ohjaus) on keskeinen osa itsehallinnollisen julkisen toimijan itsehallintoa. Jos maakunnilla ei ole juuri ollenkaan vapautta rahoituksessa ja talouden ohjauksessa, ei itsehallinnosta voida puhua. Tältä osin uudistuksen tavoitteet eivät esityksessä toteudu.

Esityksessä ei pelkästään anneta vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksesta valtiolle, vaan myös merkittävä osa sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden ohjauksen keinoista (tulojen lisääminen, velkarahoitus, investointien suunnittelu) siirretään valtiolle. Tähtäkään osin uudistus ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisena.

Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suorittaa lakisääteisistä tehtävistä?

d. ei

Lausunnon edellisten kysymysten yhteydessä on käsitelty tähän kysymykseen liittyvää problematiikkaa. Maakuntien taloudenohjausmekanismien ja maakunnan oman talouden päätäntävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Esityksessä jää epäselväksi, miten maakunnan on mahdollista vastata lakisääteisiin palveluntuotantovelvoitteisiinsa, kun sillä ei ole resursseja investoida, se ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttajakin on maakunnasta irrallinen taho. Jää myös epäselväksi, miten käy, kun investoinnin tarve, sen rahoitusmahdollisuudesta päättäminen sekä varsinainen toteuttajataho eriytyvät eri oikeushenkilöiksi.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveyspalveluita ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

b. kyllä pääosin

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määritellyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primäärästi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävä kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllis-

syyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Esitetyn suuruiset painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uudenmaan maakunnalla olisi käytettävissään noin 150 milj. euroa vähemmän rahoitusta kuin Uudenmaan alueen kunnat tällä hetkellä käyttävät kyseisiin palveluihin. Asukaskohtaisesti laskettuna Uudenmaan maakunnalle kohdentuvan rahoituksen heikennys on yksi suurimmista.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

e. ei kantaa (avotila)

Siirtymäaikaa olennaisempi asia on tarveperusteiseen mittaristoon liittyvät tarvetekijät. Tarvetekijät eivät ole yksiselitteisiä ja niitä tulee tarkastella kriittisesti olosuhteiden muuttuessa.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Maakuntien rahoituslaista voi sanoa, ettei se huomioi julkisten kasvupalveluiden rahoitusta erikseen. Rahoitusmekanismi sivuuttaa kokonaan alueen yritysten ja kasvupotentiaalin määrän. Rahoituslakiluonnoksen mukaan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus määräytyy ”kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä” (maakuntien rahoituslain luonnos § 14). Pääkaupunkiseudun suuri maahanmuuttajien määrä aiheuttaa myös työllisyys- ja kotoutumispalveluilla muuta maata suuremman resurssitarpeen, joka on huomioitava rahoituksessa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

b. kyllä pääosin

Esitys vastaa kuntajakolain sääntelyä eikä parempaakaan mallia ole esitetty. Huolellisempi valmistelu olisi mahdollistanut muunlaisen ratkaisun.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

?

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

c. ei pääosin

Esitettyihin tasausjärjestelyihin liittyy tilinpäätösten poistotasoista seuraavia laskelmatuloksia. Näissä laskelmissa tulee käyttää vain suunnitelman mukaisten poistojen lukuja eikä poistojen yhteydessä esitettyjä muita lukuja kuten arvonalentumisia.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä uudistuksen jälkeen puuttuvat uudistuksesta. Kuntaliitto arvioi, että yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulorahoituksen vuoksi ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen - kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

c. ei pääosin

Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään. Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita. Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristökäyttöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia.

0-15 -vuotiaiden määrä kriteereiden päätekijöinä ei myöskään ota huomioon riittävästi peruskuntien keskeistä tehtävää peruskoulun jälkeisen jatkokoulutuksen/polun mahdollistajana. Myöskään kuntien nuorisotoimeen tehtäviä panostuksia ei tueta ehdotetuissa kunnan valtionosuuskriteereissä.

Uuden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kriteerissä toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin kuuluva kuntalaisten osallisuuden edistäminen on Helsingin näkökulmasta rajattu turhan kapea-alaisesti ja normatiivisesti. Helsingin kaupunki on toteuttamassa huomattavasti kattavampaa ja monipuolisempaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toi-

mintamalla suuren kaupungin lähtökohdista, ja tätä on kyettävä huomioimaan indikaattoreissa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

e. ei kantaa

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Yhteisöveron kuntaryhmän osuuden 40 % leikkaus kohtelee eri kuntia hyvin eri tavoilla. Mm. jo pelkästään pääkaupunkiseudun neljän kaupungin välillä vaikutusten erot ovat suuria. Helsingin osalta leikkaus tarkoittaa noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa vähenemää kunnan tuloissa, kun mm. Espoon ja Vantaan osalta vastaa tulojen vähenemä on noin 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaava summa. Mm. Kauniaisten osalta tähän liittyvä tulojen vähenemä on tätäkin olennaisesti pienempi (joskin muut tulojen vähenemät ovat suuria Kauniaisten osalta).

Yhteisöverotulot kohdentuvat pääosin niille kunnille, joilla on mittavia kaupunkiympäristöön, liikennejärjestelmään sekä asuntorakentamiseen liittyviä investointitarpeita. Näin ollen kuntien saaman yhteisöverokeräytymän osuuden pienentäminen heikentää kuntien edellytyksiä rakentaa liikennejärjestelmiä ja saavuttaa asuntotuotantotavoitteita. Näin ollen tämä muutos hidastaa koko maan talouden kasvuedellytyksiä.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Maakuntien työnantajaedunvalvonnan hoitaminen KT:ssä on hyvä ratkaisu. Pääosa maakuntien tehtävistä ovat niitä, joista nykyisin sovitaan kunta-alan sopimuksissa.

Markkinoilla toimivien yhtiöiden asema eroaa kuntien toiminnasta ja niiden työnantajatoiminta on erilaista. Yhteisöjä ei voida velvoittaa järjestäytymään KT:iin, vaan työehtosopimukset ja sen mukana edunval-

vonta valitaan sopimusten kilpailukyvyn ja työnantajajärjestön vetovoiman perusteella. Yritysjaoston toiminnan itsenäisyys tulee turvata.

Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Kuntien eläkevakuutusmaksut eivät saa kasvaa muutoksessa. Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseen sisältyvä eläkemenoperusteinen maksu ehdotetaan lakiesityksessä korvattavaksi ns. tasausmaksulla, jota maksaisivat maakunnat ja kunnat. Kuntien maksettava osuus esitetään jaettavaksi kuntien kesken verorahoituksen mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuuden tulisi määräytyä nykyisen eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita.

Kuntien rahoitusuudistuksessa kunnilta lähtee pois noin 2/3 kunnallisverotuloista ja noin 40 % yhteisöverotuloista. Kuitenkin investointitarpeet liikennejärjestelmiin sekä asuntorakentamiseen säilyvät ennallaan ja niiden rahoitusvastuu on edelleen kunnilla. Kysymykseksi jää, millaiset ovat näiden koko yhteiskuntaa hyödyttävien hankkeiden rahoittamisen mahdollisuudet uudessa tilanteessa, kun kunnan rahoituspohja ja

tulorahoitus on olennaisesti nykytasoa pienempi (mm. suhteessa kunnan taseeseen).

Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia. Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi Helsingin kaupungin toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Helsinki ja pääkaupunkiseutu eroaa väestöpohjaltaan ja toimintaympäristöltään kaikilla mittareilla muusta Uudenmaasta.

Se vaikeuttaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä asukkaiden palveluja ja saumattomien palveluketjujen rakentamista.

Kuntien ja maakunnan tehtäväjaot ja vastuut tulee olla selkeät. Tulee välttää päällekkäistä toimivaltaa kuten esimerkiksi maakuntalain 35 §:ssä maakuntastrategian osalta kohdassa 1 asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tai kohdassa 4 elinympäristön laadun ja elinkeinojen kehittäminen.

Maakuntien suhteesta ja toimivallan jaosta kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa puuttuu kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä ja tämä tulee sisällyttää lakiin.

Kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä puuttuu ja tulee sisällyttää lakiin.

Maakunnan ja kuntien suhde on muutenkin vähäisellä huomiolla. On ainoastaan 15 § maakunnan ja kuntien neuvottelu valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Pääkaupunkiseudun sekä suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa. PKS-kaupunkien erillislainsäädäntöön perustuvat tehtävät ja mahdollisesti muut kaupunkiseutuihin liittyvät poikkeamismahdollisuudet tulee huomioida.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Osa maakunnista on tavoiteltuihin hyötyihin nähden liian pieniä ja voivat joutua ennen pitkää poikkeusmenettelyyn.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- talous
- hallinto ja johtaminen
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus
- henkilöstösiirrot
- palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö ovat pyytäneet 31.8.2016 ministeriöiltä, kunnilta sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Lausunnot tulee jättää 9.11.2016 klo 16.15 mennessä.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut eli maakunnilla on vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvelut sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsuunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan, eli jatkossa kunnilla ei ole enää vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisessä hankkeessa.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämistä sosiaali- ja terveystaloudesta kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamista rahoituksesta, rahoituksen keräämistä veroperusteista, uudistuksen voimaannpanosta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Uudistuksen voimaannpanolaki sisältää säännökset maakuntajäsenistä. Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaannpanolain 5 §:n mukaisesta maakuntajäsenistä poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen valmistelussa.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslain säädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta. Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille keväällä 2017. Lisäksi sosiaali- ja terveystaloudesta tuottamista koskeva hallituksen esitys on erikseen lausuttavana yhtäaikaista tämän hallituksen esityksen kanssa.

Lautakuntien lausunnot

Lausuntoa varten on pyydetty sosiaali- ja terveystaloudesta, pelastuslautakunnan, ympäristö- ja viikentälautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan, kulttuuri- ja kirjastolautakunnan, liikuntalautakunnan ja opetuslautakunnan lausunnot, koska on kyse näiden lautakuntien toimialaan liittyvien tehtävien ehdotetuista siirroista kunnilta maakuntaan tai maa-

kunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus sisältää näiden lautakuntien toimialaan liittyviä tehtäviä.

Lautakuntien lausunnot ovat päätöshistoriassa. Tiivistettynä lausunnoista voidaan todeta seuraavaa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esityksellä on mahdollista saavuttaa uudistuksen tavoitteita. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistävät toimenpiteet ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Kustannustehokkuus paranee, kun palvelutuotantoa keskitetään suurempiin kokonaisuuksiin. Lisäksi palvelujen ja toimintamallien uudistaminen hidastaa kustannusten kasvua.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta pääosin tarkoituksenmukainen. Tarkennettavaa on kunnan ja maakunnan välisessä vastuunjaossa ja ehkäisevien palvelujen käsitteessä. Myös maakunnan palvelulaitoksen osalta esitys on tuottamisen organisoinnin näkökulmasta pääosin tarkoituksenmukainen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki on lautakunnan mukaan esitetyssä muodossaan tarkoituksenmukainen palvelujen saatavuuden näkökulmasta ja perusteltu maakuntien yhteistyösopimuksen oikeudellista sitovuutta koskevien säädösten osalta. Järjestämislain säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiselle. Valtion ohjauksen vahvistaminen ei ole perusteltua, vaan maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelujen tuottamisen erottaminen maakunnan omassa toiminnassaan ei ole lautakunnan mukaan perusteltua. Palvelujen yhtiöittämisvelvollisuus ei ole tarkoituksenmukainen, koska se siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin ja vähentäisi demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Voimaannpanolakia koskevan esityksen sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa väliaikaishallinnon osalta riittäväksi. Henkilöstön siirtyminen maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti on henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaista, mutta tukipalvelujen osalta siirron tulisi perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta.

Maakuntien rahoituslain valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät ja niiden painokertoimet ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan näkemyksen mukaan pääosin perusteltuja, mutta tietotuotantoa on parannettava. Eläkkeiden rahoittamisen osalta lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että eläkevastuut ovat

erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa, mikä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Pelastuslautakunta toteaa, että maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on pelastustoimen uudistustarpeiden mukainen. Pelastustoimen tulee jatkossakin olla osana kiireellisen ensihoidon palvelutuotantoa, ja nämä tulee organisoidaan maakunnissa samaan oikeushenkilöön. Tämä varmistaa pelastustoimen mahdollisuuden toimia ensihoidon palvelun tuottajana maakunnan sisäisenä toimintana.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Lisäksi maakunnalle esitettyyn tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat löytöeläintoiminta sekä nikotiinikorvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttää osaksi ympäristöterveydenhuoltoa. Ympäristökeskuksella on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kautiaisten ja Vantaan kanssa. Myöskään valvontaeläinlääkäreiden tehtävien esitetty siirto maakuntaan ei ole tarkoituksenmukainen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuuritehtävät tulisi poistaa maakunnalle esitetystä tehtäväkokonaisuudesta kokonaan tai siirtää ne maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin. Tärkeämpää olisi, että laissa huomioidaan erikseen taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Liikuntalautakunnan mukaan maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannatettavia. Liikuntalautakunta kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen käyttöönottamista ehdotetussa muodossa.

Lähtökohtia kaupungin lausuntoon

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausuntopyyntö on lähetetty sähköisenä 45 kysymyksen webropol-kyselynä. Esitetyt kysymykset koskevat uudistuksen tavoitteita, maakuntalakia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisalakia, voimaannolakia ja maakuntien rahoituslakia sekä maakuntajakolakia, kunnan peruspalvelujen valtionosuutta, verotusta, henkilöstöä ja eläkkeitä sekä uudistuksen vaikutuksia ja tukea.

Valtion ohjauksen ja säädösten sitovuuden takia esitysluonnoksilla voi olla myös toimintaa jäykistäviä ja tehottomuutta lisääviä vaikutuksia.

Esitysluonnokset mahdollistavat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena olevan väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen, mutta palveluista aiheutuvien kustannuksien kasvun hillintää haittaa valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien rikkoutuminen.

Maakunnan itsehallinnolliset elementit puuttuvat, joten maakuntalaki-luonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi. Valtion ohjaus on esityksen mukaan tiukka ja mahdollisuudet maakunnan omalle talouden ohjaukselle ja taloudelliselle päätöksenteolle ovat vähäiset. Maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus on liian laaja ja monet esitetyistä tehtävistä hoituvat paremmin Helsingin tai pääkaupunkiseudun kaupunkien järjestämänä toimintana.

Omaisuusjärjestelyjä koskevat ratkaisut eivät ole hyväksyttäviä, vaan niiden tulisi perustua ns. laajaan jakautumismalliin. Myöskään kuntien verotusoikeutta ei tule rajata. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuvat esitykset tasausjärjestelystä sekä uusista valtionosuuskriteereistä ja niiden painotuksista eivät ole täysin perusteltuja.

Aiemmat lausunnot

Kaupunginhallitus antoi 8.2.2016 sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle lausunnon hallituksen linjauksista itsehallintoalue-jaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.

Lausunnossa tunnistettiin sote- ja kuntauudistusten tarve yhteiskunnan kehityksen ja julkisen talouden pitkäaikainen tasapaino turvaamiseksi. Hallituksen esittämät linjaukset eivät lausunnon mukaan kuitenkaan kaikilta osin johda parhaimmalla tavalla esitettyihin tavoitteisiin.

Erityisesti huomiota kiinnitettiin itsehallintoalueiden lukumäärään,

itsehallintoalueiden, sote-alueiden ja päivystävien sairaaloiden kokonaisuuden hallinnolliseen selkeyteen ja hallinnon päällekkäisyyden riskiin. Lisäksi todettiin, että maakunta-aluejako ei palvele Helsingin ja

metropolialueen kehittämistä parhaimmalla mahdollisella tavalla. Erityisesti elinkeinojen, työllisyyden ja innovaatiopolitiikan osalta maakuntaa toimivampi ratkaisu pääkaupunkiseudulla on kaupunkien vastuuseen perustuva malli. Lausunnossa ei nähty tarkoituksenmukaiseksi siirtää muita kuntien tehtäviä itsehallintoalueille.

Kaupunki on aiemmissa lausunnoissaan ottanut lähtökohtaisesti positiivisen kannan sote-uudistukseen.

Lausunnon käsittely

Lausuntopyynnössä todetaan, että uudistuksen voimaannolaki sisältää säännökset maakuntajaosta. Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaannolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Esittelijä toteaa, että maakuntajakoon pohjautuvassa ratkaisussa ei Helsingin kannalta ole olemassa muita tosiasiallisia vaihtoehtoja, kuin kuuluminen Uudenmaan maakuntaan, joten asian käsittely kaupunginvaltuustossa ei ole välttämätöntä vaan lausuntopyyntöön voidaan vastata kaupunginhallituksen toimesta. Uudistuksen merkittävyyden vuoksi maakuntauudistuksesta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistuksesta annettavan lausunnon linjaukset on kuitenkin tarkoituksenmukaista käsitellä myös kaupunginvaltuustossa.

Mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy esityksen, on kaupunginhallituksen tarkoituksena antaa asiasta kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen sisältöinen lausunto.

Kaupunginkanslia huolehtii lausuntopyyntöön vastaamisesta sähköisesti (lausuntopyyntökysely liitteenä 2) kaupunginhallituksen päätöksenteon jälkeen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257

marko.karvinen(a)hel.fi

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256

katja.rimpila(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768

mauno.ronkko(a)hel.fi

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048

annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 31.8.2016

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

- 2 Lausuntopyyntökysely 31.8.2016
- 3 HE Lakiehdotukset 31.8.2016
- 4 HE lakiluonnokset korjattu 1.9.2016
- 5 HE Yleisperustelut 31.8.2016
- 6 HE Yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
- 7 Tiivistelmä_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 8 Diat_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta-uudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 9 Begäran om utlåtande 31.8.2016
- 10 Remissenkät 31.8.2016
- 11 RP Lagförslag 31.8.2016
- 12 RP Allmän motivering 31.8.2016
- 13 RP Detaljmotivering 31.8.2016
- 14 FINAL Sammandrag_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016
- 15 Diapresentation_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 914

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto tekee seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveyspalveluissa siirrytään kohti suurempia keskitetysti ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohittaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa.

Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveydenhuoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä suunnattava koko väestöön.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää ny-

kyistä paremmin. Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palvelutuotantoon.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Terveys ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnavapauden piiriin, on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautejärjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveyshyöty ja edellyttää palvelutuottajilta vaikuttavaa palvelua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa on huomioitu myös työterveyshuolto. Aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta. Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa.

Ehdotettu malli, mm. alueellisen jaon sekä palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteen osalta, vaarantaa monen nykyisen kuntien keskinäisen yhteistyön pohjalta toimivan yhteistyömallin toimintaedellytykset jatkossa. Ehdotettu alueellinen jako ei kaikilla alueilla perustu nykyisiin toimiviin ja kustannusten kasvua hillitseviin yhteistyöratkaisuihin ja siten

mm. Uudenmaan laajuinen alue rikkoisi monta pääkaupunkiseudulla nykyisin toimivaa yhteistyöratkaisua. Näiden yhteistyöratkaisujen myötä jo saavutettu tehokkuus ja kustannusten hidastaminen saatetaan menettää, jos uudistus toteutetaan tiukasti esitetyn mukaisena mm. valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoitteineen. Nykyiset toimivat palveluiden tuotantoratkaisut saattavat rikkoontua.

Valtakunnallista kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saattaisi edistää esityksessä ehdotettua väljempi valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja siten nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien jatkamisen mahdollistaminen. Ns. väljemmän käyttövelvoitteen tilanteessa maakunnalle, maakuntakonsernin tytäryhteisölle tai maakunnan palvelulaitokselle jäisi mahdollisuus valita palveluntuottajakseen kustannustehokkain ja laadultaan paras palvelunostoratkaisu eikä tuottajaksi olisi sidottu yhtä ainoaa julkisomisteista tuottajayhtiötä. Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon.

Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä ja vaikutukset heijastuvat koko maahan.

Pääkaupunkiseutu on asukasluvultaan, yritysten määrältään ja talouden kooltaan yksin suurempi kuin mikään maakunta Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kasvuennusteiden mukaan ero muuhun maahan tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Vertaillua tehdessä on myös huomioitava, että pääkaupunkiseutua ei tule verrata kooltaan ja palveluiltaan vain muihin maakuntiin vaan myös sen kansainvälisiin kilpailijoihin.

Suomen kasvusta merkittävä osuus tapahtuu pääkaupunkiseudulla. Sen osuus koko maan BKT:sta on 36 % ja osuus koko maan yritysten liikevaihdosta 44 %. Pääkaupunkiseudun tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat noin 44 % koko maan t&k-menoista (2013). Pääkaupunkiseudulla on poikkeava väestörakenne muuttovoiton vuoksi. Suomen vieraskielisistä lähes puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Vieraskielisiä on noin 149 000 henkilöä. Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun näkökulmasta on huomioitava, että vieraskielisten työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten. Pääkaupunkiseudun väestönkehitys korostaa maahanmuuttajien työllistymisen merkitystä. Vuoden 2016 alussa julkaistun väestöennusteen mukaan seudun työikäisestä (16-64 -vuotiaat) väestöstä on vuonna 2030 vieraskielisiä 28 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti avoimia työpaikkoja, mutta myös paljon työttömiä. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve on vuoteen 2030

mennessä 340 000 henkilöä (PKS ennakointi). Alueen osuus kaikista Suomen työpaikoista on 32 % ja yksityisen sektorin työpaikoista 35 % (2013). Työttömiä on 66 500 eli 19 % kaikista Suomen työttömistä. Kohtaanto-ongelma on pääkaupunkiseudulla merkittävä.

Kaikkien kasvuennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun osuus Suomen bruttokansantuotteesta, työvoimasta ja maahanmuuttajista tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Pääkaupunkiseudun toimivien kasvu- ja työvoimapalveluiden toiminnassa on kyse kansallisesta kasvusta. Kun samaan aikaan mm. automatisaation ja tekoälyn aiheuttama työnmurros muuttaa työelämää ja yritysten vaatimuksia osaavalle työvoimalle yhä kiihtyvään tahtiin, on osaavan työvoiman tarjonnasta pidettävä huoli.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Maakunnista on tarkoitus tehdä toimialaltaan rajattuja, mutta kuitenkin itsehallinnollisia yhteisöjä. Maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta. Lakiluonnoksen perusteella sääntely ja valtion ohjaus ja rahoitus ovat niin pitkälle yksityiskohtiin menevää, että itsehallinnolliset elementit tosiasiansa puuttuvat. Tämä on ristiriidassa luotavan vaaleihin perustuvan hallintoalueen kanssa.

Kansanvaltaisuus ja maakunnan asukkaiden osallisuusmahdollisuudet eivät toteudu samalla tavalla kuin itsehallinnollisessa kuntahallinnossa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälaineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia ovat mm. erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa sekä investointien ohjaus. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategiaan kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimijoille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailu-neutraalisuus.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseksi?

c. ei pääosin

Maakuntalakiluonnos perustuu kuntalain sääntelylle. Se on siksi perusrakenteeltaan tuttu. Sääntelyn noudattaminen tulisi olemaan teknisesti erityisen ongelmallista. Valmistelun aikataulun kannalta valmiin mallin käyttäminen on ollut perusteltua.

Maakunnalle kaavailtu itsehallinnon malli tulee kuitenkin poikkeamaan merkittävästi kunnallisesta itsehallinnosta sellaisena kuin se on vuosikymmenten aikana kehittynyt. Maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi ottaen huomioon, ettei maakunnalla ole yleistä toimialaa ja että valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa. Itsehallinnollisen yhteisön toimintaa sääntelevän lainsäädännön omaksuminen myös sellaisessa yhteisössä, jonka itsehallinto vaikuttaa jäävän näennäiseksi, saattaa jopa johtaa väärinkäsityksiin. Maakunnan valtuustoon ja muihin toimielimiin valittavat henkilöt eivät käytännössä tule olemaan samalaisessa valta- ja vastuuasemassa kuin kunnalliset luottamushenkilöt. Siksi maakuntalain ja kuntalain soveltamisympäristöt tulevat olemaan erilaisia, vaikka säännökset ovat likimain identtisiä.

Valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus, myös maakuntien talouden ja investointien järjestämisen kysymyksissä, tulisi olemaan erittäin tiukkaa esityksen mukaisesti toteutettuna.

Yleisesti on arvioitavissa maakuntien talouden ohjauksen osalta, että koska:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa

niin maakuntalain sekä maakuntien rahoituslain antamat mahdollisuudet maakunnan talouden ohjaukselle ja lähes minkäänlaiselle omalle merkittävälle taloudelliselle päätöksenteolle ovat käytännössä olemattomat.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Maakuntaratkaisu vaikeuttaa tätä tehtävää, kun pääkaupunkiseudun haasteita on käsiteltävä osana maakuntaa pääkaupunkiseudun sijaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämisvastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.

Maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannatettavia. Helsinki kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreita.

Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökeskittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomioitava metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen sekä lentoasema- ja satamatoiminnan vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja – instituutioihin ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyt-

tävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Kaupungilla on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen.

Maakuntiin siirrettäviin tehtäviin kuuluvat löytöeläintoiminta ja nikotiini-korvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttää osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse.

Lakiluonnoksen mukaan valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö eri tehtävien hoidossa Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituksen ja maankäytön osalta maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjako ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu mainitaan perusteluissa, mutta ei laki-luonnoksessa. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee edelleen toteuttaa Helsingin seudun toimesta nykyisen alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain mukaisesti. Nykyisiä rajauksia maakuntaliittojen tehtäviin ei tule muuttaa siirryttäessä itsehallintoalueelle. Kunnille ja niiden yhteistyöelimille kuu-

luvia joukkoliikennetehtäviä ei tule tässä yhteydessä muuttaa. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi. Sen sijaan ELY-keskuksilta siirtyvät joukkoliikennetehtävät tulee kuvata lakiin selkeämmin.

Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara on Helsinki tai pääkaupunkiseutu, joten maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin.

Lakiesityksessä maakunnan tehtävät ja toimiala on yksityiskohtaisesti kirjattu 6 §:n yli 20-kohtaiseen luetteloon monessa kohdassa tulkinnanvaraiseen ja epämääräiseen muotoon. Erityisesti selvyyttä tarvitaan niin kohtiin, jotka liittyvät läheisesti kunnan tehtäviin ja toimivaltaan muun lainsäädännön nojalla. (esim. ”kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen” tai ”alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja kulttuurin ja osaamisen kehittäminen...”)

Kunnilla on elinvoima- ja kilpailukyky politiikkaan liittyviin tehtäviin yleinen toimivalta eikä kuntien oikeutta kaavoitukseen tule heikentää. Maakunnat eivät voi tehdä kaavoitusta tai muita sitovia suunnitelmia siten, että kunnat kantavat niiden taloudelliset seuraamukset. Maakuntien kulttuuri- ja liikuntatoimialoihin liittyviä tehtäviä tai toimivaltaa ei tule laajentaa uudistuksessa, koska ne ovat merkittävässä osassa kuntien laajaa elinvoimapolitiikkaa sekä hyvinvoinnin laajaa ennaltaehkäisevää palvelukokonaisuutta.

Lakiluonnoksen 6 §:n maakunnan hoidettavaksi ottamat tai sopimussensvaraiset tehtävät kunnilta tulisivat olla kokonaan erillisessä pykälässä ja luettelon viimeinen kohta siirtää edellisen momentin viimeiseksi tehtäväksi muodossa ”hoitaa muita sille erikseen laissa säädettyjä tehtäviä”. Tämä ei ole maakunnan omassa harkinnassa (ei voi olla siis 2 momentissa, kohdassa jossa ”maakunta voi hoitaa..”)

Kohdat 24 (romansiasiat) ja 25 (yhteispalvelujen järjestäminen):

Näiden tehtävien osalta hoitamista koskevien säännösten tarpeellisuus tulee uudelleen arvioida.

Viranomaiselle on hiljattain säädetty velvoite yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnitelmallisesti ja kaikkien vähemmistöjen osalta tulisi olla vastaavan tasoiset velvoitteet. Alueelliset romansiasioden neuvottelut ovat käsitelleet kotimaan romaniväestön asioita ja toimineet keskeisten tahojen keskustelu- ja tiedonvaihtoforumina.

Maakunta ja sen alueen kunnat voivat keskenään sopia tarvittaessa yhteispalvelujen järjestämisestä ilman maakunnalle erikseen osoitettua tehtävää laissa. Jos säännös jää lakiin niin sitä tulee täydentää seuraavasti: "... maakunnan järjestämisvastuulla olevien tehtävien osalta".

Alkoholihallinnon tehtävät liittyvät elinkeinonäkökulmasta etenkin lupa- ja valvontatehtäviin. Yrittäjien, asukkaiden ja asiakkaiden kannalta keskeistä on yhdenmukainen linja soveltamisohjeiden käyttämisessä koko maassa. Alkoholihallintoa on hyvä hoitaa maakunnallisessa kokonaisuudessa. Alkoholihallintoa tulee kuitenkin rajata nykyisestä siten, että paikallinen viranomaisen päättää yhteistyössä maakunnan kanssa esimerkiksi terassilupien mukaisista aukioloajoista. Tällä hetkellä Helsingissä terassien aukioloajoista päättää yhdessä poliisi ja AVI.

Tulevaisuudessa maakunnan ja poliisin tehtävä tulee rajata vain alkoholin anniskelun lainmukaisuuteen liittyviin lupa- ja valvontatehtäviin. Esimerkiksi terasseista aiheutuva melu on paikallinen ilmiö, joten meluun liittyvistä rajoitteista on päätettävä paikallisen viranomaisen. Työnjaon tulee noudattaa samaa työnjakoa kuin esimerkiksi tapahtumien osalta, joissa meluilmoitus tehdään paikalliselle viranomaiselle.

Esitetty malli ei luo selkeää työnjakoa eikä järjestelmää, joka pystyy nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yritysten palvelutarpeisiin kohdan 9 tehtävien osalta, joten tavoite ei täyty ja maakuntien tehtäväkokonaisuus ei siten ole esityksen eli "alueen ja elinkeinojen kehittäminen" mukaisena tarkoituksenmukainen.

Käytännössä pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat jo tällä hetkellä valtaosasta kilpailukykyyn ja elinkeinopolitiikkaan liittyvistä kehittämis-tehtävistä omilla vaikutusalueillaan. Ne kykenevät toteuttamaan merkittäviä kehittämistoimintoja, vahvaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä omia investointien houkuttelun (invest-in) ja viennin edistämisen (export-out) toimintoja.

Kansainvälinen kilpailukyky perustuu yhä enemmän toimiala- ja klusterirajat ylittävään kehittämiseen, käytäntölähtöiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, vahvaan, paikkaan sitoutuneeseen innovaatio- ja yritysekosysteemiin sekä laajaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan. Laajassa elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa hyödynnetään laajasti kaupungin voimavaroja, kuten kaupunkien yhtiöiden konserniohjausta, julkisia hankintoja ja syntyviä edelläkävijämarkkinoita, vetovoimaa ja kilpailukykyä tukevia investointeja, maapolitiikkaa, kaavoitusta sekä tiivistä, kaupunkien välisiä kansainvälisiä suhteita.

Maakuntalaissa esitetty tehtävän jako on, varsinkin elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvien tehtävien osalta epäselvä ja kilpailukykyyn kehittämisen kannalta epätarkoi-

tuksenmukainen. Maakunta- tai aluetasoinen elinkeino- ja innovaatio-politiikka tarkoittaa käytännössä a) politiikan laatimista tasolla joka ei ole toiminnan kannalta relevantti ja jossa strategisen tahdon löytäminen on mahdotonta, b) luopumista laajasta elinkeinopolitiikasta sekä c) kilpailukyvyyn kehittämiseen käytettävien resurssien ohentamista.

Tehtäväkohdan 9 tarkoittama kulttuurin edistäminen liittyy tiiviisti toteutettavaan yritys- ja elinkeinopolitiikkaan. Aineettoman tuotannon syntyminen, kasvu ja luovan työn tekemisen edellytysten ja kulttuurimatkailemisen edistäminen kuuluvat samoin kuin muutkin yritys- ja elinkeinopalvelut tällä hetkellä useammalle toimijalle ja esitetty malli vastaa käytännössä nykytilaa, jossa pääkaupunkiseudun kaupungit käytännössä toteuttaa ja rahoittaa näitä tehtäviä alueellaan.

Maakunnan tehtäväkokonaisuus ja työnjako kunnan kanssa yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisessä sekä kotoutumisen edistämiseksi sisältää asiakkaiden ja palvelujärjestelmän kannalta samat ongelmat kuin nykyinen malli, jossa toimijoina työllisyys-, yritys- ja kotoutumispalveluissa ovat kaupungit, TE-toimisto ja ELY-keskus. Nykymalliin parannuksena tulee maakuntaliittojen tehtävien yhdistäminen TE-toimiston ja ELY:n tehtävien kanssa. Esitetystä mallista kuntien tehtävät säilyvät yritys-, työllisyys- ja kotoutumistehtävissä samanlaisena kuin nykyisin. Nykyiset ELY-keskusten ja TE-toimistojen tehtävät siirtyvät mallissa maakunnille, joten toimijoita on esitetystä mallista edelleen useampi kuin yksi. Malli vastaa hyvin pitkälle nykytilaa.

Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalveluiden tulee muodostaa tiivis kokonaisuus elinvoimaisuuden ja taloudellisen kasvun lisäämiseksi. Yhden toimijan mallissa saavutetaan joustavuutta, nopeaa reagointikykyä ja palveluiden yhteensovittamista kasvupalveluiksi. Yhden toimijan mallissa byrokratian ja tiedonvaihdon määrä on nykyistä huomattavasti vähäisempi ja palveluiden yhteenlaskettu kokonaisbudjetti saadaan kohdennettua työmarkkinoiden ja yrittäjyyden tukemiseen tehokkaasti. Palveluiden kehittämisen ja suuntaamisen tulee lähteä läheltä asiakastarpeita ja niihin liittyvät viranomastehtävät tulee pystyä hoitamaan tehokkaasti asiakkaan lähellä.

Vaihtoehtona on, että sektorikohtaisessa erillislainsäädännössä säädetään järjestämisvastuu pääkaupunkiseudun kaupungeille yhdessä tai erikseen, kuten maakuntalakiesityksen yleisperustelujen (s. 183) mukaan olisi mahdollista: ”Lisäksi joissakin tehtävissä kuten työ- ja elinkeinopalveluissa ja ympäristöterveydenhuollossa mahdollistettaisiin maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen laissa edellytykset täyttävälle kunnalle.”. Yleisperustelujen kirjauksen työ- ja elinkeinopalveluihin on sisällytettävä myös muut tehtäväkohdan 9 tehtävät, koska ne muodostavat selkeän kokonaisuuden yhdelle toimijalle.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen näkemyksen mukaan Uudenmaan maakunta on liian suuri ja hajanainen varmistamaan kohdan 9 tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla, joten maakunta yhtenä toimijana on pääkaupunkiseudun kaupunkien esityksen mukaan poissuljettu vaihtoehto.

Hallituksen esitys ei sisällä arvioita julkisten kasvupalveluiden osalta erilaisista alueellisista vaihtoehtoista. Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista ja siinä ei ole huomioitu pääkaupunkiseudun erityispiirteitä palvelutarpeissa, kasvupotentiaalia, merkitystä koko maan taloudelliselle kasvulle ja ennusteita, joiden mukaan pääkaupunkiseudun kasvu ja siten kokoero verrattuna muihin maakuntiin tulee kasvamaan tulevina vuosikymmeninä.

Maakuntalakiesityksen mukaan kuntien työllisyysenhoidon tehtävät säilyvät nykyisten periaatteiden mukaisena (s. 135 yleisperustelut). Kuntien rooli työllisyyspalveluiden palveluiden tuotannossa rinnastetaan maakuntalakiesityksessä kuitenkin yrityksiin ja järjestöihin. Kuntien roolia työmarkkinatuen kuntaosuudessa on perusteltu myös kuntien järjestämistä vastuulla sosiaali- ja terveyspalveluista. Nyt maakuntalaissa esitetynlaisena toteutuessaan kuntien rooli tulee rajoittumaan nykyisestä ja työmarkkinatuen kuntaosuus tulee siirtää palveluista järjestämistä vastuulle maakunnalle tai kokonaan valtion maksettavaksi.

Jos maakuntalakiesityksessä mainittu tuleva julkisia kasvupalveluita (nykyiset ELY-keskuksen ja TE-toimiston tehtävät julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain, kotoutumislain ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaan) koskeva erillislaki mahdollistaa Helsingin kaupungin laajan järjestämistä vastuullisen roolin julkisissa kasvupalveluissa, on samalla arvioitava koko julkisten kasvupalveluiden kokonaisuus mukaan lukien työmarkkinatuen kuntaosuus.

Helsingin lähtökohta erillislain valmistelulle on, että palveluiden järjestämistä vastuu ja palveluiden toimintamenojen ja palveluostojen resurssit siirretään Helsingin kaupungille tai pääkaupunkiseudun alueen kaupungeille yhteisesti.

Nykyisin Helsingin kaupunki käyttää pelkästään työllisyyspalveluihin 45 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan roolin kaventaminen järjestöjen ja yritysten kaltaiseksi maakuntalakiesityksen mukaisena leikkaa myös kunnan nykyisen osuuden käytettävissä olevista resursseista pois. Valtion resurssit julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin ja yritysten kehittämispalveluihin (TE-toimiston ja ELY:n toimintameno, palveluostot ja tuet) arvioidaan koko pääkaupunkiseudulla olevan noin 130 miljoonaa euroa.

Maakuntalain ja siihen liittyvien erillislakien esityksestä on vaikeaa lausua kohdan 9 tehtävien osalta, koska aineisto on kokonaisuudessaan puutteellista ja valmistelu on ollut epätasaista ja vaikeasti ennakoitavissa.

Lakiluonnoksen tausta-aineistosta ei selviä, mihin analyysiin valittu 18 alueen malli perustuu. Tausta-aineistossa on vain arvio sote-alueiden määrästä, jossa päädytään 5-12 alueeseen. Tämän aluejakoselvityksen jälkeen uudistukseen on lisätty uusia tehtäviä, kuten julkiset kasvupalvelut, jotka muodostuvat TE-toimistoista ja ELY-keskuksista ja siihen on liitetty maakuntaliittojen nykyiset tehtävät. Valmistelu tulisi olla johdonmukaista ja tehdyt ratkaisut perustuvat avoimesti arvioituun tietoon ja argumentteihin koko uudistuksen osalta.

Maakuntalain valmistelun epäjohtonmukaisuus ja valmistelun kiire ja siitä johtuvat puutteet näkyvät myös siinä, että hallituksen esityksen yleisperusteluissa sivulla 8 kohdassa Johdanto kerrotaan muiden maakuntien tehtävien tarkentuvan keväällä 2016. Kohdan Nykytila alakohdassa 2.6.2 Muut tehtävät on muiden tehtävien nykytilaa arvioitu lauseella "(Tähän lisätään myöhemmin lyhyt kuvaus niistä niistä muista tehtävistä, jotka tulevat mukaan uudistukseen!)".

Myös maakuntaudistuksen tavoitteet jäävät ylätasolle, mikä näkyy lain yleisluontoisuudessa julkisten kasvupalveluiden tehtävien osalta. Tämä vaikeuttaa laista lausumista, koska mitään tarkkaa suunnitelmaa saati erillislakiesitystä ei toistaiseksi ole olemassa, mutta erillislain mahdollisuuksiin viitataan tehtävien järjestämisvastuun siirtämiseksi kaupungeille.

Tehtävä 10 alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakoimista ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelua koskeva tavoite toteutuu osin. Tehtävä sopii laajalle alueelliselle toimijalle paremmin kuin kohdan 9 tehtävät. Tehtävä on luonteeltaan täysin erilainen, koska kyseessä on puhtaasti suunnittelu- ja ennakoititehtävä ja se ei sisällä asiakastyötä ja konkreettista palveluiden järjestämistä ja tarjoamista ja siten sen yhteys paikalliseen elinvoimaisuuteen ei ole yhtä suora kuin kohdan 9 tehtävissä.

Kohdan 10 tehtävät liittyvät oleellisesti kohdan 9 tehtäviin ja se on toteutettavaa yhteistyössä eri toimijoiden (maakunta, kunnat, yritykset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset, tutkimuslaitokset, etujärjestöt jne.) kesken, jotta koulutusjärjestelmä on tiiviissä vuorovaikutuksessa työvoiman kysyntään ja tarjontaan etenkin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän kautta vaikutetaan etenkin pidemmän aikavälin työvoimatarjonnan laatuun ja hyvin toteutettuna sillä pystytään lisäämään myös työvoiman kysyntää.

Tehtävä 22 alueellinen varautuminen on käsitteenä huono. Maakunnan tehtäviin kuuluu varautumista, mikäli näin laissa säädetään. Tämä varautuminen ei kuitenkaan liity maakunnan maantieteelliseen alueeseen, vaan nimenomaan maakunnan tehtäviin. Kirjaus viittaa, että maakuntien muodostamisen yhteydessä syntyisi joku "alue", jonka varautumisesta maakunta vastaa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Maakunta ei vastaa maantieteellisen toiminta-alueensa varautumisesta, vaan tästä vastaavat kulloinkin kyseessä olevat viranomaiset ja muut organisaatiot niitä koskevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Kohtaa tulisi muuttaa seuraavaan muotoon: "maakunnan tehtäviin liittyvä varautuminen".

Vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavat kunnat myös maakuntauudistuksen jälkeen. Vesihuoltolain mukaan varautumisesta huolehtii vesihuoltolaitos. Lisäksi vesihuoltolain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön-suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Perustelujen mukaan kyseessä oleva tehtävä olisi Ely-keskukselta siirtyvä tehtävä. Nykyisellä Ely-keskuksella ei ole sellaista tehtävää, että se huolehtisi "vesihuollon turvaamisesta".

Perusteluissa mainittu tulvariskien hallinta ei kuulu kokonaisuudessaan maakunnan tehtäviin siirrettävän Ely-keskuksen vastuulle. Ely-keskuksessa on tulvariskeihin liittyviä tehtäviä, mutta tosiasiallinen hallinta ja vastuu ovat kunnilla.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

e. ei kantaa

Kysymys on muotoiltu siten, ettei mikään vastausvaihtoehtoista ole mahdollinen.

Ks. vastaukset kysymyksiin 3 ja 4.

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumissäännökset ovat yksityiskohtaisia. Erityisesti sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta ne ovat tarpeellisia.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolin välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Järjestämisen ja palvelutuotannon eriyttämistä perustellaan johtamisen paranemisella, kustannusten hallinnalla ja laadun kehittämisellä (järjestämislain 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Perusteluja sille, miten palvelulaitoksen perustaminen toteuttaa näitä tavoitteita, ei ole esitetty. Johtaminen ja laadun parantaminen ei varsinaisesti ole organisaatiokyky- ja kaksipuolaisen ja varsin raskaasti säännellyn maakunta/palvelulaitos -hallintokokonaisuuden riskinä on pikemminkin kustannusten kasvaminen kuin niiden hallinnassa pysyminen.

Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.

Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulmasta puolestaan on hyvä, ettei palvelulaitoksen hallituksen jäsen tai johtaja voi olla laitoksen tytäryhteisön hallituksessa. Kielto voitaisiin perustellusti ulottaa myös tytäryhteisön palveluksessa oleviin henkilöihin. Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulman kannalta on samaten hyvä, ettei maakunnan luottamushenkilö voi olla palvelulaitoksen hallituksen jäsen.

Maakuntalakiesityksen muutoksenhakua koskevassa luvussa palvelulaitoksessa tehtyihin päätöksiin kohdistuva muutoksenhaku on otettu huomioon vain joissakin säännöksissä, muttei kaikissa tarpeellisissa.

Palvelulaitosten tulisi voida käyttää jatkossakin hyväkseen olemassa olevia rakenteita kuten pääkaupunkiseudulla kaupunkien omistamaa henkilöspalveluyritys Seurea.

Mikäli jokaisessa maakunnassa tulee olemaan lakiesityksen mukaan vain yksi palvelulaitos, tulee palvelulaitoksessa varmistaa, etteivät muut asiat jää sosiaali- ja terveystaloukselle alisteisiksi ja päinvastoin.

On ongelmallista, että järjestäjälle (maakuntavaltuusto) muodostunee melko pieni organisaatio, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ai-noastaan virkamiesjohto.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

c. ei pääosin

Maakuntien taloudenohjausmekanismin ja maakunnan oman talouden päättävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Maakunnan/palvelulaitoksen/maakuntakonsernin tytäryhtiösön/yksityisen tuottajan -sopimus- ja hallintokokonaisuudesta seuraa tilanne, jossa sote-palveluntuotantoa tuotetaan kohtuullisen pitkiin sopimuksiin perustuen ja siten maakunnan vuosittaisia kustannuksia ei voida ohjata vuosittaisen määrärahaohjauksen pohjalta. Pitkät sopimukset palveluntuottajien kanssa, mutta samanaikainen maakunnan oman talouden joustomahdollisuuksien lähes täydellinen puuttuminen tuottaa vaikeuksia talouden suunnittelulle.

Ehdotetussa mallissa investoinneista seuraavat vaikutukset käyttömenoihin pitäisi olla poikkeuksellisen hyvin arvioitu yksittäisistä investoinneista valtioneuvostossa päätettäessä, jotta maakunnilla on mahdollisuudet rahoittaa käyttömenot ajallisesti joustamattomista valtionosuusmäärärahoistaan. Kysymykseksi nousee, miten maakunta voi katata menonsa, jos valtionosuusindeksin mukaan määräytyvä rahoitus pysyy ennallaan tai jopa pienenee (vrt. indeksien kehitys mm. vuosina 2015-2017), mutta samaan aikaan aikaisemmin valtioneuvostossa päätettyjen investointien käyttökustannukset realisoituvat maakuntien maksettaviksi.

Kysymys ehdotetussa investointisuunnittelussa on myös päättääkö ministeriöt ja valtioneuvosto myös peruskuntien omistamien mutta maa-

kunnille vuokraamien sote-kiinteistöjen korjaushankkeista. Vai katso- taanko peruskuntien omistuksessa, mutta sote-toimijoiden käytössä olevien kiinteistöjen korjaamisen harkintavallan jäävän peruskuntiin.

Oma kysymyksensä on myös millaiset edellytykset ministeriöillä on tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Tämä vaatisi ministeriöihin mittavaa ja hyvän paikallistuntemuksen omaavaa resurs- sia. Nykyisin mm. suurissa kaupungeissa investointien ohjelmoinnissa nimenomaan yksittäisten hankkeiden tunteminen ja paikallistuntemus koetaan erittäin tärkeäksi.

Valtionosuusindeksiin perustuvaa maakuntien valtionosuusrahoitusta sovellettaessa (... rahoitusta tarkistetaan ottamalla huomioon toteutu- neet nettokustannukset ...) tulisi varmistaa, että nettokustannuksiin si- sällytetään kaikki maakuntien menoerät ja toteutuneen nettokustannus- tarkastelun ulkopuolelle ei saa jättää mitään maakunnan menoeriä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Lakiluonnos on syytä vielä käydä läpi sisäisen johdonmukaisuuden nä- kökulmasta. Se sisältää melko paljon viittaussäännöksiä, joiden kohde puuttuu tai vaikuttaa olevan virheellinen. Esimerkiksi lakiluonnoksen 56 §:ssä viitataan 84 §:n 1 momentin 2 kohdan p alakohtaan. Kyseisen lainkohdan viimeinen alakohta on kuitenkin o. Vastaavasti lakiluonnok- sen 118 §:ssä olevan viittauksen 119 §:ään ilmeisesti tulisi kohdistua 6 §:ään.

Lakiluonnos ei ole johdonmukainen myöskään maakuntakonsernia koskevien säännösten osalta. Palvelulaitosta, tytäryhtiöitä, tytäryhteisö- jä ja määräysvallassa olevia säätiöitä koskevat maininnat tulisi tarkistaa ja yhdenmukaistaa.

Lakiluonnoksen mukaan perustetaan maakunnille ja sote-alueille valta- kunnalliset palvelukeskukset mm. ICT-palveluihin. 125 §:ssä säädetään palvelukeskuksen käyttövelvollisuudesta ja poikkeuksista, jolloin sitä ei tarvitse käyttää. Apotti Oy:llä on pykälän mukaiset perusteet, sille että Apotti Oy jatkaa itsenäisenä organisaationa. Näin voidaan riskittömim- min varmistaa sote-uudistuksen aikataulua vaarantamatta jo tehdyt in- vestoinnit, potilasturvallisuus ja tavoitteen mukaisten vuotuisten 123 miljoonan euron hyötyjen saavuttaminen. Sekä sosiaali- että tervey- denhuollon käyttäjät että kuntalaiset tarvitsevat parempia ja käytettä- vimpiä palveluja myös sote-uudistuksen aikana ja Apotti pystyy tuotta- maan palvelut kattavasti koko Uudenmaan alueella - tarvittaessa laa- jemminkin.

Lakiehdotuksessa palvelujen tuottaminen jakaantuu maakunnan julki- seen, ei kilpailtuun palvelutuotantoon ja kilpailun alaiseen palvelutuo-

tantoon. Jälkimmäisten tulee järjestää ICT-palvelunsa markkinaehtoisesti. Tämä saa aikaan sen, että tuottajilla on ja tulee olemaan eri järjestelmiä käytössään aiheuttaen ICT- palvelujen yhteensovittamiselle merkittäviä haasteita. Tieto ei ole eri järjestelmissä yhteismitallista eikä järjestelmien välillä ole tiedonsiirtoa. Tietoa voidaan välittää Kanta-palvelun kautta, mutta se ei sisällä kaikkea tarvittavaa tietoa eikä lähteaineistonsa takia ole myöskään kattavasti rakenteisessa muodossa. On olemassa riski, että tietointegraatio yhtenä Sote ICT-integraation lähtökohtana ei toteudu kaavailussa tuote- ja kokonaisarkkitehtuuriympäristössä.

Maakunta on asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan on järjestämislain mukaisessa palveluiden tuottamisessa tallennettava asiakas- ja potilastiedot maakunnan asiakas- ja potilasrekisteriin.

Monituottajamalliin liittyviä ICT integraation haasteita voitaisiin lieventää maakuntatason yhtenäisillä ratkaisuilla. Yksi yhtenäinen kehittynyt toiminnanohjauksen sekä raportoinnin ja analytiikan omaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä ratkaisisi suuren osan haasteista. Sen lisäksi joillekin alueellisille tai paikallisille järjestelmille voitaisiin antaa vastuu hoitaa valtakunnallisesti esim. raportointia tai analytiikkaa. Kantapalvelua tulisi kehittää siten, että tieto on rakenteista ja yhteensopivaa ja että se kokonaisuus mahdollistaa toiminnanohjauksen

Esimerkiksi Apotin kyseinen järjestelmätoiminnallisuus voisi tällaisena toimia keräten avointen rajapintojen kautta tiedon muista järjestelmistä. Kyseinen toiminnallisuus on merkittävän kehittämisen kohteena Apotin tielartalla. Muiden järjestelmätoimittajien työpanokset voitaisiin näin suunnata sellaisiin toiminnallisuuksiin, joita ei vielä ole lainkaan tarjolla. Apotti-järjestelmä tukee valmiiksi kaikkia kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon välitysstandardeja, laatumittausta ja vertaisarviointeja ja kykenee siten toteuttamaan tavoitteen mukaisen täydellisen SOTE-tietointegraation.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täyttyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä ra-

kenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus voidaan nähdä palvelujen lähellä tuottamista keskeisempänä kysymyksenä. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut ovat tehokkaimpia keinoja edistää palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

a. kyllä

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

d. ei

Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatitavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntymisen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajatuissa palveluissa.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

c. ei pääosin

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa nykyistä vahvempi valtionohjaus on perusteltua tilanteissa, joissa maakunnat eivät pääse yhteiseen ratkaisuun tehtäviinsä liittyvissä yhteistyökysymyksissä.

Valtion vahvempi talousohjaus asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kuntaliiton esityksen mukaisesti esitykset valtakunnallisista tukipalvelukeskuksista ja maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa laista. Yhden valtakunnallisen toimitilayhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia aidosti maakuntien ohjauksessa olevia alueellisia toimitilayhtiöitä. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

a. kyllä

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen mahdollistaa kustannusten läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymisen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen on perusteltua. Erityisen tärkeää on täsmentää maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut, ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulu-paukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän palvelulu-pauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee pal-velussa toteutua.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yh-tiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituk-senmukainen?

b. kyllä pääosin

Ratkaisu on pääosin tarkoituksenmukainen. Pääkaupunkiseudulla on parhaat edellytykset uudistuksen toteutumiseen tältä osin. Tuotanto on tällä hetkellä monipuolista ja monitoimijaista, markkinat ovat toimivat, ja palvelusetelikäytännöt ja ulkoistettujen palvelujen ohjausmallit ovat jo vakiintuneita.

Markkinatilanteessa voi kuitenkin olla alueellisia eroja, mikä saattaa vaikuttaa paitsi palvelujen saatavuuteen ja valinnanvapauden käyttö-mahdollisuuksien laajuuteen, myös yhtiötetyn toiminnan edellytyksiin toimia markkinaehtoisesti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palve-luneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merki-tys.

Kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisen osalta tilanne on selvä ja vastaa kunnissa jo tällä hetkellä sovellettavaa kilpailuneutraaliteettisään-telyä. Valinnanvapautta koskevat säädösesitykset eivät vielä ole käytet-tävissä, joten tarkoituksenmukaisuusarviointi ei ole mahdollista. Sikäli kuin lähtöoletus on, että laajan valinnanvapauden piirissä olevat palve-lut avataan vapaasti kilpailulle, ehdotetussa säännöksessä olevat ehdot ovat päällekkäisiä.

Samaan tapaan kuin maakuntalakiluonnoksessa, myös tässä lakiluon-noksessa maakuntakonsernia koskeva sääntely on epäohdonmukais-ta. Esimerkiksi 22 §:ssä viitataan yhtiöihin ja yhteisöihin, mutta ei sää-tiöihin. Maakuntalakiluonnoksessa todetaan, että tytäryhteisöjä koske-

via säännöksiä sovelletaan myös määräysvallassa oleviin säätiöihin. Järjestämislaisissa ei vastaavaa kirjausta ole. 22 §:n perusteluissa todetaan, että sovelletaan maakuntalain 15 luvun säännöksiä, mutta samaan aikaan todetaan, että yhtiöittäminen tehdään tytäryhtiöön tai tytäryhteisöön. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa pykälissä puolestaan lähdetään siitä, että myös säätiömuoto täyttää velvollisuuden (myös maakuntalain 52 §:n pykälän perusteluissa viitataan 15 luvun yhtiöittämisvelvollisuuteen). Joissakin muissakin järjestämislakiluonnoksen pykälissä näyttää olevan sama tilanne, viitataan vain osakeyhtiöihin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin.

Sama ongelma liittyy myös voimaanpanolakiluonnoksen 34 §:n vapautukseen varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuudesta, joka on kytketty vain omaisuuden luovuttamiseen 22 §:ssä tarkoitetulle osakeyhtiölle. Ottaen huomioon, että yhtiöittämisvelvoite voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin perustamalla osakeyhtiö, sääntelyä on pidettävä tältäkin osin puutteellisenä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudentalaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi.

On kannatettavaa, että maakunta voi sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhteiseen kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden koulutus- ja harjoittelumahdollisuuksien edistämiseen.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnasanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

Helsingin kaupunki kuuluu Uudenmaan maakuntaan.

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätössiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

c. ei pääosin

Väliaikaista valmistelutoimielintä koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen tarpeen. Sääntely vaikuttaa kuitenkin monin osin puutteelliselta.

6 §. Valmistelutoimielimen kokoonpanoon kuuluvien jäsenten odotetaan ilmeisesti olevan tässä tehtävässä koko sen ajan, jonka toimielin on toiminnassa. Kyseessä on suhteellisen lyhyt ajanjakso, jonka kuluessa on paljon tehtävää. Tätä ei kuitenkaan varsinaisesti mainita esitysluonnoksessa. Vai onko sittenkin tarkoitus, että toimielin pitää vain kokouskalenterin mukaisia kokouksia ja että asioiden valmistelu ja käytännön toimenpiteet hoidetaan muualla? Tältä osin on katsottava, ettei maakunnan liitto vetovastuullisena toimijana välttämättä ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Useimmilla maakunnan liitoilla tuskin on riittäviä resursseja tai alakohtaista osaamista väliaikaisen valmistelutoimielimen päätösten valmisteluun.

On varsin epätodennäköistä, että toimielimen kokoonpanosta saadaan aikaan sopimus, ellei siitä sitten tule niin iso, että kaikilla osapuolilla on edustus.

7 §. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäväluetteloa voidaan pitää perusteltuna.

Toimielimen toimivallan merkittävä ajallinen rajoittaminen eli se, että toimielin voi tehdä vain vuoden mittaisia määräaikaista sopimuksia, on perusteltu toimielimen väliaikaisuuden puolesta, mutta tulee johtamaan mittaviin jatkuvuusongelmiin. Maakunnan palvelukseen ei ole helppoa saada työntekijöitä, jos ainoa mitä voidaan tarjota, on lyhyt määräaikainen työsopimus.

Menettelyn osalta viitataan maakuntalain sääntelyyn. Maakuntalaissa ei kuitenkaan ole läheskään riittäviä menettelysäännöksiä siitä, miten toimielin käytännössä toimisi. Tämä tulee johtamaan siihen, että suuri osa toimielimen muutenkin varsin lyhyestä toimikaudesta menee menettelytavoista keskustelemiseen, varsinkin kun jäsenten taustat ovat niin erilaiset. Esimerkiksi säännös väliaikaisen toimielimen esittelijästä puuttuu kokonaan.

20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja ter-

veydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

c. ei pääosin

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Sote-uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen tulee perustua ns. laajaan jakautumismalliin.

Kunnan sote-palvelutuotannossa olevan omaisuuden (toimitilat/rakennukset, irtain omaisuus) tulee lähtökohtaisesti seurata palvelujen tuotantotehtävää. Jos sote-palvelujen sekä järjestämismäärärahat tuotantotehtävä siirtyy maakunnalle, omaisuuden tulee siirtyä mukana. Toisin sanoen kunnan ei tule jäädä sote-toimitilojen vuokranantajaksi. Kunnalle ei tule jäädä vastuuta palvelutuotannossa käytettävien toimitilojen korjausvelasta. Jos rakennukset jäävät kunnan omistukseen, vieläpä hyvin lyhyellä vuokrasopimuksella, kunnille jää merkittävä kiinteistöriski. Samoin investointikiinnostus voi olla hyvin vähäinen. Kunnan toimiminen vuokranantajana ilman omaa tuotantotehtävää ei olisi myöskään kilpailuneutraaliteettiperiaatteen mukaista.

Poikkeuksena edellä mainitusta on että, sellaisia toimitiloja, joiden käyttö sote-palvelutuotannossa on suunnitelman mukaisesti päättymässä,

ei ole tarkoituksenmukaista siirtää lyhytaikaisesti maakunnalle. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus sinä aikana, kun sitä vielä käytetään sote-palvelutuotannossa, on järjestettävä vuokrasuhteeseen perustuen.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöjen maapohjan tulee jäädä kunnan omistukseen riippumatta vastuiden ja tehtävien siirtymisestä. Näin varmistetaan sotekäytöstä mahdollisesti myöhemmin poistuvien kiinteistöjen kehittämishyödyn jääminen kunnalle. Sikäli kuin rakennukset siirtyvät maakunnan omistukseen, maapohjan hallintaoikeus on järjestettävä kunnan ja maakunnan väliseen maanvuokrasuhteeseen perustuen. Maanvuokran on oltava markkinaehtoinen, tontin käyttötarkoitus huomioiden.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee kohdentaa pääosin sille osapuolelle, joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Tarpeettomaksi jäävien kiinteistöjen aiheuttamat taloudelliset riskit tulee jakaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken.

Omaisuuksien siirtojen kirjanpidollisen käsittelyn tulee perustua omaisuuden käypään arvoon (tekniseen nykyarvoon). Tasearvot eivät vastaa todellisuutta eikä niitä voida käyttää markkinaehtoisten rahoitusjärjestelyjen tai vuokranmäärityksen perustana.

Ottaen huomioon, että sekä maakunta että kunta ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisessa asemassa olevia itsehallinnollisia julkisyhteisöjä, mahdollinen kunnan ja maakunnan välinen erimielisyys omaisuuden siirrossa olisi perusteltua käsitellä tuomioistuimessa hallintoriitamenettelyssä pikemminkin kuin menettelyssä, jossa maakunta ensin tekee yksipuolisen päätöksen ja kunta sitten valittaa päätöksestä. Hallintoriitamenettely vastaisi myös sitä, miten kuntajakolaissa tarkoitettua taloudellista selvitystä koskevat erimielisyydet ratkaistaan.

Maakunnalle siirtyneen toimitilaomaisuuden (sairaanhoitopiiriltä siirtyneet maapohja ja rakennukset, kunnalta siirtyneet rakennukset) lakiin perustuvan veloitteen mukainen edelleen siirtäminen valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei ole perusteltua. Tällainen palvelukeskus, samoin kuin muutkin pakolliset valtakunnalliset palvelukeskukset, rajoittaisivat maakunnan itsehallintoa. Jos palvelukeskusmalli kuitenkin katsotaan välttämättömäksi välineeksi, kunkin maakunnan toimitilaomaisuus tulisi siirtää kyseisen maakunnan omistamaan maakunnalliseen palvelukeskukseseen.

Valtakunnallinen toimitilapalvelukeskus olisi suuri resurssien siirto Etelä-Suomesta muualle Suomeen, koska valtaosa sen omaisuudesta tuli-

si täältä. Sille, että toimitilahallinnon valtakunnallisella keskittämisellä saavutettaisiin tehokkuutta tai taloudellisia ja toiminnallisia etuja, ei ole esitetty mitään reaaliperusteluja. Aivan yhtä mahdollista on, että keskittäminen johtaa jäykkyyteen ja moninkertaiseen hallintoon.

Mikäli kuitenkin laajaan jakautumismallia ei käytetä, tulisi jatkossa huolehtia, että kuntien omistama tilakanta säilyy tehokkaassa käytössä. Rakennukset tulee vuokrata aina kokonaisuuksina, ellei kaupungin kanssa yhteistyössä toisiin sovita. Tavoitteena tulee olla, että maakunta ensisijaisesti hyödyntää kuntien omistamaa tilakantaa ja tilatarpeen muutosten yhteydessä etsii yhdessä kuntien kanssa kokonaistaloudellisen ratkaisun muuttuneen tilatarpeen tyydyttämiseksi.

Voimaanpanolain lyhyt vuokrasopimuskausi nähdään osin ongelmallisena. Ilmeisesti tarkoituksena kuitenkin on, että voimaanpanolain jälkeisenä aikana maakunta halutessaan vuokraa tarvitsemansa tilat kaupungilta pitkillä vuokrasopimuksilla. Tämä mahdollistaa myös kaupungin ottaa tilat omaan käyttöönsä tai kiinteistöjen kehittämisen näin halutessaan siirtymäkauden jälkeen. Lyhyet vuokrasopimukset eivät välttämättä mahdollista kiinteistöjen tarkoituksen mukaista korjaustoimintaa voimaanpanolain määrittelemällä ajanjaksolla.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sote-palveluiden tilakantaa myös tytäryhtiöiden kautta. Tiloista tehdyissä vuokrasopimuksissa ei ole ollut tarpeen solmia pitkiä vuokrasopimuksia, koska määräysvalta tilojen ja palveluiden järjestämisessä on ollut kaupungilla. Näiden sopimuksien osalta olisi tarkoituksenmukaista solmia uudet pitkäaikaiset vuokrasopimukset maakunnan tai valtakunnallisen palvelukeskuksen kanssa.

Irtaimen omaisuuden vastikkeeton siirtäminen voi olla kunnan kannalta epäoikeudenmukaista.

Helsingin pelastuslaitos on Uudellamaalla ainut yhden kunnan alueella toimiva pelastuslaitos. Pelastuslaitos on hoitanut Helsingissä yleisiä väestönsuojia, mutta muissa kunnissa ei pääsääntöisesti vastaavia yleisiä kallioväestönsuojia ole, eikä näin ollen kyse ole lakisääteisestä pelastustoimen vastuulle kuuluvasta palvelusta. Näin ollen on epäselvää vuokraako maakunta väestönsuojat kaupungilta jatkossa. Kuitenkin aina tulee huolehtia, että pelastustoimi maksaa pelastustoimeen liittyvien väestönsuojissa sijaitsevien johtokeskusten kustannukset. Väestönsuojelua johtaa pelastusviranomaisen. Mikäli pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle yleisiin väestönsuojiiin liittyvä toiminta olisi tarkoituksen mukaista siirtää maakuntien tehtäväksi, jotta väestönsuojelun johtamisjärjestelmä toimii yhtenäisenä kokonaisuutena. Yleisten väestönsuojelutilojen toiminnan tilatarpeet ja ominaisuudet määrittelee pelastustoimi. Tällöin myös taloudellinen ja riskiperusteinen suunnittelu on

perusteltua siirtää vastuulliselle viranomaiselle. Kun väestönsuojelun järjestäminen liitetään pelastustoimeen, tulisi maakunnan olla velvollinen vuokraamaan yleiset väestösuojatilat kaupungilta samoilla periaatteilla kuin muutkin maakunnalle vuokrattavat kiinteistöt.

Pelastustoimella on käytössään öljyntorjuntakalustoa mm. veneitä, jotka ovat kriisien ulkopuolella yhteiskäytössä liikuntaviraston ja Staran kanssa. Yhteiskäytössä olevaa omaisuutta ei voida siirtää maakunnalle tai kaluston korvauksettomasta yhteiskäytöstä olisi sovittava maakunnan pelastustoimen ja Helsingin kaupungin välillä.

Kuntayhtymien omistaman maaomaisuuden siirtymistä valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei voida pitää perusteltuna. Mahdollisissa toimintojen uudelleen järjestelyissä sote-kiinteistöiltä vapautuva maaomaisuus tulisi palautua sijaintikunnalle vastikkeetta.

Mikäli laajaan jakautumismalliin päädytään, tulee rakennusten luvuttamisessa luovutuksesta suorittaa korvauksena käypään arvoon perustuva hinta.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

d. ei

Verotusoikeus on merkittävä periaatteellinen tekijä kuntien luottokelpoisuutta arvioitaessa. Kansainvälisten ja kotimaisten rahoittajien näkökulmasta suomalaiset kunnat ovat Suomen valtion ohella ns. 0-riskiluokkaa, joka mahdollistaa laajapohjaisen rahoituksen saatavuuden ja edulliset lainamarginaalit. Kuntien rahoituksen säännöksiä määriteltäessä tulisi siten varmistaa kuntien 0-riskiaseman säilyttäminen.

Esityksessä kuntien tulorahoitus pienenee olennaisesti, mutta kunnan velan/vieraan pääoman määrä ei muutu. Nykyisten kuntalainojen ehtoissa rahoittajilla saattaa olla oikeus eräännyttää koko laina ennenaikaisesti velallisen olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Esityksen mukaisen uudistuksen yhteydessä kuntien taseasema muuttuu olennaisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin konsernin suhteellinen velkaantuneisuus (yksi ns. kriisikuntakriteereistä) nousee jopa yli 160 %:in tasoon tulorahoituksen pienentyessä, mutta vieraan pääoman säilyessä ennallaan.

Tällä hetkellä kunnilla on ainakin seuraavia ja uudistuksen myötä mahdollisesti hankalia velan ehtoja voimassaolevissa lainasopimuksissaan:

- Velkojia on kohdeltava samalla tavalla, eli kunta ei voi vaadittaessa maksaa ennaikaisesti velkaa pois vain yhdelle velkojalle, vaan siitä on vähintäänkin neuvoteltava muiden velkojien kanssa (lain määräämät veloitteet pois lukien)
- Kunnan olemassa olevaa omaisuutta ei voida merkittävässä määrin luovuttaa pois ulkopuoliselle taholle edes vuokraamalla
- Eräillä rahoittajilla on erityisehtoja mm. suhteelliselle velkaantuneisuudelle (esim. ei saa ylittää 100 %:n tasoa) ja lisäksi eräät rahoittajat myös rajoittavat vuotuisia velanmaksuja suhteessa kokonaistuloihin.

Esityksen mukainen verotusoikeuden rajoittaminen todennäköisesti nostaisi sekä Kuntarahoituksen että yksittäisten kuntien uusien lainojen korkomarginaaleja ja vaikuttaisi mahdollisesti myös lainojen saatavuuteen. Mahdollinen 0-riskiaseman menetys nostaisi voimakkaasti lainojen korkomarginaaleja ja kaventaisi huomattavasti potentiaalisten lainaajien määrää.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Kahden vuoden siirtymäaika lainsäädännön voimaantulosta yhtiöittämiselveloitteen toteuttamiseen on päätösteknisesti ja yhtiöoikeudellisesti aivan riittävä, kunhan väliaikaishallinnossa ja maakunnassa ryhdytään toimenpiteisiin ajoissa. On kuitenkin huomattava, että henkilöstön asemaa koskeva valmistelu on todennäköisesti teknistä valmistelua vaativampi kokonaisuus, koska pohjalla on massiivinen organisaatiomuutos ja henkilöstön siirrot maakuntiin ja palvelulaitoksiin.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi

naksi vaikeuttaa merkittävästi yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Pääosin itsenäinen rahoitus ja talouden ohjaus (ml. investointien ohjaus) on keskeinen osa itsehallinnollisen julkisen toimijan itsehallintoa. Jos maakunnilla ei ole juuri ollenkaan vapautta rahoituksessa ja talouden ohjauksessa, ei itsehallinnosta voida puhua. Tältä osin uudistuksen tavoitteet eivät esityksessä toteudu.

Esityksessä ei pelkästään anneta vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksesta valtiolle, vaan myös merkittävä osa sosiaali- ja terveyspalveluiden talouden ohjauksen keinoista (tulojen lisääminen, velkarahoitus, investointien suunnittelu) siirretään valtiolle. Tältä osin uudistus ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisena.

Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suorittaa lakisääteisistä tehtävistä?

d. ei

Lausunnon edellisten kysymysten yhteydessä on käsitelty tähän kysymykseen liittyvää problematiikkaa. Maakuntien taloudenohjausmekanismien ja maakunnan oman talouden päätäntävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Esityksessä jää epäselväksi, miten maakunnan on mahdollista vastata lakisääteisiin palveluntuotantovelvoitteisiinsa, kun sillä ei ole resursseja investoida, se ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttajakin on maakunnasta irrallinen taho. Jää myös epäselväksi, miten käy, kun investoinnin tarve, sen rahoitusmahdollisuudesta päättäminen sekä varsinainen toteuttajataho eriytyvät eri oikeushenkilöiksi.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveyspalveluita ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

b. kyllä pääosin

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määrittelyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primääristi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävä kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoittei-

den toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Esitetyn suuruiset painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uudenmaan maakunnalla olisi käytettävissään noin 150 milj. euroa vähemmän rahoitusta kuin Uudenmaan alueen kunnat tällä hetkellä käyttävät kyseisiin palveluihin. Asukaskohtaisesti laskettuna Uudenmaan maakunnalle kohdentuvan rahoituksen heikennys on yksi suurimmista.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

e. ei kantaa (avotila)

Siirtymäaikaa olennaisempi asia on tarveperusteiseen mittaristoon liittyvät tarvetekijät. Tarvetekijät eivät ole yksiselitteisiä ja niitä tulee tarkastella kriittisesti olosuhteiden muuttuessa.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Maakuntien rahoituslaista voi sanoa, ettei se huomioi julkisten kasvupalveluiden rahoitusta erikseen. Rahoitusmekanismi sivuuttaa kokonaan alueen yritysten ja kasvupotentiaalin määrän. Rahoituslakiluon-

noksen mukaan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus määräytyy ”kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä” (maakuntien rahoituslain luonnos § 14). Pääkaupunkiseudun suuri maahanmuuttajien määrä aiheuttaa myös työllisyys- ja kotoutumispalveluilla muuta maata suuremman resurssitarpeen, joka on huomioitava rahoituksessa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

b. kyllä pääosin

Esitys vastaa kuntajakolain sääntelyä eikä parempaakaan mallia ole esitetty. Huolellisempi valmistelu olisi mahdollistanut muunlaisen ratkaisun.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

?

Kunnan peruspalvelujen valtiosuus

33. Ovatko valtiosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

c. ei pääosin

Esitettyihin tasausjärjestelyihin liittyy tilinpäätösten poistotasoista seuraavia laskelmatuloksia. Näissä laskelmissa tulee käyttää vain suunnitelman mukaisten poistojen lukuja eikä poistojen yhteydessä esitettyjä muita lukuja kuten arvon alentumisia.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä uudistuksen jälkeen puuttuvat uudistuksesta. Kuntaliitto arvioi, että yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haasteiden eteen heikentyneen tulo-rahoituksen vuoksi ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalouden kehitykseen.

34. Ovatko valtiosuus-kriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtियो-

suudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

c. ei pääosin

Esityksessä valtiosuus-kriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään. Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita. Uuden peruskunnan valtiosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia.

0-15 -vuotiaiden määrä kriteereiden päätekijöinä ei myöskään ota huomioon riittävästi peruskuntien keskeistä tehtävää peruskoulun jälkeisen jatkokoulutuksen/polun mahdollistajana. Myöskään kuntien nuorisotoimeen tehtäviä panostuksia ei tueta ehdotetuissa kunnan valtiosuus-kriteereissä.

Uuden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kriteerissä toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin kuuluva kuntalaisten osallisuuden edistäminen on Helsingin näkökulmasta rajattu turhan kapea-alaisesti ja normatiivisesti. Helsingin kaupunki on toteuttamassa huomattavasti kattavampaa ja monipuolisempaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toimintamallia suuren kaupungin lähtökohdista, ja tätä on kyettävä huomioimaan indikaattoreissa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

e. ei kantaa

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Yhteisöveron kuntaryhmän osuuden 40 % leikkaus kohtelee eri kuntia hyvin eri tavoilla. Mm. jo pelkästään pääkaupunkiseudun neljän kaupungin välillä vaikutusten erot ovat suuria. Helsingin osalta leikkaus tarkoittaa noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa vähenemään kunnan tuloissa, kun mm. Espoon ja Vantaan osalta vastaa tulojen vähenemä on noin 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaava summa. Mm. Kauniaisten osalta tähän liittyvä tulojen vähenemä on tätäkin olennaisesti pienempi (joskin muut tulojen vähenemät ovat suuria Kauniaisten osalta).

Yhteisöverotulot kohdentuvat pääosin niille kunnille, joilla on mittavia kaupunkiympäristöön, liikennejärjestelmään sekä asuntorakentamiseen liittyviä investointitarpeita. Näin ollen kuntien saaman yhteisöveroker-
tymän osuuden pienentäminen heikentää kuntien edellytyksiä rakentaa liikennejärjestelmiä ja saavuttaa asuntotuotantotavoitteita. Näin ollen tämä muutos hidastaa koko maan talouden kasvuedellytyksiä.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Maakuntien työnantajaedunvalvonnan hoitaminen KT:ssä on hyvä ratkaisu. Pääosa maakuntien tehtävistä ovat niitä, joista nykyisin sovitaan kunta-alan sopimuksissa.

Markkinoilla toimivien yhtiöiden asema eroaa kuntien toiminnasta ja niiden työnantajatoiminta on erilaista. Yhteisöjä ei voida velvoittaa järjestäytymään KT:iin, vaan työehtosopimukset ja sen mukana edunvalvonta valitaan sopimusten kilpailukyvyyn ja työnantajajärjestön vetovoiman perusteella. Yritysjaoston toiminnan itsenäisyys tulee turvata.

Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Kuntien eläkevakuutusmaksut eivät saa kasvaa muutoksessa. Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseen sisältyvä eläkemenoperusteinen maksu ehdotetaan lakiesityksessä korvattavaksi ns. tasausmaksulla, jota maksaisivat maakunnat ja kunnat. Kuntien maksettava osuus esitetään jaettavaksi kuntien kesken verorahoituksen mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuuden tulisi määräytyä nykyisen eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita.

Kuntien rahoitusuudistuksessa kunnilta lähtee pois noin 2/3 kunnallisverotuloista ja noin 40 % yhteisöverotuloista. Kuitenkin investointitarpeet liikennejärjestelmiin sekä asuntorakentamiseen säilyvät ennallaan ja niiden rahoitusvastuu on edelleen kunnilla. Kysymykseksi jää, millaiset ovat näiden koko yhteiskuntaa hyödyttävien hankkeiden rahoittamisen mahdollisuudet uudessa tilanteessa, kun kunnan rahoituspohja ja tulo-rahoitus on olennaisesti nykytasoa pienempi (mm. suhteessa kunnan taseeseen).

Uuden peruskunnan valtiosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia. Esi-tyksessä valtiosuus-kriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi Helsingin kaupungin toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Helsinki ja pääkaupunkiseutu eroaa väestöpohjaltaan ja toimintaympäristöltään kaikilla mittareilla muusta Uudenmaasta.

Se vaikeuttaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä asukkaiden palveluja ja saumattomien palveluketjujen rakentamista.

Kuntien ja maakunnan tehtäväjaot ja vastuut tulee olla selkeät. Tulee välttää päällekkäistä toimivaltaa kuten esimerkiksi maakuntalain 35 §:ssä maakuntastrategian osalta kohdassa 1 asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tai kohdassa 4 elinympäristön laadun ja elinkeinojen kehittäminen.

Maakuntien suhteesta ja toimivallan jaosta kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa puuttuu kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädettyjä tehtäviä ja tämä tulee sisällyttää lakiin.

Kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädettyjä tehtäviä puuttuu ja tulee sisällyttää lakiin.

Maakunnan ja kuntien suhde on muutenkin vähäisellä huomiolla. On ainoastaan 15 § maakunnan ja kuntien neuvottelu valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Pääkaupunkiseudun sekä suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa. PKS-kaupunkien erillislainsäädäntöön perustuvat tehtävät ja mahdollisesti muut kaupunkiseutuihin liittyvät poikkeamismahdollisuudet tulee huomioida.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Osa maakunnista on tavoiteltuihin hyötyihin nähden liian pieniä ja voivat joutua ennen pitkää poikkeusmenettelyyn.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- talous
- hallinto ja johtaminen
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus
- henkilöstösiirrot
- palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Käsittely

24.10.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Lasse Männistö

02.11.2016

Kj/7

Vastaehdotus (1):

Mirka Vainikka:

Kysymys 1:

Lisätään vastauksen neljännen kappaleen jälkeen:

"Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveydenhuoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä suunnattava koko väestöön."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (2):

Mirka Vainikka:

Kysymys 1:

Lisäys 6. kappaleen loppuun:

"Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palvelutuotantoon."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (3):

Mirka Vainikka:

Kysymys 2:

Lisäys 4. kappaleen loppuun:

"Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (4):

Mirka Vainikka:

Kysymys 3:

Lisätään 3. kappaleen jälkeen uusi kappale:

"Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimi-

joille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailu-neutraalisuus."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (5):

Mirka Vainikka:

Kysymys 7:

Lisätään vastauksen viimeisen virkkeen loppuun seuraava:

"[...] ja päinvastoin".

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (6):

Mirka Vainikka:

Kysymys 12:

Ensimmäinen kappale korvataan seuraavalla kappaleella:

"c. ei pääosin

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite. Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatio-tavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille.

Maakunnan palveluliikelaitoksen ja kymmenien, mahdollisesti satojen muiden palveluntarjoajien välinen sopimukseen perustuva verkosto ei takaa katkottomia ja joustavia palveluketjuja. Ongelmia syntyy toisaalta moniongelmaisten palvelun käyttäjien kohdalla ja toisaalta siitä, että varsinkin laitoshoidossa ja palveluasumisessa yksityisen toimijan taloudellinen intressi on pitää laitos täytenä eikä suinkaan luoda edellytyksiä hoidon ja huollon välittömälle jatkumiselle. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tulee luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä perus- ja erikois-

tason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (7):

Mirka Vainikka:

Kysymys 26:

Vastauksen loppuun lisätään seuraava:

”Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (8):

Mirka Vainikka:

Kysymys 36:

Muutetaan vastausvaihtoehto muotoon:

”e. ei kantaa”

Perusteluteksti poistetaan kokonaan.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (9):

Mirka Vainikka:

Kysymys 38:

Lisätään vastauksen loppuun seuraava uusi kappale:

”Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

02.11.2016

Kj/7

Vastaehdotus (1):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 1:
Lisäys vastauksen viidennen kappaleen jälkeen:

”Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaisten mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (2):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 2
Lisäys vastauksen toisen kappaleen jälkeen:

”Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (3):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 5: Lisäys vastauksen perustelutekstin neljännen kappaleen jälkeen:

”Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämistä vastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (4):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 6

Poistetaan kappale:

”Ongelmana on, ettei osallistumisäännöksissä ole huomioitu palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä eroja. Miten palvelujen tuottajat voidaan velvoittaa ja onko kustannusnäkökulmasta järkevää edellyttää osallistumisen järjestämistä näin laajasti.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (5):

Veronika Honkasalo:

Kysymys 7:

Poistetaan seuraava kappale:

”Palvelulaitosta koskeva sääntely on lähellä kunnallista liikelaitosta ja kuntayhtymää koskevaa sääntelyä. Koska kyseessä on palvelujen tuottoon varsin tiukkarajaisesti määritellyin ehdoin tarkoitettu laitos, hallinnollista sääntelyä olisi ollut parempi yksinkertaistaa ja jouhevoittaa. Hallinnollista taakkaa jonkin verran helpottaa se, ettei palvelulaitoksella ole yhtymäkokousta tai yhtymävaltuustoa kuten kuntayhtymillä, eli hallinto ei siltä osin ole aivan yhtä monikerroksinen. Palvelulaitoksen hallintosäännön sisältö on kuitenkin käytännön toiminnan kannalta olennainen, koska maakuntavaluustokäsittely voi osassa asioita olla varsin raskas ja byrokraattinen menettely.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (6):

Veronika Honkasalo:

Kysymys 7:

Poistetaan seuraava kappale:

”Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.”

Lisätään seuraava uusi kappale:

”Demokratian ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta palvelulaitoksen hallituksen osaamiselle asetetut kriteerit eivät ole tarkoituksenmukaisia. Palvelulaitoksen hallituksessa tulee olla poliittinen edustus.”

02.11.2016

Kj/7

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (7):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 10:
Muutetaan vastauksen ensimmäinen kappale muotoon:

”Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (8):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 14:
Muutetaan vastaus muotoon:

”Vastausvaihtoehto: d. ei

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (9):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 15:
Vastausvaihtoehto muutetaan muotoon: ”d. ei”.

Perustelun neljä ensimmäistä kappaletta poistetaan ja korvataan seuraavalla tekstillä:

”Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen voi vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Jos uudistus toteutetaan ehdotetussa muodossa, on ehdottomasti toteutettava myös edellä esitetty julkisuuden laajentaminen. Tässä yhteydessä on myös huomattava se haitta, joka aiheutuu liike- ja ammatillisaisuudesta. Suomen ja EU:n toiminnassa on pyritty niin sanottujen parhaiden käytäntöjen levittämiseen kustannustehokkaan toiminnan aikaansaamiseksi ja palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi. Hajautettu yksityinen toiminta ei tue tätä tavoitettava, vaan vie sen itse asiassa kauemmas. Edelleen on välttämätöntä erottaa julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttava toiminta saman palveluntuottajan mahdollisesta muusta, täysin markkinapohjaisesta toiminnasta. Kilpailuneutraliteetti ja valtionavusta yksityisen yritystoiminnan tukemiseksi annetun lain periaatteet edellyttävät jo tätä, jottei jokin yhteisö tai säätiö saa perusteetonta etua toiminnassaan.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys. Huomattava on myös, että on ryhmiä, kuten muistisairaat, mielen-terveysongelmista kärsivät ja kehitysvammaiset, joille neuvonta ja ohjaus eivät ole riittävä keino oikeuksiinsa pääsyn varmistamiseksi.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (10):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 26 :
Lisäys vastauksen loppuun:

”Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (11):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 27:
Lisäys vastauksen loppuun:

"On tärkeää, että sosiaali- ja terveystalvveluita ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (12):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 28:
Poistetaan:

"Sote- ja maakuntauudistuksen päätarkoitus on ollut sosiaali- ja terveystalvveluiden palveluntuotannon uudistaminen eikä siihen tule liittää tulonsiirtoja eri maakuntien välillä."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (1):
Hannu Oskala:

Kysymys 1:
Lisätään seuraava kappale:

"Terveystalvvel ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnavapauden piiriin, on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautejärjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveystalvvelshyöty ja edellyttää palvelutuottajilta vaikuttavaa palvelua."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (2):
Hannu Oskala:

02.11.2016

Kj/7

Kysymys 7:

Lisätään seuraava kappale:

“On ongelmallista, että järjestäjälle (maakuntavaltuusto) muodostunee melko pieni organisaatio, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ainoastaan virkamiesjohto.”

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (3):

Hannu Oskala:

Kysymys 12:

Muutetaan vastaus seuraavaan muotoon:

Vastausvaihtoehto: "d. ei"

"Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatiotavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntyminen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajatuissa palveluissa."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (4):

Hannu Oskala:

Kysymys 14:

Lisätään seuraava kappale:

"Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulupaukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän palvelulupauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee palvelussa toteutua."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Keskustelun aikana tehdyistä vastaehdotuksista äänestettiin kysymyskohtaisesti lausuntoehdotuksen mukaisessa järjestyksessä. Vastaehdotuksista, jotka kohdistuivat samaan kysymykseen, äänestettiin peräkkäin esittelijän ehdotusta vastaan seuraavin poikkeuksin:

- Kysymykseen 12 kohdistuvista Hannu Oskalan ja Mirka Vainikan vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.
- Kysymykseen 14 kohdistuvista Hannu Oskalan ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan esittämän äänestysjärjestyksen.

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 9

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 4 - 9 (1 tyhjä, 1 poissa).

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan toisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 kuudennen kappaleen loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan toisen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 viidennen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

4. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymykseen 1 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 0 - 13 (1 tyhjä, 1 poissa).

5. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 2 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan kolmannen vastaehdotuksen äänin 3 - 8 (3 tyhjä, 1 poissa).

6. äänestys:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon toisen vastaehdotuksen (kysymyksen 2 toisen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

7. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan neljännen vastaehdotuksen (kysymyksen 3 kolmannen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan neljännen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

8. äänestys:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 5 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 9

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon kolmannen vastaehdotuksen äänin 4 - 9 (1 tyhjä, 1 poissa).

9. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon neljännen vastaehdotuksen (kysymyksestä 6 poistettava kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon neljännen vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

10. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan viidennen vastaehdotuksen (kysymyksen 7 viimeisen virkkeen lisäys) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Laura Kolbe, Mika Raatikainen, Marcus Rantala

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan viidennen vastaehdotuksen äänin 3 - 8 (3 tyhjä, 1 poissa).

11. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen (kysymyksestä 7 poistettava kappale liittyen palvelulaitosta koskevaan sääntelyyn) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Marcus Rantala

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

12. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen (kysymyksestä 7 poistettava kappale ja tämän jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

13. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan toisen vastaehdotuksen (kysymykseen 7 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 10

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan toisen vastaehdotuksen äänin 3 - 10 (1 tyhjä, 1 poissa).

14. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon seitsemännen vastaehdotuksen (kysymyksen 10 ensimmäisen kappaleen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

15. äänestys:

JAA-ehdotus: Mirka Vainikan kuudes vastaehdotus (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen ensimmäisen kappaleen muutos)

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan kolmas vastaehdotus (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos)

Jaa-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 7

Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

16. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen äänin 4 - 8 (2 tyhjä, 1 poissa).

17. äänestys:

JAA-ehdotus: Veronika Honkasalon kahdeksas vastaehdotus (kysymyksen 14 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos)

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan neljäs vastaehdotus (kysymykseen 14 liittävä kappale)

Jaa-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

18. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen (kysymykseen 14 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 1

Kauko Koskinen

Ei-äännet: 12

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen äänin 1 - 12 (1 tyhjä, 1 poissa).

19. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon yhdeksännen vastaehdotus (kysymyksen 15 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

20. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Mirka Vainikan seitsemännen vastaehdotuksen (kysymyksen 26 loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6
Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Henrik Nyholm, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7
Jorma Bergholm, Otso Kivekäs, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan seitsemännen vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

21. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon kymmenennen vastaehdotuksen (kysymyksen 26 loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Laura Kolbe, Hannu Oskala

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon kymmenennen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

22. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon 11. vastaehdotuksen (kysymyksen 27 loppuun lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon 11. vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

23. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon 12. vastaehdotuksen (kysymyksestä 28 poistettava virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Laura Kolbe

02.11.2016

Kj/7

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon 12. vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

24. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Mirka Vainikan kahdeksannen vastaehdotuksen (kysymyksen 36 vastausvaihtoehdon muutos ja vastauksen poistaminen) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 2
Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan kahdeksannen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

25. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Mirka Vainikan yhdeksannen vastaehdotuksen (kysymyksen 38 loppuun lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Laura Kolbe, Mika Raatikainen

02.11.2016

Kj/7

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan yhdeksännen vastaehdotuksen äänin 4 - 8 (2 tyhjä, 1 poissa).

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan 1. - 5. ja 7. - 9. vastaehdotuksen, Veronika Honksalon 3. - 5. ja 10. - 12. vastaehdotuksen sekä Hannu Oskalan vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

17.10.2016 Pöydälle

10.10.2016 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.10.2016 § 235

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetusta esityksestä poikkeavan lausunnon:

"Lausuntonaan sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa lausuntopyynnön kohtiin 1, 2, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25, 28, 39 ja 40 seuraavasti:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitettävässä lainsäädännössä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitetty laaja-alaisesti huomiota. Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

ta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioon otetuksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä. Kunnan on voitava toimia kokonaisvastuullisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnalla on oltava myös riittävät kannustimet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Osin haasteellisenä voidaan nähdä tilanne, jossa kunta ei voisi ryhtyä hyvinvointikertomuksen perusteella tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli toimenpiteet koskisivat maakunnan sosiaali- ja terveystalouksia. Maakunnan rooli asiantuntijatuken antamisessa kunnalle ei esityksessä täysin täsmenny.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat. Rakenteellisen sosiaalityön huomioiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudessa on keskeistä. Tämä sijoittuisi luontevasti osaksi maakunnan antamaa asiantuntijatukea. Sosiaalisen raportoinnin keinoin on mahdollista vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveystalouksissa siirrytään kohti suurempia keskitetyksi ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohdaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resurssien jaossa tämä on otettava huomioon.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaisten mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin

sosiaali- ja terveystalvluihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää nykyistä paremmin.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuuluminen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen on erityisen tärkeää päättäessä valinnan vapauden toteuttamismalleista. Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveys-erot kaventua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Uudistus voi parantaa sosiaali- ja terveystalvuiden kustannustehokkuutta, kun palvelutuotantoa on mahdollista keskittää suurempiin kokonaisuuksiin. Suurempina kokonaisuuksina kehitettävät toimintamallit mahdollistavat sosiaali- ja terveystalvuiden rakenteiden tarkoituksenmukaisen keventämisen ja päällekkäisyyksien purkamisen. Laajempi toimintakokonaisuus antaa myös tehokkaammat edellytykset digitalisaation hyödyntämiselle toiminnan kehittämisessä.

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse. Työterveyshuol-

lon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjaltaan hyvin erikokoisia ja osa maakunnista on väestöpohjaltaan aivan liian pieniä, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä. Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne. Tämä antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella maakuntien toiminnot tasavahvempien maakuntien järjestämisvastuulle. Uusi-maa olisi tällöinkin selvästi suurin järjestäjä. Pienempi järjestäjien määrä ja suuremmat maakunnat turvaisivat esitettyä paremmin uudistuksen tavoitteet, kuten kustannustason hallinnan. Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä.

Kysymyksiä maakuntalaista

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalve-

lujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää erityisen tiivistä yhteistyötä kaupungin sisällä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Esitys on pääosin tarkoituksenmukainen. Myönteistä on julkisen vallan käytön ja viranomaistyön selkeytyminen ja käytäntöjen yhdenmukautuminen siirryttäessä suurempiin toimintakokonaisuuksiin. Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamisessaan yhtiöissä. Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Lain tavoitteet on mahdollista saavuttaa varmistamalla palvelulaitoksen ja palveluntuottajien ohjauksesta ja tehokkaasta tiedonkulusta toimijoiden välillä. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota edellyttävien asiakasryhmien ja palvelukokonaisuuksien, kuten ikääntyneiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden tai vammaisten osalta haasteena voi olla mahdollinen lisääntyvä kompleksisuus asiakkaan näkökulmasta. Tiedonkulun ongelmien realisoituessa palvelujen integraatio saattaa heikentyä.

Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille tärkeää ovat asiakkaille tarkoituksenmukaiset saumattomat palvelukokonaisuudet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön saamiseksi ja ylläpitämiseksi on syytä varmistua siitä, että palvelulaitoksen tehtävät muodostavat mielekkään kokonaisuuden. Täten vältetään tehtävänkuvien ja sitä kautta osaamisen kapeutuminen. Tätä tavoitetta edistää osaltaan myös maakunnalle asetettu velvollisuus osaamisen kehittämiseen.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannus-

tehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite ja säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiselle. Järjestämisen, rahoituksen ja tiedon integraatio on edellytyksenä uudistuksen onnistumiselle ja monituottaja- ja valinnanvapausmallin toteutumiselle.

Lainsäädännön on mahdollistettava tiedon yhteentoimivuus, tehokas ja oikea-aikainen tiedonkulku, tiedon käytettävyys ja tietojen luovuttaminen myös moniammatillisessa ja monitoimijaisessa palveluympäristössä. Nykyinen lainsäädäntö ei tue tätä näkökohtaa esimerkiksi tiedonluovutustilanteissa.

Palveluntuottajille asetettava velvollisuus huomioida asiakkaan assessorin suunnitelman perusteella saamat palvelut integroituna kokonaisuutena on pääosin kannatettava. On kuitenkin syytä huomioida tietosuoja- ja tietoturvan näkökulma silloin, kun asiakkaan palveluiden tuottamiseen vain osin osallistuvalla taholla on rajoitettu tarve asiakkuutta koskeville laajemmille arkaluonteisille tiedoille.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeitä.

Järjestämislaissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida kaikilta osin pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskittyneiden tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määräämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastausvaihtoehto D Ei

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto D Ei

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudelleenlaaditulle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Maakunnan eli järjestäjän tulee sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, ammattioppilaitosten ja järjestöjen kanssa huolehtimaan terveydenhuollon ja sosiaalialan henkilöstön koulutuksesta ja tieteellisestä tutkimuksesta sekä kehittämään näitä aloja yhdessä.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen ja lääketieteellisen tutkimuksen lisäksi.

Kysymyksiä voimaanpanolaista

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Muutoksessa keskeisenä haasteena on toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja asiakkuuksiin liittyvien tietojen siirto eheyden kärsimättä.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosi-

aali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti. Tällä turvataan myös kunnan muiden tehtävien jatkuvuus, eikä maakuntaan siirry perusteettomasti ylimääräisiä resursseja tukipalveluiden osalta.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittäviä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimien ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määritte-

lyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primääristi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävät kannustimet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Onnistuessaan hyvällä sosiaali- ja terveydenhuollon vertikaalisella ja horisontaalisella integraatiolla sekä huolellisesti toteutetulla talousohjauksella voi olla huomattavia kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia parantavia vaikutuksia.”

Käsittely

04.10.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: Kysymyksen 16 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen paikkaa vaihdetaan keskenään.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 1 vastauksen viidennen kappaleen loppuun lisätään: ”Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.”

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 1 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Nordström: Kysymyksen 1 vastauksen viimeisen kappaleen perään lisätään: ”Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan

varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveyserot kaventua."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 2 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Sami Heistaro: kysymyksen 1 vastauksen viimeiseen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa."

Kannattaja: Jäsen Tuula Salo

Vastaehdotus 3 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 4:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 1 vastauksen neljännen kappaleen loppuun lisätään: "Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resurssien jaossa tämä on otettava huomioon."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 4 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntaudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 6:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Vastaehdotus 7:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 8:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 9:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 10:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännestä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu-

kokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 12:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: ”Vastausvaihtoehto C Ei pääosin.

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tuleekin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.”

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 13:

Puheenjohtaja Maija Anttila: ”Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin).”

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 14:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: ”Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeitä.”

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 15:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muokataan seuraavasti: "Järjestämislaisissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 16:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 17:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 18:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus."

Kannattaja: Miina Kajos

Vastaehdotus 19 :

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 15 vastaus korvataan seuraavalla kappaleella. "Helsinki varaa mahdollisuuden ottaa kantaa koko valinnan vapaus käsitteeseen ja sen toteuttamisen eri tapoihin, kun ministeriö lähettää tätä koskevat lakiehdotukset lausunnoille. Nyt asiassa on liian monta avointa kysymystä."

Vastaehdotus 19 raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5: Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Jaa-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan

seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjiä 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 7: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

EI-ehdotus: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi kor-

jata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 2 (tyhjiä 3).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännessä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita."

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Maija Anttila

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: ”Vastausvaihtoehto C Ei pääosin.

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tuleekin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.”

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13: Puheenjohtaja Maija Anttila: "Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin)."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: "Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epä-tarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeätä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muokataan seuraavasti: "Järjestämissä esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 16: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 17: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävän mielipiteen.

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Maija Anttila, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 6 - 5 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriyvän mielipiteen.

27.09.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, va. virastopäällikkö, puhelin: 310 42215
juha.jolkkonen(a)hel.fi

Opetusvirasto 30.9.2016

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt opetusvirastolta lausuntoa kaupunginhallitukselle 27.9.2016. mennessä valtioneuvoston sote- ja maakuntauudistukseen liittyvistä laeista. Erityisesti pyydetään vastauksia maakuntalakiin liittyvän sähköisen kyselyn kysymykseen numero 5 ja tehtävästä 10.

Opetustoimen johtaja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Koulutustarpeiden ennakointi

Maakuntien liitoilla on jo vastuu alueellisten koulutustarpeiden ennakoinnista sekä alueellisten koulutustavoitteiden valmistelusta. Esitys ei tuo tähän muutosta kaupungin kannalta edellyttäen, että yhteistyö ennakointityössä säilyy.

Järjestämisvastuun siirtäminen

Esityksen mukaan maakunta voi järjestää tehtäviensä hoitamisen itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle maakunnalle. Maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Tässä tulisi ottaa huomioon kaupunkien ja kuntien erilaisuus. Yhteistyömahdollisuudet kaupungeissa ja isoissa kunnissa ovat heikommat jos palvelun tuottaja on eri organisaatiosta. Tulisi siis varmistaa, että lainsäädäntö mahdollistaa järjestämisvastuun siirtämisen kunnalle. Näissä tapauksissa tulisi palvelun rahoitusvastuun säilyä maakunnalla.

Esityksen mukaan maakunnan tulee ohjata ja valvoa sen järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen kouluissa ja oppilaitoksissa on käytännössä koko henkilökunnan sekä koulutuksenjärjestäjän vastuulla. Hyvinvoiva yhteisö ehkäisee ongelmia ja lisää yksittäisten henkilöiden hyvinvointia. Maakunnan valvontavastuu johtaa tässä helposti yksilöiden terveyteen liittyvään tilastointiin ja yksilöiden kanssa tehtävän työn korostumiseen. Yhteisön ja yksilöiden hyvinvointia tulisi tarkastella yhdessä. Tämän johdosta esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää palvelutuotantoa tulisi johtaa kokonaisuutena.

Ohjaaminen sekä seuranta koulujen ja oppilaitosten osalta on jo määritelty terveydenhuoltolaissa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta, jota toteutetaan tarkastuksin kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010).

Opiskeluhuollon palvelut kuuluvat opetustoimeen

Lasten ja nuorten oppimisen ja opiskelun edellytysten sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta on tärkeää panostaa ongelmien ennaltaehkäisemiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Tämä on lähtökohta myös 1.8.2014 käyttöön otetussa oppilas- ja opiskeluhoitolaissa. Se määrittelee oppilaitoksen hyvinvointityön perustaksi yhteisöllisen, jokaista yhteisön jäsentä osallistavan ennaltaehkäisevän työn. Opiskeluhoollon keskeisten ammattihenkilöiden eli psykologien ja kuraattoreiden osaaminen on olennaisessa osassa heidän tuodessa asiantuntijan osaamisen koko yhteisön käyttöön. Yhteisöllinen työ tapahtuu koko oppilaitoksen tasolla, yhteistyössä koko koulun asiantuntijoiden, henkilökunnan, nuorten ja sidosryhmien kanssa.

Yksilökohtainen työ toteutuu myös parhaiten siten, että näitä palveluja tarjoavat ovat aktiivisesti yhteisön jäsenenä tehden palveluille matalan kynnyksen ja tuoden arjessa läsnä olevan tuen. Tässä työssä välttämä-

töntä on suunnitelmallinen, opetuksen / koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen tasolla johdettu moniammatillinen yhteistyö. Nyt lausunnolla oleva lakiluonnos ei edistä näitä viimeisimmän tutkimustiedonkin tukemia tavoitteita. ”uudistuksen yhteydessä kouluterveydenhoitajat, psykologit ja kuraattorit siirtyvät maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen työ jää kuntiin” (hallituksen esityksen yksityiskohtaiset perustelut, s. 253-254.).

Yhteisöllistä ja yksilöllistä työtä ei siis voi kuvata tavalla eriyttää - työn suunnittelu, ohjaus ja kehittäminen eivät tarkoituksenmukaisella tavalla onnistu, elleivät opiskeluhuollon ammattihenkilöt työskentele tiiviisti osana oppilaitosyhteisöä. On myös muistettava, että suuri osa psykologien ja kuraattoreiden työstä määritellään opetustoimen lainsäädännössä ja opetussuunnitelmissa sekä perus- että toisella asteella.

Edellä esitetty näkemys tulee esille myös STM:n omassa selvityksessä (27.6.2016). Siinä todetaan, että ”oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kokonaisuuden rooli on oppimisen tukemisessa oppilaitoksessa ja siihen liittyvissä korjaavissa ja ennaltaehkäisevissä toimissa. Sellaisena se kuuluu jatkossakin koulutuksen järjestäjän ja kunnan tehtäviin. Se ei luontevasti kuulu käyttäjän perustason palveluita koskevan valinnanvapauden piiriin.”

On myös otettava huomioon, että opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoritehtävät ovat erityisiä asiantuntijatehtäviä, jotka ovat kiinteä osa koulu- ja oppilaitosyhteisöjä sekä kunnan toimijoita. Ennaltaehkäisevässä työskentelyssä korostuu asiantuntijuuden tuominen koko yhteisön käyttöön, tukemaan esimerkiksi opettajien työtä ja siten mahdollisuuksia ennaltaehkäistä ongelmia sekä puuttua niihin oikea-aikaisesti. Keskeistä psykologien ja kuraattoreiden työssä on koko kouluyhteisöä tukeva, ennalta ehkäisevä hyvinvointityö (oppimisen ja kasvun tukeminen, turvallisuuden lisääminen, moniammatillinen yhteistyö kiinteänä osana koko kouluyhteisöä, koulun sisäinen asiantuntijuus). Kattavien ennaltaehkäisevien kaupunki- ja kaupunginosatasoisten palvelujen toteutumisessa on merkittävää, että opiskeluhoito toimii tiiviissä yhteistyössä, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen kanssa, jotka jäävät jatkossakin kunnan järjestämisvastuulle.

Paikallinen asiantuntemus kunnan ja koulutuksen järjestäjän tasolla korostuu opiskeluhoitotyössä. Se on yhteistyötä, jonka mahdollisuuksien heikentäminen voi johtaa syrjäytymiskehityksen pahenemiseen erityisesti taajaan asutuilla alueilla, kuten pääkaupunkiseudulla.

Lisätiedot

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 27.09.2016 § 104

HEL 2016-009636 T 03 00 00

STM068:00/2015

Esitys

Pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Maakuntalakiehdotuksen 6 §:n mukaisesti maakunnan tehtävänä on vuoden 2019 alusta alkaen vastata pelastustoimesta. Helsingin kaupungin pelastuslaitos esitti lausuntonaan, että maakunnalle esitetty pelastustoimen tehtäväkokonaisuus on maakuntaudistuksen tavoitteiden ja tarkoituksen sekä pelastustoimen uudistustarpeiden mukainen.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Ville Mensala, suunnittelupäällikkö, puhelin: 31030030
ville.mensala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 27.09.2016 § 303

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntaudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi.

Hallituksen esityksellä on tarkoitus perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystaloukselta kunnilta maakunnille, säätää maakuntien rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannuttamisesta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta hallitus valmistelee erillisen esityksen.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä. Kaupunginhallitus pyytää erityisesti vastauksia kysymykseen numero 5: "Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen? Kaupunkisuunnitteluvirastolle on kohdennettu vastattavaksi erityisesti Maakuntalain 2 luvun 6 § maakunnan tehtäväalat momentit 11-15. Kaupunkisuunnittelu-lautakunta antaa lausuntonsa pääosin näihin kysymyksiin.

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus

Momentin 11 kohdan mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunta vastaisi nykyisin maakunnan liiton tehtäviin kuuluvasta maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan laatimisesta ja hyväksymisestä. Näiltä osin lakimuutos ei tuo muutosta nykyiseen käytäntöön maankäytön suunnittelussa.

ELY-keskusten tehtävät

Momentin 12 mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunnille ehdotetaan siirrettäväksi ELY-keskusten alueiden käytön suunnittelua koskevat tehtävät, joiden muuttamista konsultoivan roolin mukaisiksi valmistellaan parhaillaan ympäristöministeriössä.

Rakennusvalvonnan järjestämisen osalta maakunnan konsultoivaan rooliin kuuluisi asiantuntija-avun tarjoaminen, ajankohtaiskoulutuksen järjestäminen sekä mm. rakennusvalvontojen yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen. Lakimuutos mahdollistaa myös rakennusvalvonnan järjestämisen tehtävien siirron kunnista maakunnille, mikäli maakunta ja sen kaikki kunnat tekevät siitä sopimuksen sekä osoittavat rahoituksen maakunnalle tehtävien hoitoon.

Kuntakaavoituksen edistämiseksi maakunnan tehtävänä olisi tarjota alueen kunnille asiantuntija-apua ja ajankohtaiskoulutusta sekä osallistua ennakkoliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Koska maakuntien tehtäviä ei ole määritelty selkeästi näiden tehtävien osalta, on riski, että maakunta ottaa maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa roolia. Maakunnalla olisi muutoksenhakuoikeus kuntien kaavaratkaisuihin, kuten maakuntien liitoilla on nykyisin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan. Ympäristöministeriössä viireillä olevassa hallituksen esityksessä laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta on ehdotettu, että ELY:n tehtävät painottuisivat nykyistä vahvemmin merkittäviin ja laajaa vaikutusta omaaviin asioihin. ELY:n tehtäväksi esitetään jäävän kunnan alueiden käytön suunnittelun ja rakentamisen järjestämisen edistäminen, kuten nyt maakunnalle tässä esityksessä. Maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksessä ei ole aukaistu sitä, mitä edistämällä tarkoitetaan. Maankäyttö- ja rakennus-

lain hallituksen esityksen mukaan viranomaisyhteistyö ELY:n kanssa jatkuisi valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia omaavissa asioissa. Nyt puheena oleva esitys jättää epäselvyyden siitä, mitä tarkoittaa osallistuminen ennakolliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Lautakunta katsoo, että myös lausunnon kohteena olevaan esitykseen tulisi kirjata, että viranomaisyhteistyötä tehtäisiin vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävissä asioissa.

Hallituksen esityksen mukaan muutoksenhakuoikeus kuntien kaavoihin säilyisi samana kuin nykyisellä maakuntaliitolla on voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Esitystä ei ole aukikirjoitettu lakimuutokseen. Hallituksen esityksessä maankäytön- ja rakennuslain muuttamiseksi ELY:n valvontatehtävä esitetään rajattavaksi niihin kuntien alueidenkäyttöä ja rakentamista koskeviin ratkaisuihin, joilla on valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia. Saman tulisi koskea maakuntien valitusoikeutta. Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa tulisi selkeyttää.

Kulttuuriympäristön hoito

Momentin 13 kohdan mukaan maakunnan tehtävälleen kuuluisi kulttuuriympäristön hoito siten kuin siitä lailla säädettäisiin. Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ihmisen muovaamaa ympäristöä, kuten kulttuurimaisemia, rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja muinaisjäänöksiä. Maakunnan tehtävänä olisi muun muassa lisätä tietoa ja tietoisuutta kulttuuriympäristöistä, edistää niiden kestävää hoitoa ja käyttöä, edistää alan toimijoiden yhteistyötä maakunnassa sekä seurata kulttuuriympäristöjen tilaa ja kehitystä. Kulttuuriympäristöjen hoito myös tukisi muita tehtävälleen, esimerkiksi aluekehittämistä, maakunnallisen identiteetin edistämistä sekä maakuntaa koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja strategioiden laatimista.

Kulttuuriympäristön tehtävä maakuntalain 2 luvun momentissa 13 parantaa oikein järjestettynä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämistä laaja-alaisesti, mikä mahdollistaa myös maakunnan vahvuuksien tuomisen elinkeinoelämän ja koulutuksen sekä matkailun vetovoi-matekijöiksi ja voimavaraksi. Tämä edellyttää riittäviä asiantuntijaresursseja. Kulttuuriympäristön tehtäväkentän toimijoiden tulisi olla tiiviissä vuorovaikutuksessa maankäytön suunnittelijoiden kanssa, jotta kulttuuriympäristön vaaliminen ja siihen liittyvä tutkimus- ja koulutus- sekä vuorovaikutus tulisivat parhaiten hyödynnetyksi ja osaksi sujuvaa kaavoitusta. Kulttuuriympäristöasioissa hyvä yhteistyö eli hyvä hallinto, asiantuntijapalveluiden laatu ja alueellinen riittävyys sekä yhteistyö asukkaiden ja yhdistysten kanssa nähdään voimavarana. Kulttuuriympäristöön liittyvän tiedon ja inventointien tulisi olla ajantasaisia ja hel-

posti saatavilla. Maakunnan tulisi edistää toiminnan ja elämän kehittämistä kulttuuriympäristöihin.

Liikennejärjestelmä

Momentin 14 kohdan mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Lakiesityksessä aiemmin Uudenmaan ELY -keskukselle kuuluvia seudun liikennesuunnitteluun ja valtion vastuulla olevien väylien hoitoon ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ja vastuita siirretään maakunnalle. Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole asiaan huomautettavaa, jos muutos parantaa valtion vastuulla olevien väylien ylläpitoa ja kehittämistä sekä edistää kaupungin ja valtion viranomaisten välistä yhteistyötä liikenteen ja maankäytön kehittämisessä sovittujen valtakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Helsingin seudun joukkoliikenteensuunnittelusta ja järjestämisestä toimialallaan ja sen toimintaedellytysten edistämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vastaa HSL, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Työtä tehdään nykyisin yhteistyössä kaikkien HSL -alueen kuntien sekä Uudenmaan ELY -keskuksen kanssa. Helsingin kaupunki vastaa osaltaan alueensa liikennejärjestelmän kehittämisestä mm. kaupungin strategiaohjelman tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti yleis- ja asemakaavoituksessa sekä katusuunnittelussa. Lakiesitys ei tuo merkittävää muutosta nykyiseen liikennejärjestelmätöiden työnjakoon ja yhteistyöhön valtion, HSL:n ja Helsingin kaupungin välillä.

Momentin 15 kohdan mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Yksityisteiden tai liikkumisen ohjauksen valtionavustustehtävien hoitoon liittyvillä lakimuutoksilla ei ole vaikutusta Helsingin kaupungin toimintoihin.

Sote-palvelut ja maankäytön suunnittelu

Helsingin maankäytön suunnittelun näkökulmasta kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat edelleen tärkeitä sote-palveluiden sijainnille, riippumatta siitä, mikä taho palveluja järjestää ja omistaa tilat. Sosiaali- ja terveystieteiden tulee sijaita hyvin saavutettavissa paikoissa ja tuleva kaupungin kasvu ja kaavoituksen tuoma asukasmäärän lisäys on jatkossakin huomioitava palveluverkon suunnittelussa ja palveluiden sijainnissa. Hyvällä yhteistyöllä maankäytön ja palveluverkon suunnitte-

lussa voidaan varmistaa palveluiden hyvä saavutettavuus sekä ennakoita tulevia sijainti- ja tilatarpeita kaupunkirakenteessa.

Yhteenveto

Maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on edellä kuvattujen momenttien osalta pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

20.09.2016 Poistettiin

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Heikki Hälvä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi
Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi
Irene Varila, lakimies, puhelin: 310 37451
irene.varila(a)hel.fi
Kaisu Tähtinen, johtava lakimies, puhelin: 310 37035
kaisu.tahtinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 20.09.2016 § 290

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon, jossa keskitytään erityisesti maakuntalakiin liittyvän sähköisen kyselyn kysymykseen numero 5.

Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä (avotila)
- kyllä pääosin (avotila)
- ei pääosin (avotila)

- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakuntalain 6 §, 5) terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (ympäristöterveydenhuolto)

Ympäristöterveydenhuolto on määritelty terveydenhuoltolain 21 §:ssä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu terveydensuojelulain, elintarvikelain, tupakkalain ja eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät. Lakiluonnoksen mukaan ympäristöterveydenhuolto sijoittuisi 1.1.2019 lähtien 18 maakuntaan, kun ympäristöterveydenhuolto nyt järjestetään 62 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikössä. Lain perustelujen mukaan riittävän osaamisen ja resurssit omaava kunta voi kuitenkin laissa säädettyjen kriteerien täytyessä sopia maakunnan kanssa järjestämisvastuun siirtämisestä tältä osin kunnalle. STM ja MMM ovat lähettäneet 7.6.2016 valvontayksiköille kirjeen, jonka mukaan tulevat kriteerit olisivat sellaiset, että järjestämisvastuun siirto maakunnilta kunnille olisi mahdollista käytännössä vain Helsingillä tai pääkaupunkiseudulla, jos sen kunnat päättävät järjestää ympäristöterveydenhuollon yhdessä.

Ympäristökeskuksessa ympäristöterveydenhuollon mukaisista tehtävistä vastaavat elintarviketurvallisuusosasto (36 htv) ja ympäristöterveysosasto (26 htv), yhteensä 62 htv. Luku ei sisällä sihteeripalveluita tai muuta tehtävien hoidossa tarvittavaa hallinnollista apua, kuten juristipalveluita erityislainsäädännön tulkintakysymyksissä. Helsingissä on 5461 elintarvikevalvontakohtetta, 2044 terveydensuojelulain mukaista valvontakohtetta ja 1556 tupakkalain mukaista valvontakohtetta. Ympäristöterveydenhuollon valvontakohteet ovat pääosin yrityksiä lukuun ottamatta esimerkiksi päiväkoteja, kouluja, uimarantoja ja -halleja sekä asumisterveys- ja eläinsuojeluvalvontaa. Valvonta sisältää ilmoitusten ja hakemusten käsittelyä, tarkastuksia, valitusten käsittelyä ja neuvontaa.

Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat kunnalliset eläinlääkäripalvelut ostetaan ostopalveluna Helsingin yliopistolliselta eläinsairaaltalalta. Valtio korvaa ympäristökeskukselle eläinlääkintähuoltolain nojalla kahden eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa tekevän valvontaeläinlääkäriin viran kustannukset.

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Ympäristökeskuksella on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kautiaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä

mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen. Esimerkiksi HSY Vesi on kaikkien kolmen valvontayksikön yhteinen valvontakohte. Lisäksi näiden kaupunkien yhteisellä sopimuksella on vuonna 2010 perustettu laboratorio Metropolilab Oy, joka huolehtii mm. ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien elintarvike- ja vesianalyysien tekemisestä sekä erityistilanteisiin liittyvistä laboratoriopalveluista. PKS-kaupungeilla on myös eläinsuojelulain edellyttämän kunnan löytöeläintoiminnan järjestämisestä (Viikin löytöeläintalo) yhteinen sopimus, joka on voimassa 30.9.2020 saakka.

Lakiluonnoksen mukaan myös löytöeläintoiminta kuuluu maakuntiin siirrettäviin tehtäviin, nyt sen järjestämisvastuu on kunnalla, vaikka tehtävä yleensä hoidetaan osana ympäristöterveydenhuoltoa. Lisäksi maakuntiin on siirtymässä nikotiinikorvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta. Molempien tehtävien osalta on selkeää, että ne sisällytetään osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse. Nämä tehtävät hoidetaan tälläkin hetkellä ympäristökeskuksessa.

Lakiluonnoksen perusteluissa on mainittu, että valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Maakuntalain 6 §, kohdat 6) maatalous ja maaseudun kehittäminen; 7) maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta; 8) kalatalous ja vesitalous

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa kohdissa 6) ja 7) mainittuihin tehtäväkokonaisuuksiin, jotka sisältävät lähinnä aluehallintovirastoille ja ELY-keskuksille kuuluvia valtion ohjaamia tehtäviä.

Maakunta 6 §, kohdat 19) vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta; 20) vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu; 21) ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen

Ympäristölautakunta toimii Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena (ympäristönsuojelulaki) ja hoitaa siten kaikki kaupungin

ympäristönsuojelutehtävät. Ympäristönsuojeluosaston henkilöresurssivahvuus on noin 60 htv. Vesien ja merensuojelun edistäminen ja valvonta, tiedon tuottaminen ympäristön tilan seuraamiseksi, ympäristötietouden parantaminen ovat keskeisiä lakisääteisiä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä (laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta). Helsinki ja muut pääkaupunkiseudun kaupungit tekevät ympäristönsuojelussa tiivistä yhteistyötä keskenään. Esimerkiksi Helsingin ympäristökeskus tuottaa tietoa koko pääkaupunkiseudun merialueen tilasta merialueen yhteistarkkailun toteuttajana. Ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää Internetissä toimivaa pääkaupunkiseudun ympäristötilastoa (www.ymparistotilasto.fi) ja koordinoi kansallista ja Itämeren alueella toimivaa Itämerihaaste-verkostoa (www.itamerihaaste.net), jonka tavoitteena on Itämeren suojeleminen.

Ympäristölautakunta toteaa, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää kohtien 20 ja 21 mukaisten tehtävien hoidossa. Yhteistyöllä resurssit saadaan optimaaliseen käyttöön. Kohdan 19 mukaisten tehtävien osalta lautakunta toteaa, että vesihuoltolaissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi säädetty valvontatehtävät kuten esimerkiksi päätökset vesihuoltoverkostoon liittymisestä vapauttamiseksi on perusteltua säilyttää Helsingin kaupungin ympäristölautakunnalla.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, elintarviketurvallisuuspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32010
[riikka.aberg\(a\)hel.fi](mailto:riikka.aberg(a)hel.fi)

Pertti Forss, ympäristöterveyspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32002
[pertti.forss\(a\)hel.fi](mailto:pertti.forss(a)hel.fi)

Päivi Kippo-Edlund, ympäristönsuojelupäällikkö, puhelin: +358 9 310 31540
[paivi.kippo-edlund\(a\)hel.fi](mailto:paivi.kippo-edlund(a)hel.fi)

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 20.09.2016 § 87

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtioneuvoston esitysluonnoksesta sote- ja maakuntauudistukseen liittyvistä laeista:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Maakuntalain 2 luku:

Hallituksen esityksen maakuntalain 2 luku sisältää maakunnan tehtävän 18 "kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista".

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kulttuurin vaikutukseksi yhteiskunnassa voidaan katsoa lukuisia asioita, mutta hallituksen esitys ei anna vihjettä siitä, millaista vaikutusta maakuntatason kulttuuritoiminnalla haetaan. Taustamuistioiden ja valmistelijoiden antamien lausuntojen perusteella voitaneen olettaa, että vaikutukseksi haetaan jonkinlaisia alueellisen identiteetin vahvistumista ja sosiaalisen pääoman kasvua. Lautakunta toteaa, että vahvistuakseen jonkin asian tulee ensin olla olemassa.

Helsingin valtuustostrategia painottaa useassa kohdin sitä, miten Helsingin tulee kehittää, vahvistaa ja tasa-arvoistaa kaupunginosiaan. Tälle työlle on nähtävissä Helsinkiä kehittäviä vaikutuksia. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että uusmaalaisen identiteetin kehittymiselle ja sosiaalisen pääoman lisääntymiselle ei ole voitu osoittaa Helsinkiä kehittäviä vaikutuksia.

Suomen kulttuurirahasto julkaisi vuonna 2015 kulttuurirahoitusta käsittelevän selvityksen "Rahan kosketus". Selvityksen taustamateriaaliksi se teetti kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämässätiö Cuporella selvityksen, jossa vertailtiin kuntien ja valtioiden roolitusta kulttuurin rahoituksessa Suomessa ja joissain Euroopan maissa. Selvityksen löydös on, että työnjako on Suomessa poikkeuksellisen sekava. Oikeastaan ainoa selvityksen positiivinen havainto on, että Suomen toimintakenttää ei ole sekoittamassa maakunnan tai läänin tason toimija. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että suomalainen kulttuurielämä voi paremmin, jos selvityksen ainoaa positiivista havaintoa ei romuteta.

Uudenmaan liitto teki 2010 "Maakuntasuunnitelma 2033" -nimisen dokumentin, jonka voidaan katsoa edustavan hallituksen ehdotuksen maakuntastrategiaa tai -ohjelmaa. Suunnitelman kulttuuria koskeva osuus kuuluu:

"Kulttuurialan kasvu on huomattavasti nopeampaa kuin muilla sektoreilla. Maan sisällä on suuria eroja ja tilanne Uudellamaalla on sikäli poikkeuksellinen, että ala keskittyy nimenomaan tähän maakuntaan. Uudellamaalla sijaitsevat monet tärkeimmät julkiset taidelaitokset, kaikki taideliopistot ja monia muita taidealan ammattikoulutusta tarjoavia oppilaitoksia, huomattava osa kulttuuriteollisuuden klusterista sekä merkittävä määrä alaa tukevia palveluja. Juuri tähän maakuntaan keskittyvät suomalaiset kulttuurialan osaajat: Kun suomalaisesta työllisestä työ-

voimasta työskentelee Uudellamaalla 29 prosenttia, kulttuurialan työvoimasta 51 prosenttia sijoittuu Uudellemaalle. Uusimaa muodostaa kulttuurialan keskittymän, jossa nimenomaan eri toimijoiden ja eri poliittikalohkolla toimivien välillä on kehitettävissä ainutlaatuisia verkostoja.

Kulttuurin innovatiivinen rooli on 2000-luvulla korostunut osana elinkeinopolitiikkaa ja tämä strategia pyrkii löytämään vastauksia näihin mahdollisuuksiin. Luovia ratkaisuja on saavutettavissa erityisesti hyvinvointiosaamisen alalla, maahanmuuttajakysymyksiin vastaamisessa, uusien asuinalueiden integraation tukemisessa, uusien liiketoimintamallien kehittämisessä.”

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että koska Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara itse asiassa on Helsinki tai korkeintaan pääkaupunkiseutu, ei maakuntatason kulttuuristrategioille ole tarvetta.

Hallituksen esitys sisältää 25 maakunnan tehtävää sekä kuusi asiaa, joita ”maakunta voi lisäksi hoitaa”. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta lausuu, että kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoisiin tehtäviin.

Varsinaisia eksplisiittisiä kulttuuritehtäviä tärkeämpänä kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevassa laissa huomioidaan erikseen taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Maakuntalain 1 luku:

Maakunnan hyvinvointikertomuksessa tulee liikunnan tavoin huomioida taide- ja kulttuuritoiminta.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä:

Sosiaali- ja terveydenhuollon laissa terveyden ja hyvinvoinnin käsite tulee määritellä laajasti niin, että siinä huomioidaan niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinen ulottuvuus.

Sosiaali- ja terveystalveluiden piirissä olevien, etenkin pitkä- tai lyhytaikaisten asumistalveluiden ja kotihoidon piiriin kuuluvien henkilöiden kulttuurioikeuksien toteutuminen tulee turvata myös lain tasolla. Kulttuurioikeuksien toteutumisessa tulee huomioida maantieteellinen ja sosioekonominen ulottuvuus. Kulttuurioikeuksien toteutumisen varmistamisessa maakunnan tulee tehdä tiivistä yhteystyötä kunnan kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laissa mainituissa laatuksiteereissa, palvelulupauksissa ja palvelustrategioissa tulee huomioida myös taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset.

Taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämistä ja kehittämistyötä tulee tehdä maakuntatason ja kuntatason yhteistyönä.

Maakuntien rahoituslaki, 3 luku, Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus, 11 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin:

Lakiesityksen mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen tehtävänä on kannustaa ja tukea maakuntia toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka kohdistuisivat erityisesti kansansairauksien ehkäisyyn, ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että taide- ja kulttuuritoiminnalle tulee määritellä omat indikaattorit, koska taiteella ja kulttuurilla on todistetusti vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Indikaattorien määrittelyssä tulee käyttää taiteen ja kulttuurin ammattilaisia sekä tehdä yhteistyötä kuntasektorin kanssa.

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, 3 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet:

Lakiesityksen mukaan kunnalle myönnetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosana euromäärä, joka lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta kunnan asukasluvulla sekä kunnalle määritellyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimella.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että taide- ja kulttuuritoiminnalle tulee liikunnan tavoin määritellä omat indikaattorit, koska taiteella ja kulttuurilla on todistetusti liikuntaan rinnastettavia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Indikaattorien määrittelyssä tulee käyttää taiteen ja kulttuurin ammattilaisia.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 15.09.2016 § 128

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: 5-kohdan lauseen loppuosaa muutettiin kuulumaan "Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoimen sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Lautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Liikuntalautakunnalta on pyydetty lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Lautakunta lausuu seuraavaa:

Lakiluonnoksessa maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat kannattavia. Liikuntalautakunta kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyte-kertoimen indikaattoreita.

Suomessa toteutetaan mittavaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntauudistusta. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, jotka järjestävät alueensa sosiaali- ja terveystoimen. Maakunnille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan. Kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen rahoittamiseksi säädetään uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä.

Esitysluonnoksen mukaan maakuntalaissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä (2 luku 6 §). Kunnan liikuntatoimeen ja liikuntapolitiikkaan liittyviä tehtäviä ovat mm. alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät. Maakuntien tehtäviin sisältyy myös terveyden edistämisen asiantuntijatuki kunnille. Lisäksi maakunnille ehdotetaan eräitä muita kunnan liikuntatoimeja koskevia ja nykyisin valtion aluehallinnolle kuuluvia tehtäviä.

Kuntien tehtävät tai vastuut liikunnan edistämisen kohdalla eivät tule muuttumaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja henkilöstö siirtyvät maakuntiin, mutta kuntien vastuulle jää jatkossakin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Liikuntalautakunta korostaa, että kuntien hyvät käytännöt liikuntatoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen välillä on turvattu uudistuksessa. Kuntien liikuntatoimien ja jatkossa maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhteistyön lisäämiselle on kasvava tarve, etenkin väestön ikääntyessä. Liikunnan avulla toteutettava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on vaikuttava keino toimintakyvyn ylläpitämisessä. Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoi-

men sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta.

Kuntien valtionosuusrahoitus peruspalvelujen osalta uudistuu. Liikuntalautakunta kannattaa ns. hyte-kertoimen käyttöönottamista ehdotetussa muodossa. Kertoimen indikaattoreissa huomioidaan mm. koulupäivän liikuntaa lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen, liikunnan poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen, kuntalaisten ja liikuntatoimen välisen yhteistyön toteuttaminen sekä kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden ja liikuntapalvelujen käytön seuranta ja raportointi. Liikuntaa koskevia indikaattoreita käytetään Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen Kuntien terveydenedistämisasiivisuutta (TEA-viisari) kuvaavassa arvioinnissa. Arviointi on toistettu kahden vuoden välein vuodesta 2010 lukien ja on näin ollen riittävän vakiintunut ja tunnettu tiedonkeruumuoto.

Käsittely

15.09.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: 5-kohdan lauseen loppuosaa muutettiin kuulumaan "Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoimen sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Lautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, osastopäällikkö, puhelin: 310 87751
kirsti.laine(a)hel.fi
Pekka Jyrkiäinen, suunnittelija, puhelin
pekka.jyrkiainen(a)hel.fi

§ 287

Kokouksessa jätetyt aloitteet

HEL 2016-012065, 2016-012068, 2016-012069, 2016-012070

Päätös

Kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Mari Rantasen ym. aloite koiraveron poistamisesta
- valtuutettu Mari Holopaisen ym. aloite vieraan kielen oppimisen varhaistamisesta
- valtuutettu Tuomo Valokaisen ym. aloite Love Records -yhtiön muistolaatasta
- valtuutettu Petra Malinin ym. aloite sosiaalityöntekijöiden työhyvinvoinnista

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.11.2016

Pj/1

§ 277

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade konstatera att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att förhinder för detta sammanträde har anmälts av de ledamöter som är antecknade som frånvarande på närvarolistan och att de ersättare som framgår av listan har kallats i deras ställe.

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och stadsfullmäktiges arbetsordning förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Bilagor

1 Läsnaololista

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar konstatera vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrätta namnupprop och konstatera att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

02.11.2016

Pj/2

§ 278

Val av protokolljusterare

Beslut

På förslag av ordföranden valdes ledamöterna Sari Mäkimattila och Harri Lindell till protokolljusterare med ledamöterna Pekka Majuri och Emma Kari som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar välja två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 279

Detaljplaneändring för idrottsområde i Stensböle och Jakobacka (nr 12369, inomhuscentrum för skyttesport och agilityhall i Stensböle)

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna detaljplaneändring för område för idrotts- och rekreationsanläggningar i 41 stadsdelen (Storskog, Jakobacka) och område för idrotts- och rekreationsanläggningar och special-, närrekreations- och gatuområden i 47 stadsdelen (Mellungsby, Stensböle) enligt ritning nr 12369, daterad 17.11.2015 och ändrad 13.9.2016, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen. Ett nytt kvarter med numret 47084 bildas.

Behandling

Rättelse av ett fel jämförbart med ett skrivfel (förvaltningslagen 51 §, 30.3.2020)

Ett fel upptäcktes på detaljplanekartan. I kartans södra delområde finns dispositionsbeteckningen VU. I delen Detaljplanebeteckningar och bestämmelser på kartan saknades beteckningen "VU Område för idrotts- och rekreationsanläggningar" med bestämmelser.

Beteckningen som saknades korrigerades på detaljplanekartan och i detaljplanebeskrivningens bilaga Asemakaavan muutos. Korrigeringen inverkar inte på innehållet i detaljplanen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hannu Hyttinen, stadssekreterare, telefon: 31036024

[hannu.hyttinen\(a\)hel.fi](mailto:hannu.hyttinen(a)hel.fi)

Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045

[anna.villeneuve\(a\)hel.fi](mailto:anna.villeneuve(a)hel.fi)

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016, (korjattu 30.3.2020, HL 51 §)
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016, (korjattu 30.3.2020, HL 51 §)
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Detaljplaneområdet, som består av två separata delar, är beläget i Stensböle, öster om Lahtisleden, ca 11 km från Helsingfors centrum.

Detaljplaneändringen innebär att det blir möjligt att göra verksamheten i Stensböle friluftspark och Stensböle idrottspark mångsidigare i form av hallar för skyttesport respektive agility. Ett inomhuscentrum på 30 000 m² vy för skyttesport och en agilityhall på 2 050 m² vy får byggas. En permanent servicebyggnad på 150 m² vy kan uppföras vid den befintliga cykelbanan. Ett område vid Lahtisleden anvisas som område för återvinning av icke-förorenad jord.

Detaljplaneändringen möjliggör en supercykelväg utmed Lahtisleden, likaså en gång- och cykelbro i Stensböle som korsar Lahtisleden och förbinder Malms flygplats och Stensböle friluftspark.

När detaljplanelösningen genomförs blir resultatet ett mångsidigare aktivitetsutbud i Stensböle, bättre cykelförhållanden och en möjlighet till ett permanent område för jordåtervinning. Dessutom får Stensböle industriområde en komplett fasad mot Lahtisleden, och värdena hos ett befästningsområde från första världskriget bevaras.

Föredragandens motiveringar

Detaljplaneområdet är i landskapsplanen för Nyland, som miljöministeriet fastställde 8.11.2006, tätortsområde och rekreationsområde, och delen i norr är också grundvattenområde. Lahtisleden och Borgåleden är motorleder.

Detaljplaneområdet är flygbullerområde i etapplandskapsplan 2 för Nyland, som miljöministeriet fastställde 30.10.2014. Delen i norr är dessutom ett område av riksintresse som är viktigt med tanke på kulturmiljön (Byggda kulturmiljöer av riksintresse, Museiverket 2009).

I Generalplan 2002 för Helsingfors är detaljplaneområdet rekreationsområde. Förslaget till detaljplaneändring avviker från generalplanen på så sätt att ett område för jordåtervinning ligger inom ett rekreationsområde. Bullret från trafiken på Lahtisleden gör att det inte är ändamålsenligt att detaljplaneområdet används för uteidrott. Det viktigaste området i Stensböle friluftspark är rekreationsområde också i förslaget till ny generalplan för Helsingfors (stadsplaneringsnämnden 14.6.2016). Norra delen av detaljplaneområdet är där dels rekreations- och grönområde, dels område för verksamhetslokaler. Mellan Malm och Stensböle är en supercykelväg, ett grönstråk och en snabbspårväg angivna. I generalplaneförslaget löper en supercykelväg också parallellt med Lahtisleden. Den aktuella detaljplanelösningen är i överensstämmelse med generalplaneförslaget.

I den generalplan för Helsingfors som gäller yta under jord, nr 11830, är området i norr delvis ett område med bergresurser som är lämpligt för byggande under jord. En liten del av området hör till ett område planerat för byggande under jord. Förslaget till detaljplaneändring är i överensstämmelse med generalplanen.

De gällande detaljplanerna, nr 9885 och nr 11670, är från år 1993 respektive år 2007.

En översiktsplan utarbetades för Stensböle idrottspark år 2012, och idrottsverket justerade planen år 2015 i samband med att en detaljplaneändring blev aktuell.

När detaljplanen blir genomförd får staden kostnader på ca 100 000 euro exklusive moms. Kostnaderna hänför sig till en vändplats vid norra

ändan av Stensbölekanten och till stråk för gång- och cykeltrafik. Kostnaderna för en supercykelväg ingår inte i beloppet.

Planeringsfaser och växelverkan

Planläggningsarbetet inleddes på initiativ av idrottsverket. Detaljplaneområdet är i stadens ägo.

Deltagandet och växelverkan arrangerades i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Elva skrivelser med åsikter om utkastet till detaljplaneändring kom in. Inställningen är positiv i alla.

Förslaget till detaljplaneändring hölls offentligt framlagt 11.12.2015–18.1.2016. Inga anmärkningar framställdes. Utlåtanden gavs av Helen Elnät Ab, samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT), samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM), polisinrättningen i Helsingfors, Finavia Abp, försvarsmaktens första logistikregemente, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, stadsmuseet, fastighetskontoret, idrottsnämnden, räddningsnämnden, nämnden för allmänna arbeten och miljönämnden.

Utlåtanden

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland framhåller följande:

- Storleken på trafikområdet för Lahtisleden (LT) bör justeras på detaljplanekartan så att den blir densamma som i utkastet till vägplan.
- Området för närrekreation på detaljplanekartan bör ändras till skyddsgrönområde där riktvärdet för buller överskrids.
- Tattarmossens grundvattenområde bör få en kvartersbeteckning och en egen detaljplanebestämmelse på detaljplanekartan.
- Detaljplanematerialet bör beträffande läget för kvartersområdet med beteckningen E-1 kompletteras med en utredning om jordåtervinning (läge, beskaffenhet, konsekvenser, sätt att avvärja miljörisker), och detaljplanebestämmelserna bör kompletteras utifrån slutsatserna från utredningen.

Följande framhålls i de andra utlåtandena: Grundvattnet bör skyddas (HRM). De höjdbegränsningar som har att göra med flygplatsen bör beaktas (Finavia). Jordkablar och vindkraftverk bör vara möjliga (försvarsmakten). Bristen på platser för skjutövning minskar, och trafiken påverkas föga (polisinrättningen). Frågan om kollektivtrafikförbindelser och vikten av stråk för gång- och cykeltrafik tas upp (HRT). Detaljplanebeteckningen YU bör ersättas med beteckningen KTY/YU (fastighetskontoret). Körningen till VU-området bör ske från Stensbölegrän-

den, bilplatserna bör förläggas till VU-området, och körning via tomten med en skidhall bör inte vara tillåten (idrottsnämnden).

Utlåtandena finns i sin helhet i beslutshistorien och refereras i rapporten över växelverkan (bilaga 3). Genmälena ingår i sin helhet i rapporten.

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

Följande har gjorts med anledning av utlåtandet från Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland: Landsvägsområdet (LT) har ändrats på detaljplanekartan så att det nu är detsamma som i utkastet till vägplan. Området för närrecreation i detaljplaneförslaget har ändrats till skyddsgrönområde (EV) med hänvisning till den bullerutredning som gjorts för utkastet till vägplan. Detaljplanebeskrivningen har kompletterats med en utredning om jordåtervinning som byggnadskontoret låtit göra, och beteckningen E-1 har på basis av detta kompletterats med att den står för specialområde för återvinning av icke-förorenad jord. Tattarmossens grundvattenområde har inte fått en kvartersbeteckning eftersom detaljplanen med sina bestämmelser i ord har en styrverkan som är tillräcklig för att grundvattenmängden och -kvaliteten ska vara tryggad också under den fortsatta planeringen efter detaljplaneprocessen. Grundvattenskyddet på YU-tomten kommer att ordnas i enlighet med byggnadstillsynsverkets anvisningar. Byggnadskontoret utarbetar genomförandeplaner för området med beteckningen E-1, och dessa omfattar de grundvattenskyddsåtgärder som verksamheten i området kräver. Ändringarna har diskuterats med Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

Dessutom har detaljplanebeskrivningen kompletterats, och på detaljplanekartan har det gjorts korrigeringar av teknisk natur som inte påverkat innehållet i förslaget.

Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Beslutsförslaget är i överensstämmelse med stadsplaneringskontorets justerade förslag.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hannu Hyttinen, stadssekreterare, telefon: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12369 kartta, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12369 selostus, päivätty 17.11.2015, muutettu 13.9.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 17.11.2015, täydennetty 13.9.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin poliisilaitos
Finavia Oyj
Puolustusvoimat 1. logistiikkarykmentti

För kännedom

Kaupunginmuseo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Liikuntalautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta

Ympäristölautakunta

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 26.10.2016 § 274

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hannu Hyttinen, stadssekreterare, telefon: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 10.10.2016 § 868

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen 17.11.2015 päivätyn ja 13.9.2016 muutetun piirustuksen numero 12369 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuu uusi kortteli 47084.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 13.9.2016

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
http://www.hel.fi/stadsfullmaktige

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, karttaruutu 667788-99

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 17.11.2015 päivättyä 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan (muodostuu uusi kortteli 47084) muutosehdotusta nro 12369. Kaavaehdotukseen 13.9.2016 tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselostuksesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä kaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten hallintokuntien kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kivikon ulkoilupuiston ja liikuntapuiston toimintojen monipuolistumisen ampumaurheilulle ja agilityharrastukselle tarkoitettujen sisähallien muodossa. Sisäampumaurheilukeskukselle on osoitettu 30 000 k-m² ja agilityhallille 2 050 k-m². Nykyiselle pyöräilyradalle voidaan rakentaa pysyvä huoltorakennus 150 k-m². Pilaantumattomien maa-ainesten kierrätysalueelle osoitetaan alue Lahdenväylän varteen.

Kaavamuutoksessa varaudutaan pyöräilyn laatukäytävän sijoittumiseen Lahdenväylän varteen ja Lahdenväylän ylittävän, Malmin lentokenttääalueen ja Kivikon ulkoilupuiston yhdistävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen sillan sijoittumiseen Kivikossa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Kivikon alueen harrastustarjonta monipuolistuu, pyöräilyn olosuhteet paranevat ja maa-ainesten kierrätystoiminnalle voidaan toteuttaa pysyvä alue. Kivikon teollisuusalueen julkisivu Lahdenväylälle täydentyy ja ensimmäisen maailmansodan linnoitealueen arvot säilyvät.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty liikuntaviraston aloitteesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä. Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. kaavaehdotuksen tealuevaraukseen, virkistysalueen ja ampumaurheilukeskuksen kaavamerkintöihin, pohja-

veden suojeluun, maa-ainesten kierrätysalueeseen, lentoaseman korkeusrajoituksiin, sekä eteläisen kaava-alueen osan ajoyhteys- ja pysäköintijärjestelyihin. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Se poikkeaa oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta siten, että maa-ainesten kierrätysalue sijoittuu virkistysalueelle. Lahdenväylän liikenteen aiheuttamasta melusta johtuen alueelle ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa ulkoliikuntatoimintoja.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on uuden yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueen pohjoinen osa on Lahdenväylään rajoittuvaa metsäistä aluetta, jota ulkoilutiet rajaavat idässä ja pohjoisessa sekä esiraennetut teollisuustontit etelässä. Alue on Tattarisuon pohjavesialuetta.

Suunnittelualueen eteläisessä osassa on pyöräilyn BMX-rata ja agilitykenttä sekä kallioaluetta ja täyttömaata. Suunnittelualueen pohjoisessa osassa sekä molempien osien lähiympäristössä on ensimmäisen maailmansodan linnoitekaivantoja ja tykkitietä.

Alueella on voimassa asemakaavat vuosilta 2007-1993.

Pohjoinen alue on asemakaavoissa urheilu- ja virkistyspalvelualue, jonka rakennusoikeus 4500 k-m², katu- ja lähivirkistysaluetta sekä erityisaluetta multasekoittamoa varten. Eteläinen alue on urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta, jolla on ohjeellinen pallokenttä ja 100 k-m² rakennusoikeutta huoltorakennusta varten. Huoltoajoyhteys alueelle on osoitettu Savikiekontieltä kaava-alueen eteläpuolisen tontin (Kivikon hiihtohalli) kautta.

Ensimmäisen maailmansodan linnoitteita on asemakaavoissa osoitettu suojelumerkinnöillä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaihana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 17.11.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.12.2015–18.1.2016.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Helsingin poliisilaitos
- Finavia Oyj
- Puolustusvoimat 1. Logistiikkarykmentti
- Uudenmaan ELY-keskus
- kaupunginmuseo
- kiinteistövirasto
- liikuntalautakunta
- pelastuslautakunta
- yleisten töiden lautakunta
- ympäristölautakunta

ELY- keskuksen lausunnossa esitettiin, että

- Lahdenväylän liikennealueen (LT-alue) laajuus tulee tarkistaa kaavakartalle tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi.
- kaavakartan lähivirkistysalue tulee muuttaa kaavassa suojaviheralueeksi siltä osin kuin melun ohjearvot täyttyvät alueella.
- Tattarisuon pohjavesialue tulee merkitä kaavakartalle korttelikohtaisena merkintänä ja antaa sille oma kaavamääräys.
- E-1-korttelialueen sijoittamisen osalta kaava-aineistoa tulee täydentää selvityksellä maa-ainesten kierrätystoiminnan sijoittamisesta, laadusta, vaikutuksista ja ympäristöriskien torjunnasta ja kaavamääräyksiä tulee täydentää selvityksen johtopäätösten pohjalta.

Kaavakartan maantien alue (LT) on muutettu tiesuunnitelmaluonnoksen mukaiseksi. Tiesuunnitelmaluonnoksen meluselvityksen perusteella kaavaehdotuksen lähivirkistysalue on muutettu suojaviheralueeksi (EV). Kaavaselostukseen on lisätty rakennusviraston teettämä selvitys maa-ainesten kierrätystoiminnasta ja sen perusteella E-1-merkintä on täydennetty muotoon "Erityisalue pilaantumattomien maa-ainesten kierrätystoimintaa varten."

Tattarisuon pohjavesialuetta ei ole osoitettu korttelikohtaisena merkintänä, sillä kaava on sanallisine määräyksineen ohjausvaikutukseltaan riittävä pohjaveden määrän ja laadun turvaamiseksi kaavan jälkeisessä

jatkosuunnittelussa. YU-tontin pohjavedensuojelu tullaan toteuttamaan rakennusvalvontaviraston ohjeen mukaisesti. Rakennusvirasto laatii E-1-tontille toteutussuunnitelmat, jotka käsittävät tontilla tehtävän toiminnan edellyttämät pohjaveden suojelutoimenpiteet.

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Muissa lausunnoissa kiinnitettiin huomioita mm. pohjaveden suojeleluun (HSY), lentoaseman korkeusrajoitusten huomioimiseen (Finavia), maa-kaapeleihin ja tuulivoimaloiden rakentamiseen (puolustusvoimat), harjoitustilatarpeeseen ja liikenteeseen (Helsingin Poliisilaitos) joukkoliikenteen palveluihin sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin (HSL) sekä esitettiin YU-kaavamerkinnän muuttamista muotoon KTY/YU (kiinteistövirasto). VU-alueen ajoyhteys esitettiin järjestettäväksi Kivikonkujalta ja pysäköintipaikat VU-alueella sekä ajoyhteys hiihtohallitontin kautta esitettiin poistettavaksi (liikuntalautakunta).

Muissa lausunnoissa joko puollettiin kaavaehdotusta tai siitä ei ollut huomautettavaa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden sekä muutosten ja liitteiden osalta. Kaavakarttaan on tehty teknisluonteisia korjauksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä ja kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Vuorovaikutusraportti on liitteenä.

Julkisen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Tehdyistä muutoksista on neuvoteltu ELY-keskuksen kanssa hyvässä yhteisymmärryksessä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia kaupungille Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja kevyen liikenn-

02.11.2016

teen reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroa noin 100 000 euroa, kustannuksissa ei ole huomioitu baanaverkon rakentamista.

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 04.02.2016 § 30

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Liikuntalautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäampumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Käsittely

04.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Kirsti Laine: Esittelijä muutti esitystään kolmanteen kappaleeseen seuraavasti: liikenteelle tulee rakentaa uusi ajoväylä lännen puolelta. Liikuntalautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Kiinteistövirasto 3.2.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Pyydettyinä lausuntona kiinteistövirasto toteaa, että kaava-alueen omistaa Helsingin kaupunki.

Asemakaavan muutos mahdollistaa uuden enintään kolmekerroksisen ja 30 000 k-m²:n suuruisen rakennuksen.

Muutoksen kohteena olevalla alueella ei tällä hetkellä ole osoitettu rakennusoikeutta.

Kaavamuutos on tullut vireille liikuntaviraston aloitteesta. Muodostettavalle tontille on suunniteltu sisäämpumaurheilukeskusta.

Kiinteistövirasto esittää, että asemakaavan muutosehdotuksessa esitetylle urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueelle (YU) sallittaisiin myös liike- ja tuotantotilan toteuttaminen ja tontin kaavamerkinäksi tulisi KTY/YU.

Kiinteistövirastolla ei ole muutoin huomauttamista itse kaavamuutosehdotukseen.

Lisätiedot

Henna Vennonen, tonttiasiamies, puhelin: 310 36464
henna.vennonen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 02.02.2016 § 42

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotukseen.

12.01.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 19.01.2016 § 21

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Teollisuusalueen katua, jonka nimi on Kivikonlaita, jatketaan. Kadun päähän rakennetaan käänköpaikka. Pyöräliikenteen laatukäytävälle

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

(baanalle) on varattu tila Lahdenväylän varteen. Näin nopea alueen läpi kulkeva pyöräily voidaan erottaa nykyistä paremmin muusta ulkoilusta. Malmin lentokenttäalueen Kivikkoon yhdistävälle jalankulun ja pyöräilyn sillalle on varaus. Lahdenväylän parannustoimenpiteiden tilavaatimukset on otettu kaavaehdotuksessa huomioon, samoin linnoitealueen suojelukohteet.

Lähivirkistysalueelle (VL) on merkitty nykyiset ja niitä täydentävät uudet yhteydet. Maa-ainesten kierrätysalueen ympärille on myös virkistysalueen puolelle osoitettu puin ja pensain istutettava suojavyöhyke.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kustannuksia rakennusvirastolle Kivikonlaidan pohjoisosan kääntöpaikan rakentamisesta ja jalankulun ja pyöräilyn reittien toteuttamisesta ilman arvonlisäveroa noin 100 000 euroa. Kustannuksissa ei ole huomioitu pyöräliikenteen laatuikäntävää, maa-ainesten kierrätysaluetta eikä mahdollista siltaa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosta nro 12369.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi
Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 7.1.2016

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 27.11.2015

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Kivikon (47.KO) asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12369, Kivikon sisäämpumaratakeskus ja agilityhalli.

Kaupunginmuseo lausuu asiasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Kaupunginmuseo on lausunut 15.6.2015 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaavan muutoksesta, sisäämpumarata- ja agilityhallit, jossa oli jo tehty tarvittavat muutokset alueen 1. maailmansodan aikaisten linnoitteiden sm-rajoihin.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 15.6.2015

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 15.12.2015 § 141

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kivikon sisäämpumaurheilukeskuksen ja agilityhallin asemakaavan muutoksesta (nro 12369):

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksesta. Asemakaavan muutoksella ei ole vaikutusta pelastuslaitoksen toimintaan.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.11.2015 § 345

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Ksv 0746_3, Kivikko, Jakomäki, karttaruutu 682502-03

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

- 17.11.2015 päivätyn 41. kaupunginosan (Suurmetsä, Jakomäki) urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen ja 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kivikko) urheilu- ja virkistyspalvelujen sekä erityis-, lähivirkistys- ja katualueiden asemakaavan muutosehdotuksen (muodostuu uusi kortteli 47084) nro 12369 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

02.11.2016

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Kaisa Karilas, arkkitehti, puhelin: 310 37315
kaisa.karilas(a)hel.fi
Jussi Jääskä, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37129
jussi.jaaska(a)hel.fi
Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37221
mervi.nicklen(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveysvirasto 22.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Sosiaali- ja terveysvirastolta on pyydetty lausuntoa Kivikko ja Suurmetsä, sisäämpumarata- ja agilityhallit asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Suunnittelualue muodostuu kahdesta osasta, joista pohjoiseen osaan, Kivikon teollisuusalueen pohjoispuolelle, on suunnitteilla ampumaratahalli ja eteläiseen osaan sisähallit koiraurheilua varten.

Sosiaali- ja terveysvirastolla ei ole lausuttavaa hankkeista.

Lisätiedot

Juha Lempinen, arkkitehti, puhelin: 310 24504
juha.lempinen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.6.2015

HEL 2015-004141 T 10 03 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1214-00/15, Kivikon (47.ko) asema-kaavan muutoksesta (sisäämpumarata- ja agilityhallit) 3.7.2015 mennessä.

Alueelle on suunnitteilla sisähallit koiraurheilua ja ampumaratatoimintaa varten. Agilityhallia suunnitellaan Kivikon liikuntapuistoon nykyisen koiraharjoittelukentän viereen. Sisäämpumaratahallia suunnitellaan Kivikon teollisuusalueen pohjoispuolelle.

Suunnittelussa tulee ottaa huomioon kaavassa jo olevan multasekoittamoalueen tarpeet sekä Malmin ja Kivikon välinen pyöräilyn ja jalankulun yhteystarve.

Rakennusviraston yhteyshenkilöt kaavayhteistyössä ovat lisätiedonantajat.

Lisätiedot

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, puhelin: 310 39838
nina.mouhu(a)hel.fi

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

02.11.2016

Stj/4

§ 280

Överföring av social- och hälsovårdsverkets team för foniatri för barn till samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som överlåtelse av rörelse

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkänna avtalet i bilaga 1 om att teamet för foniatri för barn 1.1.2017 ska överföras från social- och hälsovårdsverket till samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som överlåtelse av rörelse.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutussopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluettelo_Lasten foniatrian tiimi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Siirtyvä henkilöstö

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Beslutsförslag

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Bakgrund

Social- och hälsovårdsnämnden föreslår (13.9.2016) att teamet för foniatry för barn 1.1.2017 ska överföras till samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt som överlåtelse av rörelse. Framställningen ingår i beslutshistorien.

Avdelningen familje- och socialtjänster har i enlighet med social- och hälsovårdsverkets driftsplan för år 2015 gjort en utredning om verksamheten i teamet för foniatry för barn. Utredningen är en del av arbetet med att gå igenom överlappningar mellan stadens specialiserade sjukvård och HNS:s specialiserade sjukvård. Det ingår i utredningsarbetet och kommer fram genom resultaten att stadens team för foniatry för barn 1.1.2017 bör integreras med HNS:s foniatryska enhet i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse.

Hur utredningsarbetet genomfördes och vad det resulterade i

Företrädare för social- och hälsovårdsverket i den arbetsgrupp som gjorde utredningen var chefen för familjetjänster, chefen för specialtjänster för familjer, biträdande överläkaren för foniatry för barn och ledande talterapeuten. Företrädare för HNS:s foniatryska enhet var överläkaren på enheten och en specialistläkare i foniatry. Arbetsgruppen producerade utredningar både om verksamheten i social- och hälsovårdsverkets team för foniatry för barn och verksamheten på HNS:s foniatryska enhet. De nuvarande uppgiftsfördelningarna och verksamhetsmodellerna går igenom i utredningarna.

Stadens team för foniatry för barn hör till polikliniken för foniatry och talterapi för barn, vilken lyder under social- och hälsovårdsverkets avdelning familje- och socialtjänster/byrån välbefinnande och hälsa för barnfamiljer/sektionen specialtjänster för familjer. Verksamhetsmässigt omfattar polikliniken för foniatry och talterapi för barn talterapitjänsterna inom primärvården och de tjänster inom den specialiserade sjukvården som tillhandahålls av teamet för foniatry för barn. Teamets arbetsplats är den enda kommunala polikliniken för foniatry för barn i Finland. Polikliniken tar emot 0–16-åriga Helsingforsbarn och -ungdomar som konstaterats eller misstänks ha särskilda språksvårigheter när det gäller att producera och/eller förstå tal, försenad tal- eller språkutveckling, röststörningar, problem med språklig interaktion, stora läs- och skrivsvårigheter eller språkliga inlärningssvårigheter. Tjänster tillhandahålls på finska och svenska. Dessutom tas två- och flerspråkiga som lär sig

finska eller svenska som främmande språk emot när de har störningar i tal- och språkutvecklingen.

I teamet för foniatri för barn ingår två foniatrer, av vilka den ena är biträdande överläkare på polikliniken, en neuropsykolog, två psykologer och en hälsovårdare. Teamets resultatbudget för år 2016 är på 744 872 euro, varav 215 000 euro hänförs till köp av medicinsk rehabilitering med en betalningsförbindelse. Det kalkylmässiga priset per besök hos teamet uppgår år 2016 till 312 euro, och då är konsultationer medräknade. Priset för första besöket på HNS:s foniatriska enhet är 240 euro och priset för återbesök 210 euro. Dessutom faktureras 235 euro per besök för konsultationer. Överföringen har ansetts vara kostnadsneutral.

Stadens poliklinik för foniatri hade 924 patienter år 2015. Antalet besök på mottagningarna var sammanlagt 1 633, varav 673 på foniatrernas mottagningar och 960 på de andra anställdas mottagningar. Dessutom besvarade polikliniken 1 059 vårdamtal som ersatte besök. Första besöket med undersökning skedde i regel inom den tid som vårdgarantin kräver.

HNS:s foniatriska enhet tillhandahåller foniatriska tjänster för barn och vuxna bosatta i kommunerna i området. Enda undantaget är Helsingfors, där barnen uttryckligen får remiss till kommunens eget team för foniatri för barn.

På HNS:s foniatriska enhet finns ett multidisciplinärt team som består av fyra foniatrer, en läkare under specialisering, en ledande talterapeut, fyra talterapeuter, en ergoterapeut, tre neuropsykologer, en socialarbetare, en specialbarntädgårdslärare och en AAC-instruktör med ansvar för kommunikationshjälpmedel. På enheten finns dessutom kontors- och vårdpersonal (sjukskötare och primärskötare). Enhetens ansvarsområde är foniatrisk undersökning och rehabilitering av både vuxna och barn. De flesta av enhetens foniatrer arbetar med barn som har störningar i tal- och språkutvecklingen.

HNS:s foniatriska enhet gör diagnostiska undersökningar utifrån remisser och utarbetar sedan rehabiliteringsplaner. Rehabiliteringstjänsterna inom talterapi sköts inom den offentliga hälsovården i regel av kommunerna. De kompletteras genom rehabiliteringstjänster baserade på avtal med HNS om tjänsteköp inom den specialiserade sjukvården eller genom rehabiliteringstjänster som produceras inom den privata sektorn och bekostas av FPA.

Om verksamhetsintegreringen

I och med att stadens team för foniatri för barn integreras med HNS:s foniatriska enhet blir systemet för tjänster som gäller foniatri för barn detsamma i hela HNS-området. Andra verkningar är att möjligheterna för Helsingforsbarn att få hjälp blir mer flexibla, att verksamhetsförutsättningarna inom foniatrin stärks och att förberedelserna inför social- och hälsovårdsreformen underlättas.

Målet är en starkare och mer välfungerande enhet som förbättrar tillgången till tjänster och gör specialiteten foniatri mer lockande för specialisläkare vid rekrytering.

I samband med överföringen ses det till att remisstyrningen utvecklas och att det nära och fungerande samarbete som nu bedrivs och de konsultationsmöjligheter som nu finns när det gäller stadens talterapi-tjänster och tjänster inom foniatrin för barn får en fortsättning.

Förslaget att teamet för foniatri för barn ska integreras med HNS:s foniatriska enhet har behandlats tillsammans med personalen vid samarbetsmöten, i personalkommittén för social- och hälsovårdsverkets avdelning familje- och socialtjänster och i personalkommittén för hela verket. Stadens personalkommitté behandlade ärendet 10.10.2016 och beslutade anteckna ärendet.

I enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse förflyttas de anställda som gamla arbetstagare med samma villkor för anställningsförhållandet som tidigare (anställda som förflyttas i bilaga 2). En bilaga som gäller personalens ställning efter förflyttningen till HNS har utarbetats (bilaga 3). Detta har skett i enlighet med avtalet om överlåtelse av rörelse och i samråd med företrädare för huvudavtalsorganisationerna.

HNS:s foniatriska enhet har inget behov av mer vårdpersonal, och därför får hälsovårdaren i stadens team för foniatri en ny anställning på social- och hälsovårdsverket i enlighet med principerna för omplacering.

Överlåtelsen av rörelse gäller förflyttning av anställda i stadens team för foniatri och överlåtelse av hjälpmedel som teamet använder, bl.a. apparaterna från KayPentax för digital stroboskopi, vilka används vid undersökning av artikulationsorganen, struphuvudet och stämbanden, de tester som görs av psykologer och neuropsykologer och de kontorsmöbler och arbetsredskap som används av personalen (bilaga 4). Apparaterna är värda ca 5 000 euro. Den övriga lösa egendomen överläts utan vederlag. Annat som ingår i balansräkningen, såsom lokaler, överläts inte. Värdet på verksamhetsöverföringen är 692 567 euro, varav 368 567 euro hänförs till personalförflyttningen. Lönekostnaderna för hälsovårdaren har dragits av från de direkta verksamhets-

kostnaderna för teamet för foniatri för barn eftersom överföringen inte omfattar anställningen i fråga.

Stadsfullmäktige får senare under räkenskapsperioden besluta om anslagsförändringar som verksamhetsförändringen föranleder.

Ärendet har beretts i samråd med stadskansliets ekonomi- och planeringsavdelning, personalavdelning och avdelning rättstjänsten.

Stadsfullmäktige har enligt 7 § 14 mom. i instruktionen för stadsstyrelsen till uppgift att besluta om inledande av produktion av hälsovårdstjänster inom någon sektor av primärvården eller någon specialitet inom den specialiserade sjukvården eller för någon stor befolkningsgrupp i form av verksamhet som staden själv upprätthåller och om nedläggning av sådan produktion.

Om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget kommer stadsstyrelsen vid verkställigheten att uppmana temp. biträdande stadsdirektören för social- och hälsovårdsväsendet att underteckna avtalet om överlåtelse av rörelse och att bemyndiga stadskansliets rättstjänst att göra behövliga tekniska och smärre ändringar i avtalet.

Avtalet om överlåtelse av rörelse mellan staden och HNS:s foniatriska enhet måste godkännas av HNS:s förvaltningsorgan. Tidsplanen för behandlingen är veterligen följande:

- samarbetskommittén för HUCS sjukvårdsområde 31.10.2016
- nämnden för HUCS sjukvårdsområde 8.11.2016
- styrelsen för HNS 28.11.2016

Bedömda konsekvenser för hälsa och välbefinnande

Överföringen av stadens team för foniatri för barn och ungdomar till HNS:s foniatriska enhet gör att barnen och ungdomarna blir mer jämlika i fråga om tjänster och att kvaliteten på tjänsterna och tillgången till tjänster förbättras. Följaktligen främjar överföringen hälsa och välbefinnande hos Helsingforsbarn och -ungdomar. Integreringen innebär att kompetensen hos de anställda som blir förflyttade utvecklas bättre, att specialiteten foniatri blir mer lockande och att tjänsterna blir mindre sårbara. Detta påverkar kvaliteten på tjänsterna och kontinuiteten på ett positivt sätt.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

02.11.2016

Stj/4

Bilagor

- 1 Sopimus foniatrian poliklinikan luovutuksesta
- 2 Siirtyvä henkilöstö 1.1.2017
- 3 Liikkeenluovutussopimuksen henkilöstön asemaa koskeva liite
- 4 Irtaimistoluettelo_Lasten foniatrian tiimi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Siirtyvä henkilöstö

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Bilaga 3

Bilaga 4

För kännedom

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja terveystyövirasto
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelut-liikelaitos

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 26.10.2016 § 275

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 10.10.2016 § 869

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan sopimuksen lasten foniatrian työryhmän siirtämisestä liikkeenluovutuksena 1.1.2017 lukien sosiaali- ja terveystieteiden keskeisistä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Käsittely

10.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että toimintojen integroituminen lukuun lisätään seuraava kappale:

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 10.10.2016 ja päätti merkitä sen tiedoksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.09.2016 § 208

HEL 2016-003671 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä omalta osaltaan lasten foniatrian työryhmän siirron Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle 1.1.2017 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ja esitti siirron hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

30.08.2016 Pöydälle

Esittelijä

02.11.2016

Stj/4

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Katja Niemelä, vs. perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43420
katja.niemela(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, vs. osastopäällikkö, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

02.11.2016

Kj/5

§ 281

Val av ledamot i bostadsnämnden

HEL 2016-011039 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade

1. bevilja Zahra Abdulla avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i bostadsnämnden
2. välja Saido Mohamed till ny ledamot i bostadsnämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2017.

Stadsfullmäktige beslutade samtidigt konstatera att Sonja Alanko blir personlig ersättare för den nya ledamoten i bostadsnämnden.

Stadsfullmäktige beslutade dessutom justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Behandling

Ledamoten Otso Kivekäs föreslog Saido Mohamed till ny ledamot i bostadsnämnden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Lauri Menna, förvaltningsexpert, telefon: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Bilagor

1 Zahra Abdullan eronpyyntö

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen föreslår stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige beslutar

1. bevilja Zahra Abdulla avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i bostadsnämnden
2. välja _____ till ny ledamot i bostadsnämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2017.

Stadsfullmäktige beslutar samtidigt konstatera att Sonja Alanko blir personlig ersättare för den nya ledamoten i bostadsnämnden.

Stadsfullmäktige beslutar dessutom justera protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 16.1.2013 (§ 5) Zahra Abdulla (Gröna) till ledamot i bostadsnämnden för den mandattid som utgår med år 2016. Zahra Abdulla (VF) anhåller 10.10.2016 om avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i bostadsnämnden.

Enligt 38 § i kommunallagen (365/1995) kan den som har giltiga skäl avgå från förtroendeuppdraget. Det organ som utser den förtroendevalda i fråga beslutar om beviljande av avsked.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 33 § och 36 § i kommunallagen (365/1995).

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Lauri Menna, förvaltningsexpert, telefon: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Bilagor

1 Zahra Abdullan eronpyyntö

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Päätöksessä mainitut

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Asuntolautakunta

02.11.2016

Kj/5

Taloushallintopalvelut -liikelaitos

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 912

HEL 2016-011039 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. myöntää Zahra Abdullalle eron asuntolautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
2. valita _____ jäseneksi asuntolautakuntaan vuoden 2017 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää todeta, että uuden jäsenen henkilökohtaisena varajäsenenä lautakunnassa on Sonja Alanko.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Lauri Menna, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

§ 282

Stadsfullmäktiges sammanträden år 2017

HEL 2016-010846 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag hålla sina sammanträden år 2017 enligt följande, om ordföranden, om möjligt efter att ha diskuterat saken med vice ordförandena, inte beslutar inställa sammanträdet på grund av att ärendena är få eller av någon annan särskild orsak:

nr	vecka	dag	kl.	
1	3	18.1.2017	18	
2	5	1.2.2017	18	frågestund
3	7	15.2.2017	18	
4	9	1.3.2017	18	motionsbehandling
5	11	15.3.2017	18	frågestund
6	13	29.3.2017	18	
7	16	19.4.2017	18	frågestund
8	18	3.5.2017	18	motionsbehandling
9	20	17.5.2017	18	
10	23	7.6.2017	18	
11	25	21.6.2017	16	bokslutet
12	26	28.6.2017	16	
13	35	30.8.2017	18	
14	37	13.9.2017	18	frågestund
15	39	27.9.2017	18	motionsbehandling
16	41	11.10.2017	18	frågestund
17	43	25.10.2017	18	
18	45	8.11.2017	18	frågestund
19	46	15.11.2017	16	budgeten
20	48	29.11.2017	18	budgeten, motionsbehandling
21	50	13.12.2017	16	

Stadsfullmäktige beslutade samtidigt att ordföranden i samma ordning kan ändra tidpunkten för ett sammanträde under den fastslagna sammanträdesdagen. Ändringarna meddelas minst en vecka före sammanträdet.

Stadsfullmäktige beslutade dessutom att

- protokollet från stadsfullmäktiges sammanträde hålls offentligt framlagt på Helsingfors stads registratorskontor fredagen påföljande vecka eller, om registratorskontoret då är stängt, nästa arbetsdag
- stadsfullmäktiges sammanträdestider och framläggandet av protokollet kungörs på anslagstavlan för offentliga kungörelser, på stadens webbsidor och i de av stadsstyrelsen fastställda annonstidningarna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Tammisto, förvaltningsexpert, telefon: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Det anges i 54 § 1 mom. i kommunallagen (365/1995) att fullmäktige sammanträder vid de tider som fullmäktige beslutat och även när fullmäktiges ordförande anser det vara påkallat. I 54 § 2 mom. anges det att fullmäktige också ska sammankallas när kommunstyrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna begär det för behandlingen av ett visst ärende.

Enligt 9 § i förvaltningsstadgan för Helsingfors stad hålls protokollet offentligt framlagt under den tid och på den plats som bestäms av organet, på det sätt som meddelats minst en dag tidigare i enlighet med stadsstyrelsens föreskrifter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mari Tammisto, förvaltningsexpert, telefon: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

02.11.2016

Kj/6

Kaupunginkanslia
Virastot ja liikelaitokset

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 911

HEL 2016-010846 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää pitää kokouksensa vuonna 2017 seuraavasti, ellei puheenjohtaja, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia päätä peruuttaa kokousta:

nro	viikko	päivä	klo	
1	3	18.1.2017	18	
2	5	1.2.2017	18	kyselytunti
3	7	15.2.2017	18	
4	9	1.3.2017	18	aloitekäsitteily
5	11	15.3.2017	18	kyselytunti
6	13	29.3.2017	18	
7	16	19.4.2017	18	kyselytunti
8	18	3.5.2017	18	aloitekäsitteily
9	20	17.5.2017	18	
10	23	7.6.2017	18	
11	25	21.6.2017	16	tilinpäätös
12	26	28.6.2017	16	
13	35	30.8.2017	18	
14	37	13.9.2017	18	kyselytunti
15	39	27.9.2017	18	aloitekäsitteily
16	41	11.10.2017	18	kyselytunti
17	43	25.10.2017	18	
18	45	8.11.2017	18	kyselytunti
19	46	15.11.2017	16	talousarvio
20	48	29.11.2017	18	talousarvio, aloitekäsitteily
21	50	13.12.2017	16	

02.11.2016

Kj/6

Samalla kaupunginvaltuusto päättää, että puheenjohtaja voi samassa järjestyksessä muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä. Muutoksista ilmoitetaan vähintään viikkoa ennen kokousta.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää, että

- pöytäkirja kaupunginvaltuuston kokouksista pidetään yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa kokousta seuraavan viikon perjantaina tai mikäli kirjaamo on kiinni sitä seuraavana aukiolopäivänä ja
- kaupunginvaltuuston kokousajoista ja pöytäkirjan pitämisestä yleisesti nähtävänä kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämässä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

02.11.2016

Sj/8

§ 283

Inrättande av en finsk grundskola på Busholmen

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Framställning

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag inrätta en finsk grundskola på Busholmen från och med 1.8.2017.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Enligt 7 § i instruktionen för stadsstyrelsen har stadsfullmäktige till uppgift att besluta om inrättande och indragning av läroanstalter inom utbildningsväsendet sedan utbildningsnämnden gett utlåtande i saken.

Att nätet av kommunala skolor i Helsingfors går igenom baserar sig på utbildningspolitiska riktlinjer som stadsstyrelsen fattade beslut om 30.3.2015 (339 §), stadens strategiska mål, anvisningar för den ekonomiska planeringen och förändringar i omvärlden.

För att ekonomin ska fås i balans och produktiviteten bli bättre utarbetar alla förvaltningar lokalanvändningsprogram och effektiviseringsplaner där tekniska förändringar och nya former av tjänster och arbete beaktas. Utbildningstjänsterna och -lokalerna utvecklas enligt principen om rättvisa mellan områden. Nya områden får skolor utifrån antalet invånare, och obehövliga skollokaler avstås i områden där antalet elever minskar, dock inte om minskningen är tillfällig. Målet är att den totala ytan på de lokaler som används av staden själv inte ska öka under strategiperioden.

Ett nytt bostadsområde för ca 17 000 invånare byggs på Busholmen under perioden 2008–2025. För närvarande är Ruoholahden ala-asteen koulu närskola för de barn i området som går i årskurs 1–6 inom

den finska grundskolan, och Taivallahden peruskoulu är närskola för dem som går i årskurs 7–9.

När en behovsutredning gjordes (utredningen daterad 13.1.2015) var tanken att den planerade skolbyggnaden skulle inrymma två olika administrativa enheter, Jätkäsaaren peruskoulu och Busholmens grundskola. Ca 20 % (ca 165) av elevplatserna reserverades för svensk grundläggande utbildning. Utbildningsnämndens finska sektion godkände 27.1.2015 (5 §) behovsutredningen för en byggnad för Jätkäsaaren peruskoulu och Busholmens grundskola. Endast den finska grundskolan ingår nu i projektet. Den aktuella befolkningsprognosen visar att det inte behövs någon svensk grundskola på Busholmen.

Byggnadsprogrammet för husbyggnadsprojekt för åren 2016–2025 omfattar två nya skolbyggnader på Busholmen. Den första blir klar till 1.6.2017 och får plats för 220 elever, och den andra blir klar år 2019 och får plats för 814 elever. Skoltjänster kan till en början tillhandahållas för de lägsta årskurserna i den första byggnaden. När den andra blivit klar år 2019 omfattar skolan årskurserna 1–9. Lokalerna i den andra byggnaden är på basis av befolkningsprognosen tillräckliga för de 6–14-åringar i området vars modersmål är finska eller ett främmande språk. Den finska grundläggande utbildningen upphör i den byggnad som blir klar år 2017 i och med att den andra byggnaden blir klar år 2019. Också ett daghem förläggs till den första byggnaden. Under diskussioner mellan utbildningsverket och barnomsorgsverket har det kommit fram att barnomsorgsverket behöver mer utrymme på Busholmen och vid behov kan använda hela byggnaden.

När den första byggnaden blir klar år 2017 finns det på Busholmen enligt befolkningsprognosen ca 365 barn i åldern 6–11 år vars modersmål är finska eller ett främmande språk. Ca 58 % av dessa bor i upptagningsområdet för nuvarande Ruoholahden ala-asteen koulu. När den andra byggnaden blir klar år 2019 finns det på Busholmen enligt befolkningsprognosen ca 710 barn i åldern 6–14 år vars modersmål är finska eller ett främmande språk. Knappa hälften av dessa bor i upptagningsområdet för nuvarande Ruoholahden ala-asteen koulu och Taivallahden peruskoulu. Enligt befolkningsprognosen, som gäller åren t.o.m. 2050, ökar antalet 6–14-åringar vars modersmål är finska eller ett främmande språk t.o.m. år 2032, varefter det börjar minska. År 2032 är antalet 6–14-åringar vars modersmål är finska eller ett främmande språk ca 1 830. Utbildningsverket följer hur antalet barn och ungdomar i grundskoleåldern vars modersmål är finska eller ett främmande språk utvecklas medan Busholmens bostadsområde byggs ut.

Byggkostnaderna för den första byggnaden blir uppskattningsvis 10,5 mn euro med daghemslokalerna medräknade. Utbildningsverket

får ca 61 % av ytan. Hyreskostnaderna för utbildningsverket beräknas understiga 0,439 mn euro om året. De beräknade byggkostnaderna för den byggnad som blir klar år 2019 uppgår till 28,4 mn euro och de beräknade hyreskostnaderna till 1,9 mn euro om året.

Stadsfullmäktige beslutade 14.9.2016 (231 §) godkänna projektplanen 30.5.2016 för en byggnad för Jätkäsaaren peruskoulu. Projektet får omfatta högst 8 159 m² bruttoyta, och byggkostnaderna får uppgå till högst 28,43 mn euro exklusive moms i kostnadsnivån i mars 2016.

På basis av instruktionen för utbildningsväsendet beslutar utbildningsnämndens finska sektion om namn på och upptagningsområde för den nya skolan förutsatt att stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Opetusvirasto

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.10.2016 § 888

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää perustaa Jätkäsaaren alueelle peruskoulun 1.8.2017 alkaen.

Käsittely

17.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että valtuuston käsittelypäiväksi esitettiin 2.11.2016.

Esittelijä

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 13.09.2016 § 294

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Esitys

Opetuslautakunta esitti kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle, että Jätkäsaaren alueelle perustetaan peruskoulu 1.8.2017 alkaen.

Esittelijä

linjanjohtajan sijainen
Taina Tervonen

Lisätiedot

Mia Honkanen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86227
mia.j.honkanen(a)hel.fi
Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi
Hanna Välitalo, aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.leena.valitalo(a)hel.fi

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 23.08.2016 § 79

HEL 2016-007957 T 12 00 01

Esitys

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto esitti opetuslautakunnalle ja edelleen kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustolle, että Jätkäsaaren alueelle perustetaan peruskoulu 1.8.2017 alkaen.

Esittelijä

vs. linjanjohtaja
Marjo Kyllönen

Lisätiedot

Mia Honkanen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86227
mia.j.honkanen(a)hel.fi
Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi
Hanna Välitalo, aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.leena.valitalo(a)hel.fi

§ 284

Arrendegrunder för en tomt för en byggnad för samhällsteknisk försörjning (Degerö, tomten 49320/5)

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag bemyndiga fastighetsnämnden att från en av nämnden bestämd tidpunkt till 31.12.2075 utarrendera ett outbrutet område på cirka 2 254 m² av lägenheten Stansvik RNr 1:253 i Degerö by (412), som motsvarar den planerade tomten nr 5 (adr. Silvergruvsvägen 45) i det planerade kvarteret nr 49320 i 49 stadsdelen (Degerö, Kronberget), i enlighet med förslaget till detaljplaneändring nr 12330 och utifrån vad som framgår av bilaga 1.

1

Årsarrendet för den planerade tomten för en byggnad för samhällsteknisk försörjning (ET) 49320/5 bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 1 euro per kvadratmeter tomtyta.

2

I övrigt gäller av fastighetsnämnden 28.1.2016 (§ 22) föreskrivna arrendevillkor.

För klarhetens skull konstateras att utifrån det nämnda beslutet har ett arrendeavtal som gäller tomten 49320/5 ingåtts 17.2.2016 mellan Helsingfors stad och Kronbergsstrandens sopsug Ab. Enligt avtalet förlängs arrendetiden i enlighet med stadsfullmäktiges senare beslut om arrendegrunder.

Fastighetsnämnden har i det nämnda beslutet om utarrenderingen av tomten bemyndigat fastighetskontorets förvaltningsavdelning att göra ändringarna i arrendeavtalet enligt stadsfullmäktiges beslut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Härmälä, stadssekreterare, telefon: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Bilagor

1 Sijaintikartta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Fastighetsnämnden beslutade 28.1.2016 (§ 22) att inom ramen för sina befogenheter utarrendera den planerade tomten för en byggnad för samhällsteknisk försörjning (ET) 49320/5 med en arrendetid på 30 år till Kronbergsstrandens sopsug Ab för en uppsamlingsstation för avfall.

Med tanke på tomtens användningsändamål, ett område som betjänar ett bostadsområde, är det likväl ändamålsenligt att utarrendera den för en längre tid, cirka 60 år, varför det är nödvändigt att stadsfullmäktige fattar ett beslut om arrendegrunderna. Arrendegrunderna föreslås motsvara ett också i nämndens arrendebeslut tillämpat nominellt arrende då det är fråga om en kommunal teknisk service som förverkligas på egen bekostnad.

Föredragandens motiveringar

Detaljplane- och tomtuppgifter

I Kronbergets område, där den ifrågavarande tomten 49320/5 är belägen, gäller en detaljplan och pågår en detaljplaneändring nr 12330, som ska föreläggas stadsfullmäktige och stadsstyrelsen inom kort för beslutsfattande.

I förslaget till detaljplaneändring har den planerade tomten upptagits som kvartersområde för byggnader för samhällsteknisk försörjning (ET). Tomten har en yta på cirka 2 254 m² och i förslaget till detaljplan anvisas den en byggrätt på 700 m² vy.

Byggande och utarrendering av tomten

På grund av den oavslutade detaljplanesituationen har tomten 49320/5 byggts utifrån stadsplaneringsnämndens undantagsbeslut 9.6.2015 (§ 193) och avgörandet som gäller planeringsbehov.

Tomten 49320/5 har utarrenderats enligt fastighetsnämndens beslut 28.1.2016 (§ 22) till Kronbergsstrandens sopsug Ab för 30 år, eftersom nämnden inte har rätt att utarrendera en tomt för en längre tid än 30 år.

Nämnden fastställde i sitt beslut årsarrendet för tomten så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av nominella priset 1 euro per kvadratmeter tomtyta.

Desamma av stadsfullmäktige år 2013 fastställda arrendegrunderna utnyttjades också i utarrenderingen av ett underjordiskt outbrutet område i Västra hamnen till Busholmens sopsug Ab för avfallsstationens verksamhet.

Nu föreslås det att motsvarande nominella arrendegrunder ska fastställas också för den långfristiga utarrenderingen av en tomt för Kronbergets uppsamlingsstation för avfall. Enligt förslaget går tomtens arrendetid ut 31.12.2075.

Att ta ut ett nominellt arrende är motiverat eftersom det är fråga om en kommunalteknisk service som förverkligas på egen bekostnad.

Till slut

Förslaget stämmer överens med fastighetsnämndens framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Härmälä, stadssekreterare, telefon: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Bilagor

1 Sijaintikartta ja ote ajantasa-asemakaavasta

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Kiinteistölautakunta

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 916

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan liitteestä 1 ilmenevän Helsingin kaupungin 49. kaupunginosan (Laajasalo, Kruunuvuori) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12330 mukaisen suunnitellun korttelin nro 49320 suunniteltua tonttia nro 5 (os. Hopeakaivoksentie 45) vastaavan noin 2 254 m²:n suuruisen määrään Helsingin kaupungin Laajasalon kylän (412) tilasta Stansvik RN:o 1:253 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen suunnitellun tontin (ET) 49320/5 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavana tonttinelämetrihintana 1 euroa.

2

Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan 28.1.2016 (22 §) päättämiä vuokrausehtoja.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitun päätöksen perusteella on 17.2.2016 allekirjoitettu tonttia 49320/5 koskeva maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöhemmän vuokrausperusteita koskevan päätöksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunta on mainitussa tontin vuokrausta koskevassa päätöksessä oikeuttanut kiinteistöviraston hallinto-osaston tekemään kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset muutokset maanvuokrasopimukseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Timo Härmälä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 06.10.2016 § 397

HEL 2016-010505 T 10 01 01 02

Kiinteistökartta 65/673 501, Hopeakaivoksentie 45

Esitys

Kiinteistölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutetaan vuokraamaan liitteestä nro 1 ilmenevän Helsingin kaupungin 49. kaupunginosan (Laajasalo, Kruunuvuori) asemakaavan muutosehdotuksen nro 12330 mukaisen suunnitellun korttelin 49320 suunniteltua tonttia 5 (os. Hopeakaivoksentie 45) vastaavan noin 2 254 m²:n suuruisen määräalan Helsingin kaupungin Laajasalon kylän (412) tilasta Stansvik RN:o 1:253 31.12.2075 saakka seuraavin ehdoin:

1

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen suunnitellun tontin (ET) 49320/5 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavana tonttinelämetrihintana 1 euroa.

2

Muutoin tontin 49320/5 osalta noudatetaan kiinteistölautakunnan 28.1.2016 (22 §) päättämiä vuokrausehtoja.

Selvyyden vuoksi todetaan, että mainitun päätöksen perusteella on 17.2.2016 allekirjoitettu tonttia 49320/5 koskeva maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin ja Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy:n välillä. Sopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan kaupunginvaltuuston myöhemmän vuokrausperusteita koskevan päätöksen mukaisesti.

Kiinteistölautakunta on mainitussa tontin vuokrausta koskevassa päätöksessä oikeuttanut kiinteistöviraston hallinto-osaston tekemään kaupunginvaltuuston päätöksen mukaiset muutokset maanvuokrasopimukseen.

Käsittely

06.10.2016 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Sami Haapanen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohta)

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Teuvo Sarin

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

02.11.2016

Kaj/10

§ 285

Detaljplaneändring för Hamngatan 7–11 på Skatudden (nr 12341, tomterna 147/7, 9 och 11)

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag godkända förslaget till detaljplaneändring för tomterna 7, 9 och 11 i kvartret 147 och gatuområde i 8 stadsdelen (Skatudden) enligt ritning nummer 12341, daterad 25.8.2015 och ändrad 28.6.2016, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen. Genom detaljplaneändringen bildas de nya tomterna 147/12 och 13.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hannu Hyttinen, stadssekreterare, telefon: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 kartta, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 selostus, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.8.2016, täydennetty 28.6.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Bilagor till utdrag

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning
Förslagstext
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

Helen Oy

02.11.2016

Kaj/10

Helen Sähköverkko
Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Museovirasto, kult-
tuuriympäristön suo-
jelu

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Området ligger i gamla delen av Skatudden, vid kanten av Tove Janssons park, på Hamngatan 9 och 11 och Lotsgatan 1 och 1a. Detaljplaneändringen gäller ett område för kyrkliga förvaltningsbyggnader och en tomt för flervåningshus på en stadsbildsmässigt betydande plats på Skatudden. Planlösningen gör det möjligt att bygga bostäder och ambassadlokaler i de kulturhistoriskt betydande byggnaderna. Syftet är att göra det möjligt att ändra byggnadernas användningsändamål och justera skyddsbestämmelserna.

Ändringen i detaljplanen har tagits fram utifrån en referensplan som den sökande har låtit göra. Ambassadområdet separeras till en egen tomt, varvid tomterna 147/12 och 13 bildas. Alla byggnader i planeringsområdet skyddas med planändringen. Skyddsbestämmelserna justeras för att motsvara den kulturhistoriskt och stadsbildsmässigt värdefulla helhetens värde.

Ändringsområdet omfattar 5 940 m². I planen anvisas byggrätt för 14 340 m² vy varav 6 946 m² är helt ny våningsyta. Vidare anvisas 11 229 m² ny bostadvåningsyta och 1 630 m² våningsyta för ambassadbruk. Obyggda vindslokaler tas i huvudsak i bruk. Tomtexploateringsstalet för flervåningshus i kvarterområdet är e = 4 och på ambassadtomten e = 3,2. Vid gatan ska byggas totalt 485 m² vy affärs-, butiks- eller kontorslokaler i gatunivån. De nya bilplatserna placeras i en parkeringsanläggning under Hamngatan eller i en annan extern parkeringsanläggning. Det får inte finnas bilplatser på innergårdarna.

Föredragandens motiveringar

Detaljplaneändringen är inte motstridig med de riksomfattande målen för områdesanvändningen, landskapsplanerna och generalplan 2002 och förslaget till ny generalplan 2016.

I området gäller detaljplan nr 8340 som är fastställd år 1984 och enligt vilken tomterna 9 och 11 är kvarterksområde för kyrkliga förvaltnings- och ämbetsverksbyggnader på vilket det också får placeras bostäder. Byggnaderna är, med undantag av byggnaden mot Lotsgatan på tomt 9, skyddade med beteckningen sr2.

Genomförandet av detaljplanen orsakar inte betydande kostnader för staden. Den som tar sig an projektet ansvarar till fullo för kostnaderna som genomförandet orsakar.

Planeringsfaser och växelverkan

Detaljplanearbetet har inletts på initiativ av tomternas ägare. Tomterna är i privat ägo.

Deltagandet och växelverkan organiserades i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Om utkastet till detaljplaneändring har framförts en åsikt som gällde tillräckligheten av invånarparkeringen. Åsikten har beaktats i detaljplanearbetet.

Förslaget till detaljplaneändring hölls offentligt framlagt 11.9–12.10.2015 och utlåtanden gavs om det. Anmärkningar framställdes inte.

Utlåtanden

Utlåtanden om förslaget till detaljplaneändring begärdes hos Helen Elnät Ab, Helen Ab, samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, Museiverket, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen), direktionen för stadsmuseet, fastighetsnämnden, räddningsnämnden, nämnden för allmänna arbeten och miljöcentralen.

NTM-centralen konstaterar att den väl utarbetade detaljplanen grundar sig på högklassiga utredningar och att det inte finns någonting att påpeka om i den.

Fastighetsnämnden påpekade att detaljplaneändringen höjer värdet på tomterna betydligt, varför ett markanvändningsavtal bör slutas innan beslut fattas om detaljplaneändringen.

Sakerna som fördes fram i de övriga utlåtandena gällde trapparrangemangen i ambassadbyggnaden, brandsäkerheten, ändringarna i elnätanslutningen och ovanjordiska lokalreserveringar.

Utlåtandena framgår i sin helhet av beslutshistorien, och referat av dem och gemälena ingår i rapporten över växelverkan (bilaga 3).

02.11.2016

Kaj/10

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

Frågorna i utlåtandena har beaktats enligt möjligheterna. På plankartan har gjorts mindre ändringar av teknisk natur, som inte påverkar innehållet i planförslaget.

Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Det har ingåtts ett markanvändningsavtal i anslutning till detaljplaneändringen.

Beslutsförslaget motsvarar stadsplaneringskontorets justerade framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hannu Hyttinen, stadssekreterare, telefon: 31036024

hannu.hyttinen@hel.fi

Anna Villeneuve, förvaltningsexpert, telefon: 310 36045

anna.villeneuve@hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 kartta, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 selostus, päivätty 25.8.2015, muutettu 28.6.2016
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.8.2016, täydennetty 28.6.2016
- 4 Osa päätöshistoriaa

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Sopimus

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning

Utdrag

Utdrag
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan_detaljplan_byggnadsordning
Förslagstext
Bilaga 1
Bilaga 2

02.11.2016

Kaj/10

Bilaga 3

Bilaga 4

Helen Oy
Helen Sähköverkko
Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Museovirasto, kult-
tuuriympäristön suo-
jelu

För kännedom

Kaupunkisunnitteluvirasto
Kaupunginmuseon johtokunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Kiinteistövirasto
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.10.2016 § 889

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7, 9 ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutos-ehdotuksen 25.8.2015 päivätyn ja 28.6.2016 muutetun piirustuksen numero 12341 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein. Asemakaavan muutoksella muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13.

Käsittely

17.10.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään siten, että valtuuston käsittelypäiväksi esitetään 2.11.2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036683
hannu.hyttinen(a)hel.fi
Anna Villeneuve, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 28.6.2016

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Ksv 2481_2, karttaruutu 672497-98

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tarkistanut 25.8.2015 päivätyn 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7,9, ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutosehdotusta. Kaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, ettei kaavaehdotuksen sisältöä ole muutettu, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee kirkollisten hallintorakennusten aluetta sekä asuinkerrostalotonttia, jotka sijaitsevat Katajanokalla Tove Janssonin puiston laidalla kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla. Kaavaratkaisu mahdollistaa asuntojen ja lähetystön tilojen rakentamisen kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin.

Tavoitteena on rakennusten käyttötarkoituksen muutoksen mahdollistaminen sekä suojelumääräysten tarkistaminen.

Asemakaavan muutos on laadittu hakijan teettämän viitesuunnitelman pohjalta. Lähetystön alue erotetaan omaksi tonttikseen, jolloin muodostuvat uudet tontit 147/12 ja 13. Kaavamuutoksella suojellaan kaikki suunnittelualueen rakennukset. Suojelumääräykset tarkistetaan vastaamaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan kokonaisuuden arvoa.

Muutosalueen pinta-ala on 5 940 m². Kaavassa osoitetaan rakennusoikeutta 14 340 k-m², josta kokonaan uutta kerrosalaa on 6 946 k-m². Uutta asuinkerrosalaa osoitetaan 11 229 k-m² ja lähetystökäyttöön tarkoitettua kerrosalaa 1 630 k-m². Rakentamattomat ullakot otetaan pääosin käyttöön. Tonttitehokkuus asuinkerrostalojen korttelialueella on

e = 4 ja lähetystön tontilla e = 3,2. Kadun varteen tulee rakentaa kivijalkoihin liike-, myymälä- tai toimistotilaa yhteensä 485 k-m². Uudet autopaikat sijoitetaan Satamakadun alle pysäköintilaitokseen tai muuhun ulkopuoliseen pysäköintilaitokseen. Sisäpihoilla ei saa olla autopaikkoja.

Kaavoitustyö on aloitettu tontin omistajan aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty selostuksen liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Asemakaavan muutosluonnos on pidetty nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa, kaupunkisuunnitteluviraston näyttelytila Laiturilla sekä kaupungin ilmoitustaululla kaupungintalolla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä ja siitä saatiin lausunnot. Esitetyt huomautukset kohdistuivat lähetystörakennuksen porrastajärjestelyihin, tontin arvon muutokseen, pelastusturvallisuuteen, sähköverkkoliittymän muutokseen sekä maanpäällisten tilavarausten esittämiseen. Asemakaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä muutoksia, jotka eivät vaikuta kaavaehdotuksen sisältöön.

Muistutuksia ei esitetty.

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Asemakaavan muutosalue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä Katajanokan vanhassa osassa (RKY 2009) Lehtikuusen korttelissa. Rakennukset muodostavat Tove Janssonin puiston äärellä merkittävän kulttuurihistoriallisen ja kaupunkikuvallisen kokonaisuuden, joka kertoo 1800-luvun loppupuolen ja 1900-luvun alun rakentamistavasta ja arkkitehtuurista sekä helsinkiläisestä teollisuushistoriasta. Erityisesti Tallbergin talo (os. Luotsikatu 1) on rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokas rakennus ja sen ominaispiirteet ovat hyvin säilyneet. Myös muilla alueen rakennuksilla on merkittäviä suojeluarvoja. Vuosina 1937–38 kaikki kaava-alueen rakennukset omisti Gustav Paulig Oy ja vuosina 2000–2013 ne ovat olleet Kirkkohallituksen omistuksessa ja toimistokäytössä. Nyt rakennukset ovat tyhjillään.

Voimassa olevassa asemakaavassa (1984) tontit 9 ja 11 ovat kirkollisten hallinto- ja virastorakennusten korttelialuetta. Tontti 7 on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Rakennukset on yhtä lukuun ottamatta suojeltu sr-2-merkinnällä.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista kannanotoista, mielipiteistä ja lausunnoista sekä vastineet niihin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaavaehdotuksen hyväksymistä 25.8.2015 ja sen jälkeen kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 11.9.–12.10.2015.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta:

Helen Sähköverkko Oy

Helen Oy

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Museovirasto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

kaupunginmuseon johtokunta

kiinteistölautakunta

pelastuslautakunta

yleisten töiden lautakunta

ympäristökeskus

Yhteenvedo lausunnoista

ELY-keskuksen lausunnossa ei ollut huomautettavaa. ELY-keskus toteaa, että hyvin laadittu asemakaava perustuu laadukkaisiin selvityksiin. Rakennussuojelun osalta siitä ei ole huomautettavaa. ELY-keskus on aikaisemmin ottanut kantaa Satamakatu 9 poikkeamishakemukseen

ja todennut pohjakerroksen oviaukkojen avaamisen yhteydessä toteutettavissa porrasjärjestelyissä olevan kulttuuriympäristön arvojen kannalta toivomisen varaa.

Kiinteistölautakunnan lausunnossa todetaan, että kaavamuutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin maankäyttösopimus on tehty. Pelastuslautakunnan lausunnossa esitettiin jatkosuunnittelussa huomioitavia seikkoja ja edellytettiin neuvottelua parviratkaisuihin liittyen. Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kohdistui jatkossa selvitettäviin sähköverkko-liittymän muutoksiin. Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että rakennusten arvot ja kokonaisuuteen liittyvät vaalimistavoitteet on hyvin otettu huomioon asemakaavaehdotuksessa. Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa todetaan, että asemakaavassa tulee esittää maanpäällisten teknisten rakenteiden tilavaraus ja sijoittaminen katualueella. Museovirasto ilmoitti, että lausunnon antaa Helsingin kaupunginmuseo.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: kiinteistöviraston tilakeskus, kiinteistöviraston geotekninen osasto, liikuntavirasto ja rakennusvalvontavirasto.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon mahdollisuuksien mukaan. Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Lausunnot eivät anna aiheutta muuttaa asemakaavan muutosehdotuksen sisältöä. Kaavakarttaan on tehty vähäisiä teknisiä tarkistuksia, jotka koskevat eräiden rajaviivojen tarkkaa sijaintia. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta ja muutettu uuden yleiskaavan käsittelyvaiheen osalta sekä tonttia 147/9 koskevan poikkeamislupahakemuksen käsittelyvaiheiden osalta.

Vuorovaikutusraportti ovat liitteenä.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Asemakaavan toteuttamisen edellyttämät teknisen huollon verkoston johtosiirrot, olemassa olevien kiinteistöliittymien muutokset sekä katujen muutos- ja rakennustöiden kustannusarvio ilman arvonlisäveroa on

noin 600 000 euroa. Hankkeeseen ryhtyvä vastaa toteuttamisen aiheuttamista kustannuksista täysimääräisesti

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 12.11.2015 § 510

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Kiinteistökartta 63/672 497, Satamakatu 7-11

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tontteja 7, 9 ja 11 sekä katualetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12341 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen asemakaavan muuttamisesta on tehnyt tonttien omistaja Suomen Evankelisluterilainen kirkko. Kaupunki omistaa muutosalueella sijaitsevan katualueen.

Muutoksen tavoitteena on mahdollistaa kirkkohallituksen toimistokäytössä olleiden tilojen muuttaminen asuinnoiksi ja lähetystön käyttöön.

Muutoksessa on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 14 340 k-m², josta uutta kerrosalaa on 6 946 k-m². Uutta asuinkerrosalaa on 11 229 k-m² ja lähetystökäyttöön tarkoitettua kerrosalaa 1 630 k-m². Satamakadun alle mahdollistetaan uuden maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentaminen.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 22.9.2014 (967 §) varannut Suomen Evankelisluterilaiselle kirkolle noin 2 000 m²:n suuruisen Satamakadun alueen kaavamuutoksen mukaista maanalaisen pysäköintilaitoksen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittämistä varten 30.6.2016 saakka.

Asemakaavan muutos korottaa tonttien arvoa merkittävästi, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 tekemän maapoliittisen päätöksen mukaiset neuvottelut on käynnistetty maanomistajan kanssa. Kaavamuutoksen käsittelyä ei tulisi jatkaa ennen kuin sopimus on tehty.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutosehdotuksen johdosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Kirsi Federley, tonttiasiamies, puhelin: 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 03.11.2015 § 121

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi Satamakatu 9 ja 11 sekä Luotsikatu 1 ja 1a asemakaavan muutosehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Korttelin ajojärjestelyissä tulee huomioida, että pelastustoiminta onnettomuuden sattuessa on mahdollista. Palo- ja pelastuskaluston tulee päästä riittävän lähelle rakennusta, jotta palon sammuttaminen ja henkilöiden pelastaminen rakennuksesta on mahdollista. Mikäli tämä ei toteudu, on järjestelyissä mahdollistettava turvallinen omatoiminen pelastautuminen tulipalotilanteessa.

Tontille 11 sallittavien kuudennen kerroksen parvien poistumis- ja paloturvallisuusratkaisut on neuvoteltava pelastusviranomaisen kanssa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.11.2015 § 459

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Satamakadun alapuolinen pysäköintilaitos vaatii mittavia kunnallisteknisten putkien ja kaapeleiden siirtoja. Asemakaavaselostuksessa on esitetty alustava ratkaisu putkisiirroille. Siirrosta aiheutuvat kustannukset ja vastuu sovitaan kiinteistön ja kaupungin kesken.

Asemakaavassa on osoitettu ajoyhteys pysäköintilaitoksen kiinteistön kautta, mikä on hyvä. Näin vältetään ajoramppien sijoittamiselta katualueelle. Asemakaavassa tulee myös esittää mahdollisten muiden tarvittavien maanpäällisten teknisten rakenteiden, kuten ilmastointihormien, tilavaraus ja sijoittaminen katualueelle.

Pysäköintilaitoksen rakentamisen aikaiset järjestelyt vaikuttavat todennäköisesti myös Tove Janssonin puistoon reunaan, josta jouduttanee poistamaan kasvillisuutta muun muassa puita, mikä vaikuttaa kaupunkikuvaan väliaikaisesti.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutoksen nro 12341 hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Olli Haanpera, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Kaupunginmuseon johtokunta 27.10.2015 § 78

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunginmuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Katajanokan korttelin 147 tontteja 7,9 ja 11 sekä katualuetta koskevasta asemakaavan Satamakatu 7-11 muutosehdotuksesta:

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Kirkkohallituksen toimistokäytössä olleiden Katajanokan Lehtikuusen korttelissa sijaitsevien rakennusten muuttaminen asunnoiksi ja lähetystön käyttöön. Tavoitteena on samalla turvata kulttuurihistoriallisesti merkittävän kokonaisuuden kaupunkikuvalliset ja rakennustaiteelliset arvot tarkistamalla alueen rakennusten suojelumerkinnot. Rakentamattomat ullakot otetaan pääosin käyttöön. Kadun varteen tulee rakentaa kivijalkoihin lii-

ke-, myymälä- tai toimistotilaa. Maan alle saa tontilla rakentaa auto-paikkoja, asumista palvelevia aputiloja sekä varasto-, huolto- ja teknisiä tiloja asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi. Satamakadun alle mahdollistetaan uuden maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentaminen noin 60 autolle.

Asemakaavan muutosehdotuksen suunnittelualue on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä kokonaisuus. Lehtikuusen kortteli on kaava-historiallisesti merkittävää aluetta, johon kuuluu niin Katajanokan länsi-osan vuonna 1861 vahvistetun asemakaavan kuin vuoden 1895 asemakaavan mukaisesti toteutettuja rakennuksia. Korttelissa pitkään toimineen Paulig-yhtiön sijoittumiseen alueelle vaikutti Katajanokan sataman läheisyys, mikä on muutoinkin ollut merkittävä tekijä alueen teollisen toiminnan kehittymiselle ja laajentumiselle. Kaava-alueeseen kuuluvat eri-ikäiset ja alun perin eri käyttöön suunnitellut rakennukset edustavat kaikki oman aikansa korkealuokkaista arkkitehtuuria. Rakennuksia yhdistää pitkä yhteinen toiminnallinen historia ensin Paulig-yhtiön ja sittemmin Kirkkohallituksen käytössä. Ominaispiirteensä hyvin säilyttäneinä ne luovat kerroksisen kokonaisuuden, jossa rakennusten alkuvaiheet ja menneisyys näkyvät edelleen kaupunkitilassa antaen hahmon korttelin rakentumisen monivaiheiselle tarinalle.

Suunnittelualue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvotettuun kokonaisuuteen Katajanokan vanha osa. Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa ja ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde. Lisäksi alue on Helsingin voimassa olevassa yleiskaavassa määritelty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Luotsikatu 1a:ta lukuun ottamatta suunnittelualueen rakennukset on suojeltu merkinällä sr-2 jo voimassa olevassa, vuonna 1984 vahvistetussa asemakaavassa. Suunnittelualueen kulttuurihistorialliset arvot on siten tunnustettu kaikilla kaavatasoilla. Kokonaisuudella on myös kansainvälistä merkitystä osana Katajanokan art nouveau -aluetta, joka on arvotettu kyseisen aikakauden ja ilmiön edustavana ja erittäin hyvin säilyneenä asuinalueena ja rakennettuna ympäristönä.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että asemakaavamuutoksen lähtökohtana tulee olla kokonaisuuden kulttuurihistoriallisten arvojen ja rakennusten ominaispiirteiden säilymisen turvaaminen ja reunaehtojen asettaminen tuleville muutoksille ja korjauksille. Kaavaehdotuksessa

suunnittelualue on jaettu kolmeksi asuinkerrostalojen korttelialueen ton-
tiksi, jotka on määritelty kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi AK/s ja yh-
deksi lähetystörakennuksen korttelialueeksi, joka on kulttuurihistorialli-
sesti arvokas YK/s. Kokonaisuuden kaikki rakennukset on suojeltu
myös kohdekohtaisilla suojelumerkinnöillä sr-1 ja sr-2. Korttelin van-
himmat rakennukset Wavulinin talo Satamakatu 9:ssä ja Tallbergin talo
Luotsikatu 1:ssä ovat saaneet merkinnän sr-1 ja Pauligin rakennutta-
mat kohteet Satamakatu 11 ja Luotsikatu 1a merkinnän sr-2. Ulkoasun
lisäksi suojelu ulottuu myös sisäänkäyntitiloihin tai porrashuoneisiin yk-
sityiskohtineen ja sr-1-kohteissa myös rakenteellisesti arvokkaisiin osi-
in. Sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan poikkeuksellisen hyvin säily-
neen, Suomen rakennustaiteen ensimmäisenä art nouveau -kohteena
pidettävän Luotsikatu 1:n osalla tavoitteena on myös huoneistojen puo-
lella alkuperäisen tilajaon ja yksityiskohtien säilyttäminen. Kaikissa ra-
kennuksissa on sallittu ullakon tilojen muuttamista pääkäyttötarkoituk-
sen mukaiseen käyttöön. Erityisen tärkeänä johtokunta pitää sitä, että
rakennusten ullakoiden rakennettavaksi sallittu kerrosala on rajattu ja
kulttuurihistoriallisesti arvokkaimmille ullakoille eli sr-1-merkinnällä suo-
jeltavien rakennusten vesikatoille tehtäville muutoksille on asetettu tiu-
kat reunaehdot myös pihan puoleisen vesikaton osalle. Luotsikatu 1:n
eli Tallbergin talon tilallisesti ja rakenteiltaan poikkeuksellisen näyttävän
ja säilyneen ullakon vaalimiseksi määrätään, että ullakolle rakennettava
asuinhuoneisto tulee toteuttaa alkuperäisistä rakenteista irrallisena tila-
na, jonka ulkopuolella alkuperäiset ullakon rakenteet tulee pääosin sä-
ilyttää ja jättää näkyville.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että näin mittavan rakennuskon-
naisuuden käyttötarkoituksen muutos asuinkäyttöön ja osin lähety-
stötoimintaan tulee olemaan merkittävä vaihe korttelin ja rakennusten
historiassa. Uudet asumisen mukanaan tuomat toiminnalliset uudistuk-
set johtavat väistämättä muutoksiin rakennuksissa, niiden tiloissa ja ra-
kenteissa. Alun perin teollisuuskäyttöön suunnitellut rakennukset on
kuitenkin jo aiemmin muutettu palvelemaan toimistokäyttöä, mikä on
vähentänyt niiden sisätilojen alkuperäisyyttä. Rakennuskokonaisuuden
merkitys ja asema näkyvällä paikalla Katajanokan art nouveau -alueelle
saavuttaessa on kuitenkin säilynyt. Asemakaavaehdotuksen uusien ja
tarkennettujen suojelumääräysten avulla tämä korttelin merkitys ja
asema kaupunkitilassa on mahdollista säilyttää jatkossakin käyttötarkoi-
tuksen muutoksesta huolimatta, sillä rakennuksiin tehtävät muutokset
eivät saa heikentää kohteen rakennustaiteellisia, historiallisia tai kau-
punkikuvallisia arvoja tai muuttaa arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Kulttu-
urihistoriallisesti arvokkaimpien kohteiden eli Wavulinin talon ja Tall-
bergin talon osalta suojelu on ulotettu katu- ja pihajulkisivun lisäksi
myös laajemmin sisätiloihin. Myös alkuperäisyyden vaaliminen on nos-
tettu keskeiseksi lähtökohdaksi korjauksissa ja muutoksissa.

Kaupunginmuseon johtokunta katsoo, että huolimatta rakennusten käyttötarkoituksen muuttumisesta, Satamakatu 7-11:n arvot ja kokonaisuuteen liittyvät vaalimistavoitteet on hyvin otettu huomioon esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa. Kaupunginmuseon johtokunta puoltaa Satamakatu 7-11:n asemakaavaehdotuksen hyväksymistä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Anne Mäkinen

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 20.10.2015 § 338

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antoi ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.08.2015 § 229

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Ksv 2481_2, Satamakatu 7-11, karttaruutu 672497-98

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.8.2015 päivätyn 8. kaupunginosan (Katajanokka) korttelin 147 tonttien 7, 9 ja 11 sekä katualueen asemakaavan muutosehdotuksen nro 12341 hyväksymistä
- asemakaavan muutosehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Marjaana Yläjääski, arkkitehti, puhelin: 310 37045
marjaana.ylajaaski(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 9.9.2014

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Katajanokalle Satamakatu 7-11:een laadittavan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja luonnossuunnitelma-aineistosta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuurihistorian ja rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa. Kaupunginmuseo on neuvotellut esillä olevasta kaavahankkeesta Museoviraston kanssa ja tämä lausunto vastaa molempien museoviranomaisten kantaa.

Nyt esillä oleva asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Katajanokan Lehtikuusen korttelin länsipään tontteja 7, 9 ja 11 sekä korttelin edustalla olevaa aluetta Satamakadusta, sen maanalaista osaa. Satamakadun lisäksi kaava-alue rajautuu lännessä Tove Janssonin puistoon ja kortteliin 139, pohjoisessa Laivastokatuun, idässä Lehtikuusen korttelin naapuritontteihin ja etelässä Luotsikatuun.

Kaava-alue on merkittävä siirtymävyöhyke, jonka kautta saavutaan Katajanokan art nouveau –alueelle.

Suunnittelualueella asemakaavaa on tarkoitus muuttaa siten, että rakennukset voidaan muuttaa pääasiassa asuinkäyttöön. Satamakatu 9:n osalla tutkitaan myös mahdollisuutta muuttaa rakennus suurlähetystön käyttöön. Kaikki rakennukset tullaan säilyttämään ja suojelemaan uudessa asemakaavassa merkinnällä sr-1 tai sr-2. Uusien asuntojen autopaikat on tarkoitus sijoittaa uuteen pysäköintilaitokseen, joka asemakaavamuutoksessa on osoitettu Satamakadun alle ja laitoksen ajoyhteys puolestaan tontille 9.

Suunnittelualue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvotettuun kokonaisuuteen. Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. Lisäksi alue on voimassa olevassa yleiskaavassa määritelty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Lukuun ottamatta Luotsikatu 1a:ssa sijaitsevaa rakennusta, kaikki kokonaisuuden rakennukset on suojeltu merkinnällä sr-2. Asemakaavan laadinnan tueksi kaava-alueen neljästä rakennuksesta on teetetty rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Marjut Kauppinen 12.6.2014), joka antaa tärkeitä pohjatietoja kaavoitukselle ja siihen liittyvien suojelutavoitteiden asettelulle.

Asemakaavan muutos ja rakennussuojelu

Kaupunginmuseo pitää Satamakatu 7-11:n viimeksi toimistokäytössä olleiden rakennusten muuttamista asuinkäyttöön mahdollisena, mikäli rakennusten ominaispiirteet ja kokonaisuuden ominaisluonne otetaan riittävästi huomioon. Myös pysäköintilaitoksen sijoittaminen Satamakadun alle on mahdollista, mutta sen rakentamisella ei saa vaarantaa ympäröivien rakennusten säilymistä. Pysäköintilaitoksen ajoluiska tulee myös vetää mahdollisimman etäälle ja pois katulinjasta, jottei siitä tule häiritsevää aihetta katu- tai pihanäkymään.

Suunnittelualue on kaavahistoriallisesti merkittävää aluetta, johon kuuluu niin Katajanokan länsiosan vuonna 1861 vahvistetun asemakaavan kuin vuoden 1895 asemakaavan mukaisesti toteutettuja rakennuksia. Korttelissa pitkään toimineen Paulig-yhtiön sijoittuminen alueelle ei ole ollut sattumanvaraista, vaan Katajanokan sataman läheisyys on ollut merkittävä tekijä alueen teollisen toiminnan kehittymiselle ja laajentumiselle. Kaava-alueeseen kuuluvat eri-ikäiset ja alun perin eri käyttöön suunnitellut rakennukset edustavat kaikki oman aikansa korkealuokkaisen arkkitehtuuria. Rakennuksia yhdistää pitkä yhteinen toiminnallinen

historia. Ominaispiirteensä hyvin säilyttäneinä ne luovat kerroksisen kokonaisuuden, jossa rakennusten alkuvaiheet ja menneisyys näkyvät edelleen kaupunkitilassa antaen hahmon korttelin rakentumisen monivaiheiselle tarinalle. Tämän moni-ilmeisen ja monivaiheisen menneisyyden pohjalle tulee rakentua myös Lehtikuusen korttelin tulevaisuus.

Kaupunginmuseo haluaa olla asemakaavamuutoksen jatkotyössä mukana laatimassa tämän kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokkaan kokonaisuuden suojelutavoitteita ja niihin vastaavia kaavamääräyksiä. Asianmukaisilla määräyksillä tuetaan rakennuskannan säilymistä ja mahdollistetaan tiettyjä reunaehtoja määrittelemällä myös alueen kehittäminen sen moni-ilmeisen arkkitehtuurin ominaispiirteitä ja historiaa kunnioittaen. Lisäksi kaavamääräyksiin tulee laittaa määräys, että rakennuslupavaiheessa kohteista pyydetään museoviranomaisen lausunto.

Seuraavassa käydään läpi kaavamuutosalueen rakennukset ja esitetään kullekin rakennukselle alustavat suojelutavoitteet.

Satamakatu 9

Lehtikuusen korttelin vanhinta rakennusperintöä edustaa Satamakatu 9:ssä sijaitseva kauppias Nikolai Wavulinin rakennuttama ja arkkitehti August Bomanin suunnittelema asuinrakennus, joka valmistui vuonna 1869. Jo vuonna 1875 everstinna Aurora Karamzin osti Satamakatu 9:n rakennuksen vuonna 1867 perustamansa Diakonissalaitoksen käyttöön. Diakonissalaitoksen uusien tilojen valmistuttua ja toiminnan siirryttyä Kallioon alkoi Satamakatu 9:ssä teollisuuden aikakausi, omistajana ja käyttäjänä ensin AB Home vuosina 1899-1918. Tämän jälkeen vuosina 1918-1937 rakennuksessa ja tontin piharakennuksissa sijaitsi tehtailija V. W. Holmbergin pelti- kupari- ja levyteostehdas sekä metallivalimo ja varasto. Naapuritonteille asettunut Pauligin paahtimo osti Satamakatu 9:n kiinteistön ja laajensi toimintaansa myös siihen. Pauligin toiminnan siirryttyä Vuosaareen Kirkkohallitus osti vuonna 1978 Satamakatu 9:n ja muutti tilat toimistokäyttöön, jossa ne ovat olleet aivan viime aikoihin asti.

Satamakatu 9:n on vuosikymmenten kuluessa ja käyttötarkoitusten vaihtuessa käynyt läpi huomattavia muutoksia. Rakennuksen ulkoasu on kuitenkin säilynyt pitkälti alkuperäissuunnitelman mukaisena. Kolmi-kerroksisen kivitalon symmetrisesti jäsenneltyjä julkisivuja rytmittävät tasaisin välein sommitellut ikkunat, vaakalistat ja harkotukset. Julkisivujen päätteenä toimii saumattu peltikatto, jonka umpinaista pintaa rikkoivat ainoastaan piiput ja katujulkisivun tympanon. Alun perin asuinkäyttöön rakennetun talon sisätilat ovat muuttuneet käytön myötä. Al-

kuperäisestä tilarakenteesta on säilynyt lähinnä pääporrashuone ja osa kantavista sydänmuureista sekä kellarissa olevat holvatut tilat.

Satamakatu 9 on Katajanokan ensimmäinen yksityisen henkilön rakennuttama kivitalo. Sen rakentaminen liittyy Katajanokan länsiosan vuonna 1861 vahvistettuun asemakaavaan, jonka mukaan rakennettiin kuitenkin vain Rahapaja, Uspenskin katedraali ja Wavulinin talo. Tämän aikaisia kivirakenteisia asuintaloja on Helsingissä säilynyt vain muutama. Wavulinin talo edustaa siten erittäin harvinaista rakennustyyppiä. Sisätiloissa tehdyistä muutoksista huolimatta rakennus on ulkoisilta ominaispiirteiltään säilynyt tunnistettavana oman tyyppinsä edustajana. Rakennuksen pitkään historiaan liittyy myös Helsingin ja Suomen kannalta merkittävää henkilö-, sosiaali- ja teollisuushistoriaa.

Suojelutavoitteet:

Satamakatu 9 on kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia etenkin ulkoasultaan. Rakennuksen ominaispiirteiden ja yksityiskohtien tulee säilyä niin kadun kuin pihan puoleisissa julkisivuissa. Vesikattoa ei saa korottaa, eikä siihen saa avata uusia ikkuna- tai muita aukkoja. Myöskään katu- tai pihajulkisivuun ei tule tehdä aukkomuutoksia eikä parvekkeita, ei myöskään ranskalaisia parvekkeita, joskin pohjakerroksessa uusien oviakkojen avaaminen alkuperäistä periaatetta noudattaen on mahdollista. Tämä koskee niin kadun kuin pihan puoleista julkisivua. Sisätiloissa pääporrashuone alkuperäisine kaiteineen on säilytettävä tila, jossa tehtävien muutosten tulee olla ennen kaikkea ennallistavia.

Luotsikatu 1

Helsingin kaupunginmuseo on 3.9.2014 antanut lausuntonsa kaupunkisuunnitteluvirastolle Luotsikatu 1:n korjausta koskevasta poikkeamis- päätöshakemuksesta. Asemakaavan muutoksen tulee turvata poikkeamispäätöksen mukaiset suojelutavoitteet.

Luotsikadun ja Satamakadun kulmassa sijaitseva rakennus tunnetaan Tallbergin talona rakennuttajansa liikemies Julius Tallbergin (1857-1921) mukaan. Vuonna 1896 Tallberg osti Katajanokalta Diakonissalaitoksen puutarhana palvelleen tontin ja järjesti yhdessä Arkkitehtiklubin kanssa arkkitehtuurikilpailun tontille sijoitettavan uudisrakennuksen suunnittelusta. Kilpailun perusteella suunnittelijaksi valittiin nuori arkkitehtikolmikko Herman Gesellius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen ja rakennus valmistui syksyllä 1898.

Valmistuessaan Wavulinin talon viereen Tallbergin talo oli edelleen Katajanokan ensimmäisiä kivirakennuksia. Arkkitehtuuriltaan rakennus poikkesi Helsingissä siihen asti toteutetuista asuinkerrostaloista etenkin

ulkoarkkitehtuuriltaan mutta myös asuinhuoneistojensa osalta. Rakennuksen linnamaisesta ulkoasusta puuttuivat siihen asti vallalla ollut klassistinen jäsentely ja koristeaiheet, joiden sijaan julkisivuille ilmettä antoivat moni-ilmeiset ikkunat ja erilaiset torniaiheet ja pienet parvekkeet. Julkisivumateriaaleina rapattujen pintojen rinnalla käytettiin pohjakerroksessa luonnonkiviharkotusta ja vesikatossa norjalaista liuskekiiveä. Huoneistoissa tavoiteltiin kodikkuutta, valoisuutta ja terveellisyttä unohtamatta myöskään arvokkuutta. Tallbergin talon kerroksen kokoisten huoneistojen monimuotoisilla ja valoisilla huoneilla sekä vaihtelevilla näkymillä saavutettiin asutosuunnittelulle asetetut uudet tavoitteet.

Julius Tallberg myi Katajanokan talonsa jo vuonna 1907 ruukinpatruuna August Keirknerille, jonka perheen omistuksessa rakennus säilyi vuoteen 1918 asti. Tämän jälkeen omistajat vaihtuivat useaan otteeseen, kunnes vuonna 1938 naapuritoneilla toiminut Paulig-yhtiö hankki talon omistukseensa ja otti käyttöönsä toimisto- ja markkinointitiloiksi. Pohjakerroksessa toimi myös pankki lähes 80 vuotta. Paulig-yhtiön aika rakennuksessa jatkui myös vuosikymmeniä aina vuoteen 2000 asti. Tuolloin koko rakennuksen omistus siirtyi naapuritoneille jo 1970-luvun lopulla asettuneelle Kirkkohallitukselle, jonka toimistotiloina Tallbergin talokin on palvellut näihin päiviin asti.

Pitkästä historiastaan huolimatta Tallbergin talo on säilyttänyt alkuperäisyytensä erittäin hyvin. Rakennuksen julkisivuissa suurimmat muutokset ovat kohdistuneet pohjakerroksen liiketilojen ikkunoihin ja sisäänkäynteihin, jotka nyt ovat vuonna 1974 tehdyn muutoksen mukaisessa asussa. Sisätiloissa yhtenä merkittävimmistä muutoksista voidaan pitää hissien rakentamista pääportaan keskelle vuonna 1939. Myös pohjakerroksessa toimineen pankin tilojen laajentaminen ja yhdistäminen toiseen kerrokseen sisäportaalla ja tähän vaiheeseen liittyvät toisen kerroksen koneelliseen ilmanvaihtoon liittyvät ratkaisut ovat muuttaneet alkuperäistä tilarakennetta ja tilojen sisustuksia. Ylemmissä kerroksissa 2000-luvun puolivälissä rakennetun koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän myötä huonetilojen seiniin on asennettu venttiileitä ja sivuportaaseen ja ullakolle ilmanvaihtokanavia. Tilaratkaisuiltaan ja kiinteältä sisustukseltaan kolmas ja neljäs kerros ovat kuitenkin säilyneet pitkälti alkuperäisen mukaisina. Säilyneestä sisustuksesta erityisesti mainittakoon stanssattua peltiä olevat kattopinnat ja ruokasalien palkkikatot Satamakadun puoleisen siiven tiloissa. Koko rakennuksessa ikkunat ja pääosin ovet ja listoitukset sekä jonkin verran uuneja ja kiinteitä kaapistoja on säilynyt, joskin kaikissa kerroksissa seinien ja lattioiden pintakäsittelyjä ja -materiaaleja on muutettu vuosikymmenten kuluessa. Rakennuksen ulkoasusta alkava ja porrashuoneessa voimistuva alkuperäinen, omaleimainen tunnelma on siten erittäin hyvin vielä aistittavissa myös asuinkerroksissa.

Tallbergin talon rakentaminen liittyy kauppamerenkulun ja Helsingin kasvun turvanneen Katajanokan sataman ja siihen liittyvän uuden asuinalueen kaavoittamiseen. Arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntynyt kauppaneuvos Tallbergin talo olikin Katajanokan ensimmäisiä tämän uuden, vuonna 1895 vahvistetun Norrménin asemakaavan mukaisia asuinrakennuksia. Katajanokan asuinkerrostaloalue rakennettiin lähes kokonaan vuoteen 1913 mennessä ja siitä muodostui uuden arkkitehtuurisuuntauksen merkittävin kokonaisuus Suomessa. Alusta lähtien Tallbergin rakennuttamassa talossa asui Helsingin ja Suomen historian merkkihenkilöitä. Toisaalta sijainti Katajanokan sataman läheisyydessä vaikutti 1910-luvulla Pauligin kahvikaupan ja paahtimotoinnin sijoittumiseen kyseiseen Lehtikuusen kortteliin ja myöhemmin siis myös Tallbergin talon siirtymiseen Pauligin yrityksen omistukseen ja käyttöön. Tallbergin talo on siten osa Helsingin suurkaupungiksi rakentumisen historiaa ja liittyy myös erittäin merkittävän suomalaisen liikerityksen historiaan.

Tallbergin talo on kiistatta yksi Helsingin ja koko Suomen asuntoarkkitehtuurin merkkikohde, jolla on myös kansainvälistä merkitystä. Arkkitehtuurikilpailun tuloksena syntynyt, maineikkaan arkkitehtikolmikon Gesellius – Lindgren – Saarinen suunnittelema uutta arkkitehtuurisuuntausta, art nouveauta, edustanut rakennus viitoitti tietä tulevalle asuinkerrostalojen suunnittelulle huonejärjestelyltään, valoisuudeltaan, arkkitehtuuriltaan ja hygieniatiloiltaan. Ulkoarkkitehtuuriltaan rakennusta voidaan pitää maamme ainoana mannermaista art nouveauta edustavana asuinkerrostalona. Rakennuttajansa moninaisten ulkomaan kontaktien ansiosta Tallbergin talossa on käytetty myös poikkeuksellisia materiaaleja, kuten huoneiden kattopintojen metallilevyverhous, porrashuoneen marmori ja vesikaton liuskekivi. Kaikki nämä ovat myös säilyneet. Tallbergin talo on ainutlaatuinen ulkoarkkitehtuurinsa ja sisätilojensa muodostama kokonaistaideteos.

Suojelutavoitteet:

Luotsikatu 1 Tallbergin talo on kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia ulko- ja sisätilojensa muodostamana kokonaisuutena. Rakennuksen julkisivut tulee säilyttää mukaan lukien yksityiskohdat, koristeaiheet, ikkunat ja ovet, samoin kuin vesikatto materiaaleineen. Sisätiloissa pääporrashuone koristeornamenteineen, lattiamateriaaleineen, huoneisto-ovineen ja hisseineen on säilytettävä ja ennallistaen / konservoiden korjattava kokonaisuus. Myös sivuporras alkuperäisine kiinteine sisustuksineen on säilytettävä sisätila. Maantasokerroksessa Luotsikadun puoleisessa siivessä olevat kappaholvit tulee säilyttää. Huoneistoissa alkuperäinen tilajako pääosin ja ainutlaatuinen kiinteä sisustus kuten stanssattua peliä olevat kattopinnot ja palkkikatot konsoleineen sekä alkuperäiset

väliovet ja listoitukset sekä uunit ja kiinteitä kaapistoja tulee säilyttää. Alkuperäiset välipohjat samoin kuin ullakon alkuperäiset rakenteet ja palopermanto tulee pääosin säilyttää. Ullakkoa ei saa kokonaan muuttaa lämpimäksi tilaksi, vaan ainakin osa siitä tulee säilyttää alkuperäisassaan kylmänä ullakkona. Vesikaton pihan puoleisten lappeiden taitekohtaan saa avata yhden, kooltaan rajoitetun terassin.

Luotsikadun puoleinen halkovarasto liittyy olennaisena osana rakennuskokonaisuuteen. Rakennuksessa tehtävien muutosten tulee olla alkuperäisiä rakenteita säilyttäviä tai mahdollisesti palauttavia.

Satamakatu 11

Gustaf Pauligin (1850-1907) vuonna 1876 perustama siirtomaatavaraa maahantuonut yritys erikoistui 1900-luvun alussa kahvin tuontiin ja paahtamiseen. Ensimmäisen oman kiinteistönsä yhtiö rakennutti Katajanokan sataman läheisyyteen Lehtikuusen kortteliin Bertha Pauligin johdolla vuonna 1911. Pääkonttorin ja paahtimatoimintaan liittyviä tiloja käsittäneen rakennuksen suunnitteli arkkitehti Waldemar Aspelin. Yritystoiminnassaan edistyksellisiä menetelmiä ja viimeisintä teknologiaa käyttäneen Paulig-yhtiön toimitilat toteutettiin erittäin laadukkaasti, mutta sopeutettiin arkkitehtuuriltaan osaksi merkittävää rakennettua kokonaisuutta ja kaupunkinäkömää. Paulig-yhtiön käytössä rakennus säilyi aina Kirkkohallituksen vuonna 1978 alkaneeseen ja viime aikoihin jatkuneeseen vaiheeseen asti.

Arkkitehtuuriltaan Paulig-yhtiön paahtimo- ja konttorirakennus sopeutettiin Katajanokan art nouveau –asuinalueen rakennuksiin, jolloin Laitavastokadun merelle avautuvasta katunäkymästä muodostui yhtenäinen kokonaisuus. Yrityksen toiminnan tarpeiden muuttuessa rakennusta kuitenkin muokattiin 1920- ja 1930-luvulla niin sisätiloiltaan kuin ulkoasultaan lähinnä ylimmän kerroksen ja vesikaton osalta. Voimakas luonnonkivisokkeli, rapatut julkisivut ja pystysuuntaiset ikkunauhat niihin liittyvine koristekenttineen sekä erkkerit viestivät kuitenkin edelleen aidosti talon rakentamisaikakaudesta huolimatta vesikatossa tapahtuneista muutoksista. Sisäpihan ympärille kiertyneet julkisivut toteutettiin alun perinkin pelkistetysti ja rakennuksen tuotantokäyttö onkin sisäpihan puolella aistittavissa. Alun perin pääosin suuria halleja käsittäneet sisätilat muutettiin omistajan vaihtumisen myötä toimistotiloiksi. Paulig-yhtiön pääkonttoritiloihin liittyneet Satamakadun puolelta nouseva sisäänkäynti ja porras sekä toisen kerroksen aula ovat kuitenkin tilallisesti säilyneet, mutta alkuperäinen kiinteä sisustus aulan pylväitä ja seinien yläosassa kiertävää kapeaa listaa lukuun ottamatta on modernisoitu.

Vain kahden omistajan käytössä ollut yli satavuotias Satamakatu 11 on ulkoasultaan pitkälti säilyttänyt alkuperäisen korkealuokkaisen arkkitehtuurinsa ominaispiirteet. Rakennus liittyy keskeisesti suomalaiseen teollisuushistoriaan Paulig-yhtiön ensimmäisenä omana toimitilana. Kohde on myös Kirkkohallituksen toiminnassa keskeinen rakennus, sillä siellä sijaisivat mm. kirkkoneuvoston tilat.

Suojelutavoitteet:

Satakatu 11 on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa ja jota tulee vaalia ennen kaikkea ulkoasultaan. Katujulkisivuihin eikä kadunpuoleiseen vesikattoon saa tehdä uusia aukkoja. Lounaan puoleiseen palomuriin saa avata uusia ikkunoita harkitusti. Jo uusitut ikkunat ja ovet on mahdollista uusia puurakenteisina. Sisäpihan puolelle saa rakentaa asuntoparvekkeita ja avata niille johtavia oviaukkoja sekä tehdä maltillisia ikkunamuutoksia. Sisäpihan puoleisille katonlappeille saa sijoittaa maltilliset kattoterassit. Pääsisäänkäynti ja siihen liitetty alkuperäinen toisen kerroksen aulatilat ovat säilytettäviä ja mahdollisuuksien mukaan ennallistaen korjattavia sisätiloja.

Luotsikatu 1a

Yritystoiminnan laajetessa Paulig-yhtiö rakennutti Lehtikuusen kortteliin Luotsikadun puolelle uudisrakennuksen. Arkkitehti David Frölander-Ulf suunnitteli tuotanto-, varasto- ja sosiaalitaloja käsittäneen rakennuksen, joka valmistui vuonna 1938. Pihakannen alle rakennettu kellaritila ulotettiin Satamakatu 9:n ja 11:n kellarimuureihin, joten näin kaikki yhtiön tuotantotilat saatiin yhdistettyä toisiinsa. Paulig-yhtiön aika jatkui myös tässä Luotsikatu 1a:n rakennuksessa vuoteen 1978, jolloin se siirtyi Kirkkohallituksen omistukseen. Tässä toimistokäytössä rakennus on palvellut näihin päiviin asti.

Tallbergin talon halkovaraston ja Luotsikatu 3:n väliin sijoitetun syvärunkoisen rakennuksen ulkoasu ja ominaisluonne poikkesivat valmistumisaikanaan ympäristön asuinkerrostaloista. Luonnonkivisokkeleineen, rapattuine, pystysuuntaisten ikkunakenttien tiukasti rytmittämine katujulkisivuineen ja melko umpinaisine päätyine ja selkeine kattopintoineen rakennus on säilyttänyt ominaispiirteensä. Levollisesti se edustaa katujulkisivun nuorinta rakennettua kerrostumaa. Aiheiltaan ja jäsentelyltään rakennuksen katujulkisivu on myös samanhenkinen pihan vastakkaisessa kulmassa sijaitsevan Pauligin pääkonttorirakennuksen kanssa. Teollisuusrakennukselle ominaisesti sisäpihan puoleiset julkisivut ovat katujulkisivua huomattavasti pelkistetyimmät ja syvärunkoiseen rakennukseen valoa antaneiden, lukuisien ikkunoiden tiukasti rytmittämät. Käyttötarkoituksen muutos ei näkynyt rakennuksen ulko-

ussa, mutta suuret salitilat muutettiin toimistotiloiksi ja myymälä- sekä arkistokäyttöön.

Myös Luotsikatu 1a liittyy olennaisella tavalla Paulig-yhtiön historiaan samoin kuin Kirkkohallituksen toiminnan muotoutumiseen. Se edustaa harvinaista 1930-luvun rakennuskantaa Katajanokalla ja on ulkoasultaan hyvin säilynyt, kokonaisuuden nuorin kerrostuma.

Suojelutavoitteet:

Luotsikatu 1a on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa. Erityisesti vaalittava on rakennuksen ulkoasu, etenkin katujulkisivu ja lounaan puoleinen pääty. Katujulkisivuun ei saa avata uusia aukkoja, lukuun ottamatta ensimmäisen kerroksen liiketilaan johtavaa oviaukkoa. Vesikattoa ei saa korottaa ja kadun puoleiseen katonlappeseen saa avata uusia aukkoja vain harkitusti ja katunäkymään sovitteina. Lounaan puoleiseen päätyyn saa avata yhden harkitun ikkunaaiheen. Pihan puolelle saa sijoittaa uusia huoneistoparvekkeita. Sisäpihan puolella katon lappeiden nosto ja terassien rakentaminen hissikuilujen välisillä vyöhykkeillä on mahdollista. Jo uusitut ikkunat ja ovet on mahdollista uusita puurakenteisina. Rakennuksen koillisosassa sijaitseva porrashuone hisseineen on säilytettävä ja mahdollisuuksien mukaan ennallistaen korjattava sisätila.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 9.9.2014

HEL 2013-015068 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1170-00/14 sekä luonnossuunnitelmasta 9.9.2014 mennessä.

Asemakaavamuutoksen luonnoksessa esitetään asuinkiinteistön pysäköintiluolan rakentamista Satamakadun alle.

Ajo tunneliin on luonnoksessa esitetty tapahtuvan tontin kautta, mikä on hyvä ratkaisu. Kaavamuutoksen suunnittelun aikana tulee varmistaa, että ajoyhteys rakennushistoriallisesti arvokkaan suojellun kiinteistön kautta on rakenneteknisesti mahdollista järjestää. Ympäristön kaupunkikuvan kannalta ei ole suotavaa, että tunnelin sisäänkäyntejä sijoitetaan katu- tai puistoalueille.

Pysäköintiluolan suunnittelussa tulee huomioida kunnallistekniikan mahtuminen ja toimivuus katupinnan ja pysäköintiluolan katon välissä. Alueen tarvitseman kunnallistekniikan tulee mahtua katualueelle. Lisäksi suunnittelun yhteydessä tulee määritellä rakenteiden vastuurajat sekä pysty- että vaakasuunnassa, jotta rakenteen omistajat ovat eri hankkeiden osapuolille selkeitä. Kadun päälle tulevien rakenteiden (esimerkiksi pysäköintihallin ilmastointikanavien) suunnitelmat tulee hyväksyttää rakennusvirastossa.

Hankkeeseen ryhtyvä vastaa rakentamisesta aiheutuvien muutostöiden ja ympäristön ennallistamisen kustannuksista.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419

[anu.kiiskinen\(a\)hel.fi](mailto:anu.kiiskinen(a)hel.fi)

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335

[anni.tirri\(a\)hel.fi](mailto:anni.tirri(a)hel.fi)

§ 286

Principbeslut om ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet om utkastet till regeringsproposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Beslut

Stadsfullmäktige fattade följande principbeslut om utlåtandet till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet.

Frågor om målen med reformen

Målet med reformen av social- och hälsovården är att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och stävja kostnaderna för social- och hälsovårdstjänsterna med tre miljarder euro före 2029.

1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Propositionen innehåller åtgärder som främjar minskandet av hälso- och välfärdsskillnader och bidrar till en jämlik tillgång till tjänsterna. Det är möjligt att genomföra åtgärderna i synnerhet i de största landskapen. För att uppnå målet är det viktigt att säkerställa att den som ordnar tjänster har tillräckliga medel att sörja för styrningen och servicekedjornas och servicehelheternas funktion. Styrningen av tjänsteproducenterna är smidigast när främjandet av hälsan och välbefinnandet beaktas redan i avtalen.

Ansvarsfördelningen när det gäller främjandet av hälsan och välbefinnandet ska vara tydlig, och aktörernas uppgifter ska fastställas på konkret nivå särskilt inom samarbetet mellan landskap och kommuner.

Det sägs i propositionen att det är nödvändigt för att genomföra samarbetet mellan kommuner och landskap att skapa samarbetsstrukturer och tillvägagångssätt som stöder detta.

De andra aktörernas roll i att främja hälsan och välbefinnandet blir större i kommunen, vilket bidrar till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna mellan invånarna. Övergången till större helheter med centraliserad styrning inom social- och hälsovårdstjänsterna kommer eventuellt att jämna ut skillnaderna mellan olika kommuner och områden. De största landskapen har de bästa förutsättningarna att minska hälso- och välfärdsskillnaderna.

I allmänhet är folkhälsoarbetet det effektivaste och förmånligaste sättet att ordna hälsovård. Därför ska verksamheten på kommunal nivå och av samhällsekonomiska skäl riktas till hela befolkningen.

Det är ändamålsenligt att granska minskandet av skillnaderna i hälsa och välbefinnande ur perspektivet för klienternas behov och den kundsegmentering som bygger på dessa. Genom verksamhetsplanering och uppföljning på basis av detta är det möjligt att vid behov inrikta och prioritera tjänsterna på ett sätt som bidrar till att målet uppnås. Prioriteringen av rätta kundsegment gör det möjligt förutom att minska hälso- och välfärdsskillnaderna även öka tjänsternas produktivitet och effekt.

För att kunna minska hälso- och välfärdsskillnaderna ska man säkerställa aktörernas samarbetsberedskap och få serviceproducenterna att förbinda sig till de uppställda målen. Det är viktigt att förnya lagstiftningen så att det är möjligt att få, använda och utnyttja information mer effektivt än i nuläget. Också av dessa orsaker ska möjligheten till kommunernas egen serviceproduktion bevaras.

Det har beaktats i propositionen att tjänster ska produceras jämlikt. Jämlikheten förutsätter ofta att klientgrupperna i behov av särskilt stöd bemöts så att de individuella behoven identifieras. Det är viktigt att i fråga om tjänsterna för personer som behöver särskilt stöd effektivisera servicerådgivningen och handledningen till service eller annat handlande stöd till de delar som klientgruppen i fråga har utmaningar i att självständigt uträtta ärenden i den förnyade verksamhetsmiljön.

Med tanke på tillgången till tjänsterna och tjänsternas jämlikhet bildar Helsingfors och huvudstadsregionen en naturlig servicehelhet och det medför inget särskilt mervärde att höra till helheten av landskapet Nyland åtminstone vad basservicen beträffar.

Minskningen av hälso- och välfärdsskillnaderna förutsätter att tjänsterna på basnivå planeras och organiseras enligt detta mål. Då primärvården tydligt överförs till valfria tjänster är det viktigt att sätta upp landsomfattande uppföljningsindikatorer och skapa ett kundresponssystem för bedömning av den med tjänsten producerade hälsonyttan och förutsätta effektfulla tjänster av tjänsteproducenterna.

2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Målet ska vara ett integrerat servicesystem med enkanalsfinansiering i vilket också företagshälsovården beaktas. Tjänsterna för förvärsarbetande vuxna ska anses som en del av en och samma servicehelhet så-

väl ur perspektivet för ordnandet och produktionen av tjänsterna som ur finansieringsperspektiv. Den eftersträvade bromsningen av kostnadsökningen förutsätter förutom att strukturerna förnyas också framför allt att radikala åtgärder vidtas i syfte att reformera tjänsterna och verksamhetsmodellerna. Huvudstadsregionen och stora landskap har bättre förutsättningar för att hantera kostnadsökningen. Befolkningsunderlagen i de föreslagna landskapen är av mycket olika storlekar, vilket gör det svårare att hitta kostnadseffektiva lösningar.

Att lagberedningen fortskrider i olika takt än beredningen och bedömningen av lagstiftningen om klientens valfrihet och förenklingen av den s.k. flerkanalfinansieringen gör det svårare att bedöma propositionen.

Den föreslagna modellen riskerar, bl.a. i fråga om områdesindelningen och skyldigheten att använda servicecentrens tjänster, verksamhetsförutsättningarna för den samarbetsmodell som samarbetet mellan kommuner i nuläget bygger på. Propositionens indelning i samarbetsområden baserar sig inte i alla områden på de samarbetsmodeller som fungerar och bromsar ökningen i kostnaderna i dagens läge och därför skulle bl.a. ett område av Nylands storlek splittra många samarbetslösningar som i nuläget fungerar i huvudstadsregionen. Risken finns att man förlorar den effektivitet och kostnadsminskning som redan har uppnåtts med dessa samarbetslösningar, om reformen genomförs strikt enligt propositionen, bl.a. med skyldighet att använda det nationella servicecentret. De nuvarande välfungerande lösningarna för tjänsteproduktion riskerar att bli förstörda.

En eventuell möjlighet till att främja det riksomfattande målet att minska ökningen av kostnaderna är en friare skyldighet att utnyttja de nationella servicecentren, vilket gör det möjligt att fortsätta tillämpa de nuvarande fungerande och kostnadseffektiva modellerna för tjänsteproduktion. En friare skyldighet skulle ge landskapet, landskapskoncernens dottersammanslutningar eller landskapets serviceinrättning möjligheten att välja den kostnadseffektivaste serviceproducenten och den mest högklassiga serviceupphandlingslösningen för organisationen i fråga och de skulle inte vara bundna till ett enda produktionsbolag i offentlig ägo. Möjligheten för kommuner med tillräckligt kraftiga resurser att producera sina egna tjänster skulle av samma orsaker ge möjligheter till kostnadseffektiv och effektiv serviceproduktion.

Den föreslagna landskapslösningen försvagar förutsättningarna för tillväxt i huvudstadsregionen och effekterna återspeglas i hela landet.

Huvudstadsregionen är till antalet invånare och företag och till sin ekonomiska volym större än något annat landskap med undantag av landskapet Nyland. Enligt tillväxtprognoserna kommer skillnaden till det öv-

riga landet att bli större under de kommande årtiondena. Vid jämförelse ska man dessutom beakta att huvudstadsregionen inte ska jämföras till sin storlek och sina tjänster bara med de övriga landskapen utan också med huvudstadsregionens internationella konkurrenter.

En avsevärt stor andel av Finlands tillväxt äger rum i huvudstadsregionen. Regionens andel uppgår till 36 % av hela landets BNP och 44 % av omsättningen för alla företag i Finland. Utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamheten i huvudstadsregionen motsvarar ca 44 % (2013) av dessa i hela Finland. Befolkningsstrukturen i huvudstadsregionen är exceptionell med anledning av inflyttningsöverskott. Nästan hälften av alla personer med främmande modersmål i Finland bor i huvudstadsregionen. Antalet uppgår till ca 149 000 personer. Med tanke på en särskild lösning för huvudstadsregionen ska man ta hänsyn till att arbetslöshetsgraden är betydligt högre bland personer med främmande modersmål än bland den finsk- och svenskspråkiga befolkningen. Befolkningsutvecklingen i huvudstadsregionen framhäver betydelsen av att invandrare får sysselsättning. Enligt en befolkningsprognos som kom ut i början av 2016 kommer befolkningen i arbetsför ålder (16–64 år) med främmande modersmål att motsvara 28 procent av hela befolkningen i huvudstadsregionen år 2030.

Det finns gott om lediga jobb i huvudstadsregionen men även antalet arbetslösa är högt. Arbetskraftsbehovet i huvudstadsregionen uppgår till 340 000 personer fram till 2030 (PKS ennakointi). Regionens andel är 32 % av alla jobb i Finland och 35 % av jobben inom den privata sektorn (2013). Antalet arbetslösa är 66 500, dvs. 19 % av alla arbetslösa i Finland. Problemet med matchningen på arbetsmarknaden är avsevärt i huvudstadsregionen.

Enligt alla tillväxtprognoser kommer huvudstadsregionens andel av Finlands bruttonationalprodukt, arbetskraft och antal invandrare att öka under de kommande årtiondena. Tillväxt- och arbetskraftstjänsternas verksamhet i huvudstadsregionen är anknuten till den nationella tillväxten. När förändringarna i arbetet bl.a. till följd av automatisering och artificiell intelligens samtidigt förvandlar arbetslivet och företagets krav för kompetent arbetskraft i tilltagande takt ska man se till att det finns tillgång till kompetent arbetskraft.

3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Avsikten är att landskapen ska ha avgränsade ansvarsområden men ändå vara självstyrande sammanslutningar. Landskapen har ingen beskattningsrätt. På basis av lagpropositionen gäller regleringen och den statliga styrningen och finansieringen så små detaljer att de självsty-

rande elementen i själva verket saknas. Detta strider mot att det skapas förvaltningsområden som baserar sig på val.

Demokratins och möjligheterna för landskapets invånare att delta uppfylls inte på samma sätt som i en självstyrande kommunförvaltning.

Inom förvaltningstänkandet har självstyrande organisationer hittills representerat decentralisering av beslutanderätten. Nu kommer landskapen att fungera som verktyg för att stärka den statliga styrningen. Centrala problem ur ett självstyrelseperspektiv är bl.a. statsrådets och ministeriets omfattande, öppna och flertydiga befogenheter att styra landskapets operativa verksamhet och beslutsfattande, vilket särskilt ingår i lagen om ordnandet av social- och hälsovården, samt styrning av investeringar. Den statliga styrningen ska koncentreras på politisk-strategiska frågor. Operativa frågor som gäller tjänsterna och förutsätter yrkeskompetens och regionala kunskaper ska däremot stanna hos landskapen.

En av demokratins dimensioner är direkt övervakning som möjliggörs av offentligheten. Tanken om att i vid utsträckning privatisera serviceproduktionen omintetgör detta. Offentligheten kan ökas genom att stadga samma offentlighetsplikt för privata aktörer som organen inom den offentliga makten har. Då kan offentligheten inte avgränsas bara till de sammanslutningar och stiftelser som har bildats för att fortsätta de tidigare offentliga sammanslutningarnas verksamhet. Offentligheten ska vara lika omfattande också i alla de sammanslutningar och stiftelser som verkställer den offentliga maktens förpliktelse att ordna tjänster. Redan konkurrensneutraliteten förutsätter detta.

Frågor om landskapslagen

4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

c. till största delen inte

Utkastet till landskapslag baserar sig på reglering genom kommunallagen. Det är därför bekant till sin basstruktur. Det skulle vara tekniskt speciellt problematiskt att följa regleringen. Med tanke på tidtabellen för beredningen har det varit motiverat att använda en färdig modell.

Den planerade modellen för självstyre i landskapen kommer emellertid avsevärt att avvika från det kommunala självstyret sådant som det under årtiondenas lopp har blivit. Utkastet till landskapslag kunde ha varit betydligt enklare än i propositionen med beaktande av att landskapet inte har någon allmän kompetens och att staten kommer att styra landskapen mycket strikt med många olika metoder. Att tillämpa lagstiftning

som reglerar sammanslutningens verksamhet också i sådana sammanslutningar i vilka självstyret verkar bli skenbart, kan till och med leda till missförstånd. Personer som väljs till landskapsfullmäktige och landskapets övriga organ kommer i praktiken inte att ha samma makt- och ansvarsställning som kommunens förtroendevalda. Tillämpningsmiljön för landskapslagen och kommunallagen är därigenom olika fastän förordningarna är nästan identiska.

Den statliga styrningen med flera olika metoder, också i frågor som gäller ordnande av landskapens ekonomi och investeringar, skulle vara mycket strikt om den genomfördes i enlighet med propositionen.

På allmän nivå kan det i fråga om den ekonomiska styrningen i landskapen bedömas att, eftersom

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen inte kan söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen i praktiken inte själva kan planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem,

är de möjligheter som såväl landskapslagen som lagen om landskapens finansiering ger landskapet att styra sin ekonomi eller ens i viss mån själv fatta viktiga ekonomiska beslut praktiskt taget obefintliga.

5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Ur social- och hälsovårdstjänsternas perspektiv är den föreslagna uppgiftshelheten i huvudsak ändamålsenlig. Ansvarsfördelningen mellan kommunen och landskapet i fråga om uppgifterna i punkt 2 är inte helt entydig. Det är skäl att ytterligare precisera begreppet förebyggande tjänster bland annat i förhållande till tjänsterna för barn och unga och förebyggande hälsovårds- och välfärdstjänster. Överföringen av uppgifterna för regional alkoholförvaltning till landskapen kommer sannolikt att främja uppnåendet av målen för det förebyggande alkohol- och drogarbetet.

Förutom invandringen och den övriga befolkningstillväxten bär huvudstadsregionen ansvar för särskilda sociala problem, såsom segregation och bostadslöshet. En effektiv minskning av hälso- och välfärdsskill-

naderna i metropolområdet förutsätter ett tätare samarbete än på andra håll i landet med bl.a. stadsplanering, näringspolitik, sysselsättnings-tjänster och utbildningstjänster. Lösningen med landskap försvårar detta i och med att huvudstadsregionens utmaningar ska behandlas som en del av landskapet i stället för huvudstadsregionen.

Begreppet främjande av social välfärd och hälsa ska stämma överens med de termer som används annanstans i den föreslagna lagstiftningen.

Överföringen av skolpsykolog- och kuratorstjänsterna till landskapens ansvarsområde strider mot målen i lagen om elev- och studerandevård. De bästa förutsättningarna för den generellt inriktade studerandevården kan garanteras genom att bevara ansvaret för skolornas psykolog- och kuratorstjänster hos kommunerna.

De uppgifter för landskapen som gäller motion och idrott är värda understöd. Helsingfors understöder även statsandelssystemets indikatorer för koefficienten för främjande av hälsa och välfärd för den kommunala basservicen.

Ur Helsingfors perspektiv är det viktigt att bevara räddningsväsendet som stadens egen verksamhet för att kunna trygga säkerheten i landets största befolkningskoncentration. Dessutom ska man beakta metropolområdets särdrag med anledning av verksamhetsställena för statsförvaltning, det underjordiska och höga byggandet och flygplats- och hamnverksamheten. Räddningsväsendet har en speciell roll i Helsingfors som en del av den kommunala verksamheten genom att det har anknytning till bl.a. huvudstadsstatusen och -institutionerna och de därtill hörande säkerhetsfrågorna. De nationella och internationella evenemang som ordnas i staden förutsätter tätt samarbete med räddningsväsendet, stadens andra funktioner och polisen.

Miljö- och hälsoskyddet ska också i fortsättningen höra till Helsingfors stads uppgifter och inte överföras till landskapet. Staden har tillräckliga kunskaper och resurser för uppgiften som landets största tillsynsenhet inom miljö- och hälsoskyddet. Det är möjligt att ordna verksamheten också i samarbete med Esbo, Grankulla och Vanda, dvs. som samarbete mellan kommunerna i huvudstadsregionen. Städerna samarbetar regelbundet i samband med bl.a. tillsynsprojekt och de har gemensamma instruktioner för tillsyn av hushållsvatten och för beredskap i speciellsituationer.

Det skulle vara tydligt att göra hittedjursverksamheten och förfarandet med tillstånd för försäljning av nikotinersättningspreparat, vilka enligt propositionen överförs till landskap, till en del av miljö- och hälsoskyd-

det som Helsingfors eller huvudstadsregionen också i fortsättningen kan sköta själv.

Enligt lagutkastet överförs tillsynsveterinärsuppgifterna ersatta av staten i alla fall till landskapen även om Helsingfors eller kommunerna i huvudstadsregionen tillsammans ordnar miljö- och hälsoskyddet. Propositionen är inte ändamålsenlig till dessa delar eftersom djurskydds- och djursjukdomstillsynsuppgifterna har en fast anknytning till både veterinärtjänsterna och hittedjursverksamheten i tillsynsveterinärernas dagliga arbetsuppgifter. Uppgifterna ovan ska inte separeras från veterinärtjänsterna och hittedjursverksamheten som en särskild uppgift till landskapet.

Den kommunala miljöskyddsmyndighetens uppgifter har inte föreslagits bli överförda till landskapet, dvs. staden sköter helheten av de kommunala miljöskyddsuppgifterna också i fortsättningen. Det är av högsta prioritet att Helsingfors stad och landskapet samarbetar i att sköta de olika uppgifterna.

I fråga om planläggning och markanvändning är den föreslagna uppgiftshelheten för landskapet ändamålsenlig i huvuddrag. Planeringssystemet för markanvändning förblir som det är i reformen och kommunernas roller förändras inte till dessa delar. Uppgiftsfördelningen mellan närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapen ska dock göras klarare, likaså deras befogenheter. Landskapens roll i främjande av kommunal planläggning ska preciseras för att undvika situationer i vilka landskapet har sådana befogenheter i planering av markanvändningen som hör till kommunen.

Trafikplaneringen tas upp i motiveringarna men inte i lagutkastet. Trafiksystemplaneringen i Helsingforsregionen ska fortfarande genomföras av Helsingforsregionen i enlighet med lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten. De nuvarande avgränsningarna av landskapsförbundens uppgifter ska inte ändras vid övergången till områden med självstyre. Kollektivtrafikuppgifter som hör till kommuner och deras samarbetsorgan ska inte heller ändras i detta sammanhang, och ordnandet av spårtrafiken i Helsingforsregionen ska inte heller göras till en uppgift för landskapet. I stället ska de kollektivtrafikuppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralerna tydligare beskrivas i lagen.

Den nuvarande kulturella resursen i landskapet Nyland är Helsingfors eller huvudstadsregionen, och det finns alltså inget behov av kulturstrategier på landskapsnivå. Uppgifterna inom kulturen ska helt och hållet strykas i propositionen eller åtminstone överföras till de frivilliga uppgifterna för landskapen.

Landskapets uppgifter och ansvarsområde anges i detalj i en på många ställen flertydig och svävande förteckning med mer än 20 punkter i § 6. I synnerhet ska punkterna med nära anknytning till kommunens uppgifter och befogenheter med stöd av annan lagstiftning klarläggas (till exempel "främjandet av planeringen av kommunernas områdesanvändning och av ordnandet av byggnadsväsendet" och "utvecklandet och finansieringen av regionen och dess näringsliv och innovationsmiljöer och den därmed förknippade utbildningen och kompetensutvecklingen, främjandet av kulturen...").

Kommunerna har allmän kompetens i uppgifter med anknytning till närings- och konkurrenskraftspolitiken och kommunernas rätt till planläggning ska inte begränsas. Landskapen kan inte göra upp bindande planer i fråga om planläggning eller andra frågor utgående från att kommunerna bär det ekonomiska ansvaret för dessa. Landskapens uppgifter och befogenheter inom kultur- och idrottssektorn ska inte utvidgas i reformen eftersom dessa har en viktig roll för kommunernas omfattande näringslivspolitik och den vidsträckta helheten av förebyggande välfärdstjänster.

De uppgifter som enligt 6 § i lagutkastet överförs från kommuner till landskap eller är föremål för avtal ska anges i en helt separat paragraf och förteckningens sista punkt flyttas till den separata paragrafens sista punkt i formen "sköter övriga uppgifter som genom lag ålagts landskapet särskilt". Detta får inte prövas av landskapet självt (kan alltså inte ingå i 2 mom. i punkten "Landskapet kan dessutom sköta...").

Punkterna 24 (romska ärenden) och 25 (organiseringen av samservicen):

I fråga om dessa uppgifter ska man på nytt överväga om bestämmelserna är nödvändiga.

Det har nyss stadgats om myndigheternas skyldighet att enligt plan främja likabehandling, och skyldigheter av samma nivå ska gälla för alla minoriteter. De regionala delegationerna för romska ärenden har behandlat de inhemska romernas ärenden och fungerat som ett forum för diskussion och utbyte av information för de centrala parterna.

Landskapet och kommunerna i dess område kan vid behov sinsemellan komma överens om ordnande av samservicen utan att uppgiften särskilt anvisas till landskapet enligt lag. Om bestämmelsen lämnas i lagen ska den kompletteras enligt följande: "... i fråga om de uppgifter som är på landskapets ansvar".

Uppgifterna inom alkoholförvaltningen hänför sig ur ett näringsperspektiv framför allt till tillstånds- och tillsynsuppgifter. För företagare, invåna-

re och kunder är det viktigt att anvisningarna tillämpas likställt i hela landet. Det är bra att sköta alkoholförvaltningen som en helhet på landskapsnivå. Alkoholförvaltningen ska dock avgränsas från nuläget så att den lokala myndigheten beslutar om till exempel öppettiderna i tillstånden för uteserveringar i samarbete med landskapet. I nuläget beslutar polisen och regionförvaltningsverket tillsammans om uteserveringarnas öppettider i Helsingfors.

I framtiden ska landskapets och polisens uppgifter avgränsas bara till tillstånds- och tillsynsuppgifter som hänför sig till lagenligheten hos utskänkning av alkohol. Till exempel bullret från uteserveringar är ett lokalt fenomen och den lokala myndigheten ska besluta om bullerbestämmelser. Arbetsfördelningen ska följa samma riktlinjer som till exempel i fråga om evenemang, då bulleranmälan lämnas in till den lokala myndigheten.

Den föreslagna modellen skapar ingen klar arbetsfördelning eller ett system som tydligare än i nuläget kan svara på invånarnas och företagets servicebehov i fråga om uppgifterna i punkt 9. Detta betyder att målet inte uppnås och att landskapets uppgiftshelhet därför inte stämmer överens med propositionen, dvs. den är inte ändamålsenlig med tanke på utveckling av regionen och näringarna.

I praktiken ansvarar städerna redan i dagens läge för största delen av utvecklingsuppgifterna i samband med konkurrenskraften och näringspolitiken i sina egna influensområden. De kan genomföra avsevärda utvecklingsåtgärder, en stark närings- och innovationspolitik och funktioner för att locka till sig investeringar (invest-in) och främja exporten (export-out).

Den internationella konkurrenskraften bygger i allt högre grad på utveckling över sektor- och klustergränserna, forsknings- och utvecklingsverksamhet som utgår från praktiken, ett starkt och platsbundet innovations- och företagsekosystem och en bred närings- och innovationspolitik. Inom den breda närings- och innovationspolitiken utnyttjas stadens resurser i stor omfattning, såsom koncernstyrningen av stadens bolag, offentliga upphandlingar och den föregångarmarknad som skapas, investeringar som ökar dragningskraften och konkurrenskraften, markpolitik, planläggning och täta, internationella förhållanden mellan städer.

Den föreslagna uppgiftsfördelningen i utkastet till landskapslag är oklar speciellt i fråga om uppgifterna inom utveckling och finansiering av näringslivet och innovationsmiljöer och oändamålsenlig med tanke på utveckling av konkurrenskraften. Närings- och innovationspolitiken på landskaps- eller områdesnivå innebär i praktiken att a) politiken utfor-

mas på en nivå som inte är relevant för verksamheten och på vilken det är omöjligt att hitta en strategisk vilja, b) man avstår från bred näringspolitik och c) resurserna för utveckling av konkurrenskraften minskar.

Främjande av kulturen enligt punkt 9 har en nära anknytning till företags- och näringspolitiken. Uppkomsten av immateriell produktion, tillväxten och främjandet av förutsättningarna för kreativt arbete och kulturturism hör för tillfället till flera aktörer i likhet med företags- och närings servicen och den föreslagna modellen motsvarar i praktiken nuläget som bygger på att städerna i huvudstadsregionen genomför och finansierar dessa uppgifter i sina områden.

Landskapets uppgiftshelhet och arbetsfördelningen med kommunen i ordnandet av företags-, arbets- och närings tjänsterna och främjandet av integrationen innebär ur kundernas och servicesystemets synvinkel samma problem som den nuvarande modellen i vilken aktörerna inom sysselsättnings-, företags- och integrationstjänsterna är städerna, arbets- och näringsbyråerna och närings-, trafik- och miljöcentralen. En förbättring jämfört med det nuvarande systemet är att landskapsförbundens uppgifter slås ihop med arbets- och näringsbyråernas och närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter. Kommunernas uppgifter inom företags-, sysselsättnings- och integrationstjänsterna förblir i den föreslagna modellen sådana de nu är. De nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas uppgifter överförs enligt modellen till landskap. Det finns alltså fortfarande flera aktörer inom arbetsfältet. Modellen motsvarar nuläget i hög grad.

Sysselsättnings-, integrations- och närings tjänsterna ska bilda en tät helhet för att kunna öka livskraften och den ekonomiska tillväxten. I en modell med en enda aktör uppnår man flexibilitet, snabb reaktionsförmåga och sammanjämkning av tjänsterna till tillväxttjänster. I en modell med en enda aktör är mängden byråkrati och informationsutbyte betydligt mindre än i nuläget och det är möjligt att effektivt inrikta den sammanlagda budgeten för tjänsterna på att stöda arbetsmarknaden och företagandet. Utvecklingen och inriktningen av tjänsterna ska utgå från kundernas behov och man ska kunna sköta de därtill förknippade myndighetsuppgifterna effektivt nära kunden.

Ett alternativ är att man i den särskilda lagstiftningen för sektorerna stadgar om ansvaret för städerna i huvudstadsregionen att tillsammans eller separat ordna tjänsterna, vilket är möjligt enligt den allmänna motiveringen till propositionen med förslag till landskapslag (s. 188): "I vissa uppgifter, t.ex. i arbets- och närings tjänster och inom miljö- och hälsoskyddet, möjliggörs dessutom en överföring av landskapets organiseringsansvar till en kommun som uppfyller förutsättningarna i lag." I den allmänna motiveringens passus om arbets- och närings tjänster ska

också de övriga uppgifterna i punkt 9 inkluderas eftersom de bildar en tydlig helhet för en och samma aktör.

Enligt den gemensamma uppfattningen för städerna i huvudstadsregionen är landskapet Nyland för stort och splittrat för att säkerställa uppgifterna i punkt 9 på bästa möjliga sätt. Enligt förslaget från städerna i huvudstadsregionen är det ett uteslutet alternativ att landskapet är den enda aktören.

Regeringens proposition innehåller inga bedömningar om olika regionala alternativ i fråga om de offentliga tillväxttjänsterna. Beredningen har varit bristfällig till dessa delar och man har inte beaktat huvudstadsregionens särdrag i fråga om regionens servicebehov, tillväxtpotential eller betydelse för hela landets ekonomiska tillväxt eller prognoser enligt vilka tillväxten i huvudstadsregionen och därigenom också i skillnaden i storleken jämfört med andra landskap kommer att öka under de kommande årtiondena.

Enligt förslaget till landskapslag ska kommunerna även i fortsättningen ansvara för uppgifterna inom sysselsättningen i enlighet med de nuvarande principerna (allmän motivering, s. 139). Kommunernas roll i produktion av sysselsättningstjänster likställs dock i förslaget till landskapslag med företag och organisationer. Kommunernas roll i arbetsmarknadsstödet kommunandel motiveras också med kommunernas ansvar att ordna social- och hälsovårdstjänster. Om kommunernas roll genomförs enligt förslaget till landskapslag kommer den att begränsas jämfört med nuläget, och arbetsmarknadsstödet kommunandel ska överföras till det landskap som ansvarar för ordnandet av tjänsterna eller till staten i sin helhet.

Om en särskild lag om offentliga tillväxttjänster (närings-, trafik- och miljöcentralens och arbets- och näringsbyråns nuvarande uppgifter med stöd av lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, lagen om främjande av integration och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet) gör det enligt förslaget till landskapslag möjligt för Helsingfors stad att ha en omfattande roll med ansvar för att ordna offentliga tillväxttjänster ska hela helheten av offentliga tillväxttjänster samtidigt bedömas, arbetsmarknadsstödet kommunandel medräknad.

Helsingfors stads utgångspunkt för beredningen av den särskilda lagen är att ansvaret för ordnandet av tjänsterna och resurserna för tjänsteomkostnader och serviceupphandling överförs till Helsingfors stad eller till städerna i huvudstadsregionen gemensamt.

I dagens läge använder Helsingfors stad 45 miljoner euro om året enbart för sysselsättningstjänster. Att minska kommunernas roll till den för

organisationer och företag i enlighet med förslaget till landskapslag skär också bort kommunens nuvarande andel av de disponibla resurserna. Statens resurser för tjänsterna i enlighet med lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och för företagsutveckling (arbets- och näringsbyråns och närings-, trafik- och miljöcentralens omkostnader, serviceupphandlingar och understöd) uppskattas till 130 miljoner euro i hela huvudstadsregionen.

Det är svårt att kommentera uppgifterna i punkt 9 i förslaget till landskapslag och särskilda lagar som har samband med detta eftersom materialet är bristfälligt i sin helhet och beredningen har varit ojämn och svår att förutse.

Det framgår inte av lagutkastets bakgrundsmaterial vilken analys den valda modellen med 18 områden baserar sig på. I bakgrundsmaterialet finns bara en bedömning enligt vilken antalet social- och hälsovårdsområden blir 5–12. Efter utkastet har nya uppgifter tillagts i reformen, såsom de offentliga tillväxttjänsterna som utformas av arbets- och näringsbyråerna och närings-, trafik- och miljöcentralerna, och dessutom har landskapsförbundens nuvarande uppgifter blivit en del av reformen. Beredningen ska vara logisk och de avgöranden som fattas ska i fråga om reformen i sin helhet grunda sig på öppet bedömd information och argument.

Den osammanhängande och hastigt genomförda beredningen av landskapslagen syns också i att det under punkten Inledning på sida 9 i regeringens allmänna motivering konstateras att andra uppgifter som ska överföras till landskapen preciseras våren 2016. I underpunkt 2.6.2 Övriga uppgifter till punkt Nuläge har de övriga uppgifternas aktuella läge bedömts i meningen "(Kompletteras senare)".

Också målen för landskapsreformen anges bara på allmän nivå, vilket syns i att lagen är av allmän natur i fråga om uppgifterna inom de offentliga tillväxttjänsterna. Detta gör det svårare att kommentera lagen eftersom det inte anges någon preciserad plan, för att inte tala om något förslag till särskild lag, men man hänvisar till möjligheten att stifta en särskild lag om överföring av ansvaret för ordnandet av tjänsterna till städerna.

Uppgiften 10: målet om framsynsverksamheten för regionala utbildningsbehov på kort, medellång och lång sikt och beredningen av regionala utbildningsmål uppnås delvis. Uppgiften lämpar sig bättre för en stor regional aktör än uppgifterna i punkt 9. Uppgiften är av en alldeles annorlunda natur eftersom det är fråga om en planerings- och prognoseringsuppgift som inte innehåller kundarbete eller konkret ordnande

eller tillhandahållande av tjänster, och dess anknytning till den lokala myndigheten därigenom inte är lika direkt som i uppgifterna i punkt 9.

Uppgifterna i punkt 10 är i väsentlig mån anknutna till uppgifterna i punkt 9 och de ska genomföras i samarbete med olika aktörer (landskap, kommuner, företag, universitet, yrkeshögskolor, läroanstalter på andra stadiet, forskningsinstitutioner, intresseorganisationer m.m.) för att utbildningssystemet ska fungera i nära växelverkan med efterfrågan på och utbudet av arbetskraft speciellt på lång sikt. Genom utbildningssystemet kan man påverka i synnerhet kvaliteten på utbudet av arbetskraft på lång sikt och om detta genomförs väl kan man härigenom dessutom öka efterfrågan på arbetskraft.

Uppgiften 22: den regionala beredskapen är ett dåligt begrepp. Beredskap ingår i landskapets uppgifter om så föreskrivs i lag. Beredskapen gäller dock inte landskapets geografiska område i detta sammanhang utan uttryckligen landskapets uppgifter. Passusen hänvisar till att ett visst område utformas i samband med att landskapen bildas och att landskapet ansvarar för detta område. Detta stämmer emellertid inte. Landskapet ansvarar inte för beredskapen i sitt geografiska område utan detta är på de särskilt angivna myndigheternas och andra organisationers ansvar i enlighet med den gällande lagstiftningen om dessa. Punkten ska formuleras enligt följande: "skötseln av den beredskap som hänför sig till landskapets uppgifter".

Utvecklingen och ordnandet av vattenförsörjningen hör till kommunernas ansvar också efter landskapsreformen. Enligt lagen om vattenförsörjning ansvarar vattentjänstverket för beredskapen. Dessutom svarar ägaren eller innehavaren av en fastighet för vattenförsörjning på sin fastighet.

Om behovet av en relativt stor kundgrupp eller hälso- eller miljöskyddsmässiga skäl så kräver ska kommunen se till att man skrider till åtgärder i syfte att grunda ett vattentjänstverk som svarar mot behovet, utvidga vattentjänstverkets verksamhetsområde eller trygga tillgången till andra nödvändiga vattenförsörjningstjänster.

Enligt motiveringarna är det fråga om en uppgift som ska överföras från närings-, trafik- och miljöcentralen. I nuläget är det inte närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift att ansvara för att trygga vattensörjningen.

Hanteringen av översvämningssrisker hör inte i sin helhet endast till det ansvarsområde för närings-, trafik- och miljöcentralen vars uppgifter överförs till landskapet. Närings-, trafik- och miljöcentralen sköter uppgifter med anknytning till översvämningssrisker men den faktiska hanteringen och ansvaret har förlagts till kommunerna.

6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

e. tar inte ställning

Frågan är formulerad på så sätt att inget av svarsalternativen är möjligt.

Se svaren till frågorna 3 och 4.

Bestämmelserna om invånarnas och tjänsteanvändarnas möjligheter att delta är detaljerade. Speciellt ur perspektivet för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster är dessa sannolikt nödvändiga som utgångspunkt. De lagstadgade råden för personer med funktionsnedsättning och äldre råden bör bevaras inom de enskilda kommunerna, trots att sådana råd planeras också för landskapen.

7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

c. till största delen inte

Det är skäl att så preciserat som möjligt beskriva uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan landskapets roll som anordnare och producentrollerna för landskapets serviceinrättning, och dessutom på alla sätt undvika att onödiga administrativa strukturer skapas. I landskap med ett mindre befolkningsunderlag är det svårt att säkerställa att serviceinrättningen och den anordnare som styr serviceinrättningen har tillräckliga kunskaper och resurser, och en del av landskapen är därför för små.

Differentieringen av ordnandet och serviceproduktionen motiveras med förbättrat ledarskap, kostnadshantering och kvalitetshöjning (detaljmotiveringarna till 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård). Det anges inga motiveringar till hur inrättandet av en serviceinrättning verkställer dessa mål. Ledarskapet och kvalitetshöjningen är inte egentligen organisationsfrågor, och risken hos den relativt hårt reglerade administrativa helheten landskap/serviceinrättning med två steg är att kostnaderna snarare ökar än hålls i styr.

Det har för serviceinrättningens styrelse satts upp kriterier som bygger på kompetens/sakkunskap som lämnar rum för tolkning i praktiken.

Med tanke på tillsynen och oavhängigheten är det bra att en ledamot i eller ordföranden för styrelsen för serviceinrättningen inte kan vara ledamot i styrelsen för en dottersammanslutning till inrättningen. Förbudet kan på goda grunder utsträckas även till personer som är i dottersammanslutningens tjänst. För tillsynen och självständigheten är det dessutom bra att landskapets förtroendevalda inte kan vara ledamöter i styrelsen för serviceinrättningen.

I avsnittet om ändringssökande i förslaget till landskapslag har sökande av ändring i beslut fattade av serviceinrättningen beaktats bara i vissa bestämmelser men inte i alla nödvändiga bestämmelser.

Serviceinrättningarna ska också i fortsättningen kunna utnyttja de befintliga strukturerna såsom personalservicebolaget Seure i huvudstadsregionen som är i städernas ägo.

Om varje landskap i enlighet med lagpropositionen bara har en serviceinrättning ska det säkerställas att andra frågor inte blir underordnade jämfört med social- och hälsovårdstjänster och tvärtom.

Det är problematiskt att anordnarens (landskapsfullmäktige) organisation blir relativt liten när produktionen (serviceinrättningen) omfattar stora volymer och största delen av personalen. Den verkliga beslutanderätten övergår i betydligt stor utsträckning till serviceinrättningen som enligt propositionen bara har en tjänstemannaledning.

8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

c. till största delen inte

De största begränsningarna för ekonomistyrningsmekanismen i landskapen och landskapets egen beslutanderätt över sin ekonomi beror på följande faktorer:

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen kan inte söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen kan i praktiken inte själva planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem.

Avtals- och administrationshelheten landskap/serviceinrättning/landskapskoncern/dottersammanslutning/privat producent leder till att produktionen av social- och hälsovårdstjänster baserar sig på relativt långfristiga avtal och att det inte är möjligt att styra kostnaderna på årsnivå utifrån den årliga anslagsstyrningen. Det försvårar ekonomiplaneringen att man ingår långfristiga avtal med tjänsteproducenter samtidigt som möjligheter till flexibilitet inom landskapets egen ekonomi saknas nästan fullständigt.

Enligt den föreslagna modellen ska man bedöma investeringarnas effekter på omkostnaderna exceptionellt bra vid statsrådets beslut om enskilda investeringar för att det ska vara möjligt för landskapen att kunna finansiera driftsutgifterna genom de tidsmässigt icke flexibla statsandelsanslagen. Frågan lyder hur det är möjligt för landskapet att täcka sina utgifter om finansieringen på basis av statsandelsindexet förblir sådan den nu är eller till och med minskar (jfr indexutvecklingen bl.a. åren 2015–2017) men kommunerna ska samtidigt betala driftskostnaderna för de investeringar som statsrådet tidigare fattat beslut om.

Den föreslagna investeringsplaneringen väcker också frågan om ministerierna och statsrådet också beslutar om reparationsprojekt i de social- och hälsovårdsfastigheter som är i primärkommunernas ägo men utthyrd till landskap. Eller anses det att beslutanderätten över reparation av de fastigheter som ägs av primärkommuner men används av aktörer inom social- och hälsovårdssektorn stannar hos primärkommunerna?

En särskild fråga är dessutom hurdana förutsättningar ministerierna har att planera investeringar i hela landets omfattning. Planeringen förutsätter att ministerierna har omfattande resurser med bra lokalkännedom. I dagens läge anses det bl.a. inom programmeringen av investeringarna i de stora städerna mycket viktigt att man är bekant med just de enskilda projekten och har lokalkännedom.

Vid tillämpning av statsandelsfinansiering för landskapen på basis av statsandelsindexet (...den statliga finansieringen justeras varje år, varvid landskapens faktiska nettokostnader beaktas...) ska man säkerställa att landskapens alla utgiftsposter ingår i nettokostnaderna och inga av landskapets utgiftsposter får lämnas utanför granskningen av utfallet av nettokostnaderna.

9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Det är skäl att ännu gå igenom lagutkastet med tanke på dess interna konsekvens. Utkastet innehåller relativt många bestämmelser som hänvisar till objekt som saknas eller är bristfälliga. Till exempel i 56 § i lagutkastet hänvisar man till 84 § 1 och 2 mom. punkt p. Den sista punkten i lagrummet i fråga är dock o. På motsvarande sätt ska man i 118 § i lagutkastet tydligt hänvisa till 6 § i stället för att hänvisa till 119 §.

Lagutkastet är inte heller konsekvent i fråga om bestämmelserna om landskapskoncernen. Bestämmelser som gäller serviceinrättningen, dotterbolagen, dottersammanslutningarna och stiftelser som landskapet har bestämmande flytande i ska kontrolleras och förenhetligas.

I landskapen och social- och hälsovårdsområdena bildas enligt lagutkastet nationella serviceinrättningar för bl.a. informations- och kommunikationstekniska tjänster (IKT). I 125 § stadgas det om skyldigheten att använda servicecentrens tjänster och avvikelserna från detta. Apotti Ab uppfyller kriterierna för att fortsätta som en självständig organisation i enlighet med bestämmelsen. Härigenom kan man med minsta möjliga risk säkerställa de redan genomförda investeringarna, patientsäkerheten och uppnåendet av nyttorna på sammanlagt 123 miljoner euro varje år i enlighet med målet utan att riskera tidschemat för social- och hälsovårdsreformen. Både användarna av social- och hälsovårdstjänster och invånarna i kommunen behöver bättre och tillgängligare tjänster också under social- och hälsovårdsreformen och Apotti kan producera tjänsterna heltäckande i hela Nyland och vid behov också i större omfattning.

Enligt lagförslaget indelas landskapets tjänsteproduktion i offentliga icke-konkurrensutsatta tjänster och konkurrensutsatta tjänster. De sistnämnda ska ordna sina IKT-tjänster på marknadsvillkor. Detta leder till att producenterna har och kommer att ha olika system i sitt bruk, vilket medför avsevärda utmaningar för sammanjämkning av IKT-tjänsterna. Informationen i de olika systemen kan inte mätas med samma mått och det finns ingen dataöverföring mellan de olika systemen. Information kan förmedlas genom tjänsten Kanta men den innehåller inte alla nödvändiga uppgifter och är med anledning av sitt källmaterial inte heller i tillräcklig utsträckning i strukturerad form. Risken finns att informationsintegrationen som en av utgångspunkterna för IKT-integrationen inom social- och hälsovårdsreformen inte genomförs i den planerade produkt- och helhetsarkitektursmiljön.

Landskapet är registeransvarigt för klient- och patientuppgifter. Producenten av social- och hälsovårdstjänster ska i produktion av tjänster i enlighet med lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster spara klient- och patientuppgifterna i landskapets klient- och patientregister.

Utmaningarna för IKT-integrationen i en modell med många producenter kan lindras genom enhetliga lösningar på landskapsnivå. Ett enda klient- och patientuppgiftsregister med utvecklad verksamhetsstyrning och rapporterings- och analysverktyg löser en stor del av utmaningarna. Därutöver kan vissa regionala eller lokala system ges ansvaret över till exempel rapporteringen eller analyseringen på hela landets nivå. Tjänsten Kanta ska vidareutvecklas så att informationen är i strukturerad form och kompatibel, och att helheten gör det möjligt att styra verksamheten.

Till exempel Apottis systemfunktion i fråga kan i den här formen fungera så att den samlar information ur andra system genom öppna gränssnitt. Funktionen är ett avsevärt viktigt utvecklingsobjekt inom Apotti. Andra systemleverantörers arbetsinsatser kan då riktas till de funktioner som inte än är tillgängliga alls. Systemet Apotti stöder redan i nuläget alla internationella standarder för överföring av klient- och patientinformation, kvalitetsmätning och jämförande utvärdering, och kan därmed genomföra en fullständig integration av informationen inom social- och hälsovårdstjänsterna i enlighet med målet.

Frågor om lagen om ordnande av social- och hälsovård:

10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

a. ja

De större tjänstehelheterna inom social- och hälsovården effektiviserar verksamheten genom att förenhetliga verksamhetssätten, förenkla strukturerna och främja digitaliseringen. Skillnaderna i tillgången till tjänster mellan områdena kan jämnas ut i större helheter. Ur klienternas behovsperspektiv kan tillgången till tjänster anses som en viktigare fråga än om tjänsterna produceras nära klienten. Digitaliseringen, distanstjänsterna och tjänsterna nära klienten är effektiva sätt att främja tillgången och åtkomligheten till tjänster.

Det är skäl att beakta att Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt redan nu är landets överlägset största organisationer för social- och hälsovård. Huvudstadsregionen bildar en naturlig servicehelhet och det ger inget särskilt mervärde att höra till landskapet Nyland, åtminstone vad tillgången och åtkomligheten till basservicen beträffar.

11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

a. ja

Eftersom den föreslagna lagstiftningen bygger på en modell med flera landskap är den bindande avtalsstrukturen en förutsättning för att upp-

nå lagens syfte. Det är avgörande att man förbinder sig till samarbetet i området med tanke på såväl kostnadseffektiviteten som klienternas jämlikhet. Det är möjligt att beakta områdenas specialbehov i avtalet.

12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

d. nej

Den omfattande valfriheten hindrar att integrationsmålen uppnås. Det verkar vara mycket osäkert att vederbörliga vårdstigar och vårdhelheter bildas. Det finns alltså risk att de centrala målen för social- och hälsovårdsreformen inte uppnås. Valfriheten ska fortskrida i faser och gälla först bara för avgränsade tjänster.

13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Förhållandet mellan landskapens självstyre och den strikta statliga styrningen ska omvärderas. Förslaget till lag om ordnande av tjänsterna begränsar i praktiken landskapens självstyre fullständigt och skapar oändamålsenlig byråkrati.

Det är motiverat att den statliga styrningen inom social- och hälsovården är striktare i situationer där landskapen inte hittar en gemensam lösning på samarbetsfrågor kring sina uppgifter.

Den starkare statliga ekonomistyrningen ställer särskilda krav på definitionen av behovsfaktorer som reglerar finansieringsandelarna. Helsingfors stads och huvudstadsregionens särdrag och särskilda servicebehov ska beaktas som verkliga och till deras fulla utsträckning.

I fråga om social- och hälsovårdens stödtjänster kan den starkare statliga styrningen inte anses som motiverad till alla delar och den strider mot landskapets självstyre. Reformen av lagstiftningen ska göra det möjligt att utnyttja befintliga lösningar med stödtjänster, såsom de redan centraliserade stödtjänsterna i områdena, i de fall där det är ändamålsenligt att de betjänar ett eller flera landskap. Statens rambudgetering är en tillräckligt kraftig metod för styrning av stödtjänsterna, och

det ska vara möjligt för landskapen att ordna stödtjänsterna på det mest ändamålsenliga sättet.

I enlighet med Kommunförbundets framställning ska förslagen om nationella enheter för produktion av stödtjänster och serviceinrättningar för landskapen strykas i lagen. I stället för ett enda nationellt lokalbolag ska man bilda flera områdesvisa lokalbolag som genuint styrs av landskapen. Det landskapsfullmäktige som väljs genom val ska ha möjligheter att direkt påverka de strategiska riktlinjerna på sitt ansvar och helheten av landskapets egen tjänsteproduktion.

14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

a. ja

Att det görs skillnad mellan ordnande och produktion möjliggör transparens i kostnaderna och bättre jämförbarhet.

Det är motiverat att skilja mellan ordnande och produktion. Det är särskilt viktigt att precisera arbets- och ansvarsfördelningen mellan landskapet i rollen som anordnare och landskapets serviceinrättning i rollen som producent, och dessutom på alla sätt undvika att onödiga administrativa strukturer skapas.

Att skilja mellan anordnandet och produktionen förutsätter bra kompetens av landskapen i att fastställa innehållet, effekten och kvaliteten. I egenskap av anordnare beslutar landskapet om vad det offentliga servicelöftet omfattar, och säkerställer att producenterna också håller sitt servicelöfte. Uppföljningen kräver noggrant definierade indikatorer som ska uppnås i tjänsten.

15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

b. till största delen

Lösningen är ändamålsenlig i huvudsak. Huvudstadsregionen har de bästa förutsättningarna för att genomföra reformen till dessa delar. I nuläget är produktionen mångsidig och bygger på flera producenter, marknaden fungerar och praxisen med servicesedeln och modellerna för styrning av externaliserade tjänster har redan etablerats.

I ett marknadsläge kan det dock finnas skillnader mellan områdena, vilket kan påverka såväl tillgången till tjänster och omfattningen av möjligheterna till valfrihet som förutsättningarna för bolagiserad verksamhet att fungera på marknadsvillkor.

För klienter som behöver särskilt stöd framhävs betydelsen av tjänsterådgivning och handledning till tjänster och en gemensam klientplan.

I ett marknadsläge är situationen klar med tanke på hur man fungerar på marknaden. Situationen motsvarar den reglering av konkurrensneutraliteten som redan tillämpas i kommunerna i nuläget. Förslagen till bestämmelser om valfrihet kan ännu inte tillämpas och det är därför inte möjligt att bedöma deras ändamålsenlighet. Om man utgår från att tjänsterna inom den omfattande valfriheten öppnas för fri konkurrens är villkoren i den föreslagna bestämmelsen överlappande.

Också i detta lagutkast är regleringen i fråga om landskapskoncernen inkonsekvent på samma sätt som i utkastet till landskapslag. Till exempel i 22 § i lagutkastet hänvisar man till bolag och sammanslutningar men inte till stiftelser. Det konstateras i utkastet till landskapslag att bestämmelserna om dottersammanslutningar tillämpas också på stiftelser som landskapet har bestämmande flytande i. Motsvarande konstaterande saknas i lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster. I motiveringarna till 22 § konstateras det att man tillämpar bestämmelserna i kapitel 15 i landskapslagen, men samtidigt konstateras det att bolagiseringen sker i ett dotterbolag eller en dottersammanslutning. Bestämmelserna om bolagiseringsskyldighet utgår däremot från att även stiftelseformen uppfyller skyldigheten (också i motiveringarna till 52 § i landskapslagen hänvisar man till bolagiseringsskyldigheten i kapitel 15). Också i vissa andra moment i utkastet till lag om ordnande av social- och hälsovårdstjänster hänvisar man bara till aktiebolag, föreningar och andra sammanslutningar.

Samma problem gäller även för skyldigheten att betala överlåtelseskatt i 34 § i utkastet till införandelag. Skyldigheten gäller i utkastet bara för överlåtelse av egendom till ett aktiebolag som avses i 22 §. Med beaktande av att bolagiseringsskyldigheten också kan genomföras på andra sätt än genom att bilda ett aktiebolag ska regleringen också till dessa delar anses som bristfällig.

16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Det är skäl att beakta att samarbetet mellan kommunen och landskapet ska vara tillräckligt och förpliktande i den nya verksamhetsmiljön. Avtalshandlingen spelar en viktig roll för att samarbetet mellan olika aktö-

rer ska bli lyckad. Den föreslagna modellen skapar behov av ett nytt slags avtalskompetens inom den offentliga sektorn.

Utbildnings-, forsknings- och utvecklingsverksamheten ska säkerställas. Här är det dessutom ändamålsenligt att det i fortsättningen skulle vara möjligt att få statlig finansiering förutom för forskning i hälsovetenskap också för forskning i socialvetenskap på universitetsnivå.

Det är värt understöd att landskapet kan förbinda alla tjänsteproducenter till det gemensamma utvecklingsarbetet och främjandet av yrkesutbildningen och studerandenas möjligheter till utbildning och arbetspraktik. Staten tar fullt ansvar för finansieringen av undervisningen och forskningen i hälsovårds- och socialsektorn så att producenter i den privata, tredje och offentliga sektorn har likvärdiga konkurrensförutsättningar då de ansvarar för undervisnings- och forskningsverksamheten.

Frågor om införandelagen:

17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

a. ja

Helsingfors stad hör till landskapet Nyland.

18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

c. till största delen inte

Bestämmelserna om ett temporärt beredningsorgan är nödvändiga i allmänhet. Regleringen verkar dock vara bristfällig i många avseenden.

6 §. Ledamöterna i beredningsorganets sammansättning väntas antagligen sköta sin uppgift i organet under hela den tid som organet är verksamt. Det är fråga om en relativt kort tidsperiod under vilken det finns mycket att göra. Detta tas dock inte egentligen upp i utkastet. Eller är det ändå meningen att organet bara ska sammanträda enligt sammanträdeskalendern och någon annan aktör sköter beredningen av ärendena och de praktiska åtgärderna? Till dessa delar ska man anse att landskapsförbundet inte nödvändigtvis är det ändamålsenli-

gaste alternativet som ledningsansvarig aktör. De flesta landskapsförbunden har knappast tillräckliga resurser eller tillräcklig kompetens i sektorn för att kunna bereda det temporära beredningsorganets beslut.

Det är relativt osannolikt att man kan komma överens om organets sammansättning om inte det blir så stort att alla parter är representerade i organet.

7 §. Förteckningen över det temporära beredningsorganets uppgifter kan anses som motiverad.

Med tanke på att det är fråga om ett temporärt organ är det motiverat att organets befogenheter väsentligt begränsas tidsmässigt, dvs. organet bara kan ingå tidsbestämda avtal på ett år, men detta kommer att leda till stora problem med kontinuiteten. Det är inte lätt för landskapet att rekrytera personal om det enda man kan erbjuda är ett kortfristigt tidsbestämt arbetsavtal.

I fråga om detta förfaringssätt hänvisar man till regleringen i landskapslagen. I landskapslagen anges det dock inte på långt när tillräckliga procedurbestämmelser för hur organet i praktiken ska fungera. Detta kommer att leda till att största delen av organets också i övrigt relativt korta mandatperiod går till att diskutera förfaringssätten, i synnerhet med anledning av att ledamöterna har så olika bakgrunder. Till exempel en bestämmelse om det temporära organets föredragande saknas fullständigt.

20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

b. till största delen

Det är motiverat att genomföra den föreslagna överföringen i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse med tanke på den personals ställning som i nuläget arbetar inom social- och hälsovården.

I fråga om stödtjänster ska överföringen dock basera sig på en noggrannare utredning om fördelningen av uppgifterna, och överföringen ska genomföras med prioritet på ändamålet och behoven, till exempel på basis av årsverken, inte på personrelaterade grunder.

Inom förvaltnings- och stödtjänster är det skäl att lägga märke till de planerade större helheterna i reformen och den eventuella överlappningen mellan uppgifterna i de nuvarande funktioner som ska överföras till landskapet.

21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

c. till största delen inte

22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Egendomsarrangemangen i samband med social- och hälsovårdsreformen ska bygga på den s.k. omfattande fördelningsmodellen.

Kommunens egendom (lokaler/byggnader, lös egendom) inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster ska som utgångspunkt följa uppgiften att producera tjänster. Om både ansvaret för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster och uppgiften att producera dessa överförs till landskapet ska överföringen också gälla egendomen. Med andra ord ska kommunen inte kvarstå som uthyrare av verksamhetslokaler för social- och hälsovården. Ansvaret för reparationsskulden för lokalerna för tjänsteproduktionen ska inte stanna kvar hos kommunen. Om byggnaderna kvarstår i kommunens ägo, till och med genom ett relativt kortfristigt hyresavtal, innebär detta är avsevärd fastighetsrisk för kommunen. Detta kan dessutom väsentligt minska investeringsintresset. Det stämmer inte heller överens med principen om konkurrensneutralitet att kommunen fungerar som uthyrare utan någon egen produktionsuppgift.

Ett undantag från det som nämns ovan är att det inte är ändamålsenligt att kortvarigt överföra sådana funktioner som enligt planen kommer att upphöra inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster till landskapet. Besittnings- och nyttjanderätten till egendomen under den tid då denna fortfarande utnyttjas inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster ska ordnas på basis av ett hyresförhållande.

Marken för social- och hälsovårdsfastigheterna i kommunens ägo ska stanna i kommunens ägo oberoende av att ansvaren och uppgifterna överförs. Härigenom säkerställer man att nyttan av att utveckla de fastigheter för social- och hälsovårdstjänster som senare eventuellt tas ur bruk stannar hos kommunen. Om byggnaderna överförs i landskapets ägo ska besittningsrätten för marken ordnas på basis av ett arrendeförhållande mellan kommunen och landskapet. Arrendet ska basera sig

på marknadsvillkor med beaktande av användningsändamålet för tomt.

Såsom Kommunförbundet har konstaterat är det i syfte att säkerställa utvecklingen av markanvändningen och dess livskraft motiverat att samkommunernas markområden stannar i kommunernas ägo. De risker som hänför sig till fastighetsegendomen inom social- och hälsovårdstjänster ska i huvudsak riktas till den part som genom sina egna åtgärder kan påverka fastighetsbehovet. De ekonomiska riskerna av de obehövligen byggnaderna ska fördelas mellan kommunerna, landskapen och staten.

Behandlingen av egendomsöverföringarna i bokföringen ska basera sig på egendomens gängse värde (det tekniska nuvärdet). Balansvärdena motsvarar inte verkligheten och de kan inte utnyttjas som grund för finansieringsarrangemang på marknadsvillkor eller hyresbestämning.

Med beaktande av att både landskapet och kommunen som utgångspunkt är likvärdiga offentliga sammanslutningar med självstyre är det motiverat att behandla eventuella oenigheter om överföringen av egendomen i en domstol snarare enligt förfarandet i ett förvaltningstvistemål än enligt ett förfarande i vilket landskapet först fattar ett ensidigt beslut och kommunen överklagar beslutet. Förfarandet i ett förvaltningstvistemål motsvarar dessutom det sätt som tillämpas för att lösa oenigheterna om en ekonomisk uppgörelse i enlighet med kommunindelninglagen.

Det är inte motiverat att överföra den lokalförmögenhet som överförs till landskapet (marken och byggnaderna överförda från sjukhusdistriktet, byggnaderna överförda från kommunen) vidare till det nationella servicecentret i enlighet med skyldigheten i lagen. Ett dylikt servicecenter, såsom också de övriga obligatoriska nationella servicecentren, begränsar landskapets självstyre. Om modellen med servicecenter emellertid anses som ett nödvändigt verktyg ska varje landskaps lokalförmögenhet överföras till ett servicecenter på landskapsnivå som ägs av landskapet i fråga.

Ett nationellt lokalservicecenter innebär en omfattande överföring av resurser från södra Finland till andra orter i Finland eftersom största delen av centrets egendom överförs härifrån. Det anges inga reella motiveringar till att centraliseringen av lokalförvaltningen på nationell nivå medför effektivitet eller ekonomisk och funktionell nytta. Det är lika möjligt att centraliseringen leder till en stel och mångfaldig förvaltning.

Om den omfattande fördelningsmodellen ändå inte tillämpas ska man se till att lokalbeståndet i kommunernas ägo också i fortsättningen används effektivt. Byggnaderna ska alltid hyras ut som helheter om man

inte kommer överens om något annat med staden. Man ska syfta till att landskapet i första hand utnyttjar lokalbeståndet i kommunernas ägo och vid förändringar i lokalbehovet söker en totalekonomisk lösning tillsammans med kommunerna för att tillgodose det förändrade lokalbehovet.

Den korta hyresavtalsperioden i införandelagen anses delvis som problematisk. Meningen är dock sannolikt att landskapet under tiden för lagen om införande av lagarna kan, om det så vill, hyra de behövlige lokalerna hos staden genom långfristiga hyresavtal. Detta gör det möjligt också för staden att ta lokalerna i sitt eget bruk eller utveckla fastigheterna efter övergångsperioden. De kortfristiga hyresavtalen gör det inte nödvändigtvis möjligt att på ett ändamålsenligt sätt reparera fastigheterna under den tidsperiod som anges i införandelagen.

Helsingfors stad har ordnat lokaler för social- och hälsovårdstjänster också genom dotterbolag. I de hyresavtal som ingåtts för lokalerna har det inte varit nödvändigt att tillämpa långa tidsfrister eftersom staden har haft beslutanderätten över ordnandet av både lokalerna och tjänsterna. Det skulle vara ändamålsenligt att i fråga om dessa avtal ingå nya långfristiga hyresavtal med landskapets servicecenter eller det nationella servicecentret.

Det kan vara orättvist för kommunen att överföra den lösa egendomen utan vederlag.

Helsingfors stads räddningsverk är det enda räddningsverk som fungerar i en enda kommun i Nyland. Räddningsverket har tagit hand om de allmänna skyddsrummen i Helsingfors men i andra kommuner finns det i regel inga motsvarande allmänna bergskyddsrum och det är därigenom inte fråga om en tjänst som genom lag hör till räddningsverkets ansvar. Det är därför oklart om landskapet i fortsättningen hyr skyddsrummen hos staden. Man ska dock alltid se till att räddningsverket betalar kostnaderna för de ledningscentraler för räddningsverksamheten som är belägna i skyddsrummen. Räddningsmyndigheten leder befolkningsskyddet. Om räddningsverksamheten överförs till landskapen ska den verksamhet som har samband med de allmänna skyddsrummen överföras till landskapens ansvar för att ledningssystemet för befolkningsskyddet ska fungera som en sammanhängande helhet. Lokalbehoven för verksamheten i de allmänna skyddsrummen och verksamhetens egenskaper bestäms av räddningsväsendet. I detta fall är det motiverat att överföra också den ekonomiska och riskbaserade planeringen till den ansvariga myndigheten. Om ordnandet av befolkningsskyddet slås ihop med räddningsverksamheten ska landskapet ha skyldigheten att hyra de allmänna skyddsrummen hos staden enligt samma principer som de övriga fastigheter som hyrs ut till landskapet.

Räddningsverket har tillgång till oljebekämpningsmateriel, bl.a. båtar, som utanför kriser är i sambruk med idrottsverket och byggtjänsten Stara. Den egendom som är i sambruk kan inte överföras till landskapet, eller landskapets räddningsväsen och Helsingfors stad ska komma överens om sambruket av materielelet utan ersättning.

Det kan inte anses som motiverat att överföra markegendomen i samkommunernas ägo till det nationella servicecentret. Vid eventuell omorganisering av funktioner ska den markegendom med fastigheter för social- och hälsovårdstjänster som blir ledig utan vederlag återgå till den kommun där markegendomen är belägen.

Om man kommer fram till att tillämpa den omfattande fördelningsmodellen ska man vid eventuell överlåtelse av byggnader som ersättning betala ett pris på basis av byggnadens verkliga värde.

23. I 41 § i införelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

d. nej

Beskattningsrätten är en viktig principiell faktor vid bedömning av kommunernas kreditvärdighet. Ur internationella och inhemska finansierers perspektiv hör kommunerna i Finland vid sidan av finska staten till s.k. riskklass 0 som möjliggör tillgång till bred finansiering och förmånliga lånemarginaler. Vid fastställandet av bestämmelserna för kommunernas finansiering ska man därför säkerställa att kommunernas ställning i riskklass 0 bibehålls.

Enligt förslaget minskar kommunernas inkomstfinansiering väsentligt men mängden av kommunens skulder/främmande kapital ändras inte. Enligt villkoren för kommunernas nuvarande lån kan finansierarna ha rätt att i förtid säga upp lånet i sin helhet om gäldenärens förhållanden avsevärt förändras. Genomförandet av reformen enligt förslaget innebär en avsevärd förändring i kommunernas balansställning. Till exempel Helsingfors stadskoncerns relativa skuldsättning (ett av kriterierna för s.k. kriskommuner) ökar upp till 160 % när inkomstfinansieringen minskar, men det främmande kapitalet stannar på dess nuvarande nivå.

I kommunernas gällande låneavtal anges för tillfället åtminstone följande villkor som efter reformen eventuellt kan vara besvärliga att tillämpa:

- Borgenärerna ska behandlas likvärdigt, dvs. kommunen kan inte vid anfordran återbetala sitt lån i förtid till bara en av borgenärerna utan

- kommunen ska åtminstone förhandla om detta med de övriga borgenärerna (med undantag av skyldigheterna enligt lag)
- Kommunens befintliga egendom kan inte ens genom hyresavtal i väsentlig grad överlåtas till en utomstående part
 - Vissa finansiärer har specialvillkor i fråga om bl.a. relativ skuldsättning (man får t.ex. inte överskrida en skuldsättningsnivå på 100 %) och dessutom begränsar vissa finansiärer de årliga återbetalningarna i förhållande till totalintäkterna.

Att begränsa beskattningsrätten enligt propositionen höjer sannolikt både Kommunfinansieringens och de enskilda kommunernas räntemarginaler för nya lån och påverkar eventuellt även tillgången på lån. Om man eventuellt förlorar ställningen i riskklass 0 höjer detta kraftigt räntemarginalerna för lånen och minskar avsevärt antalet potentiella låntagare.

24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

a. ja

Två års övergångstid från att lagstiftningen träder i kraft till att bolagiseringsskyldigheten ska uppfyllas är beslutstekniskt och bolagsjuridiskt alldeles tillräcklig om man bara i tillräckligt tidig fas skrider till åtgärderna inom den temporära förvaltningen och i landskapet. Man ska dock beakta att beredningen i fråga om personalens ställning sannolikt blir en mer krävande helhet än den tekniska beredningen eftersom man ska genomföra en massiv organisationsreform och överföra personal till landskapen och serviceinrättningarna.

25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är landets överlägset största organisationer för social- och hälsovård. Det är uppenbart att alla utmaningar i fråga om produktionsstyrning och ändringarna i produktionen är flerfaldiga i huvudstadsregionen jämfört med det övriga landet. Riskerna i samband med harmoniseringen och genomförandet av ändringarna har en större ekonomisk betydelse, och det är mer sannolikt att riskerna realiserar. Likaså gäller riskerna för att servicenivån i landskapet Nyland försämras vid organisationsreformen cirka en fjärdedel av landets hela befolkning. Att styrningen av social- och hälsovårdstjänsterna skiljs åt till

verksamhet på landskapsnivå försvårar hanteringen av samhällliga utmaningar och förändringar i specialfrågorna i huvudstadsregionen.

Kostnaderna för beredningen och genomförandet av reformen (såsom kostnaderna för berednings- och förändringsorganisationer, kostnaderna för utveckling av förändringskompetensen och IKT-kostnaderna) kommer att bli avsevärt höga och man ska förbereda sig på dessa.

Frågor om lagen om landskapens finansiering

26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvaret för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Den i huvudsak självständiga finansieringen och ekonomiska styrningen (bl.a. styrning av investeringar) är en viktig del av självstyret för en offentlig aktör med självstyre. Om landskapen nästan inte har någon frihet inom finansieringen och styrningen av sin ekonomi kan man inte tala om självstyre. Till dessa delar uppfyller propositionen inte reformens mål.

I propositionen ger man inte bara ansvar för finansiering av social- och hälsovårdstjänsterna till staten utan också en väsentlig del av åtgärderna för styrning av social- och hälsovårdstjänsternas ekonomi (ökning av inkomster, skuldfinansiering, planering av investeringar) överförs till staten. De uppställda målen för reformen uppnås inte heller till dessa delar.

Ett bättre alternativ än den föreslagna finansieringsmodellen är att ge landskapen egen beskattningsrätt som kompletteras med statens utjämningsfinansiering i syfte att jämna ut skillnaderna mellan områdena.

Med beaktande av finansierings- och styrningsarrangemangen är det förmodligen motiverat att stryka hänvisningen till landskapens självstyre i lagen.

27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

d. nej

Problematiken kring denna fråga har behandlats under tidigare frågor i utlåtandet. De största begränsningarna för mekanismen för ekonomi-

styrning i landskapen och landskapets egen beslutanderätt över sin ekonomi beror på följande faktorer:

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen kan inte söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen kan i praktiken inte själva planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem.

Det framgår inte av förslaget hur det är möjligt för landskapet att bemöta sina lagstadgade skyldigheter att producera tjänster när det inte har resurser att investera, det inte kan besluta om sin egen investeringsplan och den aktör som genomför investeringarna dessutom är fristående från landskapet. Det förblir också oklart vad som händer när investeringsbehovet, besluten om olika finansieringsmöjligheter och de egentliga investeringarna hör till separata juridiska personers ansvar.

Det är viktigt att social- och hälsovårdstjänsterna inte underbudgeteras och landskapen därigenom tvingas att minska tjänsterna. Ur detta perspektiv är ett på förhand fastställt utgiftstak särskilt skadligt och kan medföra stora risker för tjänstekvaliteten och förverkligandet av tjänsterna.

28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktcoefficients motiverade?

b. till största delen

Den nödvändiga informationsproduktionen för bedömning och rapportering av behovsfaktorerna ska förbättras från nuläget. Harmoniseringen av definitionerna, bokföringspraxisen och säkerställandet av de tekniska förutsättningarna för rapporteringen på nationell nivå är en viktig fråga att lyfta fram.

I reformen ska man fästa avseende på att de termer som utnyttjas är konsekventa till exempel i fråga om koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och främjandet av hälsa och välfärd. Kriterierna för behovsfaktorerna ska kunna granskas kritiskt utifrån preciserade forskningsresultat. Vikt ska läggas vid att två eller flera behovsfaktorer förekommer samtidigt.

Koefficienten för främjande av hälsa och välfärd fungerar som en faktor som styr finansieringen i landskapen. Då främjandet av hälsan och väl-

färden i första hand blir en uppgift för kommunerna ska man också komma med en tillräcklig sporre för kommunerna att sköta uppgiften.

De avgörande faktorerna för koefficienten för främjande av hälsa och välfärd är åldrande och sjukfrekvens. För uppnåendet av målen för lagreformen är det viktigt att beakta också tryggheten av de ekonomiska förutsättningarna för förebyggande åtgärder.

Som en avgörande fråga för finansieringen i metropolområdet framhävs de befolkningsgrupper för vilka behovsfaktorerna inte har beaktats i tillräcklig mån, och uppgifterna för rapportering av behovsfaktorerna är inte alltid tillgängliga i en tillräckligt omfattande och sammanhängande form.

I Helsingfors och i den övriga huvudstadsregionen finns det samhällsliga utmaningar som är typiska för metropolområden och att svara på dessa är en avsevärt viktig grund för en särskild styrning av social- och hälsovårdstjänsterna i huvudstadsregionen. Nästan hälften av alla invånare med utländsk bakgrund i Finland bor i huvudstadsregionen. Speciellt inom befolkningen i arbetsför ålder är invandringen den viktigaste faktorn för befolkningstillväxten. År 2030 prognoseras andelen befolkning med utländsk bakgrund uppgå till 23–28 % av hela befolkningen i städerna i huvudstadsregionen.

Förutom invandringen och den övriga befolkningstillväxten bär Helsingfors och den övriga huvudstadsregionen ansvar för särskilda sociala problem, såsom segregation och bostadslöshet. En effektiv minskning av hälso- och välfärdsskillnaderna i metropolområdet förutsätter ett tätare samarbete än på andra håll i landet mellan stadsplanering, näringspolitik, sysselsättningstjänster och utbildningstjänster. I praktiken förutsätter detta tätt samarbete mellan olika sektorer och ledarskap på lokal nivå eftersom utmaningarna är av en lokal karaktär.

Koefficienterna av den föreslagna volymen skapar en situation i vilken landskapet Nyland har ca 150 miljoner euro mindre finansieringstillgångar till sitt förfogande än vad kommunerna i Nyland i nuläget använder för tjänsterna i fråga. Minskningen i finansieringen för landskapet Nyland är en av de största beräknat per invånare.

29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

e. tar inte ställning

Behovsfaktorerna i det behovsbaserade mätsystemet har större betydelse än övergångsperioden. Behovsfaktorerna är inte entydiga och de ska granskas kritiskt när förhållandena förändras.

30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Man kan konstatera om lagen om landskapens finansiering att den inte tar hänsyn till särskild finansiering för de offentliga tillväxttjänsterna. Finansieringsmekanismen förbiser helt och hållet antalet företag och tillväxtpotentialen i området. Enligt utkastet till finansieringslag beräknas finansieringen av landskapets andra uppgifter än uppgifterna inom social- och hälsovården "genom att det per invånare bestämda grundpriset för landskapets andra uppgifter multipliceras med landskapets invånarantal" (14 § i utkastet till lag om landskapens finansiering). Det stora antalet invandrare i huvudstadsregionen orsakar också ett större behov av resurser för sysselsättnings- och integrationstjänster än i det övriga landet, vilket ska beaktas i finansieringen.

Frågor om övriga lagutkast

Lagen om landskapsindelning

31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

b. till största delen

Propositionen motsvarar regleringen i kommunindelningsslagen och någon bättre modell har inte föreslagits. En mer omsorgsfull beredning skulle ha gjort en annan slags lösning möjlig.

32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

?

Statsandelen för kommunal basservice

33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelsystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

c. till största delen inte

Av avskrivningsnivåerna i boksluten följer kalkylresultat som är anknutna till de föreslagna utjämningsystemen. I kalkylerna ska man tillämpa bara siffrorna för de planerliga avskrivningarna och inte andra siffror angivna i samband med avskrivningar, såsom nedskrivningar.

Såsom Kommunförbundet har konstaterat saknar reformen omfattande kalkyler om den nya kommunens ekonomiska hållbarhet efter reformen. Kommunförbundet beräknar att enskilda kommuner kommer att stå inför stora ekonomiska utmaningar med anledning av den förminskade inkomstfinansieringen och att de sämre investeringsmöjligheterna för kommunerna har en negativ inverkan på den totalekonomiska utvecklingen.

34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

c. till största delen inte

Statsandelskriterierna bygger enligt propositionen främst på antalet barn i 0–15 års ålder. De nya primärkommunerna är förutom producenterna av uppfostrings- och utbildningstjänster framför allt också offentliga aktörer som bygger och upprätthåller stadsmiljön. I statsandelsystemet för nya primärkommuner ska man betona även kriterierna för stadsmiljöfaktorer eftersom satsningarna på dessa medför nytta också för de övriga delarna av samhället.

Antalet barn i 0–15 års ålder som den viktigaste faktorn för kriterierna tar inte i tillräcklig mån hänsyn till primärkommunernas centrala uppgift att göra det möjligt att få fortsatt utbildning/hitta en studieväg efter grundskolan. Inte heller satsningarna på kommunernas ungdomsväsen får stöd enligt de föreslagna kriterierna för statsandelar.

Främjandet av invånarnas delaktighet i enlighet med de verksamhetsbeskrivande indikatorerna för det nya kriteriet för främjande av hälsa och välfärd har ur Helsingfors stads perspektiv avgränsats onödigt mycket och normativt. Helsingfors stad planerar genomföra en mycket mer omfattande och mångsidig verksamhetsmodell för invånarnas delaktighet och växelverkan ur en stor stads utgångspunkter, och man ska kunna beakta detta i indikatorerna.

35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Beskattning

36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara?

e. tar inte ställning

37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

En nedskärning på 40 % av kommungruppens andel av samfundsskatten behandlar olika kommuner mycket olika. Skillnaderna i effekten är stora bl.a. mellan de fyra städerna i huvudstadsregionen. I Helsingfors betyder nedskärningen att kommunens intäkter minskar med ett belopp som motsvarar cirka en kommunalskatteprocentenhet, medan minskningen i Esbo och Vanda motsvarar cirka 0,5 kommunalskatteprocentenheter. Bl.a. i Grankulla är minskningen ännu väsentligt mindre än dessa (om också minskningarna i andra intäkter är större i Grankulla).

Skatteinkomsterna från samfundsskatten är störst i de kommuner som har behov av omfattande investeringar i stadsmiljön, trafiksystemet och bostadsbyggandet. Härigenom försvagar minskningen av kommunernas andel av samfundsskatten dessas förutsättningar att bygga trafiksystem och uppnå bostadsproduktionsmål. Detta innebär att förändringen saktar ner förutsättningarna för hela landets ekonomiska tillväxt.

Personal och pensioner

38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag.

b. till största delen

Det är en bra lösning att KT sköter intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare. Största delen av landskapens uppgifter är uppgifter som man i nuläget kommer överens om i avtalen inom kommunsektorn.

Ställningen för de bolag som är verksamma inom marknaden skiljer sig från kommunernas verksamhet och deras arbetsgivarverksamhet är olika. Sammanslutningar kan inte förpliktas att bli medlemmar i KT utan kollektivavtalen och intressebevakningen ska väljas på basis av avtalens konkurrenskraft och arbetsgivarorganisationens attraktivitet. Man ska trygga företagssektionens självständighet.

I syfte att trygga det kommunala pensionssystemet och stävja trycket att höja kommunernas framtida pensionsavgiftsförpliktelser ska man utreda möjligheterna att göra det till ett lockande alternativ att välja KT. Balansen mellan pensionssystemen understöder för sin del förslaget ovan också för att möjliggöra kommunernas tjänsteproduktion.

39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

c. till största delen inte

Pensionsansvaren i de befintliga pensionsförsäkringarna i Keva och pensionsförsäkringarna inom den privata sektorn skiljer sig från varandra. Detta särbehandlar den offentliga och den privata sektorn i ett konkurrensläge.

Kommunernas pensionsförsäkringspremier får inte bli högre i reformen. Den pensionsutgiftsbaserade avgiften som är en del av finansieringen av det kommunala pensionssystemet ersätts enligt lagförslaget med en s.k. utjämningsavgift som landskapen och kommunerna ska betala. Kommunernas andel av betalningen föreslås bli fördelad mellan kommunerna i samma proportion som skattefinansieringen. Kommunernas betalningsandel ska bestämmas i enlighet med den nuvarande pensionsutgiftsbaserade avgiften.

40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarernas intressebevakning samt pensionerna.

Arbetsgivaren ska kunna säkerställa tillräckligt stöd för personalen vid förändringen för att kunna trygga tjänsternas kontinuitet och bevara kompetensen. Också kontinuiteten hos kompetensledarskapet får en viktig roll inför nya slags kompetensutmaningar.

Reformens konsekvenser

41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

De nya primärkommunerna är förutom producenter av uppfostrings- och utbildningstjänster framför allt också offentliga aktörer som bygger och upprätthåller stadsmiljön.

Reformen av kommunernas finansiering minskar kommunernas inkomster från kommunalskatten med cirka $\frac{2}{3}$ och inkomsterna från samfundsskatten med cirka 40 %. Behoven att investera i trafiksystem och bostadsbyggande är dock desamma som tidigare och ansvaret för finansieringen av dessa stannar hos kommunerna. Frågan lyder hurdana möjligheter kommunerna har att finansiera dessa projekt som är till nytta för hela samhället i den nya situationen där kommunernas finansieringsunderlag och inkomstfinansiering är betydligt mindre än i nuläget (bl.a. i förhållande till kommunernas balansställning).

I statsandelssystemet för nya primärkommuner ska man betona även kriterierna för stadsmiljöfaktorer eftersom satsningarna på dessa medför nytta också för de övriga delarna av samhället. Kriterierna för statsandelarna bygger enligt propositionen främst på antalet barn i 0–15 års ålder.

Reformen har en avsevärd inverkan på Helsingfors stads verksamhet och verksamhetsförutsättningar. Helsingfors och huvudstadsregionen skiljer sig enligt alla mätare från det övriga Nyland i fråga om befolkningsunderlaget och verksamhetsmiljön.

Detta försvårar det tväradministrativa samarbetet, ordnandet av tjänsterna för invånarna och uppbyggandet av sömlösa servicekedjor.

Uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan kommuner och landskap ska vara tydlig. Man ska undvika överlappande befogenheter såsom till exempel i fråga om landskapsstrategi i punkt 1 Främjandet av invånarnas välfärd och punkt 4 Utveckling av livsmiljöns kvalitet och regionens näringar i 35 § i landskapslagen.

I fråga om landskapens förhållande till kommunerna och stadsregionerna och fördelningen av deras befogenheter saknas kommunernas möjlighet att ta uppgifter som enligt bestämmelserna hör till landskapet på sitt ansvar. Detta ska ingå i lagen.

Kommunernas möjlighet att ta uppgifter som enligt bestämmelserna hör till landskapet på sitt ansvar saknas och ska tilläggas i lagen.

Det fästs överhuvudtaget inget större avseende vid förhållandet mellan landskapet och kommunerna. Bara i 15 § konstateras det att landskapet och kommunerna ska förhandla om samarbetet, målen och arbetsfördelningen för varje fullmäktigeperiod.

Huvudstadsregionens och de stora städernas och deras stadsregioners roll som en del av de självstyrande områdena ska preciseras ytterligare. De uppgifter som grundar sig på den särskilda lagstiftningen för städerna i huvudstadsregionen och eventuella andra möjligheter till avvikelser i stadsregioner ska beaktas.

42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

En del av landskapen är för små i förhållande till den eftersträlvade nyttan och kan förr eller senare vara tvungna att tillämpa ett undantagsförfarande.

Stöd för reformen

43. Inom vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen?

- integrationen av social- och hälsotjänsterna
- ekonomin
- förvaltningen och styrningen

- egendomsarrangemangen
- informationsförvaltningen och IKT
- kommunikationen och delaktigheten
- personalöverföringarna
- bedömningen av servicebehovet, beställningen av tjänster
- annat, vad?

Övriga frågor

44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.
45. Specificerade förslag till lagändringar.

Behandling

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige behandla detta ärende som sista ärende på föredragningslistan.

Ledamoten Lasse Männistö var jävig och deltog inte i behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes 13 motförslag.

1 motförslaget

Ledamoten Mari Holopainen understödd av ledamoten Maria Ohisalo föreslog följande:

Fråga 7:

Följande text stryks: Det ska anses som positivt att det för serviceinrättningens styrelse har satts upp kriterier som bygger på kompetens/sakkunskap fastän de lämnar rum för tolkning i praktiken.

Följande text läggs till:

Det har för serviceinrättningens styrelse satts upp kriterier som bygger på kompetens/sakkunskap som lämnar rum för tolkning i praktiken.

2 motförslaget

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Henrik Nyholm föreslog följande:

Fråga 7:

Text som stryks: Det ska anses som positivt att det för serviceinrättningens styrelse har satts upp kriterier som bygger på kompetens/sakkunskap fastän de lämnar rum för tolkning i praktiken.

Text som läggs till: Med tanke på demokratin och kommuninvånarnas möjligheter att påverka är de kriterier som satts upp för kompetensen i serviceinrättningens styrelse inte ändamålsenliga. Serviceinrättningens styrelse bör ha politisk representation.

3 motförslaget

Ledamoten Maija Anttila understödd av ledamoten Petra Malin föreslog följande:

Fråga 12 ändras: Första st. alternativ c. till största delen inte

Integration av tjänsterna är ett centralt mål för reformen. Valfrihetslagstiftningen och öppnandet av tjänsterna för konkurrens förhindrar förverkligandet av integrationsmålen, eftersom produktionen av tjänsterna splittras till flera olika aktörer.

Nätverket som grundar sig på avtal mellan landskapets serviceaffärsverk och tiotals, eventuellt hundratals tjänsteleverantörer garanterar inte oavbrutna och flexibla servicekedjor. Problemen uppstår dels för klienter med flera problem och dels av att det ligger i privata aktörers ekonomiska intresse att anstalterna hålls fulla och ingalunda att skapa förutsättningar för att vården och omsorgen kan fortsätta omedelbart. Det lagstadgade kravet om integrerade servicekedjor garanterar inte en tillräckligt smidig samverkan mellan olika proffs som arbetar med klienter, om dessa arbetar i olika organisationer.

Tanken om att öppna produktionsansvaret för konkurrens ska slopas och i stället ska de ursprungliga målen om att förbättra social- och hälsovårdstjänsterna och integrationen av bastjänsterna och de specialiserade tjänsterna sättas i centrum för vårdreformen.

4 motförslaget

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten Henrik Nyholm föreslog följande:

Fråga 1

Tillägg efter femte stycket i svaret: Å andra sidan är det viktigt att bevara välfärdstjänsternas universella karaktär, med andra ord ska alla medborgare, inklusive de välsituerade, ha rätt till högklassiga offentliga social- och hälsovårdstjänster. Det här är centralt med tanke på viligheten att betala skatter och följaktligen för finansieringen av tjänsterna.

5 motförslaget

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande:

Fråga 2

Tilllägg efter andra stycket I frågan: Kostnadsbesparingarna får inte leda till en höjning av kundavgifterna eller en försämring av servicenivån, så att reformen inte ökar ojämlikheten eller hotar den likställda tillgängligheten av tjänsterna inom olika socioekonomiska grupper.

6 motförslaget

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten Henrik Nyholm föreslog följande:

Fråga 10

Första stycket ändras och ges lydelsen: De större tjänstehelheterna inom social- och hälsovården effektiviserar verksamheten genom att förenhetliga verksamhetssätten, förenkla strukturerna och främja digitaliseringen. Skillnaderna i tillgången till tjänster mellan områdena kan jämnas ut i större helheter. Digitaliseringen, distanstjänsterna och tjänsterna nära klienten främjar tillgången och åtkomligheten till tjänster. Dessutom är det viktigt att de servicepunkter som besöks ofta ligger nära klienterna.

7 motförslaget

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande:

Fråga 14

Svaret ändras och ges lydelsen: svarsalternativ D Nej. Att det görs skillnad mellan ordnande och produktion kan orsaka många problem. Det är möjligt att servicehelheten fördunklas och förverkligandet av integrationsmålen äventyras då produktionen splittras till många olika producenter. Riskerna har att göra med deloptimering av bolagen, förflyttning av ansvar och kostnader, över- och undervård och splittring av servicekedjorna. Demokratin i beslutsfattandet försvagas om landshapsfullmäktige endast fungerar som beställare och inte har makt att påverka produktionen och innehållet i tjänsterna.

8 motförslaget

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande:

Fråga 15:

Svarsalternativet ändras till: "D Nej".

De fyra första styckena av motiveringarna styrks och ersätts med föl-

jande text: Bolagiseringen ändrar de offentliga tjänsternas ställning så att de omfattas av aktiebolagslagen. Enligt den ska bolagets ledning främja bolagets intressen, varför det är svårt att beakta det helhetsbetonade goda. Verksamhet som är förnuftig med tanke på bolaget är inte nödvändigtvis förnuftig med tanke på samhällets totala fördel. Bolagiseringen kan minska demokratin och landskapsfullmäktiges makt.

Om reformen genomförs enligt förslaget är det absolut nödvändigt att också den ovannämnda utvidgningen av offentligheten genomförs. I det här sammanhanget fästs uppmärksamheten också vid den olägenhet som orsakas av affärs- och yrkeshemligheten. I Finlands och EU:s verksamhet har spridning av så kallade bästa praxis eftersträvat för att uppnå kostnadseffektiv verksamhet och förbättra effektiviteten av tjänsterna. Utspridd privat verksamhet stöder inte detta mål, utan för det i själva verket längre bort. Det är fortfarande nödvändigt att skilja verksamheten som förverkligar den offentliga maktens organiseringskyldighet från densamma serviceproducentens eventuella övriga, helt marknadskopplade verksamhet. Konkurrensneutralitet och principerna för lagen om statsunderstöd för stödjande av företagsverksamhet förutsätter detta, för att inte någon sammanslutning eller stiftelse ska få obefogad fördel i sin verksamhet.

För klienter som behöver särskilt stöd framhävs betydelsen av tjänsterådgivning och handledning till tjänster och en gemensam klientplan. Dessutom ska väl märkas att det finns grupper, såsom personer som lider av minnessjukdomar, för vilka rådgivning och guidning inte är en tillräcklig metod för att säkra tillgång till sina rättigheter.

9 motförslaget

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande:

Förslaget från Sipiläs regering till vård- och landskapsreform innebär inga lösningar till de viktigaste serviceproblemen, såsom resursbristen på basnivån, olikvärdigheten i tillgången till tjänster, den ringa förebyggande verksamheten och bristen på möjligheter för invånarna att påverka. Förslaget leder inte till att hälso- och välfärdsskillnaderna minskar. Det tryggar inte närservice eller skapar smidiga servicehelheter, utan förutsätter en utgiftsminskning på tre miljarder, bolagisering av service och utvidgning av den privata marknaden.

Landskapsfullmäktige föreslås bli valda genom val, men ges inte någon verklig makt. Landskapsförvaltningen innebär mer att de ärenden som nu omfattas av kommunernas självstyre till stor del överförs till statens och bolagens makt, vilket inskränker demokratin.

Det är skäl att utdöma en sådan reform. Vi föreslår en ny beredning med ett nytt underlag, där ansvaret att ordna servicen på basnivå bibehålls hos kommunerna och servicen på basnivå förbättras, servicen på specialnivå och uppgifterna inom statens lokalförvaltning samlas under landskapsfullmäktige, låginkomsttagarnas tillgång till service inte försvåras med avgiftshöjningar, finansieringen av offentliga tjänster stärks utifrån den progressiva beskattningen och den deltagande när demokratin stärks.

Exempelvis förslaget från stadsdirektörerna i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla om en separat lösning för huvudstadsregionen innebär ett underlag, från vilket ett alternativ för kommunerna och landskapen kan beredas också i större utsträckning.

Frågor om målen med reformen

Målet med reformen av social- och hälsovården är att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och stävja kostnaderna för social- och hälsovårdstjänsterna med tre miljarder euro före 2029.

1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

En helhetsbedömning är att förslaget ökar olikvärdigheten i tillgången till service och att det inte minskar hälso- och välfärdsskillnaderna. Servicen på basnivå har i reformen blivit sekundär i förhållande till servicen på specialnivå och socialservicen har fått för lite uppmärksamhet. Samtidigt blir uppgiften att anordna och producera service lösgjord från de människor och sammanslutningar från vilkas behov den borde utgå. Förslaget splittrar servicekedjor, vilket försvårar minskningen av hälso- och välfärdsskillnaderna. För detta måste speciellt låginkomsttagarna lida, likaså de som behöver många slags social- och hälsovårdstjänster. Betoningen av s.k. valfrihet beaktar inte att människor inte har likvärdiga möjligheter att göra val. Sparmålen och konkurrensutsättningen i anslutning till reformen är dessutom ägnade att centralisera servicen till de stora centrumen och att försvaga närservicen.

Förslaget bör ändras i grund och botten. Det är motiverat att centralisera ansvaret för att anordna service på specialnivå (specialsjukvården och socialservicen på specialnivå) till landskapsnivån. Ansvaret för att anordna service på basnivå bör däremot bevaras hos kommunerna. På detta sätt går det att säkerställa social- och hälsovårdsservicen koppling till kommunernas övriga funktioner, såsom daghem, skolor, ungdomsarbete och bostadsförvaltningen, vilket är centralt med tanke på främjandet av hälsa och välfärd. Kommunerna och landskapen bör ha rätt att också själva producera tjänster. Bolagiseringstvävet bör slo-

pas. Resurserna för servicen på basnivå bör stärkas, bl.a. genom att höja kommunernas statsandelar och hänföra kapitalinkomsterna till kommunalbeskattningen.

2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

- Målet är felaktigt. I Finland används det mindre pengar för social- och hälsovårdsservice per invånare än i det flesta andra OECD-länder. Speciellt förbättrandet av servicen på basnivå och bland annat de ökade servicebehoven i anslutning till förändringen i befolkningsstrukturen kräver en ökning av resurserna.

- Beställar-utförarmodellen, bolagiseringstvävet, lösgöringen av servicen på basnivå från kommunerna och de väldiga servicecentren leder sannolikt till att det blir svårt att hantera och stävja kostnaderna. Konsekvensbedömningen försvåras att den s.k. valfriheten och avsaknaden av konkreta förslag om finansieringen.

- Förslaget bör beredas på nytt så att arbetet på basnivå och det förebyggande arbetet stärks, att också företagshälsovården beaktas och att de finansieringsmodeller som överför skattemedel till privat vård- och omsorgsbusiness nedmonteras. I stället för att höja hälsocentralsavgifterna och andra avgifter bör avgifterna sänkas och de avgiftsfria tjänsterna bli fler.

3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Med tanke på demokratin är det bra och viktigt att förvaltningen på landskapsnivå får ett fullmäktige som medborgarna utser genom val. Det främjar demokratin att en del av den nuvarande splittrade statliga lokalförvaltningen och av samkommunerna samlas under detta fullmäktige.

Förslaget tryggar dock inte tillnärmelsevis att demokratin genomförs på ett tillräckligt sätt. I stället för demokratin betonas å ena sidan bolagens makt vid serviceproduktionen och å andra sidan statens strama styrning (budgetramar, utgiftstak). Bolagiseringen av tjänster och privatiseringen begränsar offentligheten i beslutsfattandet och invånarnas möjligheter att påverka. Självstyret begränsas också av att landskapet inte har någon beskattningsrätt. I förhållande till staden betonas i stället för självstyret den kontroll som staten utövar och ministeriernas omfattande befogenheter att stramt styra landskapets verksamhet. Landskapsfullmäktige har inte makt att besluta utveckla servicen så att den motsvarar invånarnas behov. Besluten om serviceproduktionen fattas i

bolagen, vilkas verksamhet styrs av bolagets intresse och strävan efter vinst till ägarna.

I syfte att stärka folkväldet bör bolagiseringstvången slopas, likaså modellen enligt vilken beställaren och utföraren måste skiljas åt. Beslutsfattandet bör vara öppet och offentligt. I servicen på basnivå bör ansvaret för anordnandet och beslutanderätten bevaras hos kommunerna. Kommunerna bör utveckla den deltagande budgeteringen och när demokratin. Vid valet av landskapsfullmäktige bör det ses till att proportionaliteten genomförs, vilket förutsätter bl.a. tillräckligt stora fullmäktige. Dessutom bör landskapsfullmäktige ha rätt att tillsätta lokala sektioner/nämnder. Landskapen bör också ha beskattningsrätt så att beskattningen är progressiv och gäller också kapitalinkomster. En del av landskapens finansiering bör utgöras av statsandelar, så att regionala skillnader kan utjämnas. Samtidigt måste det tryggas att kommunerna får tillräckligt med inkomster och kommunalskatten utsträckas att gälla också kapitalinkomster.

Frågor om landskapslagen

4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

c. till största delen inte

Landskapslagen baserar sig på kommunallagen och fungerar säkert ändamålsenligt i många avseenden. Förslaget innehåller dock problem: Landskapen har inte möjligheter att utveckla sin egen inkomstbringande verksamhet. Landskapen kan inte självständigt avgöra investeringar och inte heller utveckla sin ekonomi med lösningar som görs över ett tidsspann på flera år.

5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

"d Nej".

Landskapens uppgifter inom social- och hälsovården har bestämts för vidlyftigt. De borde begränsas i regel bara till servicen på specialnivå. Att kommunerna ordnar vårdtjänsterna på basnivå tryggar också bättre kommunernas förutsättningar att se till att hälsan och välfärden främjas. Det är inte motiverat att överföra skolpsykolog- och kuratorstjänsterna på landskapens ansvar, de bör bibehållas på kommunernas ansvar.

Den föreslagna modellen, där bara 12 av de 18 landskapen har omfattande jourtjänster, är tvivelaktig med tanke på den regionala jämlikheten. Exempelvis är det skäl att bevara social- och krisjouren i Helsing-

fors som stadens verksamhet. Detsamma gäller räddningsväsendet. Det är skäl att bevara ansvaret för miljö- och hälsoskyddet i kommunerna eller åtminstone ge dem möjlighet att komma överens om hur det ska ordnas. Kulturförvaltningen bör också i fortsättningen höra till kommunen, och det är skäl att överföra den till landskapets frivilliga uppgifter och slopa fastställandet av en kulturstrategi på landskapsnivå.

När det gäller de regionala arbets- och näringslivstjänsterna bör det vid sidan av landskapsnivån vara möjligt att sköta ordnandet av dessa tjänster också på kommunnivå. Vid sidan av kommunerna bör landskapen också ha möjligheten att utveckla de offentliga affärsverken.

Planläggningsförslagen om en landskapsplan är ändamålsenliga. Den nuvarande landskapsplanens styrande verkningar för kommunerna bevaras, och det är skäl att beakta då generalplaner utarbetas. Kommunernas rätt till planläggning bör inte inskränkas.

För kollektivtrafiken behövs det samordning av planerna på landskapsnivå, men kommunerna och samkommunerna bör ha kvar beslutanderätten när det gäller att anordna kollektivtrafik.

6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

"d Nej".

Förslaget överför beslutanderätten om servicen på basnivå långt från invånarna och bolagiserar servicen. Detta försvagar invånarnas rätt att delta. Utöver de punkter i landskapslagen som gäller deltagande och påverkan bör landskapen få till uppgift att främja kommunernas självstyrelse och närdemokratin, möjligheten att bilda lokala nämnder och delegera beslutanderätt till dessa och att utveckla den deltagande budgeteringen. Folkomröstningar bör kunna ordnas också så att de är bindande och i anslutning till val. Invånarinitiativ bör behandlas i landskapsfullmäktige, inte bara ges fullmäktige för kännedom.

7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

"d Nej".

Serviceinrättningens roll i förslaget är fastställd mycket allmänt och på ett sätt som innebär att den i praktiken kan förbigå landskapet när det gäller att ordna service. När serviceinrättningen är en självständig juridisk person, försvagas landskapsfullmäktiges roll i beslutsfattandet om servicen. Två olika organisationsnivåer – landskapet och serviceinrättningen – där den senare dessutom kan ha bolag och varutöver det finns andra bolag och sammanslutningar som producerar tjänster, för-

svårar den demokratiska styrningen av verksamheten och förvaltningen av ekonomin. Minskningen av landskapets roll beskrivs av att serviceinrättningen får en betydligt större organisation än landskapet. Beslutanderätt om servicen överförs därigenom från de politiska organen till de ledande tjänstemännen vid serviceinrättningen och till de bolag och sammanslutningar som producerar service.

8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

c. till största delen inte

Landskapens finansiering baserar sig på finansieringen från staten, vars centrala mål är att hålla ner kostnaderna och göra "besparingar". Landskapen har enligt förslaget ingen möjlighet att utveckla sin egen beskattning eller affärsverksamhet. De kan inte planera och besluta självständigt om investeringar eller skuldsättning. När det ingås fleråriga avtal om serviceproduktion, bör också landskapen ha möjlighet att planera sin ekonomi på längre sikt än utgående från den årliga budgetstyrningen. Ett problem är också att staten kan besluta om statsandelar på helt andra grunder än om investeringar, då landskapet binds vid utgifter av vilka bara en del har beaktats i statsandelarna. Det är oklart hur finansieringen av underhållet och ombyggnaden av lokaler som kvarstår i kommunernas ägo ska säkerställas. Förslaget tryggas inte IKT-systemens komparabilitet, då dessa enligt förslaget ska ordnas genom konkurrensutsättning på marknadsvillkor. Detta leder antagligen till att producenterna förfogar över IKT-tjänster som delvis är olika.

9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Frågor om lagen om ordnande av social- och hälsovård:

10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

c. till största delen inte

Bestämmelsen garanterar inte basservice på nära håll och inte heller att servicen finns att tillgå och nå likvärdigt. Centraliseringen av servicen i större enheter tillsammans med målen att spara utgifter leder till att när servicen försvagas. Detta ökar olikvärdigheten i fråga om möjligheterna att få tillgång till och att nå servicen.

För att de sociala grundläggande rättigheterna och likvärdigheten ska tryggas borde servicen med avvikelser från förslaget i regel ordnas som närservice i kommunerna, varvid också beslutsfattandet är nära människorna. Landskapets servicelöfte får inte lindra tolkningen av de grundläggande rättigheterna. De sociala grundläggande rättigheterna bör garanteras med bindande lagstiftning (t.ex. genom att förbättra de konkreta skyldigheterna som gäller vård- och omsorgsgarantin). För att likvärdigheten ska förbättras bör kommunernas finansiering samtidigt stärkas.

11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

b. till största delen

Avtalet bör kunna beakta också områdets speciella behov, som finns på olika sätt inom både tillväxtcentrumen och glesbygden.

12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbetar med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

"d Nej".

När det gäller integrationen av social- och hälsovårdsservicen är huvudfrågan inte förvaltningen utan hur de multiprofessionella teamens arbete organiseras och utvecklas. Beställar-utförarmodellen, bolagiseringen, konkurrensutsättningen och ökningen av de privata bolagens andel i anslutning till den s.k. valfriheten splittrar servicehelheter och hindrar utvecklingen av sammanhängande servicekedjor. Ett nätverk som stöder sig på avtal mellan landskapets serviceinrättningar och många olika slags bolag, organisationer och stiftelser leder inte till sammanhängande och smidiga servicekedjor.

13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Statens styrning behövs när det gäller att stärka de lagstiftningsnormer som tryggar de grundläggande rättigheterna och att säkerställa tillräck-

lig finansiering. Den föreslagna strama styrningen av landskapens planer från statsrådets och ministeriernas sida i form av en åtstramande ekonomisk styrning och stram statlig styrning av stödtjänsterna strider däremot mot självstyret. Förslagen om ett riksomfattande stödtjänstcenter och lokalbolag och om serviceinrättningar i landskapen bör strykas i lagen.

14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

- c. nej.

Erfarenheterna av att skilja åt beställare och utförare i vissa städer är negativa. Exempelvis i Uleåborg och Tammerfors håller man på att avstå från beställar-utförarmodellen. Att skilja åt beställare och utförare ökar byråkratin, försvagar möjligheterna för den som ansvarar för ordnandet att påverka innehållet i servicen, splittrar servicehelheterna är ägnat att öka kostnaderna.

15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

"d Nej".

Bolagens intresse avviker från utgångspunkterna och målen för den offentliga servicen. Bolagens primära intresse är att öka kapitalets värde. Det ligger inte i vårdbolagens intresse att i förväg försöka förebygga sjukdomar och sociala problem utan att få maximalt med klienter som betalar så mycket som möjligt.

Det är skäl att ordna den lagstadgade social- och hälsovårdsservicen i regel i kommunernas och landskapens egen regi. Så går det bäst att trygga en likvärdig tillgång till service och att förebygga olikvärdighet, t.ex. en koncentration av tjänster till de områden som har mest klienter med god betalningsförmåga. Bolagiseringen försvagar öppenheten och demokratin i beslutsfattandet. Dessutom försvagar den vårdtjänsternas koppling till andra tjänster som främjar hälsa och välfärd, såsom daghem, skolor, ungdomsväsendet, bostadsförvaltningen osv.

16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Frågor om införandelagen

17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

a. ja

18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför?

19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

c. till största delen inte

Ett tillfälligt beredningsorgan måste troligen göra många viktiga avgöranden. Det är skäl att klart bestämma att beredningsorganet ska vara så omfattande att det blir representativt.

20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

b. till största delen

Vi understöder inte en omfattande överföring av uppgifter och därmed personal. I den mån överföringar sker bör principen om överlåtelse av rörelse följas och en försämring av arbetsvillkoren hindras. I detta syfte är det skäl att reservera en förändringsfond. Personalen bör medverka vid beredningen av ändringarna.

21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

c. till största delen inte

22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Denna sak bör utredas ännu grundligare. Som utgångspunkt är det skäl att ta att när det är fråga om offentlig service och när man avstår från tvånget att bolagisera och konkurrensutsätta dessa, bör egendomen vara på samma ställe som ansvaret att ordna och producera servicen. Tomtmark bör inte överföras från kommunerna till landskapet. Vi föreslår att ansvaret för att ordna basservicen ska bevaras hos kommunerna, och därmed gäller överföringen av kommunens anordningar och lösa tillgångar och samkommunernas egendom i detta avseende inte kommunernas egendom. Kommunerna bör ersättas för överföringen av samkommunernas egendom enligt deras insatser för ökning av samkommunens egendom.

23. I 41 § i införandelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

"d Nej".

Beskattningsrätten är en viktig förutsättning för kommunens självstyre. Den bör inte begränsas. Däremot bör staten trygga tillräcklig finansiering för kommunerna. Om kommunala uppgifter överförs till landskapet och kommunernas inkomstfinansiering samtidigt begränsas, riskerar kommunerna ekonomi att försvagas, eftersom skuldkapitalets belopp inte ändras. Dessutom kan kommunerna förlora sin 0-riskställning på lånemarknaden. Skillnaderna mellan kommunerna måste jämnas ut med statsandelar.

24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

c. tar inte ställning

25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Frågor om lagen om landskapens finansiering

26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvaret för finansieringen av social- och hälso-tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

En viktig grund för kommunernas och landskapens styrelse är en tillräcklig, självständigt finansiering. Om landskapet inte är självständigt i fråga om finansieringen, styrningen av ekonomi och investeringarna, förverkligas inte självstyret. Landskapen bör få rätt till progressiv beskattning och offentlig affärsverksamhet som inbringar inkomster. Regionala skillnader bör utjämnas med statsandelar.

27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

"d Nej".

Utöver det som ovan anförts om tryggnad av resurser, betonar vi att servicen inte bör underbudgeteras, inte i landskapet och inte i kommunen. Staten bör inte genom ekonomisk styrning, t.ex. budgetramar och utgiftstak, tvinga kommuner och landskap att skära ned tjänster. Den avgiftsbelagda basservicen bör inte ökas. Tvärtom bör avgiftsfria tjänster ökas bland annat inom hälsovården.

28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktkoefficienter motiverade?

e. tar inte ställning

Eftersom vi föreslår en till grunderna annorlunda fördelning i ordnandet av servicen på basnivå (kommunerna) och specialnivå (landskapen), bör det granskas separat från en annan utgångspunkt hur statens finansiering bestäms.

29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

e. tar inte ställning

30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Frågor om övriga lagutkast

Lagen om landskapsindelning

31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

b. till största delen

Invånarna borde ha hörts och fått delta i högre grad vid beredningen av ärendet.

32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

Statsandelen för kommunal basservice

33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelssystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

c. till största delen inte

Förslaget saknar ordentliga kalkyler över kommunernas nuvarande ekonomiska problem och reformens verkningar bland annat på en hållbar kommunal ekonomi.

34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

"d Nej".

Förslaget saknar en bedömning av hur kommunernas ekonomis hittills har åtstramats i förhållande till servicebehoven till följd av de nedskurna statsandelarna. De föreslagna kriterierna är ensidiga i förhållande till kommunens uppgifter i förslaget. Eftersom vi föreslår av den grundläggande social- och hälsovårdsservicen i regel ska bevaras på kommunernas ansvar, passar de föreslagna nya kriterierna inte i den modell som vi föreslagit.

35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Beskattnings

36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningsystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara?

"D Nej".

Jfr vår annorlunda reformmodell ovan, som förutsätter också andra

slags skattelösningar. Vi understöder inte en nedskärning av samfundsskattens kommunandel.

37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

Personal och pensioner

38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag. Är de bestämmelser som föreslås om personalens ställning och arbetsgivarnas intressebevakning ändamålsenliga?

b. till största delen

Kommun- och landskapsarbetsgivarna är en naturlig lösning. Dessutom bör det med de organisationer som företräder personalen komma överens om en eventuell representation för personalen och rätt att följa förvaltningen i landskapet, servicecentret och de bolag som producerar offentliga tjänster.

39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

"d Nej".

Kommunernas och den privata sektorns pensionsansvar skiljer sig från varandra. Detta försätter kommunerna i en olikvärdig ställning. Kommunernas pensionsfinansiering bör säkerställas.

40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Reformer bör inte göras på personalens bekostnad. Om det förekommer skillnader i arbetsvillkoren när personal övergår från en organisation till en annan, bör det finnas utjämningsmedel och -arrangemang, med vilka det säkerställs att det finns stöd att tillgå för eventuell utbildning.

Reformens konsekvenser

41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

Stöd för reformen

43. Inom vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och land-

skapsreformen?

Övriga frågor

44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

45. Specificerade förslag till lagändringar.

10 motförslaget

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Arja Karhuvaara föreslog följande:

Under punkt 83 görs följande tillägg, som gäller kommuninvånardemokrati: De lagstadgade råden för personer med funktionsnedsättning och äldre råden bör bevaras inom de enskilda kommunerna, trots att sådana råd planeras också för landskapen.

11 motförslaget

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Arja Karhuvaara föreslog följande:

Under punkt 133 görs följande tillägg: Staten tar fullt ansvar för finansieringen av undervisningen och forskningen i hälsovårds- och socialsektorn så att producenter i den privata, tredje och offentliga sektorn har likvärdiga konkurrensförutsättningar då de ansvarar för undervisnings- och forskningsverksamheten.

12 motförslaget

Ledamoten Arja Karhuvaara understödd av ledamoten Pia Pakarinen föreslog följande:

Följande text förs in efter första stycket på 10 A:

integrering av privata producenter och producenter från 3:e sektorn till servicekedjan kan underlätta tillkomsten av flexibla närtjänster.

13 motförslaget

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Henrik Nyholm föreslog följande:

Fråga 26:

Sista stycket i motiveringstexten stryks. (Med beaktande av finansierings- och styrningsarrangemangen är det förmodligen motiverat att stryka hänvisningen till landskapens självstyre i lagen.)

Omröstningsförfarande

Först ställs ledamoten Mari Holopainens förslag mot ledamoten Anna Vuorjokis första förslag varefter det förslag som vunnit ställs mot stadsstyrelsens förslag. De övriga förslagen tas vart och ett särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Mari Holopainens motförslag JA, ledamoten Anna Vuorjokis motförslag NEJ

JA-förslag: Ledamoten Mari Holopainens motförslag

NEJ-förslag: Ledamoten Anna Vuorjokis motförslag

Ja-röster: 49

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 26

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakkanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 7

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Maria Landén, Pekka Majuri, Matti Niiranen, Mika Raatikainen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mari Holopainens motförslag vid denna omröstning.

2 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Mari Holopainens motförslag

Ja-röster: 29

Hennariikka Andersson, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Nej-röster: 53

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mari Holopainens motförslag vid denna omröstning.

3 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Maija Anttilas motförslag

Ja-röster: 50

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laa-

ninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 30

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 2

Gunvor Brettschneider, Mari Rantanen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Maija Anttilas motförslag.

4 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Petra Malins första motförslag

Ja-röster: 52

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 29

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 1

Mari Holopainen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins motförslag.

5 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Petra Malins andra motförslag

Ja-röster: 46

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 35

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Gunvor Brettschneider, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 4

Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins motförslag.

6 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Petra Malins tredje motförslag

Ja-röster: 50

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 31

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivu-laakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 1

Yrjö Hakanen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins motförslag.

7 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Petra Malins fjärde motförslag

Ja-röster: 52

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 30

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakkanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins motförslag.

8 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Petra Malins femte motförslag

Ja-röster: 47

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson,

Sari Mäkimmattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 32

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Blanka: 3

Nina Huru, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins motförslag.

9 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Yrjö Hakanens motförslag

Ja-röster: 64

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Björn Månsson, Sari Mäkimmattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna

Sydänmaa, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Nej-röster: 10

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Mari Rantanen, Tuomo Valokainen, Pertti Villo

Blanka: 8

Pentti Arajärvi, Tarja Kantola, Jape Lovén, Petra Malin, Terhi Mäki, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Yrjö Hakanens motförslag.

10 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras första motförslag

Ja-röster: 19

Mari Holopainen, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jarmo Nieminen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamaäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Nej-röster: 47

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Dan Koivulaakso, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Blanka: 16

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Laura Kolbe, Timo Laaninen, Jape

Lovén, Terhi Mäki, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Markku Vuorinen

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras motförslag.

11 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras andra motförslag

Ja-röster: 16

Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Tuomas Rantanen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Nej-röster: 57

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen

Blanka: 8

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Dan Koivu-laakso, Petra Malin, Sirpa Puhakka, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 4

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Tuomo Valokainen

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras motförslag.

12 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Arja Karhuvaaras motförslag

Ja-röster: 43

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakaniemi, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalo, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Maria Ohsalo, Hannu Oskala, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soini, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Nej-röster: 36

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Bretschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Markku Vuorinen

Blanka: 3

Rene Hursti, Terhi Mäki, Kaarin Taipale

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Arja Karhuvaaras motförslag.

13 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stn

NEJ-förslag: ledamoten Anna Vuorjokis andra motförslag

Ja-röster: 54

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-

Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Nej-röster: 28

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Tarja Kantola, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Terhi Mäki, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Anna Vuorjokis motförslag.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens ändrade förslag.

Under diskussionen framställdes två hemställningsklämmor.

Ledamoten Yrjö Hakanen understödd av ledamoten René Hursti föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid beslutet om utlåntag om vård- och landskapsreformen att stadsstyrelsen utreder hur det går att till reformen foga ett heltäckande förändringsskydd, som sörjer för arbetsvillkoren, kompetensen och sysselsättningen för de anställda som omfattas av reformen och säkerställer samma lön för samma jobb.

Ledamoten René Hursti understödd av ledamoten Harri Lindell föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av principbeslu-

tet om ett utlåtande om utkastet till regeringsproposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem att det ägnas särskild uppmärksamhet åt att på det sätt som 19 § och 28 i social- och hälsovårdslagen kräver tillgodose behoven hos dem som är fattiga, är överskuldssatta eller har förlorat sin kreditvärdighet och som behöver social- och hälsovårdstjänster.

Hemställningsklämmarna tas särskilt upp till omröstning.

14 omröstningen

Ledamoten Yrjö Hakanens hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid beslutet om utlåtandet om vård- och landskapsreformen att stadsstyrelsen utreder hur det går att till reformen foga ett heltäckande förändringsskydd, som sörjer för arbetsvillkoren, kompetensen och sysselsättningen för de anställda som omfattas av reformen och säkerställer samma lön för samma jobb.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 21

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Leo Stranius, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 26

Mukhtar Abib, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Minerva Krohn, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Pekka Majuri, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen

Blanka: 35

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo

Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Sanna Vesikansa, Ville Ylikahri

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Yrjö Hakanens förslag till hemställningskläm.

15 omröstningen

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av principbeslutet om ett utlåtande om utkastet till regeringsproposition till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem att det ägnas särskild uppmärksamhet åt att på det sätt som 19 § och 28 i social- och hälsovårdslagen kräver tillgodose behoven hos dem som är fattiga, är överskuldsatta eller har förlorat sin kreditvärdighet och som behöver social- och hälsovårdstjänster.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 25

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 3

Laura Finne-Elonen, Minerva Krohn, Jan D Oker-Blom

Blanka: 54

Mukhtar Abib, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Pauliina Lehtinen, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Jaana Pelkonen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen, Ville Ylikahri

Frånvarande: 3

Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Mari Puoskari

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten René Hurstis förslag till hemställningskläm.

Ledamoten René Hursti anmälde avvikande mening genom att reservera sig mot beslutet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marko Karvinen, strategichef, telefon: 310 36257

marko.karvinen(a)hel.fi

Katja Rimpilä, specialplanerare, telefon: 310 36256

katja.rimpila(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, specialplanerare, telefon: 310 46768

mauno.ronkko(a)hel.fi

Annikki Thoden, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36048

annikki.thoden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Lausuntopyyntö 31.8.2016
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.8.2016
- 3 HE Lakiehdotukset 31.8.2016
- 4 HE lakiluonnokset korjattu 1.9.2016
- 5 HE Yleisperustelut 31.8.2016
- 6 HE Yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
- 7 Tiivistelmä_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 8 Diat_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta-uudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 9 Begäran om utlåtande 31.8.2016
- 10 Remissenkät 31.8.2016
- 11 RP Lagförslag 31.8.2016
- 12 RP Allmän motivering 31.8.2016
- 13 RP Detaljmotivering 31.8.2016
- 14 FINAL Sammandrag_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016
- 15 Diapresentation_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Valtiovarainministeriö

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet
Förslagstext
Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige fattar följande principbeslut om utlåntagandet till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet.

Frågor om målen med reformen

Målet med reformen av social- och hälsovården är att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och stävja kostnaderna för social- och hälsovårdstjänsterna med tre miljarder euro före 2029.

1. Kan man genom förslaget minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik? Om inte, hur borde förslaget förbättras med tanke på dessa aspekter?

Propositionen innehåller åtgärder som främjar minskandet av hälso- och välfärdsskillnader och bidrar till en jämlik tillgång till tjänsterna. Det är möjligt att genomföra åtgärderna i synnerhet i de största landskapen. För att uppnå målet är det viktigt att säkerställa att den som ordnar tjänster har tillräckliga medel att sörja för styrningen och servicekedjornas och servicehelheternas funktion. Styrningen av tjänsteproducenterna är smidigast när främjandet av hälsan och välbefinnandet beaktas redan i avtalen.

Ansvarsfördelningen när det gäller främjandet av hälsan och välbefinnandet ska vara tydlig, och aktörernas uppgifter ska fastställas på konkret nivå särskilt inom samarbetet mellan landskap och kommuner.

Det sägs i propositionen att det är nödvändigt för att genomföra samarbetet mellan kommuner och landskap att skapa samarbetsstrukturer och tillvägagångssätt som stöder detta.

De andra aktörernas roll i att främja hälsan och välbefinnandet blir större i kommunen, vilket bidrar till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna mellan invånarna. Övergången till större helheter med centraliserad styrning inom social- och hälsovårdstjänsterna kommer eventuellt att jämna ut skillnaderna mellan olika kommuner och områden. De största landskapen har de bästa förutsättningarna att minska hälso- och välfärdsskillnaderna.

I allmänhet är folkhälsoarbetet det effektivaste och förmånligaste sättet att ordna hälsovård. Därför ska verksamheten på kommunal nivå och av samhällsekonomiska skäl riktas till hela befolkningen.

Det är ändamålsenligt att granska minskandet av skillnaderna i hälsa och välbefinnande ur perspektivet för klienternas behov och den kundsegmentering som bygger på dessa. Genom verksamhetsplanering och uppföljning på basis av detta är det möjligt att vid behov inrikta och prioritera tjänsterna på ett sätt som bidrar till att målet uppnås. Prioriteringen av rätta kundsegment gör det möjligt förutom att minska hälso- och välfärdsskillnaderna även öka tjänsternas produktivitet och effekt.

För att kunna minska hälso- och välfärdsskillnaderna ska man säkerställa aktörernas samarbetsberedskap och få serviceproducenterna att förbinda sig till de uppställda målen. Det är viktigt att förnya lagstiftningen så att det är möjligt att få, använda och utnyttja information mer effektivt än i nuläget. Också av dessa orsaker ska möjligheten till kommunernas egen serviceproduktion bevaras.

Det har beaktats i propositionen att tjänster ska produceras jämlikt. Jämlikheten förutsätter ofta att klientgrupperna i behov av särskilt stöd bemöts så att de individuella behoven identifieras. Det är viktigt att i fråga om tjänsterna för personer som behöver särskilt stöd effektivisera servicerådgivningen och handledningen till service eller annat handlande stöd till de delar som klientgruppen i fråga har utmaningar i att självständigt uträtta ärenden i den förnyade verksamhetsmiljön.

Med tanke på tillgången till tjänsterna och tjänsternas jämlikhet bildar Helsingfors och huvudstadsregionen en naturlig servicehelhet och det medför inget särskilt mervärde att höra till helheten av landskapet Nyland åtminstone vad basservicen beträffar.

Minskningen av hälso- och välfärdsskillnaderna förutsätter att tjänsterna på basnivå planeras och organiseras enligt detta mål. Då primärvården tydligt överförs till valfria tjänster är det viktigt att sätta upp landsomfattande uppföljningsindikatorer och skapa ett kundresponssystem för bedömning av den med tjänsten producerade hälsonyttan och förutsätta effektfulla tjänster av tjänsteproducenterna.

2. Ger förslaget tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet om att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro? Om inte, hur kunde förutsättningarna för att uppnå målet förbättras?

Målet ska vara ett integrerat servicesystem med enkanalsfinansiering i vilket också företagshälsovården beaktas. Tjänsterna för förvärsarbetande vuxna ska anses som en del av en och samma servicehelhet så-

väl ur perspektivet för ordnandet och produktionen av tjänsterna som ur finansieringsperspektiv. Den eftersträvade bromsningen av kostnadsökningen förutsätter förutom att strukturerna förnyas också framför allt att radikala åtgärder vidtas i syfte att reformera tjänsterna och verksamhetsmodellerna. Huvudstadsregionen och stora landskap har bättre förutsättningar för att hantera kostnadsökningen. Befolkningsunderlagen i de föreslagna landskapen är av mycket olika storlekar, vilket gör det svårare att hitta kostnadseffektiva lösningar.

Att lagberedningen fortskrider i olika takt än beredningen och bedömningen av lagstiftningen om klientens valfrihet och förenklingen av den s.k. flerkanalfinansieringen gör det svårare att bedöma propositionen.

Den föreslagna modellen riskerar, bl.a. i fråga om områdesindelningen och skyldigheten att använda servicecentrens tjänster, verksamhetsförutsättningarna för den samarbetsmodell som samarbetet mellan kommuner i nuläget bygger på. Propositionens indelning i samarbetsområden baserar sig inte i alla områden på de samarbetsmodeller som fungerar och bromsar ökningen i kostnaderna i dagens läge och därför skulle bl.a. ett område av Nylands storlek splittra många samarbetslösningar som i nuläget fungerar i huvudstadsregionen. Risken finns att man förlorar den effektivitet och kostnadsminskning som redan har uppnåtts med dessa samarbetslösningar, om reformen genomförs strikt enligt propositionen, bl.a. med skyldighet att använda det nationella servicecentret. De nuvarande välfungerande lösningarna för tjänsteproduktion riskerar att bli förstörda.

En eventuell möjlighet till att främja det riksomfattande målet att minska ökningen av kostnaderna är en friare skyldighet att utnyttja de nationella servicecentren, vilket gör det möjligt att fortsätta tillämpa de nuvarande fungerande och kostnadseffektiva modellerna för tjänsteproduktion. En friare skyldighet skulle ge landskapet, landskapskoncernens dottersammanslutningar eller landskapets serviceinrättning möjligheten att välja den kostnadseffektivaste serviceproducenten och den mest högklassiga serviceupphandlingslösningen för organisationen i fråga och de skulle inte vara bundna till ett enda produktionsbolag i offentlig ägo. Möjligheten för kommuner med tillräckligt kraftiga resurser att producera sina egna tjänster skulle av samma orsaker ge möjligheter till kostnadseffektiv och effektiv serviceproduktion.

Den föreslagna landskapslösningen försvagar förutsättningarna för tillväxt i huvudstadsregionen och effekterna återspeglas i hela landet.

Huvudstadsregionen är till antalet invånare och företag och till sin ekonomiska volym större än något annat landskap med undantag av landskapet Nyland. Enligt tillväxtprognoserna kommer skillnaden till det öv-

riga landet att bli större under de kommande årtiondena. Vid jämförelse ska man dessutom beakta att huvudstadsregionen inte ska jämföras till sin storlek och sina tjänster bara med de övriga landskapen utan också med huvudstadsregionens internationella konkurrenter.

En avsevärt stor andel av Finlands tillväxt äger rum i huvudstadsregionen. Regionens andel uppgår till 36 % av hela landets BNP och 44 % av omsättningen för alla företag i Finland. Utgifterna för forsknings- och utvecklingsverksamheten i huvudstadsregionen motsvarar ca 44 % (2013) av dessa i hela Finland. Befolkningsstrukturen i huvudstadsregionen är exceptionell med anledning av inflyttningsöverskott. Nästan hälften av alla personer med främmande modersmål i Finland bor i huvudstadsregionen. Antalet uppgår till ca 149 000 personer. Med tanke på en särskild lösning för huvudstadsregionen ska man ta hänsyn till att arbetslöshetsgraden är betydligt högre bland personer med främmande modersmål än bland den finsk- och svenskspråkiga befolkningen. Befolkningsutvecklingen i huvudstadsregionen framhäver betydelsen av att invandrare får sysselsättning. Enligt en befolkningsprognos som kom ut i början av 2016 kommer befolkningen i arbetsför ålder (16–64 år) med främmande modersmål att motsvara 28 procent av hela befolkningen i huvudstadsregionen år 2030.

Det finns gott om lediga jobb i huvudstadsregionen men även antalet arbetslösa är högt. Arbetskraftsbehovet i huvudstadsregionen uppgår till 340 000 personer fram till 2030 (PKS ennakointi). Regionens andel är 32 % av alla jobb i Finland och 35 % av jobben inom den privata sektorn (2013). Antalet arbetslösa är 66 500, dvs. 19 % av alla arbetslösa i Finland. Problemet med matchningen på arbetsmarknaden är avsevärt i huvudstadsregionen.

Enligt alla tillväxtprognoser kommer huvudstadsregionens andel av Finlands bruttonationalprodukt, arbetskraft och antal invandrare att öka under de kommande årtiondena. Tillväxt- och arbetskraftstjänsternas verksamhet i huvudstadsregionen är anknuten till den nationella tillväxten. När förändringarna i arbetet bl.a. till följd av automatisering och artificiell intelligens samtidigt förvandlar arbetslivet och företagets krav för kompetent arbetskraft i tilltagande takt ska man se till att det finns tillgång till kompetent arbetskraft.

3. Förverkligas demokratin på ett tillräckligt sätt i förslaget? Om inte, hur kunde demokratin stärkas i förslaget?

Avsikten är att landskapen ska ha avgränsade ansvarsområden men ändå vara självstyrande sammanslutningar. Landskapen har ingen beskattningsrätt. På basis av lagpropositionen gäller regleringen och den statliga styrningen och finansieringen så små detaljer att de självsty-

rande elementen i själva verket saknas. Detta strider mot att det skapas förvaltningsområden som baserar sig på val.

Demokratien och möjligheterna för landskapets invånare att delta uppfylls inte på samma sätt som i en självstyrande kommunförvaltning.

Inom förvaltningstänkandet har självstyrande organisationer hittills representerat decentralisering av beslutanderätten. Nu kommer landskapen att fungera som verktyg för att stärka den statliga styrningen. Centrala problem ur ett självstyrelseperspektiv är bl.a. statsrådets och ministeriets omfattande, öppna och flertydiga befogenheter att styra landskapets operativa verksamhet och beslutsfattande, vilket särskilt ingår i lagen om ordnandet av social- och hälsovården, samt styrning av investeringar. Den statliga styrningen ska koncentreras på politisk-strategiska frågor. Operativa frågor som gäller tjänsterna och förutsätter yrkeskompetens och regionala kunskaper ska däremot stanna hos landskapen.

En av demokratins dimensioner är direkt övervakning som möjliggörs av offentligheten. Tanken om att i vid utsträckning privatisera serviceproduktionen omintetgör detta. Offentligheten kan ökas genom att stadga samma offentlighetsplikt för privata aktörer som organen inom den offentliga makten har. Då kan offentligheten inte avgränsas bara till de sammanslutningar och stiftelser som har bildats för att fortsätta de tidigare offentliga sammanslutningarnas verksamhet. Offentligheten ska vara lika omfattande också i alla de sammanslutningar och stiftelser som verkställer den offentliga maktens förpliktelse att ordna tjänster. Redan konkurrensneutraliteten förutsätter detta.

Frågor om landskapslagen

4. Är landskapslagen en ändamålsenlig allmän lag för organiseringen av förvaltningen och ekonomin i de nya landskapen?

c. till största delen inte

Utkastet till landskapslag baserar sig på reglering genom kommunallagen. Det är därför bekant till sin basstruktur. Det skulle vara tekniskt speciellt problematiskt att följa regleringen. Med tanke på tidtabellen för beredningen har det varit motiverat att använda en färdig modell.

Den planerade modellen för självstyre i landskapen kommer emellertid avsevärt att avvika från det kommunala självstyret sådant som det under årtiondenas lopp har blivit. Utkastet till landskapslag kunde ha varit betydligt enklare än i propositionen med beaktande av att landskapet inte har någon allmän kompetens och att staten kommer att styra landskapen mycket strikt med många olika metoder. Att tillämpa lagstiftning

som reglerar sammanslutningens verksamhet också i sådana sammanslutningar i vilka självstyret verkar bli skenbart, kan till och med leda till missförstånd. Personer som väljs till landskapsfullmäktige och landskapets övriga organ kommer i praktiken inte att ha samma makt- och ansvarsställning som kommunens förtroendevalda. Tillämpningsmiljön för landskapslagen och kommunallagen är därigenom olika fastän förordningarna är nästan identiska.

Den statliga styrningen med flera olika metoder, också i frågor som gäller ordnande av landskapens ekonomi och investeringar, skulle vara mycket strikt om den genomfördes i enlighet med propositionen.

På allmän nivå kan det i fråga om den ekonomiska styrningen i landskapen bedömas att, eftersom

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelnsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen inte kan söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen i praktiken inte själva kan planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem,

är de möjligheter som såväl landskapslagen som lagen om landskapens finansiering ger landskapet att styra sin ekonomi eller ens i viss mån själv fatta viktiga ekonomiska beslut praktiskt taget obefintliga.

5. I 2 kap. i landskapslagen anges landskapets uppgifter. Är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Ur social- och hälsovårdstjänsternas perspektiv är den föreslagna uppgiftshelheten i huvudsak ändamålsenlig. Ansvarsfördelningen mellan kommunen och landskapet i fråga om uppgifterna i punkt 2 är inte helt entydig. Det är skäl att ytterligare precisera begreppet förebyggande tjänster bland annat i förhållande till tjänsterna för barn och unga och förebyggande hälsovårds- och välfärdstjänster. Överföringen av uppgifterna för regional alkoholförvaltning till landskapen kommer sannolikt att främja uppnåendet av målen för det förebyggande alkohol- och drogarbetet.

Förutom invandringen och den övriga befolkningstillväxten bär huvudstadsregionen ansvar för särskilda sociala problem, såsom segregation och bostadslöshet. En effektiv minskning av hälso- och välfärdsskill-

naderna i metropolområdet förutsätter ett tätare samarbete än på andra håll i landet med bl.a. stadsplanering, näringspolitik, sysselsättnings-tjänster och utbildningstjänster. Lösningen med landskap försvårar detta i och med att huvudstadsregionens utmaningar ska behandlas som en del av landskapet i stället för huvudstadsregionen.

Begreppet främjande av social välfärd och hälsa ska stämma överens med de termer som används annanstans i den föreslagna lagstiftningen.

Överföringen av skolpsykolog- och kuratorstjänsterna till landskapens ansvarsområde strider mot målen i lagen om elev- och studerandevård. De bästa förutsättningarna för den generellt inriktade studerandevården kan garanteras genom att bevara ansvaret för skolornas psykolog- och kuratorstjänster hos kommunerna.

De uppgifter för landskapen som gäller motion och idrott är värda understöd. Helsingfors understöder även statsandelssystemets indikatorer för koefficienten för främjande av hälsa och välfärd för den kommunala basservicen.

Ur Helsingfors perspektiv är det viktigt att bevara räddningsväsendet som stadens egen verksamhet för att kunna trygga säkerheten i landets största befolkningskoncentration. Dessutom ska man beakta metropolområdets särdrag med anledning av verksamhetsställena för statsförvaltning, det underjordiska och höga byggandet och flygplats- och hamnverksamheten. Räddningsväsendet har en speciell roll i Helsingfors som en del av den kommunala verksamheten genom att det har anknytning till bl.a. huvudstadsstatusen och -institutionerna och de därtill hörande säkerhetsfrågorna. De nationella och internationella evenemang som ordnas i staden förutsätter tätt samarbete med räddningsväsendet, stadens andra funktioner och polisen.

Miljö- och hälsoskyddet ska också i fortsättningen höra till Helsingfors stads uppgifter och inte överföras till landskapet. Staden har tillräckliga kunskaper och resurser för uppgiften som landets största tillsynsenhet inom miljö- och hälsoskyddet. Det är möjligt att ordna verksamheten också i samarbete med Esbo, Grankulla och Vanda, dvs. som samarbete mellan kommunerna i huvudstadsregionen. Städerna samarbetar regelbundet i samband med bl.a. tillsynsprojekt och de har gemensamma instruktioner för tillsyn av hushållsvatten och för beredskap i speciella situationer.

Det skulle vara tydligt att göra hittedjursverksamheten och förfarandet med tillstånd för försäljning av nikotinersättningspreparat, vilka enligt propositionen överförs till landskap, till en del av miljö- och hälsoskyd-

det som Helsingfors eller huvudstadsregionen också i fortsättningen kan sköta själv.

Enligt lagutkastet överförs tillsynsveterinärsuppgifterna ersatta av staten i alla fall till landskapen även om Helsingfors eller kommunerna i huvudstadsregionen tillsammans ordnar miljö- och hälsoskyddet. Propositionen är inte ändamålsenlig till dessa delar eftersom djurskydds- och djursjukdomstillsynsuppgifterna har en fast anknytning till både veterinärtjänsterna och hittedjursverksamheten i tillsynsveterinärernas dagliga arbetsuppgifter. Uppgifterna ovan ska inte separeras från veterinärtjänsterna och hittedjursverksamheten som en särskild uppgift till landskapet.

Den kommunala miljöskyddsmyndighetens uppgifter har inte föreslagits bli överförda till landskapet, dvs. staden sköter helheten av de kommunala miljöskyddsuppgifterna också i fortsättningen. Det är av högsta prioritet att Helsingfors stad och landskapet samarbetar i att sköta de olika uppgifterna.

I fråga om planläggning och markanvändning är den föreslagna uppgiftshelheten för landskapet ändamålsenlig i huvuddrag. Planeringssystemet för markanvändning förblir som det är i reformen och kommunernas roller förändras inte till dessa delar. Uppgiftsfördelningen mellan närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapen ska dock göras klarare, likaså deras befogenheter. Landskapens roll i främjande av kommunal planläggning ska preciseras för att undvika situationer i vilka landskapet har sådana befogenheter i planering av markanvändningen som hör till kommunen.

Trafikplaneringen tas upp i motiveringarna men inte i lagutkastet. Trafiksystemplaneringen i Helsingforsregionen ska fortfarande genomföras av Helsingforsregionen i enlighet med lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten. De nuvarande avgränsningarna av landskapsförbundens uppgifter ska inte ändras vid övergången till områden med självstyre. Kollektivtrafikuppgifter som hör till kommuner och deras samarbetsorgan ska inte heller ändras i detta sammanhang, och ordnandet av spårtrafiken i Helsingforsregionen ska inte heller göras till en uppgift för landskapet. I stället ska de kollektivtrafikuppgifter som överförs från närings-, trafik- och miljöcentralerna tydligare beskrivas i lagen.

Den nuvarande kulturella resursen i landskapet Nyland är Helsingfors eller huvudstadsregionen, och det finns alltså inget behov av kulturstrategier på landskapsnivå. Uppgifterna inom kulturen ska helt och hållet strykas i propositionen eller åtminstone överföras till de frivilliga uppgifterna för landskapen.

Landskapets uppgifter och ansvarsområde anges i detalj i en på många ställen flertydig och svävande förteckning med mer än 20 punkter i § 6. I synnerhet ska punkterna med nära anknytning till kommunens uppgifter och befogenheter med stöd av annan lagstiftning klarläggas (till exempel "främjandet av planeringen av kommunernas områdesanvändning och av ordnandet av byggnadsväsendet" och "utvecklandet och finansieringen av regionen och dess näringsliv och innovationsmiljöer och den därmed förknippade utbildningen och kompetensutvecklingen, främjandet av kulturen...").

Kommunerna har allmän kompetens i uppgifter med anknytning till närings- och konkurrenskraftspolitiken och kommunernas rätt till planläggning ska inte begränsas. Landskapen kan inte göra upp bindande planer i fråga om planläggning eller andra frågor utgående från att kommunerna bär det ekonomiska ansvaret för dessa. Landskapens uppgifter och befogenheter inom kultur- och idrottssektorn ska inte utvidgas i reformen eftersom dessa har en viktig roll för kommunernas omfattande näringslivspolitik och den vidsträckta helheten av förebyggande välfärdstjänster.

De uppgifter som enligt 6 § i lagutkastet överförs från kommuner till landskap eller är föremål för avtal ska anges i en helt separat paragraf och förteckningens sista punkt flyttas till den separata paragrafens sista punkt i formen "sköter övriga uppgifter som genom lag ålagts landskapet särskilt". Detta får inte prövas av landskapet självt (kan alltså inte ingå i 2 mom. i punkten "Landskapet kan dessutom sköta...").

Punkterna 24 (romska ärenden) och 25 (organiseringen av samservicen):

I fråga om dessa uppgifter ska man på nytt överväga om bestämmelserna är nödvändiga.

Det har nyss stadgats om myndigheternas skyldighet att enligt plan främja likabehandling, och skyldigheter av samma nivå ska gälla för alla minoriteter. De regionala delegationerna för romska ärenden har behandlat de inhemska romernas ärenden och fungerat som ett forum för diskussion och utbyte av information för de centrala parterna.

Landskapet och kommunerna i dess område kan vid behov sinsemellan komma överens om ordnande av samservicen utan att uppgiften särskilt anvisas till landskapet enligt lag. Om bestämmelsen lämnas i lagen ska den kompletteras enligt följande: "... i fråga om de uppgifter som är på landskapets ansvar".

Uppgifterna inom alkoholförvaltningen hänför sig ur ett näringsperspektiv framför allt till tillstånds- och tillsynsuppgifter. För företagare, invåna-

re och kunder är det viktigt att anvisningarna tillämpas likställigt i hela landet. Det är bra att sköta alkoholförvaltningen som en helhet på landskapsnivå. Alkoholförvaltningen ska dock avgränsas från nuläget så att den lokala myndigheten beslutar om till exempel öppettiderna i tillstånden för uteserveringar i samarbete med landskapet. I nuläget beslutar polisen och regionförvaltningsverket tillsammans om uteserveringarnas öppettider i Helsingfors.

I framtiden ska landskapets och polisens uppgifter avgränsas bara till tillstånds- och tillsynsuppgifter som hänför sig till lagenligheten hos utskänkning av alkohol. Till exempel bullret från uteserveringar är ett lokalt fenomen och den lokala myndigheten ska besluta om buller begränsningar. Arbetsfördelningen ska följa samma riktlinjer som till exempel i fråga om evenemang, då bulleranmälan lämnas in till den lokala myndigheten.

Den föreslagna modellen skapar ingen klar arbetsfördelning eller ett system som tydligare än i nuläget kan svara på invånarnas och företagets servicebehov i fråga om uppgifterna i punkt 9. Detta betyder att målet inte uppnås och att landskapens uppgiftshelhet därför inte stämmer överens med propositionen, dvs. den är inte ändamålsenlig med tanke på utveckling av regionen och näringarna.

I praktiken ansvarar städerna redan i dagens läge för största delen av utvecklingsuppgifterna i samband med konkurrenskraften och näringspolitiken i sina egna influensområden. De kan genomföra avsevärda utvecklingsåtgärder, en stark närings- och innovationspolitik och funktioner för att locka till sig investeringar (invest-in) och främja exporten (export-out).

Den internationella konkurrenskraften bygger i allt högre grad på utveckling över sektor- och klustergränserna, forsknings- och utvecklingsverksamhet som utgår från praktiken, ett starkt och platsbundet innovations- och företagsekosystem och en bred närings- och innovationspolitik. Inom den breda närings- och innovationspolitiken utnyttjas stadens resurser i stor omfattning, såsom koncernstyrningen av stadens bolag, offentliga upphandlingar och den föregångarmarknad som skapas, investeringar som ökar dragningskraften och konkurrenskraften, markpolitik, planläggning och täta, internationella förhållanden mellan städer.

Den föreslagna uppgiftsfördelningen i utkastet till landskapslag är oklar speciellt i fråga om uppgifterna inom utveckling och finansiering av näringslivet och innovationsmiljöer och oändamålsenlig med tanke på utveckling av konkurrenskraften. Närings- och innovationspolitiken på landskaps- eller områdesnivå innebär i praktiken att a) politiken utfor-

mas på en nivå som inte är relevant för verksamheten och på vilken det är omöjligt att hitta en strategisk vilja, b) man avstår från bred näringspolitik och c) resurserna för utveckling av konkurrenskraften minskar.

Främjande av kulturen enligt punkt 9 har en nära anknytning till företags- och näringspolitiken. Uppkomsten av immateriell produktion, tillväxten och främjandet av förutsättningarna för kreativt arbete och kulturturism hör för tillfället till flera aktörer i likhet med företags- och närings servicen och den föreslagna modellen motsvarar i praktiken nuläget som bygger på att städerna i huvudstadsregionen genomför och finansierar dessa uppgifter i sina områden.

Landskapets uppgiftshelhet och arbetsfördelningen med kommunen i ordnandet av företags-, arbets- och näringstjänsterna och främjandet av integrationen innebär ur kundernas och servicesystemets synvinkel samma problem som den nuvarande modellen i vilken aktörerna inom sysselsättnings-, företags- och integrationstjänsterna är städerna, arbets- och näringsbyråerna och närings-, trafik- och miljöcentralen. En förbättring jämfört med det nuvarande systemet är att landskapsförbundens uppgifter slås ihop med arbets- och näringsbyråernas och närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter. Kommunernas uppgifter inom företags-, sysselsättnings- och integrationstjänsterna förblir i den föreslagna modellen sådana de nu är. De nuvarande närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas uppgifter överförs enligt modellen till landskap. Det finns alltså fortfarande flera aktörer inom arbetsfältet. Modellen motsvarar nuläget i hög grad.

Sysselsättnings-, integrations- och näringstjänsterna ska bilda en tät helhet för att kunna öka livskraften och den ekonomiska tillväxten. I en modell med en enda aktör uppnår man flexibilitet, snabb reaktionsförmåga och sammanjämkning av tjänsterna till tillväxttjänster. I en modell med en enda aktör är mängden byråkrati och informationsutbyte betydligt mindre än i nuläget och det är möjligt att effektivt inrikta den sammanlagda budgeten för tjänsterna på att stöda arbetsmarknaden och företagandet. Utvecklingen och inriktningen av tjänsterna ska utgå från kundernas behov och man ska kunna sköta de därtill förknippade myndighetsuppgifterna effektivt nära kunden.

Ett alternativ är att man i den särskilda lagstiftningen för sektorerna stadgar om ansvaret för städerna i huvudstadsregionen att tillsammans eller separat ordna tjänsterna, vilket är möjligt enligt den allmänna motiveringen till propositionen med förslag till landskapslag (s. 188): "I vissa uppgifter, t.ex. i arbets- och näringstjänster och inom miljö- och hälsoskyddet, möjliggörs dessutom en överföring av landskapets organiseringsansvar till en kommun som uppfyller förutsättningarna i lag." I den allmänna motiveringens passus om arbets- och näringstjänster ska

också de övriga uppgifterna i punkt 9 inkluderas eftersom de bildar en tydlig helhet för en och samma aktör.

Enligt den gemensamma uppfattningen för städerna i huvudstadsregionen är landskapet Nyland för stort och splittrat för att säkerställa uppgifterna i punkt 9 på bästa möjliga sätt. Enligt förslaget från städerna i huvudstadsregionen är det ett uteslutet alternativ att landskapet är den enda aktören.

Regeringens proposition innehåller inga bedömningar om olika regionala alternativ i fråga om de offentliga tillväxttjänsterna. Beredningen har varit bristfällig till dessa delar och man har inte beaktat huvudstadsregionens särdrag i fråga om regionens servicebehov, tillväxtpotential eller betydelse för hela landets ekonomiska tillväxt eller prognoser enligt vilka tillväxten i huvudstadsregionen och därigenom också i skillnaden i storleken jämfört med andra landskap kommer att öka under de kommande årtiondena.

Enligt förslaget till landskapslag ska kommunerna även i fortsättningen ansvara för uppgifterna inom sysselsättningen i enlighet med de nuvarande principerna (allmän motivering, s. 139). Kommunernas roll i produktion av sysselsättningstjänster likställs dock i förslaget till landskapslag med företag och organisationer. Kommunernas roll i arbetsmarknadsstödet kommunandel motiveras också med kommunernas ansvar att ordna social- och hälsovårdstjänster. Om kommunernas roll genomförs enligt förslaget till landskapslag kommer den att begränsas jämfört med nuläget, och arbetsmarknadsstödet kommunandel ska överföras till det landskap som ansvarar för ordnandet av tjänsterna eller till staten i sin helhet.

Om en särskild lag om offentliga tillväxttjänster (närings-, trafik- och miljöcentralens och arbets- och näringsbyråns nuvarande uppgifter med stöd av lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice, lagen om främjande av integration och lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet) gör det enligt förslaget till landskapslag möjligt för Helsingfors stad att ha en omfattande roll med ansvar för att ordna offentliga tillväxttjänster ska hela helheten av offentliga tillväxttjänster samtidigt bedömas, arbetsmarknadsstödet kommunandel medräknad.

Helsingfors stads utgångspunkt för beredningen av den särskilda lagen är att ansvaret för ordnandet av tjänsterna och resurserna för tjänsteomkostnader och serviceupphandling överförs till Helsingfors stad eller till städerna i huvudstadsregionen gemensamt.

I dagens läge använder Helsingfors stad 45 miljoner euro om året enbart för sysselsättningstjänster. Att minska kommunernas roll till den för

organisationer och företag i enlighet med förslaget till landskapslag skär också bort kommunens nuvarande andel av de disponibla resurserna. Statens resurser för tjänsterna i enlighet med lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och för företagsutveckling (arbets- och näringsbyråns och närings-, trafik- och miljöcentralens omkostnader, serviceupphandlingar och understöd) uppskattas till 130 miljoner euro i hela huvudstadsregionen.

Det är svårt att kommentera uppgifterna i punkt 9 i förslaget till landskapslag och särskilda lagar som har samband med detta eftersom materialet är bristfälligt i sin helhet och beredningen har varit ojämn och svår att förutse.

Det framgår inte av lagutkastets bakgrundsmaterial vilken analys den valda modellen med 18 områden baserar sig på. I bakgrundsmaterialet finns bara en bedömning enligt vilken antalet social- och hälsovårdsområden blir 5–12. Efter utkastet har nya uppgifter tillagts i reformen, såsom de offentliga tillväxttjänsterna som utformas av arbets- och näringsbyråerna och närings-, trafik- och miljöcentralerna, och dessutom har landskapsförbundens nuvarande uppgifter blivit en del av reformen. Beredningen ska vara logisk och de avgöranden som fattas ska i fråga om reformen i sin helhet grunda sig på öppet bedömd information och argument.

Den osammanhängande och hastigt genomförda beredningen av landskapslagen syns också i att det under punkten Inledning på sida 9 i regeringens allmänna motivering konstateras att andra uppgifter som ska överföras till landskapen preciseras våren 2016. I underpunkt 2.6.2 Övriga uppgifter till punkt Nuläge har de övriga uppgifternas aktuella läge bedömts i meningen "(Kompletteras senare)".

Också målen för landskapsreformen anges bara på allmän nivå, vilket syns i att lagen är av allmän natur i fråga om uppgifterna inom de offentliga tillväxttjänsterna. Detta gör det svårare att kommentera lagen eftersom det inte anges någon preciserad plan, för att inte tala om något förslag till särskild lag, men man hänvisar till möjligheten att stifta en särskild lag om överföring av ansvaret för ordnandet av tjänsterna till städerna.

Uppgiften 10: målet om framsynsverksamheten för regionala utbildningsbehov på kort, medellång och lång sikt och beredningen av regionala utbildningsmål uppnås delvis. Uppgiften lämpar sig bättre för en stor regional aktör än uppgifterna i punkt 9. Uppgiften är av en alldeles annorlunda natur eftersom det är fråga om en planerings- och prognoseringsuppgift som inte innehåller kundarbete eller konkret ordnande

eller tillhandahållande av tjänster, och dess anknytning till den lokala myndigheten därigenom inte är lika direkt som i uppgifterna i punkt 9.

Uppgifterna i punkt 10 är i väsentlig mån anknutna till uppgifterna i punkt 9 och de ska genomföras i samarbete med olika aktörer (landskap, kommuner, företag, universitet, yrkeshögskolor, läroanstalter på andra stadiet, forskningsinstitutioner, intresseorganisationer m.m.) för att utbildningssystemet ska fungera i nära växelverkan med efterfrågan på och utbudet av arbetskraft speciellt på lång sikt. Genom utbildningssystemet kan man påverka i synnerhet kvaliteten på utbudet av arbetskraft på lång sikt och om detta genomförs väl kan man härigenom dessutom öka efterfrågan på arbetskraft.

Uppgiften 22: den regionala beredskapen är ett dåligt begrepp. Beredskap ingår i landskapets uppgifter om så föreskrivs i lag. Beredskapen gäller dock inte landskapets geografiska område i detta sammanhang utan uttryckligen landskapets uppgifter. Passusen hänvisar till att ett visst område utformas i samband med att landskapen bildas och att landskapet ansvarar för detta område. Detta stämmer emellertid inte. Landskapet ansvarar inte för beredskapen i sitt geografiska område utan detta är på de särskilt angivna myndigheternas och andra organisationers ansvar i enlighet med den gällande lagstiftningen om dessa. Punkten ska formuleras enligt följande: "skötseln av den beredskap som hänför sig till landskapets uppgifter".

Utvecklingen och ordnandet av vattenförsörjningen hör till kommunernas ansvar också efter landskapsreformen. Enligt lagen om vattenförsörjning ansvarar vattentjänstverket för beredskapen. Dessutom svarar ägaren eller innehavaren av en fastighet för vattenförsörjning på sin fastighet.

Om behovet av en relativt stor kundgrupp eller hälso- eller miljöskyddsmässiga skäl så kräver ska kommunen se till att man skrider till åtgärder i syfte att grunda ett vattentjänstverk som svarar mot behovet, utvidga vattentjänstverkets verksamhetsområde eller trygga tillgången till andra nödvändiga vattenförsörjningstjänster.

Enligt motiveringarna är det fråga om en uppgift som ska överföras från närings-, trafik- och miljöcentralen. I nuläget är det inte närings-, trafik- och miljöcentralens uppgift att ansvara för att trygga vattensörjningen.

Hanteringen av översvämningsrisker hör inte i sin helhet endast till det ansvarsområde för närings-, trafik- och miljöcentralen vars uppgifter överförs till landskapet. Närings-, trafik- och miljöcentralen sköter uppgifter med anknytning till översvämningsrisker men den faktiska hanteringen och ansvaret har förlagts till kommunerna.

6. I 5 kap. i landskapslagen föreskrivs det om invånarnas rätt till inflytande. Har rätten till inflytande tryggats på ett tillräckligt sätt i förslaget?

e. tar inte ställning

Frågan är formulerad på så sätt att inget av svarsalternativen är möjligt.

Se svaren till frågorna 3 och 4.

Bestämmelserna om invånarnas och tjänsteanvändarnas möjligheter att delta är detaljerade. Speciellt ur perspektivet för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster är dessa sannolikt nödvändiga som utgångspunkt.

7. I 9 kap. i landskapslagen föreskrivs det om landskapets serviceinrättning. Är det som föreskrivs där ändamålsenligt med tanke på organiseringen av produktionen?

c. till största delen inte

Det är skäl att så preciserat som möjligt beskriva uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan landskapets roll som anordnare och producentrollerna för landskapets serviceinrättning, och dessutom på alla sätt undvika att onödiga administrativa strukturer skapas. I landskap med ett mindre befolkningsunderlag är det svårt att säkerställa att serviceinrättningen och den anordnare som styr serviceinrättningen har tillräckliga kunskaper och resurser, och en del av landskapen är därför för små.

Differentieringen av ordnandet och serviceproduktionen motiveras med förbättrat ledarskap, kostnadshantering och kvalitetshöjning (detaljmotiveringarna till 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård). Det anges inga motiveringar till hur inrättandet av en serviceinrättning verkställer dessa mål. Ledarskapet och kvalitetshöjningen är inte egentligen organisationsfrågor, och risken hos den relativt hårt reglerade administrativa helheten landskap/serviceinrättning med två steg är att kostnaderna snarare ökar än hålls i styr.

Det ska anses som positivt att det för serviceinrättningens styrelse har satts upp kriterier som bygger på kompetens/sakkunskap fastän de lämnar rum för tolkning i praktiken.

Med tanke på tillsynen och oavhängigheten är det bra att en ledamot i eller ordföranden för styrelsen för serviceinrättningen inte kan vara ledamot i styrelsen för en dottersammanslutning till inrättningen. Förbudet kan på goda grunder utsträckas även till personer som är i dottersammanslutningens tjänst. För tillsynen och självständigheten är det dessutom bra att landskapets förtroendevalda inte kan vara ledamöter i styrelsen för serviceinrättningen.

I avsnittet om ändringssökande i förslaget till landskapslag har sökande av ändring i beslut fattade av serviceinrättningen beaktats bara i vissa bestämmelser men inte i alla nödvändiga bestämmelser.

Serviceinrättningarna ska också i fortsättningen kunna utnyttja de befintliga strukturerna såsom personalservicebolaget Seure i huvudstadsregionen som är i städernas ägo.

Om varje landskap i enlighet med lagpropositionen bara har en serviceinrättning ska det säkerställas att andra frågor inte blir underordnade jämfört med social- och hälsovårdstjänster och tvärtom.

Det är problematiskt att anordnarens (landskapsfullmäktige) organisation blir relativt liten när produktionen (serviceinrättningen) omfattar stora volymer och största delen av personalen. Den verkliga beslutanderätten övergår i betydligt stor utsträckning till serviceinrättningen som enligt propositionen bara har en tjänstemannaledning.

8. Styrningen av landskapets ekonomi baserar sig i synnerhet på landskapslagen och lagen om landskapens finansiering. Styr finansieringsmodellen för landskapen och ekonomistyrningsmekanismen enligt landskapslagen landskapens ekonomiska förvaltning på ett ändamålsenligt sätt?

c. till största delen inte

De största begränsningarna för ekonomistyrningsmekanismen i landskapen och landskapets egen beslutanderätt över sin ekonomi beror på följande faktorer:

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen kan inte söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen kan i praktiken inte själva planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem.

Avtals- och administrationshelheten landskap/serviceinrättning/landskapskoncern/dottersammanslutning/privat producent leder till att produktionen av social- och hälsovårdstjänster baserar sig på relativt långfristiga avtal och att det inte är möjligt att styra kostnaderna på årsnivå utifrån den årliga anslagsstyrningen. Det försvårar ekonomiplaneringen att man ingår långfristiga avtal med tjänsteproducenter samtidigt som möjligheter till flexibilitet inom landskapets egen ekonomi saknas nästan fullständigt.

Enligt den föreslagna modellen ska man bedöma investeringarnas effekter på omkostnaderna exceptionellt bra vid statsrådets beslut om enskilda investeringar för att det ska vara möjligt för landskapen att kunna finansiera driftsutgifterna genom de tidsmässigt icke flexibla statsandelsanslagen. Frågan lyder hur det är möjligt för landskapet att täcka sina utgifter om finansieringen på basis av statsandelsindexet förblir sådan den nu är eller till och med minskar (jfr indexutvecklingen bl.a. åren 2015–2017) men kommunerna ska samtidigt betala driftskostnaderna för de investeringar som statsrådet tidigare fattat beslut om.

Den föreslagna investeringsplaneringen väcker också frågan om ministerierna och statsrådet också beslutar om reparationsprojekt i de social- och hälsovårdsfastigheter som är i primärkommunernas ägo men utthyrd till landskap. Eller anses det att beslutanderätten över reparation av de fastigheter som ägs av primärkommuner men används av aktörer inom social- och hälsovårdssektorn stannar hos primärkommunerna?

En särskild fråga är dessutom hurdana förutsättningar ministerierna har att planera investeringar i hela landets omfattning. Planeringen förutsätter att ministerierna har omfattande resurser med bra lokalkännedom. I dagens läge anses det bl.a. inom programmeringen av investeringarna i de stora städerna mycket viktigt att man är bekant med just de enskilda projekten och har lokalkännedom.

Vid tillämpning av statsandelsfinansiering för landskapen på basis av statsandelsindexet (...den statliga finansieringen justeras varje år, varvid landskapens faktiska nettokostnader beaktas...) ska man säkerställa att landskapens alla utgiftsposter ingår i nettokostnaderna och inga av landskapets utgiftsposter får lämnas utanför granskningen av utfallet av nettokostnaderna.

9. Övriga fritt formulerade kommentarer om landskapslagen.

Det är skäl att ännu gå igenom lagutkastet med tanke på dess interna konsekvens. Utkastet innehåller relativt många bestämmelser som hänvisar till objekt som saknas eller är bristfälliga. Till exempel i 56 § i lagutkastet hänvisar man till 84 § 1 och 2 mom. punkt p. Den sista punkten i lagrummet i fråga är dock o. På motsvarande sätt ska man i 118 § i lagutkastet tydligt hänvisa till 6 § i stället för att hänvisa till 119 §.

Lagutkastet är inte heller konsekvent i fråga om bestämmelserna om landskapskoncernen. Bestämmelser som gäller serviceinrättningen, dotterbolagen, dottersammanslutningarna och stiftelser som landskapet har bestämmande flytande i ska kontrolleras och förenhetligas.

I landskapen och social- och hälsovårdsområdena bildas enligt lagutkastet nationella serviceinrättningar för bl.a. informations- och kommunikationstekniska tjänster (IKT). I 125 § stadgas det om skyldigheten att använda servicecentrens tjänster och avvikelserna från detta. Apotti Ab uppfyller kriterierna för att fortsätta som en självständig organisation i enlighet med bestämmelsen. Härigenom kan man med minsta möjliga risk säkerställa de redan genomförda investeringarna, patientsäkerheten och uppnåendet av nyttorna på sammanlagt 123 miljoner euro varje år i enlighet med målet utan att riskera tidschemat för social- och hälsovårdsreformen. Både användarna av social- och hälsovårdstjänster och invånarna i kommunen behöver bättre och tillgängligare tjänster också under social- och hälsovårdsreformen och Apotti kan producera tjänsterna heltäckande i hela Nyland och vid behov också i större omfattning.

Enligt lagförslaget indelas landskapets tjänsteproduktion i offentliga icke-konkurrensutsatta tjänster och konkurrensutsatta tjänster. De sistnämnda ska ordna sina IKT-tjänster på marknadsvillkor. Detta leder till att producenterna har och kommer att ha olika system i sitt bruk, vilket medför avsevärda utmaningar för sammanjämkning av IKT-tjänsterna. Informationen i de olika systemen kan inte mätas med samma mått och det finns ingen dataöverföring mellan de olika systemen. Information kan förmedlas genom tjänsten Kanta men den innehåller inte alla nödvändiga uppgifter och är med anledning av sitt källmaterial inte heller i tillräcklig utsträckning i strukturerad form. Risken finns att informationsintegrationen som en av utgångspunkterna för IKT-integrationen inom social- och hälsovårdsreformen inte genomförs i den planerade produkt- och helhetsarkitektursmiljön.

Landskapet är registeransvarigt för klient- och patientuppgifter. Producenten av social- och hälsovårdstjänster ska i produktion av tjänster i enlighet med lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster spara klient- och patientuppgifterna i landskapets klient- och patientregister.

Utmaningarna för IKT-integrationen i en modell med många producenter kan lindras genom enhetliga lösningar på landskapsnivå. Ett enda klient- och patientuppgiftsregister med utvecklad verksamhetsstyrning och rapporterings- och analysverktyg löser en stor del av utmaningarna. Därutöver kan vissa regionala eller lokala system ges ansvaret över till exempel rapporteringen eller analyseringen på hela landets nivå. Tjänsten Kanta ska vidareutvecklas så att informationen är i strukturerad form och kompatibel, och att helheten gör det möjligt att styra verksamheten.

Till exempel Apottis systemfunktion i fråga kan i den här formen fungera så att den samlar information ur andra system genom öppna gränssnitt. Funktionen är ett avsevärt viktigt utvecklingsobjekt inom Apotti. Andra systemleverantörers arbetsinsatser kan då riktas till de funktioner som inte än är tillgängliga alls. Systemet Apotti stöder redan i nuläget alla internationella standarder för överföring av klient- och patientinformation, kvalitetsmätning och jämförande utvärdering, och kan därmed genomföra en fullständig integration av informationen inom social- och hälsovårdstjänsterna i enlighet med målet.

Frågor om lagen om ordnande av social- och hälsovård:

10. I 4 § i förslaget till lag om ordnande av social- och hälsovård föreskrivs det om tillgången till tjänster och tjänsternas tillgänglighet. Enligt bestämmelsen ska tjänsterna tillhandahållas med hänsyn till befolkningens behov och nära klienterna, men om de förutsättningar som anges i paragrafen uppfylls, kan tjänsterna samlas till större helheter. Är bestämmelsen ändamålsenlig med tanke på tillgången till tjänster?

a. ja

De större tjänstehelheterna inom social- och hälsovården effektiviserar verksamheten genom att förenhetliga verksamhetssätten, förenkla strukturerna och främja digitaliseringen. Skillnaderna i tillgången till tjänster mellan områdena kan jämnas ut i större helheter. Ur klienternas behovsperspektiv kan tillgången till tjänster anses som en viktigare fråga än om tjänsterna produceras nära klienten. Digitaliseringen, distanstjänsterna och tjänsterna nära klienten är effektiva sätt att främja tillgången och åtkomligheten till tjänster.

Det är skäl att beakta att Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt redan nu är landets överlägset största organisationer för social- och hälsovård. Huvudstadsregionen bildar en naturlig servicehelhet och det ger inget särskilt mervärde att höra till landskapet Nyland, åtminstone vad tillgången och åtkomligheten till basservicen beträffar.

11. Landskapen bildar 5 samarbetsområden, där 3–4 landskap ingår. De landskap som hör till samarbetsområdet upprättar ett samarbetsavtal i enlighet med 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Där avtalar landskapen om ömsesidigt samarbete i fråga om ordnandet och genomförandet av tjänsterna. Avtalet är juridiskt bindande för landskapen. Är det motiverat att avtalet ska vara bindande?

a. ja

Eftersom den föreslagna lagstiftningen bygger på en modell med flera landskap är den bindande avtalsstrukturen en förutsättning för att upp-

nå lagens syfte. Det är avgörande att man förbinder sig till samarbetet i området med tanke på såväl kostnadseffektiviteten som klienternas jämlikhet. Det är möjligt att beakta områdenas specialbehov i avtalet.

12. I det samarbetsavtal som upprättas enligt 16 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det avtalas om åtgärder för att säkerställa integration av tjänsterna. Enligt den föreslagna 23 § är en tjänsteproducent skyldig att säkerställa att tjänstekedjorna integreras och samarbeta med andra aktörer på det sätt som integrationen förutsätter. Är bestämmelserna tillräckliga för att en klientorienterad integration ska förverkligas?

d. nej

Den omfattande valfriheten hindrar att integrationsmålen uppnås. Det verkar vara mycket osäkert att vederbörliga vårdstigar och vårdhelheter bildas. Det finns alltså risk att de centrala målen för social- och hälsovårdsreformen inte uppnås. Valfriheten ska fortskrida i faser och gälla först bara för avgränsade tjänster.

13. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovård stärks den statliga styrningen inom social- och hälso-tjänsterna (19 §, 4 kap., 6 kap.). Är detta motiverat med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Förhållandet mellan landskapens självstyre och den strikta statliga styrningen ska omvärderas. Förslaget till lag om ordnande av tjänsterna begränsar i praktiken landskapens självstyre fullständigt och skapar oändamålsenlig byråkrati.

Det är motiverat att den statliga styrningen inom social- och hälsovården är striktare i situationer där landskapen inte hittar en gemensam lösning på samarbetsfrågor kring sina uppgifter.

Den starkare statliga ekonomistyrningen ställer särskilda krav på definitionen av behovsfaktorer som reglerar finansieringsandelarna. Helsingfors stads och huvudstadsregionens särdrag och särskilda servicebehov ska beaktas som verkliga och till deras fulla utsträckning.

I fråga om social- och hälsovårdens stödtjänster kan den starkare statliga styrningen inte anses som motiverad till alla delar och den strider mot landskapets självstyre. Reformen av lagstiftningen ska göra det möjligt att utnyttja befintliga lösningar med stödtjänster, såsom de redan centraliserade stödtjänsterna i områdena, i de fall där det är ändamålsenligt att de betjänar ett eller flera landskap. Statens rambudgetering är en tillräckligt kraftig metod för styrning av stödtjänsterna, och

det ska vara möjligt för landskapen att ordna stödtjänsterna på det mest ändamålsenliga sättet.

I enlighet med Kommunförbundets framställning ska förslagen om nationella enheter för produktion av stödtjänster och serviceinrättningar för landskapen strykas i lagen. I stället för ett enda nationellt lokalbolag ska man bilda flera områdesvisa lokalbolag som genuint styrs av landskapen. Det landskapsfullmäktige som väljs genom val ska ha möjligheter att direkt påverka de strategiska riktlinjerna på sitt ansvar och helheten av landskapets egen tjänsteproduktion.

14. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska landskapet i sin egen verksamhet skilja åt ordnandet av social- och hälsovård och produktionen av tjänster. Är det med tanke på målen med reformen ändamålsenligt att skilja åt ordnandet och produktionen av tjänsterna?

a. ja

Att det görs skillnad mellan ordnande och produktion möjliggör transparens i kostnaderna och bättre jämförbarhet.

Det är motiverat att skilja mellan ordnande och produktion. Det är särskilt viktigt att precisera arbets- och ansvarsfördelningen mellan landskapet i rollen som anordnare och landskapets serviceinrättning i rollen som producent, och dessutom på alla sätt undvika att onödiga administrativa strukturer skapas.

Att skilja mellan anordnandet och produktionen förutsätter bra kompetens av landskapen i att fastställa innehållet, effekten och kvaliteten. I egenskap av anordnare beslutar landskapet om vad det offentliga servicelöftet omfattar, och säkerställer att producenterna också håller sitt servicelöfte. Uppföljningen kräver noggrant definierade indikatorer som ska uppnås i tjänsten.

15. Enligt 22 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård har landskapet bolagiseringsskyldighet, när landskapet sköter social- och hälsovårdsuppgifter i ett konkurrensläge på marknaden eller om tjänsterna omfattas av den omfattande valfrihet som avses i bestämmelserna om valfrihet. Är lösningen ändamålsenlig?

b. till största delen

Lösningen är ändamålsenlig i huvudsak. Huvudstadsregionen har de bästa förutsättningarna för att genomföra reformen till dessa delar. I nuläget är produktionen mångsidig och bygger på flera producenter, marknaden fungerar och praxisen med servicesedeln och modellerna för styrning av externaliserade tjänster har redan etablerats.

I ett marknadsläge kan det dock finnas skillnader mellan områdena, vilket kan påverka såväl tillgången till tjänster och omfattningen av möjligheterna till valfrihet som förutsättningarna för bolagiserad verksamhet att fungera på marknadsvillkor.

För klienter som behöver särskilt stöd framhävs betydelsen av tjänsterådgivning och handledning till tjänster och en gemensam klientplan.

I ett marknadsläge är situationen klar med tanke på hur man fungerar på marknaden. Situationen motsvarar den reglering av konkurrensneutraliteten som redan tillämpas i kommunerna i nuläget. Förslagen till bestämmelser om valfrihet kan ännu inte tillämpas och det är därför inte möjligt att bedöma deras ändamålsenlighet. Om man utgår från att tjänsterna inom den omfattande valfriheten öppnas för fri konkurrens är villkoren i den föreslagna bestämmelsen överlappande.

Också i detta lagutkast är regleringen i fråga om landskapskoncernen inkonsekvent på samma sätt som i utkastet till landskapslag. Till exempel i 22 § i lagutkastet hänvisar man till bolag och sammanslutningar men inte till stiftelser. Det konstateras i utkastet till landskapslag att bestämmelserna om dottersammanslutningar tillämpas också på stiftelser som landskapet har bestämmande flytande i. Motsvarande konstaterande saknas i lagen om ordnande av social- och hälsovårdstjänster. I motiveringarna till 22 § konstateras det att man tillämpar bestämmelserna i kapitel 15 i landskapslagen, men samtidigt konstateras det att bolagiseringen sker i ett dotterbolag eller en dottersammanslutning. Bestämmelserna om bolagiseringsskyldighet utgår däremot från att även stiftelseformen uppfyller skyldigheten (också i motiveringarna till 52 § i landskapslagen hänvisar man till bolagiseringsskyldigheten i kapitel 15). Också i vissa andra moment i utkastet till lag om ordnande av social- och hälsovårdstjänster hänvisar man bara till aktiebolag, föreningar och andra sammanslutningar.

Samma problem gäller även för skyldigheten att betala överlåtelseskatt i 34 § i utkastet till införandelag. Skyldigheten gäller i utkastet bara för överlåtelse av egendom till ett aktiebolag som avses i 22 §. Med beaktande av att bolagiseringsskyldigheten också kan genomföras på andra sätt än genom att bilda ett aktiebolag ska regleringen också till dessa delar anses som bristfällig.

16. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Det är skäl att beakta att samarbetet mellan kommunen och landskapet ska vara tillräckligt och förpliktande i den nya verksamhetsmiljön. Avtalshanteringen spelar en viktig roll för att samarbetet mellan olika aktö-

rer ska bli lyckad. Den föreslagna modellen skapar behov av ett nytt slags avtalskompetens inom den offentliga sektorn.

Utbildnings-, forsknings- och utvecklingsverksamheten ska säkerställas. Här är det dessutom ändamålsenligt att det i fortsättningen skulle vara möjligt att få statlig finansiering förutom för forskning i hälsovetenskap också för forskning i socialvetenskap på universitetsnivå.

Det är värt understöd att landskapet kan förbinda alla tjänsteproducenter till det gemensamma utvecklingsarbetet och främjandet av yrkesutbildningen och studerandenas möjligheter till utbildning och arbetspraktik.

Frågor om införandelagen:

17. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Avsikten är att det i införandelagen ska föreskrivas om till vilket landskap kommunerna hör efter att reformen har trätt i kraft. Anser man i er kommun att kommunen bör höra till det landskap som föreslås i 5 § i införandelagen?

a. ja

Helsingfors stad hör till landskapet Nyland.

18. Denna fråga är avsedd endast för kommunerna: Om ni svarade nej på föregående fråga, vilket landskap borde kommunen då höra till och varför? (Kommunen ska sända fullmäktiges beslutshandling till social- och hälsovårdsministeriet)

19. I 2 kap. i införandelagen föreskrivs det om en temporär förvaltning samt om uppgifterna och befogenheterna för det temporära beredningsorganet. Är de föreslagna bestämmelserna om den temporära förvaltningen tillräckliga?

c. till största delen inte

Bestämmelserna om ett temporärt beredningsorgan är nödvändiga i allmänhet. Regleringen verkar dock vara bristfällig i många avseenden.

6 §. Ledamöterna i beredningsorganets sammansättning väntas antagligen sköta sin uppgift i organet under hela den tid som organet är verksamt. Det är fråga om en relativt kort tidsperiod under vilken det finns mycket att göra. Detta tas dock inte egentligen upp i utkastet. Eller är det ändå meningen att organet bara ska sammanträda enligt sammanträdeskalendern och någon annan aktör sköter beredningen av ärendena och de praktiska åtgärderna? Till dessa delar ska man anse att landskapsförbundet inte nödvändigtvis är det ändamålsenligaste alternativet som ledningsansvarig aktör. De flesta landskapsförbunden har knappast tillräckliga resurser eller tillräcklig kompetens i sektorn för att kunna bereda det temporära beredningsorganets beslut.

Det är relativt osannolikt att man kan komma överens om organets sammansättning om inte det blir så stort att alla parter är representerade i organet.

7 §. Förteckningen över det temporära beredningsorganets uppgifter kan anses som motiverad.

Med tanke på att det är fråga om ett temporärt organ är det motiverat att organets befogenheter väsentligt begränsas tidsmässigt, dvs. organet bara kan ingå tidsbestämda avtal på ett år, men detta kommer att leda till stora problem med kontinuiteten. Det är inte lätt för landskapet att rekrytera personal om det enda man kan erbjuda är ett kortfristigt tidsbestämt arbetsavtal.

I fråga om detta förfaringssätt hänvisar man till regleringen i landskapslagen. I landskapslagen anges det dock inte på långt när tillräckliga procedurbestämmelser för hur organet i praktiken ska fungera. Detta kommer att leda till att största delen av organets också i övrigt relativt korta mandatperiod går till att diskutera förfaringssätten, i synnerhet med anledning av att ledamöterna har så olika bakgrunder. Till exempel en bestämmelse om det temporära organets föredragande saknas fullständigt.

20. Enligt 14 § i införandelagen ska personal som arbetar i organisationer som producerar kommunala social- och hälsovårdstjänster övergå i tjänst hos ett landskap i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse. Dessutom ska personal som inom övrig kommunal förvaltning eller kommunala stödtjänster huvudsakligen utför social- och hälsovårdsuppgifter övergå i tjänst hos ett landskap. Är de föreslagna bestämmelserna om överföring av personalen ändamålsenliga med tanke på personalens ställning?

b. till största delen

Det är motiverat att genomföra den föreslagna överföringen i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse med tanke på den personals ställning som i nuläget arbetar inom social- och hälsovården.

I fråga om stödtjänster ska överföringen dock basera sig på en noggrannare utredning om fördelningen av uppgifterna, och överföringen ska genomföras med prioritet på ändamålet och behoven, till exempel på basis av årsverken, inte på personrelaterade grunder.

Inom förvaltnings- och stödtjänster är det skäl att lägga märke till de planerade större helheterna i reformen och den eventuella överlappningen mellan uppgifterna i de nuvarande funktioner som ska överföras till landskapet.

21. Enligt 4 kap. i införandelagen ska lagstadgade samkommuners hela egendom och kommuners lösa egendom överföras till landskapen. Kommunernas lokaler och fastigheter förblir i kommunernas ägo. Är lösningen i fråga om egendomsarrangemangen godtagbar?

c. till största delen inte

22. Om ni på föregående fråga svarade nej eller till största delen inte, på vilket sätt borde egendomsarrangemangen då genomföras?

Egendomsarrangemangen i samband med social- och hälsovårdsreformen ska bygga på den s.k. omfattande fördelningsmodellen.

Kommunens egendom (lokaler/byggnader, lös egendom) inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster ska som utgångspunkt följa uppgiften att producera tjänster. Om både ansvaret för ordnandet av social- och hälsovårdstjänster och uppgiften att producera dessa överförs till landskapet ska överföringen också gälla egendomen. Med andra ord ska kommunen inte kvarstå som uthyrare av verksamhetslokaler för social- och hälsovården. Ansvaret för reparationsskulden för lokalerna för tjänsteproduktionen ska inte stanna kvar hos kommunen. Om byggnaderna kvarstår i kommunens ägo, till och med genom ett relativt kortfristigt hyresavtal, innebär detta är avsevärd fastighetsrisk för kommunen. Detta kan dessutom väsentligt minska investeringsintresset. Det stämmer inte heller överens med principen om konkurrensneutralitet att kommunen fungerar som uthyrare utan någon egen produktionsuppgift.

Ett undantag från det som nämns ovan är att det inte är ändamålsenligt att kortvarigt överföra sådana funktioner som enligt planen kommer att upphöra inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster till landskapet. Besittnings- och nyttjanderätten till egendomen under den tid då denna fortfarande utnyttjas inom produktionen av social- och hälsovårdstjänster ska ordnas på basis av ett hyresförhållande.

Marken för social- och hälsovårdsfastigheterna i kommunens ägo ska stanna i kommunens ägo oberoende av att ansvaren och uppgifterna överförs. Härigenom säkerställer man att nyttan av att utveckla de fastigheter för social- och hälsovårdstjänster som senare eventuellt tas ur bruk stannar hos kommunen. Om byggnaderna överförs i landskapets ägo ska besittningsrätten för marken ordnas på basis av ett arrendeförhållande mellan kommunen och landskapet. Arrendet ska basera sig på marknadsvillkor med beaktande av användningsändamålet för tomt.

Såsom Kommunförbundet har konstaterat är det i syfte att säkerställa utvecklingen av markanvändningen och dess livskraft motiverat att

samkommunernas markområden stannar i kommunernas ägo. De risker som hänför sig till fastighetsegendomen inom social- och hälsovårdstjänster ska i huvudsak riktas till den part som genom sina egna åtgärder kan påverka fastighetsbehovet. De ekonomiska riskerna av de obehövligena byggnaderna ska fördelas mellan kommunerna, landskapen och staten.

Behandlingen av egendomsöverföringarna i bokföringen ska basera sig på egendomens gängse värde (det tekniska nuvärdet). Balansvärdena motsvarar inte verkligheten och de kan inte utnyttjas som grund för finansieringsarrangemang på marknadsvillkor eller hyresbestämning.

Med beaktande av att både landskapet och kommunen som utgångspunkt är likvärdiga offentliga sammanslutningar med självstyre är det motiverat att behandla eventuella oenigheter om överföringen av egendomen i en domstol snarare enligt förfarandet i ett förvaltningstvistemål än enligt ett förfarande i vilket landskapet först fattar ett ensidigt beslut och kommunen överklagar beslutet. Förfarandet i ett förvaltningstvistemål motsvarar dessutom det sätt som tillämpas för att lösa oenigheterna om en ekonomisk uppgörelse i enlighet med kommunindelninglagen.

Det är inte motiverat att överföra den lokalförmögenhet som överförs till landskapet (marken och byggnaderna överförda från sjukhusdistriktet, byggnaderna överförda från kommunen) vidare till det nationella servicecentret i enlighet med skyldigheten i lagen. Ett dylikt servicecenter, såsom också de övriga obligatoriska nationella servicecentren, begränsar landskapets självstyre. Om modellen med servicecenter emellertid anses som ett nödvändigt verktyg ska varje landskaps lokalförmögenhet överföras till ett servicecenter på landskapsnivå som ägs av landskapet i fråga.

Ett nationellt lokalservicecenter innebär en omfattande överföring av resurser från södra Finland till andra orter i Finland eftersom största delen av centrets egendom överförs härifrån. Det anges inga reella motiveringar till att centraliseringen av lokalförvaltningen på nationell nivå medför effektivitet eller ekonomisk och funktionell nytta. Det är lika möjligt att centraliseringen leder till en stel och mångfaldig förvaltning.

Om den omfattande fördelningsmodellen ändå inte tillämpas ska man se till att lokalbeståndet i kommunernas ägo också i fortsättningen används effektivt. Byggnaderna ska alltid hyras ut som helheter om man inte kommer överens om något annat med staden. Man ska syfta till att landskapet i första hand utnyttjar lokalbeståndet i kommunernas ägo och vid förändringar i lokalbehovet söker en totalekonomisk lösning till-

sammans med kommunerna för att tillgodose det förändrade lokalbehovet.

Den korta hyresavtalsperioden i införandelagen anses delvis som problematisk. Meningen är dock sannolikt att landskapet under tiden för lagen om införande av lagarna kan, om det så vill, hyra de behövliga lokalerna hos staden genom långfristiga hyresavtal. Detta gör det möjligt också för staden att ta lokalerna i sitt eget bruk eller utveckla fastigheterna efter övergångsperioden. De kortfristiga hyresavtalen gör det inte nödvändigtvis möjligt att på ett ändamålsenligt sätt reparera fastigheterna under den tidsperiod som anges i införandelagen.

Helsingfors stad har ordnat lokaler för social- och hälsovårdstjänster också genom dotterbolag. I de hyresavtal som ingåtts för lokalerna har det inte varit nödvändigt att tillämpa långa tidsfrister eftersom staden har haft beslutanderätten över ordnandet av både lokalerna och tjänsterna. Det skulle vara ändamålsenligt att i fråga om dessa avtal ingå nya långfristiga hyresavtal med landskapets servicecenter eller det nationella servicecentret.

Det kan vara orättvist för kommunen att överföra den lösa egendomen utan vederlag.

Helsingfors stads räddningsverk är det enda räddningsverk som fungerar i en enda kommun i Nyland. Räddningsverket har tagit hand om de allmänna skyddsrummen i Helsingfors men i andra kommuner finns det i regel inga motsvarande allmänna bergskyddsrum och det är därigenom inte fråga om en tjänst som genom lag hör till räddningsverkets ansvar. Det är därför oklart om landskapet i fortsättningen hyr skyddsrummen hos staden. Man ska dock alltid se till att räddningsverket betalar kostnaderna för de ledningscentraler för räddningsverksamheten som är belägna i skyddsrummen. Räddningsmyndigheten leder befolkningsskyddet. Om räddningsverksamheten överförs till landskapen ska den verksamhet som har samband med de allmänna skyddsrummen överföras till landskapens ansvar för att ledningssystemet för befolkningsskyddet ska fungera som en sammanhängande helhet. Lokalbehoven för verksamheten i de allmänna skyddsrummen och verksamhetens egenskaper bestäms av räddningsväsendet. I detta fall är det motiverat att överföra också den ekonomiska och riskbaserade planeringen till den ansvariga myndigheten. Om ordnandet av befolkningsskyddet slås ihop med räddningsverksamheten ska landskapet ha skyldigheten att hyra de allmänna skyddsrummen hos staden enligt samma principer som de övriga fastigheter som hyrs ut till landskapet.

Räddningsverket har tillgång till oljebekämpningsmateriel, bl.a. båtar, som utanför kriser är i sambruk med idrottsverket och byggtjänsten

Stara. Den egendom som är i sambruk kan inte överföras till landskapet, eller landskapets räddningsväsen och Helsingfors stad ska komma överens om sambruket av materielelet utan ersättning.

Det kan inte anses som motiverat att överföra markegendomen i samkommunernas ägo till det nationella servicecentret. Vid eventuell omorganisering av funktioner ska den markegendom med fastigheter för social- och hälsovårdstjänster som blir ledig utan vederlag återgå till den kommun där markegendomen är belägen.

Om man kommer fram till att tillämpa den omfattande fördelningsmodellen ska man vid eventuell överlåtelse av byggnader som ersättning betala ett pris på basis av byggnadens verkliga värde.

23. I 41 § i införelagen föreskrivs det om den kommunala inkomstskattesatsen 2019–2021. Anser ni att det med tanke på jämlikheten mellan skattebetalarna är motiverat att kommunernas skattesatser begränsas i tre år?

d. nej

Beskattningsrätten är en viktig principiell faktor vid bedömning av kommunernas kreditvärdighet. Ur internationella och inhemska finansierers perspektiv hör kommunerna i Finland vid sidan av finska staten till s.k. riskklass 0 som möjliggör tillgång till bred finansiering och förmanliga lånemarginaler. Vid fastställandet av bestämmelserna för kommunernas finansiering ska man därför säkerställa att kommunernas ställning i riskklass 0 bibehålls.

Enligt förslaget minskar kommunernas inkomstfinansiering väsentligt men mängden av kommunens skulder/främmande kapital ändras inte. Enligt villkoren för kommunernas nuvarande lån kan finansierarna ha rätt att i förtid säga upp lånet i sin helhet om gäldenärens förhållanden avsevärt förändras. Genomförandet av reformen enligt förslaget innebär en avsevärd förändring i kommunernas balansställning. Till exempel Helsingfors stadskoncerns relativa skuldsättning (ett av kriterierna för s.k. riskkommuner) ökar upp till 160 % när inkomstfinansieringen minskar, men det främmande kapitalet stannar på dess nuvarande nivå.

I kommunernas gällande låneavtal anges för tillfället åtminstone följande villkor som efter reformen eventuellt kan vara besvärliga att tillämpa:

- Borgenärerna ska behandlas likvärdigt, dvs. kommunen kan inte vid anfordran återbetala sitt lån i förtid till bara en av borgenärerna utan kommunen ska åtminstone förhandla om detta med de övriga borgenärerna (med undantag av skyldigheterna enligt lag)

- Kommunens befintliga egendom kan inte ens genom hyresavtal i väsentlig grad överlätas till en utomstående part
- Vissa finansiärer har specialvillkor i fråga om bl.a. relativ skuldsättning (man får t.ex. inte överskrida en skuldsättningsnivå på 100 %) och dessutom begränsar vissa finansiärer de årliga återbetalningarna i förhållande till totalintäkterna.

Att begränsa beskattningsrätten enligt propositionen höjer sannolikt både Kommunfinansieringens och de enskilda kommunernas räntemarginaler för nya lån och påverkar eventuellt även tillgången på lån. Om man eventuellt förlorar ställningen i riskklass 0 höjer detta kraftigt räntemarginalerna för lånen och minskar avsevärt antalet potentiella låntagare.

24. Enligt 42 § i införandelagen ska landskapet bilda sådana dotterbolag till landskapets serviceinrättning som avses i lagen om ordnande av social- och hälsovård och som producerar tjänster som omfattas av den omfattande valfrihet som det föreskrivs särskilt om genom lag. Bolagiseringen ska vara genomförd senast den 31 december 2020. Är den föreslagna övergångstiden för att organisera landskapets produktion i bolagsform tillräcklig?

a. ja

Två års övergångstid från att lagstiftningen träder i kraft till att bolagiseringsskyldigheten ska uppfyllas är beslutstekniskt och bolagsjuridiskt alldeles tillräcklig om man bara i tillräckligt tidig fas skrider till åtgärder inom den temporära förvaltningen och i landskapet. Man ska dock beakta att beredningen i fråga om personalens ställning sannolikt blir en mer krävande helhet än den tekniska beredningen eftersom man ska genomföra en massiv organisationsreform och överföra personal till landskapen och serviceinrättningarna.

25. Övriga fritt formulerade kommentarer om införandelagen.

Helsingfors stads social- och hälsovårdsverk och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt är landets överlägset största organisationer för social- och hälsovård. Det är uppenbart att alla utmaningar i fråga om produktionsstyrning och ändringarna i produktionen är flerfaldiga i huvudstadsregionen jämfört med det övriga landet. Riskerna i samband med harmoniseringen och genomförandet av ändringarna har en större ekonomisk betydelse, och det är mer sannolikt att riskerna realiserar. Likaså gäller riskerna för att servicenivån i landskapet Nyland försämras vid organisationsreformen cirka en fjärdedel av landets hela befolkning. Att styrningen av social- och hälsovårdstjänsterna skiljs åt till verksamhet på landskapsnivå försvårar hanteringen av samhällsliga utmaningar och förändringar i specialfrågorna i huvudstadsregionen.

Kostnaderna för beredningen och genomförandet av reformen (såsom kostnaderna för berednings- och förändringsorganisationer, kostnaderna för utveckling av förändringskompetensen och IKT-kostnaderna) kommer att bli avsevärt höga och man ska förbereda sig på dessa.

Frågor om lagen om landskapens finansiering

26. Staten finansierar den verksamhet som ska bedrivas av de landskap som inrättas. Ansvaret för finansieringen av social- och hälso tjänsterna läggs således på staten. Är lösningen ändamålsenlig med tanke på målen med reformen?

c. till största delen inte

Den i huvudsak självständiga finansieringen och ekonomiska styrningen (bl.a. styrning av investeringar) är en viktig del av självstyret för en offentlig aktör med självstyre. Om landskapen nästan inte har någon frihet inom finansieringen och styrningen av sin ekonomi kan man inte tala om självstyre. Till dessa delar uppfyller propositionen inte reformens mål.

I propositionen ger man inte bara ansvar för finansiering av social- och hälsovårdstjänsterna till staten utan också en väsentlig del av åtgärderna för styrning av social- och hälsovårdstjänsternas ekonomi (ökning av inkomster, skuldfinansiering, planering av investeringar) överförs till staten. De uppställda målen för reformen uppnås inte heller till dessa delar.

Ett bättre alternativ än den föreslagna finansieringsmodellen är att ge landskapen egen beskattningsrätt som kompletteras med statens utjämningsfinansiering i syfte att jämna ut skillnaderna mellan områdena.

Med beaktande av finansierings- och styrningsarrangemangen är det förmodligen motiverat att stryka hänvisningen till landskapens självstyre i lagen.

27. Landskapens inkomster är statlig finansiering (3 §) och inkomster från klient- och användningsavgifter (4 §). Dessutom kan landskapen ta kortfristiga lån (3 §). Vid en årlig justering begränsas en ökning av den statliga finansieringen för att säkerställa de offentliga finansernas bärkraft (6 och 29 §). Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna?

d. nej

Problematiken kring denna fråga har behandlats under tidigare frågor i utlåtandet. De största begränsningarna för mekanismen för ekonomistyrning i landskapen och landskapets egen beslutanderätt över sin ekonomi beror på följande faktorer:

- (1) landskapens finansiering bygger nästan enbart på statsandelsfinansiering som utvecklas trendmässigt, och
- (2) landskapen kan inte söka tidsmässig flexibilitet för sin ekonomi från skuldsättning eller försäljning av egendom eller reglera den ackumulerande skattefinansieringen genom egna beslut, och
- (3) landskapen kan i praktiken inte själva planera sina investeringar utan ministeriet utarbetar investeringsplanerna (ny- och reparationsinvesteringar) och statsrådet fattar beslut om dem.

Det framgår inte av förslaget hur det är möjligt för landskapet att bemöta sina lagstadgade skyldigheter att producera tjänster när det inte har resurser att investera, det inte kan besluta om sin egen investeringsplan och den aktör som genomför investeringarna dessutom är fristående från landskapet. Det förblir också oklart vad som händer när investeringsbehovet, besluten om olika finansieringsmöjligheter och de egentliga investeringarna hör till separata juridiska personers ansvar.

Det är viktigt att social- och hälsovårdstjänsterna inte underbudgeteras och landskapen därigenom tvingas att minska tjänsterna. Ur detta perspektiv är ett på förhand fastställt utgiftstak särskilt skadligt och kan medföra stora risker för tjänstekvaliteten och förverkligandet av tjänsterna.

28. Är de behovsfaktorer som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen (3 kap., inkl. den nya koefficienten för främjande av hälsa och välfärd) och deras viktcoefficients motiverade?

b. till största delen

Den nödvändiga informationsproduktionen för bedömning och rapportering av behovsfaktorerna ska förbättras från nuläget. Harmoniseringen av definitionerna, bokföringspraxisen och säkerställandet av de tekniska förutsättningarna för rapporteringen på nationell nivå är en viktig fråga att lyfta fram.

I reformen ska man fästa avseende på att de termer som utnyttjas är konsekventa till exempel i fråga om koefficienten för främjande av hälsa och välfärd och främjandet av hälsa och välfärd. Kriterierna för behovsfaktorerna ska kunna granskas kritiskt utifrån preciserade forskningsresultat. Vikt ska läggas vid att två eller flera behovsfaktorer förekommer samtidigt.

Koefficienten för främjande av hälsa och välfärd fungerar som en faktor som styr finansieringen i landskapen. Då främjandet av hälsan och välfärden i första hand blir en uppgift för kommunerna ska man också komma med en tillräcklig sporre för kommunerna att sköta uppgiften.

De avgörande faktorerna för koefficienten för främjande av hälsa och välfärd är åldrande och sjukfrekvens. För uppnåendet av målen för lagreformen är det viktigt att beakta också tryggheten av de ekonomiska förutsättningarna för förebyggande åtgärder.

Som en avgörande fråga för finansieringen i metropolområdet framhävs de befolkningsgrupper för vilka behovsfaktorerna inte har beaktats i tillräcklig mån, och uppgifterna för rapportering av behovsfaktorerna är inte alltid tillgängliga i en tillräckligt omfattande och sammanhängande form.

I Helsingfors och i den övriga huvudstadsregionen finns det samhällsliga utmaningar som är typiska för metropolområden och att svara på dessa är en avsevärt viktig grund för en särskild styrning av social- och hälsovårdstjänsterna i huvudstadsregionen. Nästan hälften av alla invånare med utländsk bakgrund i Finland bor i huvudstadsregionen. Speciellt inom befolkningen i arbetsför ålder är invandringen den viktigaste faktorn för befolkningstillväxten. År 2030 prognoseras andelen befolkning med utländsk bakgrund uppgå till 23–28 % av hela befolkningen i städerna i huvudstadsregionen.

Förutom invandringen och den övriga befolkningstillväxten bär Helsingfors och den övriga huvudstadsregionen ansvar för särskilda sociala problem, såsom segregation och bostadslöshet. En effektiv minskning av hälso- och välfärdsskillnaderna i metropolområdet förutsätter ett tätare samarbete än på andra håll i landet mellan stadsplanering, näringspolitik, sysselsättningstjänster och utbildningstjänster. I praktiken förutsätter detta tätt samarbete mellan olika sektorer och ledarskap på lokal nivå eftersom utmaningarna är av en lokal karaktär.

Koefficienterna av den föreslagna volymen skapar en situation i vilken landskapet Nyland har ca 150 miljoner euro mindre finansieringstillgångar till sitt förfogande än vad kommunerna i Nyland i nuläget använder för tjänsterna i fråga. Minskningen i finansieringen för landskapet Nyland är en av de största beräknat per invånare.

29. Inom finansieringen av social- och hälsovården övergår man gradvis från utgiftsbaserad finansiering till behovsbaserad finansiering. Är den föreslagna övergångsperioden (2019–2023) för landskapens finansiering tillräcklig (27–28 §)?

e. tar inte ställning

Behovsfaktorerna i det behovsbaserade mätsystemet har större betydelse än övergångsperioden. Behovsfaktorerna är inte entydiga och de ska granskas kritiskt när förhållandena förändras.

30. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapens finansiering.

Man kan konstatera om lagen om landskapens finansiering att den inte tar hänsyn till särskild finansiering för de offentliga tillväxttjänsterna. Finansieringsmekanismen förbiser helt och hållet antalet företag och tillväxtpotentialen i området. Enligt utkastet till finansieringslag beräknas finansieringen av landskapets andra uppgifter än uppgifterna inom social- och hälsovården "genom att det per invånare bestämda grundpriset för landskapets andra uppgifter multipliceras med landskapets invånarantal" (14 § i utkastet till lag om landskapens finansiering). Det stora antalet invandrare i huvudstadsregionen orsakar också ett större behov av resurser för sysselsättnings- och integrationstjänster än i det övriga landet, vilket ska beaktas i finansieringen.

Frågor om övriga lagutkast

Lagen om landskapsindelning

31. Anser ni att de föreslagna sätten för att ändra landskapsindelningen är ändamålsenliga? (särskilt 2 och 10 § i lagen om landskapsindelning)

b. till största delen

Propositionen motsvarar regleringen i kommunindelningslagen och någon bättre modell har inte föreslagits. En mer omsorgsfull beredning skulle ha gjort en annan slags lösning möjlig.

32. Övriga fritt formulerade kommentarer om lagen om landskapsindelning.

?

Statsandelen för kommunal basservice

33. Är de utjämningsarrangemang och övriga ändringar som föreslås i statsandelsystemet för att lindra betydande kommunvisa omställningar på grund av social- och hälsovårdsreformen godtagbara och tillräckliga (24 §, 27 §, 27 b § och 55 § i lagen om statsandel för kommunal basservice)?

c. till största delen inte

Av avskrivningsnivåerna i boksluten följer kalkylresultat som är anknutna till de föreslagna utjämningsystemen. I kalkylerna ska man tillämpa bara siffrorna för de planliga avskrivningarna och inte andra siffror angivna i samband med avskrivningar, såsom nedskrivningar.

Såsom Kommunförbundet har konstaterat saknar reformen omfattande kalkyler om den nya kommunens ekonomiska hållbarhet efter reformen. Kommunförbundet beräknar att enskilda kommuner kommer att stå inför stora ekonomiska utmaningar med anledning av den förminskade inkomstfinansieringen och att de sämre investeringsmöjligheterna

02.11.2016

Kj/7

för kommunerna har en negativ inverkan på den totalekonomiska utvecklingen.

34. Är statsandelskriterierna (inkl. det nya kriteriet för främjande av välfärd och hälsa) och deras viktningar motiverade (2 kap. i lagen om statsandel för kommunal basservice och 3 § i utkastet till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice)?

c. till största delen inte

Statsandelskriterierna bygger enligt propositionen främst på antalet barn i 0–15 års ålder. De nya primärkommunerna är förutom producenterna av uppfostrings- och utbildningstjänster framför allt också offentliga aktörer som bygger och upprätthåller stadsmiljön. I statsandelssystemet för nya primärkommuner ska man betona även kriterierna för stadsmiljöfaktorer eftersom satsningarna på dessa medför nytta också för de övriga delarna av samhället.

Antalet barn i 0–15 års ålder som den viktigaste faktorn för kriterierna tar inte i tillräcklig mån hänsyn till primärkommunernas centrala uppgift att göra det möjligt att få fortsatt utbildning/hitta en studieväg efter grundskolan. Inte heller satsningarna på kommunernas ungdomsväsen får stöd enligt de föreslagna kriterierna för statsandelar.

Främjandet av invånarnas delaktighet i enlighet med de verksamhetsbeskrivande indikatorerna för det nya kriteriet för främjande av hälsa och välfärd har ur Helsingfors stads perspektiv avgränsats onödigt mycket och normativt. Helsingfors stad planerar genomföra en mycket mer omfattande och mångsidig verksamhetsmodell för invånarnas delaktighet och växelverkan ur en stor stads utgångspunkter, och man ska kunna beakta detta i indikatorerna.

35. Fritt formulerade kommentarer om helheten i fråga om statsandelarna i regeringspropositionen.

Beskattning

36. Anser ni att de ändringar i det statliga beskattningssystemet som föreslås för att få in medel för landskapens finansiering är godtagbara?

e. tar inte ställning

37. Fritt formulerade kommentarer om skattelagarna.

En nedskärning på 40 % av kommungruppens andel av samfundsskatten behandlar olika kommuner mycket olika. Skillnaderna i effekten är stora bl.a. mellan de fyra städerna i huvudstadsregionen. I Helsingfors betyder nedskärningen att kommunens intäkter minskar med ett belopp

som motsvarar cirka en kommunalskatteprocentenhet, medan minskningen i Esbo och Vanda motsvarar cirka 0,5 kommunalskatteprocentenheter. Bl.a. i Grankulla är minskningen ännu väsentligt mindre än dessa (om också minskningarna i andra intäkter är större i Grankulla).

Skatteinkomsterna från samfundsskatten är störst i de kommuner som har behov av omfattande investeringar i stadsmiljön, trafiksystemet och bostadsbyggandet. Härigenom försvagar minskningen av kommunernas andel av samfundsskatten dessas förutsättningar att bygga trafiksystem och uppnå bostadsproduktionsmål. Detta innebär att förändringen saktar ner förutsättningarna för hela landets ekonomiska tillväxt.

Personal och pensioner

38. Det föreslås att tillämpningsområdet för den lagstiftning som gäller kommunernas personal ska ändras så att det också börjar omfatta landskapens personal. Intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare ska skötas av Kommun- och landskapsarbetsgivarna KT, som det ska föreskrivas om genom en ny lag.

b. till största delen

Det är en bra lösning att KT sköter intressebevakningen för landskapet som arbetsgivare. Största delen av landskapens uppgifter är uppgifter som man i nuläget kommer överens om i avtalen inom kommunsektorn.

Ställningen för de bolag som är verksamma inom marknaden skiljer sig från kommunernas verksamhet och deras arbetsgivarverksamhet är olika. Sammanslutningar kan inte förpliktas att bli medlemmar i KT utan kollektivavtalen och intressebevakningen ska väljas på basis av avtalens konkurrenskraft och arbetsgivarorganisationens attraktivitet. Man ska trygga företagssektionens självständighet.

I syfte att trygga det kommunala pensionssystemet och stävja trycket att höja kommunernas framtida pensionsavgiftsförpliktelser ska man utreda möjligheterna att göra det till ett lockande alternativ att välja KT. Balansen mellan pensionssystemen understöder för sin del förslaget ovan också för att möjliggöra kommunernas tjänsteproduktion.

39. Är de bestämmelser som föreslås om finansieringen av pensionerna ändamålsenliga?

c. till största delen inte

Pensionsansvaren i de befintliga pensionsförsäkringarna i Keva och pensionsförsäkringarna inom den privata sektorn skiljer sig från varandra. Detta särbehandlar den offentliga och den privata sektorn i ett konkurrensläge.

Kommunernas pensionsförsäkringspremier får inte bli högre i reformen. Den pensionsutgiftsbaserade avgiften som är en del av finansieringen av det kommunala pensionssystemet ersätts enligt lagförslaget med en s.k. utjämningsavgift som landskapen och kommunerna ska betala. Kommunernas andel av betalningen föreslås bli fördelad mellan kommunerna i samma proportion som skattefinansieringen. Kommunernas betalningsandel ska bestämmas i enlighet med den nuvarande pensionsutgiftsbaserade avgiften.

40. Fritt formulerade kommentarer om personalens ställning och/eller arbetsgivarnas intressebevakning samt pensionerna.

Arbetsgivaren ska kunna säkerställa tillräckligt stöd för personalen vid förändringen för att kunna trygga tjänsternas kontinuitet och bevara kompetensen. Också kontinuiteten hos kompetensledarskapet får en viktig roll inför nya slags kompetensutmaningar.

Reformens konsekvenser

41. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations ställning?

De nya primärkommunerna är förutom producenter av uppfostrings- och utbildningstjänster framför allt också offentliga aktörer som bygger och upprätthåller stadsmiljön.

Reformen av kommunernas finansiering minskar kommunernas inkomster från kommunalskatten med cirka $\frac{2}{3}$ och inkomsterna från samfundsskatten med cirka 40 %. Behoven att investera i trafiksystem och bostadsbyggande är dock desamma som tidigare och ansvaret för finansieringen av dessa stannar hos kommunerna. Frågan lyder hurdana möjligheter kommunerna har att finansiera dessa projekt som är till nytta för hela samhället i den nya situationen där kommunernas finansieringsunderlag och inkomstfinansiering är betydligt mindre än i nuläget (bl.a. i förhållande till kommunernas balansställning).

I statsandelssystemet för nya primärkommuner ska man betona även kriterierna för stadsmiljöfaktorer eftersom satsningarna på dessa medför nytta också för de övriga delarna av samhället. Kriterierna för statsandelarna bygger enligt propositionen främst på antalet barn i 0–15 års ålder.

Reformen har en avsevärd inverkan på Helsingfors stads verksamhet och verksamhetsförutsättningar. Helsingfors och huvudstadsregionen skiljer sig enligt alla mätare från det övriga Nyland i fråga om befolkningsunderlaget och verksamhetsmiljön.

Detta försvårar det tväradministrativa samarbetet, ordnandet av tjänsterna för invånarna och uppbyggnaden av sömlösa servicekedjor.

Uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan kommuner och landskap ska vara tydlig. Man ska undvika överlappande befogenheter såsom till exempel i fråga om landskapsstrategi i punkt 1 Främjandet av invånarnas välfärd och punkt 4 Utveckling av livsmiljöns kvalitet och regionens näringar i 35 § i landskapslagen.

I fråga om landskapens förhållande till kommunerna och stadsregionerna och fördelningen av deras befogenheter saknas kommunernas möjlighet att ta uppgifter som enligt bestämmelserna hör till landskapet på sitt ansvar. Detta ska ingå i lagen.

Kommunernas möjlighet att ta uppgifter som enligt bestämmelserna hör till landskapet på sitt ansvar saknas och ska tilläggas i lagen.

Det fästs överhuvudtaget inget större avseende vid förhållandet mellan landskapet och kommunerna. Bara i 15 § konstateras det att landskapet och kommunerna ska förhandla om samarbetet, målen och arbetsfördelningen för varje fullmäktigeperiod.

Huvudstadsregionens och de stora städernas och deras stadsregioners roll som en del av de självstyrande områdena ska preciseras ytterligare. De uppgifter som grundar sig på den särskilda lagstiftningen för städerna i huvudstadsregionen och eventuella andra möjligheter till avvikelser i stadsregioner ska beaktas.

42. Har landskapen tillräckliga ekonomiska förutsättningar för att klara av de lagstadgade uppgifterna efter att reformen har trätt i kraft?

En del av landskapen är för små i förhållande till den eftersträlvade nyttan och kan förr eller senare vara tvungna att tillämpa ett undantagsförfarande.

Stöd för reformen

43. Inom vilka områden bedömer ni att ni behöver nationellt stöd för det regionala genomförandet av social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen?

- integrationen av social- och hälsotjänsterna
- ekonomin
- förvaltningen och styrningen
- egendomsarrangemangen
- informationsförvaltningen och IKT
- kommunikationen och delaktigheten
- personalöverföringarna

- bedömningen av servicebehovet, beställningen av tjänster
- annat, vad?

Övriga frågor

44. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.
45. Specificerade förslag till lagändringar.

Föredragandens motiveringar

Begäran om utlåtande

Social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet har 31.8.2016 bitt ministerierna, kommunerna och de som nämns i sändlistan lämna yttranden om utkastet till regeringsproposition med förslag till landskapsreform och reform av ordnandet av social- och hälsovården samt till lagar som har samband med dem. Utlåtandena ska lämnas in senast 9.11.2016 kl. 16.15.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering och de riktlinjer som regeringen drog upp 20.10.2015, 7.11.2015 och 5.4.2016 ska en social- och hälsovårdsreform och en landskapsreform genomföras i Finland. I Finland inrättas 18 landskap med egna val och fullmäktige. Från ingången av 2019 ska landskapen ordna alla social- och hälso-tjänster inom sitt område. Landskapen har således ansvaret för att befolkningen får social- och hälso-tjänster i enlighet med lag. Landskapen får utöver social- och hälsovården även andra uppgifter: arbets- och näringstjänster samt regionutveckling, miljö- och hälso-skydd, trafiksystemplanering, landsbygdsutveckling och räddningsväsende. Staten finansierar landskapens verksamhet, så i fortsättningen har kommunerna inte längre ansvar för ordnandet eller finansieringen av social- och hälso-tjänsterna.

En social- och hälsovårdsreform och inrättandet av en landskapsförvaltning bereds inom ramen för ett projekt som är gemensamt för social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet.

Genom den regeringsproposition som begäran om utlåtande gäller är avsikten att bl.a. inrätta de nya landskapen och föreskriva om landskapens förvaltning och ekonomi, överföra ansvaret för ordnandet av social- och hälso-tjänsterna från kommunerna till landskapen samt föreskriva om den finansiering som landskapen ska få, beskattningsgrunderna för att få in medel för finansieringen, genomförandet av reformen, personalens ställning samt egendomsarrangemangen. Avsikten är också att i fråga om den basservice som blir kvar på kommunernas ansvar fö-

reskriva om ett nytt statsandelssystem för den kommunala basservicen. En separat regeringsproposition bereds om överföringen till landskapen och finansieringen av övriga uppgifter än social- och hälsovården.

Begäran om utlåtande besvaras genom en elektronisk enkät som innehåller preciserade frågor om utkastet till regeringsproposition. I enkäten är det möjligt att motivera svaren på frågorna, och dessutom finns det gott om plats för fritt formulerade kommentarer.

Reformens införelag innehåller bestämmelser om landskapsindelningen. Om en kommun beslutar att föreslå att kommunen ska höra till ett annat landskap än det som föreslås i 5 § i införelagen, ska kommunfullmäktiges beslutshandling i beslutet sändas till social- och hälsovårdsministeriet.

De yttranden som lämnas kommer att beaktas vid beredningen av regeringens proposition.

Inom ramen för social- och hälsovårds- och landskapsreformen kommer man dessutom att utarbeta lagstiftning om valfrihet, reformera flerkansalfinansieringen av social- och hälsovården samt överföra även andra uppgifter än social- och hälsovården från den statliga regionförvaltningen, kommunerna och samkommunerna till landskapen. De bereds i separata beredningsprojekt, men i lagen om ordnande av social- och hälsovård har man beaktat den modell med flera producenter som är en förutsättning för valfriheten. Ett utkast till regeringsproposition som gäller valfriheten och förenklingen av finansieringen sänds på remiss i slutet av året. Det utkast till regeringsproposition som gäller överföringen av andra uppgifter än social- och hälsovården från den statliga regionförvaltningen, kommunerna och samkommunerna till landskapen sänds på remiss under våren 2017. Dessutom har en regeringsproposition om produktion av social- och hälsojänster sänts separat på remiss samtidigt som denna regeringsproposition.

Nämndernas utlåtanden

Utlåtanden har begärts från social- och hälsovårdsnämnden, räddningsnämnden, miljönämnden, stadsplaneringsnämnden, kultur- och biblioteksnämnden, idrottsnämnden och utbildningsnämnden med tanke på det utlåtande som staden ska ge, eftersom de uppgifter som föreslås bli överförda från kommunerna till landskapen eller en uppgiftshelhet som föreslagits höra till landskapet hör till dessa nämnders verksamhetssektor.

Utlåtandena från nämnderna ingår i beslutshistorien. Nedan följer en sammanfattning över utlåtandena.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar att det är möjligt att uppnå reformens mål genom förslaget. Det är möjligt att genomföra åtgärderna för minskande av hälso- och välfärdsskillnaderna och främjande av en jämlik tillgång till tjänsterna speciellt i de största landskapen. Kostnadseffektiviteten ökar när tjänsteproduktionen koncentreras till större helheter. Reformen av tjänsterna och verksamhetsmodellerna saktar dessutom ned kostnadsökningen.

Enligt social- och hälsovårdsnämnden är den helhet av uppgifter som föreslås höra till landskapet ändamålsenlig i huvudsak med tanke på reformens mål. Ansvarsfördelningen mellan kommunen och landskapet och begreppet förebyggande tjänster måste preciseras. Också i fråga om landskapets serviceinrättning är propositionen i huvudsak ändamålsenlig med tanke på organisationen av produktionen.

Lagen om ordnande av social- och hälsovård är enligt nämnden ändamålsenlig i den föreslagna formen med tanke på tillgången till tjänsterna och motiverad i fråga om bestämmelserna om den juridiskt bindande kraften hos landskapens samarbetsavtal. Bestämmelserna i lagen om ordnandet av social- och hälsovårdstjänster kan i huvudsak anses som tillräckliga för en klientorienterad integration. Det är inte motiverat att stärka den statliga styrningen, utan förhållandet mellan landskapets självstyre och den strikta statliga styrningen ska omvärderas. Enligt nämnden är det inte motiverat att skilja mellan ordnandet och produktionen av social- och hälsovårdstjänster i landskapets egen verksamhet. Skyldigheten att bolagisera tjänsterna är inte ändamålsenlig eftersom den gör att de offentliga tjänsterna omfattas av aktiebolagslagen, vilket minskar demokratin och landskapsfullmäktiges befogenheter.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar att utkastet till införandelag är tillräckligt i fråga om temporär förvaltning. Det är ändamålsenligt att överföra personalen i landskapens tjänst i enlighet med principerna för överlåtelse av rörelse med tanke på personalens ställning, men i fråga om stödtjänster ska överföringen basera sig på en noggrannare utredning om uppgiftsfördelningen.

De behovsfaktorer i lagen om landskapens finansiering som beskriver användningen av tjänster och som används vid bestämningen av den statliga finansieringen och deras viktcoefficienter är enligt social- och hälsovårdsnämnden huvudsakligen motiverade men informationsproduktionen ska förbättras. I fråga om pensionsfinansiering fäster nämnden uppmärksamhet vid att pensionsansvaren för de befintliga pensionsförsäkringarna i Keva och pensionsförsäkringarna inom den privata sektorn skiljer sig från varandra. Detta särbehandlar den offentliga och den privata sektorn i ett konkurrensläge.

Räddningsnämnden konstaterar att den uppgiftshelhet som föreslås höra till landskapet motsvarar räddningsväsendets förnyelsebehov. Räddningsverksamheten ska också i fortsättningen utgöra en del av tjänsteproduktionen för brådskande prehospital akutsjukvård, och dessa ska organiseras på samma juridiska persons ansvar i landskapen. Härigenom säkras räddningsväsendets möjlighet att fungera som en producent av prehospital akutsjukvård som landskapets interna verksamhet.

Enligt miljöcentralen ska miljö- och hälsoskyddet också i fortsättningen höra till Helsingfors stads uppgifter och inte överföras till landskapet. Det skulle vara tydligt att göra hittedjursverksamheten och förfarandet med tillstånd för försäljning av nikotinersättningspreparat, vilka enligt propositionen föreslås höra till landskap, till en del av miljö- och hälsoskyddet. Miljöcentralen har tillräckliga kunskaper och resurser för uppgiften som landets största tillsynsenhet inom miljö- och hälsoskyddet. Det är möjligt att ordna verksamheten också i samarbete med Esbo, Grankulla och Vanda, dvs. som samarbete mellan kommunerna i huvudstadsregionen. Det är inte heller ändamålsenligt att överföra tillsynsveterinärsuppgifterna till landskapet.

Stadsplaneringskontoret konstaterar att den angivna uppgiftshelheten för landskapet är ändamålsenlig i huvuddrag. Planeringssystemet för markanvändning förblir som det är i reformen och kommunernas roller förändras inte till dessa delar. Uppgiftsfördelningen mellan närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapen ska dock göras klarare, liksom deras befogenheter. Landskapens roll i främjande av kommunal planläggning ska preciseras för att undvika situationer i vilka landskapet har sådana befogenheter i planering av markanvändningen som hör till kommunen.

Kultur- och biblioteksnämnden konstaterar att det inte finns behov av några kulturstrategier på landskapsnivå. Uppgifterna inom kulturen ska strykas helt och hållet i den uppgiftshelhet som föreslås höra till landskapet, eller uppgifterna i fråga ska överföras till de frivilliga uppgifterna för landskapen. Det är viktigare att konstens och kulturens effekter på välbefinnandet och åtgärderna med anknytning till dem särskilt beaktas i lagen.

Enligt idrottsnämnden är de i utkastet angivna uppgifter för landskapen som gäller motion och idrott värda understöd. Idrottsnämnden understöder även att statsandelssystemets indikatorer för koefficienten för främjande av hälsa och välfärd för den kommunala basservicen inom social- och hälsovården införs i den föreslagna formen.

Utgångspunkter för stadens utlåtande

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566

Begäran om utlåtande har skickats elektroniskt som en webropol-enkät med 45 frågor. Frågorna gäller reformens mål, landskapslagen, lagen om ordnandet av social- och hälsovårdstjänster, införandelagen och lagen om landskapens finansiering, lagen om landskapsindelning, statsandelen för kommunal basservice, beskattningen, personalen, pensioner och effekterna av och stödet för reformen.

Med anledning av den statliga styrningen och bestämmelsernas bindande kraft kan propositionsutkastet också ha effekter som ökar verksamhetens stelhet och ineffektivitet.

Propositionsutkastet gör det möjligt att i enlighet med reformens mål minska skillnaderna i hälsa och välfärd bland befolkningen, men skyldigheten att utnyttja de nationella servicecentren och splittrandet av nuvarande fungerande och kostnadseffektiva samarbetslösningar gör det svårare att stävja ökningen av kostnaderna för tjänsterna.

Elementen för landskapets självstyre saknas, och utkastet till landskapslag skulle därför ha kunnat vara avsevärt enklare. Enligt propositionen är den statliga styrningen strikt och landskapets möjligheter att själv styra sin ekonomi och fatta beslut i ekonomiska frågor är små. Den uppgiftshelhet som föreslås höra till landskapet är för omfattande och det är smidigare att Helsingfors stad eller städerna i huvudstadsregionen ordnar de föreslagna uppgifterna.

Lösningarna i fråga om egendomsarrangemangen är inte godtagbara utan de ska basera sig på den s.k. omfattande fördelningsmodellen. Kommunernas beskattningsrätt ska inte heller avgränsas. I fråga om statsandelen för kommunal basservice är förslagen om utjämning och nya statsandelskriterier och deras viktningar inte fullkomligt motiverade.

Tidigare utlåtanden

Stadsstyrelsen gav 8.2.2016 ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet om regeringens riktlinjer som underlag för indelningen i självstyrande områden och social- och hälsovårdsreformens stegmärken.

I utlåtandet identifierades behovet av en social- och hälsovårds- och kommunreform för att samhället ska kunna utvecklas och långvarig balans i den offentliga ekonomin säkras. Riktlinjerna i regeringens proposition kan enligt utlåtandet dock inte till alla delar leda till att de föreslagna målen uppnås på bästa möjliga sätt.

Särskilt avseende fästes vid antalet självstyrande förvaltningsområden, klarheten i förvaltningen av social- och hälsovårdsområdena och jour-sjukhusen som helhet och risken för överlappande förvaltning. Dess-

utom konstaterades det att landskapsindelningen medför att Helsingfors och det övriga metropolområdet inte kan utvecklas på bästa möjliga sätt. En lösning som fungerar bättre för huvudstadsregionen än ett landskap är, särskilt i fråga om näringarna, sysselsättningen och innovationspolitiken, en modell baserad på ansvar för städerna. I utlåtandet ansågs det inte vara ändamålsenligt att andra uppgifter som nu sköts av kommunerna överförs till de självstyrande områdena.

När staden tidigare gett utlåtanden har den ställt sig positivt till social- och hälsovårdsreformen i sig.

Behandling av utlåtandet

Det konstateras i begäran om utlåtande att reformens införandelag innehåller bestämmelser om landskapsindelningen. Om en kommun beslutar att föreslå att kommunen ska höra till ett annat landskap än det som föreslås i 5 § i införandelagen, ska kommunfullmäktiges beslutshandling i beslutet sändas till social- och hälsovårdsministeriet.

Föredraganden konstaterar att det inte finns andra riktiga alternativ för Helsingfors i en lösning som bygger på landskapsindelningen än att höra till landskapet Nyland och det därför inte är nödvändigt att stadsfullmäktige behandlar ärendet utan stadsstyrelsen kan svara på begäran om utlåtande. Med anledning av reformens stora betydelse är det dock ändamålsenligt att riktlinjerna för utlåtandet om landskapsreformen och reformen av ordnandet av social- och hälsovårdstjänster även behandlas av stadsfullmäktige.

Om stadsfullmäktige godkänner förslaget har stadsstyrelsen för avsikt att ge ett utlåtande i ärendet som till innehållet stämmer överens med stadsfullmäktiges principbeslut.

Stadskansliet svarar elektroniskt på begäran om utlåtande (enkäten för begäran om utlåtande i bilaga 2) efter stadsstyrelsens beslut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marko Karvinen, strategichef, telefon: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi
Katja Rimpilä, specialplanerare, telefon: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi
Mauno Rönkkö, specialplanerare, telefon: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi
Annikki Thoden, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Lausuntopyyntö 31.8.2016
- 2 Lausuntopyyntökysely 31.8.2016
- 3 HE Lakiehdotukset 31.8.2016
- 4 HE lakiluonnokset korjattu 1.9.2016
- 5 HE Yleisperustelut 31.8.2016
- 6 HE Yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
- 7 Tiivistelmä_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 8 Diat_Hallituksen esitysluonnos sote- ja maakunta-uudistuksen lainsäädännöksi_31082016
- 9 Begäran om utlåtande 31.8.2016
- 10 Remissenkät 31.8.2016
- 11 RP Lagförslag 31.8.2016
- 12 RP Allmän motivering 31.8.2016
- 13 RP Detaljmotivering 31.8.2016
- 14 FINAL Sammandrag_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016
- 15 Diapresentation_Utkastet till regeringsproposition med förslag till lagstiftning för en social- och hälsovårds- och landskapsreform_31082016

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Utdrag

Utdrag

Valtiovarainministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Förslagstext

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 914

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto tekee seuraavan periaatepäätöksen sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle annettavasta lausunnosta.

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaisaataavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveyspalveluissa siirrytään kohti suurempia keskitetysti ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohdittaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa.

Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveydenhuoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä suunnattava koko väestöön.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää

nykyistä paremmin. Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palvelutuotantoon.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoinen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Terveys ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnavapauden piiriin, on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautejärjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveyshyöty ja edellyttää palvelutuottajilta vaikuttavaa palvelua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa on huomioitu myös työterveyshuolto. Aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta. Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa.

Ehdotettu malli, mm. alueellisen jaon sekä palvelukeskusten palvelujen käyttövelvoitteen osalta, vaarantaa monen nykyisen kuntien keskinäisen yhteistyön pohjalta toimivan yhteistyömallin toimintaedellytykset jatkossa. Ehdotettu alueellinen jako ei kaikilla alueilla perustu nykyisiin toimiviin ja kustannusten kasvua hillitseviin yhteistyöratkaisuihin ja siten

mm. Uudenmaan laajuinen alue rikkoisi monta pääkaupunkiseudulla nykyisin toimivaa yhteistyöratkaisua. Näiden yhteistyöratkaisujen myötä jo saavutettu tehokkuus ja kustannusten hidastaminen saatetaan menettää, jos uudistus toteutetaan tiukasti esitetyn mukaisena mm. valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoitteineen. Nykyiset toimivat palveluiden tuotantoratkaisut saattavat rikkoontua.

Valtakunnallista kustannusten kasvun hillinnän tavoitetta saattaisi edistää esityksessä ehdotettua väljempi valtakunnallisten palvelukeskusten käyttövelvoite ja siten nykyisten toimivien ja kustannustehokkaiden palveluntuotantomallien jatkamisen mahdollistaminen. Ns. väljemmän käyttövelvoitteen tilanteessa maakunnalle, maakuntakonsernin tytäryhteisölle tai maakunnan palvelulaitokselle jäisi mahdollisuus valita palveluntuottajakseen kustannustehokkain ja laadultaan paras palvelunostoratkaisu eikä tuottajaksi olisi sidottu yhtä ainoaa julkisomisteista tuottajayhtiötä. Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon.

Esitetty maakuntaratkaisu heikentää pääkaupunkiseudun kasvun edellytyksiä ja vaikutukset heijastuvat koko maahan.

Pääkaupunkiseutu on asukasluvultaan, yritysten määrältään ja talouden kooltaan yksin suurempi kuin mikään maakunta Uudenmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kasvuennusteiden mukaan ero muuhun maahan tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Vertaillua tehdessä on myös huomioitava, että pääkaupunkiseutua ei tule verrata kooltaan ja palveluiltaan vain muihin maakuntiin vaan myös sen kansainvälisiin kilpailijoihin.

Suomen kasvusta merkittävä osuus tapahtuu pääkaupunkiseudulla. Sen osuus koko maan BKT:sta on 36 % ja osuus koko maan yritysten liikevaihdosta 44 %. Pääkaupunkiseudun tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat noin 44 % koko maan t&k-menoista (2013). Pääkaupunkiseudulla on poikkeava väestörakenne muuttovoiton vuoksi. Suomen vieraskielisistä lähes puolet asuu pääkaupunkiseudulla. Vieraskielisiä on noin 149 000 henkilöä. Pääkaupunkiseudun erillisratkaisun näkökulmasta on huomioitava, että vieraskielisten työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin suomen- ja ruotsinkielisten. Pääkaupunkiseudun väestönkehitys korostaa maahanmuuttajien työllistymisen merkitystä. Vuoden 2016 alussa julkaistun väestöennusteen mukaan seudun työikäisestä (16-64 -vuotiaat) väestöstä on vuonna 2030 vieraskielisiä 28 prosenttia.

Pääkaupunkiseudulla on runsaasti avoimia työpaikkoja, mutta myös paljon työttömiä. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve on vuoteen 2030

mennessä 340 000 henkilöä (PKS ennakointi). Alueen osuus kaikista Suomen työpaikoista on 32 % ja yksityisen sektorin työpaikoista 35 % (2013). Työttömiä on 66 500 eli 19 % kaikista Suomen työttömistä. Kohtaanto-ongelma on pääkaupunkiseudulla merkittävä.

Kaikkien kasvuennusteiden mukaan pääkaupunkiseudun osuus Suomen bruttokansantuotteesta, työvoimasta ja maahanmuuttajista tulee kasvamaan seuraavien vuosikymmenten aikana. Pääkaupunkiseudun toimivien kasvu- ja työvoimapalveluiden toiminnassa on kyse kansallisesta kasvusta. Kun samaan aikaan mm. automatisaation ja tekoälyn aiheuttama työnmurros muuttaa työelämää ja yritysten vaatimuksia osaavalle työvoimalle yhä kiihtyvään tahtiin, on osaavan työvoiman tarjonnasta pidettävä huoli.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Maakunnista on tarkoitus tehdä toimialaltaan rajattuja, mutta kuitenkin itsehallinnollisia yhteisöjä. Maakunnilla ei ole omaa verotusoikeutta. Lakiluonnoksen perusteella sääntely ja valtion ohjaus ja rahoitus ovat niin pitkälle yksityiskohtiin menevää, että itsehallinnolliset elementit tosiasiansa puuttuvat. Tämä on ristiriidassa luotavan vaaleihin perustuvan hallintoalueen kanssa.

Kansanvaltaisuus ja maakunnan asukkaiden osallisuusmahdollisuudet eivät toteudu samalla tavalla kuin itsehallinnollisessa kuntahallinnossa.

Itsehallinnolliset organisaatiot ovat hallinnollisessa ajattelussa tähän asti edustaneet päätösvallan hajauttamista. Nyt maakunnat tulevat olemaan työvälaineitä vahvistettaessa valtion ohjausta. Itsehallinnon näkökulmasta keskeisiä ongelmakohtia ovat mm. erityisesti järjestämislakiin sisältyvät valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakunnan operatiivista toimintaa ja päätöksentekoa sekä investointien ohjaus. Valtionohjauksen tulisi keskittyä poliittisesti strategisiin kysymyksiin. Sen sijaan palveluita koskevat operatiiviset ammatillista ja alueellista asiantuntemusta edellyttävät asiat tulisi jättää maakuntien päätösvaltaan.

Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimijoille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisevelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailuneutraalisuus.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseksi?

c. ei pääosin

Maakuntalakiluonnos perustuu kuntalain sääntelylle. Se on siksi perusrakenteeltaan tuttu. Sääntelyn noudattaminen tulisi olemaan teknisesti erityisen ongelmallista. Valmistelun aikataulun kannalta valmiin mallin käyttäminen on ollut perusteltua.

Maakunnalle kaavailtu itsehallinnon malli tulee kuitenkin poikkeamaan merkittävästi kunnallisesta itsehallinnosta sellaisena kuin se on vuosikymmenten aikana kehittynyt. Maakuntalakiluonnos olisi voinut olla huomattavasti esitettyä yksinkertaisempi ottaen huomioon, ettei maakunnalla ole yleistä toimialaa ja että valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus tulee olemaan erittäin tiukkaa. Itsehallinnollisen yhteisön toimintaa sääntelevän lainsäädännön omaksuminen myös sellaisessa yhteisössä, jonka itsehallinto vaikuttaa jäävän näennäiseksi, saattaa jopa johtaa väärinkäsityksiin. Maakunnan valtuustoon ja muihin toimielimiin valittavat henkilöt eivät käytännössä tule olemaan samalaisessa valta- ja vastuuasemassa kuin kunnalliset luottamushenkilöt. Siksi maakuntalain ja kuntalain soveltamisympäristöt tulevat olemaan erilaisia, vaikka säännökset ovat likimain identtisiä.

Valtion monin eri keinoin toteuttama maakuntien ohjaus, myös maakuntien talouden ja investointien järjestämisen kysymyksissä, tulisi olemaan erittäin tiukkaa esityksen mukaisesti toteutettuna.

Yleisesti on arvioitavissa maakuntien talouden ohjauksen osalta, että koska:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointiaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa

niin maakuntalain sekä maakuntien rahoituslain antamat mahdollisuudet maakunnan talouden ohjaukselle ja lähes minkäänlaiselle omalle merkittävälle taloudelliselle päätöksenteolle ovat käytännössä olemattomat.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Sosiaali- ja terveystalouden näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määrittellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistää lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Maakuntaratkaisu vaikeuttaa tätä tehtävää, kun pääkaupunkiseudun haasteita on käsiteltävä osana maakuntaa pääkaupunkiseudun sijaan.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämisvastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.

Maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat lakiluonnoksessa kannatettavia. Helsinki kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtiosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen indikaattoreita.

Helsingin näkökulmasta pelastustoimi tulee säilyttää kaupungin omana toimintana maan suurimman väestökesittymän turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi on huomioitava metropolialueen erityispiirteet valtionhallinnon toimipisteiden, maanalaisen ja korkean rakentamisen sekä lentoasema- ja satamatoiminnan vuoksi. Pelastustoimella on erityinen rooli Helsingissä osana kunnan toimintaa liittyen mm. pääkaupunkiasemaan ja – instituutioihin ja niiden turvallisuuskysymyksiin. Kaupungissa järjestettävät kansalliset ja kansainväliset tapahtumat edellyt-

tävät tiivistä yhteistyötä pelastustoimen, kaupungin muiden toimintojen ja poliisin kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Kaupungilla on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen.

Maakuntiin siirrettäviin tehtäviin kuuluvat löytöeläintoiminta ja nikotiini-korvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta olisi selkeää sisällyttää osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse.

Lakiluonnoksen mukaan valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö eri tehtävien hoidossa Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituksen ja maankäytön osalta maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjako ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämiseksi tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu mainitaan perusteluissa, mutta ei lakiluonnoksessa. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelu tulee edelleen toteuttaa Helsingin seudun toimesta nykyisen alueiden kehittämiseksi ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain mukaisesti. Nykyisiä rajauksia maakuntaliittojen tehtäviin ei tule muuttaa siirryttäessä itsehallintoalueelle. Kunnille ja niiden yhteistyöelimille

kuuluvia joukkoliikennetehtäviä ei tule tässä yhteydessä muuttaa. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi. Sen sijaan ELY-keskuksilta siirtyvät joukkoliikennetehtävät tulee kuvata lakiin selkeämmin.

Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara on Helsinki tai pääkaupunkiseutu, joten maakuntatason kulttuuristrategioille ei ole tarvetta. Kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoiisiin tehtäviin.

Lakiesityksessä maakunnan tehtävät ja toimiala on yksityiskohtaisesti kirjattu 6 §:n yli 20-kohtaiseen luetteloon monessa kohdassa tulkinnanvaraiseen ja epämääräiseen muotoon. Erityisesti selvyyttä tarvitaan niin kohtiin, jotka liittyvät läheisesti kunnan tehtäviin ja toimivaltaan muun lainsäädännön nojalla. (esim. ”kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen” tai ”alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja kulttuurin ja osaamisen kehittäminen...”)

Kunnilla on elinvoima- ja kilpailukyky politiikkaan liittyviin tehtäviin yleinen toimivalta eikä kuntien oikeutta kaavoitukseen tule heikentää. Maakunnat eivät voi tehdä kaavoitusta tai muita sitovia suunnitelmia siten, että kunnat kantavat niiden taloudelliset seuraamukset. Maakuntien kulttuuri- ja liikuntatoimialoihin liittyviä tehtäviä tai toimivaltaa ei tule laajentaa uudistuksessa, koska ne ovat merkittävässä osassa kuntien laajaa elinvoimapolitiikkaa sekä hyvinvoinnin laajaa ennaltaehkäisevää palvelukokonaisuutta.

Lakiluonnoksen 6 §:n maakunnan hoidettavaksi ottamat tai sopimuksenvaraiset tehtävät kunnilta tulisivat olla kokonaan erillisessä pykälässä ja luettelon viimeinen kohta siirtää edellisen momentin viimeiseksi tehtäväksi muodossa ”hoitaa muita sille erikseen laissa säädettyjä tehtäviä”. Tämä ei ole maakunnan omassa harkinnassa (ei voi olla siis 2 momentissa, kohdassa jossa ”maakunta voi hoitaa..”)

Kohdat 24 (romaniasiat) ja 25 (yhteispalvelujen järjestäminen):

Näiden tehtävien osalta hoitamista koskevien säännösten tarpeellisuus tulee uudelleen arvioida.

Viranomaiselle on hiljattain säädetty velvoite yhdenvertaisuuden edistämiseen suunnitelmallisesti ja kaikkien vähemmistöjen osalta tulisi olla vastaavan tasoiset velvoitteet. Alueelliset romaniasioiden neuvottelut ovat käsitelleet kotimaan romaniväestön asioita ja toimineet keskeisten tahojen keskustelu- ja tiedonvaihtoforumina.

Maakunta ja sen alueen kunnat voivat keskenään sopia tarvittaessa yhteispalvelujen järjestämisestä ilman maakunnalle erikseen osoitettua tehtävää laissa. Jos säännös jää lakiin niin sitä tulee täydentää seuraavasti: "... maakunnan järjestämisvastuulla olevien tehtävien osalta".

Alkoholihallinnon tehtävät liittyvät elinkeinonäkökulmasta etenkin lupa- ja valvontatehtäviin. Yrittäjien, asukkaiden ja asiakkaiden kannalta keskeistä on yhdenmukainen linja soveltamisohjeiden käyttämisessä koko maassa. Alkoholihallintoa on hyvä hoitaa maakunnallisessa kokonaisuudessa. Alkoholihallintoa tulee kuitenkin rajata nykyisestä siten, että paikallinen viranomais päättää yhteistyössä maakunnan kanssa esimerkiksi terassilupien mukaisista aukioloajoista. Tällä hetkellä Helsingissä terassien aukioloajoista päättää yhdessä poliisi ja AVI.

Tulevaisuudessa maakunnan ja poliisin tehtävä tulee rajata vain alkoholin anniskelun lainmukaisuuteen liittyviin lupa- ja valvontatehtäviin. Esimerkiksi terasseista aiheutuva melu on paikallinen ilmiö, joten meluun liittyvistä rajoitteista on päätettävä paikallisen viranomaisen. Työnjaon tulee noudattaa samaa työnjakoa kuin esimerkiksi tapahtumien osalta, joissa meluilmoitus tehdään paikalliselle viranomaiselle.

Esitetty malli ei luo selkeää työnjakoa eikä järjestelmää, joka pystyy nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yritysten palvelutarpeisiin kohdan 9 tehtävien osalta, joten tavoite ei täyty ja maakuntien tehtäväkokonaisuus ei siten ole esityksen eli "alueen ja elinkeinojen kehittäminen" mukaisena tarkoituksenmukainen.

Käytännössä pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat jo tällä hetkellä valtaosasta kilpailukykyyn ja elinkeinopolitiikkaan liittyvistä kehittämis-tehtävistä omilla vaikutusalueillaan. Ne kykenevät toteuttamaan merkittäviä kehittämistoimintoja, vahvaa elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä omia investointien houkuttelun (invest-in) ja viennin edistämisen (export-out) toimintoja.

Kansainvälinen kilpailukyky perustuu yhä enemmän toimiala- ja klusterirajat ylittävään kehittämiseen, käytäntölähtöiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, vahvaan, paikkaan sitoutuneeseen innovaatio- ja yritysekosysteemiin sekä laajaan elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan. Laajassa elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa hyödynnetään laajasti kaupungin voimavaroja, kuten kaupunkien yhtiöiden konserniohjausta, julkisia hankintoja ja syntyviä edelläkävijämarkkinoita, vetovoimaa ja kilpailukykyä tukevia investointeja, maapolitiikkaa, kaavoitusta sekä tiiviitä, kaupunkien välisiä kansainvälisiä suhteita.

Maakuntalaissa esitetty tehtävän jako on, varsinkin elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvien tehtävien osalta epäselvä ja kilpailukykyyn kehittämisen kannalta epätarkoi-

tuksenmukainen. Maakunta- tai aluetasoinen elinkeino- ja innovaatiopolitiikka tarkoittaa käytännössä a) politiikan laatimista tasolla joka ei ole toiminnan kannalta relevantti ja jossa strategisen tahdon löytäminen on mahdotonta, b) luopumista laajasta elinkeinopolitiikasta sekä c) kilpailukyvyyn kehittämiseen käytettävien resurssien ohentamista.

Tehtäväkohdan 9 tarkoittama kulttuurin edistäminen liittyy tiiviisti toteutettavaan yritys- ja elinkeinopolitiikkaan. Aineettoman tuotannon syntyminen, kasvu ja luovan työn tekemisen edellytysten ja kulttuurimatkaillun edistäminen kuuluvat samoin kuin muutkin yritys- ja elinkeinopalvelut tällä hetkellä useammalle toimijalle ja esitetty malli vastaa käytännössä nykytilaa, jossa pääkaupunkiseudun kaupungit käytännössä toteuttaa ja rahoittaa näitä tehtäviä alueellaan.

Maakunnan tehtäväkokonaisuus ja työnjako kunnan kanssa yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestämisessä sekä kotoutumisen edistämises- sä sisältää asiakkaiden ja palvelujärjestelmän kannalta samat ongelmat kuin nykyinen malli, jossa toimijoina työllisyys-, yritys- ja kotoutumis- palveluissa ovat kaupungit, TE-toimisto ja ELY-keskus. Nykymalliin parannuksena tulee maakuntaliittojen tehtävien yhdistäminen TE-toimiston ja ELY:n tehtävien kanssa. Esitetystä mallissa kuntien tehtävät säilyvät yritys-, työllisyys- ja kotoutumistehtävissä samanlaisena kuin nykyisin. Nykyiset ELY-keskusten ja TE-toimistojen tehtävät siirtyvät mallissa maakunnille, joten toimijoita on esitetystä mallissa edelleen useampi kuin yksi. Malli vastaa hyvin pitkälle nykytilaa.

Työllisyys-, kotoutumis- ja elinkeinopalveluiden tulee muodostaa tiivis kokonaisuus elinvoimaisuuden ja taloudellisen kasvun lisäämiseksi. Yhden toimijan mallissa saavutetaan joustavuutta, nopeaa reagointikykyä ja palveluiden yhteensovittamista kasvupalveluiksi. Yhden toimijan mallissa byrokratian ja tiedonvaihdon määrä on nykyistä huomattavasti vähäisempi ja palveluiden yhteenlaskettu kokonaisbudjetti saadaan kohdennettua työmarkkinoiden ja yrittäjyyden tukemiseen tehokkaasti. Palveluiden kehittämisen ja suuntaamisen tulee lähteä läheltä asiakastarpeita ja niihin liittyvät viranomaistehtävät tulee pystyä hoitamaan tehokkaasti asiakkaan lähellä.

Vaihtoehtona on, että sektorikohtaisessa erillislainsäädännössä säädetään järjestämisvastuu pääkaupunkiseudun kaupungeille yhdessä tai erikseen, kuten maakuntalakiesityksen yleisperustelujen (s. 183) mukaan olisi mahdollista: ”Lisäksi joissakin tehtävissä kuten työ- ja elinkeinopalveluissa ja ympäristöterveydenhuollossa mahdollistettaisiin maakunnan järjestämisvastuun siirtäminen laissa edellytykset täyttävälle kunnalle.”. Yleisperustelujen kirjauksen työ- ja elinkeinopalveluihin on sisällytettävä myös muut tehtäväkohdan 9 tehtävät, koska ne muodostavat selkeän kokonaisuuden yhdelle toimijalle.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen näkemyksen mukaan Uudenmaan maakunta on liian suuri ja hajanainen varmistamaan kohdan 9 tehtävät parhaalla mahdollisella tavalla, joten maakunta yhtenä toimijana on pääkaupunkiseudun kaupunkien esityksen mukaan poissuljettu vaihtoehto.

Hallituksen esitys ei sisällä arvioita julkisten kasvupalveluiden osalta erilaisista alueellisista vaihtoehtoista. Valmistelu on tältä osin ollut puutteellista ja siinä ei ole huomioitu pääkaupunkiseudun erityispiirteitä palvelutarpeissa, kasvupotentiaalia, merkitystä koko maan taloudelliselle kasvulle ja ennusteita, joiden mukaan pääkaupunkiseudun kasvu ja siten kokoero verrattuna muihin maakuntiin tulee kasvamaan tulevina vuosikymmeninä.

Maakuntalakiesityksen mukaan kuntien työllisyysenhoidon tehtävät säilyvät nykyisten periaatteiden mukaisena (s. 135 yleisperustelut). Kuntien rooli työllisyyspalveluiden palveluiden tuotannossa rinnastetaan maakuntalakiesityksessä kuitenkin yrityksiin ja järjestöihin. Kuntien roolia työmarkkinatuen kuntaosuudessa on perusteltu myös kuntien järjestämistä vastuulla sosiaali- ja terveystaloukselta. Nyt maakuntalaissa esitetynlaisena toteutuessaan kuntien rooli tulee rajoittumaan nykyisestä ja työmarkkinatuen kuntaosuus tulee siirtää palveluista järjestämistä vastuulliselle maakunnalle tai kokonaan valtion maksettavaksi.

Jos maakuntalakiesityksessä mainittu tuleva julkisia kasvupalveluita (nykyiset ELY-keskuksen ja TE-toimiston tehtävät julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain, kotoutumislain ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaan) koskeva erillislaki mahdollistaa Helsingin kaupungin laajan järjestämistä vastuullisen roolin julkisissa kasvupalveluissa, on samalla arvioitava koko julkisten kasvupalveluiden kokonaisuus mukaan lukien työmarkkinatuen kuntaosuus.

Helsingin lähtökohta erillislain valmistelulle on, että palveluiden järjestämistä vastuu ja palveluiden toimintamenojen ja palveluostojen resurssit siirretään Helsingin kaupungille tai pääkaupunkiseudun alueen kaupungeille yhteisesti.

Nykyisin Helsingin kaupunki käyttää pelkästään työllisyyspalveluihin 45 miljoonaa euroa vuodessa. Kunnan roolin kaventaminen järjestöjen ja yritysten kaltaiseksi maakuntalakiesityksen mukaisena leikkaa myös kunnan nykyisen osuuden käytettävissä olevista resursseista pois. Valtion resurssit julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisiin ja yritysten kehittämispalveluihin (TE-toimiston ja ELY:n toimintameno, palveluostot ja tuet) arvioidaan koko pääkaupunkiseudulla olevan noin 130 miljoonaa euroa.

Maakuntalain ja siihen liittyvien erillislakien esityksestä on vaikeaa lausua kohdan 9 tehtävien osalta, koska aineisto on kokonaisuudessaan puutteellista ja valmistelu on ollut epätasaista ja vaikeasti ennakoitavissa.

Lakiluonnoksen tausta-aineistosta ei selviä, mihin analyysiin valittu 18 alueen malli perustuu. Tausta-aineistossa on vain arvio sote-alueiden määrästä, jossa päädytään 5-12 alueeseen. Tämän aluejakoselvityksen jälkeen uudistukseen on lisätty uusia tehtäviä, kuten julkiset kasvupalvelut, jotka muodostuvat TE-toimistoista ja ELY-keskuksista ja siihen on liitetty maakuntaliittojen nykyiset tehtävät. Valmistelu tulisi olla johdonmukaista ja tehdyt ratkaisut perustuvat avoimesti arvioituun tietoon ja argumentteihin koko uudistuksen osalta.

Maakuntalain valmistelun epäjohtonmukaisuus ja valmistelun kiire ja siitä johtuvat puutteet näkyvät myös siinä, että hallituksen esityksen yleisperusteluissa sivulla 8 kohdassa Johdanto kerrotaan muiden maakuntien tehtävien tarkentuvan keväällä 2016. Kohdan Nykytila alakohdassa 2.6.2 Muut tehtävät on muiden tehtävien nykytilaa arvioitu lauseella "(Tähän lisätään myöhemmin lyhyt kuvaus niistä niistä muista tehtävistä, jotka tulevat mukaan uudistukseen!)".

Myös maakuntaudistuksen tavoitteet jäävät ylätasolle, mikä näkyy lain yleisluontoisuudessa julkisten kasvupalveluiden tehtävien osalta. Tämä vaikeuttaa laista lausumista, koska mitään tarkkaa suunnitelmaa saati erillislakiesitystä ei toistaiseksi ole olemassa, mutta erillislain mahdollisuuksiin viitataan tehtävien järjestämisvastuun siirtämiseksi kaupungille.

Tehtävä 10 alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakoimista ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelua koskeva tavoite toteutuu osin. Tehtävä sopii laajalle alueelliselle toimijalle paremmin kuin kohdan 9 tehtävät. Tehtävä on luonteeltaan täysin erilainen, koska kyseessä on puhtaasti suunnittelu- ja ennakoimistehtävä ja se ei sisällä asiakastyötä ja konkreettista palveluiden järjestämistä ja tarjoamista ja siten sen yhteys paikalliseen elinvoimaisuuteen ei ole yhtä suora kuin kohdan 9 tehtävissä.

Kohdan 10 tehtävät liittyvät oleellisesti kohdan 9 tehtäviin ja se on toteutettavaa yhteistyössä eri toimijoiden (maakunta, kunnat, yritykset, yliopistot, ammattikorkeakoulut, toisen asteen oppilaitokset, tutkimuslaitokset, etujärjestöt jne.) kesken, jotta koulutusjärjestelmä on tiiviissä vuorovaikutuksessa työvoiman kysyntään ja tarjontaan etenkin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän kautta vaikutetaan etenkin pidemmän aikavälin työvoimatarjonnan laatuun ja hyvin toteutettuna sillä pystytään lisäämään myös työvoiman kysyntää.

Tehtävä 22 alueellinen varautuminen on käsitteenä huono. Maakunnan tehtäviin kuuluu varautumista, mikäli näin laissa säädetään. Tämä varautuminen ei kuitenkaan liity maakunnan maantieteelliseen alueeseen, vaan nimenomaan maakunnan tehtäviin. Kirjaus viittaa, että maakuntien muodostamisen yhteydessä syntyisi joku "alue", jonka varautumisesta maakunta vastaa. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Maakunta ei vastaa maantieteellisen toiminta-alueensa varautumisesta, vaan tästä vastaavat kulloinkin kyseessä olevat viranomaiset ja muut organisaatiot niitä koskevan lainsäädännön määrittämällä tavalla. Kohtaa tulisi muuttaa seuraavaan muotoon: "maakunnan tehtäviin liittyvä varautuminen".

Vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavat kunnat myös maakuntauudistuksen jälkeen. Vesihuoltolain mukaan varautumisesta huolehtii vesihuoltolaitos. Lisäksi vesihuoltolain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä vesihuollosta.

Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristön-suojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Perustelujen mukaan kyseessä oleva tehtävä olisi Ely-keskukselta siirtyvä tehtävä. Nykyisellä Ely-keskuksella ei ole sellaista tehtävää, että se huolehtisi "vesihuollon turvaamisesta".

Perusteluissa mainittu tulvariskien hallinta ei kuulu kokonaisuudessaan maakunnan tehtäviin siirrettävän Ely-keskuksen vastuulle. Ely-keskuksessa on tulvariskeihin liittyviä tehtäviä, mutta tosiasiallinen hallinta ja vastuu ovat kunnilla.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

e. ei kantaa

Kysymys on muotoiltu siten, ettei mikään vastausvaihtoehtoista ole mahdollinen.

Ks. vastaukset kysymyksiin 3 ja 4.

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumissäännökset ovat yksityiskohtaisia. Erityisesti sote-palvelujen järjestämisen näkökulmasta ne ovat tarpeellisia.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolin välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Järjestämisen ja palvelutuotannon eriyttämistä perustellaan johtamisen paranemisella, kustannusten hallinnalla ja laadun kehittämisellä (järjestämislain 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut). Perusteluja sille, miten palvelulaitoksen perustaminen toteuttaa näitä tavoitteita, ei ole esitetty. Johtaminen ja laadun parantaminen ei varsinaisesti ole organisaatiokysymys ja kaksipuolaisen ja varsin raskaasti säännellyn maakunta/palvelulaitos -hallintokokonaisuuden riskinä on pikemminkin kustannusten kasvaminen kuin niiden hallinnassa pysyminen.

Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset.

Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulmasta puolestaan on hyvä, ettei palvelulaitoksen hallituksen jäsen tai johtaja voi olla laitoksen tytäryhteisön hallituksessa. Kielto voitaisiin perustellusti ulottaa myös tytäryhteisön palveluksessa oleviin henkilöihin. Valvonta- ja riippumattomuusnäkökulman kannalta on samaten hyvä, ettei maakunnan luottamushenkilö voi olla palvelulaitoksen hallituksen jäsen.

Maakuntalakiesityksen muutoksenhakua koskevassa luvussa palvelulaitoksessa tehtyihin päätöksiin kohdistuva muutoksenhaku on otettu huomioon vain joissakin säännöksissä, muttei kaikissa tarpeellisissa.

Palvelulaitosten tulisi voida käyttää jatkossakin hyväkseen olemassa olevia rakenteita kuten pääkaupunkiseudulla kaupunkien omistamaa henkilöspalveluyritys Seurea.

Mikäli jokaisessa maakunnassa tulee olemaan lakiesityksen mukaan vain yksi palvelulaitos, tulee palvelulaitoksessa varmistaa, etteivät muut asiat jää sosiaali- ja terveystaloukselle alisteisiksi ja päinvastoin.

On ongelmallista, että järjestäjälle (maakuntavaltuusto) muodostunee melko pieni organisaatio, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ainoastaan virkamiesjohto.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

c. ei pääosin

Maakuntien taloudenohjausmekanismin ja maakunnan oman talouden päättävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Maakunnan/palvelulaitoksen/maakuntakonsernin tytäryhtiösön/yksityisen tuottajan -sopimus- ja hallintokokonaisuudesta seuraa tilanne, jossa sote-palveluntuotantoa tuotetaan kohtuullisen pitkiin sopimuksiin perustuen ja siten maakunnan vuosittaisia kustannuksia ei voida ohjata vuosittaisen määrärahaohjauksen pohjalta. Pitkät sopimukset palveluntuottajien kanssa, mutta samanaikainen maakunnan oman talouden joustomahdollisuuksien lähes täydellinen puuttuminen tuottaa vaikeuksia talouden suunnittelulle.

Ehdotetussa mallissa investoinneista seuraavat vaikutukset käyttömenoihin pitäisi olla poikkeuksellisen hyvin arvioitu yksittäisistä investoinneista valtioneuvostossa päätettäessä, jotta maakunnilla on mahdollisuudet rahoittaa käyttömenot ajallisesti joustamattomista valtionosuusmäärärahoistaan. Kysymykseksi nousee, miten maakunta voi kattaa menonsa, jos valtionosuusindeksin mukaan määräytyvä rahoitus pysyy ennallaan tai jopa pienenee (vrt. indeksien kehitys mm. vuosina 2015-2017), mutta samaan aikaan aikaisemmin valtioneuvostossa päätettyjen investointien käyttökustannukset realisoituvat maakuntien maksettaviksi.

Kysymys ehdotetussa investointisuunnittelussa on myös päättääkö ministeriöt ja valtioneuvosto myös peruskuntien omistamien mutta maa-

kunnille vuokraamien sote-kiinteistöjen korjaushankkeista. Vai katso- taanko peruskuntien omistuksessa, mutta sote-toimijoiden käytössä olevien kiinteistöjen korjaamisen harkintavallan jäävän peruskuntiin.

Oma kysymyksensä on myös millaiset edellytykset ministeriöillä on tehdä koko valtakunnan kattavaa investointisuunnittelua. Tämä vaatisi ministeriöihin mittavaa ja hyvän paikallistuntemuksen omaavaa resurs- sia. Nykyisin mm. suurissa kaupungeissa investointien ohjelmoinnissa nimenomaan yksittäisten hankkeiden tunteminen ja paikallistuntemus koetaan erittäin tärkeäksi.

Valtionosuusindeksiin perustuvaa maakuntien valtionosuusrahoitusta sovellettaessa (... rahoitusta tarkistetaan ottamalla huomioon toteutu- neet nettokustannukset ...) tulisi varmistaa, että nettokustannuksiin si- sällytetään kaikki maakuntien menoerät ja toteutuneen nettokustan- nustarkastelun ulkopuolelle ei saa jättää mitään maakunnan menoeriä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Lakiluonnos on syytä vielä käydä läpi sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta. Se sisältää melko paljon viittaussäännöksiä, joiden koh- de puuttuu tai vaikuttaa olevan virheellinen. Esimerkiksi lakiluonnoksen 56 §:ssä viitataan 84 §:n 1 momentin 2 kohdan p alakohtaan. Kyseisen lainkohdan viimeinen alakohta on kuitenkin o. Vastaavasti lakiluonnok- sen 118 §:ssä olevan viittauksen 119 §:ään ilmeisesti tulisi kohdistua 6 §:ään.

Lakiluonnos ei ole johdonmukainen myöskään maakuntakonsernia ko- skevien säännösten osalta. Palvelulaitosta, tytäryhtiöitä, tytäryhteisöjä ja määräysvallassa olevia säätiöitä koskevat maininnat tulisi tarkistaa ja yhdenmukaistaa.

Lakiluonnoksen mukaan perustetaan maakunnille ja sote-alueille valta- kunnalliset palvelukeskukset mm. ICT-palveluihin. 125 §:ssä säädetään palvelukeskuksen käyttövelvollisuudesta ja poikkeuksista, jolloin sitä ei tarvitse käyttää. Apotti Oy:llä on pykälän mukaiset perusteet, sille että Apotti Oy jatkaa itsenäisenä organisaationa. Näin voidaan riskittömim- min varmistaa sote-uudistuksen aikataulua vaarantamatta jo tehdyt in- vestoinnit, potilasturvallisuus ja tavoitteen mukaisten vuotuisten 123 miljoonan euron hyötyjen saavuttaminen. Sekä sosiaali- että tervey- denhuollon käyttäjät että kuntalaiset tarvitsevat parempia ja käytettä- vimpiä palveluja myös sote-uudistuksen aikana ja Apotti pystyy tuotta- maan palvelut kattavasti koko Uudenmaan alueella - tarvittaessa laa- jemminkin.

Lakiehdotuksessa palvelujen tuottaminen jakaantuu maakunnan julki- seen, ei kilpailtuun palvelutuotantoon ja kilpailun alaiseen palvelutuo-

tantoon. Jälkimmäisten tulee järjestää ICT-palvelunsa markkinaehtoisesti. Tämä saa aikaan sen, että tuottajilla on ja tulee olemaan eri järjestelmiä käytössään aiheuttaen ICT- palvelujen yhteensovittamiselle merkittäviä haasteita. Tieto ei ole eri järjestelmissä yhteismitallista eikä järjestelmien välillä ole tiedonsiirtoa. Tietoa voidaan välittää Kanta-palvelun kautta, mutta se ei sisällä kaikkea tarvittavaa tietoa eikä lähdeaineistonsa takia ole myöskään kattavasti rakenteisessa muodossa. On olemassa riski, että tietointegraatio yhtenä Sote ICT-integraation lähtökohtana ei toteudu kaavailussa tuote- ja kokonaisarkkitehtuuriympäristössä.

Maakunta on asiakas- ja potilastietojen rekisterinpitäjä. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajan on järjestämislain mukaisessa palveluiden tuottamisessa tallennettava asiakas- ja potilastiedot maakunnan asiakas- ja potilasrekisteriin.

Monituottajamalliin liittyviä ICT integraation haasteita voitaisiin lieventää maakuntatason yhtenäisillä ratkaisulla. Yksi yhtenäinen kehittynyt toiminnanohjauksen sekä raportoinnin ja analytiikan omaava asiakas- ja potilastietojärjestelmä ratkaisisi suuren osan haasteista. Sen lisäksi joillekin alueellisille tai paikallisille järjestelmille voitaisiin antaa vastuu hoitaa valtakunnallisesti esim. raportointia tai analytiikkaa. Kanta-palvelua tulisi kehittää siten, että tieto on rakenteista ja yhteensopivaa ja että se kokonaisuus mahdollistaa toiminnanohjauksen

Esimerkiksi Apotin kyseinen järjestelmätoiminnallisuus voisi tällaisena toimia keräten avointen rajapintojen kautta tiedon muista järjestelmistä. Kyseinen toiminnallisuus on merkittävän kehittämisen kohteena Apotin tielartalla. Muiden järjestelmätoimittajien työpanokset voitaisiin näin suunnata sellaisiin toiminnallisuuksiin, joita ei vielä ole lainkaan tarjolla. Apotti-järjestelmä tukee valmiiksi kaikkia kansainvälisiä asiakas- ja potilastiedon välitysstandardeja, laatumittausta ja vertaisarviointeja ja kykenee siten toteuttamaan tavoitteen mukaisen täydellisen SOTE-tietointegraation.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täyttyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

a. kyllä

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä

rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Asiakkaiden tarpeiden näkökulmasta palvelujen saavutettavuus voidaan nähdä palvelujen lähellä tuottamista keskeisempänä kysymyksenä. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut ovat tehokkaimpia keinoja edistää palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimi sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

a. kyllä

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

d. ei

Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatitavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntymisen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajatuissa palveluissa.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

c. ei pääosin

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa nykyistä vahvempi valtionohjaus on perusteltua tilanteissa, joissa maakunnat eivät pääse yhteiseen ratkaisuun tehtäviinsä liittyvissä yhteistyökysymyksissä.

Valtion vahvempi talousohjaus asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kuntaliiton esityksen mukaisesti esitykset valtakunnallisista tukipalvelukeskuksista ja maakunnan palvelulaitoksesta tulee poistaa laista. Yhden valtakunnallisen toimitilayhtiön sijaan tulisi muodostaa useampia aidosti maakuntien ohjauksessa olevia alueellisia toimitilayhtiöitä. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategiaan linjauksiin ja oman palvelutuotannon kokonaisuuteen.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

a. kyllä

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen mahdollistaa kustannusten läpinäkyvyyden ja vertailukelpoisuuden lisääntymisen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen on perusteltua. Erityisen tärkeää on täsmentää maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut, ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen.

Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulupaukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän palvelulupauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee palvelussa toteutua.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöttämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

b. kyllä pääosin

Ratkaisu on pääosin tarkoituksenmukainen. Pääkaupunkiseudulla on parhaat edellytykset uudistuksen toteutumiseen tältä osin. Tuotanto on tällä hetkellä monipuolista ja monitoimijaista, markkinat ovat toimivat, ja palvelusetelikäytännöt ja ulkoistettujen palvelujen ohjausmallit ovat jo vakiintuneita.

Markkinatilanteessa voi kuitenkin olla alueellisia eroja, mikä saattaa vaikuttaa paitsi palvelujen saatavuuteen ja valinnanvapauden käyttömahdollisuuksien laajuuteen, myös yhtiötetyn toiminnan edellytyksiin toimia markkinaehtoisesti.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys.

Kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisen osalta tilanne on selvä ja vastaa kunnissa jo tällä hetkellä sovellettavaa kilpailuneutraaliteettisääntelyä. Valinnanvapautta koskevat säädösesitykset eivät vielä ole käytettävissä, joten tarkoituksenmukaisuusarviointi ei ole mahdollista. Sikäli kuin lähtöoletus on, että laajan valinnanvapauden piirissä olevat palvelut avataan vapaasti kilpailulle, ehdotetussa säännöksessä olevat ehdot ovat päällekkäisiä.

Samaan tapaan kuin maakuntalakiluonnoksessa, myös tässä lakiluonnoksessa maakuntakonsernia koskeva sääntely on epäohdonmukaista. Esimerkiksi 22 §:ssä viitataan yhtiöihin ja yhteisöihin, mutta ei säätiöihin. Maakuntalakiluonnoksessa todetaan, että tytäryhteisöjä koske-

via säännöksiä sovelletaan myös määräysvallassa oleviin säätiöihin. Järjestämislaisissa ei vastaavaa kirjausta ole. 22 §:n perusteluissa todetaan, että sovelletaan maakuntalain 15 luvun säännöksiä, mutta samaan aikaan todetaan, että yhtiöittäminen tehdään tytäryhtiöön tai tytäryhteisöön. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa pykälissä puolestaan lähdetään siitä, että myös säätiömuoto täyttää velvollisuuden (myös maakuntalain 52 §:n pykälän perusteluissa viitataan 15 luvun yhtiöittämisvelvollisuuteen). Joissakin muissakin järjestämislakiluonnoksen pykälissä näyttää olevan sama tilanne, viitataan vain osakeyhtiöihin, yhdistyksiin ja muihin yhteisöihin.

Sama ongelma liittyy myös voimaanpanolakiluonnoksen 34 §:n vapautukseen varainsiirtoveron suorittamisvelvollisuudesta, joka on kytketty vain omaisuuden luovuttamiseen 22 §:ssä tarkoitetulle osakeyhtiölle. Ottaen huomioon, että yhtiöittämisvelvoite voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin perustamalla osakeyhtiö, sääntelyä on pidettävä tältäkin osin puutteellisenä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudelleenlaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen tutkimuksen lisäksi.

On kannatettavaa, että maakunta voi sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhteiseen kehittämiseen, ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden koulutus- ja harjoittelumahdollisuuksien edistämiseen.

Kysymyksiä voimaanpanolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnasanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

a. kyllä

Helsingin kaupunki kuuluu Uudenmaan maakuntaan.

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätössiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

c. ei pääosin

Väliaikaista valmistelutoimielintä koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen tarpeen. Sääntely vaikuttaa kuitenkin monin osin puutteelliselta.

6 §. Valmistelutoimielimen kokoonpanoon kuuluvien jäsenten odotetaan ilmeisesti olevan tässä tehtävässä koko sen ajan, jonka toimielin on toiminnassa. Kyseessä on suhteellisen lyhyt ajanjakso, jonka kuluessa on paljon tehtävää. Tätä ei kuitenkaan varsinaisesti mainita esitysluonnoksessa. Vai onko sittenkin tarkoitus, että toimielin pitää vain kokouskalenterin mukaisia kokouksia ja että asioiden valmistelu ja käytännön toimenpiteet hoidetaan muualla? Tältä osin on katsottava, ettei maakunnan liitto vetovastuullisena toimijana välttämättä ole tarkoituksenmukaisin vaihtoehto. Useimmilla maakunnan liitoilla tuskin on riittäviä resursseja tai alakohtaista osaamista väliaikaisen valmistelutoimielimen päätösten valmisteluun.

On varsin epätodennäköistä, että toimielimen kokoonpanosta saadaan aikaan sopimus, ellei siitä sitten tule niin iso, että kaikilla osapuolilla on edustus.

7 §. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtäväluetteloa voidaan pitää perusteltuna.

Toimielimen toimivallan merkittävä ajallinen rajoittaminen eli se, että toimielin voi tehdä vain vuoden mittaisia määräaikaisia sopimuksia, on perusteltu toimielimen väliaikaisuuden puolesta, mutta tulee johtamaan mittaviin jatkuvuusongelmiin. Maakunnan palvelukseen ei ole helppoa saada työntekijöitä, jos ainoa mitä voidaan tarjota, on lyhyt määräaikainen työsopimus.

Menettelyn osalta viitataan maakuntalain sääntelyyn. Maakuntalaissa ei kuitenkaan ole läheskään riittäviä menettelysäännöksiä siitä, miten toimielin käytännössä toimisi. Tämä tulee johtamaan siihen, että suuri osa toimielimen muutenkin varsin lyhyestä toimikaudesta menee menettelytavoista keskustelemiseen, varsinkin kun jäsenten taustat ovat niin erilaiset. Esimerkiksi säännös väliaikaisen toimielimen esittelijästä puuttuu kokonaan.

20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja ter-

veydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioda myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

c. ei pääosin

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Sote-uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen tulee perustua ns. laajaan jakautumismalliin.

Kunnan sote-palvelutuotannossa olevan omaisuuden (toimitilat/rakennukset, irtain omaisuus) tulee lähtökohtaisesti seurata palvelujen tuotantotehtävää. Jos sote-palvelujen sekä järjestämisvastuu että tuotantotehtävä siirtyy maakunnalle, omaisuuden tulee siirtyä mukana. Toisin sanoen kunnan ei tule jäädä sote-toimitilojen vuokranantajaksi. Kunnalle ei tule jäädä vastuuta palvelutuotannossa käytettävien toimitilojen korjausvelasta. Jos rakennukset jäävät kunnan omistukseen, vieläpä hyvin lyhyellä vuokrasopimuksella, kunnille jää merkittävä kiinteistöriski. Samoin investointikiinnostus voi olla hyvin vähäinen. Kunnan toimiminen vuokranantajana ilman omaa tuotantotehtävää ei olisi myöskään kilpailuneutraliteettiperiaatteen mukaista.

Poikkeuksena edellä mainitusta on että, sellaisia toimitiloja, joiden käyttö sote-palvelutuotannossa on suunnitelman mukaisesti päätty-

mässä, ei ole tarkoituksenmukaista siirtää lyhytaikaisesti maakunnalle. Omaisuuden hallinta- ja käyttöoikeus sinä aikana, kun sitä vielä käytetään sote-palvelutuotannossa, on järjestettävä vuokrasuhteeseen perustuen.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöjen maapohjan tulee jäädä kunnan omistukseen riippumatta vastuiden ja tehtävien siirtymisestä. Näin varmistetaan sotekäytöstä mahdollisesti myöhemmin poistuvien kiinteistöjen kehittämishyödyn jääminen kunnalle. Sikäli kuin rakennukset siirtyvät maakunnan omistukseen, maapohjan hallintaoikeus on järjestettävä kunnan ja maakunnan väliseen maanvuokrasuhteeseen perustuen. Maanvuokran on oltava markkinaehtoinen, tontin käyttötarkoitus huomioiden.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee kohdentaa pääosin sille osapuolelle, joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötärpeeseen. Tarpeettomaksi jäävien kiinteistöjen aiheuttamat taloudelliset riskit tulee jakaa kuntien, maakuntien ja valtion kesken.

Omaisuuden siirtojen kirjanpidollisen käsittelyn tulee perustua omaisuuden käypään arvoon (tekniseen nykyarvoon). Tasearvot eivät vastaa todellisuutta eikä niitä voida käyttää markkinaehtoisten rahoitusjärjestelyjen tai vuokranmäärityksen perustana.

Ottaen huomioon, että sekä maakunta että kunta ovat lähtökohtaisesti tasa-arvoisessa asemassa olevia itsehallinnollisia julkisyhteisöjä, mahdollinen kunnan ja maakunnan välinen erimielisyys omaisuuden siirrotta olisi perusteltua käsitellä tuomioistuimessa hallintoriitamenettelyssä pikemminkin kuin menettelyssä, jossa maakunta ensin tekee yksipuolisen päätöksen ja kunta sitten valittaa päätöksestä. Hallintoriitamenettely vastaisi myös sitä, miten kuntajakolaissa tarkoitettua taloudellista selvitystä koskevat erimielisyydet ratkaistaan.

Maakunnalle siirtyneen toimitilaomaisuuden (sairaanhoitopiiriltä siirtyneet maapohja ja rakennukset, kunnalta siirtyneet rakennukset) lakiin perustuvan veloitteen mukainen edelleen siirtäminen valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei ole perusteltua. Tällainen palvelukeskus, samoin kuin muutkin pakolliset valtakunnalliset palvelukeskukset, rajoittaisivat maakunnan itsehallintoa. Jos palvelukeskusmalli kuitenkin katsotaan välttämättömäksi välineeksi, kunkin maakunnan toimitilaomaisuus tulisi siirtää kyseisen maakunnan omistamaan maakunnalliseen palvelukeskukseen.

Valtakunnallinen toimitilapalvelukeskus olisi suuri resurssien siirto Etelä-Suomesta muualle Suomeen, koska valtaosa sen omaisuudesta tulisi täältä. Sille, että toimitilahallinnon valtakunnallisella keskittämisellä saavutettaisiin tehokkuutta tai taloudellisia ja toiminnallisia etuja, ei ole esitetty mitään reaali-perusteluja. Aivan yhtä mahdollista on, että keskittäminen johtaa jäykkyyteen ja moninkertaiseen hallintoon.

Mikäli kuitenkin laajaan jakautumismallia ei käytetä, tulisi jatkossa huolehtia, että kuntien omistama tilakanta säilyy tehokkaassa käytössä. Rakennukset tulee vuokrata aina kokonaisuuksina, ellei kaupungin kanssa yhteistyössä toisiin sovita. Tavoitteena tulee olla, että maakunta ensisijaisesti hyödyntää kuntien omistamaa tilakantaa ja tilatarpeen muutosten yhteydessä etsii yhdessä kuntien kanssa kokonaistaloudellisen ratkaisun muuttuneen tilatarpeen tyydyttämiseksi.

Voimaanpanolain lyhyt vuokrasopimuskausi nähdään osin ongelmallisena. Ilmeisesti tarkoituksena kuitenkin on, että voimaanpanolain jälkeisenä aikana maakunta halutessaan vuokraa tarvitsemansa tilat kaupungilta pitkillä vuokrasopimuksilla. Tämä mahdollistaa myös kaupungin ottaa tilat omaan käyttöönsä tai kiinteistöjen kehittämisen näin halutessaan siirtymäkauden jälkeen. Lyhyet vuokrasopimukset eivät välttämättä mahdollista kiinteistöjen tarkoituksen mukaista korjaustointia voimaanpanolain määrittelemällä ajanjaksolla.

Helsingin kaupunki on järjestänyt sote-palveluiden tilakantaa myös tytäryhtiöiden kautta. Tiloista tehdyissä vuokrasopimuksissa ei ole ollut tarpeen solmia pitkiä vuokrasopimuksia, koska määräysvalta tilojen ja palveluiden järjestämisessä on ollut kaupungilla. Näiden sopimuksien osalta olisi tarkoituksenmukaista solmia uudet pitkäaikaiset vuokrasopimukset maakunnan tai valtakunnallisen palvelukeskuksen kanssa.

Irtaimen omaisuuden vastikkeeton siirtäminen voi olla kunnan kannalta epäoikeudenmukaista.

Helsingin pelastuslaitos on Uudellamaalla ainut yhden kunnan alueella toimiva pelastuslaitos. Pelastuslaitos on hoitanut Helsingissä yleisiä väestönsuojia, mutta muissa kunnissa ei pääsääntöisesti vastaavia yleisiä kallioväestönsuojia ole, eikä näin ollen kyse ole lakisääteisestä pelastustoimen vastuulle kuuluvasta palvelusta. Näin ollen on epäselvää vuokraako maakunta väestönsuojat kaupungilta jatkossa. Kuitenkin aina tulee huolehtia, että pelastustoimi maksaa pelastustoimeen liittyvien väestönsuojissa sijaitsevien johtokeskusten kustannukset. Väestönsuojelua johtaa pelastusviranomaisen. Mikäli pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle yleisiin väestönsuojiiin liittyvä toiminta olisi tarkoituksenmukaista siirtää maakuntien tehtäväksi, jotta väestönsuojelun johtamisjärjestelmä toimii yhtenäisenä kokonaisuutena. Yleisten väestön-

suojelutilojen toiminnan tilatarpeet ja ominaisuudet määrittelee pelastustoimi. Tällöin myös taloudellinen ja riskiperusteinen suunnittelu on perusteltua siirtää vastuulliselle viranomaiselle. Kun väestönsuojelun järjestäminen liitetään pelastustoimeen, tulisi maakunnan olla velvollinen vuokraamaan yleiset väestösuojatilat kaupungilta samoilla periaatteilla kuin muutkin maakunnalle vuokrattavat kiinteistöt.

Pelastustoimella on käytössään öljyntorjuntakalustoa mm. veneitä, jotka ovat kriisien ulkopuolella yhteiskäytössä liikuntaviraston ja Staran kanssa. Yhteiskäytössä olevaa omaisuutta ei voida siirtää maakunnalle tai kaluston korvauksettomasta yhteiskäytöstä olisi sovittava maakunnan pelastustoimen ja Helsingin kaupungin välillä.

Kuntayhtymien omistaman maaomaisuuden siirtymistä valtakunnalliselle palvelukeskukselle ei voida pitää perusteltuna. Mahdollisissa toimintojen uudelleen järjestelyissä sote-kiinteistöiltä vapautuva maaomaisuus tulisi palautua sijaintikunnalle vastikkeetta.

Mikäli laajaan jakautumismalliin päädytään, tulee rakennusten luvuttamisessa luovutuksesta suorittaa korvauksena käypään arvoon perustuva hinta.

23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

d. ei

Verotusoikeus on merkittävä periaatteellinen tekijä kuntien luottokelpoisuutta arvioitaessa. Kansainvälisten ja kotimaisten rahoittajien näkökulmasta suomalaiset kunnat ovat Suomen valtion ohella ns. 0-riskiluokkaa, joka mahdollistaa laajapohjaisen rahoituksen saatavuuden ja edulliset lainamarginaalit. Kuntien rahoituksen säännöksiä määritettäessä tulisi siten varmistaa kuntien 0-riskiaseman säilyttäminen.

Esityksessä kuntien tulorahoitus pienenee olennaisesti, mutta kunnan velan/vieraan pääoman määrä ei muutu. Nykyisten kuntalainojen ehdoissa rahoittajilla saattaa olla oikeus eräännyttää koko laina ennenaikaisesti velallisen olosuhteiden olennaisesti muuttuessa. Esityksen mukaisen uudistuksen yhteydessä kuntien taseasema muuttuu olennaisesti. Esimerkiksi Helsingin kaupungin konsernin suhteellinen velkaantuneisuus (yksi ns. kriisikuntakriteereistä) nousee jopa yli 160 %:in tasoon tulorahoituksen pienentyessä, mutta vieraan pääoman säilyessä ennallaan.

Tällä hetkellä kunnilla on ainakin seuraavia ja uudistuksen myötä mahdollisesti hankalia velan ehtoja voimassaolevissa lainasopimuksissaan:

- Velkojia on kohdeltava samalla tavalla, eli kunta ei voi vaadittaessa maksaa ennaikaisesti velkaa pois vain yhdelle velkojalle, vaan siitä on vähintäänkin neuvoteltava muiden velkojien kanssa (lain määräämät velvoitteet pois lukien)
- Kunnan olemassa olevaa omaisuutta ei voida merkittävässä määrin luovuttaa pois ulkopuoliselle taholle edes vuokraamalla
- Eräillä rahoittajilla on erityisehtoja mm. suhteelliselle velkaantuneisuudelle (esim. ei saa ylittää 100 %:n tasoa) ja lisäksi eräät rahoittajat myös rajoittavat vuotuisia velanmaksuja suhteessa kokonaistuloihin.

Esityksen mukainen verotusoikeuden rajoittaminen todennäköisesti nostaisi sekä Kuntarahoituksen että yksittäisten kuntien uusien lainojen korkomarginaaleja ja vaikuttaisi mahdollisesti myös lainojen saatavuuteen. Mahdollinen 0-riskiaseman menetys nostaisi voimakkaasti lainojen korkomarginaaleja ja kaventaisi huomattavasti potentiaalisten lainaajien määrää.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

a. kyllä

Kahden vuoden siirtymäaika lainsäädännön voimaantulosta yhtiöittämisveloitteen toteuttamiseen on päätösteknisesti ja yhtiöoikeudellisesti aivan riittävä, kunhan väliaikaishallinnossa ja maakunnassa ryhdytään toimenpiteisiin ajoissa. On kuitenkin huomattava, että henkilöstön asemaa koskeva valmistelu on todennäköisesti teknistä valmistelua vaativampi kokonaisuus, koska pohjalla on massiivinen organisaatiomuutos ja henkilöstön siirrot maakuntiin ja palvelulaitoksiin.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutoksiin liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uu-

denmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystalouden ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi vaikeuttaa merkittävästi yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

c. ei pääosin

Pääosin itsenäinen rahoitus ja talouden ohjaus (ml. investointien ohjaus) on keskeinen osa itsehallinnollisen julkisen toimijan itsehallintoa. Jos maakunnilla ei ole juuri ollenkaan vapautta rahoituksessa ja talouden ohjauksessa, ei itsehallinnosta voida puhua. Tältä osin uudistuksen tavoitteet eivät esityksessä toteudu.

Esityksessä ei pelkästään anneta vastuuta sosiaali- ja terveystalouden rahoituksesta valtiolle, vaan myös merkittävä osa sosiaali- ja terveystalouden ohjauksen keinoista (tulojen lisääminen, velkarahoitus, investointien suunnittelu) siirretään valtiolle. Tältä osin uudistus ei toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisena.

Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suorittaa lakisääteisistä tehtävistä?

d. ei

Lausunnon edellisten kysymysten yhteydessä on käsitelty tähän kysymykseen liittyvää problematiikkaa. Maakuntien taloudenohjausme-

kanismin ja maakunnan oman talouden päätäntävällän suurimpina rajoitteina ovat seuraavat tekijät:

- (1) maakuntien rahoitus perustuu lähes pelkästään trendinomaisesti kehittyvään valtionosuusrahoitukseen, ja
- (2) maakunnat eivät voi hakea talouteensa ajallista joustoa velanotosta, omaisuuden myynnistä tai säätämällä kertyvää verorahoitusta omin päätöksin, ja
- (3) maakunnat eivät käytännössä voi itse suunnitella investointejaan, vaan investointisuunnitelmat (uudis- ja korjausinvestoinnit) laaditaan ministeriöissä ja päätetään valtioneuvostossa.

Esityksessä jää epäselväksi, miten maakunnan on mahdollista vastata lakisääteisiin palveluntuotantovelvoitteisiinsa, kun sillä ei ole resursseja investoida, se ei voi päättää omaa investointiohjelmaansa ja investointien toteuttajakin on maakunnasta irrallinen taho. Jää myös epäselväksi, miten käy, kun investoinnin tarve, sen rahoitusmahdollisuudesta päättäminen sekä varsinainen toteuttajataho eriytyvät eri oikeushenkilöiksi.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveystalouksia ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

b. kyllä pääosin

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määrittelyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primääristi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävä kannustin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Esitetyn suuruiset painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uudenmaan maakunnalla olisi käytettävissään noin 150 milj. euroa vähemmän rahoitusta kuin Uudenmaan alueen kunnat tällä hetkellä käyttävät kyseisiin palveluihin. Asukaskohtaisesti laskettuna Uudenmaan maakunnalle kohdentuvan rahoituksen heikennys on yksi suurimmista.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

e. ei kantaa (avotila)

Siirtymäaikaa olennaisempi asia on tarveperusteiseen mittaristoon liittyvät tarvetekijät. Tarvetekijät eivät ole yksiselitteisiä ja niitä tulee tarkastella kriittisesti olosuhteiden muuttuessa.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Maakuntien rahoituslaista voi sanoa, ettei se huomioi julkisten kasvu- palveluiden rahoitusta erikseen. Rahoitusmekanismi sivuuttaa kokon- naan alueen yritysten ja kasvupotentiaalin määrän. Rahoituslakiluon- noksen mukaan muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus määräytyy ”kertomalla asukasta kohden määritelty maakuntien muiden tehtävien perushinta maakunnan asukasmäärällä” (maakuntien rahoituslain luonnos § 14). Pääkaupunkiseudun suuri maahanmuuttaji- en määrä aiheuttaa myös työllisyys- ja kotoutumispalveluilla muuta maata suuremman resurssitarpeen, joka on huomioitava rahoitukses- sa.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaise- na? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

b. kyllä pääosin

Esitys vastaa kuntajakolain sääntelyä eikä parempaakaan mallia ole esitetty. Huolellisempi valmistelu olisi mahdollistanut muunlaisen ratka- isun.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

?

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien mer- kittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuu- desta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

c. ei pääosin

Esitettyihin tasausjärjestelyihin liittyy tilinpäätösten poistotasoista seu- raavia laskelmatuloksia. Näissä laskelmissa tulee käyttää vain suunni- telman mukaisten poistojen lukuja eikä poistojen yhteydessä esitettyjä muita lukuja kuten arvon alentumisia.

Kuten Kuntaliitto on todennut, kattavat laskelmat uuden kunnan talou- den kestävydestä uudistuksen jälkeen puuttuvat uudistuksesta. Kunta- liitto arvioi, että yksittäisiä kuntia joutuu suurten taloudellisten haastei- den eteen heikentyneen tulo-rahoituksen vuoksi ja kuntien investointi- mahdollisuuksien heikkeneminen vaikuttaa kielteisesti kokonaistalou- den kehitykseen.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen - kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

c. ei pääosin

Esityksessä valtionosuuskriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään. Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita. Uuden peruskunnan valtionosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia.

0-15 -vuotiaiden määrä kriteereiden päätekijöinä ei myöskään ota huomioon riittävästi peruskuntien keskeistä tehtävää peruskoulun jälkeisen jatkokoulutuksen/polun mahdollistajana. Myöskään kuntien nuorisotoimeen tehtäviä panostuksia ei tueta ehdotetuissa kunnan valtionosuuskriteereissä.

Uuden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kriteerissä toimintaa kuvaaviin indikaattoreihin kuuluva kuntalaisten osallisuuden edistäminen on Helsingin näkökulmasta rajattu turhan kapea-alaisesti ja normatiivisesti. Helsingin kaupunki on toteuttamassa huomattavasti kattavampaa ja monipuolisempaa kuntalaisten osallisuuden ja vuorovaikutuksen toimintamallia suuren kaupungin lähtökohdista, ja tätä on kyettävä huomioimaan indikaattoreissa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Verotus

36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

e. ei kantaa

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Yhteisöveron kuntaryhmän osuuden 40 % leikkaus kohtelee eri kuntia hyvin eri tavoilla. Mm. jo pelkästään pääkaupunkiseudun neljän kaupungin välillä vaikutusten erot ovat suuria. Helsingin osalta leikkaus tarkoittaa noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaavaa vähenemään kunnan tuloissa, kun mm. Espoon ja Vantaan osalta vastaa tulojen vähenemä on noin 0,5 kunnallisveroprosenttiyksikön tuottoa vastaava summa. Mm. Kauniaisten osalta tähän liittyvä tulojen vähe-

nemä on tätäkin olennaisesti pienempi (joskin muut tulojen vähenemät ovat suuria Kauniaisten osalta).

Yhteisöverotulot kohdentuvat pääosin niille kunnille, joilla on mittavia kaupunkiympäristöön, liikennejärjestelmään sekä asuntorakentamiseen liittyviä investointitarpeita. Näin ollen kuntien saaman yhteisöveroker-tymän osuuden pienentäminen heikentää kuntien edellytyksiä rakentaa liikennejärjestelmiä ja saavuttaa asuntotuotantotavoitteita. Näin ollen tämä muutos hidastaa koko maan talouden kasvuedellytyksiä.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

b. kyllä pääosin

Maakuntien työnantajaedunvalvonnan hoitaminen KT:ssä on hyvä ratkaisu. Pääosa maakuntien tehtävistä ovat niitä, joista nykyisin sovitaan kunta-alan sopimuksissa.

Markkinoilla toimivien yhtiöiden asema eroaa kuntien toiminnasta ja niiden työnantajatoiminta on erilaista. Yhteisöjä ei voida velvoittaa järjestäytymään KT:iin, vaan työehtosopimukset ja sen mukana edunvalvonta valitaan sopimusten kilpailukyvyyn ja työnantajajärjestön vetovoiman perusteella. Yritysjaoston toiminnan itsenäisyys tulee turvata.

Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

c. ei pääosin

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

Kuntien eläkevakuutusmaksut eivät saa kasvaa muutoksessa. Kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittamiseen sisältyvä eläkemenoperusteinen maksu ehdotetaan lakiesityksessä korvattavaksi ns. tasausmaksulla, jota maksaisivat maakunnat ja kunnat. Kuntien maksettava osuus esi-

tetään jaettavaksi kuntien kesken verorahoituksen mukaisessa suhteessa. Kuntien maksuosuuden tulisi määräytyä nykyisen eläkemenoperusteisen maksun mukaisesti.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Uudet peruskunnat ovat kasvatus- ja koulutuspalveluiden tuottamisen lisäksi ennen kaikkea myös kaupunkiympäristöä rakentavia sekä ylläpitäviä julkisia toimijoita.

Kuntien rahoitusuudistuksessa kunnilta lähtee pois noin 2/3 kunnallisverotuloista ja noin 40 % yhteisöverotuloista. Kuitenkin investointitarpeet liikennejärjestelmiin sekä asuntorakentamiseen säilyvät ennallaan ja niiden rahoitusvastuu on edelleen kunnilla. Kysymykseksi jää, millaiset ovat näiden koko yhteiskuntaa hyödyttävien hankkeiden rahoittamisen mahdollisuudet uudessa tilanteessa, kun kunnan rahoituspohja ja tulorahoitus on olennaisesti nykytasoa pienempi (mm. suhteessa kunnan taseeseen).

Uuden peruskunnan valtiosuusjärjestelmässä tulisi painottaa myös näihin kaupunkiympäristötekijöihin liittyviä kriteereitä, sillä niihin tehtävät panostukset hyödyttävät kaikkia muitakin yhteiskunnan osia. Esityksessä valtiosuus-kriteerit perustuvat pääosin 0-15 -vuotiaiden määrään.

Uudistus vaikuttaa merkittävästi Helsingin kaupungin toimintaan ja toimintaedellytyksiin. Helsinki ja pääkaupunkiseutu eroaa väestöpohjaltaan ja toimintaympäristöltään kaikilla mittareilla muusta Uudenmaasta.

Se vaikeuttaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä asukkaiden palveluja ja saumattomien palveluketjujen rakentamista.

Kuntien ja maakunnan tehtäväjaot ja vastuut tulee olla selkeät. Tulee välttää päällekkäistä toimivaltaa kuten esimerkiksi maakuntalain 35 §:ssä maakuntastrategian osalta kohdassa 1 asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tai kohdassa 4 elinympäristön laadun ja elinkeinojen kehittäminen.

Maakuntien suhteesta ja toimivallan jaosta kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa puuttuu kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä ja tämä tulee sisällyttää lakiin.

Kuntien mahdollisuus ottaa hoidettavakseen maakunnalle säädetyt tehtäviä puuttuu ja tulee sisällyttää lakiin.

Maakunnan ja kuntien suhde on muutenkin vähäisellä huomiolla. On ainoastaan 15 § maakunnan ja kuntien neuvottelu valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta.

Pääkaupunkiseudun sekä suurten kaupunkien ja niiden kaupunkiseutujen roolia osana itsehallintoalueita tulee edelleen tarkentaa. PKS-kaupunkien erillislainsäädäntöön perustuvat tehtävät ja mahdollisesti muut kaupunkiseutuihin liittyvät poikkeusmahdollisuudet tulee huomioida.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Osa maakunnista on tavoiteltuihin hyötyihin nähden liian pieniä ja voivat joutua ennen pitkää poikkeusmenettelyyn.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- talous
- hallinto ja johtaminen
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus
- henkilöstösiirrot
- palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Käsittely

24.10.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

02.11.2016

Kj/7

Esteelliset: Lasse Männistö

Vastaehdotus (1):

Mirka Vainikka:

Kysymys 1:

Lisätään vastauksen neljännen kappaleen jälkeen:

"Yleisesti ottaen kansanterveystyö on tehokkainta ja halvinta terveydenhuoltoa. Siksi toiminta on kunnan tasolla ja kansantaloudellisista syistä suunnattava koko väestöön."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (2):

Mirka Vainikka:

Kysymys 1:

Lisäys 6. kappaleen loppuun:

"Näistäkin syistä olisi säilytettävä mahdollisuus kuntien omaan palvelutuotantoon."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (3):

Mirka Vainikka:

Kysymys 2:

Lisäys 4. kappaleen loppuun:

"Samoista syistä voimavaroiltaan kyllin vahvojen kuntien oman palvelutuotannon tekeminen mahdolliseksi antaisi mahdollisuuksia kustannustehokkaaseen ja vaikuttavaan palvelutuotantoon."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (4):

Mirka Vainikka:

Kysymys 3:

Lisätään 3. kappaleen jälkeen uusi kappale:

"Kansanvallan yksi ulottuvuus on suora valvonta, jonka julkisuus tekee mahdolliseksi. Ajatus palvelutuotannon laajasta yksityistämisestä tekee tämän tyhjäksi. Julkisuutta voidaan lisätä säätämällä yksityisille toimijoille sama julkisuusvelvoite kuin julkisen vallan toimielimillä on. Tällöin julkisuutta ei voida rajata vain niihin yhteisöihin ja säätiöihin, jotka on perustettu entisten julkisyhteisöjen toiminnan jatkamiseksi. Julkisuuden on oltava yhtä laajaa myös kaikkiin julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttaviin yhteisöihin ja säätiöihin. Tätä edellyttää jo kilpailuneutraalisuus."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (5):

Mirka Vainikka:

Kysymys 7:

Lisätään vastauksen viimeisen virkkeen loppuun seuraava:

"[...] ja päinvastoin".

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (6):

Mirka Vainikka:

Kysymys 12:

Ensimmäinen kappale korvataan seuraavalla kappaleella:

"c. ei pääosin

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite. Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille.

Maakunnan palveluliikelaitoksen ja kymmenien, mahdollisesti satojen muiden palveluntarjoajien välinen sopimukseen perustuva verkosto ei takaa katkottomia ja joustavia palveluketjuja. Ongelmia syntyy toisaalta moniongelmaisten palvelun käyttäjien kohdalla ja toisaalta siitä, että varsinkin laitoshoidossa ja palveluasumisessa yksityisen toimijan taloudellinen intressi on pitää laitos täytenä eikä suinkaan luoda edellytyksiä hoidon ja huollon välittömälle jatkumiselle. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toi-

mivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tulee leikin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (7):

Mirka Vainikka:

Kysymys 26:

Vastauksen loppuun lisätään seuraava:

”Rahoitus- ja ohjausjärjestelyt huomioon ottaen olisi luultavasti perusteltua poistaa laista maininta maakuntien itsehallinnosta.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (8):

Mirka Vainikka:

Kysymys 36:

Muutetaan vastausvaihtoehto muotoon:

”e. ei kantaa”

Perusteluteksti poistetaan kokonaan.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus (9):

Mirka Vainikka:

Kysymys 38:

Lisätään vastauksen loppuun seuraava uusi kappale:

”Kunnallisen eläkejärjestelmän turvaamiseksi ja kuntien tulevien eläkemaksuvelvoitteiden nousupaineen hillitsemiseksi on selvitettävä mahdollisuudet tehdä KT:n valitseminen houkuttelevaksi. Eläkejärjestelmien tasapaino puoltaa osaltaan edellä tehtyä ehdotusta myös kuntien palvelutuotannon tekemiseksi mahdolliseksi.”

Kannattaja: Veronika Honkasalo

02.11.2016

Kj/7

Vastaehdotus (1):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 1:
Lisäys vastauksen viidennen kappaleen jälkeen:

”Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaisten mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (2):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 2
Lisäys vastauksen toisen kappaleen jälkeen:

”Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (3):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 5: Lisäys vastauksen perustelutekstin neljännen kappaleen jälkeen:

”Koulupsykologi- ja kuraattoripalveluiden siirtäminen maakuntien järjestämisvastuulle on ristiriidassa oppilas- ja opiskelijahuoltolain tavoitteiden kanssa. Yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiselle parhaat edellytykset takaa se, että koulujen psykologi- ja kuraattoripalvelut säilyvät kuntien vastuulla.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

02.11.2016

Kj/7

Vastaehdotus (4):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 6
Poistetaan kappale:

"Ongelmana on, ettei osallistumissäännöksissä ole huomioitu palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä eroja. Miten palvelujen tuottajat voidaan velvoittaa ja onko kustannusnäkökulmasta järkevää edellyttää osallistumisen järjestämistä näin laajasti."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (5):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 7:
Poistetaan seuraava kappale:

"Palvelulaitosta koskeva sääntely on lähellä kunnallista liikelaitosta ja kuntayhtymää koskevaa sääntelyä. Koska kyseessä on palvelujen tuottoon varsin tiukkarajaisesti määriteltyin ehdoin tarkoitettu laitos, hallinnollista sääntelyä olisi ollut parempi yksinkertaistaa ja jouhevoittaa. Hallinnollista taakkaa jonkin verran helpottaa se, ettei palvelulaitoksella ole yhtymäkokousta tai yhtymävaltuustoa kuten kuntayhtymillä, eli hallinto ei siltä osin ole aivan yhtä monikerroksinen. Palvelulaitoksen hallintosäännön sisältö on kuitenkin käytännön toiminnan kannalta olennainen, koska maakuntavaltuustokäsittely voi osassa asioita olla varsin raskas ja byrokraattinen menettely."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (6):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 7:
Poistetaan seuraava kappale:

"Myönteisenä seikkana on pidettävä sitä, että palvelulaitoksen hallituksen osalta on asetettu osaamiseen/asiantuntemukseen perustuvat kriteerit, vaikka ne ovat käytännössä hyvin tulkinnanvaraiset."

Lisätään seuraava uusi kappale:

”Demokratian ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien näkökulmasta palvelulaitoksen hallituksen osaamiselle asetetut kriteerit eivät ole taroituksenmukaisia. Palvelulaitoksen hallituksessa tulee olla poliittinen edustus.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (7):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 10:
Muutetaan vastauksen ensimmäinen kappale muotoon:

”Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (8):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 14:
Muutetaan vastaus muotoon:

”Vastausvaihtoehto: d. ei

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön.”

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (9):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 15:
Vastausvaihtoehto muutetaan muotoon: "d. ei".

Perustelun neljä ensimmäistä kappaletta poistetaan ja korvataan seuraavalla tekstillä:

"Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen voi vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa.

Jos uudistus toteutetaan ehdotetussa muodossa, on ehdottomasti toteutettava myös edellä esitetty julkisuuden laajentaminen. Tässä yhteydessä on myös huomattava se haitta, joka aiheutuu liike- ja ammatillisaisuudesta. Suomen ja EU:n toiminnassa on pyritty niin sanottujen parhaiden käytäntöjen levittämiseen kustannustehokkaan toiminnan aikaansaamiseksi ja palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi. Hajautettu yksityinen toiminta ei tue tätä tavoitettava, vaan vie sen itse asiassa kauemmas. Edelleen on välttämätöntä erottaa julkisen vallan järjestämisvelvollisuutta toteuttava toiminta saman palveluntuottajan mahdollisesta muusta, täysin markkinapohjaisesta toiminnasta. Kilpailuneutraliteetti ja valtionavusta yksityisen yritystoiminnan tukemiseksi annetun lain periaatteet edellyttävät jo tätä, jottei jokin yhteisö tai säätiö saa perusteetonta etua toiminnassaan.

Erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden näkökulmasta korostuvat palveluneuvonnan ja -ohjauksen sekä yhteisen asiakassuunnitelman merkitys. Huomattava on myös, että on ryhmiä, kuten muistisairaat, mielen-terveysongelmista kärsivät ja kehitysvammaiset, joille neuvonta ja ohjaus eivät ole riittävä keino oikeuksiinsa pääsyn varmistamiseksi."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (10):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 26 :
Lisäys vastauksen loppuun:

02.11.2016

Kj/7

"Nyt esitettyä rahoitusmallia parempi vaihtoehto olisi maakunnille annettava oma verotusoikeus, jota valtion tasausrahoitus täydentäisi alueellisten erojen tasaamiseksi."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (11):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 27:
Lisäys vastauksen loppuun:

"On tärkeää, että sosiaali- ja terveystalvueluita ei alibudjetoida ja siten pakoteta maakuntia karsimaan palveluita. Tästä näkökulmasta ennalta päätetty menokatto on erityisen haitallinen ja voi aiheuttaa suuria riskejä palveluiden laadulle ja toteutumiselle."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (12):
Veronika Honkasalo:

Kysymys 28:
Poistetaan:

"Sote- ja maakuntauudistuksen päätarkoitus on ollut sosiaali- ja terveystalvueluiden palveluntuotannon uudistaminen eikä siihen tule liittää tulonsiirtoja eri maakuntien välillä."

Kannattaja: Jorma Bergholm

Vastaehdotus (1):
Hannu Oskala:

Kysymys 1:
Lisätään seuraava kappale:

"Terveystalv ja hyvinvointierojen kaventuminen edellyttää että perustason palvelut suunnitellaan ja organisoidaan tämän tavoitteen mukaisesti. Perusterveydenhuollon siirtyessä ilmeisesti valinnavapauden piiriin, on tärkeää luoda kansalliset seurantaindikaattorit sekä asiakaspalautejärjestelmä, joilla arvioidaan palvelun tuottama terveystalvhyöty ja edellyttää palvelutuottajilta vaikuttavaa palvelua."

02.11.2016

Kj/7

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (2):

Hannu Oskala:

Kysymys 7:

Lisätään seuraava kappale:

“On ongelmallista, että järjestäjälle (maakuntavaltuusto) muodostunee melko pieni organisaatio, kun tuotannon puolella (palvelulaitos) ovat suuret volyymit ja valtaosa henkilöstöstä. Merkittävä määrä tosiasiallista päätösvaltaa valuu palvelulaitokselle, jossa esityksen mukaan on ainoastaan virkamiesjohto.”

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (3):

Hannu Oskala:

Kysymys 12:

Muutetaan vastaus seuraavaan muotoon:

Vastausvaihtoehto: "d. ei"

"Laajasti toteutettuna laaja valinnanvapaus estää integraatiotavoitteiden toteutumista. Asianmukaisten hoitopolkujen ja –kokonaisuuksien syntyminen että kustannusten hallinnan toteutuminen näyttävät hyvin epävarmoilta – sote-uudistuksen keskeiset tavoitteet ovat vaarantumassa. Valinnanvapaudessa tulisi edetä vaiheittain ja toteuttaa aluksi vain rajatuissa palveluissa."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus (4):

Hannu Oskala:

Kysymys 14:

Lisätään seuraava kappale:

"Järjestämisen ja tuottamisen erottaminen edellyttää maakunnilta hyvää osaamista palveluiden sisällön, vaikuttavuuden ja laadun määrittämisessä. Maakunta järjestäjänä päättää mitä sisältyy julkiseen palvelulupaukseen ja varmistaa että tuottajat myös lunastavat tämän pal-

velulupauksen. Seuranta vaatii hyvin määritellyt indikaattorit joiden tulee palvelussa toteutua."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Keskustelun aikana tehdyistä vastaehdotuksista äänestettiin kysymyskohtaisesti lausuntoehdotuksen mukaisessa järjestyksessä. Vastaehdotuksista, jotka kohdistuivat samaan kysymykseen, äänestettiin peräkkäin esittelijän ehdotusta vastaan seuraavin poikkeuksin:

- Kysymykseen 12 kohdistuvista Hannu Oskalan ja Mirka Vainikan vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.
- Kysymykseen 14 kohdistuvista Hannu Oskalan ja Veronika Honkasalon vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan esittämän äänestysjärjestyksen.

1. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äänet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äänet: 9

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 4 - 9 (1 tyhjä, 1 poissa).

2. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan toisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 kuudennen kappaleen loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan toisen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

3. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymyksen 1 viidennen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

4. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan ensimmäisen vastaehdotuksen (kysymykseen 1 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 0 - 13 (1 tyhjä, 1 poissa).

5. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 2 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan kolmannen vastaehdotuksen äänin 3 - 8 (3 tyhjä, 1 poissa).

6. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon toisen vastaehdotuksen (kysymyksen 2 toisen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

7. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan neljännen vastaehdotuksen (kysymyksen 3 kolmannen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan neljännen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

8. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 5 neljännen kappaleen jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 9

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon kolmannen vastaehdotuksen äänin 4 - 9 (1 tyhjä, 1 poissa).

9. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon neljännen vastaehdotuksen (kysymyksestä 6 poistettava kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon neljännen vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

10. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mirka Vainikan viidennen vastaehdotuksen (kysymyksen 7 viimeisen virkkeen lisäys) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Laura Kolbe, Mika Raatikainen, Marcus Rantala

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan viidennen vastaehdotuksen äänin 3 - 8 (3 tyhjä, 1 poissa).

11. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen (kysymyksestä 7 poistettava kappale liittyen palvelulaitosta koskevaan sääntelyyn) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Marcus Rantala

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

12. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon viidennen vastaehdotuksen (kysymyksestä 7 poistettava kappale ja tämän jälkeen lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

13. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hannu Oskalan toisen vastaehdotuksen (kysymykseen 7 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 3

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 10

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan toisen vastaehdotuksen äänin 3 - 10 (1 tyhjä, 1 poissa).

14. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon seitsemännen vastaehdotuksen (kysymyksen 10 ensimmäisen kappaleen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

15. äänestys:

JAA-ehdotus: Mirka Vainikan kuudes vastaehdotus (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen ensimmäisen kappaleen muutos)
Ei-ehdotus: Hannu Oskalan kolmas vastaehdotus (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos)

Jaa-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 7

Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Arja Karhuvaara, Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

16. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen (kysymyksen 12 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4
Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan kolmannen vastaehdotuksen äänin 4 - 8 (2 tyhjä, 1 poissa).

17. äänestys:

JAA-ehdotus: Veronika Honkasalon kahdeksas vastaehdotus (kysymyksen 14 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos)
EI-ehdotus: Hannu Oskalan neljäs vastaehdotus (kysymykseen 14 liittävä kappale)

Jaa-äännet: 5
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 8
Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

02.11.2016

Kj/7

Tyhjä: 1
Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

18. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen (kysymykseen 14 lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 1
Kauko Koskinen

Ei-äännet: 12
Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Laura Kolbe

Poissa: 1
Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Hannu Oskalan neljännen vastaehdotuksen äänin 1 - 12 (1 tyhjä, 1 poissa).

19. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Veronika Honkasalon yhdeksännen vastaehdotus (kysymyksen 15 vastausvaihtoehdon ja vastauksen muutos) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 8
Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 5

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Henrik Nyholm, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (1 tyhjä, 1 poissa).

20. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mirka Vainikan seitsemännen vastaehdotuksen (kysymyksen 26 loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Henrik Nyholm, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Otso Kivekäs, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Marcus Rantala, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan seitsemännen vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

21. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon kymmenennen vastaehdotuksen (kysymyksen 26 loppuun lisättävä virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm,
Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Hannu Oskala

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon kymmenennen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

22. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon 11. vastaehdotuksen (kysymyksen 27 loppuun lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 6

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Hannu Oskala, Mika Raatikainen,
Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm,
Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon 11. vastaehdotuksen äänin 6 - 7 (1 tyhjä, 1 poissa).

23. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Veronika Honkasalon 12. vastaehdotuksen (kysymyksestä 28 poistettava virke) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala,
Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Laura Kolbe

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Veronika Honkasalon 12. vastaehdotuksen äänin 5 - 8 (1 tyhjä, 1 poissa).

24. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mirka Vainikan kahdeksannen vastaehdotuksen (kysymyksen 36 vastausvaihtoehdon muutos ja vastauksen poistaminen) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 5

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan kahdeksannen vastaehdotuksen äänin 5 - 7 (2 tyhjä, 1 poissa).

25. äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Mirka Vainikan yhdeksannen vastaehdotuksen (kysymyksen 38 loppuun lisättävä kappale) mukaan muutettuna

Jaa-äännet: 4

Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Marcus Rantala, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Henrik Nyholm,
Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Mirka Vainikka, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Laura Kolbe, Mika Raatikainen

Poissa: 1

Lasse Männistö

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan yhdeksännen vastaehdotuksen äänin 4 - 8 (2 tyhjä, 1 poissa).

Kaupunginhallitus hyväksyi Mirka Vainikan 1. - 5. ja 7. - 9. vastaehdotuksen, Veronika Honksalon 3. - 5. ja 10. - 12. vastaehdotuksen sekä Hannu Oskalan vastaehdotusten mukaan muutetun ehdotuksen.

17.10.2016 Pöydälle

10.10.2016 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Katja Rimpilä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.10.2016 § 235

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetusta esityksestä poikkeavan lausunnon:

"Lausuntonaan sosiaali- ja terveyslautakunta vastaa lausuntopyynnön kohtiin 1, 2, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25, 28, 39 ja 40 seuraavasti:

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Esitettävässä lainsäädännössä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on kiinnitetty laaja-alaisesti huomiota. Esitykseen sisältyy terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista ja palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistäviä toimenpiteitä, jotka ovat toteutettavissa erityisesti suurimmissa maakunnissa. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää varmistua siitä, että järjestäjällä on riittävät keinot huolehtia ohjauksesta ja palveluketjujen ja -kokonaisuuksien toimivuudesta. Palvelujen tuottajien ohjaaminen toteutuu parhaiten, kun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tulee huomioitavaksi jo sopimuksissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuunjaon tulee olla selkeä ja toimijoiden määrittelyn konkreettista erityisesti maakunnan ja kunnan välisessä yhteistyössä. Kunnan on voitava toimia kokonaisvastuullisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Kunnalla on oltava myös riittävät kannustimet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Osin haasteellisenä voidaan nähdä tilanne, jossa kunta ei voisi ryhtyä hyvinvointikertomuksen perusteella tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli toimenpiteet koskisivat maakunnan sosiaali- ja terveystalviteja. Maakunnan rooli asiantuntijatuken antamisessa kunnalle ei esityksessä täysin täsmenny.

Esityksessä mainitaan, että kuntien ja maakuntien välisen yhteistyön toteutumiseksi tarvitaan sitä tukevat yhteistyörakenteet ja -tavat. Rakenteellisen sosiaalityön huomioiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuudessa on keskeistä. Tämä sijoittuisi luontevasti osaksi maakunnan antamaa asiantuntijatuken. Sosiaalisen raportoinnin keinoin on mahdollista vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunnan muiden toimijoiden rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kasvaa, mikä edistää kuntalaisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista. Kun sosiaali- ja terveystalviteissa siirrytään kohti suurempia keskitetysti ohjattuja kokonaisuuksia, tulevat kunta- ja aluekohdittaiset erot mahdollisesti tasoittumaan. Vahvimmat edellytykset terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiselle on suurimmissa maakunnissa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resursien jaossa tämä on otettava huomioon.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamista on tarkoituksenmukaista tarkastella asiakastarpeiden ja niihin perustuvan asiakassegmentoinnin

näkökulmasta. Tähän liittyvällä toiminnan suunnittelulla ja seurannalla on mahdollista tarvittaessa kohdentaa ja priorisoida palveluita tavoitetta edistävällä tavalla. Priorisoimalla oikein valittuja asiakassegmenttejä on mahdollista paitsi kaventaa terveys- ja hyvinvointieroja, myös lisätä palvelujen tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.

Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta on varmistuttava yhteistyövalmiuksista toimijoiden välillä ja palveluntuottajien sitouttamisesta asetettuihin tavoitteisiin. Keskeistä on, että lainsäädäntöä uudistetaan siten että tietoa voidaan saada, käyttää ja hyödyntää nykyistä paremmin.

Esityksessä palvelujen tasa-arvoisen tuottaminen on huomioitu. Yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää usein erityisen tuen tarpeessa olevien asiakasryhmien kohtaamista yksilöivän tarpeen tunnistavasti. Erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen osalta tärkeää on palveluneuvonnan ja -ohjauksen tai muun ohjaavan tuen tehostaminen siltä osin kuin tällä asiakasryhmällä on haasteita asioida itsenäisesti uudistetussa toimintaympäristössä.

Palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta Helsinki ja pääkaupunkiseutu muodostavat luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen osalta.

Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa. Palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen on erityisen tärkeää päätettäessä valinnan vapauden toteuttamismalleista. Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveys- ja hyvinvointierot kaventua.

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Uudistus voi parantaa sosiaali- ja terveystalouteiden kustannustehokkuutta, kun palvelutuotantoa on mahdollista keskittää suurempiin kokonaisuuksiin. Suurempina kokonaisuuksina kehitettävät toimintamallit

mahdollistavat sosiaali- ja terveystalvvelujen rakenteiden tarkoituksenmukaisen keventämisen ja päällekkäisyyksien purkamisen. Laajempi toimintakokonaisuus antaa myös tehokkaammat edellytykset digitalisaation hyödyntämislle toiminnan kehittämisessä.

Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta.

Kustannusten kasvuvauhdin tavoiteltu hidastuminen edellyttää rakenteiden uudistamisen lisäksi ennen kaikkea radikaaleja toimenpiteitä palvelujen ja toimintamallien uudistamiseksi. Kustannusten kasvun hallintaan on vahvemmat edellytykset pääkaupunkiseudulla ja suurissa maakunnissa. Esitetyt maakunnat ovat väestöpohjiltaan hyvin erikokoisia ja osa maakunnista on väestöpohjaltaan aivan liian pieniä, mikä vaikeuttaa kustannustehokkaiden ratkaisujen löytämistä. Maakuntia tulisi olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosajien monipuolinen saanti jne. Tämä antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella maakuntien toiminnot tasavahvempien maakuntien järjestämisvastuulle. Uusi-maa olisi tällöinkin selvästi suurin järjestäjä. Pienempi järjestäjien määrä ja suuremmat maakunnat turvaisivat esitettyä paremmin uudistuksen tavoitteet, kuten kustannustason hallinnan. Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä.

Kysymyksiä maakuntalaista

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Sosiaali- ja terveystalvvelujen näkökulmasta esitetty tehtäväkokonaisuus on pääosin tarkoituksenmukainen. Kunnan ja maakunnan välinen vastuunjako kohdan 2 tehtävien osalta ei ole täysin yksiselitteinen. Ehkäisevien palveluiden käsitettä on syytä määritellä tarkemmin muun muassa suhteessa lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden ehkäiseviin terveyden ja hyvinvoinnin palveluihin. Ehkäisevän päihdetyön

näkökulmasta alueellisen alkoholihallinnon tehtävien sijoittaminen maakuntaan edistänee lain tavoitteiden saavuttamista.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi pääkaupunkiseutu kantaa vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregatiosta ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata tiiviimpää yhteistyötä muun muassa kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää erityisen tiivistä yhteistyötä kaupungin sisällä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen käsitteen tulisi olla yhdenmukainen muualla esitetyssä lainsäädännössä käytettyihin termeihin nähden.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Esitys on pääosin tarkoituksenmukainen. Myönteistä on julkisen vallan käytön ja viranomaistyön selkeytyminen ja käytäntöjen yhdenmukaistuminen siirryttäessä suurempiin toimintakokonaisuuksiin. Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamisensaan yhtiöissä. Maakunnan järjestäjäroolin ja maakunnan palvelulaitoksen tuottajaroolien välinen työnjako ja vastuut on syytä kuvata mahdollisimman täsmällisesti ja myös kaikin keinoin välttää tarpeettomien hallinnollisten rakenteiden muodostuminen. Väestöpohjaltaan pienemmissä maakunnissa palvelulaitoksen ja sitä ohjaavan järjestäjän riittävää osaamista ja resursointia on vaikeaa varmistaa, ja osa maakunnista jää siksi liian pieniksi.

Lain tavoitteet on mahdollista saavuttaa varmistamalla palvelulaitoksen ja palveluntuottajien ohjauksesta ja tehokkaasta tiedonkulusta toimijoiden välillä. Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota edellyt-

tävien asiakasryhmien ja palvelukokonaisuuksien, kuten ikääntyneiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden tai vammaisten osalta haasteena voi olla mahdollinen lisääntyvä kompleksisuus asiakkaan näkökulmasta. Tiedonkulun ongelmien realisoituessa palvelujen integraatio saattaa heikentyä.

Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille tärkeää ovat asiakkaille taroituksenmukaiset saumattomat palvelukokonaisuudet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitaitoisen ja motivoituneen henkilöstön saamiseksi ja ylläpitämiseksi on syytä varmistua siitä, että palvelulaitoksen tehtävät muodostavat mielekkään kokonaisuuden. Täten vältetään tehtävänkuvien ja sitä kautta osaamisen kapeutumisen. Tätä tavoitetta edistää osaltaan myös maakunnalle asetettu velvollisuus osaamisen kehittämiseen.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta taroituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita.

On syytä huomioida, että Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat jo nyt ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. Pääkaupunkiseutu muodostaa luontevan palvelukokonaisuuden, eikä Uudenmaan maakunnan kokonaisuuteen kuulumisen tuo erityistä lisäarvoa ainakaan peruspalvelujen saatavuuden tai saavutettavuuden osalta.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuk-

sen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Ehdotetun lainsäädännön perustuessa useamman maakunnan malliin, sitova sopimusrakenne on edellytys lain tavoitteiden saavuttamiselle. Sitoutuminen alueellisen yhteistyöhön on ratkaisevaa paitsi kustannustehokkuuden, myös asiakkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Laadittavassa sopimuksessa on mahdollista huomioida alueiden erityistarpeita.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Palveluintegraatio on uudistuksen keskeinen tavoite ja säännöksiä voidaan pääosin pitää riittävinä asiakaslähtöisen integraation toteutumiselle. Järjestämisen, rahoituksen ja tiedon integraatio on edellytyksenä uudistuksen onnistumiselle ja monituottaja- ja valinnanvapausmallin toteutumiselle.

Lainsäädännön on mahdollistettava tiedon yhteentoimivuus, tehokas ja oikea-aikainen tiedonkulku, tiedon käytettävyys ja tietojen luovuttaminen myös moniammatillisessa ja monitoimijaisessa palveluympäristössä. Nykyinen lainsäädäntö ei tue tätä näkökohtaa esimerkiksi tiedonluovutustilanteissa.

Palveluntuottajille asetettava velvollisuus huomioida asiakkaan asiakassuunnitelman perusteella saamat palvelut integroituna kokonaisuutena on pääosin kannatettava. On kuitenkin syytä huomioida tietosuoja- ja näkökulma silloin, kun asiakkaan palveluiden tuottamiseen vain osin osallistuvalla taholla on rajoitettu tarve asiakkuutta koskeville laajemmille arkaluonteisille tiedoille.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjauksuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeää.

Järjestämislaissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle. Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja erityiset palvelutarpeet tulee huomioida todellisina ja täysimääräisinä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalveluiden osalta nykyistä vahvempaa valtionohjausta ei voida kaikilta osin pitää perusteltuna ja se on ristiriidassa maakunnan itsehallinnon kanssa. Lainsäädäntöuudistuksen tulisi mahdollistaa olemassa olevien, esimerkiksi jo alueellisesti keskitettyjen tukipalveluratkaisujen hyödyntäminen silloin, kun niiden toiminnan siirtäminen yhtä tai useampaa maakuntaa palvelevaksi on tarkoituksenmukaista. Valtion määrittämä raamibudjetointi on riittävän vahva tukipalvelujen ohjauskeino, ja maakunnilla tulee olla mahdollisuus tukipalvelujen järjestämiseen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastausvaihtoehto D Ei

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos pal-

velut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastausvaihtoehto D Ei

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

On syytä huomioida kunnan ja maakunnan riittävä ja velvoittava yhteistyö uudessa toimintaympäristössä. Eri toimijoiden välisen yhteistyön onnistumisessa sopimustenhallinta nousee keskeiseksi. Ehdotettu malli luo tarvetta uudenlaiselle sopimusosaamiselle julkisella sektorilla.

Maakunnan eli järjestäjän tulee sitoa kaikki palvelujen tuottajat yhdessä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, ammattioppilaitosten ja järjestöjen kanssa huolehtimaan terveydenhuollon ja sosiaalialan henkilöstön koulutuksesta ja tieteellisestä tutkimuksesta sekä kehittämään näitä aloja yhdessä.

Opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee varmistaa. Sen osalta on lisäksi tarkoituksenmukaista, että jatkossa myös yliopistotasoiseen sosiaalitieteelliseen tutkimukseen olisi mahdollista saada valtion rahoitusta terveystieteellisen ja lääketieteellisen tutkimuksen lisäksi.

Kysymyksiä voimaannpanolaista

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaannpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastausvaihtoehto A (kyllä)

Muutoksessa keskeisenä haasteena on toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja asiakkuuksiin liittyvien tietojen siirto eheyden kärsimättä.

20. Voimaannpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden

mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Henkilöstön aseman näkökulmasta säädettäväksi esitetty liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti tapahtuva siirto on perusteltua sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä työskentelevän henkilöstön osalta.

Tukipalveluiden osalta siirron tulisi kuitenkin perustua tarkempaan selvitykseen tehtävien jakautumisesta ja siirto tulisi tehdä tarkoituksen- ja tarpeenmukaisesti esimerkiksi henkilötyövuosi- eikä henkilöperusteisesti. Tällä turvataan myös kunnan muiden tehtävien jatkuvuus, eikä maakuntaan siirry perusteettomasti ylimääräisiä resursseja tukipalveluiden osalta.

Hallinto- ja tukipalveluiden osalta tehtävien siirrossa on syytä huomioida myös uudistuksessa suunnitellut suuremmat kokonaisuudet ja mahdollinen tehtävien päällekkäisyys maakuntaan siirtyvien nykyisten toimintojen kesken.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimisto sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat ylivoimaisesti maan suurimmat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot. On ilmeistä, että kaikki tuotannon ohjaukseen ja tuotannon muutokseen liittyvät haasteet ovat moninkertaisia pääkaupunkiseudulla muuhun maahan verrattuna. Harmonisointiin ja muutosten toteuttamiseen liittyvät riskit ovat taloudellisesti merkittävimpiä ja niiden toteutuminen todennäköisempää. Samoin palvelutason heikkenemisen riskit organisaatioita uudistettaessa koskettavat Uudenmaan maakunnassa noin neljäsosaa maan koko väestöstä. Sosiaali- ja terveystoimistojen ohjauksen irrottaminen maakunnalliseksi toiminnaksi voi vaikeuttaa yhteiskunnallisten haasteiden ja muutosten hallintaa pääkaupunkiseudun erityiskysymyksissä.

Muutoksen valmisteluun ja toteuttamiseen liittyvät muutuskustannukset (kuten valmistelu- ja muutosorganisaatioiden, muutososaamisen kehittämisen sekä ICT-kustannukset) tulevat olemaan huomattavat ja niihin tulee varautua.

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastausvaihtoehto B (kyllä pääosin)

Tarvetekijöiden arvioimiseksi ja raportoimiseksi tarvittavaa tietotuotantoa on parannettava nykyisestä. Kansallisesti yhdenmukaiset määrittelyt, kirjaamisen käytännöt ja raportoinnin teknisten edellytysten varmistaminen nousevat keskeisinä esille.

Uudistuksessa on kiinnitettävä huomiota käytettyjen termien johdonmukaisuuteen esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta. Tarvetekijöiden kriteeristöä tulee voida tarkastella kriittisesti tarkentuvan tutkimustiedon valossa. Painoarvoa tulisi antaa kahden tai useamman tarvetekijän samanaikaiselle ilmenemiselle.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin toimii maakunnissa rahoitusta suuntaavana tekijänä. Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen noustessa primäärästi kunnan tehtäväksi, tulee myös kunnille löytyä tehtävään riittävät kannustimet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimessa määrääviksi tekijöiksi nousevat ikääntyvyys ja sairastavuus. Lakiuudistuksen tavoitteiden toteuttamiseksi tärkeää on huomioida myös ennaltaehkäisyn taloudellisten edellytysten turvaaminen.

Metropolialueen osalta rahoituksen määräytymiskysymyksenä korostuvat väestöryhmät, joiden osalta tarvetekijöitä ei ole riittävästi huomioitu, eivätkä tarvetekijöiden raportointiin tarvittavat tiedot ole aina riittävän kattavina ja eheinä saatavilla.

Helsingissä ja muulla pääkaupunkiseudulla on metropolialueille tyypillisiä yhteiskunnallisia haasteita, joihin vastaaminen on merkittävä peruste pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystalouden erilliselle ohjaukselle. Pääkaupunkiseudulla asuu Suomen ulkomaalaistaustaisista lähes puolet. Erityisesti työikäisessä väestössä maahanmuutto on merkittävin väestön kasvun tekijä. Vuonna 2030 ulkomaalaistaustaisten osuuden ennustetaan olevan jo 23-28 prosenttia pääkaupunkiseudun kaupunkien väestöstä.

Maahanmuuton ja muun väestön kasvun lisäksi Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu kantavat vastuuta erityisistä sosiaalisista ongelmista kuten segregaatista ja asunnottomuudesta. Vaikuttava terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen metropolialueella edellyttää muuta maata

tiivimpää yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, elinkeinopolitiikan, työllisyyspalvelujen ja koulutuspalvelujen kanssa. Käytännössä tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä eri sektoreiden kanssa ja paikallista johtamista, sillä haasteet ovat luonteeltaan paikallisia.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastausvaihtoehto C (ei pääosin)

Eläkevastuut ovat erilaiset kuntien eläkevakuutuksessa ja yksityisellä sektorilla käytössä olevissa eläkevakuutuksissa. Tämä asettaa julkisen ja yksityisen sektorin eriarvoiseen asemaan kilpailutilanteessa.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Muutoksessa työnantajan on kyettävä varmistamaan riittävä muutoksen tuki henkilöstölle, jotta voidaan turvata palveluiden jatkuvuus ja osaamisen säilyminen. Myös osaamisen johtamisen jatkuvuus nousee keskeiseksi uudenlaisten osaamishaasteiden edessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Onnistuessaan hyvällä sosiaali- ja terveydenhuollon vertikaalisella ja horisontaalisella integraatiolla sekä huolellisesti toteutetulla talousohjauksella voi olla huomattavia kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia parantavia vaikutuksia.”

Käsittely

04.10.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Hallintoylilääkäri Jukka Pellinen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: Kysymyksen 16 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen paikkaa vaihdetaan keskenään.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 1 vastauksen viidennen kappaleen loppuun lisätään: ”Toisaalta on tärkeää säilyttää hyvinvointipalveluiden universaalius, toisin sanoen kaikilla kansalaisilla hyväosaiset mukaan luettuna pitää olla oikeus laadukkaisiin julkisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Tämä on keskeistä veronmaksuhalukkuuden ja sitä kautta palveluiden rahoituksen kannalta.”

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 1 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Nordström: Kysymyksen 1 vastauksen viimeisen kappaleen perään lisätään: "Valinnanvapauden toteuttamisen malli ratkaisee, kaventaako uusi rakenne väestön terveys- ja hyvinvointieroja ja kuinka hyvin kustannusten kasvua voidaan hillitä. Jos uudella mallilla taataan varsinkin erityisen tuen tarpeessa olevien ihmisten eheä ja moniammatillinen palveluketju, voivat terveyserot kaventua."

Kannattaja: Jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 2 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 3:

Jäsen Sami Heistaro: kysymyksen 1 vastauksen viimeiseen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Esityksen arviointia vaikeuttaa lainvalmistelun eriaikaisuus valinnanvapauslainsäädännön sekä ns. monikanavarahoituksen yksinkertaistamiseen liittyvän lainsäädännön valmistelun ja arvioinnin kanssa."

Kannattaja: Jäsen Tuula Salo

Vastaehdotus 3 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 4:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 1 vastauksen neljännen kappaleen loppuun lisätään: "Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnissa vaatii myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillista osaamista ennalta ehkäisevän työn suunnittelemiseksi ja sen koordinoimiseksi. Maakunnan ja kuntien resurssien jaossa tämä on otettava huomioon."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 4 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 5:

Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Kannattaja: Jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 6:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Vastaehdotus 7:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 8:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittelemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

Kannattaja: Jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 9:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 10:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännessä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen

erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 12:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto C Ei pääosin."

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tuleekin luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveystalouden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 13:

Puheenjohtaja Maija Anttila: "Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin)."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 14:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: "Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epätarkoituksenmukaista byrokrati-aa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudel-

leen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeätä."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 15:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muokataan seuraavasti: "Järjestämislaissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 16:

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Kannattaja: Jäsen Anna Vuorjoki

Vastaehdotus 17:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

Vastaehdotus 18:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulot-

tamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus.”

Kannattaja: Miina Kajos

Vastaehdotus 19 :

Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 15 vastaus korvataan seuraavalla kappaleella. "Helsinki varaa mahdollisuuden ottaa kantaa koko valinnan vapaus käsitteeseen ja sen toteuttamisen eri tapoihin, kun ministeriö lähettää tätä koskevat lakiehdotukset lausunnoille. Nyt asiassa on liian monta avointa kysymystä."

Vastaehdotus 19 raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara:

Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muutetaan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavara hoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5: Jäsen Sami Heistaro: Kysymyksen 2 vastauksen seuraava kappale poistetaan kokonaan: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavara hoitteinen palvelujärjestelmä. Työterveyshuollon tulee olla osa maakuntauudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistusta. Myös aikuisikäisten työssä käyvien palvelut on nähtävä osana samaa palvelukokonaisuutta sekä palvelujen järjestämisen ja tuottamisen että rahoituksen näkökulmasta."

Jaa-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 6: Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: Kysymyksen 2 vastauksen toisen kappaleen ensimmäistä lausetta muokataan seuraavasti: "Tavoitteena tulee olla integroitu ja yksikanavarahoitteinen palvelujärjestelmä, jossa asiakasmaksut eivät merkittävästi nouse."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjiä 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 7: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 2 vastauksen loppuun lisätään: "Kustannussäästöt eivät saa johtaa asiakasmaksujen nousemiseen eivätkä palvelutason heikentymiseen, jotta uudistus ei kasvata eriarvoisuutta eikä uhkaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta eri sosioekonomisissa ryhmissä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

4 äänestys

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 2 vastauksen viimeisen kappaleen neljättä virkettä muokataan seuraavasti: "Maakuntia tulisikin olla selvästi esitettyä vähemmän, siksi lakiesitystä tulisi korjata niin, että maakuntien lukumäärä olisi asiantuntijoiden suosittemat 12. Se antaisi lakiesitystä paremmat edellytykset suunnitella päivystykset, turvata pitkälle koulutettujen ammattiosaajien monipuolinen saanti jne."

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 2 (tyhjiä 3).

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 9: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen toisen kappaleen toisen lauseen jälkeen lisätään: "Maakuntalain tulee olla kuntalain tapaan joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan. Maakuntalakiin tulee lisätä säännös, joka mahdollistaa maakunnan ja kuntien välisen yhteistyön ja sopimisen sekä tehtävien hoitamisen samaan tapaan kuin yhteistyö kuntien kesken on kuntalain mukaan mahdollista. Maakuntien ja kuntien joustava mahdollisuus sopia tehtävistä on perusteltua myös siksi, että se mahdollistaa maakuntien keskuskaupunkien ja suurempien kaupunkiseutujen erityisroolin huomioon ottamisen annettavassa lainsäädännössä. Kunnilla tulee olla mahdollisuus sosiaali- ja terveydenhuollon valinnan vapauden piirissä olevien palvelujen tuottamiseen joko omana toimintana tai omistamissaan yhtiöissä."

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström,

Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 10 - 3.

6 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 10: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 7 vastauksen neljännessä kappaleesta poistetaan seuraava virke: "Järjestämisen ja tuottamisen erottamista voidaan pitää kannatettavana, kun varmistutaan siitä, ettei se vaaranna asiakkaan oikeusturvaa tai palvelujen yhteensovittamista."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2).

7 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 11:

Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 10 vastauksen toinen kappale muutetaan seuraavasti: "Suuremmat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudet tehostavat toimintaa yhdenmukaistamalla toimintatapoja, keventämällä rakenteita ja edistämällä digitalisaatiota. Palvelujen saatavuuden aluekohtaisia eroja voidaan suuremmissa kokonaisuuksissa tasoittaa. Digitalisaatio, etäpalvelut ja asiakkaiden lähelle jalkautuvat palvelut edistävät palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Lisäksi on tärkeää, että ne palvelupisteet, joissa on asioitava usein, sijaitsevat lähellä asiakkaita."

Jaa-äännet: 2

Sami Heistaro, Seija Muurinen

Ei-äännet: 10

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Maija Anttila

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 10 - 2 (tyhjää 1).

8 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 12: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 12 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto C Ei pääosin.

Valinnanvapauslainsäädäntö ja palveluiden avaaminen kilpailulle estäisivät integraatiotavoitteiden toteuttamista, koska palveluiden tuotanto hajautuisi useille eri tahoille. Lain vaatimus integroiduista palveluketjuista ei riittävästi takaa sujuvaa yhteistyötä asiakkaan kanssa työskentelevien eri ammattilaisten kesken, jos nämä toimivat eri organisaatioissa. Tuotantovastuun avaamisesta kilpailulle tulee luopua ja sen sijaan palauttaa sote-uudistuksen keskiöön alkuperäiset tavoitteet sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä perus- ja erikoistason integraation parantamisesta ja saumattomien palveluketjujen luomisesta."

Jaa-äännet: 7

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

9 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 13: Puheenjohtaja Maija Anttila: "Kysymyksen 13 vastausvaihtoehdoksi muutetaan C (ei pääosin)."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 5.

10 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 14: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen toisen ja kolmannen kappaleen tilalle muutetaan uusi perustelu: "Maakuntien itsehallinnon ja valtion tiukan ohjauksen välinen suhde on arvioitava uudelleen. Järjestämislain mukainen esitys rajoittaa käytännössä maakuntien itsehallinnon lähes tyystin ja luo epä-tarkoituksenmukaista byrokratiaa. Valtion ja maakuntien välinen ohjaussuhde pitää muokata uudelleen niin, että se tukee maakuntien itsehallintoa, mutta jättää kuitenkin maakuntien ja valtion keskinäiselle yhteistyölle ja toimintojen koordinaatiolle riittävät edellytykset, mikä on palvelujen saatavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta tärkeätä."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tuula Salo

Ei-äännet: 8

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 1

Markku Vuorinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

11 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 15: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen neljännen kappaleen ensimmäinen virke muokataan seuraavasti: "Järjestämislaissa esitetty rahoituksen järjestely valtion kautta asettaa erityisiä vaatimuksia rahoitusosuuksia säätelevien tarvetekijöiden määrittelylle."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

12 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 16: Puheenjohtaja Maija Anttila: Kysymyksen 13 vastauksen viimeisen kappaleen loppuun lisätään: "Tukipalveluiden keskittämisyksiköistä pitäisi luopua ja poistaa niitä koskevat lakiehdotukset tai niiden keskittäminen voidaan siirtää maakuntien yhteistyöalueiden vastuulle."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 13

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Miina Kajos, Seija Muurinen, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Tuula Salo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan vastaehdotuksen äänestyksessä yksimielisesti.

13 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 17: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 14 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Järjestämisen ja tuottamisen erottamisesta voi seurata monia ongelmia. Palvelujen kokonaisuus voi hämärtyä ja integraatiotavoitteiden toteutuminen vaarantua, kun tuotanto pirstoutuu monille eri tuottajille. Vaarana on yhtiöiden osaoptimointi, vastuun ja kustannusten siirtely, yli- ja alihoito sekä palveluketjujen pirstoutuminen. Demokratia päätöksenteossa heikkenee, jos maakuntavaltuustoille jää vain tilaajan rooli, eikä niille jää valtaa vaikuttaa palveluiden tuotantoon ja sisältöön."

Jaa-äännet: 4

Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 7

Maija Anttila, Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Gunvor Brettschneider, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriävän mielipiteen.

14 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 18: Jäsen Anna Vuorjoki: Kysymyksen 15 vastaus muutetaan muotoon: "Vastausvaihtoehto D Ei.

Yhtiöittäminen siirtäisi julkiset palvelut osakeyhtiölain piiriin. Sen mukaan yhtiön johdon on edistettävä yhtiön etua, joten kokonaisvaltaisen hyvän huomioiminen on vaikeaa. Yhtiön kannalta järkevä toiminta ei välttämättä ole yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta järkevää. Yhtiöittäminen vähentää demokratiaa ja maakuntavaltuustojen valtaa. Jos yhtiöittämistä päätetään edellyttää, säännökset julkisuuslain ulottamisesta sote-palveluja tuottaviin yhtiöihin ovat tärkeitä. Lisäksi maakunnan palvelukeskuksen alaisten yhtiöiden hallituksissa tulisi olla poliittinen edustus."

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 6

Miina Kajos, Laura Nordström, Nelli Nurminen, Leena Riittinen, Marko Rosenholm, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Maija Anttila, Tuula Salo

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 6 - 5 (tyhjiä 2). Jäsenet Sami Heistaro ja Seija Muurinen jättivät äänestyksen tuloksesta eriyvän mielipiteen.

27.09.2016 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, va. virastopäällikkö, puhelin: 310 42215
juha.jolkkonen(a)hel.fi

Opetusvirasto 30.9.2016

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt opetusvirastolta lausuntoa kaupunginhallitukselle 27.9.2016. mennessä valtioneuvoston sote- ja maakuntauudistukseen liittyvistä laeista. Erityisesti pyydetään vastauksia maakuntalakiin liittyvän sähköisen kyselyn kysymykseen numero 5 ja tehtävästä 10.

Opetustoimen johtaja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Koulutustarpeiden ennakointi

Maakuntien liitoilla on jo vastuu alueellisten koulutustarpeiden ennakoinnista sekä alueellisten koulutustavoitteiden valmistelusta. Esitys ei tuo tähän muutosta kaupungin kannalta edellyttäen, että yhteistyö ennakoitivyössä säilyy.

Järjestämisvastuun siirtäminen

Esityksen mukaan maakunta voi järjestää tehtäviensä hoitamisen itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle maakunnalle. Maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Tässä tulisi ottaa huomioon kaupunkien ja kuntien erilaisuus. Yhteistyömahdollisuudet kaupungeissa ja isoissa kunnissa ovat heikommat jos palvelun tuottaja on eri organisaatiosta. Tulisi siis varmistaa, että lainsäädäntö mahdollistaa järjestämisvastuun siirtämisen kunnalle. Näissä tapauksissa tulisi palvelun rahoitusvastuun säilyä maakunnalla.

Esityksen mukaan maakunnan tulee ohjata ja valvoa sen järjestämisvastuulle kuuluvaa palvelutuotantoa. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen kouluissa ja oppilaitoksissa on käytännössä koko henkilökunnan sekä koulutuksenjärjestäjän vastuulla. Hyvinvoiva yhteisö ehkäisee ongelmia ja lisää yksittäisten henkilöiden hyvinvointia. Maakunnan valvontavastuu johtaa tässä helposti yksilöiden terveyteen liittyvään tilastointiin ja yksilöiden kanssa tehtävän työn korostumiseen. Yhteisön ja yksilöiden hyvinvointia tulisi tarkastella yhdessä. Tämän johdosta esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää palvelutuotantoa tulisi johtaa kokonaisuutena.

Ohjaaminen sekä seuranta koulujen ja oppilaitosten osalta on jo määritelty terveydenhuoltolaissa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta, jota toteutetaan tarkastuksin kolmen vuoden välein (terveydenhuoltolaki 1326/2010).

Opiskeluhuollon palvelut kuuluvat opetustoimeen

Lasten ja nuorten oppimisen ja opiskelun edellytysten sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta on tärkeää panostaa ongelmien ennaltaehkäisemiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Tämä on lähtökohta myös 1.8.2014 käyttöön otetussa oppilas- ja opiskeluhoitolaissa. Se määrittelee oppilaitoksen hyvinvointityön perustaksi yhteisöllisen, jokaista yhteisön jäsentä osallistavan ennaltaehkäisevän työn. Opiskeluhoollon keskeisten ammattihenkilöiden eli psykologien ja kuraattoreiden osaaminen on olennaisessa osassa heidän tuodessa asiantuntijan osaamisen koko yhteisön käyttöön. Yhteisöllinen työ tapahtuu koko oppilaitoksen tasolla, yhteistyössä koko koulun asiantuntijoiden, henkilökunnan, nuorten ja sidosryhmien kanssa.

Yksilökohtainen työ toteutuu myös parhaiten siten, että näitä palveluja tarjoavat ovat aktiivisesti yhteisön jäsenenä tehden palveluille matalan kynnyksen ja tuoden arjessa läsnä olevan tuen. Tässä työssä välttä-

mätöntä on suunnitelmallinen, opetuksen / koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen tasolla johdettu moniammatillinen yhteistyö. Nyt lausunnolla oleva lakiluonnos ei edistä näitä viimeisimmän tutkimustiedonkin tukemia tavoitteita. ”uudistuksen yhteydessä kouluterveydenhoitajat, psykologit ja kuraattorit siirtyvät maakuntiin ja ns. muu yhteisöllinen työ jää kuntiin” (hallituksen esityksen yksityiskohtaiset perustelut, s. 253-254.).

Yhteisöllistä ja yksilöllistä työtä ei siis voi kuvatulla tavalla eriyttää - työn suunnittelu, ohjaus ja kehittäminen eivät tarkoituksenmukaisella tavalla onnistu, elleivät opiskeluhuollon ammattihenkilöt työskentele tiiviisti osana oppilaitosyhteisöä. On myös muistettava, että suuri osa psykologien ja kuraattoreiden työstä määritellään opetustoimen lainsäädännössä ja opetussuunnitelmissa sekä perus- että toisella asteella.

Edellä esitetty näkemys tulee esille myös STM:n omassa selvityksessä (27.6.2016). Siinä todetaan, että ”oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kokonaisuuden rooli on oppimisen tukemisessa oppilaitoksessa ja siihen liittyvissä korjaavissa ja ennaltaehkäisevissä toimissa. Sellaisena se kuuluu jatkossakin koulutuksen järjestäjän ja kunnan tehtäviin. Se ei luontevasti kuulu käyttäjän perustason palveluita koskevan valinnanvapauden piiriin.”

On myös otettava huomioon, että opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoritehtävät ovat erityisiä asiantuntijatehtäviä, jotka ovat kiinteä osa koulu- ja oppilaitosyhteisöjä sekä kunnan toimijoita. Ennaltaehkäisevässä työskentelyssä korostuu asiantuntijuuden tuominen koko yhteisön käyttöön, tukemaan esimerkiksi opettajien työtä ja siten mahdollisuuksia ennaltaehkäistä ongelmia sekä puuttua niihin oikea-aikaisesti. Keskeistä psykologien ja kuraattoreiden työssä on koko kouluyhteisöä tukeva, ennalta ehkäisevä hyvinvointityö (oppimisen ja kasvun tukeminen, turvallisuuden lisääminen, moniammatillinen yhteistyö kiinteänä osana koko kouluyhteisöä, koulun sisäinen asiantuntijuus). Kattavien ennaltaehkäisevien kaupunki- ja kaupunginosatasoisten palvelujen toteutumisessa on merkittävää, että opiskeluhoolto toimii tiiviissä yhteistyössä, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen kanssa, jotka jäävät jatkossakin kunnan järjestämismvastuulle.

Paikallinen asiantuntemus kunnan ja koulutuksen järjestäjän tasolla korostuu opiskeluhooltotyössä. Se on yhteistyötä, jonka mahdollisuuksien heikentäminen voi johtaa syrjäytymiskehityksen pahenemiseen erityisesti taajaan asutuilla alueilla, kuten pääkaupunkiseudulla.

Lisätiedot

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 27.09.2016 § 104

HEL 2016-009636 T 03 00 00

STM068:00/2015

Esitys

Pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Maakuntalakiehdotuksen 6 §:n mukaisesti maakunnan tehtävänä on vuoden 2019 alusta alkaen vastata pelastustoimesta. Helsingin kaupungin pelastuslaitos esitti lausuntonaan, että maakunnalle esitetty pelastustoimen tehtäväkokonaisuus on maakuntaudistuksen tavoitteiden ja tarkoituksen sekä pelastustoimen uudistustarpeiden mukainen.

Esittelijä

vs. pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Ville Mensala, suunnittelupäällikkö, puhelin: 31030030
ville.mensala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 27.09.2016 § 303

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi maakuntaudistukseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi.

Hallituksen esityksellä on tarkoitus perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveystaloukselta kunnilta maakunnille, säätää maakuntien rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannuttamisesta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta hallitus valmistelee erillisen esityksen.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä. Kaupunginhallitus pyytää erityisesti vastauksia kysymykseen numero 5: "Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen? Kaupunkisuunnitteluvirastolle on kohdennettu vastattavaksi erityisesti Maakuntalain 2 luvun 6 § maakunnan tehtäväalat momentit 11-15. Kaupunkisuunnittelulautakunta antaa lausuntonsa pääosin näihin kysymyksiin.

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus

Momentin 11 kohdan mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunta vastaisi nykyisin maakunnan liiton tehtäviin kuuluvasta maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan laatimisesta ja hyväksymisestä. Näiltä osin lakimuutos ei tuo muutosta nykyiseen käytäntöön maankäytön suunnittelussa.

ELY-keskusten tehtävät

Momentin 12 mukaan maakunnan tehtäväälaan kuuluisivat kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Maakunnille ehdotetaan siirrettäväksi ELY-keskusten alueiden käytön suunnittelua koskevat tehtävät, joiden muuttamista konsultoivan roolin mukaisiksi valmistellaan parhaillaan ympäristöministeriössä.

Rakennusvalvonnan järjestämisen osalta maakunnan konsultoivaan rooliin kuuluisi asiantuntija-avun tarjoaminen, ajankohtaiskoulutuksen järjestäminen sekä mm. rakennusvalvontojen yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin osallistuminen. Lakimuutos mahdollistaa myös rakennusvalvonnan järjestämisen tehtävien siirron kunnista maakunnille, mikäli maakunta ja sen kaikki kunnat tekevät siitä sopimuksen sekä osoittavat rahoituksen maakunnalle tehtävien hoitoon.

Kuntakaavoituksen edistämiseksi maakunnan tehtävänä olisi tarjota alueen kunnille asiantuntija-apua ja ajankohtaiskoulutusta sekä osallistua ennakkolliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Koska maakuntien tehtäviä ei ole määritelty selkeästi näiden tehtävien osalta, on riski, että maakunta ottaa maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa roolia. Maakunnalla olisi muutoksenhakuoikeus kuntien kaavaratkaisuihin, kuten maakuntien liitoilla on nykyisin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan. Ympäristöministeriössä vireillä olevassa hallituksen esityksessä laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta on ehdotettu, että ELY:n tehtävät painottuisivat nykyistä vahvemmin merkittäviin ja laajaa vaikutusta omaaviin asioihin. ELY:n tehtäväksi esitetään jäävän kunnan alueiden käytön

suunnittelun ja rakentamisen järjestämisen edistäminen, kuten nyt maakunnalle tässä esityksessä. Maankäyttö- ja rakennuslain muutosesityksessä ei ole aukaistu sitä, mitä edistämällä tarkoitetaan. Maankäyttö- ja rakennuslain hallituksen esityksen mukaan viranomaisyhteistyö ELY:n kanssa jatkuisi valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia omaavissa asioissa. Nyt puheena oleva esitys jättää epäselvyyden siitä, mitä tarkoittaa osallistuminen ennakolliseen viranomaisyhteistyöhön ja kaavoitustoimen kehittämishankkeisiin. Lautakunta katsoo, että myös lausunnon kohteena olevaan esitykseen tulisi kirjata, että viranomaisyhteistyötä tehtäisiin vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävissä asioissa.

Hallituksen esityksen mukaan muutoksenhakuoikeus kuntien kaavoihin säilyisi samana kuin nykyisellä maakuntaliitolla on voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Esitystä ei ole aukikirjoitettu lakimuutokseen. Hallituksen esityksessä maankäytön- ja rakennuslain muuttamiseksi ELY:n valvontatehtävä esitetään rajattavaksi niihin kuntien alueidenkäyttöä ja rakentamista koskeviin ratkaisuihin, joilla on valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia vaikutuksia. Saman tulisi koskea maakuntien valitusoikeutta. Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa tulisi selkeyttää.

Kulttuuriympäristön hoito

Momentin 13 kohdan mukaan maakunnan tehtävälleen kuuluisi kulttuuriympäristön hoito siten kuin siitä lailla säädettäisiin. Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ihmisen muovaamaa ympäristöä, kuten kulttuurimaisemia, rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja muinaisjäännoiksi. Maakunnan tehtävänä olisi muun muassa lisätä tietoa ja tietoisuutta kulttuuriympäristöistä, edistää niiden kestävä hoitoa ja käyttöä, edistää alan toimijoiden yhteistyötä maakunnassa sekä seurata kulttuuriympäristöjen tilaa ja kehitystä. Kulttuuriympäristöjen hoito myös tukisi muita tehtävälleen, esimerkiksi aluekehittämistä, maakunnallisen identiteetin edistämistä sekä maakuntaa koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja strategioiden laatimista.

Kulttuuriympäristön tehtävä maakuntalain 2 luvun momentissa 13 parantaa oikein järjestettynä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämistä laaja-alaisesti, mikä mahdollistaa myös maakunnan vahvuuksien tuomisen elinkeinoelämän ja koulutuksen sekä matkailun vetovoimatekijöiksi ja voimavaraksi. Tämä edellyttää riittäviä asiantuntijaresursseja. Kulttuuriympäristön tehtäväkentän toimijoiden tulisi olla tiiviissä vuorovaikutuksessa maankäytön suunnittelijoiden kanssa, jotta kulttuuriympäristön vaaliminen ja siihen liittyvä tutkimus- ja koulutus- sekä vuorovaikutus tulisivat parhaiten hyödynnetyksi ja osaksi sujuvaa kaavoitusta. Kulttuuriympäristöasioissa hyvä yhteistyö eli hyvä hallinto,

asiantuntijapalveluiden laatu ja alueellinen riittävyys sekä yhteistyö asukkaiden ja yhdistysten kanssa nähdään voimavarana. Kulttuuriympäristöön liittyvän tiedon ja inventointien tulisi olla ajantasaisia ja helpposti saatavilla. Maakunnan tulisi edistää toiminnan ja elämän kehittämistä kulttuuriympäristöihin.

Liikennejärjestelmä

Momentin 14 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaan kuuluisivat liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun.

Lakiesityksessä aiemmin Uudenmaan ELY -keskukselle kuuluvia seudun liikennesuunnitteluun ja valtion vastuulla olevien väylien hoitoon ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ja vastuita siirretään maakunnalle. Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole asiaan huomautettavaa, jos muutos parantaa valtion vastuulla olevien väylien ylläpitoa ja kehittämistä sekä edistää kaupungin ja valtion viranomaisten välistä yhteistyötä liikenteen ja maankäytön kehittämisessä sovittujen valtakunnallisten ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Helsingin seudun joukkoliikenteensuunnittelusta ja järjestämisestä toimialallaan ja sen toimintaedellytysten edistämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vastaa HSL, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä. Työtä tehdään nykyisin yhteistyössä kaikkien HSL -alueen kuntien sekä Uudenmaan ELY -keskuksen kanssa. Helsingin kaupunki vastaa osaltaan alueensa liikennejärjestelmän kehittämisestä mm. kaupungin strategiaohjelman tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti yleis- ja asemakaavoituksessa sekä katusuunnittelussa. Lakiesitys ei tuo merkittävää muutosta nykyiseen liikennejärjestelmätöön työnjakoon ja yhteistyöhön valtion, HSL:n ja Helsingin kaupungin välillä.

Momentin 15 kohdan mukaan maakunnan tehtäväalaan kuuluisivat yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevat valtionavustustehtävät siten kuin niistä lailla säädettäisiin. Yksityisteiden tai liikkumisen ohjauksen valtionavustustehtävien hoitoon liittyvillä lakimuutoksilla ei ole vaikutusta Helsingin kaupungin toimintoihin.

Sote-palvelut ja maankäytön suunnittelu

Helsingin maankäytön suunnittelun näkökulmasta kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat edelleen tärkeitä sote-palveluiden sijainnille, riippumatta siitä, mikä taho palveluja järjestää ja omistaa tilat. Sosiaali- ja terveystieteiden tulee sijaita hyvin saavutettavissa paikoissa ja tu-

leva kaupungin kasvu ja kaavoituksen tuoma asukasmäärän lisäys on jatkossakin huomioitava palveluverkon suunnittelussa ja palveluiden sijainnissa. Hyvällä yhteistyöllä maankäytön ja palveluverkon suunnittelussa voidaan varmistaa palveluiden hyvä saavutettavuus sekä ennakoida tulevia sijainti- ja tilatarpeita kaupunkirakenteessa.

Yhteenveto

Maakunnalle osoitettu tehtäväkokonaisuus on edellä kuvattujen momenttien osalta pääpiirteittäin tarkoituksenmukainen. Maankäytön suunnittelujärjestelmä pysyy uudistuksessa samanlaisena eikä kuntien rooliin näiltä osin tule muutosta. ELY-keskusten ja maakuntien tehtävänjakoa ja toimivaltuuksia tulee kuitenkin selkeyttää. Maakuntien roolia kuntakaavoituksen edistämässä tulisi täsmentää, jotta ei synny tilannetta, jossa maakunnalla on maankäytön suunnittelussa kunnille kuuluvaa toimivaltaa.

20.09.2016 Poistettiin

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Anne Karlsson, johtava yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37444
anne.karlsson(a)hel.fi
Heikki Hälvä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37142
heikki.halva(a)hel.fi
Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi
Irene Varila, lakimies, puhelin: 310 37451
irene.varila(a)hel.fi
Kaisu Tähtinen, johtava lakimies, puhelin: 310 37035
kaisu.tahtinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 20.09.2016 § 290

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon, jossa keskitytään erityisesti maakuntalakiin liittyvän sähköisen kyselyn kysymykseen numero 5.

Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakuntalain 6 §, 5) terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (ympäristöterveydenhuolto)

Ympäristöterveydenhuolto on määritelty terveydenhuoltolain 21 §:ssä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluu terveydensuojelulain, elintarvikelain, tupakkalain ja eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät. Lakiluonnoksen mukaan ympäristöterveydenhuolto sijoittuisi 1.1.2019 lähtien 18 maakuntaan, kun ympäristöterveydenhuolto nyt järjestetään 62 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikössä. Lain perustelujen mukaan riittävän osaamisen ja resurssit omaava kunta voi kuitenkin laissa säädettyjen kriteerien täytyessä sopia maakunnan kanssa järjestämisvastuun siirtämisestä tältä osin kunnalle. STM ja MMM ovat lähettäneet 7.6.2016 valvontayksiköille kirjeen, jonka mukaan tulevat kriteerit olisivat sellaiset, että järjestämisvastuun siirto maakunnilta kunnille olisi mahdollista käytännössä vain Helsingillä tai pääkaupunkiseudulla, jos sen kunnat päättävät järjestää ympäristöterveydenhuollon yhdessä.

Ympäristökeskuksessa ympäristöterveydenhuollon mukaisista tehtävistä vastaavat elintarviketurvallisuusosasto (36 htv) ja ympäristöterveysosasto (26 htv), yhteensä 62 htv. Luku ei sisällä sihteeripalveluita tai muuta tehtävien hoidossa tarvittavaa hallinnollista apua, kuten juristipalveluita erityislainsäädännön tulkintakysymyksissä. Helsingissä on 5461 elintarvikevalvontakohdetta, 2044 terveydensuojelulain mukaista valvontakohdetta ja 1556 tupakkalain mukaista valvontakohdetta. Ympäristöterveydenhuollon valvontakohteet ovat pääosin yrityksiä lukuun ottamatta esimerkiksi päiväkoteja, kouluja, uimarantoja ja -halleja sekä asumisterveys- ja eläinsuojeluvalvontaa. Valvonta sisältää ilmoitusten ja hakemusten käsittelyä, tarkastuksia, valitusten käsittelyä ja neuvontaa.

Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat kunnalliset eläinlääkäripalvelut ostetaan ostopalveluna Helsingin yliopistolliselta eläinsairaualalta. Valtio korvaa ympäristökeskukselle eläinlääkintähuoltolain nojalla kahden eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa tekevän valvontaeläinlääkäri viran kustannukset.

Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristöterveydenhuolto tulee jatkossakin hoitaa Helsingin kaupungin toimesta eikä siirtää maakuntaan. Ympäristökeskuksella on riittävä osaaminen ja voimavarat tehtävään

maan suurimpana ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkönä. Toiminta on mahdollista järjestää myös PKS-yhteistyönä Espoon, Kauniainen ja Vantaan kanssa. Kaupungeilla on säännöllistä yhteistyötä mm. valvontaprojekteihin liittyen sekä yhteiset toimintaohjeet talousveden valvontaan ja sitä koskevien erityistilanteisiin varautumiseen. Esimerkiksi HSY Vesi on kaikkien kolmen valvontayksikön yhteinen valvontakohte. Lisäksi näiden kaupunkien yhteisellä sopimuksella on vuonna 2010 perustettu laboratorio MetropoliLab Oy, joka huolehtii mm. ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien elintarvike- ja vesianalyysien tekemisestä sekä erityistilanteisiin liittyvistä laboratoriopalveluista. PKS-kaupungeilla on myös eläinsuojelulain edellyttämän kunnan löytöeläin-toiminnan järjestämisestä (Viikin löytöeläintalo) yhteinen sopimus, joka on voimassa 30.9.2020 saakka.

Lakiluonnoksen mukaan myös löytöeläintoiminta kuuluu maakuntiin siirrettäviin tehtäviin, nyt sen järjestämisvastuu on kunnalla, vaikka tehtävä yleensä hoidetaan osana ympäristöterveydenhuoltoa. Lisäksi maakuntiin on siirtymässä nikotiinikorvausvalmisteiden lupamenettely ja valvonta. Molempien tehtävien osalta on selkeää, että ne sisällytetään osaksi ympäristöterveydenhuoltoa, jota Helsinki tai PKS-seutu voisi jatkossakin hoitaa itse. Nämä tehtävät hoidetaan tälläkin hetkellä ympäristökeskuksessa.

Lakiluonnoksen perusteluissa on mainittu, että valtion korvaamat valvontaeläinlääkäreiden tehtävät siirtyisivät joka tapauksessa maakuntaan, vaikka Helsinki tai PKS-kunnat yhdessä järjestäisivät ympäristöterveydenhuollon. Esitys ei ole tältä osin tarkoituksenmukainen, koska valvontaeläinlääkäreiden tekemä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta on kiinteässä yhteydessä jokapäiväisissä työtehtävissä sekä eläinlääkintähuoltoon että löytöeläintoimintaan. Em. tehtäviä ei tulisi siirtää eläinlääkintähuollosta ja löytöeläintoiminnasta erillisenä tehtävänä maakuntaan.

Maakuntalain 6 §, kohdat 6) maatalous ja maaseudun kehittäminen; 7) maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta; 8) kalatalous ja vesitalous

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa kohdissa 6) ja 7) mainittuihin tehtäväkokonaisuuksiin, jotka sisältävät lähinnä aluehallintovirastoille ja ELY-keskuksille kuuluvia valtion ohjaamia tehtäviä.

Maakunta 6 §, kohdat 19) vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta; 20) vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen

sekä merialuesuunnittelu; 21) ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen

Ympäristölautakunta toimii Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena (ympäristönsuojelulaki) ja hoitaa siten kaikki kaupungin ympäristönsuojelutehtävät. Ympäristönsuojeluosaston henkilöresurssivahvuus on noin 60 htv. Vesien ja merensuojelun edistäminen ja valvonta, tiedon tuottaminen ympäristön tilan seuraamiseksi, ympäristötietouden parantaminen ovat keskeisiä lakisääteisiä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä (laki kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta). Helsinki ja muut pääkaupunkiseudun kaupungit tekevät ympäristönsuojelussa tiivistä yhteistyötä keskenään. Esimerkiksi Helsingin ympäristökeskus tuottaa tietoa koko pääkaupunkiseudun merialueen tilasta merialueen yhteistarkkailun toteuttajana. Ympäristökeskus ylläpitää ja kehittää Internetissä toimivaa pääkaupunkiseudun ympäristötilastoa (www.ymparistotilasto.fi) ja koordinoi kansallista ja Itämeren alueella toimivaa Itämerihaaste-verkostoa (www.itamerihaaste.net), jonka tavoitteena on Itämeren suojeleminen.

Ympäristölautakunta toteaa, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä ei ole esitetty siirrettäväksi maakuntaan eli jatkossakin kaupunki hoitaa koko kunnan ympäristönsuojelutehtävien kokonaisuuden. Yhteistyö Helsingin kaupungin ja maakunnan kesken on ensiarvoisen tärkeää kohtien 20 ja 21 mukaisten tehtävien hoidossa. Yhteistyöllä resurssit saadaan optimaaliseen käyttöön. Kohdan 19 mukaisien tehtävien osalta lautakunta toteaa, että vesihuoltolaissa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi säädetyt valvontatehtävät kuten esimerkiksi päätökset vesihuoltoverkostoon liittymisestä vapauttamiseksi on perusteltua säilyttää Helsingin kaupungin ympäristölautakunnalla.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, elintarviketurvallisuuspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32010
riikka.aberg@hel.fi

Pertti Forss, ympäristöterveyspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32002
pertti.forss@hel.fi

Päivi Kippo-Edlund, ympäristönsuojelupäällikkö, puhelin: +358 9 310 31540
paivi.kippo-edlund@hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 20.09.2016 § 87

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtioneuvoston esitysluonnoksesta sote- ja maakuntaudistukseen liittyvistä laeista:

Maakuntalain 2 luku:

Hallituksen esityksen maakuntalain 2 luku sisältää maakunnan tehtävän 18 "kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista".

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kulttuurin vaikutukseksi yhteiskunnassa voidaan katsoa lukuisia asioita, mutta hallituksen esitys ei anna vihjettä siitä, millaista vaikutusta maakuntatason kulttuuritoiminnalla haetaan. Taustamateriaalien ja valmistelijoiden antamien lausuntojen perusteella voitaneen olettaa, että vaikutukseksi haetaan jonkinlaista alueellisen identiteetin vahvistumista ja sosiaalisen pääoman kasvua. Lautakunta toteaa, että vahvistuakseen jonkin asian tulee ensin olla olemassa.

Helsingin valtuustostrategia painottaa useassa kohdin sitä, miten Helsingin tulee kehittää, vahvistaa ja tasa-arvoistaa kaupunginosiaan. Tälle työlle on nähtävissä Helsinkiä kehittäviä vaikutuksia. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että uusmaalaisen identiteetin kehittymiselle ja sosiaalisen pääoman lisääntymiselle ei ole voitu osoittaa Helsinkiä kehittäviä vaikutuksia.

Suomen kulttuurirahasto julkaisi vuonna 2015 kulttuurirahoitusta käsittelevän selvityksen "Rahan kosketus". Selvityksen taustamateriaaliksi se teetti kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämässätiö Cuporella selvityksen, jossa vertailtiin kuntien ja valtioiden roolitusta kulttuurin rahoituksessa Suomessa ja joissain Euroopan maissa. Selvityksen löydös on, että työnjako on Suomessa poikkeuksellisen sekava. Oikeastaan ainoa selvityksen positiivinen havainto on, että Suomen toimintakenttää ei ole sekoittamassa maakunnan tai läänin tason toimija. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että suomalainen kulttuurielämä voi paremmin, jos selvityksen ainoaa positiivista havaintoa ei romuteta.

Uudenmaan liitto teki 2010 "Maakuntasuunnitelma 2033" -nimisen dokumentin, jonka voidaan katsoa edustavan hallituksen ehdotuksen maakuntastrategiaa tai -ohjelmaa. Suunnitelman kulttuuria koskeva osuus kuuluu:

"Kulttuurialan kasvu on huomattavasti nopeampaa kuin muilla sektoreilla. Maan sisällä on suuria eroja ja tilanne Uudellamaalla on sikäli poikkeuksellinen, että ala keskittyy nimenomaan tähän maakuntaan. Uudellamaalla sijaitsevat monet tärkeimmät julkiset taidelaitokset, kaikki tai-

deyliopistot ja monia muita taidealan ammattikoulutusta tarjoavia oppilaitoksia, huomattava osa kulttuuriteollisuuden klusterista sekä merkittävä määrä alaa tukevia palveluja. Juuri tähän maakuntaan keskittyvät suomalaiset kulttuurialan osaajat: Kun suomalaisesta työllisestä työvoimasta työskentelee Uudellamaalla 29 prosenttia, kulttuurialan työvoimasta 51 prosenttia sijoittuu Uudellemaalle. Uusimaa muodostaa kulttuurialan keskittymän, jossa nimenomaan eri toimijoiden ja eri politiikkalohkolla toimivien välillä on kehitettävissä ainutlaatuisia verkostoja.

Kulttuurin innovatiivinen rooli on 2000-luvulla korostunut osana elinkeinopolitiikkaa ja tämä strategia pyrkii löytämään vastauksia näihin mahdollisuuksiin. Luovia ratkaisuja on saavutettavissa erityisesti hyvinvointiosaamisen alalla, maahanmuuttajakysymyksiin vastaamisessa, uusien asuinalueiden integraation tukemisessa, uusien liiketoimintamallien kehittämisessä.”

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että koska Uudenmaan maakunnan tämänhetkinen kulttuurinen voimavara itse asiassa on Helsinki tai korkeintaan pääkaupunkiseutu, ei maakuntatason kulttuuristrategioille ole tarvetta.

Hallituksen esitys sisältää 25 maakunnan tehtävää sekä kuusi asiaa, joita ”maakunta voi lisäksi hoitaa”. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta lausuu, että kulttuurin tehtävät tulisi poistaa ehdotuksesta kokonaan tai vähintään siirtää maakuntien vapaaehtoisiin tehtäviin.

Varsinaisia eksplisiittisiä kulttuuritehtäviä tärkeämpänä kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevassa laissa huomioidaan erikseen taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Maakuntalain 1 luku:

Maakunnan hyvinvointikertomuksessa tulee liikunnan tavoin huomioida taide- ja kulttuuritoiminta.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä:

Sosiaali- ja terveydenhuollon laissa terveyden ja hyvinvoinnin käsite tulee määritellä laajasti niin, että siinä huomioidaan niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinen ulottuvuus.

Sosiaali- ja terveystalveluiden piirissä olevien, etenkin pitkä- tai lyhytaikaisten asumistalveluiden ja kotihoidon piiriin kuuluvien henkilöiden kulttuurioikeuksien toteutuminen tulee turvata myös lain tasolla. Kulttuurioikeuksien toteutumisessa tulee huomioida maantieteellinen ja so-

sioekonominen ulottuvuus. Kulttuurioikeuksien toteutumisen varmistamisessa maakunnan tulee tehdä tiivistä yhteistyötä kunnan kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon laissa mainituissa laatukriteereissä, palvelulupauksissa ja palvelustrategioissa tulee huomioida myös taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutukset.

Taiteen- ja kulttuurin hyvinvointivaikutusten edistämistä ja kehittämistyötä tulee tehdä maakuntatason ja kuntatason yhteistyönä.

Maakuntien rahoituslaki, 3 luku, Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus, 11 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin:

Lakiesityksen mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen tehtävänä on kannustaa ja tukea maakuntia toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka kohdistuisivat erityisesti kansansairauksien ehkäisyyn, ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen sekä syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että taide- ja kulttuuritoiminnalle tulee määritellä omat indikaattorit, koska taiteella ja kulttuurilla on todistetusti vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Indikaattorien määrittelyssä tulee käyttää taiteen ja kulttuurin ammattilaisia sekä tehdä yhteistyötä kuntasektorin kanssa.

Valtioneuvoston asetus kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, 3 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräytymisperusteet:

Lakiesityksen mukaan kunnalle myönnetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosana euromäärä, joka lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta kunnan asukasluvulla sekä kunnalle määritellyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimella.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää, että taide- ja kulttuuritoiminnalle tulee liikunnan tavoin määritellä omat indikaattorit, koska taiteella ja kulttuurilla on todistetusti liikuntaan rinnastettavia vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin. Indikaattorien määrittelyssä tulee käyttää taiteen ja kulttuurin ammattilaisia.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 15.09.2016 § 128

HEL 2016-009636 T 03 00 00

Lausunto

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: 5-kohdan lauseen loppuosaa muutettiin kuulumaan "Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoimen sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Lautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Liikuntalautakunnalta on pyydetty lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi. Lautakunta lausuu seuraavaa:

Lakiluonnoksessa maakuntien liikuntaa koskevat tehtävät ovat kannattavia. Liikuntalautakunta kannattaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän liikuntaa koskevan hyte-kertoimen indikaattoreita.

Suomessa toteutetaan mittavaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntauudistusta. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, jotka järjestävät alueensa sosiaali- ja terveystoimen. Maakunnille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan. Kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen rahoittamiseksi säädetään uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä.

Esitysluonnoksen mukaan maakuntalaissa säädettäisiin maakunnan tehtävistä (2 luku 6 §). Kunnan liikuntatoimeen ja liikuntapolitiikkaan liittyviä tehtäviä ovat mm. alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilu-reittitehtävät. Maakuntien tehtäviin sisältyy myös terveyden edistämisen asiantuntijatuki kunnille. Lisäksi maakunnille ehdotetaan eräitä muita kunnan liikuntatoimeen koskevia ja nykyisin valtion aluehallinnolle kuuluvia tehtäviä.

Kuntien tehtävät tai vastuut liikunnan edistämisen kohdalla eivät tule muuttumaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja henkilöstö siirtyvät maakuntiin, mutta kuntien vastuulle jää jatkossakin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Liikuntalautakunta korostaa, että kuntien hyvät käytännöt liikuntatoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen välillä on turvattava uudistuksessa. Kuntien liikuntatoimien ja jatkossa maakuntien

sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden yhteistyön lisäämiselle on kasvava tarve, etenkin väestön ikääntyessä. Liikunnan avulla toteutettava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on vaikuttava keino toimintakyvyn ylläpitämisessä. Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoimen sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta.

Kuntien valtionosuusrahoitus peruspalvelujen osalta uudistuu. Liikuntalautakunta kannattaa ns. hyte-kertoimen käyttöönottamista ehdotetussa muodossa. Kertoimen indikaattoreissa huomioidaan mm. koulupäivän liikuntaa lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen, liikunnan poikkihallinnollisen yhteistyön toteuttaminen, kuntalaisten ja liikuntatoimen välisen yhteistyön toteuttaminen sekä kuntalaisten liikuntaaktiivisuuden ja liikuntapalvelujen käytön seuranta ja raportointi. Liikuntaa koskevia indikaattoreita käytetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Kuntien terveydenedistämisasiäktiivisuutta (TEA-viisari) kuvaavassa arvioinnissa. Arviointi on toistettu kahden vuoden välein vuodesta 2010 lukien ja on näin ollen riittävän vakiintunut ja tunnettu tiedonkeruumuoto.

Käsittely

15.09.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti: 5-kohdan lauseen loppuosaa muutettiin kuulumaan "Toimintatavat ja työnjako kunnan liikuntatoimen sekä maakuntahallinnon välillä, eli yhteistyön keskeiset rajapinnat, on tunnistettava ja varmistettava palveluketjujen häiriötön toiminta erityisesti ennaltaehkäisevän toiminnan osalta. Lautakunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, osastopäällikkö, puhelin: 310 87751
kirsti.laine(a)hel.fi
Pekka Jyrkiäinen, suunnittelija, puhelin
pekka.jyrkiainen(a)hel.fi

02.11.2016

-/11

§ 287

Motioner inlämnade vid sammanträdet

HEL 2016-012065, 2016-012068, 2016-012069, 2016-012070

Beslut

Motioner som hör till stadsfullmäktiges beslutanderätt

- Motion av ledamoten Mari Rantanen m.fl. om slopande av hundskatten
- Motion av ledamoten Mari Holopainen m.fl. om tidigarelagd undervisning i främmande språk
- Motion av ledamoten Tuomo Valokainen m.fl. om en minnesplakett över bolaget Love Records
- Motion av ledamoten Petra Malin m.fl. om socialarbetarnas arbetshälsa

Stadsfullmäktige beslutade remittera motionerna till stadsstyrelsen för beredning.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566

02.11.2016

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 277, 278, 282, 286 ja 287 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 279 ja 285 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

02.11.2016

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,

02.11.2016

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 280, 281, 283 ja 284 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)

02.11.2016

- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

02.11.2016

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;

02.11.2016

2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

277, 278, 282, 286 och 287 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2

BESVÄRSANVISNING

279 och 285 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

02.11.2016

Ändring i beslutet får sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem
- av en myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde
- av förbund på landskapsnivå och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast den sista dagen av besvärstiden under besvärsmyndighetens öppettid.

En kommunmedlem, en part eller en annan aktör som har besvärsrätt anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Besvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079

02.11.2016

Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- på vilka punkter ändring söks och vilka ändringar som yrkas
- på vilka grunder ändring söks.

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 260 euro för behandling av ett ärende som gäller ändringssökande. Om förvaltnings-

02.11.2016

domstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut. Avgifter tas inte ut i vissa ärendegrupper eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter. Den som inlett ärendet är betalningsskyldig och avgiften gäller per besvärsskrift.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Norra esplanaden 11–13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

3

BESVÄRSANVISNING

280, 281, 283 och 284 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

02.11.2016

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anføres hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

02.11.2016

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden i fråga får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som har inlett ett ärende som gäller sökande av ändring tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter

02.11.2016

(1455/2015).

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

02.11.2016

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Sari Mäkimattila

Harri Lindell

Pekka Majuri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

02.11.2016

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaa-
mossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 11.11.2016.

Protokollet har hållits offentligt framlagt på Helsingfors stads registra-
torskontor (Norra esplanaden 11-13) 11.11.2016.

Tiina Teppo
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566